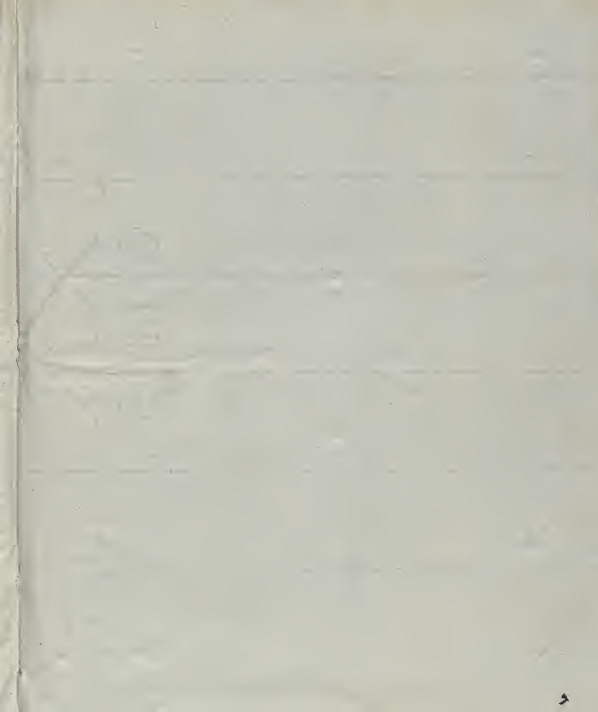

HVSPOSTILLA
ÞAD ER
Skyr og Einfo-lld wtþijding/ yfer øll Sun-nudaga/ og Hatijda Evangelia/ sem Ared um kring Kiend og Predikud verda/ j Christe-legre Kyrkiu.

J Huørre framsetiast/ Lærdomar/ Hugganer/ og Aminningar/ wt af sierhuøriu Gudspialle/ Gude Eilijfum fyrst og fremst til Æru/ Dyrdar og Vegsemdar/ Eñ Goodū e Fromū Guds Børnum hier j Lande/ sem hana Jdka vilia/ til Salargagns og Nytsemdar.

Fyrre Parturiñ.

Fra Adventu/ til Trinitatis Suñudags.

Med Kostgiæfne Samañtekiñ/ Af H. Gysla Thorlaks Syne/ Superintendente Hoola Stiptis.

Þryckt ad nyu/ A Hoolum j Hiallta Dal, ANNO. 1684.

Heidurlegum og Hálærdum Manne/ Mag. Thorde THORLAKSSYNE/ SUPERINTENDENTI SKALHOLts STiptis.

SEM OG ERUVERDUGUM OG VELLÆRDum PROFUSTUM OG PRESTUM I SKALHOLTS/ og Hoola Stypte. Oska eg Naadar og Fridar/ af Drottne vorum Jesu Christo.

EHRVverduger Brædur j Drottne. Jeg man Maklega minnast/ og mier j Hug koma láta/ Þad leséd hefe/ um þann Merkelega Maalara Apellem. Ad þa hann hafe eitt sinn Skipbrot lidid/ og Tapad øllu synu Gotze/ Og var þar ad ofann Yferfallinn af Reifurum/ sem Ræntu hann þeim Fanngalitlu Føtum/ sem hann epter hafde/ ad skyla sier med. Þa kom hann um sijder/ j þessare sinne Fatækt og Armood/ j Egyptaland/ j þann Stad sem sialfur Kongurinn hiellt sitt Hof/ og Adsetur/ Huar hann bad um Aulmusu/ sier til Biargar/ og sette sig/ vegna sinnar Fatæktar/ og Klædleysis/ j einum afviknum Stad/ edur Skote/ þar hann var ad eta og næra sig/ af þui litla Matarkorne/ sem hønum hafde gefed vered hia Godum Mønnum/ j Guds Nafne. Þa bar so til/ Ad nockrer af Kongsins Hofþienurum/ geingu þar fram hia/ og sau hann/ tøludu so/ og sægdu til hans/ uppa Spie/ sem vyssa er (þo jll sie) margra Hadgiarnra Spottara/ og Ungra Manna. Goode Vin/ Kongurinn bydur þier til Giesta j Kuølld/ hia sier. Apelles suarade/ mier er Þøck ad þiggia soddann Bod/ Eg skal giarnann koma. Nu sem Maaltijdar Tyme var kominn/ þa kom Apelles sem Stefndur være/ uppa Kongsins Slot/ Hoofþienararner forundrudu sig hier uppa/ og spurdu hann ad/ Huørt ad være hans Erende/ Hann suarade þeim/ og sagde/ Kongurinn hefur boded mier til Bords hia sier j Dag. Þeir Hloou ad hønum/ og søgdu/ Huørn Bodskap fieckst þu af Kongenum þar um? Enn Apellen kunne ønguann Nafnkienna sem hønum hafde þetta sagt/ søkum syns Ókunnigleika. Þo sagde hann/ Hefde eg ad eins hia mier/ eitt Suart Kol/ þa skyllde eg draga upp hans Asynd/ sem mier þetta sagde/ Þienarar Kongsins feingu hønum strax eitt Kol/ med huøriu hann so Meystaralega Afryssade Mynd þess same Hofþienara/ ad huør Madur mætte þeckia hann þar af.
Þetta kom Kongenum til Eyrna/ og liet strax kalla Apellem Maalara fyrer sig/ og duelia hia sier j langa Tyma/ og giøra adskillanleg Maalverks Stycke/ og ad Skilnade/ Skeinkte hann hønum mørg Þusund Gylline/ og liet hann suo fra sier fara/ med stoorre Æru og Reputatiu. Þessa Historiu man

eg (Elſkulegir Brædur) Riettelega Heimfæra vppa mijna Perſonu/ ſem ſijk-
ed Erfidad hefur i Orde Guds/ Enn hefe þo Reint margvijſlegt Adkaſt von-
dra Maña/og Ogudlegra Skalka/ſem Fromū Møñum hier i Lande/ma(kañ
ſkie) nockud kuñugt vera. Þui ſuo ſeiger Ande Drottins/fyrer Muñ Pals
Poſtula/ 1. Sendebrefe til Cor. 4. Jeg helld ad Gud hafe giørt oſſ Po-
ſtulana/ad hinum allra Audvirdeleguſtu/ ſo ſem Daudanum Vndergiefna/
þui vier erum Vunderfurda ordner Heimenum/ Og ſo Einglum og Møñum.
Enn þo er ecke ad ſijdur vor Embættis ſkyllda/ ad þiona Gude/ Og Grafa
ecke vort litla Pund i Jørd/ ſo leinge ſem Gud Drottiñ eirn og ſierhuørn lij-
dur/ Sparer og vid Magt helldur/ i ſiñe Tiltruvadre Stiett. Vm eirn
Fatækañ/og Vmkomu lytiñ Mañ/er þad eirniñ ſkrifad/ ad hañ hafe Præſen-
terad einum Konge/eitt ſiñ/ Pomum Punicum/ Huad ad ſøñu var Lytelſ-
vægur Hlutur/ Eñ þo ſamt ſem ædur/ þa medtok Konguriñ þeñañ Præſent
þeſſ Fatæka/ſo ſem hønum hefde giefnar vered/nockrar Millioner Gulls og
Sylfurs af ødrum Vellrijkum. So bid eg nu z ſo æſtſamlega/ad þier
Brædur Elſkulegir og Eruverduger/ vilied medtaka/ og ydur ecke Ogiedfelle
vera lata/þetta mitt lijted Erfide/ Huørt eg ydur Dedicera og Tilſkrifa.
Poſtuliñ Petur ſagde ſo vid þañ Vanfæra Mañ/ſem Kreptur hafde vered /i
fra Moodur Lijfe/ Act. 3. Og bad hañ ad giefa ſiet Aulmuſu. Gull og
Sylfur hefe eg ecke/ Eñ þad eg hefe/þad gief eg þier. Sama ſeige eg og ſo.
Eg Befel ydur af Hiarta/Eilijfū Gude/ med þeſſum Poſtulans Pals Ordū.

I. Cor. 16. Cap. Naad vors Drottins Jeſu Chriſti/ ſie
med ydur øllum/AMEN.

Skrifad a Hoolum i Hiallta
Dal. 1684.

Gyſle Thor. S.

J Jesu Nafne/ Amen.

Fyrsta Suñudag j Adventu/ Gudspialled. Matth. 21. Cap.

J Þañ Tijma. Og þa er þeir foku ad nælgast Jerusalem/ og komu til Betphage vid Fialled Oliveti/ vijsende Jesus tuo sijna Læresueina/ og sagde til þeirra. Fare þid j þad Kauptwn sem gagnvart yckur er/ og strax munu þid finna Asnu bundna/ og Folañ hia henne/ Leysed hana og leided til mijn. Og ef einhuor seiger nockud til yckar/ / þa seiged/ þad Herrañ hafe þeirra Þorf/ og jafnsnart mun hañ lata þau laus. Eñ þad skiede so/ ad vppfyllest huad sagt er fyrer Spamañeñ/ er so seiger. Seiged Dottureñe Zion Sia/ þiñ Kongur kiemur til þijn hoogvær/ sitiande a Asnu/ og a Fola Klifbærrar Asnu. Eñ Læresueinarner geingu j burt/ og giørdu so sem Jesus baud þeim/ og leiddu med sier Asnuna og Folañ/ og lagdu sijn Klæde yfer þau/ og settu hañ þar vppa. Eñ margt Folk breidde sijn Klæde a Veigiñ. Og adrer hiuggu Kuistu af Trienum/ og dreifdu þeim a Veigiñ. Eñ þad Folked sem fyrer þeim geck og epterfylgde/ kallade og sagde. Hosiaña Syne Davids. Blessadur sie sa sem kiemur j Nafne Drottins/ Hosiaña j hædstum Hædum.

Exordium.

HJer lesum/ Elskuleg Guds Born/ J Spekiñar Bockar/ 9. Capitula/ Ad þegar Kong Salomon took sier fyrer Hendur/ ad byggia þad mykla og prijdelega Jerusalems Mustere/ þa hafe hañ akallad Drottiñ Gud Zebaoth/ og beded hañ vilde

senda sier Vijsdoom/af sijnum Heilaga Himne/og fra Hasæte sinat Dy
rdar/sem med honum mætte vera j þessu Verke/ so hañ kyune þeckia og
kañast vid/ huad Drottne Dyrdareñar være þeckt og þægelegt.

Nu lijka sem þad/ad Salomon akallade & tilbad Nafned Drottins/
ad hañ villde sier Vijsdoom giefa/til ad framkuæma Mustteresins Byg
ging/So meiga og so Prestar og Kieñemeñ ouguañeigiñ þui gleyma/ad
bidia Gud af Hiarta Daflætanlega/ ad hañ vilie giefa þeim þa Gaa
fu/ ad gieta med Fognude Guds Heilaga Ord framtalad/ Act. 4.
Þui Kieñemans Embætted er so þungt/ ad sialfur Postuliñ Páll verd-
ur ad hroopa vpp og seigia/qvis ad hoc idoneus? huor er hier til full-
feingiñ? Þar liggur og so stoor Magt a/ ad Kieñemeñerner giøre sdug
legar Bæner fyrer sijnum Tilheyrendum/vppa þad/ ad Sæde Guds hei-
lagra Orda/meige jñrætast og Rootfestast j þeirra Hiørtum/so þad mei-
ge þar hundradfalldañ Avøxt bera til eilijfs Lijfs/Luc. 8. Þuiad sa sem
plantar/ma seigast so sem eckert ad vera/eñ Gud Almattugur er sa ei-
rn sem Avøgsteñ giefur. Vær vilium nu leingra Jñgangs vijkia
til Gudspiallsins/og er þad tuent/sem vær viltū yfervega ad þessu siñe.
1. Þad fyrra er vm Jñreidina Drottins vors Jesu Christi/j Borgina
Jerusalem.
2. Eñ þad añad/ Huørniñ hønum var teked af Folkenu/ Og huad
vær af þessu huørutueggiu skulum læra. Gud hialpe oss hier til
med sijnum gooda Anda/ j Jesu Nafne/ Amen.

Fyrre Parturiñ.

OG þegar þeir nálguduft Jerusalem/ og komu til Betphage vid
Fialled Olivett.

Fyrst er oss athugande/vm huøria Gudspiallamaduriñ tale hier j þessū
Texta/sem er vm Jesum Endurlausnara vorn/huør ed med sijnum Læ-
resueinum ferdadest nu þa sijdustu Reisuna vpp til Jerusalem/til ad lij
da Kuøl sijna/og Endurleysa Mañkyned.

Bethpage var eitt lijted Þorp/ huert ed stood skamt yfer fra Jeru
salem vnder Vidsmiørsvidar Fiallenu/ og j þessu Þorpenu/ høfdu
Prestarner og Kieñemeñerner sitt Adsetur/þeim stundum sem þeir þientu

ecke

ecke j Musterenu til Jerusalem. Þetta litla Þorp Betphage/ wtleggia Lærefeðurner/ad þijdest so myked sem Fykiur edur Fyknahws. Þar fyrer þegar Herrann Christur kiemur til Betphage vid Jerusalem/ þa audsyn er hann sig þar med/ad vera kominn vppa þa Reysuna/á huørre hann vilĺa de tilbwa oss þann kroputasta og dyrmætasta Fyknanna Plastur sijns blessada Bloods/ sem wtdryfur Eytur og Olyfian Syndarennar/ og græder oll vor Andarmein. Þennan Plastirinn tilbioo hann oss strax j Grasgard-enum/þa hann sueittest bloodugum Sueita. Hann tilbioo oss hann og so j Hæd strykinguñe sinne/Þyrnekryninguñe/og Krossfestinguñe/& lijka vel epter þ hann var negldur á Krossenn/þegar Blood og Vatn rann wt af hans bless-udu Sijdu. Huar fiñum vær nu þuilijkann Lækner sem Jesum? Naturleg er Læknismeystarar/ þeir gieta nockurneiginn á medann þeir lifa/ tilbwed Smyrsl og Læknisdooma/þo ecke nema þa sem þiena til ad lækna wtvortis Mein og Krankdæme. Enn Jesus epter sitt signada Andlát/ giefur oss og tilbijr þa Heilsusomu Sálar Lækningena sem er sitt dyrmæta Bloood/vm huørt Johannes so talar/Ad þ hreinse oss af ollum vorum Syndum.

Fialled Oliveti/á huørt hier verdur minst/ var það sama/ til huørs Herrann Christur wtgieck/ þa hann vppbyriade sijna Pijnu. Þetta Fiall er enn nu j Dag miøg vijdfrægt. Fyrst vegna þess/ ad hann reid hiedan fra j Jerusalem/á eirnre Ausnu/so sem annar Kongur og Volldugur Herra. Þar epter var hann fra þessu Fiallenu wtleiddur til sinnar Pijnu. Og ad sijdustu ste hann af þessu Fiallenu vpp til Himens/med myckellre Dyrd/ og situr til Fodursins hægre Handar. Lærefaderenn Augustinus giefur þessu Fialle fiøgur merkeleg Nøfn/ Og kallar það/fyrst Oliu Fiall/Þar næst/Matar eda Fædu Fiall. J þridia lage Liossins fiall. Og j fiorda lage Læknis Fiall. Oliu Fiall kalladest það/ þuiad þar mætte pressa nægelegt Olium wt af Vidsmiørs Triænum/Þar vxu og so Fijfkiur og Alldine/sem brwkud voru til Matar. Eirninn Boomull og Grøs þau/ sem þientu til Lækninga/Og nær sem Soolinn kom vpp á Morgnana/þa skein hun á þessu Fialle miøg fagurt/ Eins á Kuolldinn/ þar þangad Byrtu af Lioosunum/sem j Musterenu voru vppsett og kueykt/ og þui mætte það maklega kallast Liossins fiall. Nu lijka sem það/ad þær Jurter og Auexter/sem á þessu Fiallenu vxu/voru hentugar/bæde

til ad

til ad lækna margslags Kuilla/so vel sem til þess ad næra Ment og þe-
dasein eg strags sagde) So er og so/þiñan vors Herra Jesu Christi/
vnder hvoria hañ ætte nu ad ganga/þa hañ jñreid j Borgena Jerusal-
em/ øllum oss sem a hñ truum/ ein kreptug Sælar næring/og miukur Læ-
knisdomur vors Sorgþulla og angræda Hiarta. Þar med er hun einniñ
eitt þagurt Lioos/huert oss lyser til eilijfs Lijfs.

Frammveigis stendur suo j Textanum/ Ad þegar. Jesus var ko-
miñ til Betphage/þa haþe hañ vtsendt tuo sijna Læresueina. Huort þa?
Til þess Kauptuns sem þar var skamt fra. Huort munde þetta Kauptun
ned vera? Marcus Gudspiallamadur skriþar vtþrycklelega. 11. Cap.
Ad þad haþe vered Bethania. Þetta var þad sama Stadarkorn/j hueriu
Jesus haþde ædur vppvaked Lazarum aþ Dauda. Joh. 11. Huors Ere-
endis sender hañ þa til þessa Kauptunsins? Ad þeir sæke þangad eina
Ausnu/þui so seiger hañ til Læresueinañа/ Og strax munu þier fiña
Wsnu bundna og Fola hia heñe/leysed hana og leided til min.

Hier kañ einhuor ad spyria/huad Herrañ haþe geinged þar til/ad hñ
villde so audvirdelega jñrijda j Borgena Jerusalem/ a eirnre Ausnu/
huør ad so er ein þoracktanlegasta Skiepna/ a medal añara Dyra.
Fyrst villde hañ rijda a eirnre Ausnu/So ad hañ þar med j Lioose lie-
te/ad hañ være sa riette Fyrerheitne Messias/ vm huørn Zacharias haþ
de spaad/ad hañ med þessum hætte skyllde jñrijda/og ad hañ synde Gydin-
gum þad/ad sitt Rijke være ecke Veralldlegt/helldur andlegt Rijke/so sem
hañ sialfur jatar þyrer Pilato/seigiande/ Mitt Rijke er ecke aþ þessum
Heime. Þar næst/Ad hañ hier med audsynde sijna stooru Audmy
kt og Lijtelæte/sem hañ hefur fram yþer alla Veralldlega Konga og He
rra/huør ler ecke læta sier añad lynda/eñ ad þeim sie añad huort eked a Gull
bonum Vognum/edur setter vppa þa Hesta/sem prijdder eru med Sylf-
fe/Perlum og ødrum kostulegum Þyngum. Og skulum vier læra þad
hier/aþ Dæme vors Endurlausnara Jesu/ad vera ecke Metnadarsamer/
edr Hroþmoduger/þott oss gange vel j Verolldeñe/epter þui s hñ kieñer oss
sialþr/seigiande/Læred aþ mier/þui eg em Hogvær z aþ Hiarta Lijtelaatr.
Eñ frammveigis seiger Textiñ. Ef einhuor seiger nockud til ydar/
þa seiged ad Herrañ hafe þeirra Þorþ/ z jaþnsnart mun hñ læta
þaug

þau laus. So sem þad/ ad Herrañ Christur bevÿsade sig ad vera saññ Mañ/med siñe Audvirdelegre Jñreid j Borgena Jerusalem. So audsyner hañ hier og so j þessum Ordum/ sig ad vera saññ Gud/ sem alla hlute veit/ & þ huoriñ eckert er duled/huorke a Hiimne nie á Jordu. Og eru þad sierdeilislega þiorar Bevÿsingar sem hñ hier til brukar.

1. Su hin fyrsta er/ ad þo hañ sie þiærlægur og langt j burt/þa sier hañ samt huar Asnañ stendur bunden/og Folañ hia heñe j Kauptunenu til Bethaniam. So sa hañ og eirniñ Nathanaelem sitiande vnder Fyki Trienu/ Og visse/þo hañ være þiærlægur fra Bethania/ ad Lassarus var andadur/Joh. II.

2. Añnur Bevÿsingiñ er þesse/ Ad hañ seiger Lærisueinunum fyrer/ allt huad skie mune/ adur eñ þeir ferdast aþ stad/ og ad þeir skule leysa Asnuna og Folañ/og leida þau til siñ.

3. Su þridia er/ad hañ lætur Giedsmune Eigandans Asnuñar hneygiast so/ad strax sem hañ heyrer Ord Lærisueinañа/ad Herrañ hafe þei tra Þorf/ þa lætur hañ bade Asnuna og Folañ laus motmælalaust.

4. Fiorda Bevÿsing er su/ad hañ kallar sig hier sialfur Herra/ þad er Drottiñ Allsheriar/so sem Spamadariñ Esaias vm hñ vottar. So siaũ vier þa aþ ollu þessu/ ad vier eigum ecke alleinasta þañ Endurlausnara/sem ad er sañur Madur/helldur og eirniñ sañur Gud/huor ad er blessadur vm Allder/Rom. 9.

Hier vt aþ viliũ vier taka oss þita til Lærdooms/ þ er/ ad giera þeim Voludu og Fatæku til Gooda/aþ þui sem Gud hefur einum og sierhuer vnt lanad/þuiad liijka so sem þad/ad þo Christur være Fatækur og aud virdelegur fyrer Heimenum/samt sem adur/þegar Eignarmadur Asnuñar og Folans heyrer þad/ ad Herrañ hafe þeirra Þorf/þa lætur hañ þau laus/og slepper þeim vid Lærisueinana. So eigum vær og so ad giora/so opt sem vor Samchristiñ Naunge þarf nockurs vid/sem sin ar Fatæktar/og biduг j Guds Nafne/vm Mat/Dryck/ edur añad þad. ẽ hñ vm Naud þniar/þo eigum vier ad lata oss koma þad j Hug/ad Herrañ Hafe þess Þarf/og midla þeim aþ voru Gotse/ huer epter siñe Formegan j Guds Nafne/vitande þad fyrer viist/ad Drottiñ mune þad riijkuglega aptur Endurgiallda/þui huad hellst sem þeim Voludu er j hñs

 Nafne.

Nafne til Gooda giort/ þad reiknar haū sier sialfum giort vera/ huar um haū so talar/ hia Matth.25. Huad þier giored einum af þessum mijnum minstu Brædrum j mijnu Nafne/þad giore þier mier.

Þar næst lærum vier þad hier/ af Dæme þessara trieggia Lærefueina Herrans Christi/sem haū sende til Bethaniam/ ad giora frijlega og vilioglega þad sem ad Herraū oss bijdur og befalar/ j sijnu Heilaga Orde/ hafande fyrer oss Dæme Forfodursins Abrahams/Huor ed epter Befalningu Drottins/ Vmskar allt sitt Heimilis Folk/ Gen.17. Og þa haū fieck Befalning ad offra sialfs sijns eigen Syne Isaach/þa stod haū þar ecke vid/edur v''de þ j nockurn mata vndaū draga/Gen.22. Þesse Hlijdne Forfodursins þocknadest Gude so vel/ad hū blessade ecke einungis haū/helldur og so hans Nidia. So vill og Drottiū eū nu j Dag/ blessa alla þa/sem hlijduger eru hans Orde og Bodordum/ og giora epter þui af fremsta Megne og Mætte.

Nu vilium vier heyra og læra/huor Huggun oss stendur af Jnreid þessare Herrans Christi/j Borgina Jerusalem/þad vtvijsa oss þesse Textans ord/ Seiged Doottuřiūe Syon/ Sia/ þiū Kongur kiemur til þijn hoogvær/sitiande a Asnu/og a Fola Klifbærrar Asnu.

J þui gamla Testamentenu skildest fyrer Doottur ina Syon ꝛ Jerusalem/Gydinga Folk. Eū j þui nya Testamentenu/skilst hun fyrer Christelegaū Sofnud hier a Jordu/suo sem sia og Rada ma af/ 49. Cap. Esaia. So er þa ecke Herraū Christur/alleinasta Kongur þeirra j Jerusalem Borg/og ecke kiemur haū einungis til þeirra/helldur er haū og eirniū Kongur vor allra bæde Gidinga og Heidingia/þui so vottar Gud spiallamaduriū Lucas j Postulaūa Giorn.10. Ad þar sie eckert Manngreinar Alit hia Gude. Þesse vor Kongur/kiemur eū nu a þessum Dogum hingad til vor/ecke sijdur eū hū kom til Jerusalem Borgarmaūa.

Huorniū kiemur hū þa? 1. Fyrst kiemur hū til vor j Ordenu sijnu/ og sijnum Nadar Fyrerheitum/med huorium haū huggar vorar hrelldar Samvitskur/og bijdur ollum til sijn/seigiande/Komed til mijn aller sem Erfidid/ og Þunga erud hladder/eg vil Endurnæra ydur/ Matth. 11. Ængvaū tekur haū hier vndaū/ helldur seiger haū ad aller skule koma til sijn/so vel hiner stærstu Storbrota Meū og Glæpa meū/sem hiner sem miūa hafa syndgad.

2. Þar næst kiemur þesse vor Kongur til vor/ j þeim heilegu Sacramentis. Fyrst Skyrnareñar/ J huørre vær fyrer hans Naad/ og Heilags Anda Krapt verdum Endurfædder/ og sverium hønum sem rietter Þegnar sijnum Konge/ Trw og Hollustu. Þar næst j Alltaresins Sacramente/ J huøriu hañ Endurnyar vid oss sijna Elsku/ sem hañ hefur til vor og fyrergiefur oss allar vorar Synder/ Huar vppa hañ giefur oss til eirnrar stadfestu og Innsiglis/ sitt Holld ad eta/ og sitt Blod ad dreckа/ vnder Braude og Vijne.

3. J þridia lage kiemur þesse Kongur til vor/ ecke reidur edur Ognarlegur/ helldur blijdur og hoogvær/ Ja/ So blijdur kiemur hañ/ ad hann lætur enguañ þañ syniande aptur j burt fara/ sem til hans kiemur/ med Audmykt og Jdrande Hiarta. Siaum til huad Hoogværlega hañ took a mote Mariu Magdalenu/ Ræningianum a Krossenum/ og Hoorkonuñe vm huøria skrifad stendur/ hia Joh. 8. Þar fyrer miñ Broder og Syster/ siertu Bersyndugur so sem Magdalena/ edur Jllvirkiamadur/ svo sem Ræningiñ/ edur lausslætur so sem var Hoorkonañ/ fa sia þu til/ þu snwer þier sem snarast til Herrans Christum/ a medañ Naadartijmeñ er/ svo sem þessar Personur giørdu/ og mun hañ Hoogværlega og blijdlega taka þig j Sætt vid sig aptur/ og fyrergiefa þier/ þessar og allar þijnar Synder.

Añar Parturiñ.

Er þar vm/ huørneñ ad Jerusalems Borgarar hafe teked a moote Christo/ þa hañ jñreid j Stadenn.

GUdspiallamaduriñ seiger/ margt Folk hafe breidt sijn Klæde a Veigiñ. Þad var gomul Sidvenia hia Jsraels Folke/ ad þegar nockur var kioriñ edr Smurdr til Kongs/ þa breidde Folked sijn Klæde nidr a Stræt iñ/ vnder Fætur Kongsins/ so sem giort var Jehu/ 2. Kong. C. 9. C. Huar med þad villde audsyna sijna Vndergiefne/ og audmiuka Þienustu/ sem og eirniñ Æru og Virding/ sem þad være sijnum Konge skylldugt/ Þessare Sidveniu hielldu Jerusalems Borgarar/ j Jñreid Christi/ jatande þar med/ þañ ad vera þañ rietta Kongiñ/ huern sialfur Gud hafde smurt med Gledeñar Olio/ so sem David seiger/ Psal. 45. Ek otter

 hiuggu

hiuggu Kuistu af Triaanum/ seiger Gudspiallamaduriñ/ og dreyfdu
þeim a Veigiñ. Þetta var og so gømul Sidvenia fordum tijd/ ad
þegar Folked hiellt Glede Hatijder synar/ aññad huort fyrer Sigurviñ-
ing nockra/sem þad hafde vnned/edur fyrer Frelse/sem þad hafde feing
ed/þa breidde þad til Prijdis og Fagnadarmerkis Blomgada Kuiste/ nid
ur a Veigiñ. Eins er þui og so vared fyrer þessu Folke/ strax sem þad
fornemur Herrans Christi Nalægd og Tilkomu/høggur þad Kuistuna af
Triaanum/huar med þad jatar Jesum/ad vera þañ Dyrdlega Sigurvinn
arañ/sem nidur skyllde briota Verk Diøfulsins. Eñ þad Folk sem fyr
er þeim gieck og epterfylgde/kallade og sagde/ Hosianna Syne Da-
vids/ Blessadur sie sa sem kiemur j Nafne Drottins. Med þessum
sijnum Lofsaung lætur Folked j Liøse/syna sijne Hiartans Glede/sem þ
hefur af Christi Tilkomu/og þackar Gude þar fyrer/ad þad hafe maatt
fa ad sia þeñañ Fagnadar Tijma/og bidia ad hañ vilie framar efla og
styrkia Rijke Messiæ/ og hans Velldis Stool.

Hier vt af skulum vier taka oss þad til Lærdooms og Aminningar/
sem er/ ad læra ad breyta epter loflegu Dæme þessa Folksins/ og ganga
vt a moote vorum Endurlausnara/med Glede og Fagnade/Og so sem þ
Folked afklædde sig af sijnum Fotum/til ad breyda þau a Veigiñ fyr
er Herrañ Christum/so eigum vier & so ad giøra/ef vier vilium taka riet
telega moote Jesu Endurlausnara vorum. Vær eigum ad færa oss af vo
rum Synda lørfum/þad er/Vær eigum ad Afklæda oss Agirnd/Dra-
mbseme/og saurugum Tilhneygingum øllum/ hueriar j moote Salunne
strijda/1. Pet. 2. Og kasta þeim vnder Fætur Herrans Christi/so þær
alldungis nidur þryckiest.

Þar næst skulum vier bæde vnger og gamler/laata hlioma og af oss
heyra/þad Gledelega Hoosiañā/og laata Lof Drottins æ tijd vera j vorū
Muñe/og oska af Hiarta Lucku og framgangs Guds Ryke/og bidia/ad
hañ vilie fliott koma/og taka oss med sier jñ j þa Himnesku Jerusal-
em. Þangad ad komast/og þar ad vera/med øllum Einglum/& utvøldum
Mañū/vm alla Eilijfd/veite oss Gud/ j Nafne sijns Son
ar Jesu Christi/ AMEN.

Añad

Annan Sunnudag j Adventu.

Evangelium/ Luc. 21. Cap.

JEsus sagde til sinna Lærisveina. Þar munu skie Tei-kn/ a Soolu/ Tungle ⁊ Stiornum/ og a Jordu Kvalning Þiooda ⁊ Orvinglan/ Sioor og Bylgiur munu hlioода/ og Men munu fyrer Hrædslu saker upp þorna/ og af Epterbijdingu þeirra Hluta/ sem koma skulu yfer allan Heiminn. Þviad Kraptar Himnanna munu hrærast. Og þa munu þeir sia Mannsins Son/ komande j Skyunum/ med Magt ⁊ myklu Vellde. En nær þetta tekur ad skie/ þa lijted upp/ og upphefied ydar Hofud/ af þui ad ydar Endurlausn tekur ad nalægast. Og hann sagde þeim þessa Epterlijking. Skode þier Fykiutried/ ⁊ oll onnur Trie/ nær þeirra Alldin tekur ut ad spryn-nga/ þa vited ad Sumared er nalægt. So og lijka/ nær þier sied þetta skie/ þa vited ad Guds Rijke er nalægt. Sannlega seige eg ydur/ ad þesse Kynslod mun ecke forganga/ þangad til ad allt þetta skiedr/ Himen og Jord forganga/ en mijn Ord forganga eige.

Exordium.

HOstulinn Johannes framsetur miskiestad Ord/ umm Persona Herrans Christi/ j Opinberingar B. 1. Cap. Þar hann seiger/ Eg er A og O/ Upphaf og Ender/ Sa sem er/ og var/ og sa sem koma mun.

Af þessum Ordum kunnum vier ad rada/ Þad Tilkoman Christi er med þriggia handa slags mote.. Su fyrsta Tilkoman hans er um lidinn/ sem er þesse/ Ad hann took uppa sig vort Holld/ og fæddest hingad j þennan Heim/ sannur Madur/ ad Syndernar undannteknu. Um þessa Til-komuna Herrans Christi j Hollded/ tala Gudspiallamennerner uitgreicke-lega/ sem og eirninn Postulinn Paall j Pistlenum til Gal. 3. Seigiande/

 Þegar

Þegar Uppfylling Tijmans var komiñ/sende Gud siñ Son/fæddañ af Kuiñuñe. Añnar Tilkomañ vors Herra Jesu Christi er nærver ande/ med huørre hañ kiemur til vor Daglega j sijnu heilaga Orde/ og þeim heilögu Sacramentis. Um þessa Tilkomuna/talar so Gudspialla madurin Matth. 28. seigiande/ Siaed/Eg et hia ydur allt til Ver allðareñar Enda/ Og j Openberingar Bookeñe stendur/Sia/Eg stend fyrer Dyrunum og klappa vppa/Ef nockur heyrer miña Rodd/og lijkur vpp/Til hans vil eg iñganga/og Kuøllðverd med honum snæda/og hañ med mier. Su þridia Tilkomañ hans er epter/þa hañ mun koma j Skyum Himens/til ad dæma Lifendur og Dauda. Um þessa Tilkomuna Herrans Christi/verdur talad j þessa Dags Evangelio. Og er þad þrent sem vier skulum oss fyrer Hendur taka/ hid stuttlegasta yfer ad fara ad þessu siñe.

1. Fyrst skulum vier heyra/ huad hrædeleg og Ognarleg/ad Tilkomañ Herrans Christi muune vera øllū Vantruudū og Ogudlegū meñū.

2. Þar næst/ huad Gledeleg hun mune þar huert a moote verda ollum Truudum og Gudhræddum.

3. Og j þridia lage skulum vier læra þad/ huerneñ vier eigum riette lega ad tilreida oss og bwa/ til þess sijdasta Dags. Nier til styrke oss Gud j Jesu Nafne.

Þad fyrsta.

Vier lesum j Exodi Bookar 7. Cap. Ad adur eñ þad Israels Folk vtgieck af Egyptalande/ þa hafe Gud læted morg hrædeleg. Teikn vndañ gangar/siñ voru þesse/Ad Vatned snerest j Blood/og Drottiñ sendi Poddur/Lys/og allshattiada Orma/sem spilltu og giordu skada al lskonar Avexte/ þar med Drepsoott/og suartar Illsku bledrur/og morg oñur Teikn. Eins vill Gud og so/lata Teikn og Stormerke koma fyrer þañ sijdasta Dag/adur eñ þad hañ frelsar þa hina goodu z Gud hræddu/og vtleider þa vr þessum Eymdardal/j þad hyrerheitna Landed/ og þa sælu Dyrd/ sem øllum Guds Børnum er tilreidd og bwen.

Þessi Teikneñ seiger Gudspiallamadurin ad verda mune/sum a Himen tunglunum vpp yfer oss/sum a medal vor sialfra/og sum a Jordune og

Sioon

Sioonum nidur vnder oss. A Himnenum vpp yfer oss munu þau Teikn skie/ad Sooleñ og Tungled munu missa sijna Birtu/og Stiornurnar hrapa af Himne. Þesse Teikniñ audsyna sig Daglega/ og eru ordiñ so sem Almeñeleg nu a vorum Degū/þuiad huorsu opt ber þad vid/ad Sool og Tungl Formyrkuast/og missa sijna Birtu. Siaum vier ecke nærlegt ad seigia a huoriu Kuollde/ad Stiornurnar so sē hrapa og falla nidur af Himnenum? huad allt ad aminer oss þar vm/ad sa sijdaste Dagur sie fyrer Dyrum/ og so sem komiñ yfer alla Verolldena. Þesse Teikniñ þau sijna sig ecke ad eins/a þeim Natturlega Himnenum/helldur og einneñ a þeim andlega. Christur er su rietta og saña Riettlætis Sooleñ/af huorre ad Søfnuduriñ tekur sijna Birtu z Fegurd/so sem Tungled tekur sitt Lioos af Soolune. Eñ huad opt verdur byrgt fyrer þessa Riettlætis Soolena/a þessum sijdustu Dogum/ med raungum Kieñingum/ og Villu Lærdoomum/ huorier meir og meir færast i voxt i ymsū Londum. Stiornurnar a þessum andlega Himnenum/eru Predikarar og Lærefedur Safnadarens/huorier opt og tydum/falla fra þeirre riettu Tru/ og soñum Lærdoome/ og hrapa so nidur i Villu og vantru/Openb. 8. Af þessum ollum Teiknum/sem Gudspiallamaduriñ seiger/ad skie mune bæde a Himnum og a Jordune/Sioonum og Moñunum/ þa verda þeir hinu Ogudlegu/sem þuerudarsamlega fram̄ fara i sijnum Syndum/so sem stadlauser/ þuiad Samviska þeirra bijdur þeim/ad þa mune ecke vera langt epter/huar af þeir bera eirn saran̄ Kvijda fyrer þeim sijdasta Deige/hid iñra i sijnu Hiarta.

Þar næst stendur þeim Ogudlegu Ogn og Hrædsla/af þeirre Dyrdlegu Tilkomu Mañsins Sonar/þui þeir munu sia hañ komanda i Skyunum/ecke med audvirdelegum edur lijtelmootlegum Hætte/ so sem fyrie þa hañ kom/og jñreid i Jerusalem/helldur med Magt og mykln Vellde. Ja/hañ kiemur þa ecke þess Erendis ad lata dæma sig/ helldur ad hann dæme adra. Þeir Ogudlegu vita og so vel/ad þesse Doomariñ er Alvitur/og mune sia allt þad illa/sem þeir hafa ad hafst. Þeir vita og þad/ ad hañ er Almattugur/og i ollum Stødum nalægur/og mune þess vegna ecke gieta vmflued hans Hendur. Þetta allt eykur þeim Ogudlegu ofurmala myken̄ Kuijda/fyrer þeim sijdasta Deige.

J þridia lage/skelfast þeir Ogudlegu/fyrer þeim hrædelega Ellde/ j hvørium Verolldiñ øll mun uppbreña/ þui ef ad Vatns flooded sem kom yfer alla Verølldena/skielfde þa sem æ þeim Døgũ lifdu/huad myklu framar/mun þa þad mykla Bal æ sijdasta Deige/skielfa þa enu Ogudlegu? Þeim sem j Floodenu fyrerfoorust/gafst tijme og Stund til/ ad jdrast siña Synda og jllra Athafna/æ medañ Flooded var smæm samañ ad vaxa. Eñ æ þeim sijdasta Deige/ mun þeim Ogudlegu eingenn tijme giefast til Jdranar. Nu ef ad Himen ꝛ Jord hlioka ad flya/fyrer Auglite þess Riettlæta Doomarans/so sem þar stendur j Openberingar bookiñe 20.Cap. Hvorium Gud er þo ecke reidur/vegna þess ad þau hafa Syndgad so sem Mañeskiañ/ Hvørneñ munu þa hiner Ogudlegu þar stadest/sem hafa drygt Synd æ Synd ofan/alla sijna Æfe?

J fiorda lage/eykur þeim Ogudlegu þad ecke allitla Hrædslu og Kvijda/fyrer þeim sijdasta Deige/ad allar þeirra vondar Athafner/Onyttu Ord/og jller þankar sem þeir hafa haft/munu openberer/ og j lioose sætner verda.

Þad Añad.

HJer þverk æ mote/ þa mun sa sijdaste Dagur verda þeim Goodu og Gudhræddu/ eirn Fagnadar dagur og Glede dagur.

Fyrst vegna þess/ad hañ kallast þeirra Frelsis edur Endurlausnar dagur/þuiad so sem þad/ad þeir sem Hertekner eru/og fangner hia Tyrkiũ edur ødrum Omilldum Þioodum/verda Hiartanlega fegner og glader þar af/þa þeir heyra/ad þar er komeñ eirn sem þa æ ad leysa j burt fra þessins Þrældoome sem þeir eru j/ og þo ad þeir heyre Skot og Breste/þa eru þeir þo þessgladare/ꝛ fegnare j sijnu Hiarta/af þui þeir eiga Von æ þui ad verda lauser. So fagna og eirneñ þeir Gudhræddu/og glediast Hiartanlega þar af/þa þeirra Endurlausnare klemur j Skijum Himens/til ad giøra Ending æ þessare vondu Verølldu/ og øllum þeirra Syndum.

Þar næst/þa hafa þeir Gudhræddu ønguañ Kvijda edur Hrædslu/ so sem þeir hiner Ogudlegu/ af þeim Teiknum sem fyrer þañ sijdasta Dag fram koma/þuiad þau eru þeim so sem añad Teikn og Merke þar

uppa

vppaf ad þeirra Endurlausn tekur þa til ad nælægast. Þeir kuijda ecke ad helldur nie skielfast/fyrer Tilkomu þessa Doomarans/þui hann er þeirra nakunnaste/Ja/Elskulegaste & Trwlyndaste Attmadur/Ja/hann er þeirra Holldlegur Brooder/og hafa þeir ecke annars af honum ad vænta/enn Broodurlegrar Elsku og Trwfeste.

J þridia lage/ er Christi Tilkoma ollum Gudhræddum Huggunarsamleg/vegna þeirrar Dyrdar og Hætignar/j huørre hann mun koma j Skyum Himens. Þuiad so sem Israels folk formerkte og visse þar af/ ad þad ætte ad taka sig vpp/ og ferdast til þess Fyrerheitna Landsins/ þa Drottinn vpphoof sig/og liet sig sia j Skyenu/So meiga þeir og visselega vita/ad þeir eiga ad suipta Tiolldum/og ferdast inn j þad Fyrerheitna Fodur Landed/ þegar Drottinn Jesus(sa sem vppfoor til Himna j Skyenu) j Skyenu aptur kiemur og lætur sig sia.

J fiorda lage/ þa er þad og næsta gledelegt og Huggunarsamlegt/fyrer oll Guds Born/ ad þau þurfa ecke ad ottast nie kuijda/ fyrer þeim stranga Guds Riettlætis Doome/ þuiad allar þeirra Synder eru nidurkastadar og sokktar j Hafsins diwp/so sem Spamadurinn Micheas seiger/ 7. Cap. Ja/su Handskriptenn sem þeim var Motstædleg er vtsliett og afmaad/Col. 2.

J fimta og sijdasta lage/þa er Tilkomann Herrans Christi til Dooms sins miøg huggunarsamleg/vegna þeirrar fogru Epterlijkingar/ sem hann framsetur hier/vt af Sumrenu og Fykiutrenu/Ad suo sem Menn glediast þar vid/ þa þeir sia Vijsirenn koma a Alldentrienu/þess vegna/ ad þad er Teikn þar til/ ad sa Lystelege og vnadarsamlege/ hyre og varme Sumar tijme fer þa j Hond/ a huorium Menn verda vidskila vid þann harda/kallda og Ohyra Vetrar tijma. So skulum vier gledia oss vid oll þesse vndanfarande Teikn/vegna þess/þau eru vndanfare þess Gledelega og inndæla tijma epterkomanda Lijfs/ þa vier verdum vidskila vid þessa Oblijdu og Mootlætissemi tijma/enn hofum oss ad vænta eins vnadarsamlegs og Gledelegs Sumars.

Þad þridia.

Nu viliumm vier læra þad vt af þessu Gudspialle/huernenn vier eigum skickelega ad bwa oss til þess sijdasta Dags.

Fyrst

Fyrst eiguñ vier ad forðast allt Ohoof j Mat og Dryck/ huor ad er Root og Esna til alls hins jlla/ Þui huørneñ kuña þeir riettelega Gud ad elska/ sem liggia j sijfelldu Ohoofe og Ofdryckiu? Heyrum huad sa vijse Salomon seiger/ J Ordskuida bookiñe/ 20. Cap. Wijn giorer laus-lꝍta Meñ/ og sterkur Dryckur galda/ huor þar hefur Lyst til/ verdur all-drei vitur. Lꝍtum oss þar fyrer vera Hiartanlega leidt/ ad elska allt O-hoof j Mat og Dryck/ þui þad hindrar oss fra þui/ ad fꝍ og odlast þa eilijfu Sꝍlu. Vꝍr eigum og so ad forðast Agirnd/ þui so seiger Post-uliñ Pall/ 1. Cor. 6. Ad eingiñ Agiarn/ sem ad er Skꝍrgoda Dyrkare skule Arfleyfd hafa j Rijke Christi og Guds. Huør var Ordsøk þar til/ ad þeir sem bodner voru til Brꝍdkaupsins/ villdu ecke koma? So sem Lucas Gudspiallamadur vottar/ 14. Cap. Eckert añad eñ su liota Agirnd/ þui so seiger sialfur Endurlausnareñ vor/ hia Matth. 6. Cap. Huar hellst þiñ Fiesioodur er/ þar er og eirniñ þitt Hiarta.

J añañ mꝍta/ þa eigum vier æ og alla tijma ad vera vakande. Fy-rst vegna þess/ ad vier vitum huørke þa stund/ nie þañ tijma/ a huø-rium Drottiñ kiemur til Doomsins. Ecke er hier fyrerbodiñ Nꝍrturleg-ur Svefn/ huørs Meñ meiga ei an vera/ Helldur amiñer Herrañ Chri-stur oss þar um/ ad vꝍr skulum lꝍta vor Hiørtu jafnañ vera vakande j Bꝍna akallenu/ so sem vier syngium j Psalmenum vorum. Þo Augun take Svefn til sijn/ samt lꝍt vor Hiørtu vaka til þijn. Vꝍr eigum og eirniñ vakande ad vera/ þess vegna/ ad þad er vijst og Obrygdanlegt/ ad Drottiñ vill hallda Doom a þeim sijdasta Deige/ huar um bæde H. David/ og adrer heilager Spameñ hafa spꝍd/ ad aller vꝍr eigum ad ko-ma fram fyrer Doomstool Guds/ so einum og sierhuørium verde Endur-golldeð/ epter þui sem hañ hefur til verkad/ huørt þad er helldur gott ed-ur jllt/ 2. Cor. 5.

J þridia lage/ eigum vier jafnañ ad vera stadfaster/ j eirnre breñande og alvarlegre Bꝍn til Guds/ so vꝍr mꝍttum vera verduger ad umflya allt þetta sem epterkomande er/ og standa so frams fyrer Mañsins Syne. Eñ huad a þa ad knya oss þar til/ ad vier bidium Dagleafanlega? Fyrst þad/ ad vier gietum þar med umflꝍed þad vonda. Alvarleg Bꝍn og Gudhrꝍdsla Noa giørde þad/ ad Gud frelsade hañ/ og vardveitte suo

Nꝍdar

Nadarsamlega j Vatns flooðenu/ þar þo allt Hollð hlaut að fyrerfarast og afmaad að verda. Eins lyka so frelsade Gud þañ gocda og Gud hrædda Loth wt af Sodoma/ þar aller hiner sem þar iñe voru/ urdu ad fortijnast med Ellde og Breñesteine. So j sama maata verda aller þeir eñ nu j Dag Saaluholpner/ sem akalla Nafned Drottins/ so sem Spaamaduriñ Joel ad Orde kiemst/ 2. Cap.

Vær eigum og eirneñ jduglega ad wthella vorum Bænum fyrer Gude/ vppa þad/ ad vær meigum med Glede gieta framkomed/ fyrer vorn Endurlausnara Jesum Christum/ a þeim sijdasta Deige. Vaked og bided stendur hier/ so þier fraæd staded fyrer Mañsins Syne. Þad er vist/ ad aller Meñ j Heimenum mune koma fram fyrer Doomstool Guds/ so sem Paall seiger/ Rom. 14. Eñ þar mun þo verda oseigianlegur Mismunur a þessare Komuñe/ Þt sumer munu koma til þess/ ad heyra þeñañ hrædelega Vrskurd/ fared fra mier bølvader j eilijfañ Elld/ Matth. 25. Eñ adrer munu koma til þess/ ad faa ad sia Christum/ so sem hañ er/ og ad heyra þesse gledelegu Ordiñ af hans Muñe. Kome þier blessader/ Børn mijns Fodurs og eignest þad Rijke/ sem ydur er fyrerbwed j fra Vpphafe Veralldareñar. Þar fyrer skulum ell jduglega bidia Gud/ um Naad sijna og Myskunseme/ og vm Fyrergiefning allra vorra Synda/ so vier mættum vm sijder/ verda eilijflega Saaluholpner. Huad hid sama oss veite og giefe Gud Fader/ j Nafne sijns Sonar Jesu. Christi/ AMEN.

Þridia Suñudag j Adventu.

Evangelium/ Matth. 11. Cap.

NN þa ed Johañes heyrde j Ventunum Verkin Christi/ sende hañ wt tuo af sijnum Læresueinum/ og liet seigia honum/ Ertu sa sem koma skal/ eda eigum vier ad vænta eins añars? Jesus suarade/ og sagde til þeirra. Fared aptur og kuñgiored Johañe hu ad þier siaed og heyred/ Blynder faa Syn/ Haller

ganga/ Lijkþraer hreinsast/ Dauffer heyra/ Dauder vppriisa/ og Fatækum verda Gudspiallit bodud/ og sæll er sa sem ecke hneyxlast sig a mier. Enn ad þeim j burt geingnum/ hoof Jesus ad seigia til Folks sins af Johanne. Hvad fooru þier vt a Eydemorku ad sia? Reyr þann sem af Vinde er skiekinn. Eda huad fooru þier ad sia? Mann Miukklæddann j Sined/ ad þr s miukan Klædnad bera/ eru j Konganna Hwsum. Eda huad fooru þier ad sia? Einn Spamann. Eg seige ydur fyrer sann/ þann meire er enn nockur Spamann/ þuiad þesse er sa/ af huorium skrifad er/ Sia þu/ eg sende minn Eingel fyrer þinne Augsyn/ sa er þinn Veg skal tilreida fyrer þier.

Exordium.

VJer lesum j 2. Konganna Book/ 2. Cap. Ad epter þ sa goode Guds Madur Elias/ var Vppnumenn til Himens/ þa hafe Spamannanna Børn geinged a moote Eliseo/ og tilbeded framme fyrer honum/ so seigiande. Sia/ hier eru fimmtyger hrauster Manna a medal þinna Þienara/ Lat leita epter þijnum Herra/ skie maa ad Drottins Ande hafe teked hn̄/ og fleygt honum vppa eitthuert Fiall. Nu þo ad Eliseus visse vel/ og være þar vm ofradur/ ad Elias var visselega vppnuminn til Himens/ samt sem adur/ so ad hann burt tæke þessa ranga Meining fra þeim/ þa lætur hann þessa Boon þeim j tie/ og seiger/ Lated þa fara af stad. Motlijka Dæme verdur oss fyrer Siooner sett j þessa Dags Evangelio/ þuiad epter þad/ ad sa riette og sanne Heimsins Messias var auglystr j Holldenu/ þa þotte þad ollum otrwanlegt/ ad Jesus af Nazareth skyllde vera sa hinn same Messias/ og Heimsins Lausnare sem fyrerheitinn var. Þar fyrer sender nu Johannes vr Fangelsenu (sem Herodes hafde lated hann j setia) tuo sijna Læresueina til Herrans Christum/ vppa þad/ ad þeir mætti sia hans Dasemdarverk sem hann giorde/ og læra ad þeckia þar af/ ad Christur være sa sanne Messias/ af huorium þeir skylldu Vitne bera/ og Predika ætijd þar epter. Og hefur þetta Evangelium tuo fierdeilis Parta sinne ad hallda/ a huoria vier vilium hid stuttlegasta minnast ad þessu sinne.

1. Sa

1. Sa fyrre er vm Sendeborena Johañis til Christum.
2. Añar vm Andsuar Christi/sem hañ giefur Sendemoñum Johañis.

Fyrre Parturiñ.

Fyrst er oss hier athugande/huør sa er sem Sendefor þessa hafe vppbyriad. Ecke var þad David Kongr/ huør ed sende sijna Þienara til Nanon/ad hugga hañ epter sijns Fødurs Dauda/ 2. Sam. 10. Ecke Achas huør ed sende sijna Meñ til Kongs þeirra Assyriorum/ og bad hañ vm Styrk/2. Kong. B. 16. Helldur var þ Johañis Skijrare/hvñ sialfur Christur ber þ Vitne hia Matth. 11. Ad þar sie eingiñ ædre af Kuiñuñe fæddr eñ Johañes. Nuadan sender hñ þa þessa sijna tuo Læresueina? Hñ sender þa vr Fangelsenu/edur Myrkuastofuñe sem hañ var j settur/ecke fyrer þañ skulld/ad hañ hefde vñed nockurn Glæp edur Odædaverk/hell dur vegna þess/ad hañ hafde straffad Herodem/ og sagt hønum/ ad ecke være leifelegt/ad hañ tæke sijns Brodurs Kuiñu/ huørs vegna hañ var vm sijder Hals høggueñ og Aflijfadur.

Hier af lærũ vier huørt ad sie Kaup ꝛ Laun allra Trwlyndra Drottins Þienara/sem fyrer vtan allt Mañgreinar alit/ seigia sijnum Tilheyrendum til þeirra Synda/og avijta þa þar fyrer/sem er/ad þeir verda fyrer Reide og Ogiede þeirra/ so sem Spamadurinñ Amos seiger/ 5. Cap. Þeir (seiger hañ) eru reider vid þañ sem straffar þa j Portunum/ og hallda fyrer Suivirding/þañ sem heilnæmt kieñer. Sialum huørneñ þad gieck Moysi/þegar hañ kuñgierde Pharaoni/þad Drottiñ hafde hønum befalad/seiger hañ ecke so til hans? Far fra mier Moyses. og varast ad koma hier epter fyrer mijn Augu/þuiad a huørium þeim Deige sem þu kiemr j Augsyn mier/ skalltu deya/ Exo. 10. Cap. Huørniñ gieck þad til fyrer Elia/ epter þad hañ hafde dreped þa Baals Presta? sende ecke Jessabel til hans med Bodskap/og liet seigia hønũ. Guderner giøre mier þad ꝛ þad/ef eg giøre ecke a Morgun vm þeñañ Tijma/þijna Sal/lijka sem eina af þeirra Salum/ 1. Kong. Bok. 19. Var ecke Jeremia Spamañe kastad j eina Vatnslausa Grysiu/sem ecke var añad j eñ Leir? Jer. 38. Hlaut ecke Ezechiel Spamadur ad vera a medal Þyrna og Hoggorma? Ezech. 2. Eg vil ecke tala vm allt huad Postularner mattu lijda j

 þui

þui nya Testamentenu/ þyrer þad/þeir sogdu sijnum Tilheyrendum beyd skañ Sañleik opt og tijdum. Nu þo ad Guds Ords Þienarar sieu so Ac reptter og Oþsokter þyrer þad/ad þeir þramþylgia trwlega sijnu Embætte ad þeir meiga hroopa upp med Jeremia ꝛ seigia. Eg er Daglega ad Næd ungu ordiñ. Þa skulu þeir þo samt vera Hughrauster/ og ecke kvijda þyr er neinu Hættum nie Hæskasemdum/helldur skulu þeir epter Rade Post ulans predika Orded/hallda ad j tijma og Otijma/ 2. Tim. 4. Verande miñuger þess sem Endurlausnariñ seiger hia Matth. 5. Sæler eru þier/þegar Meñerner hallmæla ydur/og tala j giegn ydur alla Vondsku fyr er mijnar saker/þo liugande/þagne þier og vered glader/ þuiad ydar Verdkaup er nooglegt a Himnum.

J odru lage er þad hier athugande/huoria Johañes haþe sendt til Christum/sem er/tuo sijna Læresueina. Þesser tueir Læresueinar/huorier sumer meina/ad vered hafe Carpus ꝛ Silla/voru j þre somu Villu ꝛ ræng re Meiningu/sem Gydingar voru/ um þad Jardneska Rijke Herrans Christi/og sþeiktu sig a hans Fatækt. Eñ hielldu aptur a moot/ myked aþ sijnum Skoolameistara Johañe/ og meintu kañ skie/ad hñ være sa Fyrerheitne Messias. Eñ so ad Johañes giæte komed þeim þra þessare siñe Meiningu/ þa sender hañ þa til Christum. Huar aþ aller Þrestar og Þredikarar/eiga ad taka sier þad til Lærdooms/ad læta sier jafnañ vera myked umhugad/um sijna Tilheyrendur/og Soknar børn/og vaka yþer þeirra Sælum so sem þeir/er þar eiga Reikning skap þyrer ad giora/Ebr. 13. Hier til a þeim ad koma/ þyrst og þremst Skipan og Beþalning Heilags Anda/ huored so seiger/þyrer Muñ Postulans Þals/ 1. Tim. 4. Giored verk Gudspiallegs Þredikunar Embættis og þramkuæmid ydar Kallan trwlega. Med huad mykelle Kostgiæþne og Hiartans astundan/ þad twval da Guds Ukþære/Postuluñ Þall/haþe viliad uppþræda alla sijna Tilheyrendur j þeim saña Saluhialplega Lærdoome/þad ma rada aþ Ord um hans allvijda/ A medal añara vottar hñ so/j Þistlenum til Philippenses 1. Cap. Og seiger/Gud er miñ Vottur/ huersu mig þorleinger aþ Hiartans Grune j Christo Jesu/epter ydur øllum/ og þess sama bid eg þad ydar Kiærleike audgist æ meir og meir/j allre Vidurkieñingu/og alle Reynslu/so ad þier meiged reyna huad best er/ uppa þad/ad þier sieud

skijrer

skyrer og an Aneyrlunar/allt vppa þañ Dag Jesu Christi.

J aňañ máta/ þa eiga og so aller Veralldlegrar Stiettar Meñ/ad læra þad hier/Ad hafa tilbærelega Vmhyggiu fyrer sijnum Vndergiefnu / ⁊ kieña þeim þad sem þeim er naudsynlegt/til þess/ ad gieta þært eitt gott og Christelegt Lijferne/eñ hafa þa aptur af þui ollu sem jllt er. Þeir eiga og so ad hafa þa Hiartanlega kiæra/og bidia þeim goods af Drottne/ suo sem giorde Moyses Guds Madur/ þa hann ætte ad skilia vid Jsraels Folk/og sofna j burt/ þa bad hañ Gud so fyrer Folkenu/ og sagde. Drottiñ sem ert Gud Andaña alls Holldz/ set nu eirn Mañ yfer þeñañ Almuga/sem kañ ad ganga vt og jñ fyrer hønum/Num. 27. J sama máta/þegar Josua ætte vid ad skilia/ kallade hañ samañ allañ Lijdeñ/ og áminte þa seigiande. Vered Hughrauster/so ad þier hallded og giored allt þad sem skrifad stendur j Moysis Løgmáls Book/Josu. 23.C. Huad Hugarlátlega áminte David sijna Vndersáta? seigiande suo til þeirra/Hallded og vppbyried oll Drottins ydars Guds Bodord/suo ad þid meiged eignast þad gooda Landed/ og láta þad Børnum ydrum til Erfdar æfenlega. Assa Kongur gaf þa Befalning vt/ ad huer sa sem ecke villde leita Drottins Jsraels Guds/skyllde missa Lijfed/bæde meire hááttar og miñe/Meñ og Kuiñur/2.Cron. B.15.

J þridia lage/þa hafa aller gooder og Gudhrædder Foreldrar sier ⁊ so Lærdoom hier af ad taka/ sem er/ ad þeir skulu vita/ ad þad er ecke noog/ad vera vakeñ og sofiñ þar yfer/ad sáfna Aud og Rijkdoom til samans fyrer sijn Børn/helldur eiga þeir myklu framar/ ad vera kostgiæfner þar til/ad kieña þeim ad vera Gudhræddum/og ástundunarsømum/ ad heyra og læra Ord Drottins/epter þui sem sialfur Gud bijdur og skipar vtþryckelega/Deut. 32. seigiande/Legged vppa Hiartad oll Ord/sem eg vitna j Dag fyrer ydur/so ad þier biooded ydar Børnum/ad þau hallde og giore allt huad hier seigest j þessu Løgmále. Tobias þa hann fornam/ad sijn Daudastund took ad nálgast/þa áminte hañ siñ Son/mz þessum Hiartnæmum Ordum/og sagde. Haf Gud fyrer Augum þier/ ⁊ j Hiarta/alla þijna Lijfdaga/ og fordast þu/ad þu sierk nockurn tijma samþyckur nockre Synd. Tob.4. Hugleidum huad Hiartanlega glader og Fagnadarfuller/aller gooder og Christeleger Foreldrar mune verda sijd

 ar meis

at meir/sem hafa so vppaled og tucktad sijn Born/ j søn̄um Guds Otta/ ad þeir fæ ad vera med þeim epter Lijfed/ j þeirre eilijfu Dyrd og Sæle de hia Gude/ og øllum Vtvoldum Einglum og Mønnum. Þar fyrer æt te huør og eirn Fader og Mooder j sijnu Huse/ ad stunda þad æ og alla tijma/ af frem'sta Megne og Mætte/ ad kien̄a ecke alleinasta synum Bor num/helldur og so øllum sijnum Hiwum og Heimilis folke/ Guds Ord/ og hallda þeim til ad syngia Gude Lof/ og ækalla hans heilaga Nafn.

Framar meir vilium vier heyra/ huørs Erendis Johan̄es sender þessa syna Læresueina til Christum/ sem er/ad þeir spyrie han̄ ad/ huort hn̄ sie sa sem koma skal/edur skule þeir vænta eins an̄ars. Ecke lætur Johan̄ es ad spyria Herran̄ Christum hier vm/þess vegna/ad han̄ visse ecke vel/ ad han̄ var sa Fyrerheitne Messias og Heimsins Frelsare/Þui huørnin̄ skyllde Johan̄es ecke þeckia Jesum nu/þar hn̄ þeckte han̄/ ædur en̄ han̄ var fæddur af Moodurlijfe? Luc. I. Þar ad auke/ hafde han̄ og so heyrt þan̄ Vitnisburd/s sa himneske Faderin̄ hafde giefed hm̄ vid Aana Jor dan/ seigiande/Þesse er min̄ eiskulegur sonr/ j huorium mier vel þocknast. Helldur sender han̄ Læresueina sijna til hans/vppa þad/ad aller þeir sem heyrdu hans Jætning/skylldu þar epter vita fyrer vijst/ad hn̄ være sa rie tte Messias.

Hier af lærum vier þad/Ad lijka so sem Johan̄es sende þessa tuo Lære sueina til Christum/ þegar han̄ sat Fiøtradur j Slotenu Macherot/ ecke þess Erendis/ad bidia hn̄ ad frelsa sig vt þadan/helldur ad spyria hn̄ ad/ huort han̄ være ecke sa sem koma skylde. So eigum vier og so ad giøra/ þa vier erum̄ stadder j nockurskonar Þreingingū/Krosse edur Motgange/ þa skulum vier kiapnan̄ giæta þess/ad senda til Jesum Endurlausnara vo rs/eins og Johan̄es/tuo vora Læresueina/ huørier eiga þeir þa ad vera? Þad skulu vera Sæl vor og Lijf/og læta spyria hn̄ ad/huort han̄ sie ecke sa sem komin̄ er j Heimin̄/ til ad giøra Synduga Men̄ Sæluholpna? Huort han̄ sie ecke þad Lambed Guds/ sem burt hefur teked Heimsins Synder? Huort han̄ være ecke sa sem sagt hefur/ad han̄ villde ecke vtsløckva Lijttlogande Hør/ edur sundurbriota brækadan̄ Reyr? So mun han̄ visselega suara oss/so sem han̄ suarade Johan̄is Læresueinum/ og þeirre Bloodfallssiuku Kuin̄un̄e/ Vertu Hughraustur Sonur/ Vertu Hug-

hraust

hraust Dokter/þynar Synder eru þier fyrergiefnar/ Og so sem þar stend ur hia Spamanenum. Eg er med þier j Neydene/Eg vil þier þadan wt rycKia/og þig Vegsamlegan giora Ps.91.

Vær skulum og so hafa hier af þessa Huggun/sem er/Ad þott Læresueinar þesser Johañis/være stadder j storre Erwarveike vm Herran Christum/þa samt sem adur wtskwfar han þeim ecke/nie vijsar þeim Reidulglega j burt fra sier/ helldur leidrietter þa Giæskusamlega/ og leider a riettan Veg. Eins vill og eirnin þesse vor blessade Emanuel Jesus Christus/þolenmodlega lijda og vmbera vorn Veykleika/ þegar vier lækum ess seigiast/þui han er sa hin same/sem þui hefur heited/ad han vil ie enguan þan sem til hans kiemur/ wtelyKia.

Annar Parturin.

NV epterfylger med einu Orde ad minast þar a/ huort suar ad Jesus giefur þessum tueimur/sem Johañes hefur til hans sendt/sem er þetta/ad han seiger/ad þeir skule fara aptur og kungiora Johañi/ huad þeir siae og heyre/ Ad Blinder siae Syn/Haltter gangs/Lykþraer hreinsist/Dauffer heyre/Dauder vpprijse.

Hier med kieñer Herran Christur/Johañis Læresueinum/huar af þeir skule þeckia sig ad vera þan Fyrerheitna Messiam eñ enguan añan/ sem er/af þeim Dasemdarverkum sem han giorer. Og er þad so sem Christur villde so sagt hafa. Þier gooder Meñ/Læresueinar Johañis/hafe þier ecke lesed þad sem Spamadurin Esaias seiger/35.Cap. Ottest ecke sæid ydar Gud kiemur ad hialpa ydur/þa munu Augu þeirra Blindu vpplukast/og Eyru þeirra Daufu opnast. Luked nu ydar Augum vpp/z siaed þau Dasemdarverk sem eg giore/ og raded þar af/huort eg er ecke sa sem Esaias hefur vm spad/þuiad þau Verk sem eg giore j mijns Faudurs Nafne/þau bera Vitne vm mig/ Joh. 10. Lær þu þar fyrer hier af/min Brooder og Syster/so opt sem þu þeinker vm Christi Dasemdarverk/edur heyrer vm þau talad/ad þeckia han fyrer þin Frelsara og Naudhialpara/eñ enguan añan.

Þar næst suarar Christur Johañis Læresueinum/ til siñar Spurningar/og seiger/ad Fatækum verde Gudspiollin bodud/ sem villde han so

 seigia

eigia/Hvar nuu vel kuñugur Spaadoomur Esaiæ Spamans/ 61. C. sem so hlioodar. Ande Drottins er yþer mier/ þar þyrer heþur Drottin smurt mig/Hañ heþur sendt mig ad predika Voludum. Giæted nu ad/ og hlusted til/ med huad mykelle Astundan og Kostgiæþne/eg Predika øllum Jdrande Syndurum/ kuittan og Fyrergiepning/og vited þar aþ ad eg er sa hiñ same/epter huorium þier leited.

Nier af skulum vier taka oss þetta til Huggunar/ad med þui Christur er sa riette Messias/ þa meigum vier vissulega og oefader/ haþa oss ad vænta/alls þess Gooda aþ honum/ sem þyrer heþur vered Spaad j þui gamla Testamentenu/ad hañ skyllde giøra. Þar þyrer/sie so ad vor eigiñ Samviska sturle oss/Løgmaaled æklage oss/ Dioþulliñ og Daudiñ skielþe oss/þa þlyum til þessa vors Endurlousnara/ huñ mun vissélega láta oss vm sijder meiga yþervinña og Sigrenum hallda. Huar til Gud Fader veite oss øllum sijna Naad/ j Nafne Drottins vors Jesu Christi/ AMEN.

Fiorda Suñudag j Advent.

Evangelium/ Joh. 1. Cap.

A Þeim tijma. Gydingar sendu af Jerusalem Presta og Levita/ ad þeir skylldu spyria hañ ad/ Huer ert þu? Og hañ medkiendest/ og neitade þui ecke. Og hañ medkiendest/segiande. Ege em eg Christur. Og þeir spurdu hñ eñ þa ad/Huad þa? Ertu þa Elias? Hañ sagde/Ei em eg. Ertu þa Spamadur? Og hañ suarade/Nei/ ecke. Þa søgdu þeir vid hañ/Huer ert þu þa? So ad vier meigum Andsuar giefa þeim er oss wtsendu. Hu ad seiger þu af sialfum þier? Hañ sagde. Eg em hroopanda Rødd j Eydemørku/Greide þier Gøtu Drottins/ so sem sagde Esaias Spamadur. Og þeir sem wt voru sender/ voru af Phariseis. Og þeir spurdu hñ ad/ z søgdu til hans/Þui skijrer þu þa/ þyrst þu ert ecke Christur/ecke Elias/ og eige Spamadur? Johañes suarade

þeim og sagde/ Eg skijre j Vatne/ Eñ sa stod j mided hia ydur/ huð eñ þier þeckted eige. Hañ er sa sem epter mig mun koma/ huør ed var fyrer mig/ huørs Skooþueinge eg em ei verdugur vpp ad leysa. Þetta skiede j Bethabara/ hinumeigiñ Jordanar/ þar sem Johañes skijrde.

Exordium.

J Genesis Bookar 41. Cap. Lesum vier vm Kong Pharaonem/ þegar hañ villde vpphefia Joseph/ og setia hañ Herra yfer Egyptaland/ þa hafe hañ sendt eirn af sijnum Ypparstu Þienur um vndañ honum/ og læted vthroopa/ ad hañ være Landsins Fader/ og settur yfer allt Egyptaland. Eins skiede þad og so/ þegar Gud Drottiñ/ villde læta siñ elskulega Eingietiñ Son/ fædest hingad j þeñañ Heim/ þa sende hañ vndañ honum þañ dyrdlega Guds Mann/ Johañem Skijrara/ huør ed Vitna skyllde vm hañ/ ad hañ være Gud og Herra yfer øllum Hlutum/ og ad Faderiñ hefde giefed honum allt j Hendur/ Matth. 11.

Þar næst/ so sem þ/ ad Morgunstiarnañ vppreñur jafnañ vndañ Sooluñe a huørium Morgne/ Huaraf þeir Latinisku kalla hana Phosphorum/ þad er þa Stiørnu ſ bodar Dagsins edur Soolareñar Byrtu. Eins lijka gieck Johañes so sem ein føgur Morgunstiarna/ vndan þeirre skiæru Riettlætis Sooluñe Herranum Christo/ tilreidande Veigiñ fyrer honum/ og kieñande þad/ hañ være sa riette Safnadarens Brwdgume/ so sem David kallar hañ j sijnum/ 19. Psalm. Þar hañ seiger/ ad hañ wtgange sem añar Brwdgume af sijnu Herberge/ og gledie sig sem ein Hetia ad hlaupa Veigiñ.

J þridia lage/ so sem þad/ ad Sumar fuglarner a Vortijmanum taka strax þegar sneħendis a Morgnana/ fagurlega ad kuaka og syngia/ huar mz þeir j lioose læta/ ad Sooluñ sie þa so sem vppruñiñ. Eins bodade og kuñgiørde Johañes/ med siñe hroopande Roddu j Eydemørkuñe/ Herrans Christi Nalægd og Tilkomu/ fyrer øllum sijnum Tilheyrendum. Nu so sem þad være ein stoor Avirding fyrer eirn/ ef hañ tæke Þienara eins Ypparlegs Herra/ fram yfer sialfañ Hwsbondañ/ og veitte honum þa

Aru/ sem hañ ætte med riettu hans Herra ad veita/ eda ef nockur være so bernskur/ad hañ meinte ad Morgunstiarnañ være sialf Sooliñ/ Item/ Ef ein Jomfru þeckte ecke Vin Brwdgumans fra sijnum eigiñ Brwdguma. Eins voru þeir forblindudu Gydingar heimsker/ad þeir þecktu ecke Johañem odruvijs/eñ þeir meintu hañ ad vera þañ Fyrerheitna Messiam/ eñ ecke Christum. Eñ a moot þessare þeirra falskre Meiningu/ setur Johañes Skijrare sig alvarlega j þessa Dags Evangelio/ og vottar openberlega fyrer øllum/þad hañ sie ecke Messias/helldur alleina sta hans Fyrerreñare edur Þienare.

Hier vm skulum vier heyra nockud fleyra talad/ sem vera skal. 1. Vm Sendeforena sem Gydingar fyria til Johañem. 2. Huøriu hñ andsuare apte þessu þeirra Sendemoñum/ Med þeim Lærdocmum/ Huggunum og Amiñingum/sem hier af kuña hid stuttlegasta ad dragast Gud hialpe oss hier til med siñe Nad/j Jesu Nafne/ Amen.

Þad fyrra.

Fyrst er oss hier athugande/huørier þessa Sendeforena uppfyria. Ecke voru þad Fatæker Vmkomu litler Alþydu Meñ/helldur þeir yppurstu Hofdingiar/og helstu af Gydingū/sem voru j Rædenu til Jerusalem. Eñ Ordsokiñ til þessarar Sendeforeñar/var hin sierlegasta þesse/ ad þeir þottust merkia/bæde af Tijma-leingdeñe/ og Spæd[illegible]maña fyrersogn/ad komiñ være sa Tijme/ a huørium þeir mættu vænta epter Tilkomu Messiæ. Og med þui/ ad Johañes var øllum velkienndur/ bæde vegna sina Kieñinga og Gudlegs Lifernis sem hañ færde/ j Hegdan og allre Vmgeingne/Þa verda þeir aller a eitt sætter þar vm/ad Johañes mune Tuijllaust sa sañe Fyrerheitne Messias vera/ sem heilagur Ande hafde fyrer Muñ Spamañaña fyrerspad/ad koma skyllde. Huad eru þetta þa fyrer Meñ/sem Rads Herrarner senda wt a moote Johañe: Ecke voldu þeir til þessarar Ferdar/ Heimska edur Olærda Meñ/ þui bæde voru þeir fra myklum Moñum sender/þar med og so var Personañ sem þeir attu til ad fara/og Erended sem þeir attu wt ad rietta/ Ypparlegt og mykels verdt. Gudspiallamaduriñ seiger/ ad til þessarar Sendefarar hafe tekner vered Prestar og Levitar/huørier ad voru næst þeim helldstu

j storum

j stoorum Virdingum/ z hædsta Gillde. Þat næst seiger Gudspiallamadurinn þra Erendenu sialþu/ huørt þad haþe vered/ sem er/ ad þeir spyrde Johañem ad/ huør hañ være. Eñ huøriu mun hañ suara þeim aptur? Og hañ medkiendest/ stendur hier/ og neitade þui ecke/ Og hañ medkiendest/ seigiande. Ecke er eg Christus. Þetta er so ad skiliast einþalldlega/ ad Johañes medkiendest þad ad søñu/ ad hañ sie eirn Madur/ sendur aþ Gude/ til ad Predika Evangelium/ og bera Vitnisburd aþ Liosenu/ Joh. 1. Eñ þad hañ sie Christus/ edur þad saña Lios/ sem vpplijser alla Meñ/ þui neytar hañ opinberlega þyrer øllum seigiande/ Ecke er eg Christus.

Añur Spurning Prestaña og Levitaña/ er þesse/ ad þeir spyrja Johañem ad/ huørt hñ sie þa ecke Elias? Gydingarner voru j þeirre meiningu/ ad Elias Tesbiter/ sa sem til Himens var vppnumiñ j Elldlegum Vagne/ munde vissulega einhuørn tijma aptur til þeirra koma/ og med þui ad Johañes hiellt sig/ og kiende a Eydemorku/ var Vandlætingasamur/ og j allre Hegdan so sem Elias Tesbiter var/ þa hugdu þeir hñ aptur komiñ vera. Eñ Johañes neitar þui/ ad hñ sie sa Elias/ sem þeir meine. Eñ hiñ añañ Eliam/ vm huørn Christur talar sialþur/ hia Matth. 11. neitar hañ sig ecke ad vera.

Hin þridia Spurning þessara Sendemaña/ er þesse/ ad þeir seigia til hans/ Ertu þa Spamadur? Eñ øllu þessu neitar Johañes/ og seiger/ Nei ecke. Þegar þeir heyra nu huøriu hñ suarar þeim j heilar þriar Reysur/ þycktast þeir vid/ og snua sier vppa hina Sijduna/ z vilia so sem hrægda hañ med þui Andsuare sem hañ hlioote ad gieþa bæde sier og sijnum Herrum/ og spyria aþ Nioeste og Þyckiu/ huad þyrer eirn hñ sie þa/ huad hñ kuñe ad hallda og seigia vm sialþañ sig/ Og þui hañ haþe þa vppbyriad eina nya Ceremoniu/ Þui hañ haþe tekid sig burt þra Musterinu j Jerusalem og Kieñimoñunum þar? þyrst huørke sie hañ Messias/ ecke Elias/ og ecke Spamadur. Og er þetta stutt og einþolld Vtlegging sialþra Textans Orda/ j þeim þyrra Partinu/ vm Spurningar þeirra sem Gydingar vtsendu aþ Jerusalem.

Nu vilium vier taka oss hier vt af nockud til Lærdoms. Fyrst skulum vier læra þad aþ Dæme Johañis/ ad þordast og þlya alla Villu meñ

og Ketiara

og Kettara/ og taka oss fra þeim/ so sem Johañes took sig fra þeim Heim ſku og Forhertu Kieñemoñum og Kyrkiuherrum j Jeruſalem. Vær ſkulum og so flyia og fordast/ allañ Ogudlegañ Selſkap/ og ecke hafa Mök edur Samtök vid Þioofa/ Ræningia/ Loframeñ/ Hoordooms meñ og adra þuilijka/ uppa þad/ ad vier gaungum ecke a Veige þeirra Syndugu/ nie ſitium a Sæte Spottaraña/ Nofum oss helldur j burt med Abraham/ wr þui Afgudalande UR. Og mz Loth/ wt af þeirre Stoorſyndugu Sodoma. Med Johañe Gudſpiallamañe/ wr Badenu fra Cherinto. Med Christo fra Suyna elſkurunum j Gergeſena Lande/ og hotum Hoop og Selſkap þeirra Ogudlegu.

J añañ maata/ ſkulum vier þad hier af læra/ ad vera allthyd til reiduañadhuort ſkyrt Ja/ edur Nei ad ſeigia/ til þess sem vier verdum adſpurder j Erwarbrøgdum vorum/ ad medkieña Christum/ fyrer ollum okuijdnet/ og laata pa Vidurkieñing vora/ vera Grundvallada j Guds Orde/ ſuo ſem Johañes kieñer hier med ſijnu Dæme/ ſem og eirniñ Poſtuliñ Petur 1. Pet. 3. ſeigiande/ Vered fafnlega reidubuner Andſuar ad giefa huorium Mañe/ þeim ſem Skials kriefur/ af þeirre Von ſem j ydur er.

J þridia lage/ ſkulum vier varaſt ad vera Arugiſruger/ og girnaſt meire Metord/ Vegſemd og Virdingar/ eñ Gud hefur einuñi og ſierhuerium ætlad/ og høfum fyrer oss þetta Dæme Johañis/ huor ed ecke vilde medtaka nie þeckiaſt þañ Arutitel/ ſem Gydingar budu honum til/ ſem var/ ad kallaſt Meſſias. Fylgium og eirniñ epter þeim hollu Raadum ſem Jeſus Syrach giefur oss/ 7. Cap. Þar hañ ſeiger. Þreing þier ecke iñ j Embætte fra Gude/ og ſtunda ecke epter Vallde hia Kongenum.

Þad añad.

Epterfylger mz einu Orde/ ad miñaſt a/ huort Andſuar Johañes giefur þeſſum Gydingaña Sendemoñum.

Fyrſt andſuarar hañ þeim a þeñañ hatt/ og ſeiger. Eg er hroopañ da Rodd j Eydemørku/ greide þier Gøtu Drottins/ ſuo ſem ſagde Eſaias Spaamadur. Þad er/ ſem hañ villde ſo ſeigia/ Þier Faviſſer og heimsker Gydingar/ þid meined mig ad vera Meſſiam/ þad fyrer heitna Kuiñuñar Sæde/ eda Eliam ſem uppnumiñ var/ edur ad þridia

koſte

koste eirn Spamañ. Eñ þier pared villt/ og er eckert af ollu þessu/ Eñ þyrst yckr er so mykel Fysn a þui/ ad vita huad eg er þ eirn/ þa vil eg læta þad vppskart þ yckr/ Eg er ein hropande Rødd/ Eg er eirn Predikare/ sendr af Gude/ til ad straffa yckr/ & seigia yckr til Syndaña/ þui þid þurfed þess vel vid. Eg er hañ sem giørde þessa straungu Logmæls Predikun til ydar seigiande/ Þier Nødru kyn/ huør kiende ydur ad flya þyrer Tilkomande Reide? Giøred Avexte þa sem Jdraniñ vtkrefur. Eg aminñe ydur enn nu/ ad þier greided Gøtu Drottins/ þad er/ ef þier vilied ad Drottiñ skuli til ydar koma/ þa giøred ædur Veigiñ sliettañ/ sem hañ a vm ad ganga/ og læted af ydar Drambseme og Stolltheitum/ sem þier hafid hing ad til haft/ þui Drambsama setur hañ af Stoole/ eñ vpphefur Lytelæta.

Þier vt af eiga aller Kieñemeñ/ og Guds Ords Þienarar/ sier Amiñing ad taka/ Ad med þui þeir eiga ad vera Rodd þess hroopanda Evangeliȷ/ og Ords Jesu Christi/ epter Dæme og vottan Johañis/ þa eiga þeir ad vera Snialltalande/ eñ ecke muskrande/ edur Nlioodlauser Hundar/ sem Spamaduriñ Esaias ad Orde kiemst/ 56. Nelldur vpphefia sijna Raust so sem adra Basunu. Esa. 58. Fyrer huørium eiga þeir þa þessa sijna Raust ad vpphefia? Eda til huørra eiga þeir hellst ad kalla? Til allra þeirra sem andlega eru dauþer. Vær vitum/ ad þegar Menn hroopa hætt/ þa eiga þeir añadhuørt vid Daufañ Mañ/ edur sofande/ edur vid þañ sem j einhuørium Hæuada er staddur/ so hañ kañ þess vegna ecke ad heyra. Edur og so j sijdasta lage/ vid þañ sem langt er j burtu fra. Eins er þui og vared/ j þessum Syndum spillta Heime. Mm nu þar ecke marger þeir/ sem eru so sem adrer dauþer Sytur ormar/ og tilbyrgia sijn Eyru þyrer Guds Orde/ so sem David talar/ Psalm. 58. Marger fiñast og þeir/ sem sofa j Vggleyse/ og Athugaleyse/ vm huer ia Postuliñ talar/ Rom. 13. Þeir eru og so ecke fæer/ sem so eru ærder af Hroope og Sualle þessa Heims/ ad þeir heyra ecke Raust þeirra/ sem þeim biooda nalegt Daglega til þess mykla Brwdkaups/ Luc. 14. Ja/ Huad stoor Hoopur er þeirra Ogudlegu/ sem langt eru þiætlager/ vilia alldrei edur sialldan koma til Kyrkiu/ ad hlijda Guds Orde/ edur sijna a sier Christelegt Jdranar merke/ edur þo þad eige ad heita einusiñe/ edur tuisuar a Are/ þa eru þeir þo Suijnum verre/ vellta sier j sama Saur/

 so þeirra

so þeirra Gudrækne er ecke añad eñ Hræsne/ æ huørre Gud hefur Andstygd. Til þessara/og añara þuilijkra/ eiga Kieñemeñerner ad hroopa/ z seigia þeim til siña Synda/Straffa þa/Ogna og æmiña af Guds Orde/med allre Þolenmæde/Tim.4.

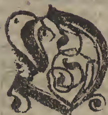
Ad sijdustu koma Pharisearner fram eñ vppa nytt/ med eina Spurning/og seigia. Þui Skijrer þu þa/ Fyrst þu ert ecke Messias/ Ecke Elias/og ecke Spamadur? Nuar til hañ suarar þeim med fæum Ordum/æ þeñañ hatt. Eg Skijre j Vatne/eñ hañ stod j mided hia ydur huørn þier þecktud ecke/ hañ er sa sem epter mig mun koma/ huør ed var fyrer mig/ Nuørs Skooþueinge er ei verdugur vpp ad leysa. Nier kieñer Johañes þeim/sem til hans voru sender/ huad stoor og mykell Mismunur sie æ millum Christum og sijn/ þui þar hañ seigest skijra j Vatne/ þa medkieñer hañ sig ecke ad vera vtan Þienara Skijrnareñar/ Eñ Christum sæfar hañ ad vera þañ rietta Skijrnar Nerrañ/þui hañ sie sa sem/ skijre hid iñra/ med Heiløgum Anda og Ellde. Nañ er sa sem epter mig mun koma/ huør ed var fyrer mig/seiger Johañes. Nuar med hañ j Lioose sæfur Guddoomiñ Nerrans Christi/ epter huorium hann hafe vered fyrer sig/j fra allre eilijfd/Eñ kome þo epter sig/epter Holldtekninguñe/og Kieñemañlegu Embætte. Nuørs Skooþueinge eg er ei verdugur vpp ad leysa. Sem hañ villde so seigia. Þier spurdud mig edur ad/huørt eg være ecke Christur? eñ so langt er þad fra þui ad eg sie hañ/ad eg er ecke verdugur þess/ad eg med øllum mijnum Heilagleika meige falla hønum til Foota/edur þioona hønum j hinu minsta/auk helldur ad eg sie hønum samjafnande/so sem þier hafed giørt.

Lære nu hier af aller þeir sem Stollter þykiast j Heimenum/ og Metna sig/añadhuørt af Vijsdoome/ Frijdleika/ Aud edur Rijkedæme/ edur ødrum Gafum/sem Drottiñ hefur þeim lienad/ ad vera Lijtelater og Audmykia sig vnder Volldugа Guds Hønd/seigiande med hinum heilaga David af/Psalm.115. Ei oss Drottiñ/ Ei oss/helldur gief þijnu Nafne Dyrdena. Johañes var ad søñu eirn vpplystur Madur/ Ja/hañ var sa/huorium sialfur Herrañ hafde Vitne bored/ ad hñ være sa mesti/ sem af Kuiñuñe være fæddur/samt sem ædur stærer hann sig ecke hier af/helldur Lijtelæckar hañ sig/fyrer sijnum Herra/ og seigest ecke verdug-

ur ad leysa hans Skoobønd/Huad myklu framar eiga þeir þa sem hinna hafa af Gude þeiged/ Lijtelætesins og Audmyktarennar Dygd ad stunda/ hafande jafnan sier j fersku minne Postulans Ord/þar hann seiger/1. Cor. 4. Huad hefur þu Madur/ad þu hafer þad ecke medteked/enn hafer þu þad medteked/huar fyrer hroosar þu þier? Dioffullinn/þa hann af Drambseme sinne og Offstopa/ villde vera jafn Gude/ þa fieck hann þad j Laun/ad Drottinn kastade honum j burt fra sier um alla Eilijfd/so hann hefur onga Von til Frelsunar framar meir. Giætum þar fyrer ad oss so framt sem vier vilium ecke/ad Gud take fra oss Myskunseme sijna/ og fordustum þa Andstyggelegu Synd/ Drambsemena/med þui og so/ hun hefur so jllann Upphafs Mann/ sem er Dioffullinn/huør ad er Root alls jlls/og Fader Lygennar/so sem Johannes nefner hann. Drottinn hialpe oss hier til/j Nafne sijns Elskulega Sonar Jesu Christi/Huør ium med Fodurnum og Heilogum Anda/sie Lof og Dyrd ad eilijfu/ AMEN.

A Fædingar-noott

Endurlausnarans vors Jesu Christi/Evangelium/Luc. 2. Cap.

G þad bar til a þeim Døgum/ ad þad Bod gieck ut fra Keysaranum Augusto/þad Heimurinn allur skyllde Skattskrifast. Og þesse Skattskrift hoofst fyrst upp hia Cirino/sem þa var Landstiornare j Syria. Og þeir fooru aller ad lata Skattskrifa sig/ huør til sinnar Borgar. Þa foor og Joseph af Galilea/ ur Borgenne Nazareth upp j Judeam/til Davids Borgar Bethlehem/af þui ad hann var af Huse z Kyne Davids/so hann liete Skatt skrifa sig þar/med Mariu sinne Festarkonu Oliettre. Enn þad skiede so/þa ed þau voru þar/ad þeir Dagar fullnadust/ad hun skyllde fæ

 Dag. Og

da. Og hun fædde sin Frumgietin Son/ og vafde han j Reyfum/ og lagde han nidur j Jøtuna/ þuiad hun þieck eckert afhad Rwm j Gie-sta Herbergenu. Og Fiarhirdarar voru þar/ j þui sama Bygdarlage vm Grandana vid Fiarhwsen/ sem geymdu og voktu yfer Hiørd sine vm Noottena. Og sia þu/ þ Eingell Drottins stood hia þm/ z Guds Byrte Lioomade j kringū þa/ z þeir vrdu miøg Ottaslegner. Og Eingellin sagde til þerrra. Hirde þier ecke ad hrædast/ Sioed/ Eg boda ydur myken Føgnud/ þan er skiedur øllu Folke/ þt j Dag er ydur Lausnaren fæddur/ sa ad er Christur Drottin j Borginne Da vids. Og hafed þad til Merkis/ Ad þier munud þinna Barned j Re yfum vafed og lagt vera j Jøtuna. Og jafnsnart var þar hia Ein glenum mykell Fiølde Himneskra Hersueita/ sem lofudu Gud/ og søgdu/ Dyrd sie Gude j Vpphædum/ og Fridur a Jørdu/ og Mønum goodur Vilie.

Exordium.

A Goode og hatt Vpplyste Guds Madur David/ þegar han j Anda sier fyrer þessa Blessudu og Dyrdlegu Fæding ar Na-tijd/ Endurlausnarans vors Herrans Jesu Christi/ Huør oss er-en nu þyrer Drottenlega Naad ad Hondum komin/ þa tekur hn so til Orda/ Psalm. 118. og seiger. Þetta er sa Dagur sem Drottin hef ur giørt. Lætum oss Fagna og glediast a hønum. Sannarlega er þad skylldu vor/ og þo margfalldleg / ad vier hid innra j vorū Hiarta/ inne lega fognum og glediunst/ suo opt sem Minning Endurlausnarans Fæd ingar verdur halldin j Christnenne vor a medal. Þesse Dagur heiter/ z ma med riettu kallast Dagur mykels Fagnadar/ sem þar stendur j/ 4. Kongana Book/ 7. Cap. Þui þetta er sa Dagurin/ a huørin sa Stiginn er vppreistur/ a millum Himens og Jardar/ huørn Forfaderin Jacob sa j sinum Draume/ Gen. 28. Fyrer vtan huørn Stiga ad Omøgulegt hef de vered nockre Mannlegre Skiepnu ad komast j Himenen til lifanda Gu ds. Fagnadar Dagur er þad/ þui nu hefur Sonur Guds virdst til/ ad taka vppa sig vort Holld og Blood/ og lijkiast oss ad øllu/ Syndenne vndan tekenne/ so sem Postulin seiger/ Ja/ Han hefur samteingt Nætturu

vora

vora Mañaña/vid sijna Eudddoomlega Nattúru/ so ad vorre Nattúruñ/ standur þuilijk Blessan af þeirre Samteingingu/ ad þar hun var ædur vegna Syndareñar/Spott/Nrak/og so sem Footskør þeirra Helvijsku Aara/ Þar er hun nu aptur æ moot/so dijrmæt ordiñ/ ad aller heilager Einglar tilbidia hana nu æ Himnum/j Herrans Christi Personu. Glede-leg og Huggunarsamleg Umskipte eru þetta. Spámadurinn Esaias vottar j synum/ 40. Cap. Ad Gud hafe giefed Mañskiepnuñe tuefa-llt fyrer allar heñar Synder. Huad mun þetta verá þa? Ecke er þad tuo-folld Hefnd/so sem vær hefdum forskulldad/helldur myklu framar er þ[að] tuofolld Nad. Huad heyre eg hier? Hefur Mañeskiañ vegna Christi Holldgunar og Fædingar/feinged tuofallda Nad fyrer allar sijnar Synder? O Herra Gud/Huad sætur og Fagnadar sæll Kaupskapur er þet-ta? Tuofalldt var Illskugrañd Syndareñar vorrar. Fyrst var þad/ ad Mañeskiañ hafde snwed sier fra Gude Skapara sijnum. Þad añad var/ ad hun hafde adhilist Diøfuliñ/sem var Skaparans Ovinur. Eñ ong-vu sijdur þa hefur þo Gud Fader/giefed oss fyrer þessa tuefallda Synd-areñar Illsku/tuofallda Blessan/ þui hañ hefur med Fædingu sijns Elsku-lega Sonar/burtteked alla Bølvan fra vorre Nattúru/ og giefed oss apt-ur allskonar Blessan/so þesse Christi Fædingar dagur/ er riett nafnkallad-ur Dagur þess mykla Fagnadar/ Og verdugt er þad/ ad vær tekum under med David/og seigium. Þetta er sa Dagurinn sem Drottiñ hefur giert.

Þetta er og so Dagur mykels Frelsis/ þuiad j Dag(seiger Eingelliñ til Hirdarañe)er ydur Frelsariñ fæddur. Ja/ Huørsu Einglarner hafe gladst j Fædinguñe Herrans Christi/þad heyrum vier augliosslega j þes-su Gudspialle. Þeir Predika fyrer Hirdurunum/Þeir syngia med myklu Føgnude/ vel af þessu Nadarverkenu/ ad Sonur Guds sie j Mañlegu Hollde Fæddur/ so ad þeir heilogu Andar hafa alldrei æ neckre Natijd/so Hiartanlega glader vered sem nu. Ad Einglarner hafe opt og tijdum me-rkelega predikad/og framflutt Erende sijns Herra/lesum vier vijda j Hei-lagre Ritningu. Eñ þad/ad þeir hafe þañ Himneska Lofsaungiñ sunged æ Jørduñe/ meina eg ad ecke mune fiñast/fyrre ei æ þessare Dyrdlegu Fædingar Nattijd Herrans Christi. Ef od Einglarner hallda nu þessa Nattijd med þuilijkum Hiartans Fegnude/huørier þo ecke hafe S[al]uhiallp

 j þessum

j þessum Velgiorninge Christi Fœdingar/þui ecke hefur Guds Sonur uppa sig tekid Einglaña Nattúru/helldur vora Mañaña/so sem Postul iñ vottar. Þui skylldum vier þa ecke myklu framar/ hallda þessa Naattijd med Hiartans Glede og Fagnade? Og so vier mættum þess helldur hier til uppvekiast/ þa vilium vier wt af þessu heilaga Evangelio/ yfervega tuær Smaagreiner.

1. Su fyrre skal vera um sialfa Fœdingar Historiuna vors Drottins Jesu Christi.

2. Hin oñur um Predikun Einglaña med einu Orde. Gud veite oss hier til Styrk/ og Adstod heilags Anda/ j þess blessada og Nyfœdda Jesu Nafne/Amen.

Fyrre Greiniñ.

J Upphafe Textans stendur suo/ Þad Bod gieck wt fra Keysaranū Augusto. Þesse Augustus Keysare/huers hier verdur geted/ var eirn Mægtugur Herra/ ꝛ stiornade sijnū Undersaatum þarsællega/þuiad skrifad er/ad a hans Dögum hafe ecke alleinasta vered Fridur j hans Londū og Rijkium/helldur og so um alla Verolldina. So vilide nu vor Endurlausnare fædast hingad j þeñan Heim/a þeim Tijma/sem Fridur og Samþicke var um allañ Heimiñ/ eñ ecke a Ofridar tijma/ So ad hañ audsynde þar med/sig ad vera hañ rietta Fridarhofdingiañ/ um huorn Spamadutiñ Esaias hefur so spaad/9.Cap. Ad hañ munde fædast þeþar þuilijkur Fridur være a Jordune/ sem ecke være ad eins a millum Mañaña/helldur og eirniñ a millum Fienadarens og Kuikendaña/þuiad hañ seiger/ad Ulfarner mune byggia þa hia Lombunum/ og Pardus Dyreñ mune liggia þa hia Hafrunum/og þad meira er/ad hañ seiger/ad eitt Sueinbarn mune þa reka til samans/ bæde Kalfa og ung Leon j einū Hoop.

Ei huada Bod var þad þa ā Keysareñ liet wtganga? Þad/ Ad allur Heim wriñ skyllde Skattskrifast. Huorneñ ad þessere Skattskrift hafe vared og hattad vered/þar um skrifa þeir Lærdu so/ Ad þegar Augustus Keysare/ hafde fyrer nockrum Aarum teked vid Einvallds Herradæme yfer þui Rōmversku Rijke/ þa hafe hañ wtvaled af sijnu Hofe og Hird/

26.frælynda Meñ/og sende þa wt vm øll kringum liggiande Lond og Hierød/til ad skrifa vpp bæde Mañfiølda og Rÿkedæme/ allra þeirra sem voru vnder hans Stiornarvellde/so hañ mætte þar af vijs verda/ huersu rÿkt hans Rÿke være/bæde af Folke og Peningum/huad sem vppa kyñe ad koma/og kyñe ad setia sijdañ Skatt vppa Almugañ og Landsins Jñbygg endur/þa hañ villde/og þørf giørdest.

Og þesse Skattskrift/ seiger Gudspiallamaduriñ/ Ad fyrst hafe hafest. Þad er/ad hun hafe alldrei fyrre vered j þui Rømverska Rÿke/ eñ a þeim Døgum/ þegar Cyrenius var Landsdoomare j Syria. Þegar nu ad þetta Keysarans Bod og Mandat er so wtgeinged sem sagt er/ Sia/ þa eru aller þui strax heyruger/og hlijduger/ meire hattar sem miñe/Kallar sem Kuiñur/þui Gudspiallamadurin seiger/ Ad þeir hafe fared aller ad læta Skattskrifa sig. Og med þessum Hoopnum ferdast nu Joseph og Maria/heiman wr Galilæa Lande/huar þau voru ad Stadalldre/og vpp til Bethlehem Borgar/þui huør og einn ætte ad skrifast jñ j Skattbookena/añadhuørt j þeim Stad sem hañ var fæddur J/edur og so/ þar sem hans Ættmeñ voru flester/eñ ecke añarstadar.

Framveigis stendur so j Gudspiallenu. Og þad skiede/ þa þau voru þar/ ad sa Tijme vppfylltest/ a huørium hun skyllde fæda. I þessare Grein Textans eru øll Ordiñ so sem Gullvæg/so þad er ad hegra og merkia/ad heilagur Ande hafe lagt sierlega Alud til þess/ ad vpp teikna þetta Dasemdarverk Fædingariñar Christi/ Guds og Mans/ þui hier er Leyndardoomur j huøriu Orde. Fyrsta Orded er/Og þ skiede/ Heilagre Ritningu er miøg tamt ad brwka þetta Ord og seigia/ ÞAD Skiede/Eñ þo hellst vm þa Hlute s sialfur Gud giører/og eru hiner hellstu a medal Guds Dasemdarverka. Til Dæmis ad taka/þegar talad verdur vm skøpun allra Hluta/þa kiemst H. Ande so ad orde/ z seiger/Gen. 1. Verde Lioos/ z þ skiede/þar vard Lios/ Item/ j Psal. 33. stendur/Drottiñ sagde/ z þ skiede so. Þegar nockrer sierlegar Opinberingar vitrudust Spamoñunum af Drottne/ þa seiger Ritningiñ/ ad Ord Drottins hafe skied til þess og þess/ so sem lesa mæ hia Haggeum/ 1. Cap. og vijdar añarstadar. So er þetta þa eitt Dyrmætt og Werdugt Ord/ sem Gudspiallamadurin byriar med Fædingar Historiuna Herrans Jesu Christi/

seigiande/ÞAd skiede. Eñ huad skiede þa? Þad/ad Mey Maria fædde j Bethlehem a Gydinga lande/Endurlausnaran alls mañlegs Kyns/ Jesum Christum/Gud og Mañ. Drottiñ hafde heited þui fyrer longu/ ad þad skyllde skie/eñ nu loksins skiede þad. Nu kañ skie einhuor meige ad spyria/Ma eg þa trwa þui/og reida mig þar vppa/ ad þad sie vissulega skied? huor seiger mier þad? Þar til suara eg þier/ Þad seiger þier Sann leiks Ande Guds/sem talad hefur fyrer Gudspiallamañiñ Lucam/ad þad hafe skied j Bethlehem/a 42. are Augusti Keysara/þegar Skattskriptiñ hoofst fyrst vpp j Rom.

Hier af skulum vier taka oss eina Obifanlega Erwarstyrking/ vm þa Nafnbotgrein j vorum Catechismo/ sem er þesse/ Ad Christur sie fæddur af Mariu Meyu/oss til Saaluhialpar. Þessu vilia nu Gydingar ecke trwa j nockurn mata/ ad Messias sie nu fæddur/ helldur vona þeir eñ nu j Dag epter hans Fædingu. Þessum Efanum kiemur Dioffuliñ og so opt og ofialldañ j Hiortu þeirra sem Christner kallast/ Eñ Ande Guds tekur þar af øll Tuijmæle/ og seiger Ja vid/ad þad sie skied. Dæme nu aller Christner Meñ/huort riettara sie ad trwa Dioflenum/ og þeim forhertu Gydingum/sem neita þui/ad Christur sie fæddur/ Edur Guds Sañleiks Anda/sem vottar ad þad sie skied? Eg veit vissulega/ ad aller vær jatum og medkieñum/ad Guds Anda sie hier vm an alls Efa trwande/eñ ecke Dioflenum edur ødrum Villumoñum.

Og þad skiede þa þau voru þar/ seiger Textiñ. Þetta Ordkorned/ ÞA/hefur og so Meining j sier/ þui þad syner oss þa Blessan/ sem þau bæde Joseph og Maria feingu/ þegar þau voru j Bethlehem/j Hlydne vid Keysarans Bod og Befalning. Keysariñ hafde latid þad Bod vtganga/ad huer og einn skyllde lata skrifa sig jñ j Skattbookina/j þeirre Borg sem huer var fæddur/edur Ætt hñs atte heima/suo sem eg adañ sagde/ Þessu hlyda þau Joseph og Maria/ Eñ huad fa þau j adra Hond? Þad/ad þa þau duelia þar/j þessare Hlydne og Vndergiefne vid sitt Yfervalld/þa fa þau þuilijka Blessan/ ad Maria verdur þa Mooder Gudz/Eñ Joseph giorist þa Foosturfader Guds Sonar/ Ecke er þetta lijtel Virding veitt/ þeim sem Yfervalldinu Hlydne syna. Þar fyrer huer sem vill med Forelldrum Herrans Christi/ sier Blessunar leita hia

Gude/ sa giæte þess fiorda Bodordsins/ og veite sijnu Yfervallde Hlijdne/ Ja/ lijka vel þo þad þike þungt og hart sem Yfervalldet vppa legg ur/ þa ber þo samt ad veita þui Hlijdne/ epter Dæme Josephs og Mariu/ Þau høfdu eitt Neided Yfervallo/ samt hlijddu þau þui/ og giørdu epter þess Befalningu. Huad myklu framar ber oss þa/ ad hlyda voru christelegu Yfervallde sem Gud hefur oss gefed?

Framveigis stendur so j Textanum/ Sa Tijme vppfylltest/ ad hun skyllde fæda. Einfølld Vtlegging þessara Orda/ er þesse/ Ad þegar þau bæde Joseph og Maria/ voru komiñ wr Nazareth til Bethlehem/ þa var lided fra þeim tijma/ er Eingelliñ hafde bodad heñe Gietnad Jesu Christi/ nyu Manuder/ edur þrijr Hluter Arsins/ so sem ein Mooder plagar Edlelega ad ganga med sitt Foostur/ fra Gietnadar tijmanum/ og til Fædingar tijma Fostursins/ Huar af vier meigum siaa og merkia/ ad Maria hafe fædt af sier riettañ og Nattturlegañ Mañ/ oss ad ollu lijkañ/ ad Syndeñe vndañ tekeñe.

Eñ med þui/ ad Dioffulliñ visse vel/ ad øll Magt vorrar Sæluhialpar velferdar laa þar aa/ ef ad Sonur Guds skyllde fædast sañur Madur/ þuiad hefde hañ ecke fædst sañur Madur/ þa hefde þad vered vte vm vort Endurlausnar verk. Þar fyrer hefur hañ vppæst sijna Þienara ætijd/ ad þeir segde þar aa moote/ ad Jesus hefde ecke riettа Mañdooms Naatturu vppa sig teked/ þui sumer kiendu/ ad hañ hefde sig ad eins synt j Mans lijke/ Eñ sumer/ ad hañ hefde eirn Himneskañ Lijkama med sier af Himnum ofan fært/ eñ hefde eckert Holld af Jomfru Mariu vppa sig teked. Eñ Guds Ande/ fyrer Muñ Gudspiallamañsins Lucæ/ setur hier fram þriu Argumenta og Bevijsingar/ aa moote þessum Kettur um og Villumeñum/ med huørium hañ bevijsar/ og stadfester/ ad Guds Sonur hafe sañarlega Madur orded/ og sannur Mariu Sonur vered.

Su fyrsta Bevijsingiñ er/ Ad Maria hafe eins laangañ tijma geinged med sitt Foostur/ sem adrar Naatturlegar Konur/ og ad hun hafe huorke fyrre nie seirna fædt þeñañ siñ Son/ eñ riettur Tijme var til komiñ.

Su oñur Bevijsingiñ er/ ad hañ kallast hier Sonur Mariu. Og hun fædde siñ Son/ seiger Textiñ/ Þa kallast hañ og so Holld/ hia Johañe 1. Cap. Og Sonur Davids/ og Davids Sæde añarstadar.

Pad þridia Argumentent/ad þetta Barned sem nu er ſœdt/ ſie ſañar⸗legur Madur/ eru Reyfarner ſem hañ var j vafdur/ þuiad Ande heſur huørke Holld nie Bein/ſeiger Endurlauſnariñ ſialfur/Luc.24. Og kañ þui huarke med Klœdum ad ombindaſt/edur Reyfum ad veſiaſt.

Þar fyrer ſkulum vier haſa oſſ þetta til Huggunar/Ad lijka ſem þad/ ad Jeſus er ſañarlega Sonur Mariu Meyar/So er hañ og eirniñ vor ſañarlegur Brooder/ og Arnadar madur/epter þui ſem vier og eirniñ ſy⸗ngium j Pſalmenum vorum/ſeigiande. Pad er oſſ Gagn og glede ſtor/ Guds Son er ordiñ Broder vor.

Nu kañ ſkie ad einhuor meige ſo hyggia og þeinkia/Po Hundradſiñum ſie Jeſus riettur og ſañur Mariu Sonur/þa mœ þo vera langt fraḿko med ſkylldugleika ockar j mille/ hñ er fœddr af Ætt Gydinga/eñ eg af Heidingiū/Eñ huad vm þad? Po vær tokū ecke fyrre til ad telia Ætt vo⸗ra vid Jeſum vorn Endurlauſnara/ eñ hia Noa/ þa koma þær þo þar ſamañ/þuiad viſſulega er bæde Chriſtur og vær af Noa komner. Nu þo ad ſkylldugleike ſa ſie langt frañ komiñ/þa er þo Jeſus vor ſo Ættfra⸗eodur/ad hañ kañ ad telia ætt ſijna til ockar/Eñ ſo ſem hañ er ættfrood ur/ſo er hñ og ſo ættrækiñ/ad hañ elſkar eins alla ſijna Ættmeñ/ huort þeir eru hönum nakomnare edur fiær. Til Dæmis ad taka/ ef þu lætt ur eirn Dropa af goodu og ſterku Balſame/ofan j eitt Kier ſem er fu⸗llt af Vatne/þa vtdreiffeſt ſa Kraptur Balſamſins ſtrax vm allt Vat⸗ned/ſo þar verdur ecke eirn Drope tekiñ ſijdan af þui/ſem ecke bæde ſin ecke og lycke af Balſamenu/og þeſſ Krapte/ huort ſem þu villt helld⸗ur taka þañ Dropa/vt yd ſt vid Barmeñ og Laggernar a Kierenu/ edur efſt ofan a/þar ſem hañ kom fyrſt j þad. Eins er og ſo vared Sk ylldugleika vorum vid Jeſum. Ecke erum vær ſijdur Bræ dur Jeſu/ſem nu lifum a þeſſum Tijmum/og leingra ſijnunſt ad vera frañ komner j ættena vid hañ/helldur eñ þeir Jacobus og Johañes/vm huoria Heiløg Ritning vottar/ad þeir hafe vered Syſtur ſyner Mariu Guds Mood⸗ur/eñ Syſtrungar vid ſialfañ Herrañ vorn Jeſum Chriſtum/ og ecke eigum vær ſijdur Erfdar riett epter þeñañ vorn Nyfædda Broodur/eñ þeir.

Vilier þu nu haſa Vitnisburd Ritningareñar hier vppa/þa athuga

þad

Þad sem þar stendur hia Matth. Gudspiallamanne/12. Cap. Þegar Gyd ingar sogdu Christo/þar sem hañ var ad kiefia sīn j einu Hwse/ad Mooder hans og Brædur stæde vte fyrer Dyrunum/ og spyrde epter hønum/ þa suarade hañ þeim og sagde/Ad aller være þeir sÿner Brædur og Systur sem giørdu Guds Vilia/sem hañ villde so seigia/ad Brooderne sitt og Ættrækt/næde ecke ad sÿdur til þeirra sem fiær stæde/ helldur eñ til hiña sem nærre være/þui allra þeirra Holld og Blood være hans eins/ og alla elskade hañ þa eins/so framt sem þeir villdu a sig trwa. Item/ seiger Postulinn Paall j Pistlenum til Gal. 3. Ad þar sie huørke Gydingur nie Griskur.

O Herra Gud kome til/ Huad hiartanlega sæler erum vier nu/ sem eigum þuilÿkañ elskulegañ Broodur? Af Broodur Elskuñe mattu Jacobs Syner seigia/þegar þeir komu til sÿns Broodurs Josephs j Egypta lande/Eñ so sem þesse vor Brooder er ædre eñ Joseph/so er og hans Elska vid oss/ laangtum meire og stærre. Blessud sie nu þar fyrer su Nootk og su Stund/a huørre oss fæddest soddañ Brooder.

Vykium nu aptur til Textans/og heyrum huad hañ seiger. Og hun fædde sinn Frumgietinn Son/ stendur hier. Þad maa vel seigia/ ad Jomfru Maria hafe fædt siñ Son/ þegar hun fædde Jesum Gud og Mañ/þuiad/fyrst fædde hun hañ au Scottar og Harmkuæla/þa fædde hun og so hier siñ Gud/ siñ Skapara/ siñ Endurlausnara. Huilÿkann Son ad alldrei hefur nockur Kueñpersona fædt j fra Vpphafe Heimsins/og alldrei mun fæda/allt til Veralldareñar Enda.

Þad maa og riett seigiast/ad hun hafe fædt siñ Son/vnder þa Grein ad hun kuñe hañ onguum Mañe ad Faderne ad kieña/eñ var þo samt hans søñ Mooder/ þui hañ var gietiñ af heilogum Anda j heñar Life/& af heñar Forklaarudu Bloode/so sem vær og eirniñ jatum j vorre Truarjatningu.

Þessu næst skulum vier athuga þad/ad Gudspiallamadurin nefner Jesum hier Frumgietiñ Son Mariu. Epter þessum Rierte var hañ riett komiñ til ad vera Kongur/epter Guds Logum/Eñ þeñañ Riettiñ giefur hañ fra sier/og fædest so sem eirn Fyrerlitlegur Þræll/eñ giefur oss þeñ añ Kongdoomiñ siñ til eilÿfra Nota. Ecke giorde Joseph so vid brædur sijna

ur ſkyna ſo goodur være/ Ecke foor hañ ofan af ſynum Tignarſtoole þeirra vegna/ & ſette ſig vpp aptur/ þui er þetta Broodurs þeled Endur lauſnarans vors Jeſu Chriſti/ einſtakt.

Og hun vafde hañ j Reyfum og lagde hañ nidur j Jøtuna/ þui þau fengu eckert Rwm j Geſtaherbergenu. Þad mætte ſtoort Hirdulleyſe ſynaſt fyrer Joſeph og Mariu/ ad þau ſkylldu ecke hafa vered ſier vti vm añad Herberge/ fyrer ſig og Barned Jeſum/ eñ þetta kallda Neſt hws og jlla Luktande Fioos. Eñ Gudſpiallamadurin̄ afſakar þau hier vm/ og ſeiger/ ad þau hafe ecke feinged neitt añad Rwm j Geſtaherbergenu. Þar voru ecke nema tueir harder Koſter ꝥ Hende/ Añar ſa/ ad ſu ſignada Mey og Mooder Maria/ ſkyllde fæda ſitt Barn a Strætum wte/ edur ad læta fyrerberaſt j þeſſum Otierlega Kofa/ þar Neſtar og Naut ſtoodu jñe. O Herra Gud kome til/ Huad furdanleg er Elſka ſu ſem Jeſus vor hefur a oſſ. Moodur elſkañ vid ſitt Barn er vyſt ſtoor/ og heñe er jafnañ vidbrugded. Eñ Jeſu Elſka til vor/ hun geingur yfer alla elſku/ Og ſkal ꝥ vera ſo ſagt af þeim fyrra Partenū Gudſpiallſins.

Añur Greinin̄.

NV epterfylger/ ad miñaſt a Einglaña Predikun til Hirdaraña/ vm huoria Gudſpiallamadurin̄ ſo talar. Og Fiarhirdarar voru þar j þui ſama Bygdarlage vm Grandana vid Fiarhwſeñ/ ſem geymdu og vøktu yfer Hiørd ſiñe vm Noottena. Þo ad Fædingin̄ Endurlauſnarans vors/ være j fyrſtuñe miøg Fatæklig og Lijtelmootleg fyrer Heimenum/ þa ſamt ſem ædur verdur hun ſkomu þar epter/ miøg Dyrdarleg & ypparleg/ þui ſtrax þa Chriſtur er fæddur/ þa kiemur eirn ſkynande Eingill af Himnum ofan/ til ad boda Hirdurunum/ ad nu ſie ſa Fyrerheitne Meſſias j Heimin̄ borin̄. Þad hier ſtendur vm Hirdarana/ Ad þeir hafe vakad yfer Hiørdiñe vm Noottina/ er ad ſoñu miøg Loflegt/ Þui þeim þiker ecke noog/ ad giæta heñar allañ Dagiñ/ helldur vakta þeir hana og ſo a Næturtijmanum/ og hyga ecke vppa neitt añad/ eñ hun fare vel/ Ecke ſetia þeir ſig vnder Dryckiubord/ ad drecka ſig druckna/ ſo ſem marger giora heilum Nootkum j giegn/ og gleyma þar med ſynu Embætte. Ecke eru þeir vppe til þeſſ/ ad ſpila og danſa/ af huoriu Verølldin̄ hefur

meſta

mesta Lyst og Glede/ helldur eru þeir vakner og sofner vt yfer Hiord sijne. Til þessara allra/ sem so trwlega giøra sitt Kall og Embætte/ vilia Einglarner koma/ so sem þeir komu til Hirdaraña. So kom Eingelliñ fordũ til Gedeons/ þa hñ var vakande ad Erfida/ og þreskia sitt Korn/ so sem lesa mæ j Doomaraña book. 6. Cap. Eins lyka kom Eingelliñ Gabriel til Zachariam/ þa hañ var ad Offra/ og giøra sijna Bæn j Musterenu/ Luc. 1. Cap.

Og sem þu/ ad Eingell Drottins stood hia þeim/ og Guds Byrte lioomade j kringum þa/ og þeir vrdu Ottaslegner.

Þar Gudspiallamadurin giefur hier Drottins Eingels/ þa vill hañ þar med audsyna/ ad ecke sie þad eirn sliettur og riettur Madur/ huers Fæding hañ bodar/ helldur sañur Gud og Madur/ huørium bæde Einglar og Meñ/ og allar skapadar Skiepnur være vndergiefnar. Þar med og svo/ var þar einginn til af Mønum a Jordu/ sem kuñe ad vtskijra þessa Ovmrædelega Elsku Guds til Mañaña/ og þui vard þad eirn Himneskur Sendebode ad giøra. Nu kañskie einhuør meige spyria. Huad kem til þess/ ad Gud Fader liet ecke helldur openberast ødrum/ Fædingar Bodskap sijns Eingietins Sonar/ fyrr eñ Hirdurunum/ sem voru Lijtelmotleger/ og einskis acktande fyrer Heimenum?

Fyrst gieck þad Gude til þess/ ad Hirdarar þesser voru goder/ Gudshrædder og einfallder Meñ/ eñ hefde þeir ødruvijs vered a sig komner/ þa hefde Eingell Drottins ecke til þeirra komed/ med þeñañ Fagnadar bodskap/ epter þui sem þar stendur/ Psalm. 34. Einglar Drottins fylkia sier j kringum þa sem hañ ottast.

Þar næst/ med þui Fædingin Herrans Jesu/ var hin allra audmiuklegasta og auduirdelegasta fyrer Verølldiñe/ þa villde Gud lata hana fyrst bodast þeim auduirdelegustu Mønum/ sem voru Hirdararner.

J Þridia lage/ verdur hañ þeim bodadur þess vegna/ framar ødrum/ Ad hañ sem hier fædest/ sie sa riette Sælnaña Hirder/ sem vill leysa sitt Folk vr Myrkrunum og Daudans skugga. Hier kiemur þad fram sem Postuliñ seiger/ Post. Giørn. 10. Cap. Nu reine eg j Sañleika ad eckert Mañgreinar alit er hia Gude/ & c.

Hier af høfum vier þa Huggun/ sem Fatæker og Lijtelmotleger eru

halldner fyrer Heimenum/ad ef vier ottunst Gud/og æfetium oss stadfast lega/ad lifa meinlaust og christelega/þa vill Drottiñ virda oss længtu meir og framar/eñ þa Volldugu/sem ana fram epter Muñ og Maga/ og hyxa ecke añad eñ vm siñ Mamon og Rijkedæme/ so sem voru sumer af þeim Bethlehems Borgar Nefdingium.

Og Eingelliñ sagde til þeirra/ hirde þier ecke ad hrædast/ Sioed/ Eg boda ydur myked Fognud þañ er skiedur øllu Folke. Þegar Hirdar arner sia Eingeliñ til sijn koma/ þa fellur þeim Mañlegur Breyskleike vppa/þui Gudspiallamadriñ seiger/ad þeir hafe orded miog Ottasleg ner. Eñ Eingelliñ tekur strax Mæale þ/og hughreyster þa/ segiande/ Hirde þier ecke ad hrædast/ J huorium Ordum hañ vill so sem ævijsa þeim/og øllum oss/ ad fyrer Fædingena þess Nyfædda Konungsins/ sie þad allt bætt og betrad/ sem þær j Falle vorra fyrstu Forelldra/ mistum j Paradijs/þa Adam sagde/Gen.3. Eg heyrde þijna Rodd j Alldengard enum/og eg hræddest.

Eg boda ydur/ seiger hañ/ myked Fognud. Fiorar eru hinar siet legustu Ordsaker/ huar fyrer Eingelliñ kallar Fognud þeñañ mykeñ. Fyrst vegna þess sem hañ kueikest af/ sem er/ ad vier verdum forlykader vid Gud. Þar næst þess vegna/ad hañ er længvaranlegur/og varer ecke alleinasta vm eitt Aar/ tuo eda þriu/so sem Mañana Jardnesk Glede plagar ad vara/ helldur vm alla Eilijfd. J þridia lage/ er þesse Gledeñ stoor og mykel/vegna þess/ad hun heyrer ecke fra einum til/helldur øllum þeim/sem med Trwñe taka vid honum. J þridia og sijdasta lage er hañ mykell/sokum þess/hañ Ahrærer allra Christiña Maña Sæluhialp og Velferd. Marger hafa opt og tijdum/ feingid mykeñ og Gledelegañ bodskap/ecke sijst a þeim fyrre Tijmunum/huar vm Ritningiñ talar allvijda. Gledelegur Bodskapur var þad vorum fyrstu Forelldrum/Adam og Evu/þa þau feingu þad Huggunar fulla Fyrerheit vm Kuiñuñar Sæde/ ad þad skyllde sundurmeria Hoggormsins Hofud. Gledeleg Tijdende voru Noa þad/ þa hañ heyrde þad/ ad hañ ætte ad frelsast fra Vatnsfloodenu. Stoorañ Fognud hefur Abraham mætt hafa/þa Gud gaf honum þad Fyrerheit/ad hans Sæde skyllde margfa lldast so sem Stiornur Himens. Eñ þesse Fognuduriñ ahrærer ecke

vlañ

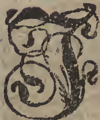
vkan nockra Men/ En hin sem Eingell Guds bodar Hirdurunum hier/ nÿrærer ecke alleinasta þeirra Sæluhialp/ helldur og so allra Mana j Heimenum. Þui j Dag er ydur Frelsarin fæddur/ sem ad er Christur Drottins j Borgene Davids/seiger Eingellin. Þad var eirn stoor & hrædelegur Hrygdar dagur/ huorn Dieffullin hafde tilbued/ og bruggad Manskiepnune/þegar hun tapade/og miste Guds eigenlega Mynd og Lijking/so Kraptar bæde Lijfs og Sælar urdu so Vanmegna ad hun hlaut ad deya. En hier huert a moote hofum vær eirn mykenn Glededag feinged/ huorn eilijfur Gud hefur tilbued ollum Christnum Mønnum a Jordu/þui nu er Endurlausnarin alls Mankynsins komin/ til ad frelsa oss fra þeim eilijfa Dauda. Nu er sa Fyrerheitne Messias fæddur/ ecke Gude Fodur/ecke sialfum sier/ecke Einglunum/ecke Diøflunum/ecke helldur Skynlausum skiepnum/ helldur oss/ Ydur er Frelsarin fæddur/seiger Eingellin/þad er hier og mier/Ja/ad sønnu ollu Folke er hann fæddur. Og hafed þad til Merkis/þier munud finna Barned j Reyfum vafed og lagt vera j Jotuna. Þegar Eingellin hefur skijrt Hirdurunum fra Fædinguñe Herrans Christi/og so þeir efe j enguann mata þessa hans Sogu/ad þad sie allt vijst og satt/sem hann hafe þeim kungiort/þa giefur hann þeim þetta Teikn/ og seiger/ ad þeir skule fara til Bethlehem/og þar skule þeir finna Barned. En so þeir hneyxlest sijdur a þess Fatækt/ þa seiger hann þeim fyrer fram/ rett fra þui/ sem er/ad þ sie Reyfum vafed og lagt j Jotuna. Hier kann einhuor ad spyria/huad Himnafodurnum hafe geingid til þess/ ad lata Fædingina sijns einasta Hiartans Sonar/ vera so Audvirdelega fyrer Heimenum? Þar til suara eg/ Gude lijkade so/ad hann skyllde j Fatækt fædast/vppa þad/ ad hann giefde þa alla Rijka sem a hans Nafn trwa/ epter þui sem vier syngium j Psalmenum/Fatækur kom j Heimin hier/hans Myskun so ad feingium vier/og a Himnum yrdum Audiger/ Einglum heilogum samlijker.

Vijst ma þad furdanlegt þykia fyrer Heimenum/og Veralldarenar bornum/ad hann sem er so Rijkur/ad hann a alla Hlute/ gierest suo Fatækur vorra vegna/ad hann fædist j kulldu og illaluckande Afrahuse. Furdanlegt er þad/ad hann sem er Kongur allra Konga/er vafinn j slitnum Klutum/& so fanijtu/ad þeir Rijku hefdu ecke viliad(kann skie)þurka Skoo

sijna a þeim. Þessa Fatæktina lijdur hann/ so hann wtveige oss eilijft Herradæme a Himnum. Þessu hroosar Postulinn Paall/ 2. Cor. 8. Seigiande/ Þier vitid Naad Drottins vors Jesu / ad þo hann være Rijkur/giørdest hann þo Fatækur ydar vegna/vppa þad/ þier yrdud þyr er hans Fatækt Auduger.

Lofadur sie nu þar fyrer Gud Himneskur Fader/ fyrer Sending og Giøf sijns Sonar j Holldid. Lofadur sie Endurlausnarenn vor Jesus Christus/ fyrer sijna blessudu Fæding. Lofadur sie Heilagur Ande/sem hefur fært oss af Himnum ofan þennann blessada Fædingar bodskap Jesu/ og Innsiglar hann enn nu j Dag fyrer Ordid j vorum Hiørtum. Hætt Lofud og Vegsomud/sie su Hæleita Guddomsins Þrenning/ nu hiedann j fra/ og ad Eilijfu/AMEN.

A Joola Daginn/ Evangelium
Johann. 1. Capitula.

J Upphafe var Ord. Og þad Ord var hia Gude/og Gud var þad Ord/ þad sama var j Upphafe hia Gude. Aller Hluter eru fyrer þad giørder/ og an þess er eckert giørt huad giørt er. J þui var Lijfed/ og Lijfed var Lioos Mannanna. Og Lioosed lyser j Myrkrunum/ og Myrkurinn hafa þad ecke høndlad. Þar var eirn Madur af Gude sendur/ sa hiet Johannes. Hann kom til Vitnisburdar/ad hann bære Vitnisburd af Lioosenu/ so ad aller skylldu fyrer hann trwa. Eige var hann þad Lioos/ helldur ad hann bære Vitnisburd af Lioosenu. Þad var satt Lioos/ huørt ad lyser øllum Mønnum/ sem koma j þennann Heim. Þad var j Heimenum/og Heimurinn var fyrer þad giørdur/og Heimurinn þeckte þad eige. Hann kom til sinnar Eignar/ z hans skalfer medtooku hann eige/ Enn so marger sem hann medtooku/ þa gaf hann þeim Magt Guds Bornum ad verda/ þeim sem a hans Nafn trwa. Eige þeim sem af Bloodenu/eda

þeim sem

þeim sem af Holldsins villd/edur Mansins Vilia/ Helldur þeim sem af Gude eru fædder. Og Orded vard Holld/og bygde med oss/og vier saaum þess Dyrd/Dyrd so sem Eingietens Sonar af Fødurnum/ fullaſt Nꝏdar og Sañleika.

Exordium.

HOTT furdanleg sie Hondlan Guds vid allar þær þriar Skiepnur sÿnar/sem hañ hefur giefed Vit og Skyn/ sem er/ vid Einglana/Dioflana/og oss aumar Mañeskiur/þa er þo Vid hondlan Drottins vors/allra furdanleguſt vid oss Meñena. Furdanleg er Riettlætis Reide Guds a Dioflunum/ huorium hañ hefur tilbued/ eilÿfar og Oendanlegar Helvÿtis Kualer an allrar Vægdar. Eñ ef vær athugū huørsu hrædelega su Skiepna(sem var þo so dÿrmæt j fyrstu skøpud)af Hreckvÿse siñe/ forbraut sig vid siñ Skapara/ og vid þad Haleita Guds Tignarvellde/þa furdar oss ecke so myked þar vppa þo sa Riettferduge Gud hefne Hrædelega og grim̄lega/þess Oriettar og obærelega Opacklætis/sem Dioflarner virdtuſt honum ad sÿna/og Endurgiallda þeirre Ohlÿdugu Skiepnu/med eilÿfum & Oendanlegum Kuølum/ huad og eirniſt vtheimter hans stranga Riettlæte. Furdanleg er su Blÿda/sem Drottiñ syner sÿnum vtvøldum Einglum/ sem stødug er hafa staded j siñe Stiett/og j allre skylldu sÿns Embættis/Þar ed hañ prÿder þa/ med hinum skiærasta Dyrdar liooma/J huørium Guddoomis Dyrdarliooma þeir, lietu sig siaa af Hirdurunum/ Luc. 2. Og hañ lætur þa alltÿd siaa sitt blÿda og Fødurlega Auglit/Matt. 18. Huar af þeir hafa alla sÿna Vnan og Epterlæte/ so þeir eru nu so stoduger ordner j þui gooda/ ad þeir kuña alldrei vpp hiedan/ fra Gude ad falla. Þesse Elska Guds til Einglaña er furdanleg. Eñ þo med þui vier Meñerner sem erum jller/kuñum ad elska þa sem oss elska/og ad giefa hlÿdnum Børnum vorum goodar Giafer/ þui skyllde oss þa ecke þikia þad Nattúrlegt/þott ad Gud/sem eckert añad er eñ eilÿfur Goode/og eilÿf Aaſt og Kiærleike/hañ Endurgiallde Einglum sÿnum/ þeim Trulyndu Þienurunum/med eilÿfum Dyrdarlaunum. Eñ þad/ ad Drottiñ elskar oss Meñena/ sem hañ þo hotudum/ ad vier hlÿddum meir og framar

Guds Odin Dioplenum/eñ honum/sætasta Skapara vorum/ Ja/ Ad hañ elskade oss so ad þyrra bragde/þegar vier voru eñ þa hans Oviner/ ad hañ gaf vt þyrer oss siñ Eingietiñ Son j Symder/Fyrerlitning/Kuøl og Dauda/so vier Meñerner sem æ hñ villdū krwa/skylldum ecke þy retþarast/ nie glatast ad eiliþu. Þetta Verk Guds Fodurs Ovmræde legrar Nædar og Myskunar vid oss syndugar Mañeskiur er so stoort/ Ja/ so þurdanlegt og Dasamlegt/ ad sialþer Einglarner dædst þar ad/ og þad Elskuverk giefur eingiñ fullkomlega yþerveiged/vigtad edur gru, ndad/ vtan Gud sialþur sem þad giorde. Nier meigum vier hroopa vpp med Esaia/og seigia/Nuor heþur nockurn tijma heyrt soddañ? Edur huor heþur nockurn tijma añad þuilijkt sied? Og med David/ Nuad er Madurin þess Drottiñ ad þu vitier hans/ Edur Mañsins Barn/ ad þu virder þad þuilijks? Þui er so hættad þ oss Moñunum/ad þess me ira sem einum verdur veitt/ og þess meira sem hañ er virdtur/ sierdeilis aþ sier ædra og Ypparlegra Mañe/ edur Noþdingia/ þess vandþarnara er hønum/ad hegda sier og breyta vid siñ Veytara/ og ad þacka honum/vir, da/og æ sañast læta/hans Aruseme og Velgiørninga. Eñ huar kañ ædre og stærre Velgiørningur ad þiñast/eñ sa/ad sa eiliþe og Himneske Fad eriñ/liet siñ Hiartans Eingietiñ Son/Mañlegu Holldе klædast/og þæd ast oss Syndugum Moñum til Endurlausnar. Eg veit ad huert og eitt Guds Barn mune vidurkieña/og j Hiarta sijnu æ sañast læta/ad eingiñ Giøþ/og eingiñ Skeinkur sie meire eñ þesse/Og so vier mættum þetta þess gior yþervega/þa viljum vier þetta Heilaga Evangelium yþerþara j tueimur Smægreinum

1. Aþ Nuoriñ hin þyrre skal hliooda vm Guddoomiñ Herrans Christi.
2. Hin añur vm hans Mañdooms tekningu/Ord epter Ord sem Textiñ hljoodar. Nier til virdest oss ad hialpa/vor Nyþædde og blessade Sælar Brwdgume Jesus/so þetta vort Verk/ meige verda honum til Dyrdar/ eñ oss til Vndervijsunar/ j vorum Saluhialpar eþnum.

Fyrre Greiniñ.

J Vpphafe var Ord/stendur hier þyrst j Textanū. Vm huort Vpp, yaþ/ og huada Ord talar hier hiñ Heilage Johañes? Hañ talar vm

Vpphaf Skøpunar allra Hluta/ so sem hañ segde. Allra fyrst þa Gud
tok til ad skapa Himen og Jørd/ og allt þ s þar er jñe/ huad var þa? Þa
var ORDed seiger Johañes. Giætum hier ad/ ecke seiger hañ/ þa vard
ORD/ helldur þad var. Aller skapader Hluter vrdu j Vpphafe/ Enn
ORDed þetta var/ eñ vard ecke j Vpphafe. Huada Ord er þetta þa?
sem þo var j Vpphafe/ ædur eñ Himeñ og Jord skøpudust? Ecke var þad
Mañа Ord/ edr Eingla Ord/ þuiad Textiñ vottar/ ad þetta ORDed ha
fe bæde skapad Meñ og Eingla. Aller Hluter seiger Johañes/ Eru
fyter þad Ord skapader/ og an þess er eckert skapad/ sem skapad er/
Hafe þad nu skapad Meñ og Eingla/ þa er þad augliost/ ad þad kann
huorke ad vera Mañа nie Eingla Ord/ Guds ORD verdur þad þa ad
vera/ þuiad eingiñ var j Vpphafe nema Gud alleinasta. Eñ ecke var
þad þuilijkt Guds Ord/ so sem þad er/ sem vier heyrum lesed edur talad/
þui þad byriadest ecke fyrre/ eñ þegar Skapariñ took til ad tala til Ski
epnuñar. Huada Ord er þad þa? Þad er Personulegt ORd/ Jæ/ su oñ
ur Persona Guddomsins/ sem fædst hefur af Hiarta Fodursins/ þeirrar
fyrstu Personn j Guddoomenum vm alla Eilijfd. Þetta hid sama Gud
dooms ORDed kallast ødru Nafne j Ritninguñe Guds Sonur.

Sa Villumadur Arius kiende so/ Ad þo ad Sonur Guds edur OR-
Ded/ so sem Johañes kallar hañ/ hefde vered/ ædur eñ Heimuriñ skapad-
est/ þa hefde hañ þo ecke vered Gude eilijfum Fedur jafn eilijfur. Huar
æ moote vær skulum setia þad/ sem hier stendur/ j Pistlenum til Heb. 1.
Cap. Ad Orded sem Johañes hier vm talar/ edur Sonur Guds/ sie Lioo
me Fodursins Dyrdar. Hefde nu nockur tijme Eilijfdariñar sa vered/ sm
Faderiñ hefde verid/ eñ Sonuriñ ei/ þa hefde Faderiñ suo leinge vered
æn Liooma siñar Dyrdar/ edur riettara ad seigia/ þa hefde hañ so leinge
ecke vered Gud/ þui so leinge sem Gud hefur vered/ þa hefur Lioome
hans Dyrdar alldrei kuñad vid hañ ad skiliast. So er þa þetta ORDed
edur Sonur Guds/ sameilijfur Fodurnum/ og þess vegna sañur eilijfur
Gud, med honum. Huad og Johañes vill bevijsad hafa med þessum fyr-
stu Gudspialls Ordū sijnum/ þar hñ so seiger. J Vpphafe vai Ord/
Og þad Ord var hia Gude/ og Gud var þad Ord. Med þessu Orda
Tiltæke þar hañ seiger/ ad ORDed hafe vered hia Gude/ þa adgreiner

 hañ

hañ Persónu Sonarens fra Persónu Guds Fodurs/ og heilags Anda. Epter Veruñe er hañ eirn Gud/med Fødurnum/og þeim verduga Heilaga Anda/Eñ epter Persónuñe/er hañ huørke Gud Fader/nie Gud heilagur Ande/so sem og so hiñ heilage Athanasius vottar/j siñe Trwarjatningu/þar hañ seiger/Ad øñur sie Persona Fodursins/Auñur Sonarens Oz øñur heilags Anda. Eñ allar þriar Persónurnar eru eirn Gud.

Vt af þessu Nafnenu/sem Guds Syne vorum Endurlausnara verdur hier giefed/sem er/Ad hañ kallast ORD. Þar af stendur oss ein Hiartanleg Huggun/sñi er þesse Fyrst/Ad med þui/ ad Endurlausnariñ vor heiter ORD/þa er hañ vort Forsuar/og helldur voru Suare/ vorra vegna. Huar liggur þeim Søkudu og Mælstomu meira a/eñ ad þa þañ Forsuars Mañ fyrer sig/sem vel er Mæle fariñ/og Ord sijn og Erende kañ vel fram ad flytia. Eñ huør skal þuilijkur fiñast/ef þad er ecke Sónur Guds/sem vegna siñar Lærdrar Tungu/ og kroptugs Ordfæris kallast ORD. Þetta er eitt Almætugt ORD/og hefur þui Sigur j ollu þui sem þad vill framflytia/Hañ hefur Sigur j sijnu Forsuare/ fyrer Gude Fodur og heilogum Anda/ þui so sem hañ er eirn Gud med þeim/so hafa þeir og sama Vilia sem hañ/þar fyrer/ huøria hañ forsuarar/þeir eru og so fyrer Gude/ fullkomlega forsuarader. Huar læ oss aumum Syndurum meira a/eñ ad fæ þañ Forsuars Mañ/ sem oss kyñe fyrer Gude ad afsaka. Eñ fyrst vær hofū nu Jesum/þad Eilijfa ORDed fyrer Forsuars Mañ/huør vill oss þa aklaga? Ecke duger Diøfulliñ þar til/huørs veigiñ sem hañ villde/þui þetta ORDed/Guds Sonur/þa hañ vingiecks hier a Jørduñe/þaggade hñ so nidur med einu Orde/ad hañ þorde eckert framar ad tala. Hañ stappade so vpp Muñ mañaña/sem toludu a moote honum/ ad þeir gætu ecke suarad honum einu Orde. Þetta Blessada ORDed forsuarar ossog eirniñ/a moote þessu tueimur særu Aklogurum/sem er/Løgmalsins Boluan og Samviskañ/ og giefur øllum Angrudum og Sorgfullum Samviskum/huar sem þær eru/og huøriar sem þær eru/ þessa dyrmætu Huggunar grein/ og seiger/ Vertu Hughraustur miñ Sonur/ mijn Dootter/ þier eru þijnar Synder fyrergiefnar. Er þetta ecke eitt Blessad og gledelegt Ord øllum krom dum og sundur kuosudum Samviskum? Alldrei er þetta blessada ORD ad Jdiuslaust/ so þad sie ecke oss til gooda ad giora. Þetta Nimnesk

DRDed stendur jafnan frame fyrer sijnum Himneska Fodur/og bidur fy rer oss/so vier føllum ecke j Klær Diøfulsins. Nuørnin meinar þu ad ockur mynde hafa geinged ad forsuara ockur/fyrer Gude/og hans strøn ga Riettlæte/hefdum vid ecke feinged slijkan Tulk og Talsman? Ecke odruvijs en so sem Job voltar/Ad ef Madurin vill forsuara sig fyrer Gude/þa kan han ecke ad suara einu Orde a moote Þusund.

Sidan nu en framveigis til/huør Not og Gooda vier høfum af þessu ORDenu. Kroptuglega talade þad fyrst j Upphafe Skøpunarennar/þeg ar þad skapade alla Hlute/ med einu Orde/og sagde/ Verde Lioos/ og þar vard Lioos/Gen.I. Sætlega og Vnunarsamlega talade þad og so a Døgum sijns Holldz/þegar han vmgieckst hier med oss a Jordune/hu ers vegna David seiger/ Ad Nadin hafe wtflooted af hans Vørum.

En a þeim sijdasta Deige/ mun þetta Blessada ORDed Kroptuglega tala/þegar þad med sine Raust/mun vppveckia alla þa sem j Grøfunum sofa/og med þessu einu Orde/ Komed/ fraskilia wtvøld Børn syn/ fra Selskap þeirra Fordæmdu/og med þessu einasta Orde/ Fared fra mier/ niburþryckia asamt med Diøflenum/øllum Oguðlegum/j nedsta Helvijt is Afgrunn/huar ed vera mun Op og Tannagnystran. Þa aptur j Eilijfu Lijfe/mun þetta ORDed verda Gledelegum Ordum vid oss talande/þeg ar þad mun fullkomlega wtleggia fyrer oss alla Leyndardooma Guds/ so ad þa Hlute sem vier j þessu Lijfe sium/so sem fyrer Speigel/og j eirn re Radgatu/ munum vær þar fullkomlega bæde sia og skilia. Mykel Vnun mun oss þa verda/ad heyra til þessa ORDsins/j Eilijfu Lijfe. Oss þyker stoor Vnun/ad heyra til þess Mans sem gott Malsnelld hefur einkanlega þegar han talar vm þad sem oss er Giedfellt ad heyra. Huad meine þier þa Guds Børn/ ad Vnunarsamt mune vera j eilijfu Lijfe/ ad heyra til þess eilijfa ORDsins/þa þad talar med þeirre Lærdu Tung unne/vm Gud/sem oss er þa elskulegastur/ Vm Leyndardoomana/ sem oss er þa mest fysne a ad skilia/ Vm Sæluhialp vora/ vm huoria vier þykiumst alldrei heyra ofmargt/Og vm Endurlausnena vora/ad huørre vi er munum æ meir og meir dadst. Vnder þeirre Rædu þess eilijfa OR Dsins/mun oss huørke sfyia/nie langt þykia. Vnder þeirre Rædu mun um vier ecke vita/huad af Tijma Eilijfdarennar verdur. Æ huilijk Sæla

huilijk

huilijk Vnan mun þa verda/ ad heyra þetta ORDed talande ad eilÿfu/ j Guddoomenum dyrmætt/ j Mañdoomenum æstædlegt/ Þegar þetta ORDed talar nu so fyrer oss/ þa munum vier hid fyrsta/ læra ad tala þau Ovmrædelegu Ordiñ/ huør S. Paall seigest heyrt hafa/ þa hañ var ryckt ur upp j hiñ þridia Himen/ Jaa/ þa munum vier læra ad tala eitt dyrmætt Tungumaal/ ja Tungu Einglaña/ og þess dyrmætara Tungumaale/ eñ Tungur Einglaña nu eru/ sem Eilÿfden er leingre eñ sa Tyme/ fra þui Einglarner voru skapader/ og til þessa Dags. Vier vitum/ ad þess leingur sem eirn er hia einum Ordsnillum Mælsku Mañe/ þess nær kiemst hañ hans Ordfære. Nu verdum vier hia ORDenu eilÿflega/ j Himnarijke/ oseigianlega Maalsnille Lofgiørdareñar/ og Þacklætesins munum vier þar þa læra.

Oss til eñ meire Huggunar/ þetta ORD Sonur Guds/ sem feingdest vorre aumu Natturu/ þad velldur þui med siñe fagurlegre Medalgaungu/ og Afbotun hia Fødurnum/ ad þo Bænernar og Lofgiørdernar vorar/ Jaa/ allt þad sem vier eigum gott ad tala vm Gud/ og vid Gud/ þad sie so oskilianlegt/ æ medan vier hier lifum/ so sem aññad Barna Hial/ edur Fugla kvak/ þa wtleggur þetta Blessada ORDed þad þo so merklega vorra vegna/ ad þad verdur ein Kroptug og þægeleg Ræda fyrer Gude. Lofadur sie nu Gud/ sem gaf oss hañ Endurlausnara/ sem ecke alleinasta var Holld/ so hañ kyñe ad lijda fyrer oss/ helldur og eirniñ ORD/ sem kyñe ad tala/ bidia/ og allt æ betra Veg ad færa fyrer oss.

Oss til Amiñingar/ þa vitum/ ad þetta Himneska ORDed/ sem er Sonur Guds/ hefur læted epter hia oss sitt heilaga Ord/ sem er so til ad reikna/ sem Geyslar wt af Sooluñe. Þetta Orded sitt vill hañ ad vier skulum heyra/ eñ ecke forsmaa/ þui so seiger hañ vm Þienara þessa Ordsins hia Luc. 10. Huør hañ forracktar ydur/ sa forracktar mig/ Eñ huad er ad forackta Jesum? Þad er ecke aññad/ eñ ad hlaupa vijsvitande j sijna Saaluhialpar Gløtun. Elskum þui alltijd Guds Ord/ þui þad vijsar oss veigiñ til þess ORDsins/ sem vær eigum æfenlega ad sia/ þad er til Guds Sonar vors Endurlausnara/ vm huørn Johañes hier talar.

Vær skulum og so taka oss hier af þa Vidvørun/ sem er/ ad varast og fordast ad læta þetta blessada ORDed/ sem er Guds Son vorn Endurlausnara

urlausnara/ heyra ill og suivirdeleg Ord af vorum Muñe/ huad Gud næde oss er oftamt/med Bloote/suivirdelegum Muñsefnude/Formælingum/Nydyrdum/og odru þuilijku. Odruvijs Ord þocknast þui ORDenu sem var i Upphafe/so sem ad eru Lofgiørdar Ord/Bænar ord/Þacklætis Ord/og Liuflætis ord vid Naungañ/þuilijk Ord munu tølud verda i Himnarijke añars Heims. Þui lærum þad og idkum hier i Heime/ sem vær eigū ad kuña añars Heims/ sagde eirn af þeim heilogu Lærefødrum. Illur Muñsøfnudur/Nad/Bryxle og Bloot verdur noog i Helvijte. Lætum þa læra þad Tungumaal sem sier ætla þangad ad fara. Eñ Gud bevare oss þar fra i Jesu Nafne/Amen. Þessar eru nu Huggøner/Aminningar og Vidvaraner þar vt af/ad Endurlausnareñ vor Jesus Christus kallast ORD epter sijnum Guddome.

Þegar Johañes er bueñ ad bevijsa framan til i Textanum/med mørgum vigtugum Røkum og Bevijsingum/ORDed þad eilijfa/ ad vera sañañ eilijfañ Gud med Fødurnum og heilegum Anda/þa fer hañ leingra afram/og syner oss/huørneñ ad Gud hafe læted þetta Verulega ORDed verda oss Moñunum openberad/seigiande/ Þar var eirn Madur af Gude sendur/ hañ hiet Johañes/ Hañ kom til Vitnisburdar/ ad hñ bære Vitnisburd af Lioosenu/ad aller skylldu fyrer hañ trwa/ ecke var hañ þad Lioos/ helldur ad hañ bære Vitnisburd af Lioosenu.

Hier sialum vier nu/ Elsku Guds Fødurs vid oss/ þar hañ vill ecke ad vier skulum fara i Reydulegse/edur ad vier skulum vt af deya/so sem skynlausar Skiepnur/huøriar af Gude eckert vita/ helldur hefur hann ætijd i fra upphafe sendt oss bæde Spameñena/Lærefedurnar/Postulana/ og Doctores/til ad undervijsa oss hañ riekta Sæluhialplega Lærdoom. A medal huørra var Johañes Skijrare/ um huern hañ voltar sialfur/ hia Matth. 11. Ad hañ sie ædre øllum Spamoñum/ sem fyrer hañ hafa vered/og ad hañ sie meire øllum þeim/ sem af Kuiñuñe eru fædder. Eñ samt sem ádur/ þa var huorke Johañes nie neckur añar Lærefader/ þad riekta og saña Lioos/so sem Textiñ seiger hier/helldur voru þeir af heiløgum Anda upplyster/so þeir giæte kient riettañ Sæluhialpar Lærdoom af Herranum Jesu Christo.

Þad var i Heimenum/ og Heimuriñ var fyrer þad giørdur/ og

Neimurliñ þeckte þad ecke/ hañ kom til ſiñar Eignar/ og hans ſialf er medtooku hañ eige/ Eñ ſo marger ſem hañ medtooku/ þa gaf hñ þeim Magt Guds Børnum ad verda/ þeim ſem a hans Nafn trwa/ þeim ſem ecke af Bloodenu/ nie Holldſins Villo edur Mañſins Vilia/ helldur þeim ſem af Gude eru borner. Marga Velgiorninga Endurlauſnarans vors/ hefur Johañes hingad til upptaled/ eñ ecke er þetta hiñ minſte/ ſem hañ kiemur hier fram med/ og ſeiger/ ad þetta Him neſka ORDed hafe giefed oſſ Magt Guds Børnum ad verda.

Jardneſker Keyſarar/ og Kongar hafa Magt til ad Promovera og upphefia ſijna Þienara/ ſ þm hafa leinge/ vel og trwlega þionad/ bæde til Furſtalegrar Eignar/ ſo og til Greyfa og Jarla/ Eins kuña Hæløerder Meñ j Academunum og Hæſkoolunum/ ad giora ſuma til Doctora/ ſuma til Meyſtara/ ſuma kuña þeir og ſo vegna goodra Menta/ og Lærdoms/ ad ſtoda til mykellrar Æru og Eignar. Eñ Guds Børn ad giora/ þad kañ eingiñ utan alleina vor Drottiñ Jeſus Chriſtus. Hueria mun hañ þa hellſt giora ad Guds Børnum? Ecke þa ſem af Bloodenu eru/ ſeiger Textiñ. Þad er/ ecke verda þeir aller Guds Børn/ ſem añad hvort eru komner af heiløgum Moñum/ edur og ſo af Konglegu og Keyſaralegu Bloode/ edur af Rijkismoñū/ edur Hofdingiū þeſſarar Verallдar.

Nie þeir ſem af Holldſins Villo/ ſtendur framveigis/ þad er ſem hñ ſegde/ Ecke verda þeir ad Guds Børnum/ ſem ſtoola uppa ſijn eigenn Goodverk og Verdugleika/ Edur og ſo/ þeir ſem þykiaſt j øllum Peitū og Punctum/ hafa Fullnægiu giørt Guds Løgmaale.

Þa þridiu nefner Johañes hier eñ/ og ſeiger/ Ecke þeim ſem af Mañſins Villo/ þad er/ þeir ſem þykiaſt hafa mørg ypparleg og vijdfræg Þreyſteverk uñed/ fyrer huor þeir meina ſig/ ad vera øllum ødrum æđre. Helldur ſeiger Gudſpiallamadуriñ/ Ad þeim ſie giefeñ Magt Guds Børnum ad verda/ ſem af Gude eru borner. Þad eru þeir alleinaſta/ um huoria Johañes talar/ 3. Cap. Ad nema ſo ſie/ ad nockur Endurfædeſt/ af Vatne og heiløgum Anda. Eñ huør kañ ſo ad Endurfædaſt? Ad ſøñu eingiñ/ utañ ſa ſem uppbyriar eitt nytt Lijferne/ lætur af illu og lærer gott ad giøra. Ja/ ſa ſem elſkar Endurlauſnara ſiñ Jeſū/ af øllu Hiarta/ og trwer þui/ ad hañ mune fyrer hans Blood odlaſt

Syndo

Syndaña Fyrergiefning/ Riettlætid og þad eilijfa Lijf. Kostgiæfum þetta/ so vær meigum og so na og ødlast þa Tign og Æru/ad heita og kallast Guds Børn/og skal þad so vera sagt vm þañ fyrra Partiñ.

Auñur Greineñ.

OG ORded vard Holld/seiger hiñ sæle Johañes Gudspiallamadur/ Þad er Guds Sonur/ su oñur Persona Guddomsins/ vard Madur. Strax j Vpphafe Gudspiallsins heyrdum vier/ ad Johañes sagde/ad j Vpphafe hefde ORded vered/Eñ nu seiger hañ aptur/ Ad þetta sama ORded hafe orded Holld/ Nuar med hañ vill bevijsa/ ad su oñur Guddoomsins Persona/hafe a vissum Tijma samteingt sijnum Guddoome/ Mañdoomiñ siñ/epter þui sem þar stendur skrifad j Pistlenum til Gal. 4. Eñ þa Vppfylling Tijmans var komiñ/utsende Gud siñ Son/fæddañ af Kuiñuñe. Johañes Postule gat þess og eirniñ adur j Textanū/ad Guds Son hefde ecke alleinasta/vered fra eilijfu med Fodurnum/og m3 hönum skapad allar Skiepnur/ helldur þa miñest hañ og suo þar a/ad hañ hafe komed til siñar Eignar/ þad er/ til Mañskiepnuñar/ huoria hañ hafde sier hellst til Eignar kosed. Eñ huorniñ þeirre Tilkomu til Mañaña hafe hattad vered/þad seiger hañ j þessum Ordum/ OG Orded vard Holld/þad er ad skilia/ Ad Sonur Guds hafe samteingt sijnum Guddoome vorn Mañdoom/ og fædst so af Meyuñe/sañur Gud/ og sañur Madur/j eirnre Personu. Ecke kom hañ nu j Tijmans Vppfyllingu til vor/j Lykingu Mañlegs Hollds/so sem hañ kom fordum Daga til Forfedraña/j gamla Testamentenu/helldur kom Sonur Guds nu so/ad hañ vàr ordiñ sañur Madur/ecke so ordiñ sannur Madur/ ad hañ hefde þar fyrer tapad sijnum Guddoome/ Helldur kom hañ til vor sañur Gud og sannur Madur/ j eirnre Personu.

Og ORDed vard Holld. þetta er furda yper alla furdu/Ad þ eilijfa ORded Fodursins/hñs Dyrdarliome/ & hñs Dyrdarmynd/Su oñr Persona Guddomsins skyllde verda Madur/Ja/eirn auñur Madur/Dauðlegum Eymdum hladeñ. Þad hefde vered noog Lijtelæte fyrer Eingietiñ Guds Son/þo hañ hefde orded Madur/Ja/þuilijkur Madur/sem hefe-

 de vered

de vered Odaudlegur/og ecke kient til neirnra Kuala/edur til neirnra Oþægenda Manlegs Beykleika. Eñ þad ſkiede ecke/ ORDed vard ecke þuilijkur Madur/hilldur vard ORDed Holld/þad er Daudlegur Madur/zillur Eymda/og allra þeirra Motlætinga/ſem einum Daudlegum Mañe kuña til ad falla/ſo ſem øll Lijfs Hiſtorian Chriſti lioſlega vtvijſar. Þegar Ritningin vill avijka vm Eymd og Daudlegleika Mañſins/þa kallar hun hañ Holld/ſuo ſem Dæme þar til ma leſa/hia Eſa. 40. Cap. Allt Holld er Hey/þad er/Aller Meñ eru ſkamviñer/þorna vpp og deya j burt/Item/j vorū Bordpſalme ſtendr ſo/Pſ. 136. Ad Drottiñ giefe øllu Hollde Fædu/þad er/øllum Hungrudum Møñum. So ſkaum vier nu hier/j huørre Meiningu/ad S. Johañes hafe helldur ſagt/ad ORDed hafe orded Holld/eñ ecke Madur.

Nu kañ einhuør ſo ad þeinkia og ſeigia/Er mier þad þa gagn/edur ſtoor Huggun/ad Endurlauſnariñ miñ er ordiñ Holld/þad er/aumur og Eymdum hladiñ Madur/huørniñ ma ſo aumur Daudlegur Madur frelſa Sal mijna fra Reide þeſſ Dyrdarfulla og Odaudlega Guds? Ei giefum oſſ til Frids/Vær ſkulum vita/ad Endurlauſnariñ vor/vard ecke ſo Holld/þad er aumur og Daudlegur Madur/ ad hañ ſie ecke og ſo eilijft ORD/þad er ſañur Gud/þui hefde hañ ad eins vered ORD/ þad er Guds Almattugur Sonur/eñ ecke Holld/þad er veykur/aumur og Daudlegur Madur/þa hefde hañ ecke kuñad ad lijda Kualer og Dauda fyrer oſſ/ Eñ hefde hañ ecke lided Kualer og Dauda fyrer oſſ/ þa hefde vor Endurlauſn ad eilijfu hloted ad bijda/og alldrei framkuæmaſt. Þar fyrer/þad ſem Guds Syne var Omøgulegt j. ſiñe Guddooms Natturu/ þad er/ad lijda Kualer og Dauda/þad var hønum møgulegt/ j ſiñe veyku og Daudlegu Mañdooms Natturu/So ſem og eirniñ þar þuert a moote/þad ſem hønum var j ſiñe veykre Mañdooms Natturu Omøgulegt/ꝥ er/ad gieta vtſtaded Guds breñande Reide/þad var hønum epter ſijnum Guddome møgulegt/So hlutu nu badar Nattururnar/bæde ſu Guddomlega og Mañdoomlega/ad ad fylgiaſt/ef Endurlauſnar verked ſkyllde framkuæmaſt. Hier af kuñum vier klarlega ad ſkynia og ſkilia/huad ſtort Guds Millde verk ꝥ var/ad ORded vard Holld. Mykell er ſa Leyndardoomur Gudrækniñar/ſeiger S. Paall/ad Gud er Openberadur j Hollldenu.

Saſlega

Sañlega/þo þeim Ogudlegu þiñest hier lǘted til/ þa þinst þeim Guds-kæknu samt þar miog myked til/ so sem til aňars Dyrdarlegs Leyndar-dooms/so sem þad og eirniň j Sañleika er.

Og byggde med oss/ seiger Gudspiallamaduriň. Þetta er sa þyrste Avoxte Christi Hollogunar/ad Sonur Guds Eingietiň bygde inz oss/ & hia oss/ j voru Hollde/þuiad skñunt til/ heþde pad Nyþædda Barnkorned Jesus/ strax vered uppnumid þra oss til Himna/epter sijna Fæding/þa heþde oss Fædingiň hans lǘted stodad. Eñ vor Emanuel/Gud og Madur/gieþur sijnum heilögū Einglum apkur Ordlof/ad þara til Himna/epter þad þeir haþdu sunged og Predikad vt ap hans Fædingu. Eñ sialþur liggur hañ epter j Jotuñe/og bygde med oss j heil þriatiju ar/og hælþt þid þiorda ad auke/þangad til hañ haþde þullkomnad og endad allt vort Endurlausnarverk. Eñ huad margt og myked illt/haþde pad Blessada Lambed Guds ad lijda/a/medañ hañ bygde a medal vor j Hollbenu. Drottiň Gud kome til. Fyrst leid hañ Fyrerlitning j Fædinguñe siñe/ þar hañ þæddest j kolldur Asua og Nauta Jœvse/og haþde ecke añad ad liggia a/eñ styrdt Hey og Hælm j Stallenum. Þar næst Vtlegd og Flootta j Egyptaland/vndañ Ofsokn Herodis Kongs/þa sijdañ Erþide og Omak j ollum sijnum blessudum Vppvexte/þui þad er Meining Lærefedraña/ ad hañ haþe/allt fra þui hañ var sextan Vetra/og jñ til þrijtugs/ nært sig a Timbursmijdis Handverke/eins og hans Foostur þader Joseph.

Eñ þegar hañ kom til sijns Predikunar Embættis/þa leid hañ Forss og Bryxle Phariseaña og Skriptlærdra/sem stundum sogdu hañ heþde Dio þul/eñ stundum villdu grýta hañ. Almuga þolked villde og suo opt og tijdum/ecke lia honum Hus/ þa hañ kom mæddur og lwiñ til þeirra. Eñ huad skulum vier seigia þar vm/huorsu mykla Pijnu og Kvaler hñ vard ad lijda a Krossenum/ allt þangad til hañ gaþ vpp Andañ. Þessa Mædusømu Himbrodena/leid ecke Endurlausnariñ ver alleinasta þolen moodlega/fra Vpphaþe til Enda/helldur var þad og so hans Vnun og Epterlæte/ad bwa hia oss Mañaña Bornum/Prov. 8. O Elska/ O Giæska/O huad heitt er þetta þitt Astarþel Herra Jesu.

J Genesis Bookar 29. Cap. Er þad skriþad vm Jacob/ad honum haþe ecke þott þau sio Vistar ar sijn/sem hañ þiente Laban fyrer Rachel/

 meir

meir en̄ eirn Dagur/so heitt hafe hn̄ elskad hana. En̄ meire mꜳ̄st er hier ꜳ Ferdum. Langtum verra Vidvære ꜳtte Jesus vor hier/ ꜳ medan hn̄ bygdi vor ꜳ medal j Holldenu/en̄ Jacob ꜳtte hia Laban. Leingur vnde han̄ og so vid/ad þiena fyrer oss/en̄ Jacob fyrer Lea. Jacob talde epter Vist sijna og Veru hia Laban/En̄ þad giører ecke Endurlausnarin̄ vor/ þui alldrei talde han̄ epter/ huorsu myked jllt sem han̄ ꜳtte ad lijda hier vorra vegna. En̄ siꜳum nu til huørt Gagn og Nytseme vær hǫfum þar af/ad Herran̄ Christur bygde m̄z oss j Holldenu/heil þrꜳtiger/ ꝛ hꜳlft fiorda ꜳr. Han̄ vtvegade oss þar med/Vist og Veru ꜳ Himnum/ suo vier fꜳum ad bwa hia Gude/ hans H. Einglum/og øllū Vtvǫldum æfenlega. Olijk mun þa verda su Adbwd sem Christur hafde hier/og vær munum fꜳ þar/Ecke verdur þar hrækt j Andlit vort/so sem Christo var giørt hier. Ecke verdum vier þar bundner/hrakter og hrꜳder/ spottader og gabbader/edur og so deydder/so sem Christur hier/þa hn̄ bioo med oss j sijnu Hollde/helldur fꜳum vier þar allskonar Hægd og Nægd. Þui þar er Lioos ꜳn Myrkra/Glede ꜳn Sorgar/Jꜳ/þar mun Endurlausnarin̄ vor/ ecke alleinasta bwa med oss/ edur hia oss/ helldur og eirninn j oss.

Framveigis stendur so j Textanum. Og vier sꜳum hans Dyrd. Þo ad Herran̄ Jesus han̄ være audvirdelegur fyrer Heimenum/ ꜳ medan̄ han̄ vmgieckst hier/ þa samt sem ꜳdur vottar Johan̄es/ ad alltijd hafe Geyslar Guddoomsins mꜳtt siꜳst j hans Vmgeingne/Ordum og Verkum. Vier (seiger Johan̄es) Postularner/og Læresueinarner hans/sm̄ vmgiengust med honum/sꜳum hans Dyrd/Ecke þuilijka Dyrd/sem þeir heilǫgu Patriarchar/Spꜳmen̄ og Pijslarvottar hǫfdu/helldur þuilijka Dyrd/ sem alleinasta soomer Eingietnum Guds Syne. Hugleidum nu og giætum ad þessum Velgiørninge Guds Sonar/sem hier j þessum Ordū er jn̄e bundin̄/ sem er þesse/ Ad þo ad Sonur Guds hefde bygdt med oss j Holldenu/og hefde alldrei lꜳted siꜳ hiꜳ sier neinar Meniar sin̄ar Guddoomlegrar Tignar og Dyrdar/huør munde þa ecke hafa hneykslast ꜳ honum? Eda huørier mundu þa hafa vilia trwad þui/ ad han̄ være Guds Sonur? Sannlega eingin̄/ En̄ hefde eingin̄ ꜳ hn̄ trwad/þa hefde ecke hans Sꜳluhialplega Evangelium til vor komed/ en̄ lofadur sie Gud/

þad

þad skiede ecke. Vier saaum hans Dyrd/ Dyrd so sem Eingietens Guds Sonar/ seiger hiñ heilage Johañes. Nær saau þeir þa þessa Dyrdena Endurlausnarans vors Jesu Christi? Ecke alleinasta a Fiallenu Tabor/ þa hañ Forklaradest þar fyrer þeim/ og hans Asiaana skein sem Sool/ helldur og eirniñ/ þa hañ gierde Kraptaverk/ Læknade bæde Siuka/ sem Olæknanleger voru af Moñunum/ Vppvakte Dauda/ ꝛ allera hellst þegar hañ reys sialfur fra Daudum a þridia Deige.

Ecke hefur Johañe lijted þoott koma til þessarar Dyrdarenar/ Endurlausnarans vors/ ꝛ þui tuijtekur hñ þetta Orded/ DYRD/ DYRD/ so sem Eingietins Guds Sonar. Þad er s hñ segde/ Þad var soddan ein Dyrd/ sem alldrei verdur fullskyrd/ og alldrei nooglega vmtalad/ Þad var ecke Mañleg Dyrd. Ecke Einglaña Dyrd/ sem vier saaum/ seiger Johañes/ helldur Dyrd Eingietens Guds Sonar. Þetta er ecke gagnlaus Dyrd. Margur Þienare þienar einum Ypparlegum Herra/ eñ onguañ Part af þeirre siñe Dyrd giefur Herrañ Þienarañ/ Eñ ecke er þui hier so vared. Nægeleg Not giefur Endurlausnareñ vor oss/ af siñe Dyrd. Jaa/ vier hofum alla vora Nægiu j þeirr Dyrdeñe/ so sem David vottar j Psal. 17. Þar af mũ eg saddur verda Drottiñ/ þegar þijn Dyrd opinberast.

Eñ framveigis stendur hier j Textanum/ Fullur Naadar og Sannleika. A marga Naaknæma Velgiorninga Herrans Christi vid oss/ hefur Johañes minst/ j ollu þessu H. Evangelio/ Eñ þañ hiñ besta framsetur hañ nu j Nidurlagenu/ þar hañ seiger/ Ad hañ hafe vered fullur Naadar og Sañleika. Huar laa oss aumum Syndugum Mieñum meir aa/ Eñ þar/ ad vor Endurlausnare være fullur Naadar? Var vorum fuller Synda og Ohreinleika/ og þurftum þui þañ Endurlausnara sem være fullur Naadar. Vijst matte Herrañ Christur kallast fullur Naadar/ þui ad Naadeñ flaut vt af hans Blessudu Augum jafnañ/ þegar hañ leit Myskunaraugum til þeirra Naudstoddu. Naadeñ flaut vt af hans Hiarta/ so opt sem hañ kiende j Briooste vm þa Vesolu/ og aumu sem til hans komu. Naadiñ flaut vt af hans Signudu Hondum/ þa hañ Læknadde allskonar Siukdooma og Mein. Eins af hans blessudu Footum/ þegar hañ gieck vm kring/ og grædde alla þa/ sem af Diefleñum voru vnder þryckter. So vottast þad hier sem Johañes seiger j þessum sama

Capitula/Aß hans Fylling høßum vier aller ßeinged Nåd fyrer Nåd.

Nier aß høßum vier þa Huggun/ ad eß Dioßulliñ seiger vid oss/ ad vier sieum ßuller af Syndum/og omøgulegt sie þad/ ad vier kuñum ad verda Saluholpner/þa svørum hønum so aptur/ad vær eigum þañ En durlausnara/sem sie ßullur Nådar/ og hañ sie nu komiñ j þeñañ Heim/ Synduga Meñ Saluholpna ad giøra/æ medal huørra vier sieum hiner hellstu.

Þegar Postuliñ er bwñ ad seigia/ ad Endurlausnariñ vor sie ßullur Nådar/þa endar hañ med þui/ad hañ seiger lÿka/hañ sie ßullur Sanñleika. Siaum nu til huørt oss vantar nockud hia vorum Hiartans Endurlausnara/Hañ er ßullur Nådar/og gießur oss þa somu Nådena j sijn um Fyrerheitum. Eñ øll hans Nådar Fyrerheit eru ßull aß Sañleika. Hiartanlegt Fyrerheit er þad/þegar Endurlausnariñ seigest ecke vera kom iñ ad kalla Riettlåta/helldur Synduga til Jdrunar. Gledelegt er og so þad Fyrerheit/þar hañ seiger/ad þo vorar Synder sieu raudar sem Blod/ þa vilie hañ giøra þær huijtar sem Snioo/ og þo þær sieu raudar sem Roos/þa vilie hã giøra þær huijtar sẽ Ull Es.1.Ꝥ/Loßadur sie lißande Gud/sem audsÿner oss aumum Jardar Modkum/þuilÿka sæta Nåd/ ad hañ heßur gießed oss þuilÿk Nådar Fyrerheit/og lætur þau alldrei ad eilÿßu oss bregdast/epter þui sem hañ heßur sialßur sagt/ ad þo Himen og Jørd Forgange/þa skule sijn Ord þo alldrei ßorganga. Luc.21.

Þegar Jesus snere Vatne j Wijn/j Cana Galilææ/þa sagde hañ/Hell ed nu af. Sama seige eg til allra þeirra/sem þetta heyra eda lesa. Helle ed nu aß Nådar Bruñenum vorum/Herranum J su Christo/og ause nu huør vpp so mykla Nåd/sem hañ vill/j Skioolur og Ylåt siñar Trwar/ hañ er eins ßullur epter sem ådur/ og þuerrar alldrei. Full var Maria Nadar/Fullur var og so Stephanus Nådar/ eñ ønguum gåtu þau ne itt meddeillt af siñe Nåd/eins z Jesus Endurlausnare vor. Fyrer þessa/ z alla adra sijna Nåd og Miskunseme/s hñ oss audsÿnt heßur/ og audsÿner Daglega Dags /og æ huørre stundu/Vilium vier hønum med Fod urnñ/og þeim gooda H.Anda/oaßlåtanlega Loß syngia/z þacker giøra/ hier stundlega j Nådarrijkenu/eñ sÿdar eilÿßlega j hans DyrdarRÿke/Til

huørs ad komast/oss hialpe Gud/j þessa sama sijns sæta Sonar Jesu Christi Nafne/Amen.

A Annan Dag Joola/ Evangelium/
Matth. 23. Cap.

Þeim tijma. Sagde Jesus til Gydinga Folksins/ og Hofdingia Kieñemañaña. Sieed/ Eg sende til ydar Spameñ/ Spekinga og Skriptlærda/ og nockra af þeim munu þier Aflijfa og Krossfesta/ og suma munu þier Hwdstrykia j Samkundu Hwsum ydar/ og af annare Borg j adra/ munu þier þa Offsækia/ suo ad yfer ydur kome allt Riettlætt Blood/ sem a Jørdena Vthellt er/ fra Bloode Abels Riettlæta/ allt til Bloods Zacharia Sonar Barachia/ huern þier drapud a millum Musteris og Altaris. Sannlega seige eg ydur/ ad allt þetta mun koma yfer þessa Kynslood. Jerusalem/ Jerusalem/ þu sem Aflijfar Spameñena/ z grytter þa sem til þijn eru sender/ Huorsu opt hef eg viliad samañ safna Sonum þijnum/ lijka sem ad Hænañ safnar Vngum sijnum vnder Vænge sier/ og þier hafed ecke viliad? Sieed/ ydart Hws skal ydur j Eyde læted verda. Þuiad eg seige ydr/ ad þier munud eige sia mig/ vpp fra þessu/ þangad til þier seiged/ Blessadur sie sa sem kiemur j Nafne Drottins.

Exordium.

Heir hinu Gomlu/ þa þeir villdu Vppmala Mynd þess blessada z Nyfædda Kongsins/ vors Drottins Jesu Christi/ þa giordu þeir þad a þeñañ hatt. Fyrst maludu þeir hañ so/ ad þeir lietu hañ hallda j þeirre Vinstre Hende/ a einu hnottottu Eple/ vpp a huoriu giort var Krossmark/ edur Krossmynd. Eñ þa hægre Hendena hans maludu þeir/ med tueimur Fingrum j Loptañ kreptum/ enn þremur vtrietttum. Med þessu sijnu Malverke/ villdu þeir goodu og Gudhræddu gomlu Meñ/ auijsa oss sijnum Epterkomendum/ Huernin hattad være Rijkenu Herrans Christi/ sem er/ ad þad være eitt Krossburd

at Ryke/Þui þar þeir maaludu Herran vorn/med einu Eple/og Krossmarke j sine vinstre Hende/Þa villdu þeir þar med Merkiast og skiliast lata/ad þo han hefde med sine sarre Kuol og Pijnu/og þeim Forsmaanarlega Krossens Dauda/leyst þessa Vonskufullu Verolld/fra eilijfum Dauda/huor j sine Mynd og Lijking/er eins til ad reikna/ sem eitt hnottott Egg edur Eple/þa hefde han þo ecke einsamall vnder okadur vered/allskonar Armædum/og Motlætingum/helldur hafe aller hans Elskendur/og Epterfylgendur/hloted ad bera nockud af þessare Byrdene med honum.

Nu so sem þad/ad vier heyrdum j Giær/a Joola Nootkune/talad um þa stooru Glede/sem aller vær s a Jesum trwum/og han elskum/hofu af hans Signudu Fædingu/ so hafa þeir goodu og gomlu Christnenar Lærefedur/ viliad lata þar þuert a moote kiennast og Predikast j Dag/ vt af Krossburde og Motlætingum þeim/ sem aller þeir meiga vidbwast sem Jesum elska/og hans blessudu Fædingu fagna/þui ef vær viliu̅m Rijkia med honum/þa hliotum vier ad bera Krossin̄ epter honum. Vær vilium j tueimur Smaagreinum yfervega Gudspialled.

1. Og er hin fyrre vm Spaamanana Sending og þeirra Vtdrif.

2. Hin on̄ur vm Epterlijkingena Christi/ af Nænune. Sa Nyfædde Himneske Kongurenn/ hialpe oss hier til/ fyrer sijns blessada Nafns sakeer/Amen.

Fyrre Greinin̄.

J Vpphafe Gudspiallsins stendur so/SJAed. Þegar Ande Guds j Ritningu/hefur nockurt sierlegt Efne fyrer Hende/sem han̄ vill/ ad vier skulum vel merkia/og j minne festa/þa plagar han̄ ad taka so til Ords/og seigia/SJAED. Huad er þad þa sem hn̄ seiger/vær skulum sia til/edur athuga hier so vandlega? Þetta/ad han̄ seigest hafa sendt Spaamen̄/Spekinga/og Skriftlærda. Til huorra þa? Til sijns Folks Gydinga Lydsins/huorn hn̄ hafde sierdeilis vtvaled/ fyrer sitt eiged Folk og Eign. Huar til sender han̄ þa? Til þess/ad boda Sætt vid Gud/ epter þui sem þar stendur/vier erum Sendebodar j Christi stad/ lated forlijka ydur vid Gud.2.Cor.5.

Jardnesker Kongar senda sijna Sueina vt/ opt og tydum/til þess/ ad

hoda

bóda Mannkyninu synum Ofrid. Eñ ecke giører þad Kongur Dyrdareñar/ hañ sende Fridarbod/ Lætur auglysa Evangeliu Bodskap/ øllum þeim s honum vilia taka. Sama giører hañ eñ nu j Dag vid oss. Seiger hañ ecke so til siña Læresueina ad skilnade/ þa hañ ste til Himna? Fared vt vm allañ Heimiñ/ et ct. Nu Lof sie Gude/ þa er og þesse Fridarbodskapuriñ til vor komiñ. Gud giæfe ad vær mættum betur vid honum taka eñ Gydingar/ og hañ oss til Tymanlegrar Blessunar/ og eilyfra Sálar nota bæra.

Nu er ad sia/ hvørniñ þeir Gydingar a fyrre Døgum/ hafe medtekeð Guds Fodurs/ og hñs Sonar Jesu Christi frambodna Nád/ og til siñ senda Spámeñ/ Spekinga/ og Skriftlærda. Þad seiger oss Endurlausnariñ vor/ j þessu sama Gudspialle/ sem er/ Ad nockra af þeim mune þeir Aflyfa/ og Krossfesta/ og suma Hydstrykia/ og vr einne Borg j adra Ofsækia. Mun þetta ecke hafa so tilgeinged? Klagar ecke hinn Heilage Stephanus (huørs Miñing j Dag halldeñ verdur) so yfer þeim: Hier Hardsuñrader/ og Ovmskorner j Hiørtum og Eyrum/ þier standed jafnañ j moote heilogum Anda/ suo sem Fedur ydar. Huørn Spámañaña hafa ydar Fedur ei Ofsokt/ og þa j Hel slegeð/ sem bodudu Tilkomu hins Riettlæta. Sama klagar Jeremias/25. Cap. Huørniñ fooru þeir med Eliam/ sem þo Predikade fyrer þeim/ j heil 20. Aar? Er ecke skrifad vm hañ/ ad hñ hafe vered vtlægur giørdur/ so sem eirn Ofridsamur Madur. Eliseus Predikade nær j 70. Aar hia þeim/ samt vorockudu þeir hañ/ med Bryxle/ og kølludu hañ Skalla. Esaias j 80. ar/ þar til hañ var sundur sagadur med Triesøg/ af Manasse Konge. Jeremias Predikade j 40. ar/ og var j Hel gryttur. Þetta voru nu Gamla Testamentesins Spámeñ/ og marger adrer. Nu ef vær vilium sia til Daga þess Nya Testamentesins/ þa fiñum vier/ ad Guds Vtsendarar og Kieñemeñ hafa ecke helldur vered hlutlauser/ af Ofsooknum z Motlætingum Verallðareñar. Medkieñer ecke Postuliñ Pall siálfur/ sig ad hafa komed j margar Rauner og Lyfs hættur/ fyrer þad heilaga Evangelium Jesu Christi/ sem hañ Predikade/2.Cor.11. Þrisuarsiñum seigest hñ hafa vered Hydstryktur/ einusiñe Gryttur/ eirniñ j Fangelse halldiñ vppa Lyf og Dauda. Motlyka skiede Petrum/ og hina adra Postulana.

Enn huar af kom þetta? Af þui/ad Gydingar meintu/ad þeir mundu eitt gift Giolld fra þar fyrer/ huorninn sem þeir hondludu jlla og Ogudlega vid Guds Kiennemenn og Vtsendara. Þar fyrer þa seiger nu Herrann Christur þeim fyrer/ j þessu Evangelio/huort Starff ad yfer þa skule koma/fyrer þessa Orelega Hondlan/vid sijna Þienara.

Fyrst er þad hann seiger/ad yfer þuilijka Guds Ords/og hans Þienara Foracktendur/ skule koma allt Riettlæt Blood. Þegar Pilatus sat a Doomstoolnum/og ætte ad dæma Christum til Dauda/ epter Gydinganna Villd og beidne/Took hann Vatn og þuode Hendur sijnar/seigiande/Saklaus er eg j Blode þess hins Riettlæta/siæ þier fyrer. Enn hueren tooku Gydingar þessare Pilati Aminningu? ecke odruvijse/ enn med forherdu Hiarta/ seigiande/Hans Blood kome yfer oss og Born vor.

O huilijk Blindne/ O furdanleg Forherdsla? Siæ þier nu til/huar ad þeir eru komner/og þeirra Nidiar/er ecke þeirra Osk uppfylld? Huorier eru nu so j allre Verolldinne/hatader af ollum Þioodum sem Judar? Huorier foracktader sem þeir? So þo þeir verde j Hel slegner/ þa kiemur einginn Hefnd epter þa alluijda/so þeir meiga maklega vidkannast/ad þetta Fyrerspæda Guds Strafs/sie þeim yfer Hals geinged. Herrann seig er ecke ad eins/ad þad Blood/sem þeir sialfer hafa uthellt/ skule koma yfer þa/helldur og eirninn allt þad Riettlæt Blood/ sem þeirra Forfedur hafa uthellt/j fra Bloode Abels/sem Cain myrdte/og til Bloods Zachariæ/Sonar Barachia. O Herra Gud/huilijk Bloodskulld er þetta? Þar kiemur þad framm/ sem þar stendur/ Eg vil hefna Ranglætis Fedranna a Sonunum/j Þridiu og Fiordu Ættkuijsl/ þeirra sem mig hata.

Annad Straffed/sem hann seiger ad Gydinga Lijd skule uppa koma/fyrer Forackt um þeirra/sem þeim eru j Guds stad sender/ til ad kienna og Predika/þa er þetta/ad hann seiger/Ydart Hws skal ydur j Eyde læted verda. Hier talar nu Gud ecke alleinasta/um Eydelegging Bygda og Bæia/Eigna og Odala/ sem vær hofum ad Erfdum teked/ helldur er þad meira nockud/sem Ande Guds vill hier fyrer merkiast lata/ Huad er þad þa? Þad er so sem Esaias Spamadur seiger/5.Cap. Su Andlega Eydelegging/þegar Gud tekur burt Gardinn sijns Vijngards. Þad er/ Þegar hann fyrer Drijfosku vora og Vondsku/tekur fra oss þau heilogu Sacramenta

menka/ þa heilögu Guds Orda Kiening. Latum oss þa ecke bíða epter þuilíku Heþndar Straffe/ helldur bidium Gud ad hallda vid Magt þia oss/ þui hreina og klára Evangelij Lioose/ og goodum Kieneþedrum. Misvirdum þa ei helldur/ sem aþ Gude eru setter/oss til Uppþræding ar/og forocktum þa ecke j neinu/þui so seiger Drottinn. Huor hann þoraclt ar ydur(þad er/mijna Þienara/ huorsu audvirdeleger sem þeir eru)sa for acktar mig. Og j ödrum stad. Huor hann snerter ydur/ sa snerter Sia alldur mijns Auga. Þetta er nu Vegabrieþ/ sem Gud gieþur Þienus um sijnum/þa hann sender þa vt til ad kienna og Predika/þui vill hann og so/ ad þad skule hallded verda. Enn huorier sem hier a mote giöra/ og meyda þa/med Ordum edur Verkum/sem Herrann so vtsender/Ordsakala ust/ Þeir haþa sier aþ Gude sama Straffs ad vænta sem Gydingar.

Þridia Straffed/sem yþer Guds Ords Forackfara mun koma/Eirn inn þa sem ecke medtaka Þienara hans/ j hans Naþne/ vel og verdug lega/er þetta/ad hann seiger/Þier munud ecke sia mig. O Herra Gud Huad er þad/ad missa Sioon a Herranum Jesu? Þad er ecke annad/enn ad vera eilijþlega vteluckfur/þra eilyþre Sælu/sem Utvoldum er þyrer buenn/Þui þar verdur Jesus/og aller þeir sem þangad komast/þa hann ad sia. Þad er ecke annad/ enn ad vera vteluckfur/ þra þui Bordhallde/ sem Gud heþur tilreidt þeim/sem eiga ad sitia til Bords med Abraham/ Isaach & Jacob. Þad er ad ganga a mis allrar þeirrar Blijdu & Vin attu/sem Gud heþur tilreidt og tilbued/öllum sijnum heilögum og Ut voldum/Huar fra Gud vardveite oss j Jesu Naþne. Og er þetta so vm þann þyrra Partinn stuttlega talad.

Annur Greinenn.

MArgt er þad/sem oss audsyner og vtmalar/ þa stooru og Hiartgroo nu Elsku Herrans Jesu Christi/ sem hann heþur til vor Syndugra Manna. Enn sierdeilis verdur oss þyrer Siooner settur hans Kiærleike/ j þeirre Epterlijkingu/sem j þessa Dags Evangelio skriþud stendur/ j huorre hann jaþnar sier saman vid Hænuna/enn oss vid Ungana.

Vilium vier þui yþervega hennar Dygder/ þ hun hefur til sinna Unga/& bera þær saman vid elsku þa/ þ vor nyþædde Endurlausnare heþur til allra vor

Fyrst er Kostgiæfne su/ sem Hænan hefur til sina Unga/ ecke alleinasta i þui/ ad klekia þeim wt/ helldur og einnin i þui/ ad verma þa/ epter þad þeir eru wtklakter/ miøg furdanlega Lofs verd/ Þar hun fastar fyrer þa/ a medan þeir eru unger/ opt og tijdum heilum Døgum/ og þo hun skiootest stundum opan wr Hreidrenu fra þeim/ þa helldur hun samt øllum þeim Mølum og Ormum sem hun finnur/ fyrer þa/ huar af hun verdur um sijder so Aflvana/ ad hun gietur valla bored edur hrært sialfa sig. Eins var þui og so vared fyrer þeirre Himnesku Hænunne/ Herranum Jesu Christo. Margt og myked illt þolde hann vorra vegna/ þa hann villde Endurleysa oss wr Kloom og Kuerkum Dieffulsins. Munde hann ecke vorra vegna lijda Hungur i Eydemørkunne/ i 40. Daga/ og 40. Nætur? Matth. 4. Vard hann ecke ad bidia þa Samversku Kuinnuna um kalldann Watnsdryck ad giefa sier/ þa hann eitt sinn kom mæddur af sinne Reysu? Joh. 4. Med þessum sijnum sara Þorsta/ og hørdu Hungre/ sem og øllum ødrum Þusund mørgum Pijningum/ sem hann vorra vegna leid/ wtvegade hann oss/ og færde/ eirn eilijfan Svaladryck/ og æfenlegt Bordhalld a Himnum/ huar fyrer hønum sie eilijft Lof og Æra.

Þar næst/ so sem Hænan plockar sig og reyter af sier Fidred/ uppa þad ad Ungunum skule verda þess heitara og varmara/ af þeim Yl/ sem hun af sier giefur. So giørde og so vor Endurlausnare/ Hann Lijtelæckade sig sialfann i sinne Fædingu/ og tok uppa sig Mynd eins Þions/ Phil. 2. Ja/ Hann vard Holld og bygde med oss/ so sem Johannes seiger/ 1. Cap. Uppa þad ad vier finnum þess betur/ til þeirrar Elldheitu Elsku/ og Aastarvarma/ sem hann hafde til vor.

A medann Hænan hefur ecke Ungad Egginum wt/ þa liggur hun safnann a þeim/ og yfergiefur þau ecke/ allt þangad til/ ad Ungarner hafa feinged Lijf. Eins lijka yfergiefur alldrei Jesus Endurlausnare vor oss/ sem a hann trwum/ allt þangad til hann hefur oss/ og innleider i þad eilijfa Lijfed/ wr Myrkre og Þreyngslum þessarar Veralldar/ huar vier munum alldrei vid hann skilia.

J þridia lage/ er þad Hænunnar Edle/ ad þo under hana sie løgd annara Fugla Egg/ þa elskar hun þau og Ungar þeim wt/ eins og sialfrar sinnar Eggium. Sieum hier til/ huørninn vier erum a oss komner/ vær

erum

erum aumar Skiepnur/og so sem Postulinn seiger/ Eph.2. Vær erum framande og fyrer vtan Borgar Riett Jsraels. Enn huggum oss samt þar vid/ad Christur hefur ecke alleinasta teked vnder sitt Vængia skiool Gydinga/helldur og eirninn Heidingia/Rom.3.

Nu vilium vier enn framar sia/og heyra/huorsu at Dygder Hænann hef ur j framme vid sijnar Vngakindur. Hun leitar allstadar epter Fædu han da heim/og strax hun finnur nockud/þa kallar hun æ þa med sijnu Kua ke/og giefur þeim þad. Eins hutar Endurlausnarenn vor Jesus/ oss fyrer Braude Daglega Dags/og sedur oss æ nægianlega/og þad giører hann med þrennu moote.

Fyrst sedur hann oss Lijkamlega/ þuiad hann Koronar Aared med sinne Godgirne/so sem David seiger/Psalm. 65. Og hans Footspor drijpa af Feyte. Og þo ad hann straffe oss stundum/vegna vorra Synda/ med Dyrretijd/þa lætur hann oss þo ecke vt af deya/ helldur gi fur oss j Nor munguñe Brauded/og j Angistiñe Vatned/Esa.30.

Þar næst/fæder hann oss andlega/med sijnu heilaga Orde. O huad mørg Korn siñar Nadar og Myskunar/lætur hann oss framborinn verda fyrer Nønd Kieñemañaña(so sem þa Hænann ber sijnu Vngum/oll þau Korn j sijnu Nefe/sem hun kann ad fiña)so þegar vier rotum j nockurs konar Hæska og Motgang/ sia/ strax þa lætur hann bera fram fyrer oss þetta Huggunarkorned. Eg yfergaf þig æ litlu Augabragde/ Enn med mykelle Myskun vil eg aptur saman safna þier/Esa.54. Þetta Korn ed lætur hann og so frambera/ fyrer alla þa sem bera Angur og Trega fyrer sijnar Synder/ og seiger so hia Esa. 44. Eg afmæ so sem ann ad Sky þijnar Misgiørder/ og þijnar Synder sem Þoku/ snu þier til mijn/þui eg vil frelsa þig. Þeim hinum Fodurlausu og Moodurlausu edur þeim sem Adstodarlauser eru/ hafa añadhuort misst sijna Eckta kuiñu/edur adra Aastvine/ giefur hann þetta ægiæta Huggunarkorned/ hia Spamañenum David/68. Psal. Ad hann kallar sig Fødur þeirra Fødurlausu/og Forsuar Eckñaña. Þeim sem liggia fyrer Daudanum/ & skee ndur nockur Ogn af honum/þeim sender hann þessa Huggun/Eg/seiger hann/life/og þier munud eirninn lifa/Joh.14.

J þridia lage/fæder hann oss j Sacramentenu/æ sijnu Hollde & bløsi

udu Bloode/1.Cor.11. Nuørt ad er su Lijfkroptuga Sælarfædañ/z þat vel og Krøptuglega nærer. So sem vær syngium j Psalmenum vorum/ Ef þu trwer af Auga hreinum/og jætar med Muñe þynum/ꝛc.

Þar næst/og j añañ mæta/forsuarar og vardveiter Hænañ Vngana/ fra øllu þui sem þeim kañ til Skada ad vera/so ef Regn/Stormar/ og Illvidre kuña vppa ad koma/edur ef hun sier og formerker/Fælka edur Smyrla ad flivæga/sem sækia epter ad granda þeim/og drepa þa/sia/þa safnar hun þeim strax under sijna Vænge/og hlijfer þeim. Eins skyler Herrañ Christur øllum sijnum Børnum/og vardveiter þau/vnder sijnum blessudu Vængium/fyrer þeim Helvijska Miluo/Dioplenum/og allskonar Naskasemdum. Eñ vær skulum vita ad þesser Vængerner hans/med huørium hañ skyler oss/eru med tueñu moote. Sa fyrre er Myskunar Vængur hans/og vnder hønum meiga aller þeir/sier Skiools og Hælis leita/sem þiæder eru/vnder Byrde og Þunga Syndaña/ Psalm. 57. So mun Stormur Guds Grimdar reide/ecke snerta þa/þui Jesus er Forlijkuniñ/ecke alleinasta fyrer vorar/helldur fyrer allar Veralldareñar Synder/1. Joh. 2.

Añar Vænguriñ hans/er Magtar Vængur/ vnder þessum Vængum sijnum vill hañ vardveita oss og geyma/fyrer þeim Helvijska Erifugle Dioplenum/ og þeim Helvijsku Smyrlum/sem eru hans Vtsendarar/ og Aarar. Vnder þeñañ Magtar vængiñ/flæde sa goode Guds Madur David fordum/þar hañ hroopar vpp og seiger/j Psalm. 17. Vnder skugga Vængia þiña/vardveittu mig Drottiñ. Vnder þessu Vængnu skylde Gud Ezechia Konge/ og øllum hans Þienurum/ æ moote Grimd og Avde Señacheribs/Kongsins af Assyria/so sem lesa mæ/ 2. Kongaña Book. 37. Cap.

Nu eptersylger/ad miñast æ þa þridiu Dygd Hænuñar til siña Vnga/huør sñe er faliñ j Þolenmæde heñar/ og vmlijdunarseme vid þa. Hænu Vngarner eru veyker/og Ostyrkuar Skieprur/af sier sialf um til. Þeñañ þeirra Brest og Breyskleika/vmlijdur Hænan þo Þolenmodlega/ Eins lijka vmber su blessada Hænan/Herrañ Jesus Christus/ allañ vorn veykleika/þui hønum sialfum er best kuñugt vm vor Efne/og veit ad vier erum ecke añad eñ Dupt og Aska/þar fyrer vill hañ og so enda þad

vid oss

vid oss/sem hañ hefur hefted/ hia Spamañenum David/Psalm. 145. Sem er ad stidia oss/þa vier rosum/ og ad reysa oss aa Fætur aptur/þa vier erum nidursleigner.

Þar næst/þegar Hœnan sier/ad Ungarner ætla añadhuert/ ad verda epter/edur villast j burt fra sier/þa bijdur hun epter þeim/og kallar aa þa med sijnu Kuake/og hiñer ei fyrre eñ þeir eru aller komner aptur. Giæt um nu ad/huad opt hefur su Himneska Hœnan kroopad til vor/ j sijnu Orde/og so sem oñur ástúdleg Mooder/boded oss til sijn aa allar Lunder segiande/ Komed til myn aller/ Ja/ allar Endemerkur Jardareñar. Matth. II. Esa. 45. Eñ Gud nade/vær erum þess Hœnsakare ꝛc verre/ ꝛ viliam ecke hlyda þessu Tilbode vors liufa Endurlausnara. Nu huor su sller/ þuerbrotner og later ȧ vier erū/til þess ad koma þa hū kallar/ þa hondlar hañ þo af Nad siñe og Ovmrædelegre Miskun þess betur vid oss/so þa hañ sier ad vier tefium vid/edur seinkum oss ad koma/þa bijdur hañ epter oss. Ja/hañ bijdur epter Jdran votre/þui hañ vill ecke Dauda þess Syndluga. Þeir fyrer eru þeir aller sæller/sem strax sier til hans/aa medan Nadar tijnin er/þui hū man þa ecke fra sier reka/Joh. 6. Eñ Vei þeim/epter huorium Drottiñ bijdur forgiefens/og forsu mer Rykdom hans Goodgirndar/ Þolenmæde og Langlundargiedz/ og safnar so sialfum sier Reide/uppa Reidiñar Dag/Rom. 2.

J sÿdasta mata/venur Hœnan Ungana epter sier/strax sem þeir taka til ad stælpast/og þeim vex Fidrid/og kieñer þeim ad fliuga. Eins gior er og so Herrañ Christur vid oss. Hañ kieñer oss j sijnu heilaga Orde/ huorniñ vier eigum ad forsma þessa Jardnesku Hlute/og lata oss þa af Hiarta leida vera/eñ stunda epter þui hinu Himneska. Amiñer hañ oss ecke so hia Matth. 6. Cap. Segiande: Safned ydur ecke Fiarsiodi aa Jordu/huar Molur og Ryd etur þa/og huar Þiefar meiga epter grafa og stela/helldur safned ydur Fiesiood aa Himnum/þar huorke Molur nie Ryd grandar/og huar Þiofar fa ei stoled nie eptergrafed. Sa Himneske Faderiñ/sem oss hefur so heitt elskad/j sijnum Syne Jesu Christo/ad hū gaf oss hañ til Endurlausnar/hañ verke bæde þetta og allt añad gott med oss/ sem honū ma vera til Dyrdar/enn oss til eilijfra Sæluhnoto/ Honum sie Lof med Synenū og H. Anda/ nu hiedan jfra ꝛ ad eilijfu/Amē.

 A þridia

A Þridia Dag Joola/ Predikun wt aþ Loþ-ſaung Einglaña/ Luc.2. Cap.

Dyrd ſie Gude j Upphædum/ Fridur a Jørdu og Mønum Goodur Vilie.

Exordium.

Hia Mattheum Gudſpiallamañe/ 17. Cap. ſeiger Endurlauſnariñ vor Jeſus ſo/ Ad eingiñ ſie goodur nema Gud eirn. Þad meiga ſaña allar Skiepnur/ og einkanlega þo Mañeſkiañ. Jæ/ allar ſkapadar Skiepnur meiga þad ſaña/ þuiad ſo ſtendur ſkrifad j Geneſis Bok. 1. Cap. Ad Gud haþe ſied allt þad han haþde giørt/ og ſiæ/ þad var allt harla gott. Eñ huadan komu þa þeſſe Giæden? Eda haþde nockud Skiepnañ þau aþ ſialþre ſier? Langt þiærre. Huadan þa? Nun haþde þau þeiged aþ Skapara ſijnum Gude. Sañaſt þad þa ecke hier/ ſem Endurlauſnariñ vor ſeiger/ Ad eingiñ ſie goodur utan Gud eirn/ Þuiad hañ er ecke ad eins j ſialþum ſier/ þau riettu z ſoñu Giædiñ/ helldur wtdeiler hañ og ſo/ og ſkipter æ medal allra Skiepna/ nockurskonar Geyſlum og Lioома ſiñar Giæſku og Millde. Til Dæmis ad taka/ Eg vil ſpyria ad? Huar er Liome Stiarnaña æ Dagiñ/ þegar Sooliñ ſkyn ſem þegurſt æ Himnenum/ mun hañ þa nockud ſiaſt? Nei/ vijſt ecke/ helldur er þa þeirra Byrte ſem eckert ad reikna/ þui Stiørnurnar allar haþa þeiged ſitt Lioos aþ Sooluñe. Eins eru Giæde Skiepnuñar ecke par ad reikna/ hia Giædum Guds. Og ſiæum vær þa/ ad þad er ſatt ſem Mattheus Gudſpiallamadur ſeiger/ Ad eingiñ ſie goodur nema Gud eirn. Nu þo ad allar Skiepnur/ haþe nockurskonar Giæde þeiged aþ Gude/ þa hefur þo Mañeſkiañ þeiged þa meſtu Goodſemd/ af ſijnum Herra og Skapara/ þuiad hun var ecke alleinaſta ſkøpud Dyrdarlegre eñ allar adrar ſkapadar Skiepnur j Heimenum/ þar hun var ſkøpud epter Guds eigen Mynd og Lyking/ Helldur/ þegar Mañſkiepnañ var falliñ þra

iñ fra sjnum Skapara/sia/þa gierde Gud heñe so myked til gooda/ ad hañ liet siñ Eingietiñ Son taka Mañdoom/og lijda j þeim sama Mañdoome/Pijnu og Dauda vorra vegna/so vier yrdum frelsader fra þeim eilijfa Dauda/ sem yfer oss hieck/ vegna Falls vorra fyrstu Foreldra j Paradijs.

Nier vm hofum vier heyrt talad a Joola Nootkena/og a Joola Dagiñ. Eñ ad þessu siñe vilium vier yfervega eñ framar/j þremur Smægreinum/þañ fagra og lystelega Einglaña Lofsaung/ sem þeir syngia þessum Nyfædda Kongenum/ seigiande/ Dyrd sie Gude j Vpphædum/ Fridur a Jørdu/ og Mønnum goodur Vilie. Gud virdest eñ nu/sem hañ er vanur/ad vera j Verke med oss/so þesse vor Jdia/meige vera honum til Dyrdar/eñ oss til Sælar gagns og gooda.

Fyrsta Greiniñ.

FYrst er oss merkiande/ad Einglarner miñast j þessum sijnum Lofsaung a þrefalldañ Avøxt Jesu Fædingar. Sem er/ fyrst a DYRDena s Gude ber. Þar næst a FRJDiñ og goodañ VJLia/sem Meñerner hafa til Abata/af þessare somu Endurlausnarans Fædingu/DYrd sie Gude/ so sem Einglarner segde/Þad er riettelegt og verdugt/ad aller Riettrwad er Meñ/og wtvalder/dyrke og prijse Gud/j hædsta Nafsæte hans Giasku og Myskunar/ sem nu fram kom j Holldgan og Ningadburde Heimsins Endurlausnara/Þuiad sañarlega erum vier slijkrar Nadar onguañeiginn verduger/hofum og ecke helldur hana verdskulldad/Þui ber oss med Einglunum/ ad giefa einum og soñum Gude Dyrdena hier fyrer/og seigiū med David/af Psalm. 115. Ecke oss Drottiñ/ecke oss/helldur gief þijnu Nafne Dyrdena/fyrer þijna Nad og Sañleika. Postuliñ Pall bifal ar oss/ad huør skule hafa añañ sier j Virdingu ædra. Item/Byfalar oss Postuliñ/1. Pet. 2. Ad vær skulum ottast Gud/eñ heidra Kongiñ. Vm þessa Heidran erum vier j siñ maata skyllduger/ Eñ vm Heidran fyrer Endurlausnarverked/erum vier øngre skapadre Skiepnu skyllduger/ vtan alleinasta Gude einum/sem byr j Hædunum.

Nu vilium vier taka oss wt af þeim fyrstu Lofgierdar Ordū Einglañ þeñañ Lærdoom. Fyrst/ huar fyrer helst vær eigum ad þacka Drottne

 vorꝛij

vorum/og færa honum Dyrdena/sem er/ fyrer Sending sijns Elskulega Sonar j Hollded/og fyrer alla þa Endurlausn/sem hañ oss med honum sendt og giefed hefur. Þad er Vane vor Mañana/ ad þegar vier komum vt/og siaũ blijdt og gott Vedur/med Soolskyne/þa seigiũ vær. Af/ Gude sie Lof/Nu er Guds Giæska oss veitt/Nu er Hiartanlega gott Vedur. Riettvijst er þad ad sönu/þo vier giefum Gude Dyrdena/fyrer þekañ Velgiorning. Eñ langtum Riettvijsara er þad/ad vier giefum Gude Dyrdena/fyrer Riettlætis Soolena vora/ Jesum Christum/ sem oss Daglega med sier færer/ hvrañ Dag Himnesks Fridar og Sattar vid Gud/þar fyrer ber oss fyrst ad þacka Gude/og lata oss þad alldrei gleymast/huorniñ sem Vidrar a hvørium Deige/og huadan sem ad blæs. Postuliñ Paall seiger suo. Ad huad hellst sem vier giorum med Ord og Verk/ þa skulum vier giera þad j Nafne Drottins vors Jesu Christi/ og þacka Gude Fodur fyrer hañ. Ja/ sañarlega er þad skylldugt/ad vier þackum Gude fyrer Son siñ Jesum/þui margur þackar minne Velgiorning. Ja/ j einu Orde ad seigia/ Eg helld vier hofum gleymt Christendoome vorum/a hvørium þeim Deige/sem vier þockum ecke Gude Fodur f. Jesum Christũ/og syngiũ hm̃ ecke þar med Dyrd j hædstum Hædum. Alldrei verdur Gude so fagur Saungur sungiñ a Jerdu/sm þesse/þa vier so syngium og seigium. Heidur sie Gude Himnum a/og hæst Lof fyrer Naad sijna/ad huadan af oss alldrei mæ/ Ogn nie Knol nockur pijna/a Jordu hofum nu feinged Frid/Fodurnũ þocknast Mañkynid/nu hlaut all Heipt ad dvijna. Lærum af Einglunum/ suo vier kueliumst ecke af Dioflunum/huorier ecke syngia Gude þeñan Lofsaung/ þeir stela Dyrdeñe fra Gude/eñ þad vill ecke luckast/sijna Dyrd vill Drottiñ hafa. Þegar ad Christur hreinsade þa tiju Lykþrau Meñ/og þar kom eingiñ aftur/ad giefa Gude Dyrdena/vtañ eiñ/sem var Samverskur/þa saknade hañ strax hiña/og spyr ad/huar eru hiner niju/ Luc. 17. Latum oss nu þessara Vijte ad varnade verda/og giefum Gude Dyrdena fyrer Sending sijns Sonar Jesu/ j þeñan Heim/ þui þad meigum vier vita fyrer vijst/ ad Gud mune bæde hafa Tolu a þeim/ sem þad giora/ so vel sem a hinum sem þad forsmaa/Eñ Gud giæfe þar findest eingiñ a medal vor/sem þad forsmaade.

Aunur Greinen.

HAnnar Partur Lofsaungsins Einglanna/er so hlioodande/ FRJDur A Jordu. Nu boda nu Einglarner ollu Mannlegu Kyne a Jordunne Frid/og Saatt vid Gud. Nuad kunnu þeir Himneskn Andar/Gledelegra ad boda og kunngiora oss/ enn þennann Frid? Ad Fridurinn sie sa allra dyrmætaste/og beste Hlutur sem verda kann/þad sanna ꝫ vidurkienna þeir aller sem fyrer O-frid verda. Enn þesse Fridurinn/er ecke eirn Timanlegur Fridur/sem Menn hafa epter Strijd og Orlog/helldur er þad eirn eilijfur og varande Fridur.

Adur enn Christur kom j Heiminn/og took vppa sig vort Holld/var eingin Fridur hia oss Mannunum/helldur myklu framar O-fridur/ꝫ stort Sundurþycke. Þar var O-fridur vpp yfer oss/þui vær hofdum stygt ꝫ mooðgad Gud Almattugann/med vorum suivirdelegum Syndum/ og fællt fra oss hans Heilaga Eingla/sem hann hafde skapad oss til fylgiara ꝫ Vacktara/a ollum vorum Vegum og Stigum. Þar var O-fridur midt amedal vor/þuiad Samviskunnar Ormur gnagade oss sꝫællelega. Þar var O-fridur nidur vnder oss/Þuiad Heluijte vtþande sitt Gyn a moote oss/og vier bundner med Andskotans Hleckium. Enn allur þesse O-fridur er nu burt fra oss tekenn/þui nu er Fridarhofdingenn vor Jesus fæddur. So hofum vier fa feinged og ødlast/ fyrer Fridarhofdingiann vorn. Frid hia Gude Fødur/ sem vpp yfer oss er/ og erum komner aptur j Vinskap Heilagra Eingla. Vær hofum og feinged Frid vor a medal/Þui nu eru oll Saar vorrar Samvisku heil ordinn/ og Synderner eru oss fyrergiefnar vegna Christi. Vær hofum og feinged Frid nidur vnder oss/ þui Dioffullinn sem oss ofsookte Noott og Dag/er yfervunnenn. Heluijte sem flood oped fyrer oss/er nidurbroted/og lagt vnder vorar Fætur. Daudinn er vppsuelgdur j Sigur/ so vier meigum nu glader seigia/med Postulanum Pale/1. Cor. 15. Daude/Huar er þinn Broddur? Heluijte/huar er þinn Sigur? Lofadur vere Gud/sem oss hefur Sigurinn og Fridinn giefed. Yfer ollum þessum aadursogdum Velgiorningum/glediast og fagna Einglarner med oss/og syngia ꝫ seigia/ FRidur A Jordu. Þeir votta og so med þessum Ordum/ad Jesus sie sa sanne Fridarhofdinginn/ vm huorn

Esaias talar/9. Cap. Og ad honum bere þad Nafn med riettu/ þui hañ hafe þañ Fridiñ a Jordena/ med siñe Fædingu med sier hafft/ sem so er dyrmætur/ad hañ geingur yfer allañ Mañlegañ skilnig. Þañ Frid sem Verolldiñ kañ ecke ad giefa/þann sama hefur vor Endurlausnare & Fridarhøfdinge oss fært/ og þui kallast hañ vor Fridur/ j Pistlenum til Eph.2.Cap. Huør ed sætt og Fridþægt hefur nu þad sem uppe a Hiñ num er/vid þad sem er a Jørduñe/ æn huørs og fyrer utan huørn/ad þar er eingiñ riettelegur Fridur/Col.3.

Huad lijtt ad Gud var ædr til Frids vid Mañkyned/ þ mætte sia a Fi allenu Synai/þegar hñ liet sig þar sia/j Ellde sinnar hrædelegrar Gri mdar Reide/og heyra til sijn/ j þeim Ognarlegu Skruggum/ og Reidar þrumum/ Exo. 19. Þa sa ecke Fridarlega wt a Jørduñe/ Þa þøgdu Einglarner yfer þessu Verse sijns Lofsaungs a medan. Enn strax sem Endurlausnariñ er fæddur/þa hefia þeir upp sijn Hliood/og syngia vid fagran Toon/FRidur A Jordu. Ecke liet helldur Fridarlega a millu Eingla & mañа/þegar Cherubim rak Adam & Evu wt af Paradijs/& var nade þeim Inngaungu þangad aptur/med einu leyftrande Suerde. Ecke sungu Einglarner þa Frid a Jordu. Enn nu j Fædinguñe Herrans Jesu Christi/syngia þeir og boda ollu Mañlegu Kyne Frid.

Vilier þu nu vita/huørniñ þad kiemur til/ad vier skulum hafa oss sod dan Fridar ad vænta/þo ad Sonur Guds yrde Madur? Þar til suara eg so/Ad þad kiemur so til/ad under eins og Guds Sonur Jklæddest vorri Hollde/þa tock hann uppa sig allañ þañ O=frid/sem ædur a oss lꝗ/so sem Esaias vottar/53.Cap. Hegningiñ lꝗ a honum/ suo vier hefdum Frideñ. Sia þu/strax sem hann fæddest j Verolldena/þa hata og wtskuf fa honum Borgarar j Bethlehem. Skømu þar epter/ Ofsæker Herodes hann/so hann verdur ad flyia j Egyptaland. Sem hann kiemur til nockurs Alldurs/hefur hann onuann Frid fyrer Phariseis og Skript lærdum. Dioffullenn sialfur æstrijder hañ/med særum Freistingum j Ey demorkuñe. Matur og Dryckur/sem voru hans eigenn Skiepnur/ yferga fu hann opt/ so hann vard ad lijda Hungur og Þorsta. Sia þu huad hardlega Daudenn strijder vid hañ j Grasgardenum/Sia þu huørsu Reid uglegann Gud tiær sig honum a Krossenum. Med þuilijkum Ofrid sin

hanns

þañ bæde a fiske Sœlu/ og allra helgasta Nollde leid/þa keypte þesse vor Brooder oss aptur j Fridiñ/aþ synum Fødur/ vm huørn ad Einglarner syngia hier. Eñ þier til eñ meire Nuggunar /seigia Einglarn er ecke/ad þesse Fridurin sie langt j burtu/so oss verde bagt ad naa henum/helldur seigia þeir/ ad þañ sie hier hia oss/ j oss/og med oss a Jordune. Fridur a Jordu/seigia Einglarner. Þess vegna þurfa onguer þui vid ad bregda/ad þesse Fridur sie torfoktur/ þuist þañ er a Jordena komiñ. O þu margþallde Fridur. O þu Dyrmæte Fridur. O þu Deud anlege Fridur. Kom þu oss Blessadur a Jordena/mz vorum Herra Jesu Christo/ og skilstu alldrei vid oss/ nu hiedan j fra/og ad eilyfu.
Med þui nu ad Gud Himneskur Fader/hefur giefed oss frid a Jordena sem oss mest vm vardar/þa hoþum þau heilla Raad Postulans/og hølld um Frid vid huørn Mañ/ so myked sem oss er mœgulegt. A Jordunne fæst vel Fridur/eñ langtum fullkomnare Fridur fæst j Himnenum/þui þar er sa Fridur sem ei tekur enda/vm alla Eilyfd. Eñ j Helvyte er einginn Fridur. Gud forde oss þeim O-frid j Jesu Nafne.

Þridia Greiniñ.

NV vil eg miñast a þañ þridia Partiñ Lofsaungsins Einglaña/ sem so hlioodar. OG Moñum Goodur VJLie. Med þessum syrum seinustu Lofsaungs Ordum/audsyna Einglarner oss/ Ad þesse Fridurin sem Guds Sonur hefur oss med siñe Fædingu faert/ sie eirn Hiartgrooiñ/ skyr og folskalaus Fridur. Þegar Meñerner giera Sætt og Frid syn a mille/þa plagar þad so til ad ganga/ad þo huørugur giøre odrum Mein/epter þad þeir eru sætter/þa et þar þo oftast nær/so sem nockra Ryr epter/einkum j Giede þess/ sem fiteft hafa orded syrer Orietteñum/ so þañ elskar ei þañ/sem þañ hefur Sættena vid giert/so heitt sem ádr sina gooda Vine. Eñ þesse Fridur/sem Gud hefur vid oss giort/sei gia Einglarner/ad sie olldungis Skyrlaus/og ad þañ leide med sier so goodañ Vilia Guds/til vor Mañaña/ suo sem hefdum vier Ende allrei neitt a mote giørt eda broted. Eñ ef vier viluum riettelega skilia/huad þesse goodur Vilie sie/sem Einglarner vm syngia/ þa skulum vier einfalldlega skilia þad so/ ad lyka so sem Gud Fader hefur goodañ Vilia

 og Vel

og Velþocknan a ſijnum Syne/ ſo ſem hañ vottar/ hia Matth. 3. Ef hefur hañ nu a ollum þeim ſem a þeñañ hans Son trwa/ Hiartanlega goodañ Vilia/ og Velþocknan. Og lijka ſo ſem Gud/ kañ ecke nockurt Tijma ad bera Miſþocknan til ſijns Sonar/ ſo kañ han og j ſama mata/ alldrei añars eñ ad hafa goodañ Vilia til þeirra/ ſem a hans Son trua. Þar er og ſo oñur Velþocknan/ og goodur Vilie/ ſem Mönnunum ſkende ur af Endurlauſnarans Holldgan z Ningadburde/ ſem er Hiartan'egt Elſkugied Manaña til Guds/ vt af hans goodum Vilia vid þa. Þui ad þegar þeir bijña til þeſſ j Hiarta ſijnu/ ad Gud hefur eins gott Gied og Hiartalag til ſijn/ ſuo ſem hañ hefur til ſijns Elſku Sonar/ ſiea/ þa kañ Hiartad Mañſins ecke añad/ enn ad hafa goodañ Vilia til Guds aptur. Fyrer ſlijka Rad og oſeigianlega Millde/ ſuo Mane þurfe þa bædi Nimen og Iord/ og aller forgeingeleger Hluter/ hia Guds Elſku/ ſo ſim Niegame og eckert/ Og vill þa Madurin giarnan lijda/ og vndergangaſt allt þad ſem Gud lætur honum ad Hendum koma j þeſſum Heime.

Beggia tueggia þeſſara goodu Vilia/ oſka nu/ og boda Einglarner/ vt af Krapte Jeſu Fædingar. Þad var illur Vilie forðum/ ſem Dioffull eñ ſette j oſſ/ ad vilia Kæna Gud ſijnum Yferburdum/ og ſine Dyrd/ og vilia vera jafn Gude Skapara ſijnum/ mote hans Vilia. En þad er goodur Vilie/ ad vilia nu þad helldſt/ ſem Skaparin vill hellſt og oſka einſkis framar/ eñ Guds goodur Vilie og Velþocknan vill veita oſſ.

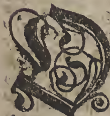
Vt af þeſſū fyrnefndū Einglaña Lofſaung/ hofū vier þeſſa merlelega og naudſynlega Huggun/ ſem er; Ad huerſu vel Gud Fader/ ſkipter med oſſ Mönnunum/ Avoxtum af þeſſare allra helguſtu Endurlauſnarans Fædingu/ þui hañ ſkilur ſier eckert vtan eitt/ ſem er/ Dyrdena/ En oſſ ſialfum giefur hañ tueñ Notin/ ſem er/ FRidiñ og GOdañ Vilia. Og þad þo meira er/ þo hañ eigneſt þeſſa Dyrdena ſialfur/ þa ſamt ſem adur ſtanda oſſ af heñe eilijf Not/ þui þeſſe Dyrdiñ verdur Lioos vorra Augna ad eilijfu. Ja/ Nun verdur Skiemtun Eyrna vorra/ þa vier heyrum vm hana ſüngid j eilijfu Lijfe/ af Einglum og Mönnum. Hun verdur vor Hiartans Vnun/ Vor eilijf Sadning/ Vor eilijf Audæfe/ Vor eilijfur Fagnadar Skrwde.

Vær viljum þeſſ vegna aller af Hiarta oſka/ ad Guds Vilie mætte

verda hid allra fyrsta openber a oss/ j pui eilijfa Lijfenu/ og vor greodar Vilie mætte þar fullkomnast. Þa þar er komed/ sem um vier hid fyrsta/ huor Not vier hofum feinged af Christi Fædingu/ z latum þa alldrei af/ ad þacka Gude fyrer hána/ vm alla Eilijfd/ med ollum heilegum Guds Einglum/ Syngiande med þeim an aflats/ þetta þeirra Lofgiordar Vers. Dyrd sie Gude j Vpphædū. Þangad ad kemast/ og þar ad fagna med ollum Guds Vtvoldum eilijflega/ þad veite oss E/ ud/ Fader/ fyrer Nyfædda Soninn sinn Jesum Christum/ j Krapte heilegs Anda/ Amen j Jesu Nafne/ Amen.

Sunudaginn mille Joola og Attadags/

Evangelium/ Luc. 2. Cap.

OG hans Fader og Mooder vndrudust þad/ huad af honum sagdest/ Og Simeon blessade þau/ og sagde til Mariu Moodur hans. Sia þu/ þesse er settur til Falls og Vppriisu margra j Israel. Og til Merkis/ huørium moote mun Mælast. Og sialfrar þinnar Ond mun Suerd j giegnum smiuga/ suo auglioos verde Hugskots Hiortu margra. Og þar var þa Anna Spakona/ Dotter Phanuels/ af Kyne Asser/ hun var og komin til sinna Aara/ og hafde lifad j sio ar med sijnum Eignarmanne/ fra Meydoome sijnum. Og þesse Eckia hafde nær fiora Vetur vm Attrætt/ huør ed eige gieck wr Musterenu/ þioonande Gude Noott og Dag/ med Fostum og Bænahallde. Þesse gieck samstundis þangad ad/ z prijsade Drottin/ og sagde af hm̄/ til allra þeirra s̄ Endurlausnarenar bidu til Jerusalem. Og er þau hofdu allt fullgiort epter Logmæle Drottins/ sneru þau aptur til Galileam/ til Borgar sinnar Nazareth/ En Sueirninn vox vpp/ og styrktest j Anda/ fullur Vijsdooms/ og Guds Naad var med honum.

Exordium.

Ja Mattheum Gudspiallamanne/5. Cap. stendur so. Eingiñ kueiker Lioos til þess/ad setia þ vnder Mæleask/helldr yþer Lioosa halldiñ/so þad lyse ollum þeim sem j Hwsenu eru. Nu er Endurlausnariñ vor Jesus Christus(Vt aþ huoriuin vær hæþum a þessum þremur þyrerþarande Natyjdis Dogum/ heyrt kient og Predikad) þad skiæra Neimsins Lioos sem lyser j Myrkrunum/ suo sem Johañes vottar/8. Cap. þar þyrer villde Gud Drottiñ/ j eng vañ mata/lata þad huled vera/edur vnder Mæleaske geymt/ so þ giæþe ecke sijna Byrtu þra sier. Helldur eru þad sierdeilis þiorar Kiertastikur/ yþer huoriar sa goode Gud heþur lated þetta Blessada Lioosed sett verda/so þad lyste ollum Moñum j Heimenum. Sa þyrste Stiakiñ var Bethlehem/huar ad Hyrdurunum byrtest allra þyrst þetta Lioosed/ þyrer þa gledelegu Einglaña Predikun/huerier ad sungu Drottne þañ lystelega Loþsaunginn/seigiande. Dyrd sie Gude j Upphædum/Luc.2. Himen iñ sem var vpp yþer Austurvegs Vitringunum/huad var hñ añad eñ ein Lioosastiake/a huorium Herrañ Christur lyste þeim so Dasamlega/ og þurdanlega/ad þeir þyrer Leidarvijser eirnrar Stiornu/ geilu þunded hañ/og komed til hans/Matth.2. Huad var þad Egyptska Ryked añad eñ eirn Lioosa halldur/yþer huorium ad þetta Himneska Lioosed lyste/ a sijnum Vtlegdartijma/ þegar hans Forelldrar vrdu ad þlyia med hañ þangad/þyrer Oþryke/og Oþsokn Herodis Konungs. Sa þiorde Lioosa stiakeñ/yþer huorn Gud Himneskur Fader/sette þetta eilijþa og sañna Lioosed/Da er Gydingaña Kyrkia e Musterere/huiad j þessa Dags Evangelio stendur/ad Forelldrar Herrans Jesu Christi/ Joseph og Maria/haþe bored hañ j Musterid/ huad skied heþur aþ sierlegu Guds Rade og Vilia/so ad hañ skyllde þess betur/af oss Moñunum þecktur verda. Og eru hier nu tuær Persónur j Musterenu/ þess vegna aþ Gude tilskickadar/ad þær skule vitna vm þeñañ Nyfadda Jesu/ ad hañ sie sa rietteog sañe þyrer heitne Messias/so s.m Einglarner heþdu adur þyrre kient og bodad Hirdurunum/ j hans blessadu Fædingu/ huad oss kiemur til hiña bestu Farsælldar nota/Þui heþdum var ecke odruvijse þeckt þetta blessada og Nyþædda Barned/ eñ þ være so e eñur sliett og riett natturleg Barn/ þa heþdū vier ecke kuñad a þeñañ vorn Endurlausnara ad

trwad. Eñ heþdum vier ecke æ hañ trwad/ þa heþdum vier ecke helldur Saluholpner orded. Og vilium vier nu skoda og yfervega ad þessu siñe/ j tueimur Smægreinum/Vitnisburde þessara tueggia Persónaña/ ß er Simeonis og Auñu/med þeim Lærdoomum/og Amiñingum/sem hier kuña vt af/þid allra styrsta og einfalldlegasta ad dregast. Hier til vnd= erst Gud ad senda oss Styrk og Adstod sijns gooda heilaga Anda/ j vors Endurlausnara Jesu Nafne/. Amen.

Fyrre Greiniñ.

OG hans Fader og Mooder vndrudust þ. ef cf. Þegar Joseph og Maria voru komiñ j Musterid/med þeñañ siñ Son/Jesum Christum/til ad gefa hañ Drottne æ Hendur/ þa skrifar Lucas Gudspiallamadur/Ad Simeon hafe tefed Barned Jesum sier j Fang/og gicfed hm þrin Æru Titla edur Nøfn/og kallad hñ fyrst Mañaña Hialpræd/Lioos Heideña Þiooda/ Og Israels Dyrd. Huar vm vier fæum næst Guds Hialp ad heyra talad æ Kyndelmessu. Vppa þesse Ord Simeonis ha þa Forelldrarner Herrans Christi forundrad sig/eñ ei j þañ mæta/ad þau vissu ecke vel ædur/ad þesse siñ Sonur var meire hættar eñ oñur Børn/ sem fædast af Natturlegum Forelldrum/þui þad hafde Eingelliñ ædur vtþryckelega sagt Mariu Meyiu fyrer/ þa hañ bodade heñe Getnadiñ Endurlausnarans vors/seigiande. Þad af þier mun fædast/skal kallast Sonur Guds/Luc. 1. Hid sama kuñgiørde og so Eingelliñ Joseph/so sem lesa mæ hia Matth. 1. Helldur forundra þau sig þar yfer/ad þe= ssi Vitnisburdur Simeonis/sem hañ ber Herranum Christo/er samhlioda hinum ødrum Vitnisburdum/sem bæde Elisabeth fyrer Fædingena/ Einglarner og Hirdararner/ epter Fædingena/ høfdu honum bored/ og sia þau nu/ad þad kiemur smæm saman fram/sem vm Messiam hefur vered spád og talad. Þar næst furda þau sig/og dæst ad þui Millte= verke/sem Drottiñ hefur læted vid þau framkoma/ þar hañ virder þau so mykels/ad hañ lætur þañ fæfæka Joseph Timburmañ/ kalladañ vera Fadur/sijns elskulega Eingetins Sonar. Eñ Mariu vera hans Nát= túrlega Moodur. Vm þuilijka Forundran/talar so sialfur Endurlausnariñ vor/hia Joh. 5. seigiande. Faderiñ elskar Soniñ/og syner hon= um allt

Kij

um allt þad han̄ giörer/og en̄ mun han̄ syna hönum önur Verk meire/ so þier munud undrast.

Af þessu Dæme Josephs og Mariu/lærum vier/ ad furda oss uppa Guds oseigianlega Mÿskun og Almætte/og ad dædst ad þeim stoora Leyndardoome/Herrans Christi Holldgunar. Þad mæ maklega seigiast um þen̄an vorn Nyfædda Endurlausnara/ad han̄ sie furdanlegur/so sem han̄ kallast j Doomara Bookin̄e/13. Furdanlegur er hans Gietnadur/ hvør er ed skiede af sierlegre Heilags Anda verkan/ fyrer utan Kallmans Tilverknad. Furdanleg var hans Fæding/ þuiad han̄ fæddest af einne hrein̄re/Oflecka dre Meyu. Furdanleg var hans Kien̄ing/þui þa han̄ kiende/ þa dædest Folked þar ad/og furdade sig þar uppa/ Luc.2. Furdanleg eru hans Verk/þui þa Folked sæ þau/þa medkiende þad/ ad þad hefde sied undarlega Hlute/Luc.5. Furdanlegt var hans Andlaat a Kross enum/ j hvøriu ad skiedu mørg Undur og Furduverk. Furdanleg var hans Upprisa fra Daudum/ þui han̄ uppreis af sialfs sÿns eigin̄ Krapte. Þa var og so Himnaforin̄ hans miøg furdanleg þui hn̄ situr nu til hægre Handar Guds j Dyrden̄e/og bidur þar fyrer oss. Med þui þa/ad øll hn̄s Verk eru so furdanleg/og dæsamleg/ ad eingin̄ man̄legur Skilningur kan̄ ad grÿpa þau edur grunda/þa giætum ad oss/ og grenslustum ecke ofmiøg/edur fram̄ yfer mæta/ med vorre Man̄legre Skynseme/epter þessum og þuilÿkum Guds Leyndardoomum/og Furduverkum/so vier føllum ecke j neirn Vanda edur Vantrw/Helldur/ þad sem vorre veykre Skynseme vill falla of þungt/ þa tokum þad einfalldlega med Trwarhøndum vorum.

Og Simeon Blessade þau. Hier kan̄ einhvør ad spyria/hvørnin̄ þættad hafe vered þessare Simeonis Blessan/ sem er/ ad med þui þesse goode og gamle Madur var Riettlætur/ og Gudhræddur/ so sem liost er af Ordum Gudspiallaman̄sins/ Lucæ. Þa hefur han̄ oskad Joseph og Mariu/alls hins gooda/ og sagt þau sæl og blessud/ þar Drottin̄ hafde virdt þau þess framar ødrum/ad læta þau vera Forelldra þuilÿks Barns/ sem være alls Man̄kynsins Endurlausnare/ og Saluhialpare. Simeon/ blessar hier og so þetta Barned/ en̄ ecke j þan̄ mæta/ ad þad þyrfte Blessunar vid/þui þad var sialfur Blessunarin̄ar Brun̄ur/og þad Sæded/ j hvør

ed/ j huøriu blessast ættu allar Þiooder/ Gen. 12. Helldur blessar hn̄ þad so/ ad hañ oskar Rykenu Herrans Christi/ allrar Farsælldar og goods Framgangs/ Og hefur hn̄ þessa sijna Blessan/ vissulega teked og utdre-iged af Psalme Davids/ þeim 45. og sagt/ O þu æskelegaste unge Sv-eirn/ þu ert hiñ fríðaste á medal Mañanna Barna/ Astudlegar eru þij-nar Varer/ þar fyrer blessar Gud þig/ og þiñ Stooll varer um Allder og ad eilijfu.

Vær skulum og so med Simeone/ færa vorum nyfædda Endurlausn-ara/ Blessan og Lofgiørd/ fyrer allra sijna Velgiørninga/ sem hañ hefur oss veitt/ med siñe signudu Hingadfædingu. Blessum hañ fyrer sijna Holldgan og Hingadburd/ Fyrer sijna Kuøl og Pijnu/ sem hañ fyrer oss lided hefur/ Fyrer siñ Dauda/ Upprisu og Uppstigning til Himens/ hu-ad allt oss er skied til Riettlætis/ og eilijfrar Sæluhialpar.

Þar næst eigum vier ad nema þad af Dæme Simeonis/ ad Oska og unna huør ødrum Luckū og Blessunar æ jafnañ/ og lijka vel vorum Mot-stødumøñum/ epter þui sem Ande Drottins Amiñer oss/ fyrer Muñ Post-ulans Paals/ seigiande/ Blessed þa sem ydur Offsækia/ Blessed enn Bøl-ved ecke.

Og Simeon blessade þau/ og sagde til Mariu Moodur hans/ Siá Þesse er settur til Falls og Upprisu margra j Israel.

A tuent miñest Simeon hier/ j þessum sijnum Spaadome. Fyrst seiger hañ so/ um þetta Nyfædda Barned/ ad þad sie sett mørgum til Fa-lls/ Huad samhliooda er Spaadoome Esaia Spaamans. Nu kañ skie þu meiger spyria/ Huørniñ skal eg skilia þad sem Simeon seiger hi-er um Christum/ ad hañ sie settur til Falls mørgum? Nu ef mier stend-ur ecke aññad af hans Fædingu/ eñ Fall og Fordiørfun/ huad stodar hun mig þaa? A eg ad trwa þui/ ad Gud hafe sendt siñ Son j Heimiñ/ til þess/ ad Mañskiepnañ fielle j meire Synd/ eñ hun var ádur j fallen/ ve-gna Falls vorra fyrstu Forelldra/ Adams og Evu? Nei/ þar sie fiærre. Og soddañ Þanka skalltu ecke laata Diefuliñ blaasa þier j Briost/ Þui þad er Oþolanlegt og augliost/ Ad ecke sende Gud Son siñ j Heimiñ/ ad hañ fyrerdæmde Heimiñ/ helldur ad Heimuriñ skyllde frelsast. Item So elskade Gud Heimiñ/ ad hañ gaf oss siñ Eingietiñ Son/ ad aller

þeir

þeir sem a hñ trwa/skyllde ecke pyrerparast/helldur hafa eilijft Lijf/Joh. añ. 3. Nu eru þar marger sem ecke trwa riettelega a Christum/helldur hafa adskilianlegar rangar Meiningar vm hañ/ so sem ad voru Gydingar/og þeir Phariseí/huorier ad hneyxludu sig a hans Personu/og hielldu hañ alleinasta ad vera Josephs Timburmans Son. Sumer hneyxludust a hans Lærdoome/og spurdu huadañ hañ hefde siñ Wijsdom? Sumer a hans Lifnade/og kolludu hañ Ofneytslu Mañ/og Wijnsuelgiara. Sumer a hans Fatækt og Dauda/og søgdu/odrū hefur hñ hialpad/eñ sialfum sier gietur hañ ecke hialpad. Og þo þeim være alldrei so margt og myked Predikad/af Herranum Christo/og hans Guddoomlegum Verkum/ þa voru þeir þess argare j siñe Villu/ og villdu ecke lata sier seigiast/huors vegna Postuliñ Paall klagar yfer þeim/og seiger/ 1. Cor. 1. Vier Predikum Jesum Christum/sem er Gydingum Hneyxle/eñ Heidingiū Heimska. Eg vil ecke tala ad siñe vm þa Diefuls Villumeñ/ sem sijdañ hafa vppvakest/ sem eru þeir Arianar/ sem neitudu þui/ ad Christi være sañ Gud/og marger adrer fleyre/huoria opteangt er vpp ad telia. Huad skulū vier margt hier vm tala/Mūnu þar ecke eñ nu a vorū Døgum fiñast marger/þeir sem hneyxla sig a þeim Nyfædda Jesu Christo? Þui er verr/Ad þar eru þeir til midt a medal vor/ſ steyta sig a hñs Riettlæte/j þañ mata/ ad þeir meina sig skie stooran Oriett/ef Drottiñ leggur Straff sitt vppa þa/vegna Synda og Glæpa/sem þeir hafa drygt. Og þar þuert a moote/ ef hañ af siñe mykelle Þolenmæde/ hefur Medlijdingarseme vid þa/og straffar þa ecke strax vppa ferskañ Gierning/þa skiedur þad/ad þeir verda þess Athugalausare/ᵹ Hirdulausare/ Drya Synd og Skom̄ a Skom̄ ofañ/ og hyrda ecke huad epter kiemur. Nia ollum þessum/sem so eru a sig komner/ og ganga a Vegum Villudoomsins/ Þa a heima Spadoomur þesse Simeonis þar hañ seiger/ Hañ sie settur morgum til Falls/ sokum þeirra stooru Synda/sem þeir dryggia.. Nu kañ einhuor framveigis so ad seigia/ Fyrst Christur er settur sumum til Falls/ eñ summum til Vpprisu/ þa er þ vijst ſ Caluinistar hallda/ad Gud hafe ætlad suma til eilijfrar Glotunar/ eñ suma til Saaluhialpar. Eñ þar er langt fra/þui Gud vill ad aller Meñ skule verda Saaluhólpner/og komast til Sañleiksins vidurkieñingar/1. Tim. 2.

Item

Item/ hia Matth. 11. Seiger Endurlausnariñ vor. Komed til miñ aller. Aungvañ tekur hañ hier vndañ/ helldur bijdur hañ ollum til sijn. Nu þo ad Mañeskiañ af siñe Syndum spilltre Natturu/ og fordiarfan-legum Blindleika/ vilie ecke taka þessu Bodenu/ þa er Skullldiñ hia hen-ne sialfre/ eñ ecke hia Gude. Til Dæmis ad taka. Ef einhuer spyrde ad/ huørs vegna Gud hefde skapad Soolena? þa være honum þar til su-arad/ ad þess vegna hefde hañ þad giort/ ad hun skyllde lysa Verølldiñe/ og vpplioma hana/ Eñ þo hun med Byrtu siñe spille Sioon þeirra/ sem ecke eru ædur vel Siaande/ ef þeir horfa j hana til Leingdar/ þa er þad ecke Sooluñe sialfre ad kieña/ helldur Veykleika þeirra sem j hana horfa. So er og ecke helldur Sokiñ hia Gude/ þo marger hneykslist/ og steyte sig a þessum Asteytingar Steine/ Herranum Christo/ helldur er þ Mañana eigiñ Galenskap ad kieña/ epter þui sem þar stendur hia Ose-am 13. Þijn Olucka kiemur af þier sialfum Israel.

Þar næst seiger Simeon/ ad so sem þesse Sueirniñ/ sie settur morgum til Falls/ so se hñ og so settur þar a mote/ morgum til Vpprisu j Israel. Huørn siñ Spaadoom hañ hefur visselega vtdreiged/ af Ordum Esa-iæ Spaamans/ 28. Cap. Siaaid (seiger Drottiñ þar) Eg legg j Zion eirn Grundvallar Stein/ eirn kostulegañ Hyrningar stein/ Huer hñ trua-er/ sa flyr ecke/ þad er/ sem Spaamaduriñ/ villde suo nycked sagt hafa/ Huør hañ truer/ & helldur sier fastlega vid þeñan Hyrningar stei-niñ og Hellubiarged/ sem ad er vor Drottiñ Jesus Christus/ hañ flyr ecke/ þad er ad skilia/ hañ verdur alldrei til Skamar nie Minkunar.

Þar fyrer miñ Brooder/ høfum þad til Huggunar/ hier vt af/ ad þo vid med Syndum ockar/ høfum mællt styggia Lifande Gud/ og steypa ockur alldrei so diupt nidur/ j Ledin og Oklarende margskonar Illgiørder og Ranglætis/ þa samt/ ef vid flyum til þessa Hellubiargsins/ Herrans Jesu Christi/ sem ockur er settur til Vpprisu/ og stidium ockur vid hañ med Truñe/ þa mun hañ alldrei verda ockur til Falls/ so sem hinir ødrum/ sem forherter fram fara/ j Skemmum og Vømum/ og alldrei læta sig vænka til ad giøra Jdran/ fyrer sijnar Synder/ helldur sem fratt sem vier kloppum a hans Naadardyr/ mun hañ taka ockur sier vid Hend/ og reysa a fætur aptur. Siaaum til/ ad strax þegar Moyses Gude Matkur

 hafde

hafde epter Guds skipan/ fleiged a Helluna j Eydemerkinne/ Num. 20. Þa sprakt Vatn þar ut af/ so Folked gat slockt sinn Þorsta. Eins skiedur þad og so/ ef vær med Staf Bænarinnar/ og sannar Idranar/ slaaum a þa blessudu Lijfs ins Hellu/ vorn Drottinn Jesum Christum/ þa mun hann af sier giefa þad Vatn/ og þann Svaladryck/ epter huorn oss mun alldrei þyrsta/ vm alla Eilijfd. Og so þetta verde ei oflangt/ þa vilium vier vikia til þess seirna Partsins/ j huorium talad verdur vm þær sierlegustu Dygder/ sem þesse Gudhrædda Kuinna Anna/ hafde j Fare sijnu.

Annur Greininn.

Fyrst var þad Lofsvert a þessare Kuinnu/ ad Gud hafde virdt hana þess ad giefa henne Spadooms Anda/ huad rada ma þar af/ ad hun verdur kollud hier Spakona. So siaum vier hier/ ad Gud leggur ecke sijdur til þui Kuennlega Kynenu sijnar Nadar Gafur/ enn Karlkynenu/ suo sem skied hefur/ bæde j þui Gamla og Nya Testamentenu. Nu þo Kuinnunum sie fyrerboded/ Almennelega ad kienna j Sofnudenum/ epter þui sem þar stendur/ 1. Cor. 14. Þa samt sem adur/ er þeim ecke bannad ad uppfræda sijn Born/ og Heimelis folk/ og lesa Guds Ord fyrer þeim/ heima j Husenu/ þa so vid liggur.

Annur Dygd/ s þessare Kuinnu var launud/ er þesse/ ad Heilagur Ande ber henne Vitne/ ad hun hafe vered skijrlijf/ og lifad med sijnum Ecktamanne j sio ar/ Christelega og Hreinferduglega. Huar af/ allar fromar og Gudhræddar Jomfruur/ Ecktakuinnur og Eckiur/ eiga ad læra/ huornenig þær skule sier vel/ Erlega og skickanlega haga og hegda/ suo Gude lijke/ og j þeim meige verda til Sæmdar/ og ollum ut j fra/ til goods Epterdæmis. Fyrst/ lijka so sem Anna kom Mey til sijns Ecktamans/ og lifde med honum j heilogum Hiuskap/ j sio ar/ og hiellt sier sijdann j sinu Ekkiustett Heidarlega/ j 22. ar. So skulu og so Ingismeyarnar/ halldа sig til Jungfrurlegs Skijrlijfis/ næst Gude og hans Orde/ og lata ecke af sier falla/ j Æskublome sijnu/ sinn Jomfruur Krans/ hafande fyrer sier loflegt Dæme þeirrar skyrlijfu Rebeccu/ og Saru/ Gen. 24. Tob. 6. Sem og eirnin margra annara Ingispijkna/ huoriar helldur hafa viliad Lijfed lata/ enn skammadar og Mynkadar ad verda af nockrum. Þar

Giptu

Giptu Kuiñurnar verda hier og so Amintar/ ad þær giøre so sem Aña giørde/ liþa med Ecktamaſie ſijnum/vel og þromlega/hallde med þeim/eñ ecke med odrum/ſie ſamræda med þeim/eñ ecke æn þeirra/ edur þeim ver Nende j Hiwsſtiorniñe/ ſuo ad þeirra Hiwsbændur meige haþa Hiartans Glede/og Vnan ad bwa ſaman vid þær/þui ſo ſeiger Syrach.26.C. Sæll er ſa Madur ſem Dygduga Konu heþur/þar þyrer tuoþalldaſt hans Aara tala. Ein good Forſtødu Kona er ſijnum Mañe Feginodur/ og giører hønum eitt gott Rooſamt Lijþ. J ſama mata eiga Eckiurnar að liþa Hæverſklega/vera ecke O:ſteþulegar/Ohocþſamar/O:bliugar eda liþa j Vellyſtingum/og Dryckiuſkap/ Tit. 2. Helldur eiga þær med goodre ſkickan og Epterdæme/ ad kieña og vppfræda adrar Vngar Meyar/ſo þær meige aþ þeim læra gooda Hegdun/og ſkickanlegt Framferde/huørt ed ſkartar betur eñ nockut Sylfur/ Gull edur Ein:ſteinar.

J þridia lage/ er þad miøg loþlegt/ j Fare þeſſorar goodu Kuiñu/ Auñu/ad þo hun være gomul/og hnygiñ æ efra Alldur/ſo ſem Gudſpiallamaduriñ vottar/ad hun haþe haþt nær þiora Vetur vm Attrætt/ ſamt ſem ædur/talde hun þ ecke epter ſier/ad ganga jaþnlega til Muſteriſins/og þiona Gude Noott og Dag/med Feſtum og jduglegre Bæn/og Hiartans Andvarpan.

Lærum hier af aller/ Vnger og Gamler/ ad elſka og ſtunda ſannarGudrækne/alla vora Lijþdaga/og vera ſ̃ eptaſt þar vid/ ſem Gude Ord er kient/og vm Hønd haþt/þui þar æ eingiñ Hlute ad vera oſſ ſo kiær/ ad vier elſkum ecke meira Guds Hws/og hans Ord/ ſem hañ lætur þar jnne kient og Predikad verda/Huørt ad er Kraptur Guds/til Sæluhialpar/øllum þeim ſem þar æ trwa/ſo ſem Poſtuliñ ſeiger. Einkanlega og ſierdeilis/eiga þeir gomlu og Ollderudu/ad læta ſijnar Ermar Natur vera ſiñ Preſt og Amiñingar mañ jaþnlega þar vm/ad þad ſie ecke langt epter þyrer þeim/ſo þeir kuñe þeſſ betur/ad ſnwa ſier til Drottiñs/x bwa ſig til eiñrar gledelegrar og Farſællrar Burtþarar aþ þeſſu Heime og jnnganga ſijdañ j þa Dyrdena/ſem huerke heþur Auga ſied/ og ecke Eyra heyrt/nie j nockurs mans Hiarta komed. Huerrar Sælu niotande ad verda/eff veite Gud Fader/ j Naþne ſijns Sonar Jeſu Chriſti/Loþ adur og Bleſſadur/ ad eilijfu/ AMEN.

A NyArs Dag/ Evangelium.

Luc. 2. Cap.

I þañ Tijma. Epter þad/ad Atta Dagar voru lidner/og þad Barned skyllde Vmskeraſt/ var hans Nafn kallad JESVS. Huad ed kallad var af Einglenum/adur eñ þad/ hañ var gietiñ j Moodur Kuide.

Exordium.

I Psalmenum/116. Hroopar David vpp/ og seiger. Æ/huad skal eg Endurgiallda Drottne/ fyrer alla hans Velgiorninga/ er hañ veiter mier? Nu ef David/sem var eirn heilagur Madur/ Ja/ Eirn Madur epter Guds Hiarta/Elskade Drottiñ/ og liet alla sijna Lyſting/vera j hans Logmaale Dag og Noott/ Vandrædest so miøg þar vm/huad hañ skule giallda Drottne/ fyrer allt þad gott/ sem hañ hefur af hans Nende/ þeiged og medteked. Huad skulum vier þa seigia/Aumer/vesæler & suivirdeleger Syndarar? huoria Drottiñ hefur lided/ecke alleinasta þetta vmlidna ar vt/ helldur og so allañ voren Alldur/og hefur ecke straffad oss fyrer vort Ranglæte/huert vær høfum þo Dag epter Dag/Ja/stund epter stund/Iñdrucked eins og annad Vatn. Vær meigum seigia so sem Tobias sagde til Eingelsins Raphaels/sem med hønum ferdadest/Tob. 9. Þo eg (seiger Tobias) giæfe hier Asaria miñ Broder/ sialfañ mig til eigenlegs Þræls/ þa være þad einskis verdt hia þijnū Velgiørningum. Giætum ad/huilijka/og huad marga Velgiørninga vær høfum þeiged af Guds Nende/a þessu vmlidnu are. Hefur hañ ecke giefed oss Lijf og Luckulan/Heilsu og Heilbrygde/og allt þad sem gott er/og vær høfum vidþurft/bæde fyrer Lijf

og Sal

og Sæl? Hañ hefur ſendt oſſ ſijna Heilogu og bleſſudu Eingla/ til ad vernda oſſ og geyma/ a ollum vorum Vegum/ huorier opt og tijdum hafa vered miog Hættuſamer/ eins og hañ ſende Raphaelem til Tobiam/ ſo vier ſkylldum ecke ſteyta Foot vorn a Steine/ Pſalm. 91. Þetta er eitt ſtoor Velgiorningur. Mykell var ad ſonu ſa Velgiorningur/ ſem Raphael Eingell veitte Tobiæ/ þa hañ frelſade hañ fra þeim ſtora Fiſke/ ſm̃ honum villde granda. Eñ langtum ſtærre er ſa Velgiorningur/ ſem Drottiñ hefur oſſ audſynt/ a þeſſu gamla are/ þar hañ hefur frelſad oſſ fra þeim Helvijſka Dreka/ Dioflenum/ ſem vm kring hefur geinged/ ſ eitt Greniande Leon/ ꝛ leitad ad þm/ ſem hñ hefur mætt fa uppſuelgt. Stor Velgiorningur var þad ꝛ ſo/ ſem Raphael audſynde Tobiæ j þui/ ad Audga hañ med eirnre goodre og Gudhræddre Eckta Kuiñu/ og ſtoorum Audæfum. Eñ myklu dyrmætare Audæfe/ hefur Drottiñ giefed oſſ a þeſſu vmlidnu Aare/ Þui hañ hefur ecke alleinaſta Bleſſad oſſ hid ytra/ helldur og eirniñ (huad yfergnæfer) andlega hid jñra a Saluñe/ þui vær erum fyrer hañ/ j ollum Portum Auduger ordner/ j ollum Lærdoome og ſkilninge/ ſo ſem Poſtuliñ ſeiger/ 1. Cor. 1. Eingelliñ Raphael ſm̃ Tobia fylgde/ nefnde ſig Aſariam/ huad ad þijdeſt ſo myked ſem Hialp edur Adſtod Drottins. Vær meigum maklega ſaña þad/ ad vær hofum a þeſſu vmlidna are/ reint Hialp og Adſtod Lifanda Guds/ huors vegna vær meigum og ſo med Tobia/ kalla hañ vorn Broodur/ og hroopa vpp og ſeigia. Æ/ Jeſu miñ Brooder/ þo og giæfe þier ſialfañ mig til eiginlegs Þræls/ þa være þad einſkis verdt hia þijnum Velgiorningum. Vær vilium j tueimur Smagreinum yfervega Gudſpialled.

1. Hin fyrre ſkal vera vm Vmſkurnena Chriſti.

2. Hin onnur/ vm hans Bleſſada og ſæta Nafn. Sa Goode Jeſus hialpe oſſ hier til af ſiñe Naad/ fyrer ſijns Nafns ſaker/ Amen.

Fyrre Greiniñ.

VMſkurniñ var eitt Sacramentum/ þeſſ Gamla Teſtamentis/ af Gude ſialfū jnſett/ og Forfodurnū Abraham/ a ſamt hñs Epterkomendum giefed/ ſo ſem leſa maa/ Gen. 17. J huorin Abraham Lofar þui Gude/ fyrer ſig/ og ſijna Epterkomendur/ ad hañ ſkule hallda og hafa

 ſañañ

sañañ Gud/Skapara Himens og Jardar/fyrer siñ Gud/trwa hans Fyrerheitum/vm þad Fyrerheitna Sæded/sem Gud hafde Lofad/ ad fædast skyllde af hans Epterkomendum/øllum Mõñum til Endurlausnar. Hñ Lofade og/ ad Þiona Drottne j allre Gudrækne/og Hlydne hñs Bodorda/alla sijna Lijfdaga. Hier a moot Lofade Gud hønum/ ad hann skyllde vera hans Gud/og hans Sædis æfenlega. Vppa þeñañ Saattmaala/ a millum sijn og Abrahams/ Jñsette Gud Vmskurnar Sacramented þetta/ huørt ad var hallded fyrer Haad og Spott af Heidingiũ. Ei þad sañast þo hier sem Postuliñ seiger/Ad Faaviska Guds sie hygnare eñ Vijsdoomur þessarar Veralldar. Oss nægest þad Christnũ Mõñum/ad vier vitum/ad Endurlausnariñ vor/hefr huørutueggia þetta Sacrament Vmskurnareñar og Skijrnareñar helgad/ a sijnum allra helgasta Lijkama/1. Cor. 1. Eñ siaum huad Endurlausnariñ vor/ hefur good vmskipte giørt oss/ a Nya Testamentesins tijma/þar þeir tooku sitt Endurfædingar Sacramentum/ med Benium og Bloodvøkũ/ þar tokum vier Nya Testamentesins Børn/vora Endurgietning/med lijtellre Vatnsins A=dreifingu/ an allra Harmkuæla. Huar vt i/vier eigũ ad þeckia og þacka/Guds Linkyndasamt Epterlæte/og ættum þui ad elska Skijrn vora þess meir/Huoria eirn af Lærefedrunum/ kallar Fadm og Koss Christi.

Hier kañ einhuør ad spyria og seigia/Huad kom til þess/ad Jesus liet Vmskiera sig so sem oñur Børn/ a þeim attunda Deige? Munde hañ nockud þurfa þess vid? Nei/ onguañeigiñ/Þuiad Vmskurnar Sacramentid var giefed alleinasta þeim syndugu/sem forþienad høfdu Guds Reide og eilijfañ Dauda. Eñ siaum til/Nu hefur Christur ongua Synd giørt/þui alldrei hefur vered fundiñ Flærd j hñs blessada Munne/so sem Esaias seiger/ 53. Þar med var hañ og suo Herra yfer Løgmaalenu/Helldur eru þar til nockrar adrar sierlegar Ordsaker.

Su fyrsta Ordsokiñ/ huar fyrer Christur villde Vmskierast/ er/ ad hañ giørde sig Løgmaalenu vndergiefiñ/vppa þad/ hañ frelsade þa/ sem vnder Løgmaalenu voru/fra Løgmaalsins Boluan/Gal. 4.

Su oñur Ordsøkiñ var/ad hñ þar mz auglysde sig ad vera/sañañ Isroelita/komeñ af Abrahams Sæde/og eirn riettañ Lim Safnadarens/huør ed a þeim Dogũ/þecktest af Vmskurnar teiknenu.

Þridia

Þridia Ordsokiñ hans Vmskurnar var/Ad hañ med þessu sijnu Allra helgasta Bloode/sem hñ wthellte hier j Dag/Læknade oss/sem af Syndunum vorum slegner/og særder/fra Hvirfle og til Ilia/Og fer Endurlausnaranum vorum hier ecke olijkt/og einum goodum Læknismeistara/Þuiad þegar nockur er veykur edur Siukur j øllum Lijkamanum/þa eru þeir vaner ad taka þeim sama Mañe Blood/bæde a Hofdenu/so og lijka a hægra Armleggnum/so ad fyrer Bloodtokuna/ verde sa veyke og siuke/þess Heilbryzdare og Hraustare. Eñ siaum til/Er ecke þesse Nyfædde Jesus Høfud vort? Ja/ vissilega/Hñ er Høfud Safnadarens/ hañ er og so hægre Hondiñ vor/eñ vier Limerner. Hier j Vmskurneñe j Dag/er teked Blood a Hofdenu/og hægra Armleggnum vorum. Þad er a þeim allra helgasta Jesu Lijkama/vppa ꝥ/ad allur vor Syndum spillte Lijkame/verde Heilbryggdur og hreiñ. Hier lijdur Skapariñ/so ad Skiepnañ Endurleysest. O/huilijkur Velgiorningur er þetta? O/huad Oumrædeleg er þesse Elska Guds/ vid oss aumar Mañeskiur? Sie þar nu nockur hier a medal vor/ sem er j eirn edur añann mata/ sturladur og særdur/ a sijñe Saalu og Samvisku/hañ kome hier/ og Riode sig j Vmskurnar Blooddropunum vors Hiartans Endurlausnara/ Jesu Christi. Rijker Kaupmeñ/ þegar þeir kaupa af ødrum mykid Gots/þa plaga þeir ecke ad Betala strax vppa eirn Tijma/alla Voruna/ helldur gialda þeir j fyrstu/þridiung eda Fiordung Verdsins/ eñ hitt ꝥ s epter er/Betala þeir/ þegar Marked edur Kaupstefnañ skiedur aptur. Eins giørde Endurlausnareñ vor/Jesus Christus/hañ kom j þeñañ Heim/vppa þad/hañ keypte oss med sijnu dyrmæta Bloode/fra eilijfre Glatun/Og þar ꝥ leggur hñ hier strax j Vmskurniñe siñe/nockud af Verdenu vt/sem er sitt Allra helgasta Blood/so sem til eins Pants/ ad hañ vilie seirna meir j Pijnuñe siñe/ giora Fullnægiu Betaling/ fyrer allar Veralldareñar Synder.

Fiorda Ordsøk Vmskurnareñar Herrans Christi/var su/Ad hañ Bevijsade sig ad vera/riettañ og sañañ Mañ/eñ ecke eirn Anda/ so sem Postuliñ seiger/Heb.2. Ad hañ hafe ecke teked Einglaña Natturu vppa sig/helldur Abrahams Sæde. Af ollu þessu siaum vær/huad sieer ad Endurlausnariñ vor hefur teked til ad giora oss til Gooda/sem er

strax á þeim áttunda Deige/epter sijna blessudu Fæding og Hingadburd Huar fyrer hönum sie eilijft Lof og Þacker.

Annar Parturinn/ Er um Nafned Jesu.

VAR hans Nafn kallad JESVS/ huad ed kallad var af Englenum/ et c. Med þui ad Gud sialfur/ gaf Abraham annad Nafn/enn hann hafde ádur haft/Gen. 17. Þa tooku Gydingar þa Sidvenju hadann/ad þeir gáfu Børnum sijnum Nøfn/ under eins og þau voru Umskorinn/á áttunda Deige/epter þeirra Fæding/Og kiemur allt þetta saman vid skickum Gydinga Lydsins/ um Heiti og Nafngiøf Herrans Christi. Enn þad bar á millum/ad þar Gydinga Børn fengu sijn Nøfn hier á Jørdu/ af Mønnum giefenn/þar fieck Jesus sitt Nafn á Himnum/ uppe j þeirre Himnesku Raadstofunne/ Heilagrar Þrenningar. Þetta blessada JESV Nafn/er eitt dyrmætt Nafn/ Þui þad merker Saluhialpara/Endurlausnara/ og Frelsara. Enn huad vantar þa á? Þegar vier erum frelsader fra ollu illu/ þegar vier erum Endurleyster fra eilijfum Dauda? Sannarlega/er eckert dyrmætara enn Frelsid/ Ja/þad eilijfa Frelsed. Eckert dyrmætara enn Saluhialpinn/Ja/ su eilijfa Saluhialpinn/ Þetta Nafn/er eitt Naadarfullt Nafn. Kongar og Stoorherrar láta kalla sig hina allra Nadugustu/enn þar er stundum lijtel edur einginn Reinta med Nafne. Enn Jesus Endurlausnarinn vor/hann er sá riette Naadar brunnurinn/af huørs Fyllingu vier høfum aller feinged Naad fyrer Naad. Þetta Nafned eiga aller sem Jesum elska/ og hans Naadar vilia niotande verda/ ad Innskrifa á Hiarta sitt/ med þui Raudlita Bleke/ Herrans Jesu Christi blessada Bloods/so vier gleymum þui alldrei/huorke j Lijfe nie Dauda. Hondinn/med huerre vær skulum þad skrifa/skal vera H. Ande/sem kallast Fingur Guds. Penninn á ad vera sønn Trw/Rom. 3. Þeir Heilogu Christnenar Lærefedur/ hafa so Hiartanlega gladt sig/ og Forlistad/ j umþeinkingu/ og Heilagre Ihugan þessa Nafnsins/ ad þeir hafa sagt/ Þad være Fegurdar saungur j Eyrunum/ Hunang á Tungunne/og Fagnadar Lysting fyrer Hugskots Augunum.

Hugleidum nu frammveigis/huørsu vijdt og breydt/þetta blessada JEsu Nafn vttekur. Endurlausnaranum vorum var þetta Nafn þrisuar

sinnum

ſinum gieþed. Fyrſt ædur eñ hañ var gietiñ j Moodurlijþe/Luc. 2. Þar næſt a ſialfre Gietnadar ſtunduñe hñs/Luc. 1. Og j þridia lage/a Vmſkurnar deigenū hñs/Huar med auijſad var/ad þetta bleſſada J. A F-ned ſkyllde til Gagns og gooda koma/bæde þeim ſem fyrer hañ hefdu lif-ad/a fyrſta Heimſins Alldre/ſo og eirniñ þeim ſem lifdu a Tijma hñs Hieruiſtar/ og ecke ſijdſt þeim ſem ſijdañ/epter hans ſyndelega Vm geng-ne/ hier j Heime lifad hafa/ og lifa allt til Heimſins Enda/ So ad Poſtuliñ ſeiger riettelega/ad Jeſus med ſijnu kreptugu Nafne/ſie ſamur vid ſig j Giær/j Dag/og ad eilijfu/Heb. 13.

Þeſſe Kraptur JEſu Nafns/nær til allra Riettrwadra/þeim til ei-lijfrar Sæluhialpar. Eñ til Dioflaña/og añara Oguðlegra/til eilijf-rar Skielfingar. Þuiad j Nafne JEſu ſkulu oll Knie ſig beygia/bæde a Himne/a Jørdu/og j Heluijte/Phil. 2. Þetta JEſu Nafn/Bleſſar oß j Jñgaungu vorre til þeſſa Lijfs/og þ riett j ſialfre Skijrneñe. Þad Bleſſar oß a øllum vorum Hieruiſtardegum/og einkum a vorum Burt-ferdar deige/og ad ſkilnade vid þeñañ Heim.

Vm Jacob Forfødur er þad leſed/Gen. 28. Ad þegar hañ flydde fy-rer ſijnum Broodur Eſau/j Meſopotamiam/þa vard hañ Nættſtaddur a Veigenum/j einu Platze/ſem ſijdañ kalladeſt Bethel/og ſem hañ lag-de ſig til Suefns/þa took hañ eirn Stein/og liet hañ vnder ſitt Hefud/ Yfer huørium Steine hañ ſuaf ſo vært/ ad hañ ſæ j Draume eirn Sti-ga vpprieyſtañ til Himna/ og a efra Stiga Endanum/ſæ hañ Gud/ og Guds Eingla vpp og nidur fara vm Stigañ. Þeſſe Draumur rætiſt a oß/ øllum Riettrwudum Chriſtnum Møñum/ Ef vær tekum JEſu Nafn/og leggium vnder vort Høfud/þa ſiæum vier midt j Daudanum/ Veigiñ til Himna/ og kuñum hæglega med Einglaña Fylgd/ ad komaſt til vors Himneſka Fødurs/ og heyra þeſſa hans Rødd/ad hañ vilie bleſſa oß/þad verdur oß eirn vakande og Bleſſadur Draumur. J þeſſu bleſſada Nafnenu/hofum vier alla Bleſſan/huad eg vil nu af Lioſum Ritningareñar Ordum ſtuttlega beuijſa.

Fyrſt/hofum vier j þui/Syndaña Fyrergiefning/ſo ſem S. Petur vo-ttar/ſeigiande. Þeſſum Jeſu bera aller Spameñ Vitne/ad huør ſem helſt a hans Nafn trwa/ſkule faa Syndaña Fyrergiefning/ Act. 10.

Þeiſſ

Þetta er ecke lijtils verdur Velgiørningur. Sæler eru þeir seiger David/Psalm. 32. Huorum Syndernar eru Fyrergiefnar/ & Misgiørdernar eru ecke Tilreiknadar.

Þar næst høfum vier j þessu JEsu Nafne/Frid og Rocseme Samviskunnar/ so sem þad stendur skrifad/Rom.5. Med þui vier erum Riettlæter ordner/høfum vier Frid vid Gud/j verum Herra Jesu Christo.

J þridia lage/høfum vier j þessu sætasta JEsu Nafne/ Saluhialpena/so sem Eingellinn vottar/ad hann mune sitt Folk Saluholped giera/ & huør sem þetta Nafn Drottins akallar mun holpenn verda. Joel.2.

Þa er enn j fiorda lage Arfleyfdar Riettureinn/sem vær faaum af þessu JEsu Nafne/um huern Johannes vottar/1. Cap. Seigiande/Ad Gud hafe giefed þeim øllum Magt Guds Børnum ad verda/sem a hans Nafn trwa.

J fimta mata/stendur oss þad Gagn af JEsu Nafne/ad vier gietum med þui wtdrifed Diøflana/ecke alleinasta fra ødrum/ helldur og so fra oss sialfum. J mijnu Nafne skulu þier Diøfla wtreka/ seiger Endurlausnarinn vor Jesus sialfur/Mar.16. Og Lærisueinarner sem wt voru sender ad predika/ hroosudu þui fyrer Herranum Christo/ ad j hans Nafne hefde Diøflarner sialfer orded ad flyia/og hlijda sier.

Þad siøtta Gagn af JEsu Nafne/Er Bænheyrslann vor/Þat liggur ecke lijted a/ ad Madur verde Bænheyrdur af Gude/ strax sem hann bidur hann. Nu seiger Endurlausnarinn vor sialfur/ sa eilijfe Sannleiks Mañurinn/ad huors vier bidium Fødurinn j sijnu Nafne/ þad skulum vier faa. Hier ofan a/leggur hann tuøfalldann Eyd/og tuøfallt Fyrerheit/suo þad er Onøgulegt/ad þad kunne ad bregdast. Hier hlijt eg ad hroopa upp med Pale Postula/ og seigia. O huilijk Dypt Audæfanna/ og Spekennar/er j þessu sæta og signada JEsu Nafne/oss Mønnunum giefenn? Smæked þui og smacked/huad sætur ad Jesus er/ bæde j sialfum sier/og sijnu Blessada Nafne. Sæler eru aller þeir sem a hann trwa. Þessarar sømu Sælu/Oska eg ydur og mier/ og ollum þeim Søfnude sem j Jesu Christo er/ J þessu hans sama Nafne.

AMEN.

Sunnudagin næstan epter Atta Dag.

Evangelium/ Matth. 2. Cap.

EN þa þeir voru j burt farner/ Sia/ Ad Engell Drottins Vitradest Joseph j Draume/ og sagde/ Statt vpp / z tak Barned/ og Moodur þess til þijn/ og flý j Egypta land/ og ver þar/ allt þangad til eg seige þier/ þuiad þad er epterkomande/ ad Herodes mun leita Barnsins ad fyrerfara þui. Og hann stood vpp/ took Barned og Moodur þess til sijn/ vm Nootr/ og for j Egyptaland/ Og var þar allt til Dauda Herodis/ So þad vppfylltest/ huad sagt er af Drottne/ fyrer Spamannin/ er seiger. Af Egyptalande kallade eg Son minn.

Exordium.

VIer lesum j Exodi Book/ 2. Cap. Ad þegar sa Hardrætuge Kongur Pharao/ bijfalade ad myrda øll Sveinborn þeirra Ebresku/ Þa hafe Mooder Moysis þad til bragts teked/ þa hun sa sier eckert Raadrææm/ eg Fære/ odruvijse ad koma þessum sijnum Syne vndann/ Ad hun giorde eitt lijted Kistelkorn/ af Reyr/ og bræde þad vtann med Bike/ og lagde Sveininn þar j/ liet sijdan Kistelenn j Sefed vid Aarbackann. Med hueriu Moodurinnar Raade/ og vppfæddinn ingu/ ad Moyses vard ecke alleinasta/ fyrer Guds Dasamlega Hialp og tilsioon/ fra Daudanum frelstur/ j þad sinn/ Helldur og eirninn/ giordest hann þar epter/ Leidtoge Israels Folks/ og færde þad vt af Egyptalande/ so sem þar vm maa framar lesa/ j somu Book.

Þesse Historia/ var ein auglioos Fyrermyndan/ vppa Endurlausnara vorn Jesum Christum. Fyrst j þann maata/ Ad lijka sem Moyses/ var ecke alleinasta þar tilskickadur/ ad fliotna Israels Folke/ med Loggum Riette/ og vndervijsa þui og kienna/ helldur og so ad Frelsa þad/ og

wtleida fra þeim Egyptſka Prældoome. Eins lyka kom Jeſus/ ecke einungis til þeſſ/hingad j þeñañ Heim/ad kuñgiora oſſ Gud æſett Rad og Vilia/vm vora Sæluhiálp. Helldur ad hañ leyſe oſſ fra þeim Helvijſka Prældoome. Þar næſt/ſo ſem þad/ad Dioffulliñ kom Pharaoni til þeſſ/ad ſitia epter Lijfe Moyſis/ſtrax ſa hñ var fæddur/ſo hindrud yrde Vtleidſla/og Frelſe Iſraels Folks af Egyptalande. Eins giørde eñ nu/ſa Helvijſke Ovinur/ þa Chriſtur var fæddur/ þa kom hñ Herodi til/ad ſtunda epter hans Lijfe/ ſo hañ giæte hindrad þad/ ſem hañ viſſe oſſ Mønnunum læ meſt æ/ſem var Endurlauſnar verked vort.

J þridia lage/ſo ſem þad Moyſes vard furdanlega/og Dæſamlega frelſadur med Lijfe/af Hende Pharaonis/ þar øll øñur Sueinbørn þeirra Hebreſku vrdu ad deya. Eins var og ſuo/ vor Bleſſade Endurlauſnare Jeſus/frelſadur af Hende þeſſ grimma og Bloodgyruga Herodis Kongs/ þar hñ vard ad flya j Egyptaland/ huar hñ nockra ſtund dualdeſt/og vpp olſt/ ſuo ſem Moyſes hia Pharaonis Doottur. Vm þeñañ Flottañ Drottins vors Jeſu Chriſti/ſem hñ vard vppa ſig vorra vegna ad taka/ vilium vier høndla j þetta ſiñ/ hid ſtuttlegaſta. Sa goode Heilage Ande/ hialpe oſſ hier til med ſiñe Nad/ ſo þad verde Gude til Lofs og Dyrdar/eñ oſſ til Vppvakningar og Sæluhialpar/þad heyre Gud j Jeſu Nafne/Amen.

Fyrſt er oſſ athuzande/æ huørium tijma ad Drottiñ vor Jeſus Chriſtus/hafe orded ad flya j Egyptaland/ þad ſeiger Textiñ oſſ/ ad þad hafe vered epter þad/ad þeir Auſturvegs Vitringar voru j burt gengner ꝛ búner ad Offra þeſſum Nyfædda Kongenñ ſijnar Giafer/Gulle Reykelſe og og Myrru. Joſeph og Maria voru bæde Fatæk/ og høfdu ecke neitt/þad þau kyñe fyrer ſig ad leggia og Barned/ æ Veigenum/ Eñ Reyſañ ſem þau ættu fyrer Hende/ var bæde laung og erdug/ Þeſſ vegna ſier ſialfur Gud þeim fyrer Neſte/og Fararbeina vppa Veigeñ/ og lætur þau ecke fyrre af ſtad fara med Barned/ enn Auſturvegs Vitringarner hafa Offrad ꝛ gefed þui ſijnar Gæfur/mz huoriñ ad þau kuñu bæde ad biarga ſier og Barnenu/æ þeſſare ſiñe Mæduſemu Reyſu. Og er þetta eiñ ſtor Huggun/fyrer alla Sorgfulla ꝛ Munadarlauſa/

ad Drottiñ Gud vill sialfur forsorga þa/og giefa þeim þad þeir vid þurfa/til þessa Lijfs Vpphelldis. Ja/hañ er so trwr/ad hañ lætur ongvañ Reindañ edur Freistadañ verda/fram yfer Megn/1. Cor. 10.

Þar næst er oss Adgiætande/af huørs Rædum og Aeggian/Joseph ꝛ Maria hafa teked þetta Omak vppa sig/ ad flya j Egyptaland. Ecke tooku þau þad hia sialfum sier/helldur giordu þau þad/ epter Avijsan og Tilsøgn Guds Eingels/huør sendur var til Josephs/ad seigia hm̃ þetta fyrer j Draume. Nuar af oss stendur su Huggun/ad Drottiñ er jafnañ nalægur þeim sem hañ ottast/huørt sem þeir eru helldur sofande edur vakande. Nuad vijda lesum vær j heilagre Ritningu/ad Guds Einglar hafe komed/og byrst Guds Børnum j Suefne? Sofande var Jacob Forfader/ þa hann sa Eingla Guds vpp og nidur farande vm Stigañ/Gen. 28. J Suefne kom Eingell Drottins til Eliam/ þa hañ la vnder Eykeñe/1. Reg. 19. Og til Peturs þa hañ svaf j Fangelseshwsenu/a millum Vardhalldsmañaña/Act. 12. Eins lijka koma eñ nu j Dag Einglarner til Guds Barna/ þegar þau eru sofande/ þad er/þa þau vgger sem sijst/og þau er sem Ovarust vm sig/þa eru Einglarner þeir Þionustusømu Andar/þeim sem allra nalægaster/ Heb. 1.

Framveigis stendur so j Textanum. Statt vpp ꝛ tak Barned/ꝛ Moodur þess til þijn/og fly j Egyptaland. Þesse Ord Eingelsins/eru oll full Lærdooms og Vppfrædingar/ þui skulum vier þau vandlega yfervega og ad þeim giæta.

Fyrst er oss hier merkiande/Ad ecke befalar Eingelliñ Joseph/ ad taka med sier vppa Reysuna/ Gull/ Sylfur/edur adra Hiegomlega Hlute/ helldur seiger hañ/ad hañ skule taka Barned med/þañ dyrmæta Fiesioodiñ/huørs onguer þeir meiga an vera/sem vel ꝛ farsællega vilia byria og vtenda syna Reisu/þui þo vier høfum eckert añad med oss/ þa erũ vier þo samt holpner/ þa vier høfum Jesum vorn/ꝛ fylgd og Fer med oss/epter þui sem David/ad Orde kiemst. Þa eg hefe þig Drottiñ/þa hirde eg huørke vm Himen nie Jørd/ Psalm. 73. Þegar j Ritningunñe verdur gieted Flootta Forfedraña/edur añara/þa stendur þar/ad þeir hafe med sier teked Kuiñur synar og Børn/ Og er þad hier vel athugande/ad þar sem vm þuilijkt Efne verdur talad/þa er allrjafnt fyrst

gieted Mædraña/og sydañ Barnaña/so sem heyra Ma/af Ordum Foꝛ
ꝑodurfins Jacobs/huar ed so sagde til sijns Mags Labans. Gief mi'
er mijnar Kuiñur og Børn/ huar ꝑyrer eg heꝑe þionad þier/ Gen.30.
Item/ J odrū stad stendur/ad hn̄ haꝑe vppstaded vm Nootkena/og tefed
badar sijnar Ectta Kuiñur/og þær tuær Ambætter/og sijn elleꝑu Børn/
og ferdast. Sama verdur og so vm Moysen lesed/Exo. 4. Eñ a
añañ hatt talar Eingelliñ hier til Josephs. Nañ neꝑner ꝑyrst Barned/
og sijdañ Moodurena/Ecke seiger hañ so. Tak þu Moodurena og Bar'
ned med þier/helldur/Tak þu Barned og Moodurena. Nuar med hn̄
vill audsyna/ad þetta blessada og Nyꝑædda Barn/ sie længtum ædra og
Ypparlegra eñ Maria/edur adrer Meñ/þui þad var bæde heñar/ og voꝛ
allra Sæluhialpare og Grædare.

Þa er oss ꝛ eirniñ þad athugande/aꝑ Ordū Eingelsins/Ad hañ seig
er ecke til Josephs/Tak þitt Barn/helldur kiemst hañ so einfalldlega ad
Orde/ og seiger. Tak þu Barned. Audsynande þar med/ ad ecke være
Joseph riettur/ edur Nætturlegur Fader Herrans Christi/ helldur være
hañ ad eins hans Foosturꝑader/settur til þess/ad giæta ad honum/ a hn̄s
Signudu Vngdooms árum/og Vppvaxtar tijma. So er hier þa Me'
ining j huoriu ꝛ einu Orde Eingelsins/sem hn̄ talar.

Framveigis verdur hier j Gudspiallenu/gieted Stadarens/til huo'
rs ad þau Joseph og Maria attu ad ꝑlya/ med þetta blessada Barned/
epter Guds æsettu Raade og Vilia/sem var j Egyptaland. Þo þet'
ta Land være ádur ꝑyrre/ a Døgum Forꝑedurfins Josephs/ eitt ægiætt
og gott Rijke/ og þar geinge þa vel fram/ og skickanlega/ einer og adrer
Nluter/so sem lesa má/ bæde j Genesis Book/ og Davids Psalmum.
Þa samt sem ádur/votta Historiu skrifarar/ad þad haꝑe sijdar þar epter/
spillst og fordiarꝑast/bæde med Nardydge/Aꝑgudadyrkun/og ødrum má'
rghattudum Syndum og Glæpum/sem þar siñe drygder voru. Eñ hu'
orneñ sem þetta var a sig komed/þa ꝑordast þo ecke Jesus Endurlausnare
vor þangad ad ꝑlya/vndañ sijnum Ovinum. Nier aꝑ sieaum vier
Ad þo ad ein og øñur Þiood/edur Folk/sie alldrei so Ogudlegt/þa vill
þo Drottiñ ecke clldungis yꝑergieꝑa þad/helldur lætur hañ þui ꝑrambo
dna verda sijna Nnad/og vill sialꝑur koma/og vera þui nálægur/ sue
framt

fralltil ſeiñ þad vill ſioraſt ſiña Synda/ og ſnwa ſier til Guds. Huad Þ·gudleger & vonder voru þeir/ſem lifdu fyrer Flooded/ſamt ſem ædur/ſende Drottiñ hañ Riettlætesins Predikara Noa/til þeirra/& liet vndervyſa þeim/ef ſkie mætte/þeir hefde viliad ſiæ ad ſier. Þ·gudleger voru þeir j Sodoma. Þ·gudleger þeir j Niniue/Þo villde Gud ecke/ ad þeir ſkylldu fyrerfaraſt/ epter þui ſem hañ ſialfur ſeiger/ Ezech. 33. Cap. Eg vil ecke Dauda þeſſ Synduga. Helldur ſende hañ þeim Jonam Spæmañ/og liet hañ ſeigia þeim til ſiña Synda.

Sialfur Endurlauſnariñ vor Jeſus/ kiemur hier til Egyptalands Jñbyggiara/og er hia þeim. So þar finſt traudlega þad Land/edur ſo vond og Þ·gudleg Þiod/ad þar ſie ecke einhuor ſa/ ſem Herrañ Jeſus vill hia giſta.

Hier af meiga aller þeir ſier Huggun taka/ſem Verølldiñ hatar/og er j moote/Ad þo þeir ſieu vtrekner/og burtu flæmder/fra ſijnum eigiñ Hwſum/ og lijka vel af ſijnu Fødurlande/ þa vill þo Gud ſialfur/ſiæ þeim fyrer Samaſtad/ huar þeir meige med Fride jñe bwa/og byggia. Sióum til/huad dæſamlega Gud vardveitte Joſeph/þegar hans Bræd ur ſelldu hañ j Framande maña Hendur. Hañ gaf honum fyrſt Viſt og Veru/j Potiphars Hwſe/og vpphoof hañ ſijdañ/til eins mykelshattar Hofdingia/j Egyptalande. Furdanlega frelſade Gud Moyſen/af Hende Pharaonis/Exo.2. David af Hende Sauls Kongs/ 1.Sam.23. Eliam Spæmañ/vndañ Ofſokn þeirrar Ogudlegu Jeſſabel/1.Reg.19. Og gaf øllum þeim vm ſijder/goodañ Samaſtad/ſem þeir mattu Vggelauſt j vera/fyrer ſijnum Ovinum. Eins hefur Gud eñ nu j Dag/noog Rææd til/ad vernda og vardveita þa ſem hañ ottaſt.

Þad er ſkrifad vm eirn Byſkup/ ad Nafne Felix/ Ad þegar hans Ovíner ſoocktu epter honum/og villdu myrda hañ/fyrer Lærdoom ſiñ/ ſem hañ kiende/þa hlióp hañ flwed vndañ þeim/og geymt ſig j litlu Skote/hia einum Mwr/Eñ af ſierlegre Guds Tilſkiæ/þa hafe eiñ Konguloo ofed/og ofed Vef ſiñ þar fyrer framañ/ſem Byſkupiñ var jñe/ ſo þeg ar hans Oviner/ſem leitudu epter honum/geingu þar fram hia/þa ſau þeir hañ ecke/meintu og eirniñ þar ønguañ jñe fyrer vera/ ſem eiñ Kongulo hefde fyrer vtañ ofed. Þeſſe/ og oñur þuilijk Dæme/huørniñ

Gud hafe Daasamlega geymt sijna/ fyrer Offokn og Yfergange Ogudlegra Manna/ hinnast otal/ ef nockur vill þau uppleita.

Þessu næst seiger Eingellinn Joseph fyrer/ huorsu leinge hann skule vera j þessare sinne Vtlegd/ j Egyptalande/ sem er/ þangad til hann tilseiger honum sialfur. Huar af rada ma/ ad ecke atte þesse Vtlegdar Tijme Endurlausnarans vors/ alla Æfe ad vara/ helldur vm stundarsaker. Enn huorsu leinge eda skamma stund hann hafe þar dualed/ vardar oss ecke vm ad vita. Alleinasta vilium vier forundra oss uppa/ og dast ad þui/ huorsu Gud hann hondlar Vægdarsamlega/ og Fodurlega vid sijn Elskuleg Børn/ J þui/ Ad hann leggur þeim alldrei þann Kross edur Mootgang uppa/ ad hann læte ecke iafnframt med fylgia/ Lækningena/ og Bootena. Huad miog meinar þu/ ad þad hafe mætt særa Hiarta Josephs og Mariu/ þa þau vrdu ad vijkia j burt wr sijnu Fødurlande/ j Egyptaland? Þegar þau vrdu ad fara fra Musterenu/ j huort þau hafa iafnlega geinged/ til þess/ ad heyra og sia a Guds Þionustugiørd/ og giora sijnar Bæner/ Ja/ Þegar þau hlutu ad skilia vid sijna Frændur/ Vine og Kunninga/ og allt annad sem Gud hafde þeim gefed og lanad/ enn fara aptur til Okunnugs Folks/ ſ var Otrwtt/ hreckvijst/ hardudugt/ Þad allra mest var/ ad þad hafde ecke somu Trwarbrøgd/ og þau. Þetta allt hefde mætt falla Foreldrumum Herrans Christi so þungt/ ad þau hefde ecke vitad huad þau skylldu af sier giora/ edur til Bragds taka/ hefde Eingellinn ecke sialfur lagt til Huggunena/ seigiande/ Vertu þar þangad til eg seige þier. Þad er/ Sem hann hefde so sagt og talad. Vertu Okuydinn Joseph/ þad skal vera Stund/ enn eingin Æfe/ sem þu skallt vera j þessare þinne Vtlegd/ j Egyptalande. Eg vil leida þig þadann aptur/ þegar þar er tijme til kominn/ so huerke skal þig uppa saka/ ecke helldur Barned/ nie Mariu Mooder þess. Verum þar fyrer Okuijdner/ og treystum Gude stadfastlega/ j øllum Raunum og Motganga/ þuiad ef Drottinn Deyder/ þa mun hann og so/ a sijnum tijma lijfga aptur/ 1. Sam. 2. Ef hann leggur Þunga nockurn a oss/ þa mun hann og eirninn hialpa oss til ad bera hann/ Psalm. 68.

Þar næst lærum vier þad hier/ ad einginn getur komest/ edur sig lausann feinged/ wr Krossburdarens Skoola/ fyrr enn Gud vill hann sialfur

þadann

þadañ vtleida+ Joseph fieck ad soñu Fyrerheit/þad hañ skyllde aptur koma vr siñe Vtlegd/og Raunum/eñ þo ecke fyrre eñ þad/Gud liete segia hønum sialfur til/ huad hũ liet sier nægia+ Eins skulum vier vita/ad þui er vared fyrer oss/sie so ad oss falle uppa/langvarande Soottar og Siukdoomar. Sieum vier hnepter j Vtlegd edur Fangelse/þa eigum vier ecke ad leyta oss Oleyfelegra Medala/til ad komast þar fra/fyrer Tijmañ/ Helldur eigum vier epter Ordum Engelsins/ ad bijda þangad til/ sialfur Gud vill oss frelsa/og þadañ vtleida+ Þui hañ er sa sem telur øll vor Høfudhaar/ Matth+ 10+ Og vorer Tijmar standa j hans Hende/Psalm+ 31+ Þar fyrer/ef Drottiñ tefur vid/ þa bijd þu epter hønum/þui komande mun hañ koma og ecke tefia/seiger Spamadurinñ/Hab+2+Cap+

Nu vilium vier heyra/fyrer huoria Ordsok/ad þau Joseph og Maria urdu ad flya med Barned Jesum j Egyptaland+ þad seiger Engelliñ hier j Gudspiallenu augliooslega/Þui ad(seiger hañ)Herodes mun leita Barnsins/ ad fyrerfara þui. Þad hefur vered Diofulsins Vane og Wijsa alla tijma ad Ofsækia/ og bera sig ad koma af Degum/ þeim sem hñ hefur vitad/ad Gude munde verda þeckaster/og hans Christne til mestu og bestu Uppbyggingar/ So sem ad hañ gierde vorum fyrsta Fedur Adam/eirniñ Moyse/ og nu Endurlausnaranum vorum Jesu Christo+ Ecke tök Diofulliñ og Heimuriñ seint til þess/ad Ofsækia þetta Blessada Lambed Guds+ Strax j fyrstuñe/þegar hañ atte ad fædast hingad j Heimiñ/þa fieck hans Mooder huerge jñe+ Epter Fædingena leitade sa Grimme Tyrañe Herodes epter ad myrda hañ/og so gieck fram epter øll hans Æfe/allt þangad til/ad hañ um sijder vard ad lijda saara Kross og Forsmanarlegañ Dauda vorra vegna+ Eñ siaum til/huerneñ Herode luckadest þetta sitt Aform/ þegar hañ sender sijna Strijdemeñ vt/ad myrda Barned Jesũ/þa fiña þeir þad huerge+ So kañ Gud/ sa sẽ alla Hlute fyrer veit/ Dasamlega ad frelsa sijna+ So lætur Drottiñ/ Raad þeirra Ogudlegu til Skamar/ꝫ einskis verda/Epter þui sem David seiger+ Hañ sem byr a Himnum/hlær ad þeim/ og Drottiñ hæder ad þeim/Psal+2+ Og Esaias seiger+ Alyckted eina Radagierd/og þar verde þo eckert af/ Hafed samtok/eñ þad hafe þo onguañ Stad+

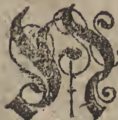
Miñ J sijdasta

J sijdasta lage/ er oss hier adgiætande/huerniñ Joseph tekur þessart Eingelsins Tilsogn og skipan. Hier vm talar Gudspiallamaduriñ/ seigiande. Og hañ stood vpp/ took Barned og Moodur þess til sijn/ vm Noott/ og for j Egyptaland/ et ct. Þesse Hlijdne og Audsueipne Josephs/ er mykels Lofs verd/ hañ stalldrar ecke vid/ þa Eingelliñ talar til hans/ hañ talar ecke eitt Ord hier a mote/ Ecke seiger hañ so/ Huad kiemur þad Barn vid mig? ecke er eg Fader þess/ þui skyllde eg viña þad þyrer þad/ ad flya aþ mijnu Fødurlande/ og j Okuñuga Stadeꝛ þui skyllde eg taka Kongsins Reide vppa mig? Þuilijk Motmæle heþur Joseph ecke/ helldur tekur hañ strax Barned og Mariam med sier/ og fer aþ stad.

Hier aþ skulum vier þad læra/ Ad Hlijdneñ er Gude eirn þacknæmur og Giedþelldur Hlutur. Huxum þar þyrer/ og æstundum aþ fremsta Megne/ ad giøra þad sem Gud bijdur oss og skipar / j sijnu hellaga Orde/ so vill hañ gieþa oss allskonar Blessan/ Andlega og Lijkamlega/ epter þui sem þar stendur j Deut. Bok.28. Eþ þu ert Drottins Guds þijns Raust hlijdugur/ so þu helldur og giører øll hans Bodord/ þa muntu vera Blessadur j Borgeñe/ Blessadur a Akrenum/ Blessadur mun vera Auoxtur þijns Kuidar. Þessa Blessanena ad þaa og ødlast/ þyrst hier j Nædarrijkenu/ eñ sijdar meir Eilijþa/ og Oþriotanlega Blessan/ j þui Okomna Lyþenu/ þad veite oss Gud Fader/ j Naþne sijns Elskulega Sonar Jesu Christi/ Huorium sie Dyrd og Lof/ ad eilijþu/ Amen/ Amen.

A. Þrettanda Dag Joola.

Evangelium/ Matth. 2.

Þ A R ed Jesus var fæddur/ j Betlehem a Gydinga Lande/ a Dagum Herodis Konungs/ Sia þu/ þa komu Vitringar af Austurhalþu/ til Jerusalem/ og sogdu/ Huar er sa Nyþædde Konungur Gydinga? Þuiad vier høþū sied hȳs Stiernu j Austurveige/ og erū komner ad tilbidia hȳ. Eñ er Herodes Kongur heyrde þad/ skielþdest hañ/ og øll Jerusalem med hønum. Og hañ liet sam

liet samann safna øllum Kiennemanna Hofdingium/og Skriptlærdum Lijdsins/og forheyrde af þeim/huar Christur skyllde Fædast. Enn þeir sogdu honum. J Bethlehem a Gydinga Lande. Þuiad suo er skrifad fyrer Spamanenn/ Og þu Bethlehem a Gydinga Lande/ ert onguaneigin hin minsta a medal Hofdingia Juda/ Þuiad af þier mun koma Hertoge sa/ed Stiorna skal yfer mitt Folk Jsrael. Þa kallade Herodes Vitringana heimuglega til sijn/og spurde þa gnñelega ad/a huørium tijma/þad Stiarnann hafde byrst þeim/ z vijsade þeim til Betlehem/og sagde/ fare þier/og spyried vandlega ad Sueinenum/og nær þier finned hann/þa kunngiored mier þad aptur/ so eg kome einnin ad tilbidia hann. Sem þeir høfdu nu hlijdt Konungenum/ fooru þeir af stad. Og sia þu/ad Stiarnann sem þeir høfdu sied j Austurælfu/ gieck framme fyrer þeim/ allt þar til hun kom/ og stood þar vppe yfer/huar ed Barned var. Enn er þeir sau Stiørnuna/gløddust þeir af myklum Fagnade/ Og geingu j Hused jnn/ og fundu þar Barned/med Mariu Moodur þess/ fiellu framm/og tilbædu þad. Og ad vpploknum sijnum Fiarsioodum/ Offrudu þeir þui Giafer/Gulle/Reykelse z Myrru. Og feingu Andsuar j Suefne/ad þeir kiæme ecke aptur til Herodem/og fooru so annann Veg aptur j sitt Land.

Exordium.

J Fyrre Bookar Konganna/ 10. Cap. Lesum vier vm Drottningena af Arabia/Ad þa hun hafde heyrt Rykte Salomonis/ vid af Nafnenu Drottins/Þa hofe hun farid a hans Fund/med myklum Flock/med Vlfolldum/sem bæru Jurter/[illegible] Gull og Dyrmæta Steina/þess Erendis/ad hun j Sannleika mætte sia/og reyna/huort þad være allt satt/sem hun hefde vm Konginn/og hans Speke heyrt sagt og talad. Nu sem hun j Raun rætte/reynde og forn erke/ad þuilijkur Vijsdomur/Magt og Herlegheit/voru Konginum Salomone tillagd/og lanud/þa gietur hun ecke leingur Orda bundest/helldur tekur so til Mals/og seiger til Kongsins. Lofadur vere Drottinn þinn Gud-

Gud/sem hefur Lyst til hyn/ad hañ hefur sett þig vppa Israels Stool ad þu skyllder hallda Dooma og Riettinde. Og hun gaf Kongenum Hundrad ꝛ tuttugu Centener Gulls/ꝛ miøg margar kostulegar Jurter/ꝛ Dyrdlega Gimsteina. Þetta er nu eitt ægiætt og kostuleg Fyrermyndan vppa þetta heilaga Evangeliū/sem j Dag verdur frāmsett/ vm þa þria Austurvegs Vitringa/huorier ed sannskiott/ og þeir hofdu vyser ordeð (fyrer Stiørnuna sem þeim byrtest j Austurveige)vm Fædingena Messiæ/epter huorium þeir hofdu leinge þreyd/þa Reysa þeir af stad/þess Erindis/ad sia hañ og tilbidia/ og ecke læta þeir sig fra þessare Mædusomu Reysu pæla/huorke Vegaleingd nie Hættur neinar/liña og ecke helldur fyrre/eñ þeir fiña þeñañ Nyfædda Kongiñ Gydinga/og ad hønum so fundnum/tilbidia þeir hā/og Offra hønum Gafur/Gulle/Reykelse/ꝛ Myrru. Motlijka og Drottningeñ af Arabia/giørde vid Kongiñ Salomonem.

Og vilium vier hid stuttlegasta yfervega þetta Heilaga Evangelium/ Og af þui sem ødrum fleyrum/ oss einfalldañ Lærdoom/ Huggun og Aminning taka. Huar til oss hialpe Gud/ j Jesu Nafne/
AMEN.

I Upphafe Gudspiallsins stendur. Nær Jesus var fæddur i Bethlehem a Gydingalande/ a Døgum Herodis Konungs/ Þa komu Vitringar wr Austurhalfu til Jerusalem/ et c.

Þar eru Adskilianlegar Meiningar/ huorier þesser hafe vered/ sem komu wr Austurælfu/med Gull/Reykelse og Myrru/ a Þrettanda Deige/ad tilbidia Barned Jesum. Sumer kalla þa Konga/eñ sumer Vitringa/ edur vijsa Meñ. Au Efs hafa þeir vijser Meñ vered/þar þeir af Stiørnuñe/sem vndañ þeim gieck/vissu þad/ad Jesus var fæddur/Þui þar er vnderkomiñ sa riette Vijsdoomur/ad Meñ þecke Gud/ og hañ ꝛ sendañ Jesum Christum/Joh.17. Allur Verallðareñar Vijsdoomur/ er ecke vtan Heimska og Hiegome. Eñ þad/ad koma til Jesum/Ad falla a Knie fyrer Jesu/ Ja/ Ad lofa og tilbidia Jesum/ þad er sa rietta Vijsdoomur sem stødugur stendur midt j Daudanum/ og a þeim sijdasta Deige.

Þar næst stendur hier/ ad þeir hafe spurt epter Jesu/og sagt. Huar er sa Nyfædde Kongr Gydinga? Mykla Mynkun/og blygdan/giøra nu þesser Austurvegs Vitringar/Gydinga Folke/og einkanlega þeim Jerusalems Borgar Mønnum. Þeir eru hier nær þui alla Gøtu/uppunder Bethlehems Stad/þar Christur fæddest/ þeir hafa so marga Spaadoema/og Fyrersagner um hans Fæding/þo eru þeir so blindet og Hirdulauser/lijka sem þad Kraptur og Gagn Jesu blessudu Fædingar/kiæme þeim eckert vid. Þar næst er þad og so Lofs verdt/ ad Vitringarner eru so Trwarsterker/ ad þeir efa eckert um Christi Fæding/ Ecke spyria þeir þar ad/huort þad sie satt ad Christur sie fæddur/ helldur hitt/ huar hañ sie fæddur/ huar þeir meige fiña hañ og tilbidia? Þar næst/ þar sem þeir nefna Jesum Kong Gydinga/þa giora þeir sialfum Gydingū hiñ allra mesta Kiñroda/so sem hefde þeir so sagt. Vær Fatæker Heidingiar erum komner wr Austurælfu/ til ad leita epter þeim Nyfædda Jesu/ad tilbidia hñ /og Offra hanum Giafer. Eñ þier Gydingar sialfer/sem heita eiged Guds Folk/ og hans eigiñ Eign/ erud so slamer æ ydur/og slader/ad þier ei ad eins viljed ydur huorge/ad leita ad ydar Konunge/helldur/þar skynlausar Skiepnur/hafa jñteked hañ j siñ Stall/og ecke vid hønū stiggad edur amast/þa hafe þier huorke viliad veita hønum Næs nie Heimile hia ydur. Eins skiedur þad og tilgeingur eñ nu. Þar eru marger Bestium og Skynlausum Skiepnum verre/ sem lijted/ edur ecke hirda um Jesum/ leyta alldrei nie spyria ad hønum/ edur þo þeir lateft þad giøra/þa er þad meira af Vræfne/ eñ sañre Gudrækne. Oss er langtum tamara/ ad spyria epter einum z ødrū Niegoma: þeir sem j Vellystingum lifa/ spyria giarnañ epter þui/huar bestur Matur/ Vijn og Kræsingar sieu framreiddar/ so þeir meige þangad koma. Þeir Agiornu spyriast fyrer/ huar ad sie Gull og Sylfur. Þeir Drambsommu og Hofmoodugu seigia/Huar er Speigelliñ/so eg giete skodad mig/ Huar er miñ beste Klædnadur?

Eñ vier skulum læra þad hier af Vitringunum/ad spyria epter Jesu Endurlausnara vorum/og þad sama/1. Sañarlega/ 2. Alvarlega/ 3. Idduglega/4. Stadfastlega/ og seigia med hinum H. Bernhardo Lærefødur. Þetta er mijn ædsta Idia. Ad þier leita og tilbidia. Erfide þ[...] er mier liett.

Frāveigis skulum vier vita/ad j þessu heilaga Evangelio/ verdur sierdeilislega/ minst a þriggrahandaslags Mañeskiur. 1. Þar fyrstu eru þær/s eru so hræddar/ꝛ Hiartalausar/ad þegar þær heyra nockud kient/edur talad vm Christi Fædingu/edur Tilkomu/ til Mañkynsins/ þa skielfast þær þar af/og hafa so sem Kuñda og Vidbiood þar vid/ so s̄ skiedur hier Kongeñ Herodem/og hans Vndersata/vm huoria Gudspiallamadurin so talar. Eñ er Herodes Kongur heyrde þad/skielfdest hañ/og oll Jerusalem med honum. O huad Hormulegt/ og miog Aumkunarsamlegt er ad vita þetta? Jesus fæddest hingad j þeñañ Heim/til þess/ad vidrietta þad fallna Mañkyn/ Eñ þad tekur þui ecke odruvijse eñ so/ad þad skielfest/og verdur hrædt/ vid hans Hingadkomu. Hañ kom hingad vppa þad/ad hañ gledde alla. Eñ sia/Þar eru marger sem hryggiast meir af hans Sigrudu Fædingu. Eñ huor mun þa vera Ordsok þar til? Eingiñ oñur/eñ su ofmykla Elska/s̄ marger huorier hafa til þessa Heims Audæfa. Herodes meinte/ Ef ad Christur yrde Kongur/þa munde hañ taka fra sier/bæde sijna Koronu/og Velldissprota/Og þess vegna verdur hañ hier so hræddur/og Ottasleigiñ/þa hañ heyrer gieted hans Fædingar/Og fer honum hier eckj/ ecke Olijka og þeim j Gergesena Lande fordum/ huorier ed meir elskudu Suyn sijn/ enn Nalægd og Tilkomu Herrans Christi/Matth. 8.

Eñ vær skulum læra þad hier af Vitringunum/Ad glediast af Tilkomu og Hingadburde vors Endurlausnara Jesu Christi/vitande þad/ ad hañ er oss giefiñ/ecke til Hrygdar og Angurseme/ helldur til Huggunar og Glede/ecke til þess ad tortijna oss/helldur til þess ad leita ad oss og Sæluholped ad giora þad sem tapad var/ Luc. 19.

2. Þarnæst verdur j þessu Heilaga Evangelio/ gieted eins Forachtunarsamlegs Folks/sem einskis acktar edur virder þad þeir heyra edur lesa vm Christum/so sem ad voru hier Kieñemañahofdingiar/og þeir Skriptlærdu. Þesser hofdu vel lesed Spadoom Micheæ 5.Cap. Og vissu af honum þad/ad Kongur Gydinga/ætte ad fædast j Bethlehem/ eñ þo samt skeyta þeir ecke vm/ ad eptergrenslast/ huort þesse Spadoomur være framkomiñ edr ei/ helldur kasta þeir honum j Vind. Odruvijsfer hier Austurvegs Vitringunum/þeir taka vppa sig læinga og Mædu

sama

sama Reysu til Bethlehem/þar Kieñemaña Hoꝼdingiarner j Jerusal-
em/vijkia sier hugrge/og ecke Þuerꝼootar til næsta Stadar/sem Endur-
lausnariñ var ꝼæddur j/ til ad lxta honum/ og tilbærelega Virding ad
syna. Eins geingur þad eñ nu til/Þar ꝼiñast marger sem vel vita/þad
sem gott og riett er/eñ giora þo ei þar epter. Þeir vita vel/huar þeir
meiga ꝼiña Christum/og epter honum leita/vilia þo ecke til hans koma/
aꝼ huerra tølu ad eru þeir/sem añadhuort siallდañ edur alldrei/ koma til
Guds Hwss/edur siñar Soknar Kyrkiu/til ad heyra Guds Ord/eñ læ-
tast þo(aꝼ Yꝼerdrepskap)Rædleggia odrum sem optast til Kyrkiuñar ad
ꝼara/þar Christur maa ꝼiñast/so sem giorde hier Herodes.
3. Þridiaslags Folk ꝫ hier verdur vm gieted/er þad/sem læst vera j
Orde ꝫ hegdan/hid allra Gudhræddasta Folk/eñ haꝼa þo beyskt Gall hid
jñra j Hiartanu/Og meinar/þar þuert a moote/ sem þad a sier sijner/
j ytre Hegdan/so sem ad var Herodes Kongur. Hañ læst kalla hier a Ki
eñemaña hoꝼdingia/ og Skripꝼlærda/ og spyria þa vandlega ad/ huar
Christur skyllde ꝼædast? Eirniñ læst hañ hier bidia Vitringa-
na/ad ꝼ auglysa sier aptur/ þa þeir heꝼde ꝼunded þetta Nyꝼædda Barned
Jesum/so hañ giete eirniñ komed og tilbeded þad. O huilijk Hræsne
og Blindne er hier a ꝼerdum/ ꝼyrer Herode! Hañ læst vera hier j Sauda
Klædum/eñ er þo hid jñra j sijnu Hiarta Glepsande Vargur/Matt. 7.
Hañ seigest hier vilia koma/og tilbidia Jesum/Eñ Meiningiñ var su/
ad hañ villde rꝼda hañ aꝼ Døgum. Hañ meinte/ ad Gud sa sem er
Hyrnaña og Hiartaña Ransakare/munde ecke sia iñ j sitt Skalks hiarta/
og vita aꝼ sijnu Ogudlegu Aꝼorme. Hañ skyllde haꝼa giætt ad þui/
sem hiñ Heilage Job seiger/ 42. Cap. Drottiñ/eg medkieñe ad þu me-
gnar ollu/og ad þar er eingiñ Þanke ꝼolgiñ ꝼyrer þier. Item seiger Da
vid so/j Psalm. 139. Drottiñ/þu ransakar mig/ og þecker mig/ huert
eg sit edur stend vpp/ þa veitstu þ/Þu ꝼormerker mijnar Hugreñingar/a-
leingdar/Huort eg geing edur ligg/þa ertu j kringū mig/og sier alla mi-
na Vegu/þuiad sia þu/Þar er eckert Ord a miñe Tungu/þad þu Dr-
ottiñ viter þad ecke allt.
So skulum vier þa taka oss þessa Vidvorun/ at aꝼ Dæme Herodis
Kongs/ ad vera ecke so Heimsker edur Bernsker/j Þeckingu Guds og

vorrar

vorrar Saluhialpar efna/ sem hañ. Hañ var sa hiñ same/ sem nalægdest Gud med Vorrunum/ eñ Hiarta var þo langt fra/ so sem Esaias seiger/ 29. Cap. Þad er Vilie Guds/ ad vier skulum varast alla Hræsne/ Þui so seiger Ande Drottins/ j Openberingar Bokeñe/ 3. Cap. Med þui þu ert huørke heitur nie kalldur/ mun eg wtskyrpa þier af mijnum Muñe.

4. Þær fiordu Personurnar/ huørra hier verdur gieted/ eru þær/ sem Alvarlega og audmiukléga/ epter Herranum Christo leita/ og fiña ei fyrre/ eñ þær hafa hañ funded/ so sem giordu þesser Austurvegs Vitringar. Þeirra Girnd og Epterlangan/ er ei oñur eñ su/ ad fa þad/ ad fiña þañ Nyfædda Kongiñ Jesum.

Lærum þad hier/ af þeirra Dæme/ ad vera eins siñader/ og leita Alvarlegá j vorum Bænum epter hønum/ med þui/ ad vier kuñum ecke ødru vijs j þessu Lijfe hañ ad fiña/ eñ fyrer Trwna og Bænena. Þa vier so giorum/ þa meigum vier med Vitringunum/ riettelega Vijser og Vitrer Meñ kallast.

Þar næst verdur hier ecke þess gieted j Gudspiallenu/ ad þeir hafe sied j nockurn Kostnad/ til þess/ ad reysa til Jesū/ so langañ Veg/ og fiña hañ/ þui þeir hafa vitad/ ad sier munde af þeim Herrans Christi Funde/ standa margfolld Blessan/ so ē og fram vid þa kom sijdar meir.

Nu vilium vier fara leingra afram/ og athuga huad til hafe geinged/ þa Vitringarner komu til Bethlehem. 1. Fyrst stendur hier/ ad þeir hafe gladst af myklum Fagnade/ þa/ þeir saau Stiørnuna. 2. Þar næst/ ad þeir hafe geinged j Hwsed jñ/ og funded þar Barned (sem þeir høfdu leinge Kostgiæfelega epter leitad) med Mariu Moodur þess. 3. Falled fram og tilbeded þad. 4. Og Offrad þui Giafer/ Gull/ Reykelse og Myrru/ /allt þetta er oss vel athugande.

Hia Joh. 8. Cap. Seiger vor Endurlausnare Jesus so til Gydinga. Abraham Fader ydar gladdest/ ad hañ skyllde sia miñ Dag/ og hañ sa hañ/ og vard gladur vid. Eins gladdest og suo Forfaderiñ Jacob/ þa hañ sa siñ Son Joseph j Egyptalande/ Upphafeñ til mykellrar Æru e Tygnar. So er og ecke helldur nein Furda/ þo Vitringarner hafe gladst/ þa þeir feingu ad sia aptur Stiørnuna/ epter huørre þeir hofdu

geinged

geinged ur Austuralfu/ allt til Bethlehem/til þess blessada og Nyfædda Barnsins Jesu. Ord Guds er/og maa mz riettu kallast su skiara Stiarna/sem vysar oss þañ saña Veg til Jesum/vors Endurlausnara/ og syner oss hañ/med øllum synum Naadar Velgiørningum/ sem hann veiter og giefur synum Riettruudum Børnum. Laatum oss þar fyrer þad elska/ og med Glede og Fognude heyra sem optast/ þui þad er so sem hiñ Heilage David seiger/ Psalm. 119. Lampe Foota vetra/ og Ljoos a vorum Vegum.

Þar næst stendur hier/Ad þeir hafe geinged j Huused jñ/þar sem Barned Jesus var/ og hans Mooder Maria. Hingad til hafa Vitringarner ecke all=litla Glede haft af Stiørnuñe/ sem Herrañ hafde sent þeim til Leidarvysers/Eñ þad tekur yfer/Ad þeir faa nu ad sia og fiña sialfañ Jesum/Endurlausnara siñ og Skapara.

Nu vilium vier læra þad hier af Vitringunum/ huørniñ vær eigū ad leita epter Jesu/so vier faaum hañ funded/eins og þeir/sem er/ Ad vier eigum ad leita epter honum. Fyrst j hans heilaga Orde/epter þui sem Gudspiallamaduriñ Johañes aaminer/ 5. Cap. Þar næst/j þeim Heilogu og Haaverdugu Sacramentis. Vær skulum eirniñ vita/ ad ef vær vilium fiña Jesum/þa eigum vier ecke epter honum ad leita/epter voru eigiñ Hofde og Heila/ þui su Leyt er forgiefins. Giætum ad þui sem sialfur Christur seiger til Peturs/ þa hañ medkiende fyrer honum/ad hañ være Sonur Lifanda Guds/þa seiger hañ/Holld og Blood hefur ecke openberad þier þetta/ helldur miñ Fader a Himnum/ Matth. 16. Alldrei kuñum vier Jesum ad fiña/utan sialfur Gud vyse oss til hans/þui so seiger sialfur Herrañ Christur/ hia Joh. 6. Cap. Eingiñ kañ ad komast til myn/nema so sie/ad Faderiñ sem mig utsende drage hañ. Þegar nu Gud a þeñañ haatt/leider þig og vysar til Jesu/ Þa giør slijkt hid sama/ sem þesser Austurvegs Vitringar giørdu/ kasta þier flotū fram a þyna Asionu/ꝥ hans Fætur/⁊ tilbid hñ/⁊ seig þu so j þynu Hiarta. Ah/skyllde eg ecke hiartanlega giarnañ mz stærstu Audmykt og Lytelæte/falla fram fyrer þig Herra Jesu/þar þu fiellst sialfur flatur/fram a þyna Signudu Asionu til Jardar/j heilar þriar Reysur/ j Grasgardenum/ og badst þiñ Fodur vegna miña Synda.

Nia Matth. 18. Cap. Er skrifad vm þañ Skulldbundna Þienara/ sem synū Herra var skylldugur vm tiju Þusund Punda. Eñ huad erū vær þa skylldnger vorum Gude og Frelsara? Sañlega meir eñ Tiju Þusund Pund. Er þad ecke skyllda vor/ ad vier follum fram a vora Asionu fyrer Jesum vorn/og seigium? Nast Þolenmæde vid mig. Ja/Giorum sm þeir 24. Ølldungar giordu/vm huoria skrifad stendur/i Openberingar Bookiñe/4. Cap. Ad þeir hafe falled fram fyrer Jesu Christo/ og tilbeded/seigiande. Þu ert verdugur ad medtaka Dyrd og Heidran/ og Krapt/þuiad þu hefur alla Hlute skapad.

Þad ma vijst þikia furdanlegt/ad þesser Austurvegs Vitringar/vnd er eins og þeir koma iñ i Hwsed/þar sem Jesus var/ þa falla þeir strax fl[a]ter fram/og tilbidia hañ/og Offra honum Konglegar Skeinkingar/og Gafur. Þeir hneyxla sig ecke hier a hans Fatæklegū Reyfū/ ecke a Asiona Stallenum/sem hañ la i/Og þo þeir sæe hier eckert Tyg uglegt/ edur nockud þad/ sem eitt Konunglegt Barn ætte ad hafa med riettu/sem er/Reyfa af Gyllene styckium/Gylltur Voggu/Edalborna Þienara/og añad þui vm lijkt/ þa blygdast þeir þo ecke vid/ad veita honum tilbærlega Lotning/og Æru/so sem synum Gude og Konunge. Ja/Þeim heilogu Chrystneñar Lærefedrum/finst hier so myked til/ad þeir þykiast alldrei nooglega gieta forundrad sig þar vppa.

Hiñ heilage Bernhardus Lærefader seiger/ad Vitringarner hafe þess vegna audmykt sig/og falled fram fyrer þetta Nyfædda Barned Jesum/ ad þeir hafe sied/ad Stiornurnar a Himnenum/hafe og so þionad honum/ og af þui þeckt/ hañ ad vera þañ sama og eilijfa Gud/ huoriun Faderiñ hefde alla Hlute vnder Fætur lagt/suo sem David seiger/ Psalm. 89.

Nu vilium vier skoda og yfervega/huad fyrer Gafur þad hafe verid sem Vitringarner Offra Herranum Jesu/sem er/Gull/Reykelse/og Myrra. Þad var Plagsidur ædur fordum/ Ad Vndergiefner færdu synum Herrum/og Yferbodurum/ sem til stoorrar Æru og Tygnar voru setter/ Gafur og Skeinkingar/so sem giorde Forfaderiñ Jacob/ þa hañ sende Syne syna til Egyptalands/þa skipade hañ þeim ad færa Joseph/nockud af Balsame/Hunange/Jurtum/Myrru/Daktel og Mandel/Gen. 43.

Þeir sem ecke villdu þæra Saul Giafer/þa hn̄ var til Konges smurdur/ voru kallader Belials Syner/1. Sam. 10. Þui er ecke olijklegt ad Vitringarner/mune hafa teked þad epter þeim/ad Offra Herranū Christo Giafer. Breytum j þessu safnan̄ epter þeim/ og sijnum ess allttijd þack læta Gude vorum/ fyrer þad/ad han̄ hefur kallad oss auma Heidingia/ fyrer Evangelij Lærdoom/til sannrar Þeckingar sijns Sonar Jesu Christi. Hier stendur/ad þeir hafe Offrad Herranum Christo/ Fyrst Gulle/Huort ad er eirn Dyrmætur Steinkur/ sem Undergiefner plaga ad blooda sijnum Konge. Postulin̄ Petur samlijker Trw eins Rietlchristens Mans/vid Gull/þad sem j Ofne reynt verdur/1. Pet. 1. Item tekur hin̄ heilage David/Guds Ord saman̄ vid Gulled/Psalm 119. seigiande/Lögmaled þijns Munns/er mier liufara/en̄ mörg þusund Stycke Gulls. Þar fyrer/ef vier vilium med Vitringunum/ Offra vorū Nyfædda Endurlausnara/ hreinu og skiæru Gulle/ þa Offrum honum Trw vorre/og lætū hana vera reynda. Þad er Grundvallada j hreinu og klaaru Guds Orde/og j Jesu Christi Naadar Fyrerheitum/uppa vora Sæluhialp.

Lærdoom þan̄ skulum vier oss hier wt af taka/ sem er/ad elska Guds Ord/fram yfer Gull og Sylfur/þuiad a þeim sijdasta Deige/ mun alt Gull og Sylfur ad ongvu verda/ en̄ Guds Ord varer eilijflega/ seiger Esaias/40. Gulled/þo þad sie dyrmætt/þa kan̄ þ þo ecke ad hugga oss a Daudastundu vorre. Enn suo er ecke Guds Ord. Gulled/er sa Fiesioodur sem Þiofar kun̄a burt ad stela. En̄ Guds Ord kan̄ eingin̄ ad taka burt wr vorum Hiortum.

Þar næst Offrudu Vitringarner Herranum Christo Reykelse/ huert ad samlijkest vid Bæner Guds Barna/so sem þar stendur j Openberingar Bok. 8. Cap. Og Eingellin̄ took þad Gullega Reykelsis Kier/ og honum var myked Reykelse giefed/og Reyk: Reykelsesins gieck upp/sem var Bæner þeirra Heilagra.

Nu so sem þad/ad Reykur edur Ylmur sa/sem af Reykelsenu kiemur/ þa þad verdur brendt/er hin̄ ailra sætaste. So er og Banin̄ eirn mieg vel luckttande Ilmur j Vitum Lifanda Guds.

Þar næst/so sem þad/ad Reykelsed/ þa þad er stept smatt/ þa giefur

 þad

Þess sætare Lyckt af sier. Eins er og vared Bæn þeirre/ sem geingur wt af angrudu Hiarta Mañsins/ Þar þ seiger hiñ heilage David so/ Psal. 51. Þad Offred sem Drottne þocknast/ er Harmþrungiñ Ande/ Eitt Harmþrungid og sundurkramed Hiarta/ þa muntu Gud ecke fyrerlijta.

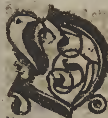
I þridia lage/ Offrudu Vitringarner Herranum Christo/ Myrru/ hu-er ed lijkest vid sañа og Alvarlega Idran/ þuiad so sem þad/ ad Myrrañ er j sialfre sier beysk/ so hyker og so opt og tijdum Hollde voru og Bloode/ ad sañ og alvarleg Idran/ sie sier þung og beysk Myrra.

Nu er þad ein Myrruñar Art/ og Eigenlegleike/ ad hun Græder Gømul/ Rotiñ og Illaluckande Saar/ Eins læknar og so jñeleg Idran/ oll vor Andar Mein. Myrrañ er þar til og so hienanleg/ ad burtdrijfa Forgipt/ og Eitursins Krapt/ so þad verdur ecke skadnæmt. Eins lijka wtdrijfur sañ og Alvarleg Idran/ alla Syndareñar O-lyfian/ so hun fær oss ecke skadad. Latum oss þar fyrer Offra vorum Blessada Endurlausnara/ Herranum Jesu Christo. 1. Gulle riettrar og sañrar Trwar/ 2. Gulle alvarlegrar Bænar/ 3. Gulle hreiñrar Idranar. Þegar vær j þuilijkañ maata/ komum fram fyrer hañ/ þa erum vier hans Elskuleg Børn/ þa mun hañ audsyna oss hid sama Giæskurijke/ Myskun og Mylldе/ sem hañ audsynde þessum Austurvegs Vitringum/ sem er/ hañ mun þa vara oss vid øllum vorum Ovinum/ og øllu þui sem oss kañ ad skada/ so þad snerte oss ecke. Hañ mun og eirniñ biooda sijnum Einglum um oss/ ad þeir vernde oss a øllum vorum Vegum/ og bere oss sier a Høndum/ so vier steytum ecke Foot vorn a Steine. Og ad sijdustu/ ad endadre þessare vorre Vegferdar Reysu/ Iñleida oss j þad Fyrerheitna Fodurlanded/ þad er j Guds og Jesu Christi Rijke. Huar ad vera um alla Eilijfd/ oss veite Gud Fader j Jesu Nafne/ Amen.

Fyrsta Suñudag epter Þrettanda.

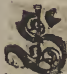
Evangelium/ Luc. 2.

Og þa

G þa ed hañ var tolf ára Gamall/ fooru þau upp til Jerusalem/ epter Sidveniu Hátijdar Dags sins. Og er þeir Dagar voru lidner/ og þau fooru Heimleidis/ vard Barned Jesus epter j Jerusalem/ og hans Foreldrar vissu þad ecke. Eñ þau meintu þad/ ad hañ være hia Selskapnum/ og voru so komin eina Dagferd/ og leitudu hans á medal Frænda og Kuñingia. Og þa ed þau fundu hañ ecke/ geingu þau aptur til Jerusalem/ og leitudu ad honum. Og þad skiede so/ epter þrim Daga/ ad þau fun̄du hañ j Musterenu/ sitiande midt á mille Lærefedrañа/ Heyrande þeim/ og adspyriande þa. Eñ aller þeir ed hañ heyrdu/ undrudust yfer hans Skilninge og Andsuorum. Og er þau sáu hñ/ hnyckte þeim vid. Eñ hans Mooder sagde til hans. Son miñ/ þui breytter þu so vid ockur? Sia þu/ Fader þiñ ꝛ eg/ leitudū Harmþrungiñ ad þier. Og hñ sagde til þeirra. Huad er þad/ ad þid leited ad mier? Vissu þid ecke/ ad mier byriade ad vera j þeim Hlutum/ sem miñs Fodurs eru? Eñ þau underſtodu ecke þetta Ord/ sem hañ talade til þeirra. Og hñ foor med þeim ofan/ og kom til Nazareth/ Var heim ꝛ hlijdeñ. Eñ hans Mooder geymde øll þesse Ord j sijnu Hiarta. Og Jesu jokst Alldur og Viska/ og Nad hia Gude og Møñū.

Exordium.

Spámadurin̄ Habacuch/ talar so/ á medal añara Orda/ j 3. C. seigiande. Drottiñ er j sijnu heilaga Mustere/ Aull Verølldiñ skal þagna/ og vera kyrr fyrer honum. Þesse Spámañsins Fyrersogn/ Huer ed hlijder uppa vorn Frelsara Jesum Christum/ hefur þrisuarsiñū fram vid hñ komed/ á hñs Hiervistar Tijma/ med añ hñ umgieckst vor á medal/ j Holldenu. Sem er. Fyrst á Ungdoms árum hñs. Þar næst j hñs blessada Uppvexte. Og sijdast þa hñ var Fullordiñ. A Ungdooms árunum strax/ kom þesse Spádoomur fram/ vid vorn Endurlausnara/ Þuiad/ þegar lidner voru fra hans Signudu Fæding

ing 40. Dagar/ og hañ var þafdur upp j Mustered/ vppa þad/ ad hans Forelldrar ą Nendur þæle hañ þar Drottne/ Og þau Simeon og Aña/ blessudu hañ/og toludu vm hañ margt þurdulegt/ og Vndrunarsamle gt/so aller þeir sem þad heyrdu/þognudu vid/og dæduſt þar ad. Þa mą tte þad maklega seigia vm hañ/sem Habacuch Spamadur sagde/ad Drot tiñ være j sijnu heilaga Mustere/og oll Verollldiñ skyllde hlioota ad þa gna/og vera kyrr fyrer honum.

Þar næſt/og j añañ mata/auglyſeſt þesse Spadoomur sañur ad vera/ þa hañ var þullkijda ordiñ/ og hañ vtrak þa sem Selldu og Keyptu þar jñe/suo eingiñ þeirra þorde eitt Ord ą moote honum ad mæla/ Luc. 19. Eñ huerniñ til hafe geinged/ ą hans Vppvaxtar tijma/þad kieñer oſſ þetta heilaga Evangelium/ Þar Drottiñ vor Jesus/ Tolf ąra gamall ad Alldre/gieþur sig þram ad Disputera/ vid þa gomlu og Næ lærdu Doctora/vm Ermareñar Noþudgreiner/so þeir kuñu ecke ad suara honum einu Orde til. Þusund/helldur vrdu aptur ad hallda sijnum Mu ñe þyrer honum/ og med stærstu Forvndran/ ad saña þad satt ad vera/ sem Spamaduriñ Habacuch vm hñ talar/ og seiger. Ad Drottiñ sie kom iñ j sitt Mustere/og oll Verollldiñ hliote ad þagna/og vera kyrr þ hon um. Og med þui ad þetta heilaga Evangelium/ er ein ægiæt Lijfs regla/og so sem eirn Lifande Speigell/allra goodra Dygda/ Af huor ium aller vær/eñ sierdeilis og einkum Vngdoomuriñ/ma læra allshatt adar Dygder og Mañkostu/sem vor Endurlausnare oſſ epter liet/og þy rer oſſ hafde/ą sijnum Sigmudu Vngdooms arum/ Þa viliium vier hid stuttlegasta yþerþara þetta Heilaga Evangelium. Af huoriu vier skulum læra og athuga/Huad Forelldrarner eru Bornunum skyllduger/ epter Dæme Josephs og Mariu. So og eirniñ/ huad Borniñ siett Forelldrunum aptur ą moote skylldug/ epter Herrans Christi Dæme. Gud giefe oſſ þetta ad gieta yþervegad/hans heilaga Nafne til Lofs og Dyrdar/ eñ oſſ til Salargagns þ Jesu Nafne/ Amen.

I Vpphafe Gudspiallsins stendur. Og þegar hañ var tolf ąra gam mall. Vm huorn talar Gudspiallamaduriñ hier? Vm Jesum Christum/þa adra Guddomsins Persounu/sañañ Gud/og sañañ Mañ/

Quor

huer ed gietinn var af heilogum Anda/ og fæddur af Mariu Meyu/ so sem vier lesum j vorre Trwarjátningu. Huad er þad þa/ sem Lucas talar hier framar vm Herrann Jesum? Hann seiger/ hann hafe fared med þeim/ þad er/ med sijnum Foielldrum Joseph og Mariu/ vpp til Jerusalem. Huar fyrer tooku þau þessa Reysu vppa sig? Þad seiger oss Textenn klárlega/ Ad þad hafe vered vegna Hátijdar Dagsins/ sem þa var nalægur. Huør var þa þesse Hátijdinn? Þad var ein af þeim þremur Stoor Hátijdum/ sem sialfur Gud hafde befalad ad halldast skyllde/ j Gamla Testamentenu/ sem var Paaska Hátijdinn/ Huør ed árlega halldast átte/ j heila sio Daga/ j Minning þess Frelsis/ sem Gud Drottinn giørde Jsraels Folke/ þa hann vtleidde þad af Egyptalande. Auñur Stoorhátijdinn/ sem halldinn var/ er Huijtasunu Hátijdinn/ A huørre boded var/ ad Offra skyllde þeim fyrsta Jardarennar Grooda. Þridie Hátijdis Daguriñ/ var Tialldbuðar Hátijdinn/ huer ed halldast átte/ j Minning þeirrar Fiorutijuger ára Tijdar/ sem Jsraels Folk var á sinne Reysu/ vr Egyptalande/ jñ j þad Fyrerheitna Canaans Land. Fyrer vtann þessar þriár Stoorhátijder/ voru og so halldner adrer fleyre Hátijdis Dagar/ Enn þo voru þessar/ s nu voru vpptaldar/ hinar mestu og fræ
gstu/ á huørium aller áttu til samans ad koma/ j Jerusalem/ Og hallda Heilagt. Og so ad þau Joseph og Maria/ mættu med odrum Gudhræddum Mønnum/ láta sig finna hlijdug þessu Guds Boderde/ ad hallda Hátijdis daginn/ Þa telia þau ecke epter sier/ ad Reysa heil folf Skeydarennar til Musteresins. Ecke hrædast þau helldur fyrer neinum Hættum og Torfærum á Veigenum/ Eins og marger nu á þessum sijdustu Dognum giøra/ ad þegar þeir eiga ad ferdast til Kyrkiuñar/ og heyra Guds Ord/ Þa telia þeir til oll Tormerke/ sem þeir gieta vppfunded/ stundum þad/ ad Vegurinn sie langr/ stundum ad þar sieu Aar og Ofærur/ sem jllt sie yfer ad komast/ med þui fleyra sem þa verdur tilfunded. Helldur fleyger þeim fyrsum ad fara þangad/ sem þau meiga fá ad heyra talad/ vm Gud/ og hans Stoormerke.

Nier af lærum vier þad/ Ad vær eigum æ og alla Tijma/ ad elska þa Stade/ j huørium ad halldenn verdur Minning Drottins Nafns/ og koma þangad sem optast/ og láta oss ecke þar fra hindra/ suo leinge sem

 Drottinn

DROTTINN giefur oss Heilsu og Heilbrygde þar til.

Marga Velgiörninga hafde Gydinga Folk þeiged af Gude/ fyrer huoria þui bar hönum ad þacka. Enn/ enn fleyre hofum vier þeiged. Er þad þa ecke verdugt/ ad vær sem optast samann komum j Huse Drottins/ ad þacka hönum og lofa/ fyrer sijnar Nædar Giafur/ sem hann veiter oss?

Þegar þau Joseph og Maria/ fundu Barned Jesum/ aptur j Musterenu/ þa stendur þar/ ad Maria hafe so sem ævijtad hann hier fyrer/ med þessum Ordum/ seigiande. Sonur/ þui breytter þu so vid ockur? Meinande þar med/ ad Otilheyrelegt være/ ad Börninn skylldu j nockurn mæta/ giöra Forelldrunum Angur. Huad meine þier þa/ ad Gud mune seigia til vor/ Barna sinna/ Ef vier forsoomum ad hallda hans Minning j Söfnudenum/ æ tilsettum Tijmum/ Naudsynialaust/ og Angrum so hans Födurlega Hiarta þar med? Sannlega/ Ef vier so giörum/ þa mun öll heilög Þrenning/ klaga yfer oss/ og seigia/ Mijn Börn/ Mijner Syner/ þui breyttu þid so vid oss? Eg er ydar Fader/ Huar er þa Otte sa og Hlijdne/ sem þid ætlud mier ad færa/ Malac. I. Cap. Aminnunum þar fyrer/ ad ottast & elska Gud/ med sanre Gudrækne.

J ödru lage/ so sem þad/ ad Joseph og Maria/ leida Barned Jesum tolf æra gamallt/ upp med sier til Musteresins/ So eiga aller gooder og Gudhræddar Forelldrar/ ad læra þad hier/ ad ala sijn Börn/ strax æ Ungum Alldre upp/ j Christelegum Lærdoome/ og Otta Drottins/ og hafa þau þangad optar enn sialldnar/ sem Guds Ord er kient og um Hönd haft/ epter þui sem Drottinn bijdur/ Eph. 6. Deut. 6. Colos. 3. Þuiad lijka suo sem þad/ ad eitt ungt Trie/ sem er j sijnum Vexte/ ef þad er ecke jduglega Ræktad/ þa visnar þad og fölnar/ og verdur til einskis. Eins er þui vared/ ad sie ecke Börninn strax æ ungum Alldre/ höfd vid ad læra þad sem gott er/ þa verda þau ecke sijdar til þess hentugre. Sium Dæme Forfödursins Abrahams/ Gen. 18. Item/ Aunnu Samuelis Moodur/ I. Sam. I. Og Tobiæ Forelldra/ og annara fleyre. Og lærum af þeim rietta Adferd/ ad Upptuckta vor Börn j sönnum Guds Otta.

J þridia lage/ eiga Börninn og Ungdoomurinn/ ad læra þad hier/ af Dæme Herrans Christi/ ad elska Guds Ord/ og heyra þad giarnsamlega/ med Fognude/ med þui vier vitum þad/ ad Gudrækninn er til allra Hluta

Nytsamleg

Nytsamleg/ suo sem Postulenn ad Orde kiemst/ 1. Tim. 4. Cap.

Framveigis stendur so j Textanum. Og þa þeir Dagar voru lid-
ner/og þau fooru Heimleidis/ vard Barned Jesus epter j Jerusal-
em/og hans Forelldrar vissu þad ecke/ etc.

Fyrst eigum vier þad ad rada/ hier af þessum Textans Ordum/ ad
ecke hafa Forelldrarner Herrans Christi/fyrre Heimleidis fared fra Mu-
sterenu/en Næstu Dagarner voru aller yferstadner/huad þo var ecke ei-
nn stuttur Tijme/helldur heiler atta Dagar. Olijka geingur nu til
a vorum Dogum. Er ecke so/ad þar þyker einginn Tijme leingre/ og lei-
dare/ en sa/a huorium Men eigá ad heyra Guds Ord/ og ad sia uppa
þa heilogu Þionustugiord/j Kyrkunne? Sum gierer sier þad/ annar hier
Drykiu Erende/so þeir giefe geinged wt undann Predikunene/ og fordriffed
so Tijdena. Faster eru þeir/sem giefa sefed/og af þreyd allann Messu
tijmann. Allmarger eru þeir/sem eru so sem brender og pyckader/und-
er Guds Orda Predikun/so þo þeir læsest sitia þar um stundar saker/ þa
er þra Hugur og Hiarta langt þar fra/og giora þad meir þ Sida saker
enn af rieltre Gudhrædslu. Lyted hafa þesser og þuilijker/ af Gudhræd-
slu/og goodu Dæme Josephs og Mariu.

Lærum þad þar þ/hier af/ad vera ecke alleinasta jdugleg at þar vid sta-
dder/sem Guds Ord er framboded/j Kyrkunum/helldur og einnin/ þegar
þad Heilaga Alltaresins Sacramentum er Handterad/ og gaunguin ecke
fyrre wt Hwse Drottins/ enn vær hofum medteked Blessunena/ huerre
Presturinn/ad Endingu/ lyser yfer Sofnudinn/sem vel og Gudrækelega
hefur hlydt Guds Orde.

Þar næst er oss vel athugande/ af þessum Gudspiallsins Ordum/ad þo
þau Joseph og Maria/være vid Embætted/og Tijdagiordena j Jerusa-
lem/þa samt fellur þeim þad uppa/ad þau missa fra sier Barned Jes-
um. Huar af/vier skulum oss þad til Lærdoms taka/ Ad Gud lætur
jafnvel sijnum bestu/og Elskulegustu Astuinum/Kross og Motgang ad
Hondum koma/so sem hinum odrum/og þad gierer hann fyrer fiorar Ord-
saker. Fyrst uppa þad/ad þeir stære sig ecke af sine Luctu/og Velgei-
ngne/edur af þeim Gafum/ sem Gud hefur þeim lænad, suo sem Pall
Postule ad Orde kiemst/1.Cor.12. Þar næst/ad þeir treyste ecke Of-

myked vppa sialfa sig/ 2. Cor. 12. J þridia lage/ so þar meige þess helldur vpptendrast j þeim/ Elldur Gudhrædslūnar/ og Bæna akallsins/ Osea. 6. Og j sijdasta mata/ vppa þad/ þau meige sea og vdlast vm sijder/ Dyrdlegt Frelse/ aß þessum Heime/ Psalm. 34.

Þegar þungar Freistingar/ og adskilianlegar þrauingar falla Mañeskiuñe til/ þa fellur heñe þad opt og tijdum so þungt/ sem hun hefde mist/ fra sier sialfañ Gud/ hans Nadargd/ og Fodurlegt Hiartalag/ suo sem Dæme finast noogleg til. Eñ huør ætti ad skal Madur þa hafa/ þeg-ar so fellur til? Vier skulum leita epter Christo/ so sem giordu hier hans Forelldrar. Huar eigum vier þa epter honum ad leita/ so vier giet um funded hñ? Fyrst eigum vier ad leita epter hm j Kyrkiuñe/ þar sem hañ hefur Styfftad Miñing sijns Nafns. Þar næst/ j Gudrækelegum/ og alvarlegum Bænum vorum. J þridia lage/ j hans Heilaga Orde/ epter þui sem hañ sialfur byfalar/ seigiande. Ransaked Ritning-arnar/ Joh. 5. J fiorda lage/ skulum vier leita epter honum/ a hans Heilaga Krossi/ epter þui sem hiñ heilage Bernhardus Lærefader seiger/ Þo eg gange j kringum alla Heims Kringluna/ þa fiñ eg þig þo huer-ge Herra Jesu/ vtañ a þijnum Krosse. J fimta og sijdasta lage/ j Sacramentunum/ so munum vier vm sijder/ vissulega fiña hañ.

Nu kañ einhuør ad spyria/ huad Herrañ Christur hafe vered ad hafest ad/ þegar hans Forelldrar fundu hañ j Musterenu/ midt a mille Læref-draña/ munde hañ nockud Jdiulaus verat Nei/ langt fra. Textiñ seig-er/ ad hañ hafe vered ad Disputera/ vid þa Nalærdu Doctora/ sem þar voru samañkomner. Ecke hefur þetta vered nein Hiegoma Rada/ sem hier hefur vered hafd/ helldur/ med þui/ ad Paska Hatijdiñ flood nu yfer þa hefur vissulega hier vered Disputerad vm Paskalambed/ og hefur Herrañ Christur viliad vita/ huad þesser Spekingar vm þad hiellde.

Hier aß lærū vier þad/ Ad vera ecke Jdiulauser/ edla Scfande/ þa vi-er erum j Guds Huse/ helldur hlustum Gaumgiæfelega/ epter þui sem oss verdur þar aß Guds Orde/ kient og Predikad. Þuiad so seiger sialfur Herrañ Christur/ Ad sæler sieu þeir sem heyra Guds Ord/ og vardveita þad/ Luc. 11. Sia kun ad/ huerniñ þad stendur skrifad j Postul-añ Giørningum/ vm Euthycum/ Cap. 20. Huerniñ þad gieck til fyrer

honum

bønum/Ad þegar Paall Predikade/allt fram a midia Noott/fyrer Læ-
resueinunum/þa fiell Eutþichus j Suefn. Eñ huad skiede? Mun-
de hañ ecke falla nidur af Loptsalnum þar hañ sat/ og var strax Daudur
vpptekiñ? Latum oss þar fyrer/med Kostgiæfne heyra Guds Ord/ so
oss hendi ecke slijkt hid sama.

J þridia lage/skulum vier breyta epter Herranum Christo/j þui/ ad
hallda oss jafnañ til Goodra/og Heidarlegra Maña Selskapar/sem vi-
er meigum nockud gott af læra/eñ fordast þa Heimsku og fauijsu/af hu
orium vier kuñum eckert ad læra. Huerge villde Herrañ Christur añ-
arstadar vera/eñ j Musterenu/og ecke j añara Hoop/edur Selskap/ enn
þeirra Hælærdu Læreferdra/ þar fiñur Maria hañ/þessa heyrer hañ og
adspyr.

J fiorda maata/giefur Herrañ Christur hier/ollum Vngum Vpp-
vaxtar Moñum/og Yngis Stulkum/eitt ægiætt Eptertæme/ Ad vera
hlijdeñ og audsueip/ sijnum Forelldrum/ og Yferbodurum. Siaum
til/strax sem Maria talar til Jesu Sonar sijns/ þa fer hañ med henne
Heimleidis aptur/ og er sijnum Forelldrum hlijdiñ. Huad heyre eg
hier? Er þad ecke furdanlegt/ ad sialfur Gud/ Huerium Einglarner
eru vndergiefner/ giørest hier Moñunum vndergiefiñ/ Ja/ Skapariñ
Sktepnuñe/og Herrañ sijnum Þienara. Ja/Hañ er sijnum Forelldrum
ecke ad eins hlijdiñ og vndergiefiñ/helldur hefur hañ þa j Æru & Vir-
dingu/ þui þegar hans Mooder ávijtade hañ/ og sagde/Son miñ/þui
breytter þu so vid ockur? þa suarade hañ ecke odru eñ þessum Lijtelæt-
is og Hoogværdar Ordum. Huad er þad/ad þid leited ad mier/Visst-
ud þid ecke/ ad mier byriade ad vera j þeim Hlutum/sem mijns Fod-
urs eru/ et cet. So sem hañ hefde so sagt/ Mijn æstkiæra Mood-
er/Þu veitst vel huad Eingelliñ Gabriel bodade þier vm mig/ædur fyr
re/sem er/ Ad eg skyllde kallast Sonur þins Hædsta. Þesse miñ Fader
hefur sendt mig/til ad kieña og Predika/ fyrer Sofnudenum/ þar fyrer
villde eg nu j Dag/allra fyrst byria þessa mijna Kieñing. Eñ siaum til/
huad mørg Børn fiñast þar/nu a þessum Doegum/ad ef Forelldrarner fi-
ña ad nockru vid þau/edur straffa þau/fyrer Ohlijdne/Vanart/edur ad-
ra þa Leste/sem Vandlætingar eru verder/Mun ecke so vera? Ad þau

 villia

vilia ecke alleinasta lijda slijkt af Forelldrunum/helldur sijna þat a eft
añ Reiduglegt Gud/og þora ad suara þeim full um Nælje. Eg vil ec-
ke seigia/ ad þar þiñest þeir sem ecke vilia virda Forelldrana Viðtals/
edur giefa þeim þañ riettra Tirel/ ad kalla þau Fødur siñ og Moodur/
þa ecke liggur allt j þui Skaute/sem þau vilia/Eñ slijkt Soomer ecke.
Gud sem alla Nlute sier/vill j ongvañ mata lijda/ ad Forelldrunum sie
þuilijk Oþlijdne synd/Þar fyrer bijdur hañ so og skipar/strengelega/ j
Levit. Book. 19. Nuør og eirn skal ottast siñ Fødur og sijna Moodur/
so hañ meige odlast Blessan af þeim/ Syr.3.Eph.6.Col.3.

Nu kañskie einhuør seige/Þad er ad heyra/so sem Christur hafe stund-
um talad af nockrum Þioost edur Nøste/til siñar Moodur/ suo sem hier j
þessu Gudspialle/þar hañ seiger. Nuad er þad/þid leited ad mier? Þui
skyllde eg þa ecke meiga suara mijnum Forelldrum/lijka hastugt og snu-d-
uglega? Nei/ongvañeigiñ skalltu so þeinkia. Fyrst skalltu vita/ad Ch-
ristur var ecke einungis Sonur Mariu/ helldur og suo/þeñar Nerra og
Drottiñ/þar hañ var sañur Gud/og sañur Madur. Þar næst hafde
hñ tuøfallda Kallan. Nu miñe var su/epter huerre hñ villde þeckiast/
og vndergiefiñ vera sijnum Forelldrum. Eñ su meire/edur stære Ka-
llanñ hans/ var su/ epter huorre hañ villde vera j þeim Nlutum/ sem
hans Ninneska Fodurs voru/ og Fullnægiu giøra so sijnu Sp-amanle-
ga Embætte/sem hañ var tilskickadur/af Gude. Þar fyrer matte hñ
med øllum Riette/siñe Moodur a þeñañ Nætt/hier so til suara/þar hñ
villde nu fyrst/vppbyria sitt Kieñemañlega Embætte. Eñ hier a mote/
skulu vor Børn/ lata sier þad sagt vera/sem Syrach seiger/ 3. Cap.
Þu skallt Neidra þijna Forelldra/j Ordum/Verkum og Þolenmæde.

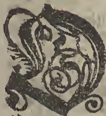
J Nidurlage Gudspiallsins stendur so. Og Jesu jookst Alldur &
Viska/og Nad hia Gude og Møñum. J þessum sijdustu
Texrans Ordum/verdur oss fyrer Siooner settur/Lærdoomur vm Lijtelæ-
ckan Nerrans Christi. Endurlausnaranum vorum/ hefde þad audvellt
vered/ad vera strax j Vpphafe siñar Nolldgunar/fullkomiñ ad øllum Sa-
lareñar/og Lijkamans Burdum. Eñ samt sem adur/villde hñ smam
samañ med Tijmanum/vaxa ad Alldre og Visku/eins og oñur Vngborn
Nuar med hañ audsynde þa allra stærstu Audmijkt og Lijtelæte/vm huert
Postuliñ

Postulin so kalar/ j Pistlenum til Philip. 2. Cap. Og seiger/ po hann hefde vered j Guds Mynd/ pa hefde hn po ecke hallded pad pyrer Ran/ Gude lijkur ad vera/ helldur hafe han mynkad sialfan sig/ og teked a sig Mynd eins Pions/og orded lijkur odrum Monnum/ og ad Hegdan fundinn sem Madur. So villde nu pa/ Drottinn vor Jesus Christus/ vara ad Allore/oppa pad/ ad hann blessade og Helgade allann vorn Alldur/ so vel Ungdooms Aren vor/sem Fullttijda Alldurinn. Hann villde og so vara og prooast/ ad Visku og Nad/ hia Gude og Monnum/ So hann giorde oss Hluttakendur Gudlegrar Nadar

Nu ad eigum vier pad ad læra/ Ad læka oss avallt nockud gott fram vara/ a huorium Deige/ og huoriu are/ J Christelegum Dygdum og Jdkun Guds Orda/ so mun pad vissellega skie/ad vær munum finna Nad/bæde hia Gude og Monnum. Huad oss veite og giefe/vor Liufe Lausnare Jesus Christus/ fyrer sijns blessada Nafns saker/ Amen.

Annan Sunnudag epter Prettanda.

Evangelium/ Joh. 2. Cap.

Og par giordest Brwdkaup j Cana Galilea/og Moder Jesu var par. Enn Jesus/ z hans Læresueinar voru og bodner til Brwdkaupsins. Og er par praut Vijn sagde Mooder Jesu til hans/ Peir hafa ecke Vijn. Jesus sagde til hennar/ pu Kuinna/ Huad hef eg med pig? Mijn Stund er enn ecke komin. Moder hans sagde til Pionustumannanna/ Huad hellst hann seiger ydur/ pad gioered. Enn par voru sex Steinkier/ sett epter Veniu Ebreskra Manna Hreinsunar/ Og huort eitt took tuo eda priu Mæler/ Jesus sagde til peirra. Fylled vpp Kierenn af Vatne/ z peir fylltu pau allt a Barma. Og Jesus sagde til peirra. / Helled nu a/og færed Kiæmeistaranum/ Og peir færdu honum. Enn pa Kiæmeistarinn smackade Vatned/ pad ad Vijne var orded/og hann visse ecke huadan pad kom

eñ Pionustumeñerner sem Vatned sóktu/ vissu þad/ þa kallade hann a Brwdgumañ/ og seiger honum. Aller Meñ giefa j fyrstu hid gooda Vijned/ og nær þeir taka Oluader ad gioraſt/ þa þad hid lielara/ Eñ þu hefur geymt hid gooda allt til þessa. Þetta er þad fyrsta Jardteikn/ sem Jesus giorde/ til Cana j Galilea. Og hañ opinberade sijna Dyrd. Og hans Lærisueinar trwdu a hañ.

Exordium.

A Eilijfe Vijsdoomuriñ/ vor Drottiñ Jesus Christus/ talar so sialfur/ j Ordskuida Bookeñe/ 8. Cap. Og seiger/ Ad sijn Lyst sie/ ad vera hia Mañaña Bornum. Ad þetta sie satt/ þad syner oss wtþryckelega þetta heilaga Evangelium/ sem j Dag verdur framsett. Þuiad fyrra Suñudag/ heyrdum vier þar vm tal ad/ ad vor Liuse Endurlausnare/ Jesus Christus/ hefde ferdast med sijnum Forelldrum/ vpp til Jerusalem/ til Hatijdar Dagsins. Eñ j Dag ferdast hañ med siñe Moodur Mariu/ til ad prijda med siñe Nalægd/ Brwdkauped sem halldet var j Cana Galileæ. Fyrra Suñudag vmgieckst hañ med þeim Nalærdu/ j Musterenu/ heyrande þeim/ og adspyriande þa. Eñ nu j Dag er hañ j Selskap/ hia Vmkomu litlu og Fatæku Brwdkaups Folke. Þa audsynde hñ sig ad vera eirn furdanlegañ Gud. Eñ nu j Dag eirn Gladværañ Brwdkaups Giest. Þar audsynde hann ollu Folke/ Geisla siñar Furdanlegrar Visku og Speke. Eñ hier lætur hañ fram skyna Geysla sijns Almættis. Þar Endurnærde hañ Sal er Mañaña/ med Heilsusamlegre Kieñingu/ og Guds Orde. Eñ j Dag vidurkueiker hañ Brwdkaups Giestena/ med Goodu og Sætu Vijne. Fyrra Suñudag heyrdum vier/ ad Jesu Forelldrar hefde mist hañ fra sier. Eñ hier lætur hañ fiña sig/ af þeim Vngu Brwdhionum j Cana. Fyrra Suñudag kom hañ so sem añar Drottnare til sijns Musteris. Eñ hier kiemur hañ so sem eirn Astwdlegur Brooder til siña Vina. Nu til Textans j Jesu Nafne. Og er þad tuent/ sem hier skal ad miñast. 1. Sem er fyrst vm Brwdkauped sialft/ og Brwdkaups Giestena sem bodner voru

24. Þat næst vilium vier hepra hier talad/ vm þau sex Motlætesins Steinkier/ aþ huørium pleſt øll Chriſteleg Nion/ hlióta ad Drecka/ opt e týðū/ a medañ þau hier til samans liþa j þessum Heime. Gud hial pe off med siñe Nad/ sem hañ er vanur/ so þetta meige verda hans Na⸗ þne til Lofs/ eñ off til Vppvakningar/ Amen.

Fyrre Greiniñ.

J Vpphafe Textans stendur so. Og Þar giørdest Brwdkaup j Cana Galilea. et cet. Vm huørt leite mun þesse Brwdkaups Ve itsla haþa halldiñ vered? Þad seiger off Johañes/ sem Gudspialled he⸗ þur skriþad/ Ad þad haþe vered a þridia Deige/ þ huørn vier eigū adskilia þridia Dag/ epter þ Samtal/ s Christur haþde vid Nathanael a veigenū/ þa hñ kom apt j Galilæam. Þar næst verde hier giefed Stadarens/ s Br⸗ wdkauped varj hallded/ sem er Cana. Þar voru tueir Stader med eins Naþne/ og hiet añar sw stærre Cana/ huør ed la a millum Tyri og Sy⸗ donis. Eñ hin miñe Cana la skamt þra Herrans Christi eigiñ Stad Capernaum/ Og j þessu Stadarkornenu var Brwdkaup þetta halldeð. Eñ huøriar Persónur þad haþe vered/ sem Brwdkauped tilheyrde/ vardar off ecke vm ad vita/ med þui/ þess verdur hier ecke openberlega j Gudspi⸗ allenu giefed. Eñ þo haþa sumer meint/ ad einhuør aþ Christi Lærisuei num mune hier Brwdgume vered haþa/ añadhuørt Nathanael/ edur Si⸗ mon Postule/ edur j þridia lage/ Johañes Gudspiallamadur/ og Lære⸗ sueirn Herrans Christi. Eñ huør hellst sem vered haþa þesse Brwd⸗ hioon/ þa er þad auglióst/ ad þad haþa vered Goodar/ Gudhræddar og þromar Persónur/ sem haþa haft rietta og saña Trw a Jesum Christū/ Huad ræda ma þar aþ/ ad þau biooda suo heilogum og Næverdugum Giestum til sijns Brwdkaups. Huorium biooda þau þa? Ecke Vm⸗ komulitlum og Lijtelmootlegum Moñū/ hingad og þangad vt vm Tyñ/ Helldur er þeirra Ypparste og hellste Brwdkaups Giestur/ sialþur Herrañ vor Jesus Christus/ Huør alla adra Gieste Koronar/ ad Visku og Ne⸗ lagleika/ Almætte og Herradæme. Ja/ þau biooda hier sialfum Guds Syne/ heim Kongenum allra Konga og Drottne allra Drottna/ Huør ed j þessu Brwdkaupe/ auglyste allra þyrst/ sijna Guddoomlega Dyrd/ og

snere Vitne j Vijn. Þar næst biooda þau hans Signudu Moodur Mariu/vid hvoria eingin Kuinna/sem hingad j Heimin hefur fædst/kan ad samjafnast/þar Drottin virdte hana þess/ ad lata hana vera Modur ad sijnum Hiartans Syne/og vera bæde fyrer & epter sin Barnburd/O-bleckada Mey/ huad ad er a mote ollu Natturlegu Edle. Þeir þrid-iu Brudkaups Giesterner/sem hier verda bodner/eru Læresueinarner Her-rans Christi/ huoria hann hafde sialfur sier utvaled/ til ad Uppfræda j Guds Kyningu/og Heilsusamu Lærdoome/ so ad þeir kynne sijdar meir/ Vitne af sier ad bera/ og morgum til Jdranar/og a Veg Saaluhialpar-ennar ad snwa. So hafa þa þuilijker Natygnarleger og Virduglegir Giester/alldrei vered Persomulega j einu saman konner/ j nockru Brud-kaupe/ sem þessu. Huorninn munde þa Veytingunum hattad og vared vera/j þessu Brudkaupe/þar soddann Ypparleger Giester voru saman ko-mner? Þegar Veitslan/og Giestabods Gledin atte ad vera sem hædst/ þa seiger Gudspiallamadurinn/ad þar hafe þroted Vijn. Huor Skortur/ ad þessum Ungu Brudhioonum/ hefur vissulega mætt þungt falla. Þar fyrer geingur Mooder Jesu Maria/til sijns Sonar/og seiger hon-um fra Vrbyrgd og Efnaleyse/sin þessum ungu Hioonum sie uppa fall-id/ad þau vante Vijn handa Giestunum/þui hun visse vel/huad Eing-ellinn hafde sier ædur sagt/vm hann/ad hann være Guds Sonur/og munde honum þess vegna/ ecke omogulegt/ad bæta þennan Brest/med einu Dar-semdarverke. Enn huorin suarar hier Jesus sinne Moodur? Kona/ seiger hann/huad hef eg med þig? Nu þo ad þetta Herrans Christi And-suar/huort hann giefur hier sinne Moodur/meige þikia hart/ edur so sem af nockrum þiooste/þo samt gierer hann hier eckert a mote þeirre Hlijdne sem hann var sinne Moodur skylldugur ad veita. Þui Maria atte ecke honum Stund nie Tijma ad setia/til ad giora sijn Kraptaverk/helldr at-te hann þau ad giora/og frammkuæma/þegar hans Fader villde/ og hans sialfs Guddoomlegur Vilie var þar til/þar fyrer suarar Herrann Christ-ur hier riettelega sinne Moodur. Avysandi þar med/ ad huorke hun/ nie nockur annar Madur/eige sier fyrer ad setia/ huar edur huenær hann eige sijn Goddooms verk ad giora og framkuæma. Enn huad mun Maria seigia/ þa hennar Sonur suarar henne a þennan Hatt/ sem nu var sagt?

Mun hun nockud treidast/ edur lata sig a siet reckureforer Kyclius Nei/ langt pra/ Helldur kañast hun vid med sialpre sier/ ad hun ha fe þetta O=þorþuxad talad. Eñ epar þo ecke/ad hañ mune hialpa/þegar Naudsyn giørest/huers vegna hun seiger til Pienarañá. Huad hellst hñ seiger ydur/ þad giored.

Hier vt ap vilium vier taka oss þetta til Lærdooms/hid stuttlegasta
Fyrst lærum vier þad hier/ad Hioonbanded er ein Heidarleg/og Heilog Stiett/ huorta sialpur Gud Drottiñ helgade og iñsette strax j Pardys Gen. 2. þa hañ leidde Adam til Evu. Sialpur Sudurlei snareñ ver Jesus/elskade þessa Stiett/og hapde hana so mieg j Heidre/ad hañ virdt eit sialpur Personulega j þessu Brwdkaupe j Cana/ nalægur ad vera/huad hañ Blessadur hepde allorei giort/ep þesse Stiett hefde ecke Sañheileg og Blessud vered. Þar huert j mote/hapa þeir j Pavadomenum/ margt Hæduglegt talad vm þessa Stiett/ bæde þad/ ad hun være j mote Guds Orde/og einginñ Andlegrar Stiettar Madur mætte hana Jñganga/ þui þad være ein Saurug og Hollldleg Stiett. Eñ Ande Guds bevysar þeim huert a mote/ Lyge a Hendur/ bæde Pavanum og hans ødrum Stallbrædrum/og seiger þyrer Muñ Postulans Pals. Ad Hionabanded skule Heidurlegt hallded vera/hia øllum/Heb. 13. Item/j ødrum Stad/seiger Postuliñ Pall. Ad þeir sem Hionabanded þyrerbioda/ fieñe Diøpla Lærdoom/ 1. Tim. 4. Og j Pistlenum til Tim. Og Tit. 2. seiger hñ/Ad Byskupar & Andlegrar Stiettar Meñ/skule vera eirnrar Kuinñu eiginñ Meñ.

Þar næst eiga aller þeir þ hier af ad læra/sem med Glede/ Luctu/og Farsælld/vilia vppbyria þa heilogu Hinskapar Stiett/ad bioda S. eirnum Jesu Christo/ vmpram alla adra/ med alvarlegre Bæn/til syns Brwdkaups/ad hañ vilie þar sialpur nalægur vera/og blessa þeirra Hionaband/so þad meige Gude til Lofs verda/þeim sialpum til Glede/ og ødrum vel j pra til goods Epterdæmis.

J þridia lage/eiga øll good og Christeleg Hioon/ad læra þad hier/ ad elska huert añad ap Hiarta/og þykiast ecke huert ødru ofgott/ þui ad so sem Rifed/ap huøriu Kuiñañ var skopud/var ecke teked ap Neste Mañs sins/hellldur ap midium Lykamanum/so ber ecke/ ad Kuiñañ sie Mañe

 sins

sins Hoßud/helldur haße Medlungs Riett/millum Mañsins og Barns aña. Kuiñañ a og so ad stunda til/ ad haßa a sier Art og Natturu Rißsins/beygia sig epter Hiartanu/so sem Rißed giorer/og stunda epter Giede Mañsins/leynt og lioost/j Medlæte og Motlæte.

Þar næst/so sem Rißbeinid verndar Hiartad/og ßorvarar Jñißleñ/og giorer so ã Hryng og Mær j kringũ þau. So a og so ein Good og Erleg Eckta Kuiña/ ad ßorsuara sitt Ecktahiarta/aß ollu Megne og Mætte/þad ßrekast megulegt er.

J þridia lage/so sem þad/ad Rißbeined þember sig vel/þegar ad Hiartanu þreinger jñe fyrer/aß Sorg og motlæte/so ecke þiake nie þreynge oßmiog ad Hiartanu/Og j Fognudenum upphefur þad sig og so/so Hiartad meige þess liettelegar nia Andrwmenu/og draga til sijn Gladværdar Andañ. So ber og eirnre goodre Ecktakuiñu/ ad giora vid sitt Eckta hiarta/eda siñ elskulegañ Mañ. Hier a mot/ ber og so/eirnum goodum Ecktamañe/ad læta sier koma j Hug/ad þo Rifed sie ecke aß Hoßdenu tekid/þa er þad samt ecke af Footunum/so hñ hallde ecke Kuiñuna þar fyrer Fotskor sijna/edur þad sem hañ geingur oßan a/ Helldur so sem ad hun er tekeñ aß þeim Stad/s nælægur er Hiartanu/þui hun er Bein af Mañsins Beinum/og Holld aß hans Hollde. So ber honum ad haßa hana Hiartanlega kiæra/sijna heñe Dygd og Trw/ veita heñe Forsuar/og Forsorgun/þui þad er a mote Natturuñe/ad eirn skyllde sitt eiged Holld hata. Og er þetta vm þad fyrra.

Auñur Greiniñ.

EFterfylger hid skulklegasta/ ad miñast a þau sex Steinkier/ full aß Motlætesins Vatne/huør fleßt oll Hioon verda aß ad drecka/og smæcka hier j Heime.

Þad fyrsta/ Er Steinkier Fatæktariñar. Aß þessu Motlætesins Kiere mattu þau Vngu Brudhioon j Cana/strax j fyrstu seigia/þui a sialfañ Brudkaups Dagiñ vill þeim þad til/ad Vijnskortur verdur/ svo huørke þau nie Giesterner/haßa þad þau giete giort sig glada med. Huad marg good og Christeleg Hioon/verda ad smacka aß þessu Fatæktareñar Kiere/ eñ nu j Dag vor a medal? Og stundum strax þañ fyrsta

Dagiñ

Dagiñ/þa þau koma samañ/hliota þau (kañ skie) ad klaga og seigia. Eg hefe ecke Braud ad leggia fyrer mig/Mig vantar þad sm̃ eg kañ ad Klæda mig med. Þetta hid sama Fatæktareñar Steinkier/mætte og so Jacob Forfader reyna/og fiña j Nwse sijnu fordum/ Huørs vegna hann hlaut ad senda sijna syne til Egyptalands/vegna Dyrtijdar/og Wrbyrgdar a Korne og Fædu/so sem sem lesa mǽ/j Gen. 42. Cap. Eñ hvad eiga þau þa til bragds ad taka/sm̃ þetta Motlætesins Kier til vill? Þad kuñum vier ad læra hier/af Dæme Mariu Meyar. Nu geingur til Jesú Sonar sijns/og seiger/ Þeir hafa ecke Vijn. Sama skalltu giora/ þegar þu fiñur þ/ad Wrbyrgd/ edur nockurs konar Fatækt vill ad þier þreyngia/so bæde þu og þijner/verda ad lijda Skort/þa skalltu strax flya til Jesú/og seigia honum til Naudsynia þiña/hañ mun vissulega ecke láta þig synjande aptur fara/helldur/so sem hñ snere hier Vatne Motlætesins/j Vijn Gledeñar/hia þessum Brwdhioonum j Cana/so mun hñ og so Nádarsamlega hialpa þier/þui hans Augu eru jafnañ opeñ yfer þeim sem hann ottast/ Psalm. 34. So hañ frelse þa vr Daudanum/og giefe þeim Fædslu j Hallærenu/Psalm. 55. Fleyg þu þar fyrer allre þiñe Ahyggiu vppa Drottiñ/og mun hañ fier Atviñu veita.

Añad Motlætesins Kiered/sem Hiooniñ verda opt og tijdum ad smacka/og af ad drecka/ j þessum Heime/ er Veyke og Heilsubrestur. Þesse vngu Brwdhioon j Cana/hafa gooda Heilsu vm Brudkaups tijmañ/Eñ huør vill seigia/ad þeim hafe ei þar epter/mætt Sott & Siukdoomur vppa fallad? Huad mørg munu þau Hioon fiñast/ sem ecke verda vør einhuørn Tijma/ vid Veykleika og Heilsubrest/ anadhuort a sialfum sier/edur Børnum sijnum og Hiwum? Af þessu Steinkieresnu/ mætte sa goode Guds Madur Job/drecka/ þa hañ var sleigiñ med Sárum og Kaunum/fra Huirfle til Ilia/ Job. 2. Hier af smackade og so/su Bloodfallssiuka Kuiñañ/ Matth. 9. Og sa vnge Sonur Davids/sem lesa mǽ/2. Sam. 12. Og marger flejre. Eñ huad skulum vier til giøra/þa þetta Steinkier kiemur oss ad Hondum? Ecke skulum vier fara eins og Ahasia Konge foor/ huør þa hañ var siukur ordenn/ sende hañ bod til Beelzebub/og liet spyria hañ ad/huørt hañ munde aptur vid rietta/af siñe Veyke/huørs vegna hañ mætte deya/ 2. Kong. 1.

Helldur skulum vier med Mariu/flyia til Christum/bidia hann og seigia/ med Jeremia/17. Drottinn lækna þu mig/þa verd eg Heilbrygdur/Hialp þu mier/þa em eg holpinn/Þui hann er sa Meystarenn/sem Mattugur er j Ordum og Verkum/Ja/Hann er sa/þyrer huers Krapt/ þeir blindu feingu Syn ædur þyrre/ Þeir Holltu geingu/ Lykþræer hreinsudust/ Dauser heyrdu/og Dauder Vpprisu. Nu so ſ hans blessada Hond var ecke stutt j þa Daga/ad hialpa þessum og þuilijkum/ so er hun enn nu ecke stutt/til ad hialpa oss/ ef hans Nadugur Vilie er þar til. Latum oss þar þyrer/akalla hann a Hormungar Tijmanum/so sem hann sialfur skipar/Psalm.50. Og þa mun hann frelsa oss.

Pad þridia Motlætis Kiered/ sem Hioonen hliota stundum af ad drecka/ þa er Osamlynde og Misklijd/ sem optsinnis vill vppa falla (þui midur) a millum Ecktapersonanna/huad hendt hefur/ lijka eirninn þa heilogustu Menn stundum. So sem lesa ma/þa Saara Abrahams Hustru/aviitade hiꝛ þ Ambattena Agar/Gen.16. Eins og Zephora Kuinna Moysis/þa hun vard ad Vmskiera sinn Son/Exo.4. Af þessu Motlætis Kierenu/matte og eirninn drecka/su skynsama og Dægelega Abigael/ huor ed atte eirn Hardrædugann/ Illskufullann/ og O fyrerlatsamann Mann/Huar vm ad skrifad er/ 1.Sam.25. Enn hier a moot/ eiga oll Christeleg Hioon ad giora ad þui/ sem Postulinn Paall Radleggur/ Ephe.4. Og lata ecke Soolena vnderganga/yfer sinne Reide. Ja/ Late Ecktamennerner sier þad sagt vera/og alvarlega til Hiarta ganga/sem þar stendur/ Þier Menn/Elsked ydar Ecktakuinnur/so sem Christur elskade Soffnudinn/og gaf sig sialfan vt fyrer hann. J sama mata/Vere Kuinnurnar sijnum Bændum vndergiefnar/þui allt þetta er sialfe Guds Befalning/og alvarlegur Vilie/Hafande fyrer sier Dæme Saaru/ huer ad var Abrahami hlijdinn/og kallade hann Herra/1.Pet.3. Eirninn Abigael/og annara fleyre. Hier til heyrer og so/Alvarleg og Idugleg Bæn til Guds/huor ad er so sem Vegur til alls hins gooda.

Pad fiorda Mootlætesins Steinkier/Er Otrwleike/ þegar annadhuort Hioonanna elskar ecke sinn Ecktamaka/ sem vera a/so sem skiedur optsinnis/þegar þau eru so Hyrdulaus/og Ræktarlaus/ad þau vilia ecke Huga huort annad j Motlætenu/og þui sem vppa kann ad falla/ helldur

giora

Giøra þad stundum (kañ skie) tijusiñum verra/ ef þau koma þui vid/ suo sem Dæme er til/ á Kuiñu Jobs (þo Vondslegt sie) huør ed ecke villde hugga hañ/ edur Medaumkun hafa/ j hans Mootgange/ Huørs vegna Augustinus kallar hana Medhialp Diøfulsins j þui/ ad Plaga Job. Þar næst skiedur Otrwleike þesse á mille Hionaña/ j þañ Mata/ þegar þad sem añur Hond Hioonaña bygger vpp/ edur Aflar/ verdur af añare strax aptur nidurbroted/ og fordiødt/ huar til noogleg Dæme fiñast/ einkū á þessum sijdustu Tijmum. Sa þridie Otrwleikeñ/ sem vppa fellur stundum á mille Hioonaña/ Er Saurlijfis gyrnd/ edur Hoordomar/ þegar añadhuørt Hioonaña/ helldur ecke Ecktaskapar Trygd/ edur Elsku vid añad/ so sem þau hafa ædur Gude Lofad/ Huad ad giørde David Kongur/ þa hañ took Kuiñu Vriæ/ og lagdest mz heñe/ 2. Sam. 11. Item/ Kuiña Potiphars/ þa hun villde tæla Joseph til ad drygia skom med sier. Þesse Synd/ er Gude og hans heiløgum Einglum/ so audstyggeleg/ ad sialfur Ande Drottins/ telur Hoordoms mēñena/ midt j bland þeirra Oguðlegustu/ og suivirdelegustu Glæpamaña/ og seiger/ Ad þeir skule ecke Guds Rijke erfa/ 1. Cor. 6. Seiger ecke sialfur Gud so og streingelega bijdur/ Levi. 20. Og vijdar añarstadar/ ad huør sem Hoorast med nockurs Mans Kuiñu/ sa skal Dauda deya. Giæte þar fyrer aller þeir vandlega ad sier/ sem þa heilogu Hiwskapar Stiett/ añadhuørt Jñgeinged hafa/ edur jñganga vilia/ og læte sig huerke af Hollde ins Heime/ edur og so af þeim Saurlijfis Anda Diøflenum/ stioornada verda/ til Oleyfelegra Elsku bragda/ og saurugs Lijfernis/ helldur sieu vakande j fastnañ/ og bidie Gud vm Raad/ so þeir hrape ecke j Net og Fiskur Andskotans.

Þad fimta Steinkiered/ af huørju mørg Christeleg Hioon meiga drecka opt og tijdum/ Er þad/ þegar Ecktapersonunum vilia ecke til Børn og Afkuæme/ j Hiwskapar Stietteñe. Þetta Motlætis Kier/ vill mørgum vera beyskt og frekt af ad drecka/ þuiad Hionabanded/ añ Barnaña/ er so sem su Verolld/ sem eckert Lioos edur Soolareñar Byrtu hefur j sier/ seiger hiñ heilage Augustinus Lærefader. Yfer þessu bitra Motlætesins Kiere/ klagade Abraham fyrer Gude/ seigiande/ Drottiñ/ Drottiñ/ Huad villtu giefa mier? Eg fer hiedan Barnlaus/ Gen. 15.

Hvörsu alvarlega og akaflega fraþdest Rachel af sijnum Mane/ad hañ skyllde giefa sier Börn/ þui aňars seigest hun meiga deya/ Gen. 30.
Eñ huad skulu þeir hier þa til Rads taka/ sem fyrer þessu Motlæte verda? Þeir skulu flya til Drottins/ og bidia hañ ad bæta sier þeñann Brest/ef hans Guddoomlegur Vilie er þar til/ þui hañ er sa Almattuge Gud/sem alla Hlute heþur j siñe Hende/vm huorn/David talar og seiger/Psal. 113. Ad hñ sie sa same/sem lætur O-byriuna bua j Huse enu/so þad hun verdur ein Gladvær Barna Mooder. Siætum ad/ þo ad Sara være Oþriofsom/leingst af siñe Æfe/þa gaf Gud heñe þo vm siijder Gieknad/so ad hun fædde a Nijtugasta are sijns Alldurs/Isaac. Gen. 21. Eins blessade Gud Elizabeth og so/ Huor ed fædde j sijnum Alldurdoome/soddañ eirn Son/ huilijkur ad ecke heþur af Kuiñuñe fædst. Sama lesum vier og eirniñ vm Rebeccam/ ad hun hafe vered O-byria/eñ fædt þo vm sijder/sijnum Ecktamañe Tuijbura/Gen. 25. Nu so sem þad/ad Hond Drottins var ecke stutt j þa Daga/ad blessa þess ar/og margar adrar Obyriur fleyre/med goodum og Lyftelegum Lijfs Avexte/þo þad kiæme seint fram/So heþur hñ eñ nu j Dag/noog Rad/ ad giefa þeim Börn og Afkuæme/sem hañ vill/þo opt synest þad stundum Obænlega ahorfast. Eñ kuñe/hier þuert a moote/so til ad bera/ad þar sie eingiñ Barna von framar epter hia Hioonunuñ/þa skulu þau giefa sig til Frids/og vita/ad þad er Guds Vilie/og hindrar ecke j neinu þeirra Velferd. Siaum til/huad myked Angur/ Sorg og Motlæte/ Borniñ giora opt og tijdum Foreldrunum. Huad þungt meine þier/ ad Jacob hafe falled þad/ þegar honum var sagt/ ad hans Elskulegaste Sonur Joseph/være sundur rifeñ af Olmu Dyre/Gen. 37. Item/David/þa hans Sonur Absalon/ var j sijnum Syndum j giegnum lagdur/þar hañ hieck j Eykeñe/2. Sam. 18. Huad opt muni Adam og Eva hafa Andvarpad/yfer sijnum Syne Cain/sem j Hel sloo siñ saklausa Brodur Abel. Judas Suikare forried siñ eigiñ Meystara/Jesum Christum. Caiphas og hiner adrer komu þui til leidar/ad hañ blessadur var Saklaus a Krosseñ neglldur. Saňarlega munu Foreldrarner/ ꝫ þuilijk Born hafa att/oska sier a sijdasta Deige/og seigia. Ah/Gud gæfe ad vier hefdum alldrei þuilijk Born att. Lattu þier þar fyrer þad vel
lynda

synda/ef Gud vill ecke lata þier verda auded Barna/þui hañ sier sialfur best fram i Veigiñ fyrer oss/og veit huad oss er fyrer bestu/ & latur þeim sem hañ ottast/alla Hlute til Gooda falla/Rom. 8. Cap.

Þad sietta og sijdasta Hrygdareñar/ og Motlætesins Steinkier/ Er þad/þegar Daudiñ adskilur Hiooniñ/og slijtur eitt Hiarta fra ødru. Þar er eingiñ Hiarta Sorg so stoor og mykel/Ja/eckert Angur so megnt og beyskt/so sem þad/ þegar Daudiñ adskilur tuo Ecktahiortu/ sem i Elsku og Trwskap/eru ædur fastlega saman Teingslud og bundiñ. Ad þetta Mæltæke sie satt/þad syna oss Otelianlega mørg Dæme/bæde forn og ny. Stendur þar ecke vm Forfødurin̄ Abraham/ ad hañ hafe barmad sier/og særlega Grated/þa hañ miste Kuiñu siña Saru/Gen. 23. Sama lesum vier vm Eckiuna j Naim/ad hun hafe bered sig jlla/epter siñ Framlidna Son/ Luc. 7. Marger hliota eñ nu j Dag/ hid sama ad reyna/so sem Dagleg Dæme audsyna. Eñ huad eiga Meñ hier til Bragds ad taka/þa þuilijk Hiarta Sorg uppa fellur? Vær eigum ad flya til Jesum/ huor vorar Harmþrwngnar Sæler mun aptur Huggga/og med Gledeñar Vijne Endurnæra. Þar næst skulum vier gledia oss þar vid/og Hugga/ad Daude og Burtfør vorra Astvina/ skiedur ecke af nockurskonar sierlegu Tilfelle/helldur af Guds goodum/og þægelegum Vilia/þuiad Drottiñ er sa sem telur øll vor Hefudhaar/ Matthe. 10. Og þar fellur ecke eitt af þeim a Jord/an hans Vilia. Þar fyrer seiger David so/Psalm. 139. Þijn Augu sau mig/þa eg var eñ ecke fullskapadur/og aller mijner Dagar/voru i þijna Book skrifader.

J þridia lage/skulu þeir s fyrer þessu Motlæte verda/Hugsa vm Gledena/og eilijfa Sælu/sem þeirra Astvíner eru i komner/ og hugga sig af Hiarta þar vid/ þuiad huad er þetta Lijf áñad eñ Eymd og Armæda ad reikna? Þar fyrer ættu Meñ ad þacka Gude/og glediast þar yfer/ad hañ hefur leyst þa/vr þessum Eymdarfulla Tæraññadal/og inleidt aptur j þa Sælu Dyrd/ sem huørke hefur Auga sied/ nie Eyra heyrt/ og ecke hefur j nockurs Mans Hiarta komed. J sijdasta lage meigum vær/og hugga oss þar vid/ ad Drottiñ latur opt og tijdum/ Beyskleika þessa Steinkiersins/snwast i saett Gledeñar Vijn/i þañ Mata/ad hañ giefur Moñum aptur/adra goda Ecktakuiñu og Børn/so sem hñ gaf Forfødur

num

num Abraham/Gen.25. Og þeirre Forsiælu Abigael/sin̄ epter sin̄ fyrra Man̄/eignadest David. Vær vilium bidia han̄ ædsta Nionabandsins Herra/vorn Drottin̄ Jesum Christum/ ad han̄ vilie æ og jafnan̄/ sinna Sorgarkærum allra Christelegta Nioona/sem Harmþr ungin̄ epter þreyia j þessum Heime/ j sætt Gledeñar Vijn/ Og jn̄leida oss vm sijder/ j Eilijfa Dyrd og Æru. Þangad ad komast/og þar ad vera/med ølln̄ Guds Utvøldum Einglum og Mon̄um/ Veite oss Gud Fader/ j Jesu Sonar sijns Nafne/A M E N.

Þridia Sun̄udag epter Þrettanda.

Evangelium/ Matth. 8. Cap.

Og þa ed Jesus gieck ofan af Fiallenu/fylgde hønum margt Folk epter. Og sia þu/ ad Lijkþrær Madur kom/tilbad han̄/ og sagde. Herra/ Ef þu villt/ þa giefur þu mig hreinsad. Og Jesus riette wt Hondena/Ahrærde han̄/og sagde/ Eg vil/ Verdu hrein̄/Og jafnsnart vard hans Lijkþra hrein. Og Jesus sagde til hans/ Sia þu til/ ad þu seiger þad eige neinum/ helldur far þu og syn þig Kien̄emøn̄unum/ Og Offra þijna Giøf/ þa ed Moyses hefur boded/ til Vitnisburdar yfer þeim. En̄ þa ed Jesus gieck jn̄ j Capernaum/kom til hans Hundrads høfdinge nockur/bidiande han̄/og sagde/ Herra/ Þioon min̄ liggur Jcktsiukur Heima/og kuelst þunglega. Jesus sagde til hans/ Eg vil koma/ z Lækna han̄. Og Hundradshøfdingin̄ suarade/og sagde/ Herra/ Eg em þess ei verdugur/ ad þu ganger vnder mitt Þak/ helldur seig þu eitt Ord/og mun min̄ Þioon Heilbrygdur verda. Þuiad eg em Madur yfervalldenu vndergiefen̄/hafande vnder mier Strijds Folk/ z nær eg seige þessum/Far/ þa fer han̄/og ødrum/kom þu/og han̄ kiemur/og Þræle mijnum/Gior þetta/og han̄ giører þad. En̄ þa Jesus heyrde þetta/ vndradest han̄/ og sagde til þeirra/ er hønum

epter

epterfylgdu. Sannlega seige eg ydur/ad huilijka Trw hefe eg ecke funded j Jsrael. Enn eg seige ydur/pad marger munu koma af Austre og Vestre/og sitia med Abraham/ Jsaach og Jacob/ j Rijke Himnanna/ Enn Rijkesins Synter munu verda wtreknet/ j hin ytstu Myrkur/ par sem vera mun Oop og Tannagnystran. Og Jesus sag de til Hundradshøfdingians/Gack hiedann/ verde pier epter pui sem pu trwder/Og hans Pioon vard heill/a peirre semu Stundu.

Exordium.

J Psalmenum peim 19. Talar David so/vm pad fagra og lyfte lega Heimsins Lios Soolena/og seiger. AD HJMNUM pad er Drottinn Allsheriar/hafe sett Sooluñe Herberge/Og hun gon ge wt/ so sem eirn Brwdgume wt af sijnum Sal/ og gledie sig sem ein Hetia/til ad hlaupa Veiginn. A einum Enda Heimsins(seiger Spamadurinn)kiemr hun vpp/og rennur so vm kring/til hins sama Enda/ og eckert skyleft fyrer hennar Hita. J pessum Ordum/wtmalar Spamadurinn David/so s j nockurskonar Dulmælum/edur Epterlijkingu/pa Blessudu Riettlætis Sool/Mal.4. Vorn Drottinn Jesum Christum/ huørn Johannes kallar mz ødru Nafne/Pad mykla Heimsins Lios/Joh.1. Sem vpprunned er af Hædum/ Luc.1. Puiad so sem David tileignar peirre Nattturlegu Sooluñe sitt Herberge/ huert ad er sa vijde og breijde Himen. So hefur og so/ Riettlætis Sóolinn vor/ Jesus Christus/ j fra allre Eilijfd/haft sitt Adsetur/ og Veru/j Skaute sijns Himneska Fodurs/Joh.1. Og j sijns Fodurs hwse/huar ad margar Verur eru. Par næst/so sem David seiger vm pa Natturlegu Soolena/ad hun wtgange af sijnu Herberge/so sem eirn Prijdelegur Brwdgume. So var og Christur/ecke alltiafnt a Himnum vppe/ helldur foor hann ofan padan/ og Openberade sig Heimenum/Ecke so sem være hann eirn Volldugur Skapare/edur strangur Doomare/Helldur openberade hann sig/med hyrre/ og Vingiarnlegre Asynd/so s eirn goodur Brwdgume/Audsynde sig par mz/ad vera kominn til pess/ad binda Ecktaskap/og tinlepa ser allt Mañ kyned/til eigenlegrar Eignar/Eph.5. J pridia lage/lijka s f David

lijker Sooluñe vid eina Hetiu/edur Öfluga Strijdskiempu/ So er og so/Drottiñ vor Jesus/hiñ allra sterkaste Strijdshöfdinge. Ja/Hañ er þad Öfluga Leoned/af Kyne Juda/ sem þess vegna er j Heimiñ komiñ/ad hañ nidurbrioote Verk Diefulsins/ og afmæe hans Banvænann Brodd/Osea.13. J fiorda lage/ seiger David/ Ad su Natturlega Soolen á Himnenum/ hafe fliota og hrada Ferd/so þo/ ad hun kome vpp á einum Heimsins Enda/ og reñe so vm kring/til hins sama Enda/á einum Deige/þa mædest hun þo huorke nie þreytest/á þessare sinne Reysu. Eins lijka/ þreytest ecke vor blessade Endurlausnare Jesus/ad hlaupa sitt Skeyd/og fullenda sijna Reysu vorra vegna/ so sem var/ þa hañ nidurstie til Helvijtis/Og vpp stie aptur til Himna/og sitiur til Fodursins hægre Handar/ Vm huorn siñ Veg og Reysu/hañ talar so sialfur/hia Joh.16. Seigiande. Eg er af Fodurnum vtgeingiñ/og komiñ j þeñañ Heim. Eg fyrerlæt og aptur þeñañ Heim/ og fer til Fodursins. J fimta og sijdasta lage/ Tileignar David Sooluñe/ þañ Krapt og Verkan/ad hañ seiger/ad þar sie eingiñ Hlutur j Heimenum/huorke hatt nie lagt/huorke á Sioo nie Lande/sem kuñe/ad skijla sier fyrer heñar Hita. Eins lyka Vpplioomar og vermer/ Riettlætis Sooliñ vor Drottiñ Jesus/ alla Meñ/sem koma j þeñañ Heim/ Johañ.1. So framt sem þeir tilbyrgia ecke sitt Hiarta fyrer honum/og vtebyrgia ecke hans Guddoomlega-Nædargeysla. So er þetta allt vel og Merkelega hliodande/vppa Narverande Tijma/Þuiad hingad til höfum vier heyrt þar vm kient og talad/huorniñ Christur hafe/suo sem eirn eilijfur Brudgume/vtgeinged af sijnum Sal/þad er/ af Skaute Fodursins/og fædst j Bethlehem á Gydingalande/hingad j þeñañ Heim. Vær höfum og so heyrt/ huorniñ ad þesse Riettlætis Sooliñ/Drottiñ vor Jesus Christus/hefur vtbreidt sijna Geysla/ ecke alleinasta j Gydingalande/þegar Einglarner Predikudu vt af hans Fædingu fyrer Hyrdurunum/helldur og so j Austurhalfuñe/ þa hñ fyrer Leidarvijser eirnrar Stiornu/vijsade Austurvegs Vitringunum til sijn. Hann vtbreidde þa j Egyptalande/þegar hñ vard þangad ad flya/ ꝼ Ofsokn Herodis Kongs. Hañ vtbreidde þa j Musterenu til Jerusalem/þegar hñ sat midt á mille Lærefedrañа/ heyrande þeim/og adspyriande þa.

A Sunnudaginn var/ utbreidde hann þessa sijna Guddooms Geysla/ i Cana Galilea/ þar hann snere Vatne i Vijn/ og openberade so sijna Dyrd. Nu i Dag utbreider hann þa/ bæde hia Gydingum og Heidingium/ I þui/ hann læknade þann Lykþraa Mann (sem Gydingur var) af sinne Spitelsku/ Enn Bænheyrer þann Heidna Hundrads hofdingia/ sem bad hann fyrer syn um Þienara.

Nu til Textans i Jesu Nafne. Og vilum vier minnast a þesse tuo Dasemdarverk sem Jesus giørde. 1. Annad a þeim Spitelska Manne. 2. Enn annad a Þienara Hundrads Hofdingians. Med þeim sierleguste Lærdoomum/ og Huggunum/ sem hier af kunna hid stuttlegasta ad dragast. Hier til Hialpe oss Gud/ fyrer sijns Blessada Nafns saker/ AMEN.

Fyrre Parturinn.

MArgt er oss hier Athugande/ i þessu heilaga Evangelio. Fyrst um Tijmann og Stadinn/ nær og i huorium Stad/ Herrann Christur hafe giørt þetta Kraptaverk/ a þeim Lykþraa Manne. Gudspiallemadurinn seiger/ ad þad hafe vered/ Þa hann gieck ofan af Fiallenu/ þad er/ Epter þad hann hafde framflutt/ fyrer sijna Tilheyrendur/ þa laungu Predikun/ sem skrifud stendur hia Matth. 5. 6. ꝛ 7. Cap. I huerre hann framsetur i stuttu Male/ þa helldstu Truarennar Articula/ og Bodgreiner. Enn Fialled/ a huoriu hann hafde þessa sijna Rædu/ meina sumer/ ad vered hafe Fialled Tabor. Munu nockrer þa hafa vidstadder vered/ þegar Christur giørde þetta Dasemdarverk. Ja/ vissulega/ þui hier stendur/ Ad margt Folk hafe fylgt honum epter/ Og hefur Endurlausnarinn vor helldst viliad giøra þetta Jarteikn i Folksins Nærveru/ uppa þad/ hann stadfeste þar med sinn Lærdoom/ og ad þeir sem nu/ sem hødu heyrt hann a Fiallenu adur predika/ skyllde sia a þetta Dasemdarverk/ og raada þar af/ ad hans Kienning være sonn og truanleg. Persónan/ a huørre vor Drottinn Jesus Christus/ giørde þetta Jarteikn/ var eirn Lykþraar/ edur Spitelskur Madur/ huorium sialfur Gud hafde fyrerboded/ ad þeir skyllde ecke hafa neina Umgeingne vid adra Menn/ helldur skyllde þeir bwa fyrer utan Herbudernar/ Levit. 13. Enn med

huørre Lijkamans hegdan edur skickan/ ad þesse veyke Madur hafe komed fram̃ ꝥ Christum/ þar um á vijkia Gudspiallamen̄erner so. Mattheus seiger/ad han̄ hafe tilbeded Jesum. Marcus/Ad han̄ hafe falled til Foota hn̄s/og beded han̄ so. En̄ Lucas vottar/ ad han̄ hafe falled flatur fram̃ á sijna Asionu/til Jardar/og tilbeded han̄. Huar med þesse veyke Madur j lioose lætur/sijna jn̄re Hiartans Audmykt/ sem j hans Hiarta kuiknud var/ecke so einungis af Krankdæmesins Þunga/sem han̄ á sier bar/helldur af Vidurkien̄ingu sin̄a hrædelegra Synda/med huørium han̄ þykest hafa oppvaked yfer sig Guds Reide/ og hrædelegt Hefndar straff. Huad seiger þa þesse Spitelske Madur? Talar han̄ nockud vid Jesum/edur þeiger han̄? Nei/ Langt fiærre/helldur(so sem eg strax sagde)fellur han̄ fram̃ fyrer han̄ til Jardar/á sijna Asionu/og seiger/ Herra/ Ef þu villt/þa gietur þu mig hreinsad.

Nu þo ad Bæn þesse sie miøg stutt og Fáord/ þa er hun þo samt næsta Hiartnæm/og ágiætleg/ huørs vegna vær vilium athuga hana Kostgiæfelega.

Upphaf Bænar ordan̄a er so hlioodande. Fyrst kallar han̄ Christum Herra/huar med þesse Spitelske Madur/ j Lioose lætur sijna Jatnuing/ um þen̄an̄ Jesum/ sē er/ ad han̄ trwe þui fullkomlega/ ad han̄ sie sa same Herra/Himens og Jardar/ J huørs Vallde ad stendur allt/Já/ sa ed Valld hafe á Lijfe og Dauda/og giete þess vegna audvelldlega af sin̄ne Guddoms magt/Læknad sitt Mein/en̄ einginn an̄ar.

Siáum til/huørke tilbidur han̄ hier Moysen/ ecke Jacob/ eda Naaman þan̄ Syrlendska/nie nockra adra wt j fra/sem an̄adhuørt hafa sialfer Læknader vered af Spitelsku/edr hafa Læknad adra/helldr tilbidur hn̄ Christum/um huørn David talar/j Psalm.72. Ad han̄ sie sa sem alleina Kraptaverkin̄ giører/huør og eirnin̄ kallast/j Exo.Bok.15. Drottin̄ vor Grædare.

An̄ad Bænar Orded þessa Lijkþráa Mans/ Er þetta/ Ad hn̄ seiger/ Ef þu villt/þa gietur þu mig hreinsad. Þad er/ sem han̄ hefde suo sagt. Fyrst eg trwe þui Obrygdanlega/ ad þu ert Herra og Drottinn yfer øllum Hlutum/þa veit eg þad og so fyrer vijst/ad þo hundradsin̄um sie þesse min̄ Veykleike vidurstyggelegur/ & Olæknanlegur af Møn̄um̄/

þa gietur

þa gietur þu samt Læknad hañ/ ef þu villt. En huört þad sie þiñ Vilie/ ad Bænheyra mig hier um/ þad veit eg enn nu ecke/ Eñ þu munt þo visselega giöra þad/ þegar þu sier/ ad þesse þijn Lækning mune verda mier Gagnleg/ og heilsusamleg/ Þar fyrer set eg allt þetta Efne/ j þiñ Guddoomlega Vilia/ og Fódurlega Forsiä. Enn huad giorer Jesus hier til? Suarar hñ nockud til þessarar Supplicatiu? Jä/ sañarlega/ Ecke þeyger hñ hier/ eins og hñ þagde vid þeirre Cananersku Kuiñuñe/ Matth. 15. Marcus vottar/ ad hañ hafe hrært Myskunar yfer þessum auma Mañe/ huad og eirnñ mä ræda þar af/ ad hier stendur/ ad hañ hafe jafnsnart vtrieット sijna Hønd/ og snert hann.

Hier kañ einhuör ad spyria. Kunne Christur ecke af sijnum Guddoomlegum Krapte ad Lækna þeñañ Spitelska Mann/ vtan hann snerte hañ/ med sinne Hende? Vær skulum vita/ ad Christur hefur giört þetta ecke an sierlegra og vissra Ordsaka.

1. Fyrst/ so hañ audsynde sig þar med/ ad vera Herra yfer Lögmálenu/ þui þad var j Lögmälenu bañad/ ad nockur skyllde sneita þa Lijkþrau/ Einkum þeir/ sem huörke kuñu þuilijkt Krankdæme ad lækna/ eda fra Daudanum ad frelsa. Eñ þetta huörtueggia kuñe Christur ad giera. Og so sem þad/ ad Elias/ og Eliseus/ giordu ecke neitt Lögbrot j þui/ þo þeir snerte þa hina Framlidnu/ ë þeir vppvöktu af Dauda/ 1. Kong. B. 17. og 2. Kong. 4. So giorde og ecke helldur Christur hier neitt Lögbrot/ þo hañ snerte þañ Lijkþraa/ til ad lækna hañ.

2. Þar næst verdur oss þad hier äuijsad/ Ad Christur er eirn Herra/ og Meystare til ad lækna/ og fer odruvijs ad sijnum Læknisdoome/ enn aller adrer. Þegar Eliseus læknade þañ Syrlendska Naaman/ þa vilde hañ ecke snerta hañ med siñe Hende/ 2. Kong. B. 5. Eñ Christur snerter hier þañ Lijkþraa Mañ/ so hañ giorde Mismun sijns Læknisdooms/ og siña Þienara/ og synde/ Þad sijn Hond være ecke eñ nu stutt ordiñ/ Esa. 59. So ad/ ef hañ tæke ä þeim Daudu/ Þa Endurlifnudu þeir/ Snerte hañ þa Blindu/ þa yrde þeir siaande/ Ahrærde hañ þa Daufu og Mällausu/ þa skyllde þeir heyra/ og verda talande/ Þetta er su rietta Christi Almættis Hond/ sem öllu kañ ad vmbreyta.

3. J þridia lage/ snerte Christur þañ Spitelska med siñe Hende/ ad

 hañ auð

hañ audsynde þar med/ ad su Guddoomlega Natturañ/være samfeingd/ og eigenleg ordiñ sijnum Mañdoome.

4. J fiordalage/ auvijsast oss hier mz/ad vor Drottiñ Jesus/vilie ong-uañ fyrerlijta/edur forackta/huorsu aumur og audvirdelegur sem hañ er/ Joh.6. Vær holldum þad stort Audmijktarmerke/ og Lijtelætis Tei-kn/ a einum Herra og Potentata/ ef hañ lætur so lijted/ ad hañ riette-sijna Hond/ad einhuorium sijnū Audvirdelegasta Þienara/ so sem giør-de Absalon/1. Sam.15. Eñ huad myklu meira er Lijtelæte Herrans Christi/huor ed sijna Millda Hond ut riettet/til allra Voladra og aum-ra/til ad biarga þeim og vid hialpa.

5. J fimta máta/ vill Christur oss hier kient hafa/ med þessare siñe Aðkeningu/ a þeim Spitelska/ Huorniñ vær eigum siñader ad vera/ og huada Hiartalag vær skulum hafa/ til þeirra sō Veyker eru/ edur j añañ máta Þuingader og þiader/sem er/ Ad vær skulum ecke hafa Vid-biood vid þeim/helldur saña Medaumkan. Ja/Vær eigum ad snerta þa med bædum Hondum vorum. Fyrst med Gudræknenar Hende/ j þui/ ad bidia fyrer þeim. Og þar næst med Kiærleikans Hende/ j þui/ ad ganga opfar eñ siall dnar til þeirra/ og giøra þeim til gooda/ og hugga þa j synu Mótlæte.

6. J siótta og sijdasta máta/ þar Christur snerter þañ Siuka hier/ þa syner hañ oss/ad þar sie eingeñ sa/sem kuñe ad hreinsa Mañiñ af Sy-ndareñar Spitelsku/nema sa sem Gud vill sialfur Ahræra/ og so sem snerta/med siñe Almættis Hende.

Þessu næst talar Herrañ Christur/ nockrum Ordum til þessa Siuka Mans/ og seiger/ Eg vil/Vertu hreiñ. Ecke eru þesse Herrans Christi Ord/morg/eñ samt skulū vier vita/ad þau eru bæde Vigtug og Kroptug/þui hañ talade alldrei so/ad hans Ordum fylgde ecke sialf-añ sierlegur Kraptur/Nuad og soñudu þeir tueir/ sem geingu til Emaus Luc.24. Huorier ed sógdu/Brañ ecke ockar Hiarta j ockur þa hañ tal-ade vid ockur a Veigenum? et ct. Og er oss þad hier fyrst athugande/ ad Endurlausnariñ vor/suarar hier þessum Veyka Mañe/ vppa huørt sitt Ord/sem hañ hefur framsett fyrer hañ/ j siñe Bæn og Supplicatiu. Fyrst seiger sa Spitelske. HErra Ef Þu Villt. Þar vppa suarade

Jesus

Jesus. EG Vil. Sem hañ so segde/ Þu skallt fra þad ad reyna/ huad miñ Vilie sie. Sa siuke seiger. Þa gietur þu hreinsad mig. Þar uppa ansar Herrañ honum. VErtu HReiñ. Þad er/ Vertu nu ecke leingur Andstygd/ hia odrum Moñum/ so sem þu hefur hingad til vered/ helldr vertu Heilbygd og Osiuk Mañeskia/ so sem hefder þu alldrei spilltur vered. Hier fram skyn nu bæde Guddooms Kraptur/ sem og lijka Midaumkan/ sem Endurlausnariñ vor hefur/ til allra Jdrande og Riett trwadra Maña. Hier kantu ad sia riett iñ til Jesu Hiarta/ huorsu þ er astwdlegt/ og reidubwed til ad hialpa þier/ j ollum þijnum Raunum/ Þegar þu leitar hans riettelega/ med þessum Spitelska Mañe. A./ Lef adur sie nu þar fyrer Lifande Gud/ sem hefur giefed oss aumum Naud þurftugum/ hañ Lækner/ sem bæde kañ/ og vill hialpa oss/ fra oss æliggur

Eirn af Lærefedrunum/ ad Nafne Beda/ Seiger/ ad Jesus hafe þess vegna sagt til þess Spitelska. EG Vil. So ad hañ þar med til baka ræke/ þa Villumeñ/ sem kolludust Photiniani/ Huerier ad trwdu þui/ ad oll heilog Guddoomsins Þreñing/ hefde sameigenlegañ Vilia/ eñ ecke sam eigenlega Magt/ til ad giøra þad og þad.

Þar næst seiger same Lærefader/ Ad Herrañ Christur hafe teked a þessum siuka Mañe/ vegna þeirra Villumaña/ sem kolludust Manichei/ Huørier ad hielldu Christum/ ecke ad vera sañañ Mañ/ Eñ skipad hafe hañ med Vallde/ þessum Mañe/ ad vera hreinum/ vegna þeirra Arianorum/ Huørier Daglega hofdu þar a mote/ ad Christur hefde ecke sañ añ og eilijfañ Guddoom.

Þegar Herrañ vor Jesus er nu bweñ ad tala þessum Ordum/ til þess auma Spitelska Mañs/ þa stendur so framveigis j Gudspiallenu. Og jafnsnart vard hans Lijkþrá hrein. Þad er/ j þui sama Bile/ og under eins/ hañ talade til hans. EG Vil/ Vertu hreiñ/ Epter þui sem Lucas vottar. So sañast þad hier um vorn Endurlausnara/ ad hañ sie Mattugur j Verkum og Ordum/ fyrer Gude og ollu Folke/ so sem Cleophas/ og hiñ añar Læresueirn/ sem med honum var/ jatudu/ Luc. 24.

Lærum nu þad hier fyrst/ af Dæme þessa Spitelska/ huørniñ vier skulum haga Bænum vorum/ þa vier komum fram fyrer Gud/ so ad hann Bænheyre oss/ þ er/ Ecke þurfū vier alljafnt ad hafa langar Bænagiord

 er j huar

er/huar vm Christur sialßur aminer oss/hia Matt. 6. seigiande/ Nar þier bidied/skulu þier ecke margtalader vera/ sem Heidingiar. Helldur lætum Bæner vorar vera stuttar og goodar/ og aß Hiarta/ suo sem var Bæn þessa Spitelska. Siaum til þeirra tueggia/sem Lucas vm skrifar/18. Cap. Og seiger/ad tueir Meñ haße geinged vpp j Mysterid/ ad bidiast ßyrer/Añar haßde langa Bænagiord/Vppreiknade huad epter añad sijn Goodverk/sagdest bæde ßasta/ og gießa Tijunder til Fatækra/ aß sijna Fie/og añad ßleyra sem hañ gat til tynt. Eñ añar haßde gooda og stutta Bæn/barde sier a Briost/ og talade ecke vtañ tuo edur þriu Ord/og sagde. Gud/Vertu mier Syndugum Lijknsamur. Huors þessara tueggia Bæn/munde Gude betur lijka/Su langa/sem Phariseariñ haßde/ Eda su stutta/sem Tollheimtumaduriñ ßram bar? Þad vottar Ande Guds/ Ad Tollheimtumaduriñ/ med sijna stutta og Hiartnæmo Bæn/haße ßared hinū Riettlætare heim aptur j sitt Hus.

Þar næst/eigum vier ad ßramßlytia vorar Bæner/ j riettre og sanne Tru til Jesum/Forlætande oss ecke/vppa vor eigen Goodverk/ helldur vppa hans Naad og Forþienustu/og jata hañ ad vera vorn Drottiñ og Herra/Huorium ad gießiñ er øll Magt/bæde a Himne og Jordu. Vær skulum og so læra þad/aß Dæme þess Spitelska/Ad giøra riettañ Greinarmun a millum Andlegra/og Lijkamlegra Giæda/ sem vier vm bidium/ so sem/þa vier bidium Gud vm Fyrergießning Syndaña/ vm Aukning Truareñar og Gudhrædsluñar/og vm Endurßædingena. Vm þetta allt eigum vier Gud ad bidia/an alls Forords/ Þui allt þetta vill Gud gießa og veita/øllum Jdrande Møñum. Eñ huad Lijkamlegum Hlutum vid vijkur/so sem ad er/Heilbrygde/Rijkdoomur/ Lærdoomur/ og añad þuilijkt/Þar vm eigum vier ad bidia/med þessu Fororde/Ad eß þad sie Guds Vilie/og þad meige skie honum til Loßs og Dyrdar/ þa viliū vier þad giarnañ þiggia. J þuilijkañ mata badst sialßur Endurlausnariñ vor ßyrer/þa hañ vppbyriade sitt Daudastrijd/ j Grasgardenum/ og sagde/Fader/Tak burt þeñañ Kaleik ßra mier/Þo ei huad eg vil/helldur huad þu villt. Þegar þu kiemur nu so fram/j þiñe Bæn/fyrer þiñ Frelsara Jesum Christum/ þa vill hañ veita þier/allt þad sem þier kann gagnlegt ad vera/til Lijßs og Sælar/Ja/Þu skallt þa sea ad reyna þad

hid sama

hid sama/ sem þesse Spitelske Madur odladest /ad Jesus mun vel vietta til þijn sijna Blessada Hialpar hond/ ahræra þig og seigia/Eg vil vertu hreinn.

Huggun þa hofum vier oss hier vel aff ad taka/ Ad so sem þad/ad Christur rak ecke þennann Spitelska Mann fra sier/og stuggade ecke vid hønum/ huørsu sem hans Kranklleike var andstyggelegur/ so skulum vær og suo/ j allskonar Sinkdoomum/Hugga oss þar vid/ad þott Hundradsinnum/meige Veykleiken so mykell og Vidurstyggelegur vera sem einum edur ødrum kann til ad valla/ad Mennerner byrge sitt Andlit fyrer oss/og vilie ecke neina Vmgeingne med oss hafa/ þa hefur þo Gud oss ecke fra sier reked/ nie olldungis gleymt. Augliooft Dæme hier vppa/hofum vier a Guds Manne Job/fra huorium Gud veyk ecke/ huørsu sem hann vor Plagadur/þo aller hans Viner yfergæfe hann/ og hefde Vidbiood a hønum.

Vær verdum og eirninn Aminter/ og vidvarader j þessum Herrans Christi Ordum/sem hann talade til þessa veyka Mans/seigiande. Siat þu til/ad þu seiger þad ei neinum. Ad þo eirn edur annar hafe nockrar goodar Gafur þeiged/ aff Lifanda Gude/ huort þad er helldur Lærdoomur/Skynseme/Mælska/Forsialeike/Rijkdoomur/Frijdleike/edur þess konar annad/þa eigum vier ecke ad Metnast/ edur hroosa oss sialfum þar af/so sem marger giora/Einkanlega/þegar þeir þykiast hafa giort nockud Gott aff sier/þa gieta þeir ecke sialfer þagad þar yfer/helldur fara j burt/og seigia fra þui sijnum Vinum og Kunningium/huørsu vel og Heydinglega þeim hafe fared/j þui og þui/og vid hann og hann/og leita sier so sialfer Lofdyrdar. Enn einkum og sierdeilis/ eiga þeir/sem ødrum eiga ad undervijsa/og kienna/ad varast Sialfhælne/og Lasta ecke adra þar fyrer/þo þeir hafe ecke so myklar/ edur fagrar Gafur aff Gude þeiged/ sem þeir/þui so seiger Ande Guds sialfur/fyrer Munn Postulans Pauls 1.Cor.4/ Huad hefur þu þad/ad þu hafer þad ei medteked/Enn fyrst þu hefur þad medteked/Huad hroosar þu þier þa/ sem sa þad hefde ei medteked? Þar næst/þar Christur bijfalar þeim Sinka/ ad Offra sijna Gafu/ epter Logmaals Moysis/ Kiennemønnunum/ þa skal oss þar med kient vera/ad tia oss Þacklaata lifanda Gude fagrann/fyrer alla sijna Nadar Velgiørninga/s hann veiter oss/ og seigia hønum Lof med þirum

 sala

sæla David/þar fyrer. Lof seig þu Drottne Sæla min/og gleym ecke ollu þui gooda/sem hann veiter þier/Þuilijkt Lofgierdar Offur þocknast Gude vel. Forsoomum þui ecke þad j frammé ad læta. Og er þad so sagt um þad fyrra.

Annar Parturinn.

SA seirne Partur Gudspiallsins/hlioodar um Hundradshofdingiann/ sem bad Jesum/fyrer sijnum Þienara/Huar um Texten suo vottar. Og þa ed Jesus gieck jnn j Capernaum. Capernaum var eirn Nosfud Stadur j Galilea. Enn Jnnbyggiarar þessa Stadar voru(epter þui sem um þa er skrifad)O byler og Mordgyruger/Luc.13. Þar fyrer hafde nu sa Romverske Keysare/sendt hingad j þennan Stad/nockra Strijdsmenn/og eirn Hundradshofdingia/ sem þeim skyllde styra/og varna vid allskonar Morde og Manndrape/Eirninn ad hallda Gydinga Folke j Taume/ef þad villde j nockru/Keysaranum motsnuned vera. Þesse Hundradshofdinge/ var af Heidingium Attadur/og hafde vpp alest/ alla sijna Daga j Strijde. Enn med þui, hann umgieckst nockra Stund med al Gydinga Folks/ og sa þeirra Guds Þionustugiord/ Þa fyrer Guds Tilhlutan/fiell hann j Sid med þeim/ og fra sier kastade/ þeim Heidna O-gudlegleika/vid huorn hann hafde vppalest/ enn snerest a Trwarbragd Gydinga/huor ed j þann Tijma voru þau bestu/og hellstu. Jæ/Hann vard so fasthelldinn a þessare Gydinga Trw/ ad þeir Ellstu og Ypparstu af þeim/bæru honum þann Vitnisburd fyrer Jesu/ad hann hefde Vppbygdt/ vppa sinn Eigen Kostnad/þeirra Samkundu Hws edur Kyrkiur. Luc.7. Huad ad er mykels Lofs verdt. Mykla Mynkun og Skomm/gierer nu þesse Heidne Hundradshofdinge/ morgum huerium a þessum Dogum/ sem Christner læitast heita/enn vilia ecke(þo allvel giete)giora Guds Hwse hid minsta til gooda/ og kannskie/ læta sier soddann Ogudleg Ord um Munn falla/ad sig meige einu gillda/þo ad Kyrkiann nidurfalle. Lijtid er þessum og þuilijkum vmhugad/bæde um Velferd sijna og annara/Jæ/ Þad er so ad siæ/ ad so sem þeir være vel til Frids/ ad þar være huorke Kyrkia nie Predikunar Stooll/og þeir þyrfte alldrei Guds Ord ad heyra. Þesser og þuilijker meiga med ollum Riette/ reiknast Heidingium

verre

þeckte/ Eñ vier lætum þessa fara/ þeir munu medtaka sitt Verdkaup um syder.

Nu vilium vier framveigis heyra nockud fleyra af þessum Hundradshøfdingia. Gudspiallamadurin̄ seiger/ ad han̄ hafe komed til Christū/ og tilbeded han̄ a þeñan̄ Hatt/seigiande. Herra/ Þioon minn liggur Jcktsiukur Heima/ og kuelst þunglega. Hier lætur nu þesse Hundradshøfdinge fyrst j lioose/ Trw þa/ sem han̄ hefur a Drottne vorum Jesu Christo/ þar han̄ jatar han̄ ad vera sin̄ Herra og Drottin̄/ Huern Trwareñar Grundvøll/ han̄ hefur vissilega feinged/ og ødlast/ ei af Holldle nie Bloode/ helldur af sialfum Herranum Christo/ Hans Kraptaverkum og Kieñingum/ sem hn̄ framsette j Samkundu Hwse Gydingaña/ sem þesse Høfudsmadur hafde þeim Vppbyggia læted/ vnder huorium han̄ hefur vijst jduglega vered. Þar næst audsyner hn̄ hier Dygd sijna og Elsku/ sem er sannarlega Medaumkan/ sem han̄ hefur til sijns veyka Þienara/ Han̄ bidur Christum so nakuæmlega fyrer honum/ suo sem han̄ ætte ad bidia fyrer sialfan sig.

Lærum þad hier af/ad hafa saña Medaumkan med þeim Siuku/ og kieñum j Brioste um þa/ Verum ecke so Giedharder/ad vier lætum ecki ecke þeirra Neyd til Hiarta ganga/og ef vier gietum ecke añad til giort/ þa bidium þo samt Gud fyrer þeim/ad han̄ vilie alijta þa.

Þienararner hafa og so/hier af þa Amiñing ad taka/ad þiona sijnum Hwsbændum vel og trwlega/koma sier vel vid þa/so þeir nae þeirra goodu Giede/so nær þeim kan̄ a ad liggia/ ad þeir þa ecke alleinasta bidie Gud fyrer þeim/helldur og so giore þeim/ med goodu Giede, þad gott sem þeir kuña.

Eñ huornen̄ giegner þa Herran̄ vor Jesus/þessare Bæn Hundradshøfdingians? Han̄ tekur heñe j hin̄ allra besta og blijdesta Mata/so sem hn̄s var vane og Vijsa til. Eg/seiger han̄/vil koma og lækna hn̄. Skodum hier nu Audmykt og Giæskurijke/vors Blessada Naudhialpara Jesu Christi. Þo þesse Hundradshøfdingians Þienare/ være bæde Auduirdelegur og Fatæk/þa telur hn̄ þo ecke epter sier/ad ganga til hn̄s a sijnum Signudu Footum. Vær lesum hia Johañem/ 4. Cap. Ad þegar Kouungsmadurin̄/ sem var Rijkur og Megtugur/ ad Aud og

 Velgeing-

Velgeingne þessarar Veralldar/Rom/ og bad Jesum ad fara oþan med sier/ og Lækna Son sinn/þa hafþe hann ecke viliad veita honum þad/ edur taka þar under. Enn strax sem hann fær Bod þessa Hundradshøfding ia/um hans Fatæka og Volada Þienara/þa seigest hann vilia koma sia lfur/og lækna hann. Og kiemur þad hier riettelega fram/ sem Petur vottar/Act.10. Ad þar er eckert Manngreinar Alit hia Gude.

Nu ef vær giætum ad oss sialfum/þa finnum vær/ ad mykle ødruvijs er vorum Giedsmunum hættad/enn Jesu vors. Þui huør er sa/sem ecke virde meir og framar/þa Rijku og Volldugu/ sem stoor Metord hafa j Heimenum/Enn þa Aumu og Fatæku? Jæ/Þad geingur so til/ bæde fyrer oss/sem eigum ad heita Kiennemenn/og Epterfylgiendur Herrans vors Jesu Christi/sem og ødrum vt j fra/ad vier erum længtum fúsare og fl iotare ad ganga til þeirra Rijku/ og vitia þeirra æ sinne Sootfarsæng. Kann skie stundum/fyrer Matur og Gafur/og ad vier mættum fæ Nyt lle þeirra/Enn til þeirra Aumu og Volundu/ sem eckert hafa til.

Þui skulum vier hier Aminter vera/ af Dæme Herrans Christi/ Ad fara ecke ad Mannvirdingum/helldur læta oss alla vora Brædur og Systur vera jafn kiæra/huørt þeir eru helldur Rijker edur Fatæker/ Vitia þeirra og giøra þeim til gooda/so myked sem oss er møgulegt.

Nu sem þesse Hundradshøfdinge heyrer/ huørninn Herrann vor Jesus tekur vnder vid sig/vegna sijns Þienara/þa seiger hann so. Herra/ Eg er þess ei verdugur/ad þu ganger jnn vnder mitt Þak/ helldur seig þu eitt Ord/Og mun minn Þioon Heilbrygdur verda. Hier medkiennet Hundradshøfdinginn ad nyu/huør hans Trw sie/og Meining vm Herrann vorn Jesum Christum/sem er/Ad hann sie eirn Herra og Kongur/æd re øllum ødrum Kongum/so sem hefde hann so sagt og talad/Þad er ecke tilheyrelegt/ad þu hinn allra Heilagaste/og hinn allra Rijkaste/og Volldugaste/Jæ/Þu sem ert øllum Einglum og Mønnum ædre/skuler Lijtelæcka þig so/ad ganga j mijna audvirdelega Kofa/og vnder þad Þak/ sem ecke er vtan af Halme og Heye giørt.

Hier kann einhuør ad spyria. Huør var Ordsok þar til/ad Hundrads høfdinginn Reiknade sig so alldungis Overdugann/ad Christur skyllde nalægast sig/og sitt Heimile? Sumra Meining hefur vered su/ Ad med

þui/hañ var Heidiñ Madur/þa munde hañ hafa haft Afrwnadar God/ j ſijnu Hwſe/og þeſſ vegna ecke viliad lata Chriſtū koma jñ þangad/ og ſia þau/Eñ huør vill þui trwa? Þui hefde hañ vered Skwrgodadyr kare/þa hefde Endurlauſnariñ vor alldrei bored honum þañ Vitnisburd. Ad hañ hefde ecke þuilijka Trw funded j Jſrael. Añara Meining er ſu/Ad Hundradshøfdingiñ hafe jatad ſig Overdugañ Chriſti Nalægdar/vegna Gydinga/ huorier ad høfdu Vidbiod a þui/ ad hafa nockra Umgeingne med Heidnum Moñum/Act.10. Og villdu huørke Samnautn nie Samdryckiu hafa med þeim/Joh. 4. Eñ huorniñ ſem þeſſu er vared/ þa verdur oſſ hier utmalud hin allra ſtærſta Audmykt/ ſem Hundradshøfdingiñ hafde/fyrer Herranum vorum Jeſu Chriſto/epter huørre vier eigum/a og alla Tijma ad breyta. So ſem Poſtuliñ kieñer/1.Pet.5. Lijtelæcked ydur/vnder Vollduga Guds Hønd/ſo ad hañ Upphefie ydur a ſijnum Tijma.

Lærefødurnū Auguſtino þanſt ſo myked til þeſſarar Audmyktar Hundradshøfdingians/ ad hañ ſeiger/ Ad hañ viðurkieñe ſig Overdugañ/ ecke alleinaſta þeſſ/ad Chriſtur ſkyllde jñganga j ſitt Hwſ/helldur og eiñiñ j hans Hiarta. Feſtum nu þetta j Miñe/og latum oſſ hafa þad epter Hundradshøfdingianum/ad audmykia oſſ og Lijtelæcka alla tijma/ j vorum Bænum/fyrer vorum bleſſada Endurlauſnara/ og ſeigium.

O/Herra Jeſu/Þu Bleſſada Lambed Guds/Hafe þeſſe Høfudsmadur hallded ſig ſo Lijtelmotlegañ/og Overdugañ/þar til/ad þu ſkyllder ganga jñ vnder ſitt Þak/þar hñ hafde þo margt gott og loflegt j ſijnu Fare/ſo ſem ſialfer Gydingar bàru honum Vitne fyrer þier. Æ/Huad myklu Overdugre mun eg þa vera/miñ Lauſnare/ ad þu ſkyllder jñ ganga j Hwſ mijns Hiarta/og bwa þar ꝥ trwna? Þu chriſtiñ Madur/Þegar þu geingur til Heilags Sacramentis og Mettar og Dryckiar þar Sálu þijna/med þeim Himneſku Kræſingum/Holldſins og Blodſins Chriſti. Huad er þad añad/eñ Jeſus jñgeingur þa/med allre ſiñe Nad og Forþienuſtu/jñ vnder þitt Þak? þad er j Hiarta þitt. Þar fyrer latt þier þad hier kient vera/ Ad audmykia/og Lijtelæcka þig af Hiarta/ med þeſſum Hundradshøfdingia/ fyrer þijnum Himneſka Veytara/og ſeigdu ſo. O/ ſæte Jeſu/Ecke er eg þijn aumaſta Skiep-

na þess verdug/ad þu skyllder so koma til mijn/og giefa mier þitt Dyr mæta Hollo og blessada Blood/ til eirnrar andlegrar Fædslu og Næringar minne Sælu/ Og taka þier so Heimele og Bustad j mier. Þegar þu so giorer/þa ertu riett Proþadur/so s Postulin Paulus bijdur/1.Cor.11.

Framveigis seiger so Hundrads Hofdingin. Seig þu eitt Ord/ og þa mun minn Þion Heilbrygdur verda. Hier jatar og Vidurkienner hann þyrer øllu Folke/ Herrans Christi Guddoms Krapt/og Oseigianlegt Almætte/ad vera so myked/ad honum sie eingin Hlutur Omattugur/ og hefur þesse Hofudsmadur(þo Heidinn være)kan efa lesed þad/ og lært/ sem David talar j þeim/107.Psalm. Þar hann seiger/Ad Drottinn hafe sendt sitt Ord/og giort þa Heilbrygda/og frelsad þa/so þeir lietest ecke. Og vppa þad/ad eingin drage sier neirn Grun nie Meining/þar af/ad hann talade þetta af Hræsne/ vid Herrann Christum/ helldur sie þad sijn fullkomleg Trw/ad hann sie sa same Gud/sem giete alla Hlute med eenu Orde giort/þa tekur hann hier Dæme vppa/af sialfum sier/so seigiande. Eg er Madur/ Yfervalldenu vndergiefenn/hafande vnder mier Stijds folk/og nær eg seige þessum/Far/ þa fer hann/ og ødrum kom/ þa kiemur hann/Og Þræle mijnum/gior þetta/ og hann giører þad. Þad er/sem hann hefde so sagt og talad. Ef ad mijner Þienarar/og Stijdsmenn/sem eg hefe vnder mier/hlijda giarnsamlega øllu þui/ sem eg bijd þeim og skipa/ og giora þar epter/ þar eg er þo ecke vtan eirn sliettur Strijdsmadur. Huad myklu framar/mun þa bæde Soott og Daude/Kuille og Krankdæme/og aller adrer Hluter hlijda þier/þa þu talar til þeirra/Þar þu ert sannur eilijfur og Almattugur Gud? Berande alla Hlute med Orde þijns Kraptar/so sem S.Pall vottar vm þig/Ebr.1. Cap.

Nu sem Endurlausnarinn vor Jesus Christus/ heyrde þesse Vigtug Ord/ z Argumenta Hundradshofdingians/þa seiger Gudspiallamadurinn Ad hann hafe vndrast/Þad er so ad skiliast/ecke so sem ad Herrann Christur hefde ecke vitad ædur/ huorninn ad Hundradshofdingians Trw/og Hiartalage var hattad/Þui hann er Hiartanna og Nyrnanna Ransakare/og veit vel huad j Manenum er/Helldur Gledur hann sig/yfer hans Trwar styrkleika/og seiger so til þeirra sem hia honum voru. Sannlega seige eg ydur/ad þuilijka Trw hefe eg ecke funded j Jsrael. Ad sønnu voru

voru þeir marger/ j bland Jsraels Folks/ sem hoꝼdu mykla og sterka trw/ so sem var/ Simeon/ Aña/ Læresueinarner Christi/ Eñ þo einkanlega ꝛ hierdeilis sialꝼs hans Signada Mooder/ Jomfrw Maria. Eñ þad/ ad soddañ Trw skyllde þiñast hia einum Heidnum Mañe/ Þad er þad/ sem Christur hroosar hønum hier so mykelega ꝼyrer.

Nu epterꝼylger Spaadomur edur Kieñing Herrans Christi/ sem hñ þar amꝼ setter vm Heidingia/ og þa Trwarsnaudu Gydinga. Gydinga lydur var ad søñu sialꝼs Guds wtvaled Folk/ komed aꝼ Abrahams Sæde huorin ad Herrañ Christur haꝼde margar Gaꝼur tillagt/ ꝼramar ødru Folke/ So ad sialꝼur Gud/ villde læta siñ Hiartans Elskulega Son/ aꝼ þui ꝼædast/ hingad j þeñañ Heim. Samt sem ædur/ var þad eitt mestsnweñ Lydur/ sem var bæde Vantrwadur og Foreckunarsamur/ vid Gud og Meñ/ so ad sialꝼur Jesus klagar yfer þeim/ vijdar eñ j einum stad/ ꝛ talar so til þeirra/ Matth. 23. Jerusalem/ Jerusalem/ Þu sem Aꝼlijꝼar Spaameñena/ og Grytter þa sem til þijn eru sender/ Huersu opt heꝼe eg viliad samansaꝼna þier/ so sem Hænañ saꝼnar Vngum sijnum vnder Vænge sier/ og þier haꝼed ecke viliad. Þar ꝼyrer seiger nu Endurlausnar eñ vor þeim ꝼyrer/ huad ꝼyrer þeim mune liggia/ sem er/ Ad þeir mune vm sijder wtrekner verda/ ꝼra Gude/ j hin ydstu Myrkur/ þar ed vera mun Op og Tañagnystran/ Huad nu og eirniñ er vppꝼyllt ꝛ ꝼramkomed/ vid þa. Eñ Heidingiar munu j þeirra stad koma. Og sitia til Bords med Abraham/ Jsaach og Jacob j Himnarijke. O Herra Gud/ huilijk vm skipte eru þetta? Vppa vora Sijdu Heidingia/ eru þau Dyrdarleg/ Jæ/ Sætleg/ og huggunarsamleg. Eñ vppa hina adra Sijduna/ eru þau hryggeleg/ ꝼull Eymda/ og allskomar Harmkuæla. Hier kiemur þad ꝼram/ sem sialꝼur Sañleikssins Muñur/ hootar þeim Vantrwudu/ og þot hertu Gydingum/ hia Matth. 21. Cap. Þar hañ so talar. Eg seige ydur/ ad Guds Rijke skal ꝼra ydur takast/ og gieꝼast Heidingium/ sem særa skulu Avøxt þar aꝼ.

Þeir Fatæku Heidingiar/ voru so ædur ꝼoracktader hia Gydingū/ ad þeir villdu ecke neyta Matar/ edur sitia til Bords med þeim/ sem aꝼ Heidingium voru komner. Dæme hier vppa/ hoꝼum vier a S. Petre/ þa hañ epter Guds skipan/ Reyste til Cornelium/ ad vndervijsa hønum

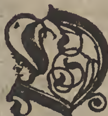
 vm Guds

vm Guds Rÿke/Og so sem hañ kom aptur til Jerusalem/Aløfudu þeir Christnu/sem aþ Vmskurniñevoru/Postulanum/mykelega þar þyrer/ad hañ hefde geinged jñ til þeirra/sem hefde hafft Forhwd/og eted med þm.

Eñ Lofadur sie Gud/ad sijdañ þad skiæra og hreina Evangelij Lios/ er vtbreidt vm alla Verolld/ þa hefur Gud ecke ad eins/ virdt oss auma Neidingia þess/ ad vær meigum nu sitia til Bords med Judum/hier j Neime/helldur vill hañ veita oss þar ad auke eñ meire Æru/sem er/ Ad meiga sitia ad Bordum/med Hofdingiū allra Juda/og Gydinga/ Abraham/Isaach og Jacob/ Og þad ecke hier/helldur j Himnarijke eilijflega. Hiad ad þm og edlast/oss veite Gud Fader/j Nafne sijns Sonar/ Jesu Christi/ AMEN.

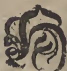
Fiorda Suñudag epter Þrettanda.

Evangelium/ Matth.8. Cap.

G er Jesus stie a Skip/fylgdu hans Læresueinar hønum epter/Og sia þu/ad mykell Okyrrleike giordest j Sionum/ad Skiped la vnder A-follum/ Eñ hañ suaf. Og hans Læresueinar geingu til hans/Vøktu hañ vpp/ og sogdu. Herra/ Hialpa þu oss/ vier forgaungum/ Eñ Jesus sagde til þeirra. Hvad hrædest þier Lijtelltrwader? Þa reys hañ vpp/ hastade a Vindeñ og Siooñ/og þar vard Logn myked. Eñ Meñerner vndrudust/ og sogdu/ Hvilijkur er þesse? þuiad Vindur og Sioor hlijda honum.

Exordium.

JNN Vijse Syrach talar so/ a medal añara Orda/ j sinnar Bookar 27. Cap. Og seiger. Ad lijka sem þad Ofneñ Reyner nya Leyrpotta/So reiner Mootganguriñ Mañsins siñe. Ad sonu er þad satt/sem Spamaduriñ Jeremias seiger. Ad Mañsins Hiarta verdur ecke vel/edur Audvelldlega Rañsakad. Eñ þo er þui

er þui ſo vared og hættad/ad þegar Motlætis Bylgiur og Reynſlur vil ia ad Hondum koma/ þa verda opt og tydum auglios Hugſkots hiørtu margra/So ſem hiñ gamle Simeon/ ad Orde kiemſt/Luc.2 Sumer eru þeir/ſem a Motlætis og Hørmungar tymanum/haꝼa ſtyrkua og orugguа Trw/ ſuo ſem var Stephanus/ Huør ed þo hañ være til Dauda Dryttur/Þa var hañ þo ꝼullur aꝼ Nad og Styrkleika/ Act.6. Þar þuert a mote/ꝼiñaſt marger/ ſem eru miøg Jſtødulauſer og Trwarlitler j Motgangenum/ſo ſem ad voru/ Kongsmaduriñ aꝼ Capernaum/ Fader þeſſ Tunglſiuk a/Martha/og adrer ꝼleyre. Hiner þridiu eru þeir/ ad þa nockud J-dalpar/Þa verda þeir olldungis Trwarlauſer. Vm þeſſa talar Chriſtur/Luc.8. Og ſeiger/ Ad a Hørmungar Tymanum ꝼalle þeir ꝼra. So ſiaum vier þad þa ſatt ad vera/ſem Syrach ſeiger/ Ad ſo ſem Ofneñ reyner nya Leyrpotta/So reyner Mootganguriñ Mañaña Siñe. Og hiñ heilage Tertullianus Læreꝼader/ſeiger. Ad þa meñ verda reynder/j Ellde Motlætingaña/Þa læte ſig hid ꝼyrſta j Lioſe Trwiñ vor/huørniñ heñe er hættad. Þetta hid ſama ſetur oſſ ꝼyrer Siouer/þeſſa Dags Evangelium/ Þui ſo ſem þad/ ad Fuglarner vppꝼoſtra ſijna Vnga/ ꝼyrſt ꝼram epter Gøtunum/ a medan þeir eru Vnger og Veyker/Eñ þa þeir vaxa vpp/þa yꝼergieꝼa þeir þa ſtraxſamañ/ ſuo þeir Lære þeſſ helldur ad ꝼliwga/og bera ſig ſialꝼer. Eins giører hier vor Drottiñ Jeſus Chriſtus/ vid ſijna Læreſueina/ad þa hañ heꝼur kient þeim/huørſu ſtadꝼøſtum þeim byrie ad vera/og ſtedugum j ſiñe trw/ þa vill hañ ſo ſem reyna/ huad þeim haꝼe ꝼram ꝼared/ Tekur þa med ſier/vt a eitt Skip/ſyner þeim þar hrædelegañ Sioar Haſka/ Og þo ad Herrañ ꝼiñe ecke j þeſſare Reynſlu/hia ſijnum Læreſueinum/hira allra ſterkuſtu Trw/þa ꝼiñur hañ þa ecke olldungis Trwarlauſa/helldur Lyktelſtrwada. Huørs vegna hañ aſakar þa/eñ heꝼur þo jaꝼnframt þui/j ſo ra Medlijding vid þa/og Hughreyſter þa/med þeſſu ꝼurdanlegu Kraptaverke/ ſem hañ giører a Sioonum.

Vier vilium/yꝼervega þetta heilaga Evangelium/j tueimur Emagreinum.

Og er ſu ꝼyrre/vm Læreſueina Herrans Chriſti/Og þær Motlætingar/ ſ þeir verda ad lijda/huørier Herranum Chriſto vilia riettelega epter ꝼylgia.

Auñur er vm þad/ huoruiñ hañ kañ Dasamlega ad hialpa oss/ vel og ollum vorum Mañraunum/ þa honum so synest. Hialpe oss Gud Fad er/so ad vier mættum þetta Rækelega yferuega.

Fyrre Greiniñ.

TJimeñ a huorium Endurlausnariñ vor Jesus/kallade sijna Lærisueina med sier/til Skips/var Kuølldtijme/ Da hañ blessadur var orðiñ mæddur/ad kieña og Predika/allañ Dagiñ fyrer/Guds Ord/þa seiger Gudspiallamaduriñ. Ad hañ hafe styged a Skip/og hans Lærisueinar hafe fylgt hønum epter.

Huar af vier skulum þad fyrst læra/Ad huert helldur sem vier viliū Reysa til Lands edur Sioøar/Da gleymum þui ecke/ad taka Jesū med oss/vppa Reysuna. Einkum/þa vier eigum fyrer Hende/þær hættusomu Sioofferder/þa sleppum honū ecke/ helldur bidium hñ/ ad vera med oss Jñanbords. Vær skulum og suo varast/ ad dryia jllar og Ogudlegar Synder/ adur eñ vier gaungum til Skips/ So huerke vær sialfer/ nie adrer vorer Førunautar/kome vorra vegna/ j nockra Olucku/ edur Lijfs hæsku/Setiande oss fyrer Sioøner/Dæme Jonæ Spamans/ þa hann villde flyia fyrer Auglite Drottins/þa tokst honum þad ecke odruvijs eñ so/Ad þar kom huilijkur Stormur/ad Bylgiurnar hofdu so ñ bæde suelgt hañ/og hans Skipueriara/j sig. Helldur/sie so/ad vier fykiunst piñna med oss/ad vær høfum stygt(sem þui midur/af oss skiedur)Gud vorn/med Syndum vorum/jllum og liootum/Da Jdrunst þeirra af Hiartta/adur eñ vær nockur stadar af Stad ferdunst. Siaum Dæme þess gooda Guds Mans.S. Pals/Af þui hañ took Jesum j fylge med sier og var Gudhræddur/Da leyste og so Drottiñ ecke alleinasta hañ/Helldur og so hans Fylgiara/sem med hønum Sigldu/fra þeirre Hættu/sem þeir a Sioonum reyndu/Act.27. Eins gierer Gud ver/eñ nu j Dag/ og þad sama fyrer þeim og Alvarlega Bæn/þeirra sem hañ elska.

Framar stendur j Gudspiallenu. Og siaa þu/ad mykell Okyrrleike giørdest j Sioonum/so ad Skiped laa vnder Afollum/eñ hañ Suaf/et cet.

Hu vilium vier þessu næst heyra/ huad Skip þetta/ sem Herrann Christur

Christur a stie/med sijnum Læresueinum/hafe ad merkia/Sem er/hans Christne hier i Heime. Og er hinn fyrste Partur/þessa heilaga Evangelij/so sem eirn Spaadoomur/edur Fyrersogn/ um þær Motlætingar/ jnra og ytra/sem Guds Børn verda ad lijda. Nu med þui/ad Skiped/skule þad til Gagns og Brwkunar verda/ þa hlytur bæde ad vera a þui/Styremadurinn sem þui skal stiorna/sõ lijka Næsetarner/edur Roodrar meñerner/huørutueggiu eru a þessu Andlega Skipenu/ sem merkest fyrer Guds Christne. Hier er Styremadurinn/ sem leider vor hættu/ og huørium Vanda/ þad er/ Drottinn vor Jesus Christus. Hier eru Rodrarmeñerner/sem eru/Twlynder/ Gooder og Gudhrædder Guds Ords Þienarar/huøriet kieñaeiga Veg og Gotu Drottins til eilijfs Lijfs. Enn Flutningsmeñerner/edur Pijlagrijmarner/ sem a þessu Herrans Christi Skipe sigla vilia/ eru Riettrwud Guds Børn. Huad er þad þa/ sem þesser Andlegu Rodrarmeñerner Herrans Christi/ eru sijnum Yfermañe um skylluger?

1. Fyrst er þad/ad þeir eiga ad hlijda honum/ j ollu þui hann skipar/ so sem giordu hier hans Læresueinar.

2. Þar næst/ad vekia hn/þa Stormur Freistingañã/og Bylgiur Motlætesins astrijda/Og þad med Bæneñe/so vier þorgaungum ecke.

3. J þridia lage/ ad fordast øll Skier og hættur/ sem Skipenu kuña ad granda. 4. J fiorda lage/ ad þiora þad vel og trulega/ sem hann hefur boded. 5. J fimta og sijdasta lage/ Ad fæla j burt þau Illhuele/ og Siooskrymsl/ sem þessu Skipenu kunna Skada giora.

Þar huert a mote/wtkrefur sa ædste Skipherra/þessa Andlege Skips/af sijnum Reysumoñum/og Pilagrijmum/ad þeir halde sig j riettre Veru/og Virdingu/ sem ber. Þar næst/Ad þeir sieu þolenmood/j allskonar Motlætingum/sem uppa kuña ad falla/Jñañ Skips borda. J þridia lage/ Ad þeir sieu Packlater fyrer þad/hann þeim veiter/ og gooda gierer.

Hier wt af skulum vier ei þad til Lærdooms taka/ad so sem þad/ad Herrañ Christur var ecke langt fra sijnum Læresueinum/ helldur Jñan bords hia þeim/ þa Diøfullinn liet þeñan Ofyrrleika Siafarens uppa

koma/Job.41. Eins er þad eñ nu/ad þegar Christur er oss sem nalæg aftur/og hañ byr j Hiortum vorum/ fyrer Trwna/ þa koma opt og tijdum vppa/Bylgiur Motlætesins/ so sem Læresueinarner Herrans þeingu ad reyna.

J añañ mata/ef vier viliū riettelega/epterfylgia vorū Herra Jesu/ þa meigum vier þar vidbwast/ad adskilianlegt Adkast og Motlæte/mune ad oss ama. Þuiad fyrer margar Motlætingar/hliotum vier jñ ad ganga j Guds Rijke/ Act.14. Og Endurlausnariñ vor seiger sialfur. Ad sie so/ad vier vilium sijner Læresueinar vera/ Þa skulum vier taka sinn Kross vppa oss/og fylgia sier epter. Item/Huør hañ tekur ecke sinn Kross vppa sig/og fylger mier epter/sa er mijn ecke verdugur/Matth.10.

Ecke skulum vier læta oss þykia þad þungt/þo vær meigum mæta nockrum Raunum/ og Motgange þessa Heims/ þui þad hafa betre Menn orded ad lijda/eñ vær erum.

Dæme hier vppa/hofum vier/af heilogum Guds Meñum/j þui Gamla Testamentenu allmørg. Voru þad ecke myklar og stoorar Motlætis Bylgiur/sem David/Mañ epter Guds Hiarta/ yfer geingu/þa hañ vard ad flya vndañ sijnum eigen Syne/med Grætande Tarum/Berfættur? Ecke voru og helldur miñe Hormungar/ þess Guds Mans Jobs/ þa hans Þienarar voru slegner med Suerde/ hans Vxar og Asnar/voru med Vallde burt tekner. Elldur af Himne/vppbrende hans Fienad. Caldearner tooku fra hōnum/øll hans Camel Dyr. Hæsed þad sem hans Syner og Dætur jñe satu/fiell nidur/og sloo þau j Hel. Hañ sialfur var sleigiñ med Kaunum/fra Huirfle til Ilia/Job. 2. Cap. Þa mætte og eirniñ sa Guds Madur Elias/seigia af Veralldareñar Motlæte/ og sarum Sorgar Bylgium/þa hañ sette sig vnder Einerberia Tried/ af Angre mæddur/og þuingadur/ og talade so til Guds. Þad er noog/ so tak nu mijna Saal til þijn Drottiñ / Þui eg er ei betre eñ mijner Forfedur/1. Kong.Bok.19.Cap. Allt þetta vrdu nu Guds Born ad lijda/sem villdu epterfylgia Jesu Endurlausnara sijnum/ og þad gierdu þau j þeirre Trw og Von/ad hañ munde sig alldrei yfergiefa olldungis sem og eirniñ skiede.

So lattu þig nu ei Forundra þar vppa/ edur þykia þad myked/ þo Gud

Gud leggie þier nockurn Kroſſ vppa/þui þad er vÿſt Teikn Guds Bar-
na/ad þau eru ſiallðan æn einhuorrar Angurſeme/ j þeſſum Heime.
Þar fyrer huggar han̄ ſialfur þig og mig ſo/ hia Spæmañenum David/
ſeigiande. Eg er med þier j Neydeñe/ Eg vil þier þadan̄ wtryckia/ og
þig Vegſamlegan̄ giøra. Alldrei ſkiedur þad ſuo/Ad þar ſem Herran̄
leggur einum edur ſierhuørium ſin̄ Kroſſ vppa/ ad han̄ vÿkie fra þeim ſa-
ma/ſo leinge han̄ helldur ſier faſtlega vid ſin̄ Endurlauſnara j ſañre trw.
Nu vilium vier/oſſ til Huggunar/Siæ Miſmun þan̄/ſem Gud gi-
ører opt og tÿdum/æ millum ſiña Barna/ſem han̄ elſka/og hans Kroſſ
vppa ſig taka/Og hiña añara/ſem eru Iller og Ogudleger. Sañlega
hafa fleyre Skip/æ þeſſum ſama Sioo ſtødd vered j þetta ſin̄/eñ þad ei-
na/ſem Herran̄ Chriſtur var æ/med ſÿnum Læreſueinum. Eñ kan̄ ſkie
þau hafe þo ecke orded vør vid ſo mykeñ Storm og Bylgiur/ſem þad.
Eñ huørnin̄ mun þetta til koma? Herran̄ hefur ecke viliad virda hina
adra ſo mykels/ ad læta þa lÿda nockurn Kroſſburd med ſier/ ſem alldrei
villdu þeckia han̄/og epterfylgia hans Kieñingu/bæde j Hoguærd og Lÿ-
telæte/So ſem voru Gydingar margerhuørier/Epter þui ſem han̄ ſeig-
er. Læred af mier/Þui eg em hogværi/og af Hiarta Lÿtelætur/ Matt. II.
Nu kan̄ einhuør ad ſeigia/Huad kom þar til/Ad Herran̄ Chriſtur le-
yfde Dioflenum/ad læta þeñan̄ Storm/og O-kyrrleika koma vppa Skip-
ed/ſ̄ han̄ var æ ſialfur Iñanbords? Fyrſt ſkiede þad þeſſ vegna/
ad hn̄ villde þar med/reyna Trw Læreſueinaña ſiña/og huad mÿked þeim
hefde nu fram fared/ af hans Kieñingu/ og Kraptaverkum. Jeſus
hafde æ þeſſum ſama Deige/framſett fyrer Læreſueinum ſÿnum/Leynd
ardooma Guds Rÿkis/ſem var/vm þad Fiøgrahanda ſlags Sæde/Vm
Illgreſed/ſem fiell j bland Hueiteſins/Vm Muſtardskorned/Vm Sur-
deiged/ Vm Fieſioodin̄ ſ̄ fundin̄ var. Nu ſem hn̄ var bwen̄ ad þeſſu/
Spyr han̄ ad/huørt þeir ſkilie allt þetta/ ſem han̄ hefde framſett/ Þeir
ſeigia Jæ/ Þeir þykiaſt vita allt þetta/vppa Fingur ſier. Þar fyrer læ-
tur nu Herran̄ Chriſtur þa koma/j þeñan̄ Reynſlu Skoola/ſo þeir meige
ſialfer kañaſt vid/ad ei ſieu þeir eñ nu ſo ſterker/eda fullnuma ordner/ j
Guds Orde/ſem vera ætte. Eins geingur þad eñ nu j Dag til/ fyrer
Chriſti Søfnude/Þui koma þar adſkilianlegar Motlætingar/Kroſſburd

ur og Freistingar vppa/ad Herran Christur vill reyna Styrkleika Truar vorrar/og locka oss til ad elska og akalla sig/meir og framar.

Þar næst kiemur þad so til/Ad han kiende/bæde þessum sijnum Lære-sueinum/og oss/sem nockurskonar Motlæte lyded hefum/Ad hafa Samaumkan med þeim/ sem i Krossburdarens Skoola ganga/og hugga þa/ Þui huorninn kynum vier þad ad giora/ nema vier hefdum adur sialfer/ nockud reynt? epter þui sem Postulinn seiger/ 1. Cor.1. Blessadur sie Gud og Fader/Drottins vors Jesu Christi/huor ad er Fader Myskunsemdana/og Gud allrar Huggunar/sa oss huggar i allre Hrygd/suo ad vier getum og Huggad þa/sem eru i allshaattudum Hrygdum/ Og er þetta su fyrre Greinin.

Aunur Greinin.

ANNar Parturinn hlioodar þar vm/huorsu Dasamlega Jesus kan ad hialpa oss/af øllum vorum Motlætingum/ þa oss aliggur/ og vær han þar vm bidium/alvarlega/og af Hiarta. Einginn ma sig furda lata/þo Jesus Endurlausnare vor hafe Yferburde/ bæde i þui og ødru/ ad Frelsa oss fra allskonar Eymdu og Hørmungu/framar enn aller adrer Menn/Þui han er sa sem Gudspiallamadurinn seiger/ Ad Mattugur sie i Ordum og Verkum/ fyrer Gude og øllu Folke/ Luc.24. Han er Herra/ei alleinasta yfer Himne og Jordu/helldur og so Sionum/so sem raada ma/ af þessu heilaga Evangelio/ edur Gudspialle/ Þui hefde han ecke haft Raad yfer Sioonum/ þa hefde han ecke helldur giegnt hønum/nær han hastade a han. Han hefde þa ecke helldur kunnad a Sioonum ad ganga/so sem a þurru Lande/So sem Mattheus skrifar/ 14.Cap. So kiemur þad nu hier riettelega fram/sem David vm hn seiger/Psalm.88. Alla Hlute hefur þu hønum vnder Fætur lagt/ eirninn Fiska þa er i Sionum ganga.

Nuar finnum vier nu vm alla Veralldar Kringluna/þuilijkan Herra edur Potentata/sem hafe þad Valld, yfer Himne/Sioo og Jordu/ sem Jesus Endurlausnare vor hefur? Sannlega huorge.

Þad er skrifad vm Konginn Xerxem/Ad han hafe viliad med Magt sinne/setia Fiotur vppa Siooinn/og med Vende lata Strykia han/fyrer

þan

þan̄ skullo/ad barest höfdu fyrer hönum nockur. Orlög Skip/En̄ þessa
Heimsku og Dærlegheit/ lædu hönum marger/ og læ en̄ i Dag. Sa
Tyrkneske Keysare/giefur sier þan̄ Lofftitel/ad han̄ kallar sig Herra Si
wararens/þo er ecke hans Herradæme edur Magt so mykel/ ad han̄ giete
varnad Sioonum/ad briota bæde Nafner/Land og Megtugar Bygging-
ar/af hans Höfudstad/Constantinopoli. En̄ Jesus er sa riette Herra
yfer Sioo og Lande/sem med einu sijnu Orde/kan̄ ad skipa Nafenu ky-
rru ad vera þa hn̄ vill/ Og lijka vel ad sundurskipta þui i tuo Parta/
þa han̄ vill/so sem han̄ giorde/ nær han̄ leidde Israels Folk yfer Hafed
Rauda/Psalm.106. Julius Keysare/þa han̄ eitt sin̄ Siglde/ og rat-
ade i stora Hafs Naud/so ad Styremadurin̄ meinte/ad þad munde vera
utgiort/ad þeir munde ecke æn Skipbrots af komast/þa suarade hn̄/Ott-
ast ecke/þui þu hefur Keysaran̄ In̄anbords/so meinande/ad eingin̄ Næ-
tta være æ Ferdum/so leinge hn̄ være med sijnum Skipverium. Nu-
ad myklu framar meigum vier þa vera Hughrauster og Oefader/i allskon
ar Motlæte/þa vier holldum oss med Trwñe fast/vid þan̄ Kongin̄ all-
ra Konga/og Drottin̄ allra Drottna/Endurlausnaran̄ vorn Jesum Chri
stum. Þui/ef Gud er med oss/huor kan̄ þa ad vera æ mote oss? Rom.
8. Cap. Ecke duger Diofullin̄ þar til/med allre sin̄e Magt/huorsu feig
in̄ sem han̄ villde/Þuiad Jesus vor/sa sem er bæde hönum/og öllum þa
ns Arum Yfersterkare/hefur med Pijnu sin̄e og Dauda/og Dyrdarlegre
Upprisu/flett han̄ öllum Herklædum/æ huor ed han̄ treyste/ og i sundur
skipt so hans Herfange/So sem þar stendur hia Lucam Gudspiallaman̄e
11. Cap. Seigin̄ þar fyrer med Postulanum Pale/ Rom.8. Cap. Eg
er þess full öruggur/Ad huorke Daudin̄ nie Lijfed/huorke Eingell nie Hö
fdingiastietter/edur Magt/huorke þad Nalæga nie Okomna/ Eige Hæd
nie Dypt/nie nockur on̄ur Skiepna/ fær oss skiled fra Guds Kiærleika/
Huor ad er i Drottne vorum Jesu Christo.

Þar næst/sie so ad vier vilium fæ þad og odlast/af Drottne/ad hann
vilie vera oss Nadugur og nalægur/eirnin̄ hialpa oss/þa æliggur/og Ne
ydin̄ ad oss þrenger/Þa hlijtur þar til ad koma af vorre Hende/Audmi-
uk og Aluarleg Bænagiord/med heitre Hiartans Andvarpan/so sem gi-
ordu hier Lærisueinarner/huor jer ed sögdu. Herra/Hialpa þu oss.

Og þo ad Trwiñ vor ſie mieg lytel/og ecke ſem allra ſterkuſt/ þa mun
hañ þo ecke læta oſſ fra ſier fara ſyniande/edur ſleppa oſſ Nialparlauſum
þui hañ hefur ſialfur þui heited og lofad/ ad hañ vilie ei fra ſier reka
þa Veyktrwydu. Og ecke olldungis wtſlóckua Riukanda Hør/ edur ſun
durbrioota Brakadañ Reyr/Eſa.42. Siaum til/og giætum ad/hu
ad Ofluguṙ Hlutur Bæniñ er. Þegar Moyſes Guds Madur badſt fyr
er vid Hafed Rauda/þa giørde Gud þad fyrer hañ/ad hañ ſkipte þui j
ſundur j tuo Parta/ ſo Folked gieck þar j giegnum/Exo.14. Cap.
J ſama maata frelſade hañ og ſo fyrer Bænar Offred Danielem/og hañs
Stallbrædur/vor þeim Breñanda Elldſins Ofne/j Babilon/Dan. 3.
Alijka Hiſtoriu/ ſkrifar eirn Lærdur Madur/ Ad Nafne Johañes Dia
conus/vm Byſkup Maximinianum/ ſem ætte Heima/j Borgiñe Syra
cuſa/Ad þegar hañ eitt ſiñ Reyſte heim aptur fra Rom/ Þa hafe hann
ratad j ſtærſta Lyfsfaar/med ollum ſynum Skipverium/ þui Sioor og
Bylgiur hafe geinged lukt yfer Skipid a allar Sydur/ Og epter þad
Byſkupiñ hafde veitt þad heilaga Sacramentum/ollū þeim ſ j Skip
enu voru/ og er þeir hofdu aller beded aſamt Gud vm Hialp/ þa hefde
þeir epter þria Daga/ komeſt ad Lande/ſo þeir hafe ecke miſt eirn Mañ
af ſier/Eñ ſtrax ſem þeir voru a Land komner/þa hafe Ekiped brotnad j
Spoon. Slykt hid ſama giører ſa goode Gud/ eñ nu j Dag/og hef
ur giort Jdugleg/ hañ hefur frelſad alla þa/ſem hañ hafa akallad.
Þeſſ vegna bydur hañ oſſ ølkum(Ja/einum og ſierhuørium/ſem hans Na
dar og Adſtodar vilia niotande verda)ad vær ſkulū akalla ſig/Eñ Lofar
aptur a mot/oſſ ad Bænheyra. Eñ huad hañ lofar þa er Omogulegt
ad hañ kuñe þad ad bregda.

Af þeſſu Herrans Daaſemdarverke/ſem hañ giører hier a Sionum/
fyrer Audmiukañ Bænaſtad ſiña elſkulegu Lærefueina/meigum vær aller
ſia og medkieña/þad ſatt ad vera/ſem þar ſtendur/ hia David/Pſalmen
um 107. Þeir ed med Skipunum fara a Sioonum/ og fremia
ſyna Hondlan/a þeim ſtooru Vøtnum. Þeir hafa Verk Drott
ins forſookt/ og hans Daaſemder j Sioonum. Nær hañ tal
ade/hreyfde ſier Stormvinduriñ/ſa ed Olldurnar vpphoof. Þeir foru
vpp til Himenſins/og nidur aptur j Diwpiñ/ſo ad þeirra Ond orvante
fyres

ßyrer Angist. Þeir kumbudu og reykudu/ sem druckiñ Madur/og eingiñ Ræd vissu þeir leingur. Og þeir kolludu til Drottins j þeirra Neyd og hañ Hialpade þeim wr þeirra Angist. Og hañ stillte þañ stora Storm so ad Bylgiurnar læckudu sig/Og þeir vrdu glader vid/ þad Logn var orded. Og hañ leidde þa til Lands/ epter þeirra Osk. Þeir hinu somu skulu Drottne Þacker giora/ßyrer hans Myskunseme/og ßyrer hans Dæsemder/þær er hañ veiter Mañaña Bornum. Og heidra hañ j Samkunduñe/ og loßa hañ j hia Aulldungunum.

Ad sÿdustu vilium vier skoda og yßervega/huer ia sñelega Hiarkans Huggun/og Hugsuolun/ad Herrañ Christur gießur hier ollum Þiædum Sturludum og Angrudum Mañeskium/med þessu sÿnu Dæsemdarverke/ sem hañ giører æ Sioonum. Nu so sem þad/ad hañ med einu Orde hastade hier æ Sioo og Vind/og þad huørtueggia hlÿder hønum/og lætur strax aß sÿnum Oßsa og og Dolgu. So kañ hañ blessadur/og so audvelldlega/þa hønum so synest/ad burt suipta ßra oss sÿnum Krossburdar Bornum/ æ einu Augabragde/allshættudum Freistingum/ sem vort Hiarta kuña ad sturla/ huørsu stoorar og þungar sem Dioßulliñ syner oss þær ad vera. Og þo ad Hollde voru og Bloode synest stundum/ so sem Jesus vor Hialpare og ædste Huggare soße/og heyre ecke til Bæna vorra/þa vier j vorum þreyngiande Naudsynium/til hans kollum & kuøkum. Þa trwum þui þo samt/oss til eilÿßrar Huggunar/ad hñs Fødurlega Hiarta/mune jaßnañ vakande vera til þess/ad haßa Medaumkan med oss/og kieña j Brioste vm oss. Jæ/til þess ad heyra vora Stæatheidne/og gießa Gaum þar ad/þa vier med audmiukre Bæn/ knyum æ hans Nædardyr/ epter þui sem sialßur heilagur Ande/vm hañ vottar/ j Loßkuæde Salom. 5. Cap. Þar so stendur. Eg Seß/eñ mitt Hiarta vaker. Þar er mÿns Vinar Raust/s þar ber. Þessar og adrar þuilÿkar Huggunar Greiner/heßur Guds Ande vppskrißa læted/ecke til Forgießens/ Helldur til þess/ad aller þeir/ sem añadhuort Freistader eru/edur j aßlanni mæta þiæder/af ymeslegu Motlæte/skule sig þar vid gledia/ Hugga og Hughreysta/og vita þad/ad Guds Næd og Hialp/mune sier alldrei aßhorßiñ/edur nockurn Tÿma kuña ad bregdast/æ medañ þar er nockur Truareñar Neyste epter j þeirra Hiarta. Vier vilium þar ßyrer bidia Gud

Tilf j Jesu

j Jesu Nafne/ad hallda Truñe vorre/æ hans Son Jesum Christum/ vid Magt/ allt til vorra Afeloka/Og senda oss Huggarañ þañ H. Anda/sa hana j oss/og med oss efle/og styrke til eilijfs Lijfs. Þad heyre og veite Gud Fader/fyrer Verdskulldan og Forþienustu vors Blessada Endurlausnara og Bloodbrwdguma Herrans Christi. Huorium med Fødurnum og H. Anda/sie Lof og Dyrd/ad eilijfu/Amen.

Fimta Suñudag epter Þrettanda.

Evangelium. Matth. 13. Cap.

ADra Epterlijking/ lagde Jesus fram fyrer þa/ og sagde. Himnarijke er lijkt þm̃ Mañe/ huor ed sæde goodu Sæde j Akur siñ. Eñ þa Meñ suafu/kom Ovinur hans/og sæde Illgrese med/j bland Hueitenu/og gieck j burt. Eñ Grased spratt vpp/og bar Avoxt/þa Auglystest og Illgresed. Eñ Þionustumeñerner geingu til Hwsfodursins/og søgdu hønum. Herra/sæder þu ecke goodu Sæde j Akur þiñ/ Huadan kiemur hønum þa Illgresed? Og hañ sagde til þeirra. Fiandmadurinn hefur þad giort. Þionustumeñerner søgdu þa/ Villtu ad vier førum/ og wtlesum þ? Og hañ sagde/ Nei/ so ad þier vpprætid eige Hueitid vnder eins/ nær þier wtlesed Illgresed/Lated huortueggia vaxa til Kornskurdarens/og æ Kornskurdartijmanum/skal eg seigia til Kornskurdarmañaña. Lesed fyrst samañ Illgresed/og binded þad samañ/ j sma Bindene/til ad breña þui. Eñ Hueitenu safned samañ j mijna Kornhlødu.

Exordium.

IPsalmenum/ 78. talar hiñ Heilage David so/ vnder Personu vors Blessada Endurlausnara Jesu Christi/seigiande. Eg vil mijnum Muñe vpplwka til Ordskuida/og þa hina Gømlu Tilburde wtseigia. Þesse somu Ord Jsprekar aptur/sa Eilijfe

Sañleiksins

Sañleikſins Muñur/ hia Matth. 13. Cap. Þat þetta heilaga Evangelium ſtendur ſkrifad/ J huoriu hañ ſamlijker Himnarijke vid eirn Akurmañ/ ſem ſæd haꝼe goodu Sæde j ſiñ Akur. Hier kañ einhuer ad ſpyria/ huad Herranum vorum Jeſu Chriſto/ haꝼe til þeſſ geinged/ ad hañ talade ſo opt j Epterlijkingum vid ſijna Læreſueina/ Eñ ecke med einꝼolldum Ordum. Hier til ſuara eg ſo. Fyrſt villde Gud taka ymeſlegar Epterlijkingar/ wt af Natturlegum Hlutum/ og einkanlega aꝼ þeim/ ſem oſſ er kuñugaſt vm/ og eru ſem eigenlegaſter/ vppa þad/ ad huort hellſt ẽ Madur ſnere ſier/ edur huørt hellſt ſem hañ horꝼde/ Være þad vpp yꝼer ſig/ Nidur æ Jørdena/ edur og ſo j kringum ſig/ huad ſem hañ være ad giøra edur Jdia/ þa ſkyllde hañ meiga (af øllum Skiepnum j Verolldiñe/ Jæ/ lijka vel aꝼ þeim allra minſtu Jurtum/ og Bloomſtrum Jardarennar) vppvekiaſt og Amiñaſt/ vm þa Hæleitu og Himneſku Hlute. Jæ Vm þa Hlute ſem Ahræra þad/ ſem wtheimteſt aꝼ oſſ/ j voru Kalle og Embætte/ Og lijka vel vm þa Hlute/ ſem æhræra vor Sæluhialpar eꝼne og Eilijꝼa Velꝼerd. Huar ꝼyrer Læreꝼaderiñ Baſilius/ kallar Verolldena/ og Natturu allra Hluta/ eirn Skoola/ j huørium kient verde/ ad þeckia Gud. Þeſſe Nattura Himens og Jardar/ og allra Hluta/ Sagde eirn Einſetumadur/ ad Nafne Antonius/ ad være ſijnar Bækur/ j huøriũ hañ þætteſt alldrei gieta ꝼull Studerad/ þa hañ var j Eydemørkiñe.

J ødru lage villde vor bleſſade Endurlauſnare Jeſus Chriſtus/ hier med gieꝼa ſijnum Læreſueinum/ og ødrum/ þeim ſem Guds Ord eiga ad kieña j Chriſtneñe/ þad til Epterdæmis/ ad þeir ſkyllde giøra vid Tornæme og Faaꝼræde ſiña Tilheyrenda/ og kieña þeim ſem einꝼalldlegaſt/ og ſkilianlegaſt/ þad verda mæ. Eñ ꝼara ecke Oꝼhætt/ j diupum Fundingum/ ſem þeir einꝼolldu kuña huørke ad grijpa nie ſkynia. Med þui þa/ ad þar er eckert ſuo lieft og lijtels verdt Stræ/ ad ecke ſiæſt Skaparans Almætte þar æ/ ſem ſtrax var ſagt. Þa ber oſſ ecke ad vera ſo ſem Heſtar og Mwlar/ æn allrar Athugaſeme/ edur Vmþeinkingar/ þa vier lytum æ Guds Verk/ og ſkapadar Skiepnur hans/ Helldur ber oſſ æ og ſaꝼnañ/ ad læta þad Jardneſka vppvekia oſſ til þeſſ/ ad hyxa vm þad Himneſka. Huar til oſſ ſkal locka og lada/ Epterlijking ſu/ ſem hier ſtendur/ j þeſſa Dags Evangelio. Og er þad tuent ſierdeilis/

ſem

sem vier vilium ad þessu sinne yferuega/ wt af þessu Gudspiallee.

1. Þad fyrra skal vera/ vm þa Tueggiahandaslags Sædmeñ/ bæde vm þañ sem sæde þui gooda Sædenu/og hiñ sem Illgresenu sæde.

2. Þad añad er vm Samtaled sem Þienararner hefdu vid Hwsbondañ/og huoriu hañ þeim suarad hafe. Gud Drottiñ/Fader allrar Naadar/stiorne vorum Hiørtum/so vier mæltum þetta huortueggia/ med Atbugaseme yferuega/hønum sialfum til Dyrdar/Eñ oss til Tijmanlegrar og Eilyfrar Velferdar/Amen.

Vm þad fyrra.

FYrst er oss hier Athugande/huør ad sie þesse Sædmaduriñ/ sem sæde þui gooda Sædenu j siñ Akur. Herrañ Christur seiger sialfur fra þui þar hañ j þessum sama Cap. hia Matth. Vtleggur þessa Eptterlijking fyrer sijnum Lærisueinum/sem er/Ad þad sie Mañsins Sonur/þad er/ sialfur Drottiñ vor Jesus Christur/ huor ed þess vegna kallar sig Mañsins son/ad hñ hefur vppa sig teked/vort mañlegt Hold/og er ordiñ sañur Gud/og sañur Madur/ j einne Personu. Er þetta þa ecke eirn mykels hattar og Dijrmætur Akur Madur? Eñ Orsaker/huar fyrer Herrañ vor Jesus/lijker sier hier vid eirn Akurmañ/eru þessar.

Fyrst/so sem þad/ad vor fyrste Fader Adam/var burtrekiñ wr Paradijs/so hañ skyllde Eria Jordena/sem hans vegna var ordiñ Bolvud/ẽ giøra hana aptur Frioþsama/Gen.3. Eins lijka kom Herrañ Christur hingad/ofan a Jordena/wr þeirre Himneskri Paradijs/vppa þad/ hañ giørde sier eirn Lystelegañ Akur/hier j þessum Ofrioþsama Þyrnum Fulta Heime.

Þar næst so sem þad/ad Akurvinnan er eirn Erfidis samur Hlutur/suo sem Syrach vottar/7.Cap. So gieck þad ecke helldur af/ fyrer Endurlausnaranum vorum Jesu/an stoorrar Mædu/ og Erfidismuna/ þa hañ Eidurleyste Mañkyned/so hañ vard ecke alleinasta/ad sueitast Naalurlegum Sueita/vnder þessum Þunga/so sem Adam/þa hñ Yrkte Jordena/helldur sueittest hañ Bloodugum Sueita j Grasgardenum.

J þridia lage/so sem þad/ad eirn Akurmadur/hefur hina mestu Gleid og Epterlangan þar til/ ad siñ Akur bere ẽ bestañ ẽ mestañ Auoxt/

Eins sÿka hefur vor blessade Endurlausnare/eina Hiartanlega Gir-
nd/epter Velferd allra Mañа/1. Tim. 2.

Nu vilium vier framveigis hefra/ huad Herrañ vor Jesus vill merk-
iast lata/ fyrer Akurin̄/ j huørn þessu gooda Sædenu verdur sad. Hañ
kieñer þad sialfur hier/ j Vtleggingunñe yfer Epterlÿkingena/ og seiger/
þad sie Heimur þesse. Ja/ ad sønu/ þad er su Þry-hlutada Verølld/ edur
þar þriar Hofudstietter/ sem Gud hefur sett og skickad/ sem er Kieñe-
mans stiettin̄/ Valldstiornar stiettin̄/ og Husstiornar stiettin̄. Þessar þr-
iar Ekrur/ Vmgyrder Gud/ so sem añar Mur/ med siñe Vernd og Va-
rdveitslu. Hañ burt tyner og so þadan̄ Steinana/ j þan̄ mata/ ad hn̄ tekur
fra Mønnunum/ þad harda Steinhiarta/ og giefur þeim aptur eitt Ho-
lldlegt Hiarta. Hañ Plæger og sundurskier þeñan̄ Akurin̄ opt og tÿd-
um/ med þui huassa og skarpa Plogjarne/ þad er/ med Krosse og Motga-
nge/ og vokvar hañ med sÿnu eigen Blode/ og yferdogguar hañ/ med sÿ-
nu Himneska Nadar Regne/ og med Blessun sÿns heilaga Anda/ epter
þui sem hañ sialfur lofar/ hia Spamañenum Joel/ 2. Cap. seigiande.
Eg vil vthella af mÿnum Anda yfer allt Holld. Item/ hia Esa. 44.
Eg vil Vatne vthella yfer þa hina Þyrstu/ Og reñande Straumum yf-
er þa þurru/ Og eg vil vthella mÿnum Anda yfer þitt Sæde/ og miñe
Blessan/ yfer þÿna Epterkomendur/ so þeir skulu spretta suo sem annad
Gras/ og so sem Vÿder vid Vatnslækena. Jesus sem er og heit-
er/ su saña Riettlætis Sool/ skyn sialfur yfer þeñan Akurin̄/ og Verm-
er hañ med sÿnum Geyslum. Nu þo ad þesse Himneske Akur Mañ/
sæe þui gooda Sædenu/ (sem er Guds Ord) j sin̄ Akur/ þad er j Hiørtu
Guds Barna/ af huørium hañ hefur samansafnad sier/ eina Samkundu
edur Christelegañ Søfnud hier j Heime. Þa finst þar þo ecke ad sÿdur
Illgrese j bland Hueytesins/ Þad er/ Þar finast optast nær j Christelegre
Kyrkiu/ Ja/ Eg ma seigia alltiafnt/ jller j bland goodra. Þar fyrer
lÿker Herrañ Christur Himnarÿke samañ vid eitt Net/ J huøriu Fang-
ader verda jller Fiskar og Gooder/ hia Matth. 13. Og so s̄ þad/ ad j
Noa Ork/ voru bæde Hrein dyr og Ohrein til samans/ So finast (kan̄
skie) eñ nu j Dag/ j sama Søfnude/ marger Gudhrædder og gooder Meñ
þar og so kuña ad vera marger Gudlauser Skalkar/ og Skielmerar/ j

bland. Eñ hvadañ kiemur þa þetta Illgresed? Edur hvør er ſa ſem
þui ſæer ſo haturlega og Illgiarnlega/ i bland Hveiteſins? Þad ſeiger
off Gudſpialls Textañ hier/ Ad þad hafe giort Ovinurinn. Eñ hver
þeſſe Ovinur ſie/ Þad er augliost af ſialfs Herrans Christi Ordum/ ſem
er/ ad þad er Dioffullinñ/ ſa Helvyſke Hoggormur/ hvør ed vm kring geingur
ſem Greniande Leon.
Þad er Mæltæke/ Ad fra Goodum kome gott/ Eñ fra illum illt/ Og
ad eitt gott Trie kañ ei ad bera vondañ Avøxt/ og vont Trie kañ ei helldur
ad bera goodañ Avøxt/ þui þad er ei Furda/ þo ad ſa goode Gud/
ſæe þar Hveite/ ſem Dioffullinñ ſæer Illgreſe. Þad gooda Hveited/
ſem finſt i Kyrkiu ſöfnudenum/ eru gooder og Gudhrædder Meñ. Eñ
þar a mote Illgreſed/ ſem Dioffulliñ ſæer/ eru þeir Oguðlegu/ ſem hvørke
ſkeyta vm Gud nie Meñ. Nu ſo ſem þad/ ad þetta eru tveir Olijker
Sædmeñ/ Christur og Sathan/ ſo eru og ſo/ þeir goodu og vondu i Søfnudenum/
olijker. Þeir munu og ſo vm ſijder Olijk Laun fa/ hvar vm
ſijdar verdur talad.
Nu vilium vier athuga Tijmañ/ a hvørium Dieffulliñ ſæer þeſſu
Illgreſe/ i bland Hveiteſins. Þad ſeiger off Gudſpialled/ ad þad hafe
verded/ ÞA MEñerner SVafu. Þad hefur ſo laungum tilgeinged/
ad þegar gooder og Fromer Lærefedur/ og adrer Hofdingiar/ ſem vel hafa
ſtiornad/ eru lagðer til ſiñar ſijduſtu Hvijldar/ og eru Sofnader i Gr
ofunum/ Þa hefur Dioffulliñ vered ſem akafaſtur/ ad Sa ſijnu Illgreſe/
þad er/ Ad koma vpp med nyar og Falſkar Kieñingar/ Ill og ſuijvirdeleg
Epterdæme/ ſo ſem ſiaſt kan af adſkilianlegum Dæmum. Þegar
þeir goodu Spameñ/ i þui Gamla Teſtamentenu/ og Poſtularner i þui
Nya/ voru i burtſofnader/ þa utſæde Dieffulliñ ſtrax Fals Spameñum
Falſkre Kieñingu/ og Falskieñendum/ laungtum frekara og fleyrum/ eñ
nockurn tijma adur vered hafdu. Eins geingur þad og ſo til/ i þeirre
Verälldlegu Valldſtiettene. Þegar Gedeon var komiñ til Nada/
þa vppvakte Dioffulliñ i hans Norſe/ ſtrax Illgreſe/ ſem var Sonur hans
Abimelech/ hvør ed Deydde/ og af Lijfe tok ſijna 70. Brædur/ a eiñum
Steine/ ſo ſem leſa ma i Doomara Bok. 9. C. Ecke er Dioffulliñ
helldr Iðiulaus opt og tijdū/ hia Kieñemans Stiettene (hvad Gud nade)

helldur sæer hañ þar og sijnu Illgrese/ so sem skiedur/þa Lærefedurn-er/og þeir sem ødrum eiga ad kieña og Predika/eru Mællauser/eda Nl-woodlauser/so sem Spæmadurin̄ Esaias 56. Cap. ad Orde kuedur/ og vilia øllū þocknast/ huad sem Kieñinguñe lijdur. Þegar þeir s̄ Siæen-dur eiga ad vera/siæ eckert/Og þeir sem Adgiætendur eiga ad heita/gi-æta ecki eckertis/ Helldur læta allt ganga ad sialfu sier/ og fara so sem fara vill/Vandlætingarlaust/sem giørde Eli Kieñemadur/1. Sam. 2. Cap. So er þa Diøfullin̄ so sem Guds Apinia/ og vill hafa sijna Capellu/ þar sem Herran̄ hefur syna Kyrkiu/og Illgrese sitt/saman vid hans Hue-ite/og þessa Hreckvijsena hefur hañ framed/ j fra Upphafe Veralldar-eñar/og fremur eñ nu j Dag/vid allar Stietter. Strax æ Degum vorra fyrstu Forfedra/Adams/Seths/Enochs/sæde hañ sijnu Illgrese nidur hia Cain/og kom hm̄ til ad slæ siñ Saklausa Brodur Abel j Hel/ Gen. 4. Eins lyka epter Flooded/þa kom hañ Cam til ad spotta siñ Fo dur Noa/Gen. 9. I Tijd Moysis og Aarons/Uppæste hañ þa Cho-ræ/Dathan og Abiram/æsamt þeirra Stallbrædur/so þeir settu sig upp j mote Moyse Guds Mañe/med Oplijdne/og Opskopa/so sem lesa mæ j Numeri Bok. 16. Cap. Og so hefur þad tilgeinged fram̄ epter øllū Olldū/ og allt til nælægra tijma/huad audvelldlegt er ad bevijsa/ef þess være Þørf.

Siaū eñ framveigis/ Akiefd þess hreckvijsa Høggorms Diefulsins/ sem hañ hefur haft j frame/vid Stoorherra/Fursta og Potentata/ ecke hefur hañ þa helldur Hlutlausa sied/ so hañ hafe ecke nidursæd hia þeim og so sijnu Illgrese.

Um Saul Kong lesum vær/ad hn̄ hafe Ofsookt David/og adra Gu-ds Kieñemeñ/ allt þangad til/ad hn̄ vard sialfur um sijder ad Diefulsins Illgrese/ og Mordinge sijns eigiñ Lykama/ 1. Sam. 31. David vard Leynelegur Mañdræpare/ og Hoordoms madur/ 2. Sam. 11. Absalon/ Bloodskamare og Brodurdræpare. Achitophel eirn Suikare og fellur sijdan j Orvinlan/2. Sam. 17. Salomon verdur Afgudadyrkare/1. Ko-ng. Bok. 11. Og marga adra fleyre/hefur Diefullin̄ j þeñañ og þui-lijkañ mæta hænkad/huad oflangt er upp ad telia. I einu Orde ad se-gia/Huørsu þad/ ad Illgrese allra handa Villudooms/ geingst eñ nu

 vid

vid/hia mørgum Yfervalldsmeñum/er auglióst nóg/bæde af Sagna bookum og sialfre Reynsluñe —

Hingad til hefum vier heyrt talad/huørniñ Diøfulliñ hafe sæd Illgrese sijnu/bæde hia þeirre Andlegu og Verallðlegu Stiettiñe.

Nu vilium vier athuga/þa þridiu Hefudstiettena/sem er Hwsstiornarstiettena/og sia til/huørt hañ hefur ecke og so vid hana komed/sem hier var tiær. Huadan kiemur Osamlynde Hionaña æ millum/ Hneykslunar samlegt Lyferne/Ostyrelæte Barnaña/Ohlijdne og Ofstope undergiefeña Þienara? Sañarlega/ Ecke af ødrum eñ af þeim jlla Sædmañe Diøflenum. Þui er oss j øllum Stiettum Naudsyn æ/ad hallda Kieñingu/ og Aminiñingu Endurlausnarans vors Jesu Christi/ þar hann seiger/Vaked og bidied/so ad þier falled ecke j Freistne. J Gudspiallenu stendur. Ad þegar Meñerner suafu/þa hafe Ovinuriñ komed/og sæd Illgrese j bland Hueitesins. Olijka Adferd hefur nu sa Himneske Sædmaduriñ Jesus/ hia þui sem Sathan/Hañ sæer Sæde sijnu æ Biertum Deige/Eñ hiñ æ Noottu/Þad er/þegar Meñ varet sem sijst/og þeir liggia j Suefne Athugaleysesins/ Og kiemur þad hier riettelega fram sem þar stendur. Ad sa sem jlla giører/hañ hatar Lioosed/hañ kiemur og ecke helldur til Lioosins/Joh. 3. So skilur þa suo myked/æ millum þess gooda Sædesins/sem Christur nidursæer/og Illgresesins/sem Diøfulliñ utbreiter/sem Dag og Noott/Jæ/ sem Lioosed og Myrkred/og er þad eingiñ Furda/ þui Christur og Belial kunna ønguañ Samfielagskap til samans ad hafa. Og er þad so sagt/ um þañ fyrra Partiñ.

Um þad añad.

NV vilium vier heyra og yfervega/ Samtaled sem Þienararner hafa vid Hwsbooduriñ/og huøriu hañ þeim suarar.

Fyrst stendur hier/ad þeir hafe geinged til sijns Herra/og sagt hönum riett fra/huørniñ ad hans Akurej huørn hñ hefde sæd þui gooda Sæde enuþvære fordiarfadur af Illgresenu/ og biooda hønum þui/ad þeir vilie lesa þad j burtu.

Hier af høfum vier þad ad læra. Huør ad sie Embættis skyllda Þra-

sem

sem Herranum Christo þiena/ j þeirre Andlegu Akurviñuñe/ og huad vÿdt og breidt þeirra Embætte æt tekur. Fyrst er þad/ ad þeir eiga ad Giefa vel Gaum ad Akrenum og ad Sædenu/ Ad Lærdomenū og Lifnadenum/ j Kyrkiu søfnudenum/ og giora Greinarmun a mille þess gooda og illa/ Og nær sem hellst/ illa og Afalagalega tilgeingur/ þa eiga þeir ad leita Raads hia Akurherranum/ og klaga þar yfer hia honum. Ja/ þeir eiga ad straffa slijkt/ med Ordsins Embættisgiord/ bæde j Tijma/ og Otijma/ þa Naudsyn krefur.

Þar næst stendur hier j Gudspiallenu/ Ad Husherrañ hafe bañad þienurunum/ ad lesa j burt Illgreseð fra Hueitenu/ Uffa þad/ þeir uppræte ecke Hueitið under eins/ nær þeir burtlæse Illgresið. Vilande giorer þad/ sa Himneske Akurherrañ/ ad hañ vill ei læta strax burt ræta Illgreseð fra Hueitenu/ so ad þeir/ hia huoriū Dioffulliñ hefur Jñsæd sijnu Illgrese/ mætte hær Tomstund a medañ/ til Betrunar/ so ö opt hefur skied/ ad vondt Illgrese hefur orded ad goodu Hueite/ og tyngast vel. Siæum til/ hefde Gud strax afmaad Adam og Evu/ þa þau fiellu/ edur Abraham og Aaron/ fyrer Affgudadyrkan/ edur Moysen fyrer þad Vijg er hn̄ vañ/ edur David ꝧ hañ Hoordom er hañ j fiell. Ja/ hefde Gud sæckt þeim j Ninive/ so sem Jonas Spamañ villde/ Edur Brent þa j Samaria upp med Ellde/ so sem Lærisueinarner um bædu/ Luc.9. Edur hefde Gud strax uppræt Zacheum og Mattheum/ fyrer þad/ þeir voru Tollheimtu meñ. S. Pæl fyrer þad/ ad hn̄ var Offsoknare Kristneñar. Postulañ Petur fyrer sitt Meineyde. Ciprianum/ fyrer sijna Tøfrakunst. Augustinum/ fyrer sijna Manicheara Villu. Lutherum/ fyrer sijna Muka Reglu. O Herra Gud/ Huad marger gooder Edla Aðvexter hefde þa orded hindrader og Onijter? O huad mykeð gott Hueite hefde þa vered Uppræt med Illgresenu? Þess vegna audsyner oss hier Herrans Giæska og Langlundargied/ sem hañ hafft hefur/ vid þessa og þuilijka Syndara/ þad hañ hafe ecke Lyst a Dauda Syndugs Mans/ helldur ad hañ leidriettest og life/ Þar fyrer/ Fyrergiefur hañ Mañanna Synder/ ad þeir skule giora Yferboot/ og umlijdur Reideñar Kier/ um stundar saker/ med Þolenmæde/ eff skie mætte/ ad hañ kyñe ad locka þa/ og lada til Betrunar/ med sijnu Langlundargiede og Þolenmæde.

 Nu

Nu vilium vier framveigis/ med faaum Ordum skoda og yfervega/ vm stundarsaker/ hvad þad sie/ sem sameigenlegt er/ med þui gooda Sædenu og Illgresenu/ og j hvøriu hellst þau Mismuna.

Fyrst skulum vier vita/ ad þad er eitt sameigenlegt þeirra a mille/ ad þau hafa bæde eirn Akur/ þuiad j Kyrkiusøfnudenum finnast bæde goder og Iller.

J annann maata er þad lijkt med Hveitenu og Illgresenu/ Ad Akurmadurinn veiter hvorutveggiu nockra Forsiaa/ og helldur hvorutveggiu vid Magt/ so leinge sem hann vill.

J þridia lage hefur Hveited og Illgresed þad sameigenlegt/ ad hvorutveggia vex vpp til Kornskieru tijmans/ Illgresed vex jafnvel sem Hveited/ og so sem þad plagar til ad ganga/ þa vex þad framar og fliootara enn Hveited/ og sijnest opt og tijdum/ so sem Illgresed hafe yfertuidena/ Ja/ þad er so ad siaa/ so sem þeim Illu og Ogudlegu gange ecke midur enn hinum. Hier a mot er þad Mismunur a mille Hveitesins og Illgresesins

Fyrst/ ad þad gooda Sæded kiemur fra þeim Gooda Saadmanninum/ enn Illgresed fra Dioflenum.

Þar næst maa sia hvad olijkt/ ad þad gooda Sæded sie/ og Illgresed/ af þeirra eigenn Verkan og Natturu Tegund. Þuiad so sem Hveited er Heilnæmt/ þienande bæde til Guds Dyrkunar/ og Þionustugiordar/ so er þad og so Monnunum Gagnlegt/ og til Heilnæmis skapad. Þar þuert a mote er Illgresed/ ef þad er bakad samann vid Hveited/ og sijdan eted/ mioog skadlegt fyrer Mannsins Hofud/ færande med sier/ bæde Hofudsuimla og Siondepre. Huar fyrer þad er Maalshattur j ødrum Londum/ vid þa sem jlla siaa/ ad þeir hafe eted Illgrese. Þad gooda Sæded þienar ad sønnu til Guds Dyrdar/ enn Monnunum til Heilnæms Lijfs og Sadningar. Þar þuert a mote/ færer Dioffulsins Illgrese med sier/ allra handa Synder og Vondsku/ einkanlega Falskann Lærdom/ med andlegre Blindne.

J þridia lage siest þad a Vøxt og Endalykt hvorstveggia/ hvad olijkt ad sie þad gooda Sæded og Illgresed/ þuiad/ þui gooda Sædenu/ sem eru Børn Liossins/ verdur samansafnad af Einglum Guds a Himnum/

a sijdasta

a sijdasta Deige/ j Kornhlodu/ þar Jllgresenu verdur burtkastad/ j þañ Gloanda Elldsoфn Diøfulsins.

Að sijdustu vilium vier taka oss þad hier til Huggunar/ad þo vær sem Jesum elskum/ trwum a hañ/og hølldum oss stadфastlega vid hñ/hliotum um stundar saker þad ad umbera og lijda/ad Jllgresed ecke ad eins vaxe hia oss/helldur z so længtum hærra/eñ vær. Girniñ þo þad drage fra oss og til sijn/bæde Voxt og Vøkua/þar til ad vier verdū um sijder mz Dau dans Lia Upphøggner/þa mun oss samt ecke verda burt kastad eilijflega/ Helldur a Efsta Deige/þegar Gud hélldur sijna mykla Kornskieru/þa mun oss verda samañ safnad/aф Guds Einglum/ so sem odru Himneskū Hueitiskorne. Og vid þetta Huggade sig hiñ Heilage Jgnatius Byskup/seigiande. Nu ad þessu siñe verd eg Muriñ og Maliñ/ so sem añad Korn/aф Leona Tøñum uppa þad/ad eg verde sijdar meir Drottne mijnum ad þægelegu Braude. Ja/ J odrum Heime munum vier skyna z Liome Himens/og so z eñur Sool/j vors Fødurs Ryke. Þa mun riette lega a oss sañast þad Fyrerheit/ Ad Sæde Riettlaatra mune vara eilijф-lega. Huar til oss hialpe Gud Fader aф siñe Naad/ fyrer Forþienustu Pijnu og Dauda Jesu Christi. Huørium med Fødurnū og H. Anda/ sie Loф og Dyrd/nu og ad Eilijфu/A M E N.

A Hreinsunar Hatijd Mariu.

Evangelium/Luc. 2. Cap.

Þañ Tijma. Þa Dagar heñar Hreinsunar fullnudust/epter Moysis Løgum/ høфdu þau hañ til Jerusalem/ uppa þad/ ad þau a Hendur fæle hañ Drottne/ so sem ad skrifad er j Løgmaale Drottins/ Ad allt huad Kallkyns var/ þ ed fyrst opnade siñar Moodur Kuid/þa skyllde kallast Drottne Helgad. Og ad þau giæfe Offred/epter þui sem seigest j Løgmaale Drottins/ Tuær Turteldwfur/edur tuo Dwfu Unga. Og sia/ ad Madur var þar j Jerusalem/sa ed Simeon hiet/ og þesse Madur var Riettlaatur

hræddur/bijdande epter Huggun Israels. Og Heilagur Ande var med honum. Simeon hafde og Andsuar fenged af Heilogum Anda/ ad hann skyllde ecke Daudann sia/ nema hann sæe ædur fyrre/ Christ Drottins. Og hann kom af Andans Tilladan j Musterid/ Og þa Foreldrarner hofdu Barned Jesum j Musterid/og giordu fyrer honum epter Sidvenju Lagana/og hann took hann þa vppa sijna Armlegge/Lofade Gud/og sagde. Drottinn/Lææt nu þinn Þion j Fride fara/epter þui sem þu hefur sagt. Þuiad mijn Augu hafa sieed þitt Hialpræd/þad þu tilreidder fyrer Auglite allra Þiooda. Eitt Lioos til Vppbyrtingar Heidnum Þioodum/ og til Dyrdar þijns Folks Israels.

Exordium.

UM Joseph j Egyptalande verdur þad lesed/ j Genesis Bokar 45. Cap. Ad hann hafe sendt sijnum Fodur Jacob/Vagn/ æ huorium hann skyllde til sijn reysa. Item verdur þar einninn æminst/huorninn sialfur Drottinn hafe byrst Jacob/ talad vid hann/og lofad honum sinne fylgd og Nælægd/æ Reysunne/Og huorninn þad Joseph hafe teked æ mote sijnum Fodur/ þa hann kom til hans j Egyptaland. Huad allt riettelega mæ Heimfærast/til þessa Dags Gudspialls/ huert ed talar vm Sæluga Burtfor Guds barna af þessum Heime/til þess Himneska Fodurlandsins. Þuiad/fyrst so sem þad/Joseph sende sijnum Alldrada Fødr Jacob/eirn Vagn ad reysa æ. Eins giorer hier sa Himneske Joseph/vor Drottinn Jesus Christus. Hann sender þeim gamla Simeone Vagn/æ huorium hann meige reysa/ed'e til Egyptalands/ helldur til Himnarijkis. Enn þesse Vagninn er Guds Nææd/Huggun/Fridur og Fagnadur/j Heilogum Anda/þetta allt hefur Simeon j sijnu Hiarta.

Þegar Joseph sende sijnum Fodur Jacob Vagninn/þa var hann og hans Syner/j storre Þreingingu stadder/af Hungre og Dyrretijd. Eins sender Christur enn nu/sijnum Bornum/sem hann elska/Daudans og Burtferdarennar Vagn/þegar hann sier þau vesliast og þreyngiast/j adskilianlegum Sorgum og Motlætingum þessarar Verallddar.

Joseph

Joseph liet kũngiora sÿnum Fodur og Brædrum/ þa hañ epter þeim sende/ad þeir skylldu epter skilia sÿna Broshlute/þui øll Egypta Lands Audæfe skylldu vera þeirra Eign. Eins lætur sa Himneske Joseph/ eñ nu j Dag/ seigia Simeone/ og øllum Riettchristnum/ ad þeir skule med goodu Giede/skiliast vid þetta stundlega Gotz/þuiad øll Himnarÿkis Audæfe/skule vera þeirra Eign. Joseph sagde til sÿns Fodurs og Brædra/Komed til mÿn/Eg vil giefa ydur ad eta/af Egypta Lands Feyte/ Eg vil sia fyrer ydar Bornum. Þessu hinn sama/ lofar sa Himneske Joseph/Herrañ Christur/øllum sÿnum Riettrwudum Bornum/sem er/ hañ vilie þa Rykuglega Forsorga/ og fæda þa a Himna Braude/ og giefa þa Drucka af Vellystingarennar Bruñe/ Psalm.36. Þegar Jacob sa Vagniñ/z Joseph sende honum fra Egypta Lande/sagde hñ. Þad er mier noog/ad miñ Sonur Joseph Lifer eñ nu. Eg vil fara og sia hñ/ adur eñ eg dey. Þad er z hñ hefde sagt. Nær eg hefe feinged ad sia miñ Son/þa vil eg giarnañ med Glede og goodre Samvisku Burtsofna. Sama Gied og Epterlangan er hia øllum Guds Bornum/ þau girnast Hiartanlega/ad sia Dyrd og Herlegheit sÿns Endurlausnara Jesu Christi/vilia þar fyrer Giarnsamlega sem fyrst burt sofna.

Þegar Jacob ferdadest til Egypta Lands/ þa Byrtest Gud honum j Suefne/og sagde. Ottast ecke/þui eg vil Reysa med þier. Þessu hinu sama lofar Gud eñ nu/bæde Simeoni/og øllũ Gudhræddum Mañeskium/ad hañ vilie med þeim vera j Andlatenu/ og a Burtferdar tÿmanum/med Nad siñe/Anda sÿnum/og Kroptugre Huggun/Huar fyrer þeir meiga seigia med hinum Heilaga David/Psalm.23. Þo eg gange j Myrkvum Daudans dal/þa hrædest eg øngua Olucku/þuiad þu Drottiñ ert hia mier. Framveigis talade Gud so til Jacobs/ þa hañ byriade Reysu sÿna/og sagde Joseph skyllde leggia sÿnar Hendur yfer hñs Augu/so hñ Dæe j hñs Fadme. Eins lÿka burt kallast allar Riettrwadar Mañeskiur til eilÿfs Lÿfs/ midt a millum Handa þess Himneska Josephs Jesu Christi. Þa Jacob kom til Egyptalands/ liet Joseph strax speña fyrer siñ Vagn/ og reyste ut a mote honum/ fiell um hans Hals/og Fadmade hañ. Eins sender vor Joseph/ Jesus Christur/ut a mote Sælum Riettrwadra Guds Barna/ sem hañ hafa elskad

hier j Lijfe/ þa Ninneſku Elldlegu Vagnana/ ſem ad eru hans heilegu Einglar/huorier ad Sæler vorar munu bera j Abrahams ſkaut/Luc.16.

Vier vilium ad þeſſu ſiñe/ad eins gieþa oſſ j Skoola þeſſ gooda og Gamla Guds Mans Simeonis/ og læra aþ honum/ þa riettu Konſt/ Huorniñ vær eigum ad bwa oſſ til Gledelegrar Burtþarar aþ þeſſu Neime. Gud hialpe oſſ hier til/ med ſijnum Gooda heilaga Anda/ j Jeſu Naþne/ A M E N.

MArgt er þad/ſem oſſ er harla Naudſynlegt/ad læra j þeſſum Neime/ Eñ þo er eckert Naudſynlegra/ eckert betra og þarþlegra ad vita og kuña/eñ þad/ad liþa Chriſtelega/og læra ad deya Gudlega. Og þetta er ſu Konſt/ſem alldrei verdur oþ vel lærd j þeſſu Lijþe. Ad þa og odlaſt eirn Sælugañ Aþgang aþ Neime þeſſum/ Er j þyrſtu hiñ allra Naudſynlegaſte Hlutur/ ſem verda mæ. Þui þad vitum vier/ Ad ollum er æſett einuſiñe ad Deya/Heb.9. Eñ þa ſu Stund er wte/þa er Omøgulegt/ad vier kuñum ad koma ꝛc aptur til þeſſa Lijþs/ og giøra Yþerbot/ epter þui ſem Job ſeiger/14. Cap. Þeinker þu ad Daudur Madur muñe Liþna vpp aptur. Þar þyrer/epter þui ſem huer og eirn er æ ſig komiñ j ſijnu ſijdaſta Andlæte/ſie þad vel eda jlla/ ſo kiemur hañ æ ſijdaſta Deige fram̃ ꝧ Doomiñ. Hier aþ ſiæum vier þad/Ad þeſſe Konſt/ad deya vel og chriſtelega aþ þeſſum Neime/ er hiñ allra Naudſynlegaſte Hlutur.

Þar næſt/ Er þad hiñ allra Torvelldaſta og vandaſta Konſt. Aþ vorre eigeñ Nætturu/ kuñum vier ecke hana ad Læra/ þuiad Nætturan heþur Vidbiod og Hrædſlu aþ Daudanum. Ecke lærum vier þad heldur af Reynſluñe/þui vier deyum ecke vtañ einuſiñe/ ſo ſem ſtrax var ſagt. Helldur þæum vier einungis lært þeſſa Konſtena/aþ Guds Orde/ þyrer Krapt og Verkan Heilags Anda/ og Næd Liþanda Guds. Huers vegna Moyſes biddur/ j Pſalm.90. Kieñ þu oſſ Drottiñ ad hyxa/ þad vier hliotum ad deya/ſo vier Forſiæler verdum. Item/j Pſalm.39. ſeiger David. Kieñ þu mier Drottiñ/ ad þad hliote Enda ad haſa vm mig/og ad mijner Lijþdagar haþa Takmark/og eg hlyt hier þra ad huerþa.

Være ſo ad vier kyñum ad heyra Rauſt þeirra Daudu og Framlidnu/

sem j Grøfunum liggia/þa mundu þeir visselega til vor kalla/og segia. O þier aumar og fáraedar Manneskiur/Þui lifþe þier so Vgglausar? Lijted hingad/ og skoded vor skinenn Bein/Eins og þier siaed ad þau eru nu/ so skulu og ydar Bein verda innan skams. Ef ad vær mættum ad eins/Lifa enn ad nyu eirn Dag hia ydur/þa skylldum vier med hinne mestu Kostgiæfne/ bua oss til vorar Burtferdar.

J þridia lage/Er þesse Konstinn ad deya vel/øllum Monnum Sagnsamleg/Þuiad sa sem vel deyr/hann kann ecke med riettu ad kallast Daudur/ Helldur hefur hann þrengest j giegnum/ fra Daudanum til Lijfsins/ Johann.5. Enn huad kann einum og sierhuorium Naudsynlegra edur Sagnlegra ad vera/enn ad vita þann rietta Veg til Lijfsins/ Og huorium hellst sem þesse Konstinn er Lænud/ og hefur þar med sanna Trw/ a Christum Jesum/huor ed ad Velle hefur lagt þann sem Daudans Magt hafde (sinn er Diøfulinn) Heb.2. Hann maa med glødu Hiarta/og goodre Samvisku/ leggia sig til sijns Daudasuefns. Þui liggur oss þar stoor Magt a/ ad vier a huorium Deige/buum oss til Christelegrar og Sælugrar Burtfarar af þessum Heime. Þui einginn kann ad taka Gladlega a møte Dauda sijnum/nema hann hafe adur/ vel og leinge bued sig under hann/ sagde eirn Heidinn Madur/og sagde þ morgum huorium framar/s Christner lætast vera. Þennan Tilbuningin kiennir oss hier/ sa goode og gamle Simeon/Þui huor hann hefur allar þær Gudrækninnar Dygder/ og Mannkoste til ad bera/sem hann/Sa maa Obrygdanlega vænta sier med honum Gledelegrar/ og sællrar Burtfarar af þessum Heime/ og um sijder Eilijfs Lijfs.

Huad er þad þa hellst/sem Simeone var velgiefed/ so vier meigum þad af hans Dæme nema/ og ødlast so Sæla Burtfør med honum/af þessum Heime?

I. Fyrst er þad/ Ad vier eigum ad elska Guds Sofnud/og hallda oss til hans/Þui so stendur hier j Gudspiallenu. Þar var eirn Madur j Jerusalem. Jerusalem er ein Fyrermyndan/uppa Guds Christne/og hans Sofnud hier j Heime/ so sem staa mæ af Pistlen. Gal. 4. Og Openbering. B.2. Þar fyrer/ef vier viliumm faa og ødlast gooda og Gledelega Burtfør af þessum Heime/ Þa eigum vier ad vera riettar

Saꝼnadarens Limer. Þuiad lijka sem þad/ad aller þeir sem voru ꝼyr
er vtan Noa Ørk/ j Vatnsꝼloodenu Fyrerꝼooruſt/ So er og lijka ꝼyrer
vtan Soꝼnudiñ/eingiñ Saaluhialp. Þeir hinu Heidnu/sem ꝼyrer vt-
añ Soꝼnud Drottins eru/ haꝼa ongua rietta og saña Guds Þecking/sem
takaſt a af hreinu og klaaru Guds Orde. Þess vegna haꝼa þeir ecke hell
dur neina Huggun j sijnu Andlaate. Eins er þui og so vared/ꝼyrer þe
im sem laataſt vera Saꝼnadarens Limer/eñ liꝼa þo sem Heidingiar/vet
ande ecke vpplyster aꝼ þui rietta og saña Lioose Gudlegrar Þeckingar.
Þesser og þuilijker/eru opt og tijdum Heidnum verre/ og eru ꝼyrer vtañ
þa Andlegu Jerusalem. Vm þa talar suo Poſtuliñ Paall/ og seiger/
Ad þeir segiaſt þeckia Gud/eñ med Verkunum aꝼneita þeir þui/Tit.1.

Þar a mote meiga aller Riettchriſtner og Gudhrædder/ Huꝼga sig
þar vid/ad þeir eru ꝼyrer Skijrnena Jñtekner/j þa andlegu Jerusalem/
þad er/ j Guds Christne/ Og eru ꝼyrer Truna ordner Limer a Christi
Andlegum Lijkama/og Heima Meñ Guds/Eph. 2.

Þar næſt/Eꝼ vier vilium ꝼaa og odlaſt Gledelegañ Aꝼgang aꝼ þessū
Heime/med hiñū sæla Simeone/þa eigū vier ad hlijda vel og Kostgiæ
felega Guds Orde. Simeon þijdeſt so myked sem Tilheyrare. Þar ꝼyr
er/eꝼ vær vilium ꝼeta j Footspor Simeonis/þa eigum vier ecke ad eins
ad vera gooder og Truer Ordsins Tilheyrendur/ helldur og so Giørend
ur þuiad j Guds Orde/edur þui heilaga Evangelio/gieꝼſt oss sa riette
Læknisdoomuriñ/a mote Daudans Beyskleika. Þad er gamallt Ord-
tæke/Ad þar sie eingiñ Alldengardur til/j huorium þær Jurter vaxe/sem
sieu Lækning vid Daudanum. Eñ þad a ad skiliaſt vm Natturlega
Alldengarda. Eñ j þeim Andlega Alldengarde heilagrar Ritningar/
kuñum vier ad ꝼaa þañ rietta Læknisdoom/a mote þeim Andlega Daud
anum.

Þad þridia/sem vier eigum ad haꝼa til ad bera/eꝼ vær vilium ødlaſt
sæla Burtꝼor aꝼ þessum Heime/ er þetta/ Ad vier eigum ad ſtunda til
þess ad vera Riettlaater. Þui so ſtendur hier j Gudspiallenu/ Ad þesse
Madur Simeon/haꝼe vered Riettlaatur. Þar ꝼyrer/huor sem vill vera
j Tolu þeirra Riettlaatu/hañ verdur ad kañaſt vid Synder sijnar/og seig
ia med Poſtulanum Petre/ Eg er Madur Syndugur/Luc.5. Eñ þu

Drottiñ fyrergief mier miñar Synder/ Luc. 11. Vær skulum og suo
taka Jesum med Trwñe/uppa vora Armlegge/og seigia med Spamañ-
ennum Esaia/45. Cap. J þier Drottiñ hef eg Riettlæte og Styrkleika
Þu sem dæeñ ert vegna miña Synda/ Og Uppriseñ mier til Riettlætis/
Rom. 4. Esa. 53. J þeñañ og þuilijkañ maata/ trwde Abraham
Gude/og var honum þad til Riettlætis reiknad/Gen. 15. Rom. 4.
Vær eigum og so ad siaa til/ ad vier lifum Riettferduglega/ og giørum
þad sem gott er/so huør og eirn meige siaa vor Godverk/Matth. 5. Bre-
eytum epter Samuele/ huørium Folked bar þañ Vitnisburd/og sagde/
Ad hañ hefde huørke synt sier Ofrijke nie Oriett/og eckert wr nockurs
Mans Hende teked/ 1. Sam. 12. So ad vier meigum med Postulanũ
Paale/ hafa O-skierta Samvisku fyrer Gude. Hefum og so þesse
Syrachs Raad/ og siaum til/ ad vier hølldum goodu Nafne/ þui þad
blijfur vissara eñ Þusund storer Fiesiooder af Gulle/ Syr. 42. Huør
sem hellst a þeñañ Hatt/er Riettlaatur af Trwñe/med Simeone/sa he-
fur Frid vid Gud/Rom. 5. Og giefur komest sæll j burt wr þessum
Syndardal/ iñ j Himmarijkis Dyrd og Glede.

4. Þad fiorda/ sem þeim a ad vera medgiefed/ sem med Simeone
vilia j burt sofna/vel og sætlega j Herranum Christo/ þad er suñ Gud-
hrædsla/þui so hlioodar Gudspialls Textiñ. Þesse Madur var Riett
laatur og Gudhræddur/et c. Þad kañ ecke ødruvijse ad skie/eñ sa
sem hefur þañ Vitnisburd heilags Anda feinged/ad hañ sie fyrer Trwna
Riettlaatur so sem Simeon. Hañ hlijtur og so/ad hafa vered ædur Gud
hræddur. Jaa/Simeon lifde alla sijna Daga/ j soñum Guds Otta/ og
gleck a Vegũ Drottins O-straffanlega/ Huørniñ kuñe honum þa ødru-
vijse ad ganga eñ vel/epter þui sem þar stendur/j S. Paals Pistle 1. Tim
4. Cap. Gudrækniñ er til allra Hluta nytsamleg/ hafande Fyrerheit
þessa Lijfs/og hins Epterkomanda. So siaum vier þa/ad þad er ecke
hid sijdsta Medal/til þess/ad faa Gledelega Burtfør af þessum Heime
ef vier æstundum saña Gudrækne/ j Auglite Guds og Maña. Þetta
er sa Mañkosturiñ/ af huørium heilog Ritning helldur so myked/ Ad
hun kallar Gudhrædsluna Hefud eda Upphaf Viskuñar/ Psalm. 111.
Jaa/sialfur Gud bijdur sijnu Folke hana/Deut. 5. Abraham sem kallast

Fader allra Riettrwadra/var med þessare Gudhrædsluñar Dygd giæddur og marger adrer Guds bestu Astvíner. Sa gamle Tobias þottest ønganañ añañ ædra og Dyrmætara Fiesiood gieta epterlated Syne sijnum/ Ungra Tobia/eñ þañ/Ad æminna hañ til sañrar og alvarlegrar Gudhrædslu/Tob. 4. Þar fyrer/huor hañ sem af ellu Hiarta/æstundar Gudrækiñ ad vera/og Ostraffanlega ganga æ Veige Drottins/Luc. 1. Hañ mæ med Gladværinu, Anda og goodre Von/ækalla Drottiñ/ og biddia hañ/ vitande þad/ ad Gud mune ecke læta sig synande fra sier fara/ epter þui sem David vottar/Psalm. 145. Drottiñ gierer þad/ huad hiner Gudhræddu girnast/og heyrer þeirra Akall/og hialpar þeim. Þar fyrer seiger og so Salomon/ j Ordskuida Bokeñe. 29. Cap. Huør hañ treyster æ Drottiñ/ hañ verdur verndadur. Og hønum mun vel ganga/ j siñe sijdustu Neyd/seiger Syrach 1. Cap.

5. J fimta mæta/ef vier vilium vel og gledelega burt sofna/þa liggur oss þar ei allslijted æ/ Ad H. Ande sie oss ecke fiarlægur/ helldur nælægur/so sem hañ var hier hia Simeone/ þui so vottar oss Gudspialled/ad heilagur Ande hafe vered med hønum.

Margur lætur sier myked þar til fiñast/og þyker vænt um/ þa hann hefur eirn goodañ og Ypparlegañ Giest/hia sier. Eñ þad/ad hafa heilagañ Anda hia sier/og j sijnu Hiarta/ Jæ/ Ad vera hans Heimels og Bwstadur/þad er su mesta Sæla/sem verda mæ/Þui so seiger Postuliñ Pæll/ Rom. 8. Ad þeir sem Guds Ande leider/ þeir sieu Guds Børn. Og eñ aptur seiger hañ/ j sama Cap. Ad þesse same Ande/bere Vitnisburd med vorum Anda/ad vær sieum Guds Born. Þeir sem nu þañeñ hafa fyrer heilags Anda Jbwd/ gierst Guds Born/ þeir meiga med Simeone/vænta sier goods Andsuars/og goodrar Huggunar af Gude/j allskonar Raunum og Motgange/þui so stendur hier/ Ad hañ hafe Andsuar fenged af heilogum Anda. Uppa huad þa? Ad hañ skyllde ecke siæ Daudañ. Þad er ad skilia/ Ad hañ skyllde ecke fyrerfarast/helldur hafa eilijft Lijf. Huør sem nu þar fyrer/med Simeone/fiñur til þessa Andsuars heilags Anda/j sijnu Hiarta/ hañ mæ gladur j Endurlausnara sijnum Jesu Burtsofna/þui hañ mæ þa vita það fyrer vijst/ad hañ er Guds eiged Barn/ Herrans Christi Limur/ og H. Anda

Anda Brestadur. Huørniñ er þad þa møgulegt/ ad Gud skyllde kuña ad kasta oss þra sier/ þar vier erum so ordner hans Børn? Huernin̄ kan̄ Christur ad slijta oss sijna Lime j burt þra sier? Ja/ huornin̄ kan̄ heilags Ande/ ad lꝏta oss/ sem vered hoþum hans Herberge/ Aþtenlega liggia j Jardareñar Dupte? Þar næst skulum vier vita/ Ad aþ Jbwd og nꝏrlægd heilags Anda/ stendur oss þetta þrefallda Gagn.

Fyrst/ ad vier elskum Guds Hws/ og girnunst sem optast ad vera þar vid/ sem hans Ord er vm Hond haþt/ tient og Predikad. Þessa Grund ena haþde David/ Madur epter Guds Hiarta/ þui seiger han̄ so/ j Psalmenum/27. Eins heþe eg beded aþ Drottne/ þad vil eg giarnan̄ þiggia/ ad eg mætte blijþa j Hwse Drottins mijna Lijþdaga. So heþur þa David haþt j Hiarta sijnu/ han̄ sama gooda Anda sem Simeon/ Vm huørn hier stendur/ Ad han̄ hafe komed aþ Andans Tilladan j Musterid.

Þar næst/ þꝏium vier aþ þessare heilags Anda Nꝏlægd/ tekeđ Jesum oss j Fang/ eins og Simeon/ huor ad er sa Dyrgripur/ sem var ætlad allrei ad sleppa/ huørke j Lijþe nie Dauda. J þridia lage gieþst oss aþ H. Anda Jbwd/ þad/ ad vier gietum þackad Gude verum/ fyrer alla sijnar Nadar Gæþur og Velgiørninga/ sem han̄ veiter oss Daglega og. Þui so er skriþad vm Simeonem/ad han̄ haþe loþad Gud.

Þad siotta/ sem vier eigum ad lꝏra aþ Dꝏme Simeonis. Þad er Alvarleg Bꝏnagierd til Guds. Þegar han̄ hier j Musterenu þiñur Jesum/ þa er hn̄ ecke þeigiande/ hælldur bidur hn̄ og seiger. Nu lꝏtitu Drottin̄ þioon þin̄ j Friđe fara. Hoþum þad þa epter honum/ Ad bidia Gud vm þad sem oss æliggur/ Eñ einkanlega vm Farsæla Burtþor aþ þessum Heime/ og seigium med hinum heilaga David/ aþ Psalm. 31. J þynar Hendur Drottiñ/ þel eg miñ Anda/ þu heþur þrelsad mig/ Drottiñ/ þu Trwþaste Gud. Sierdeilis þa Sootter og Siukdoomar ad Hondum koma/ huorier ad eru so sem Daudans Vndanþare/ þa bidium Dꝏglꝏtanlega/ seigiande. A huorium þeim Deige/ sem eg kalla a þig þa Bænheyr þu mig/ og gieþ Sꝏlu miñe Krapt mykeñ/ Psalm. 138. Hier seiger David/ ad Sꝏlareñar Kraptar og Styrkleike sieu komner vnder alvarlegre Bæn til Guds. Jdkum þana þa/ gleymum heñe ecke. Lꝏtum aunguan̄ Dag so lijda/ þra Morgne til Kuollds/ ad vier ecke med

Hiartans heyfre Bæn/ akøllum j sanre Trw/ og Christelegre Iblan/ Gud Fodur j Nafne sijns Sonar Jesu Christi/ vm Sæluga Burtfer af þessum Heime.

7. Pad siounda sem oss er hier adhugande/ og vel j Miñe þestande/ wt af Ordum Simeonis/er pad/ad hañ kallar sig Pion eda Pienara Drottins. Par þ / ef vier vilium stunda epter Sælugum Afgange/ wt þessare Verølldu/þa stæunt so til/ad þa Daudiñ kiemur og vitiar vor/ ad hañ meige þa hitta oss j sañre Guds Pionustu/eñ ecke j Syndsamleg um edur liotum Athæfnum. Fordunst þess vegna/ ad giora þær Synder/sem eru a mote Samviskuñe/þui med þeim Pionum vier Dioflenū/ eñ ecke Gude/epter þui sem sialfur Endurlausnariñ vor Jesus Christur sziger/Iha Johañ.8. Sañlega seige eg ydur/ Huor sa sem Syndena gi orer/hañ er Syndareñar Præll. Pess vegna ættum vier j øllum vorum Athæfnum/ad þeinkia þar vm/huort vær villdum vera ad þui e þui Verke/þa Daudeñ kiæme/ Og mundum vær visselega fære Synder giøra/eñ vær giorum. Sæler eru þeir/ seiger Ande Guds/ sem j Drottne deya/ Openberingar Book. 14. Eñ ef vier vilum deya j Drottne vorum/þa ber oss og so ad lifa j Drottne. Pad er/ Vær eigum ad þiona hønum j sañre Gudrækne/Heilagleika/ og goodum Verkum. Pess vegna hefur Gud j Vpphafe skapad oss. Pess vegna hefur hans Sonur Jesus Christus Endurleyst oss/ Og heilagur Ande helgad oss/ ad vier skylldum þiona hønū j Heilagleika og Riettlæte/sem hønū þocknast/ alla vora Lijfsdaga/Luc.1. Huar til oss hialpe Gud Fader/ j Nafne sijns sæta Sonar Jesu Christi/ Huorium med Fodurnum og Heilogum Anda/sie Lofog Dyrd/nu og ad Eilijfu /Amen.

Suñudagiñ j Nyuvikna føstu.

Evangelium/Matth.20.Cap.

Jesus sagde til sijña Lærefueina/þessa Epterlijking. Himnarijke er lijkt einum Hwsfodur/ sem wtgieck sneṁa Morguns/Verkameñ ad leigia j sitt Vijngard. Eñ ad giørdum Samninge vid Verkameñena/ af Daglegu

Peningsgialldе/sende hann þa j sinn Vijngard. Og nærre þridiu Stundu gieck hann wt/ og leit adra Jdiulausa standa a Torgenu/ og sagde til þeirra. Fare þier i minn Vijngard/ og huad Riettvijst er/ mun eg giefa ydur/ Og þeir geingu j burt þangad. Og hann gieck enn wt aptur/ vm siettu og nyundu Stund/ og giørde slijkt hid sama. Nærre elleptu Stundu gieck hann wt/ og fann enn adra standa Jdiulausa/ og sagde til þeirra. Huar fyrer stande þier hier allann Dag Jdiulauser? Þeir søgdu til hans. Þuiad eingin hefur Leigt oss/ Hann sagde/ Fare þier z j minn Vijngard/ z huad Riettvijst er/ skulud þier fa. Enn þa Kuølld var komed/ sagde Herrann Vijngardsins til sijns Radsmans. Kalla þu Verkamennena/ z gialld þeim Verdkauped. Hann took og til fra hinum seinasta/ og allt til hins fyrsta. Þa komu þeir sem nærre ellepttu Stundu leigder voru/ z medtook huer þeirra sinn Pening. Enn hiner sem fyrster komu/ þeir þeinktu ad þeir mundu fa meira/ Og huor þeirra medtok sinn Pening. Og þa ed þeir høfdu hann medteked/ Møgludu þeir a moote Huspbodurnum/ z søgdu. Þesser enu seinustu hafa eina Stund Erfidad/ z þu giørder þa jafna vid oss/ sem bored høfum Hita og Þunga Dagsins. Enn hann suarade og sagde/ til eins þeirra. Vinur/ ei giøre eg þier Oriett/ Ertu ecke asattur ordinn vid mig vm einn Pening? Taktu huad þitt er/ og far j burt/ enn þessum hinum seinasta/ vil eg giefa so sem þier. Eda lofast mier ecke ad giøra af mijnu huad eg vil? Eda ertu þar fyrer Raungeygdur/ þo ad eg sie Good giarn? So verda seinaster hiner fyrstu/ og fyrster hiner seinustu. Þuiad marger eru kallader/ enn faer Vtvalder.

Exordium

J Psalmenum 80. Talar hinn heilage David so/ og seiger. Vijnvid hefur þu af Egyptalande burt flutt/ og þa Heidnu wtreked. Fyrer hønum hefur þu Veigenn giort/ og lated hann Grodursetiast/ so hann hefur Landed vppfyllt. Fiøllenn eru hulenn med

eñ med hans Skugga/ og med hans Kuistum/ Cedrus Trien Guds. Hans Kuiste heþur þu wt þaned allt til Siaþarens/ z hans Greiner allt til Vatnsþallsins. J huorium Ordum hiñ heilage David/hroosar myfelega Guds Himneska Fodurs Velgiorningum/sem hañ veitte Jsraels Lyd/þa hañ wtleidde hañ aþ Egyptalande/ þyrer Hond syns Pienara Moysis. Sa þyrste Velgiorninguriñ er þesse/Ad þegar Drottiñ sa sem Alvitur er/sa þad þyrer/ad Folk sitt kuñe ecke leingur ad Vaxa/edur vid halldast/vnder Stiornan þess Nardvduga Kongs Pharaonis/helldur var þad so sarlega vnderþryckt/a alla Vega/þa giørde hñ sig lykañ einum goodum Vyngards mañe/Huor þa hañ sier/ad wt j Ville skooge vex/a medal añara Osædra Eyka/eitt gott Vyntrie/ sem Avoxt kañ ad bera/ være vm þad hirdt/ og þui til gooda giørt/þa tekur hañ þad burt þadañ og setur iñ j Vyngard siñ/suo þad skule ecke vera leingur hia Villu trianum/sem a Eydemorkeñe vaxa. Eins giørde Gud vid Jsraels Folk/þa hañ leidde þad wt aþ Egyptalande/ Eñ Jñleidde sydañ og nidursette j þad Fyrerheitna Canaansland.

Añar Velgiørninguriñ/sem David miñest hier/þa er Plantaneñ/þui hañ seiger/ad Gud haþe wtreked þyrer þeirra skulld Heidingiana/ eñ jñsett þa aptur j þra Stad/so þeir mætta þar Rootþestast og stadnæmast.

Sa þridie Velgiørninguriñ/sem Gud Drottiñ audsynde synu Folke þa var þesse/Ad hañ liet þad vaxa/og margþalldast/og wtbreida sig/eins og eitt gott og Avaxtarsamt Vyntrie/wt þenur synar Greiner z Lauf blød. So var þa Jsraels Folk eins til ad lykia/sem eirn agiætur Vyngardur/huorn sialþur Drottiñ haþde sier Plantad/j Frioþsomu Takmarke/So sem Spamaduriñ Esaias ad Orde kiemst/ 5. Cap. Ecke liet Gud helldur þeñañ siñ Vyngard/vanta þa sem j hønum skylldu Piona/ Rækta hañ/og ad honum giæta/Aar epter ær/Tyd epter Tyd.

Sama kieñer Herrañ Christur j þessa Dags Gudspialle. J huoriu hañ þramsetur eina fagra Epterlyking/ vm Vyngardiñ/ og lyker honum vid syna Heilaga Christne hier j Heime. J huorn siñ Vyngard/ ad Herrañ Vyngardsins/þad er Drottiñ Allsheriar/heþr sendt syna Verkameñ/ bæde a þeirre fyrstu/Siøttu/ Nyundu og Elleþtu Stundu/ad þeir þar siñe vel og Trwlega Pione. Nu þo ad aller Verkameñerner Pione ecke

eins

eins leinge/ edur eins vel/ j þeſſum Herrans Vijngarde/ Þuiad ſumer þiona ſtutta Stund/eñ ſumer leingur/Sumer eru og ſo Idnare/og æſtu ndunarſamare Verkmeñ eñ ſumer. Sumer þiona vel/eñ ſumer jlla. Þa mun eingiñ ælaſa Herranum Vijngardſins þar þyrer/þo hañ giallde huør iurn einum ſitt Verdkaup/ epter þui ſem hañ heþur tilvñed/og þorſkull- dad. Eñ Gud giæþe/ad huør vor ſem eirn/mættum ſo aþ Trw og Dy gd þiona j Vijngarde Drottins/ad vær mættum þaa ad heyra vorn Bl- eſſada Endurlauſnara Jeſum a þeim ſijdaſta Deige/bera oſſ øllum þañ Vitnisburd og ſeigia. Eia/þu goode og Trwlynde Þion/Þu varſt trwr j litlu/ yþer myked vil eg þig ſetia/ Gack jnn j þijns Herra Fognud/ Matth.25.Cap.

Vær vilium þeſſu heilaga Evangelio/ ſundurſkipta j tuo Parta.
1. Og ſkal hiñ fyrre vera vm Vijngards Herrañ/ Og huar þyrer hañ ſamliker Vijngardenum vid ſijna Chriſtne.
2. Añar vm Kallan vora til þeſſa Vijngardſins/mz þeim Lærdomū/og Aminingum/ſ hier ad hnyga. Sa Bleſſade Vijngards Herrañ/ Jeſus Chriſtus/ Hialpe oſſ nu ſem endrarnær þar til/ Ad vær mættum wt aþ þeſſu Heilaga Evangelio/þaa rietta Vnderuyſan/ Huggun og Vidvørun/ ſo vier mættum verda rietter Vijnkulter j hans Sopnude.

Fyrre Parturiñ.

IVpphaſe Gudſpiallſins ſtendur ſo. Himnarijke er lijkt einum j ſiñ Hwſþodur/ ſem wtgieck ſnemma Morguns/ Verka meñ ad leigia Vijngard/et ct. Huør er þa þeſſe Hwsþaderiñ/edur Vijngards Herrañ/vm huørn j þeſſa Dags Evangelio verdur talad? Ecke er þad Noe/vm huorn ſkrifad ſtendur/Gen.9. Ad hañ haþe Plantad ſier eirn Vijngard. Ecke er þad helldur Naboth/ huør ed atte eirn koſtulegann Vijngard j Iſrael/ſo ſem leſa maa/ j Kong.B. 21. Helldur ſkilſt og merkeſt þyrer þeñañ Vijngards Herrañ edur Hwsþodur iñ/ ſialþur Gud Fader j Himnarijke/ Huorn hans eigiñ Sonur Jeſus Chriſtus/ kallar wthryſ.Helega Vijngards mañ/ hia Iohañ. 15. Cap. Eñ Vijngardur iñ/j huorn Herrañ Vijngardſins leiger Verkmeñena/þa er Guds Chriſtne edur Heilagur Drottins Sopnudur hier j Heime. Nu kañ einhuor ad

spyria/ hvorniñ þad kome til/ ad Drottiñ lijker Sonnude sijnum edur Christne hier j Heime/helldur vid eirn Vijngard/eñ añad? Þar eru ma' rgar Ordsakar til/huoriar oss eru vel athugande/og j miñe leggiande.

Hin fyrsta er su/ Ad heilogum Anda er miog tamt j Ritninguñe/ Einkanlega j þui Gamla Testamentenu/ad samjafna/edur lijkia Sofnud enum/vid eirn Vijngard/so sem sia ma j Deut. B. 32. Cap. Psal. 80. Lofkuæde Salom. 1. Cap. Og hia Esa. 5. Jerm. 2. Ezech. 17. Cap. og Joelem. 1. Cap.

Þar næst lijkest Guds Christne vid Vijngard/ vegna Figurna þeir/ ra/og Fyrermyndaña/sem hlyddu vppa Endurlausnara vorn Jesum Christum. Vier lesum j /1. Kong. B. 21. Cap. Vm þañ gooda og Gudhrædda Jsraelita Naboth/ Ad hañ hafe vegna sijns Vijngards verd j Helsleigiñ af Achab. Eins lijka so/ hlaut Christur ad leggia sitt eiged Lijf j Daudañ/vegna siñar Brudur/christelegrar Kyrkiu edur Safnadarens. Og so s þad/ad Salomon Kongur elskade myked siñ Vijngard/og hiellt hañ Dyrmætañ fyrer sijnum Augum/ suo sem lesa ma j hans Lofkuæde/8. Cap. Eins elskar og so Jñelega/Drottiñ vor Jesus Christus siñ Andlega Vijngard/og kiemur þad so til/ ad hañ hefur hañ med dyru Verde keypt og Endurleyst.

J þridia lage lijker Ande Guds/Christneñe vid eirn Vijngard/ vegna þess ad þad er so margt lijkt/og so sem sameigenlegt/ a mille Vijngardsins/og Christelegrar Kyrkiu Safnadar.

Fyrst er þad miog lijkt þeirra a millum/ad huorutueggiu eru miog Dyrmæter Hluter. Vijntrien/ þegar þau bera af sier/ sæt og good Vijnber/ þa þyker Vijngards Herranum vænt vm þau/ og kastar þeim ecke j burtu/helldur hefur hañ þau kiærare/eñ marga Gull Peninga. Eins hefur og Gud Hiartkiærañ siñ Sofnud/huorn hans Sonur Jesus Christus/ hefur Endurleyst/med sijnum Blooddropum/ Act. 20. Huorier ad nidur hrundu/af hans allra Heilagasta Lijkama/ fyrst j Grasgardenum. Þar næst j Hudstrykinguñe/Þyrnekryninguñe/og Krossfestinguñe. Þesser Blooddropar Herrans Christi/huorium hañ wthellte/ oss til Eilijfrar Endurlausnar/eru ollum Gullpeningum betre/og Dyrmætare/Ja/þo ad allt Gull og Sylfur/ Perlur og Edalsteinar/sem j Ver-

vilduñe eru/ vœre boded j Betaling/ þyrer eina vora minstu Synd/ sem vier drygt høþum/ þa vœre þad til þorgießens/ og einskis verdt. Enn Jesu Christi blessada Blood/ þad er so dyrmætt/ ad þad hreinsar oss/ ecke alleinasta aþ einre Synd vorre/ sem vier hofum drygt/ helldur af ollu vorn Ranglæte/ og ollum Syndum vorum/ huoriar helst sem þær eru/ sieu þær stoorar edur smaar/ Heimuglegar edur openberlegar/ 1. Joh. 1. Huad ollum Storsyndurum skal vera ein Hiartanleg Huggun/ og Hugsuolun/ bæde j Lyfe og Dauda.

Þar næst/ so sem þad/ ad Vyngardurinn/ sie hañ ecke aadur Plantadur/ þa kañ hañ ecke sialþkraþa/ aþ sier ad gießa nockurn Avoxt/ suo sem annad Vteinge/ edur Villeskoogar/ þar Grøs og Trie kuña ad vaxa/ aþ sialþu sier (þo ei sie til þeirra sæd) So kuñum vier og ecke helldur/ sydan Fall vorra þyrstu Forelldra/ aþ vorre eigin Natturu til/ ad audsyna nockra Avexte goodra Verka/ helldur hliotum vier ad jnplantast og Rootsetiast aadur/ j Vyngarde Drottins/ sem er Soþnudurinn.

J þridia lage er þad lykt/ a mille Vyngardsins/ og Herrans Christi Safnadar/ ad Vyntrien sem þar jñe vaxa/ eru ad utvortis asynd/ mieg veyk og lytels verd/ eñ samt bera þau og aþ sier gießa/ þañ dyrmætasta og sætasta Avøxt. Eins er þui og vared þ Soþnude Drottins/ hñ er þyrer Heimenum og Veralldareñar Børnum/ mieg lytels virdtur og þorackanlegur/ Eñ j Guds Auglite er hañ mieg dyrmætur og mykels meteñ.

Þar þyrer skal þad vera hin ædsta Hiartans Huggun allra ver/ sem a Jesum truum/ og elskum hans Ord/ Ad þo Heimur þesse Laste oss/ & Forsmae/ og seige/ ad vier sieum su veyka og litla Hiord/ þa erum vier samt sialþs Guds Vyngardur/ og vor Fegurd og Fryddleike er a Himnum uppe/ huar vær munum vm syder/ skyra so sem Stiernur/ Ja/ suo sem su skiæra Sool/ epter þui sem Daniel Spamadur vottar/ 12. C. og Matth. 13. Þegar David gieck a mot Goliath/ giorde hñ Gabb og Gys ad hønum/ Eñ samt vañ David Sigur a þeim Risa/ 1. Sam. 16. Cap. Eins mun þad og til ganga þyrer oss/ Ad þo Heimurinn hæde oss/ og hlæe ad oss/ þa munum vier þo samt yþervinna hañ. Þuiad huad haatt er hia Moñunum/ þad er Suiyvirding hia Gude/ Luc. 16.

J fiorda og sijdasta lage er þad lijkt æ millum eins Vijngards/ og Christi Safnadar/ ad huortueggia vtheimter stoora Rækt og vmhyggiu. Fyrst sus sem þad/ ad Vijngardurinn verdur ad hafa Mwrvegge kringum sig/ so vond Kuikende Fordiarfe hann ecke. So liggur þar og so æ/ad sa Andlege Vijngardurinn sie vmgyrtur/med goodu Guds Orde. Vijngardurinn þarf vid stundum Heilsusamlegs Regns og vøkua/ skule hann Arfast og good Vijnber af sier giefa. So verdur og so sa andlege Vijngardurinn/ ad vøkuast med Regne Heilags Evangelij Jduglega/ Enn einkum æ þeim Tijmum sem þar eru tilsetter. Þar hlyter og sno Soolinn ad skijna æ Vijntrien/og Vijnberinn/ ef þau skulu verda full og Frioo. So eiga og so Guds Børn/ad horfa jafnann æ Riettlætis Soolena/ Drottinn vorn Jesum Christum/ og þad sama med Trwar Augum sijnum/so þau proofest og vaxe þess helldur til eilijfs Lijfs. Husfadurinn skilst alldrei so vid Vijngard sinn/ ad hann sette ecke trwann Mann epter/ til ad vakta hann. So sender Gud ꝛc eirninn allt jafnt einhuoria gooda ꝛc Trwlynda Þienara j sinn Sofnud/ ſ hann kunne ad vppfræda/j þui Saluhialplega Guds Orde. Sie so ad Vijnkuisterner/annadhuert verde afhøgner/edur burtbrotner af Vijntrienu/þa eru þeir ecke til annars þienanlleger/Enn þeim sie kastad j Elld til Brennslu/Ezech.15. Cap. Eins mun þad og so skie/Ad þeir sem ecke hallda sier fast vid þad sanna Vijntried/ Jesum Christum/þeir munu verda kastader/æ sijdann/j eilijfann Elld/huar ed vera mun Oop og Tannagnystran/ Matth.22. Og þeirra Ormur mun ecke deya/og þeirra Elldur mun ecke slockna/ad eilijfu/ Mar.9.

Vilie Menn faa Vijned vt af Vijnberiunum/ þa hliota þau ædur ad Pressast. Eins hlioota Guds Børn ad lijda marguijslegar Þreingingar hier j Heime/opt og tijdum/ædur enn þau komast til þeirrar eilijfu Gleede/j Himmarijke.

Ad sijdustu/lijka sem þad/ad Vijntrien eru nidurgrafenn j Jordena/ æ Vetrartijmanum/og þar forvorud til Sumarsins. So verdum vier og so geymder/og forvarader j Grøfunum allt til þess/ad þad eilijfa Gleedenar Samar frammkyn/og þadann sijdann vtleidder/og innsetter j þad Fyrirheitna Landed/ Huar vier munum sia vorn blessada Vijngards Herra/ Jesum Christum/Auglite til Auglitis. Og þetta eru nu hinar fiere

legustu

j Nyuvlknapgstu

legustu Ordsaker/huar fyrer Guds Christne hiet j Heime/ lykest vid eirn Vyngard.

Añar Parturiñ.

Nu vilium vier fara afram leingra/og yfer vega/huer sa er/sem oss kallar j siñ Vijngard. Pad er sem eg adan j Upphafe sagde/Sialfur Gud/huør ecke vill Dauda Syndugs Mans/helldur ad hañ Leidriettest og life/Ezech. 33.

O huijlyk Nad. O huilijk Giæska er petta? Alldrei fæum vier heñe hier j Lyfe nooglega yroosad. Alldrei hefdum vier af vorum eigeñ Ramleik/porad ad koma til Guds/ sekum vorra Synda/ huertar ad voru suo myklar/ ad pær høfdu giørt adskilnad a milli Guds og vor/ Esa. 59. Nefde hñ ecke sialfr pegar snemendis/geinged ut a mote oss/og kallad oss j siñ Vyngard/Ja/utvaled oss j sijnum Eingietna Hiartans Syne Jesu Christo/til pess eilijfa Lyfs.

Furdanleg er pesse Guds Fødurs Elska og Nad/vid oss auma Jardar Madka. Vær stodū Jdiulauser ut a Torge/pessarar Syndum spilltu og fordiørfudu Veralldar. Nuør ad full er/af Fysn Holldsins/fysn Augnaña/og Drambsømu Lyfserne. So sem Joh. vottar/1. Pist. 2. C. Ja/ vær sem adur til forna/ vorum setter til Lands Drottna af Gude/ eru n nu ordner Leigumeñ/ Vinhleypingar/ og Jdiulauser Letingiar/ takande oss eckert Gudlegt edur Andlegt verk fyrer Hendur. Vær vorum af onguum leigder/edur Radner/ nockud gott ad giøra/ stundudum ad eins vppa Pionustu Diefulsins/og gafum vora Lime til Vopna og Verkfæra Ranglætesins/Rom. 6. Vorum aller so komner Villuvega/ ad par var eingiñ sem gott giorde/og ecke eirn. Eñ sæum hier pu, ert a mot/ Rijkdoom Gudlegrar Nadar og Giæsku/vid oss/Ad po vier værum aller jlla a oss komner/og Afvega geinguer/ pa kiende hañ po j Briofte vm oss/ elskade oss samt j sijnum Syne Jesu Christo, Huers vegna hañ hefur utgeinged/allt fra Morgne/ og fram ad Reckvanda Kuøllde/til ad samañsafna oss/og kalla j Samfielagskap siñar Christne.

Nu po so sie/ad aller take ecke eins pessare Herrans Kallan/og peir sieu Allmarger/ sem hana forsmaa/ og ad enguu ackta/pa er pad ecke Gude

ad kieña/helldur er þad ad kieña Dioflenum/eirniñ Mañaña Syndum og vondsku/Huar yfer sialfur Drottiñ sárlega klagar vijdar eñ j einum stad. Nia Spámañenum Esa.65. Cap. seiger hañ. Eg utrietta mijnar Hendur allañ Dagiñ/til eins Ohlijdugs Folks/huort ed geingur epter sijnum Hugreñingum/á einum Veige sem ecke er goodur. Og hia Oseam/13. stendur so. Israel/þu kiemur þier sialfum j Olucku.

Hier af vilium vier taka oss þad til Lærdoms og Vidvørunar/ad med þui/ad sialfur Gud kallar oss eñ nu j Dag/og lætur kalla til Jdranar og Yferbootar/ fyrer Kieñing/ og Jduglegar Amiñingar Kieñimañaña/huørier ad heita og kallast Sendebodar j Christi stad/utsender til þess/ad Forlijka oss Meñena vid Gud/2.Cor.6. Þa skølldrū ecke vid/ og byrgium ecke vor Eyru til. Forøcktum ecke helldur þa sem oss kalla/ edur giørum þeim nockra Mynkun/ Matth. 22. Þui þa styggest Herrañ Vijngardsins. Helldur epter þui sem þar stendur/j Psalm.95. J Dag/ j Dag/Ef vær heyrum Raust Drottins/ þa Forherdum ecke vor Hiørtu. Helldur komum/og smøckum huad liufur ad Drottiñ er/ sæler eru aller þeir sem á hañ vona/Psalm.34.

Þar næst verdur oss hier kient/og þ Sioner sett/huørneñ þad/ad vier komunst af vorum Syndaveige/og Jdiulepsis Torge/jñ j Vijngard Drottins/sem er/Ecke med ødru mote/eñ þui/ad sa Himneske Faderiñ safne oss sialfur til samans/ og til sijn drage/ Joh. 6. Eñ af vorum eigin Krapte edur Mætte til/er oss þad Omøgulegt. Þar fyrer er þad einungis Guds Himneska Fødurs Nádarverk/þa Hiørtu Mañaña snúast til hans/ epter þui sem vier syngium j Hustasnñu Saungnum vorum/ Sie oss þitt Fulltinge fra/Finst eckert gott Møñum hia/ei má nockud saklaust fá.

Vt af Kollun vorre til þessa Vijngardsins/skulum vier þa Huggun taka/Ad þo Gud vor hafe øngua Þørf fyrer Þionustu vora Mañaña/þar hañ hefur Einglana á Himnum/s̄ þiona hm̄/huørier ad kallast Þionustusamer Andar/Heb. 1. Þa kallar hañ oss þo ecke ad sijdur til siñar Þionustu/jafnframt þeim/eins og hañ kyñe ecke án vorrar Þionustu ad vera/ Og hier fram kiemur nu su Elskañ hans/ med huørre hañ hefur oss elskad/ádur eñ Verølldiñ var Grundvollud/Eph. 1.

Þar

Þar næst/þar hañ kallar oss j Samþionustu sina heilogu Eingla/ Þar
lætur hañ j Lioose/ad hañ vilie giefa oss/sem hans Kølluñ riettelega hlÿ-
dum/sama Riett og Kior/epter þetta Lÿf/sem Einglarner nu hafa. Eñ
til huers kallar Gud oss þa j siñ Vÿngard? Ecke kallar hañ oss til þess
ad hañ vilie vier sieum later og Idiulauser/ helldur ad vier skulum Erf-
ida/þuiad so sem þad/ad j Vÿngordunum/þar þeir eru Plantader/verd-
ur ætÿd sÿfellt Erfide ad hafa/stundum ad grafa Vÿntrien nidur/stundū
ad Iñplanta j þau Vÿnkuistena/ þa og so/ ad binda þau vid øñur Trie
so ad þau falle ecke nidur vnder Avextenum/ huad allt/ ef ecke er vel og
Idulega giort/ þa er einskis Avaxtar von af Vÿngardenum. Eins
er þui og so vared/fyrer þeim Andlega Vÿngarde/Søfnudenum/ Þar
bliota Verkameñerner sÿfelldlega/med Vøku og Bæna akalle ad Erfi-
da/skule hañ ecke til Fordiarfs edur Spillingar fara. Huers vegna Chr-
istur sialfur Amiñer bæde Læresueinana sÿna/og oss alla/ad vær skulum
vaka og bida sÿfelldlega/Matth.26. Mar.14. Luc.22.

Vier skulum eirniñ vita/ ad Herrañ Vÿngardsins/ kallar oss ecke til
alls Erfidis/helldur til þess/ad vier giorum þad/ sem hañ bÿdur oss og
bÿfalar/Eñ ecke þad s oss þyker sialfuñ gott ad vera. Ecke kallar hañ
oss til þess/ad hañ vilie/ ad vier berum Leyr og Þreck þess Heluÿska Pha-
raonis/Diofulsins/ Þad er/ ad fremia Syndsamleg verk/ Huar af vier
faum ecke vtañ Skom̃ og skada/og vm sÿder Daudañ til Launa. Hell-
dur ad vier sieum trwer Erfidismeñ j hans Yrkiu/sieum Reidubwner og
Kostgiæfner/ til allra goodra Verka/ Tit.2. Cap.

Nu vilium vier yfervega/ huad margfallt Erfide þetta sie/ sem vier
eigum ad fremia/j Vÿngarde Drottins/ Þad er/j Herrans Søfnude/
so framt sem vier vilium vera trwer og fromer Verkameñ.

Tuofallt er þad sierdeilis. Þad fyrra/er andlegt Erfide Hiarta vo-
rs/ huort ad jñe er faled j þui/ ad vier giorum iÿerta og Hiartanlega
Idran/Synda vorra/Trwum stadfastlega a Iesum Christū Endurlaus-
nara vorn. Og þetta er þad Erfide/sem vier enguañ eigiñ meigum
an vera/þuiad þar sem Trwna og sañа Idran vantar/ þar vantar allt
gott/og verdur þa Erfide vort til Onÿtis/og ecke añad eñ so sem Id-
iulegse/ og einskis verdur Hiegome/ epter þui sem Skriptiñ vottar/

 Huad

Huad hellst sem ecke er af Trwñe/ þad er Synd/ Rom. 14. Cap.

Añad Erfided j þessum Andlegum Efnum/ er Bæna ækalled vort/ huert vier verdum endelega Gude vorum ad fœra/ æ sierhuerium Deige/ Þuiad Daglega Syndgum vier/ og forþienum ecke añad eñ Straff. Þetta Erfided verdum vier ad fremia/ bæde Kuolld og Morgna/ ad minsta koste. Eñ huad þungt og ordugt þetta Erfide falle oss/ sem er ad græta Synder vorar/ og ad bidia Gud vm Næd/ og Fyrergiefning æ þeim/ þad er Gude sialfum best kuñugt/ sem er Hiartaña og Nyrnaña Ransakare.

Nu vilium vier heyra sagt og talad/ vm hitt añad Erfidid/ sem vier j øllum Stiettum erum Gude vorum skylldugir/ sem er. Fyrst j Kieñemans Stiettene. Þar næst j Valldstiornar Stiettene. Og j þridia lage j Hwsstiornar Stiettene. J Kieñemans Stiettene/ eru aller þeir/ s̄ Gud hefur sett til þess/ ad giæta Mañaña Sælna/ þar vm skylldugir. Fyrst ad gaumgiæfa vel/ ad þar lædest ecke jñ j Vyngardeñ/ þeir folsku og slægu Refar/ ecke helldur þeir grimu Vlfar og Byrner/ Þad er/ Ad adskilianlegar Villur edur Fals Lærdomar kome ecke jñ j Guds Christne. Helldur ber Þionustumoñunum/ ad hefia vpp sijna Raust/ so sem añan Lwdur/ Esa. 38. Þa þeir siæ/ ad Synder og Glæpameñ vilia Jñbriotast/ og skade Vijngardsins er fyrer Hende. Þetta giørde nu æ fyrre Døgum/ Noe/ þegar Flooded yfer hængde/ Loth j Sodoma/ Item Moyses/ Elias/ Jeremias/ Daniel/ Christur sialfur/ og Johañes Skijrare/ æ þeim Døgum sem þeir voru.

Þeir sem j Veralldlegre Stiett/ eiga ad þiona Gude og Næunganū/ so s̄ eru Valldsmeñ/ Løgriettumeñ og adrer/ Vilie þeir j þessū Drottins Vijngarde vel þiona/ þa ber þeim ecke helldur Jdiulausum ad vera/ helldur so sem sagt hefur vered/ vm Kieñemans Stiettena/ Þa ber þeim j lijkañ mæta/ ad vernda og forsuara þad Gooda/ eñ straffa þad Illa. Ad veria og burt drijfa þa folsku Refe/ þa Vlfa j añarlegum Klædū. Matth. 7. Ad varna vid/ og til baka ad reka/ Villesuijniñ/ og þa Olmu Hundana/ Item/ ad hamla øllu þui/ sem Vijngardenum/ og hans Avøxtum kañ til Meins og Skada ad verda. So þionudu j þessū Vijngarde Drottins ædur til forna/ David Kongur/ og Spæmadur Drottins/ Josa-

phath/

phath/Ezechias/Josias/ og adrer. J huørra Fotspór geingu og eirniñ marger adrer Guds Meñ/A medal huørra var Constantinus/huer ed ut rak af Výngarde Drottins/ þañ Ulf Arium/þañ mesta og argasta Villumañ/sem klæddur var Saudaklædum. Item/Gratianus og Theodosius/sa yngre/sem utdrifu Nestorium Villumañ.

Ecke geingur Gud helldur fyrer By/þa þridiu Nøfud Stiettená/so hañ kalle ecke og so þa Meñ sem þar jñe eru/til sýns Výngards/til ad þiona og Erfida j honum. Eñ huort er þa þad Erfide/sem þeim er fyrer sett? Fyrst er þad/Ad þeir eiga Gude til Lofs/ ad taka vara a vngū Kuistū/og Výnberia Výser/og vppala þær vngu Barnáskiepnur j Guds Vita/og huad afbragd er/sie þ Of edur vant/og Meñ sia ad Avoxtur vill eingiñ verda/ þa er ecke añad/eñ ad sueigia þa vngu Kuistena/ a medañ þeir eru hneygianleger/ og beygianleger/og ad venia þa til goods/so sem Adam giorde Abel/Abraham Isaach/Isaach Jacob/ Jacob Joseph. Nefde ecke þesser Guds Meñ so breitt/ og giørt vid sýn Børn/ þa hefde þeir(kañ skie)alldrei þuilýkum Avaxtarsømum Edla Výnkuistum a legg komed/so sem þeir voru.

Nier ut af skal eirn og sierhuor Fader/ taka sier þa Vidvorun/ Ad vppala ecke Onyta edur Avaxtarlausa Kuiste/sem Ville Výnber af sier giefa/og verda vm sýder Foreldrunum ad bitrum og beyskum Berialog/ so s ad voru fordum Børn Eli Kieñemans/1. Sam. 2. Þetta er nu Vppvakning og Amiñing til Erfidis vors/ sem vier eigum ad hafa j Herrans Výngarde/huor j siñe Stiett.

Huggun þa vilium vier oss hier ut af taka/ad þetta Erfide vort/ a ecke Afbenlega ad vara/Helldur kiemur þar ad vm sýder/ad vpp verdur giefed af Erfidenu/huørt ad mørgum þellur þo so þungt/ad þeir so s añar Daglaunare Andvarpa/og lángar med øllum Skiepnum epter Huýldeñe Þar verdur ecke alleinasta giefed vpp ad Erfida vm sýder/Helldur er þad t so miøg Huggunarsamlegt/ad vier eigū von a/epter gott Erfide/Godum og Gledelegum Erfidis Launum/þui stendur hier j Gudspiallenu/ Ad þegar Kuølld var komed/ þa hafe Herrañ Výngardsins sagt til sýns Rádsmans/Ad hañ skyllde kalla a Verkameñena/og giallda þeim Verdkauped. Eñ sium til/og vørustum vandlega/ ad láta oss verda þad/

 sem

sem hier stendur/ad sumum Verkamoñunum(sem fyrst voru Leigder)hafe
a orded/sem er/Ad þeir hafe møglad a mote Hwsfødurnum/ þa hañ ga
ilt þeim Kauped/þui þad er j ønguañ maata Tilheyrelegt.

Giætum ad/huør þesse Hwsfaderen er/ giætum og so ad þui/ huad
vier erum. Er ecke þesse Hws Herrañ sialfur Gud/sem oss hefur skapad/
Endurleÿst og helgad? Eñ huad erum vier? Vier erum hans Handaverk.
Huad er þad þa/ad vier vilium setia oss vpp a mote hønum? Huada
Vernska er þad/ad vier vilium laata oss mislÿka/þo hañ giefe ødrum so
mu Laun sem oss? Muñunst þess/ ad vier erum ecke añad til ad reikna/
eñ so sem Dupt og Aska/og Onÿter Þrælar/Og fordunst þar fyrer/Of
stæke/Ofund/Ohòlenmæde. Og þo so sie/ ad nockur meige hafa Yfer
burde yfer eirn edur añañ/eda þeiged af Gude hærre edur stærre Gæfur/
þykest hafa fyrre vered kalladur j Vÿngardiñ/eñ adrer/og þar iñe meira
Erfidad/Bored Hita og Þunga Dagsins/ þa a eingiñ þar fyrer ad mø
gla/ecke Ohòlenmodur vera/ edur af Ofundsyke/ misvuña sÿnum Na
unga hans Lucku/sem Gud vill hønum giefa/Helldur siæ huør og eirn
til/ad þegar hañ meinar sig sem best standa/ad hañ falle ecke. Stoole
huørke nie treyste vppa sÿna Forþienustu/og Verk/ edur wtvortis Skyn
sÿns Heilagleika/ so sem ad er Art og Nattura Hræsnara. Laatum oss
helldur/mykiu framar j Hiortum og Eyrum loda/Vidvørun S. Paals
sem hañ frañsetur j Pistlenum til Rom. 9. Cap. seigiande. Goodur
Madur/Huør ertu þa/ad þu villt ganga j Lagaþrætur vid Gud? Sei
ger nockud Efned so til Smidsins/Huar fyrer giørder þu mig so? Eda
hefur ei Leyrkiera Smidurin Valld til/wt af einum Moo/ ad giøra añ
ad Kiered til Heidurs/ eñ añad til Smæenar. Helldur siaaum til/ ad
vier faaum so hagad Lifnade vorum/og Frañferde/Ordum og Giørdū/
ad Gud þurfe ecke ad vÿsa oss fra sier/so sem hañ giørde hier/þeim sem møgl
udu j mote hønum/ seigiande. Tak huad þitt er/og far j burt/ Eñ
þessum hinum seinasta/ vil eg giefa so sem þier. Eñ huad harla lÿt
ed mun þad vera/sem vier gietum med oss teked/ ef vier hofum ecke neitt
añad til/eñ þad vort eiged er? Af huørium hofum vier þeiged þad/ad
vier kuñum ad tala og giøra/nockud þad gott er? Sañarlega/Ecke høfū
vier þad af sialfū oss til/Helldur er þad alltsamañ Guds Fødurs/ hans

Sonar

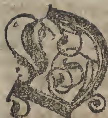
Sonar Jesu Christi/ og heilags Anda Nadarverk. Heyrum huad sialfur Christur seiger/ hia Joh. 15. Cap. Ytter utan mig þæe þier eckert giört. Einneñ seiger Postuliñ Paall/2.Cor.3. Vier erum ecke aþ sialþum off nepter/nockud ad Hugleida/so sem aþ sialfum off til/helldur þad vier erum nepter/þa er þad aþ Gude. Willde nu þar þyrer Gud taka sijna Nad og Hialpar Hønd þra off/ huad heþdum vær þa epter/ sem vort eiged være? Saññlega eckert añad/ eñ Synd/Fatækt og Fordæming.

Ad sijdustu stendur j Nidurlage þessa heilaga Evangelij. Marger eru kallader/eñ fæer Utvalder. Þad skulum vier Obrygdanlega vita/Ad Gud heþurkallad ad søñu alla Meñ/s eru j þessare vijdre Veralldu/til sijn/seigiande/Komed til mijn aller. Eñ þo samt eru mieg þæer/þeir sem utvalder eru/þad er/þeir eru þæster sem hoþa saññ Guds Orda med sier. Þeir heyra ad søñu Orded/ fyrer huort þeir verda kallader/eñ ackta þo eckert þyrer þad. Sumer eru þeir/sem ackta þad ad nockru/eñ þo ecke so/ad þeir vilie lijda þar þyrer nockud/helldur huxa meir um Rijkdom/og Wellystingar þessa Heims. Þesser eru nu þeir um huøria Postuliñ Petur talar/ 2. Pist.2.Cap. Þeir sem umþlyed hafa Saurende Verallðareñar/þyrer Vidurkieñing Drottins/og Lausnarans Jesu Christi/Eñ verda sijdañ aptur j hid sama vaþder/og yþervuñer/þa er hia þeim þad sijdara orded verra hinu þyrra/ Þui betra være þeim þad/ad þeir hefde ecke þeckt Riettlætisins Gøtu/Eñ þad þeir þeckte hana/og umvendu sier/j þra þui Heilaga Bodorde/sem þeim er giþed. Þesser aller/þo þeir sieu kallader/þa eru þeir þo somt ecke utvalder. Þui þad skulum vier vita/ Ad Gud utvelur enguañ til Himnarijkis og eilijþs Lijþs/ utan alleinasta þa/ sem hafa riettа og sanna Trw/a hans Son Jesum Christum. Huerre sañe og Oþleckadre trw ad meiga halldа j Lijþe og Dauda. Þad veite oss Gud Fader/ j sijns Blessada Sonar Jesu Christi Naþne/ Huerium ad sie Lof og Dyrd/ nu og ad Eilijþu/A M E N.

Añañ Suñudag j Nyuvikna þøsiu.

Evangelium/Luc.8. Cap.

 Og þa

G þa ed margt Folk var saman komed/ og þad dreif
til hans wr Stødunum/ sagde hann j Epterlijkingu.
Sa gieck wt sem sæde/ ad sa Sæde sijnu. Og þa
hann sæde/ þiell sumt utan hia Vegenum/ og vard
Footum troded/ og Fulgar Loptsins átu þad. Og
sumt þiell j grytta Jord/ og nær ed þad spratt upp/
visnade þad/ af þui þad hafde eige Vøkvan. Og sumt þiell á
medal Þyrna/ og Þyrnenn sprutttu upp med/ og kiæfdu þui nidur. Og
sumt þiell j Gooda Jord/ og þad vox upp/ og bar Hundradfalldann
Avøxt. Þa ed hann sagde þetta/ kallade hann/ Huør Eyru hefur
ad heyra/ heyre hann. Enn hans Læresueinar spurdu hann ad/ huørt
ad være þesse Epterlijking? Huørium hann sagde. Ydur er unt ad
vita Leyndadooma Guds Rijkis/ enn þeim ødrum j Epterlijkingum/
so ad sia(n)ande þa siæe þeir eige/ og áheyrande þa skilie þeir þad ecke.
Enn þesse er Epterlijkingin. Sæded er Guds Ord/ Enn hiner vid
Veginn/ eru þeir sem heyra þad/ enn eptera kiemur Diofullinn/ og tek-
ur burt Orded wr þeirra Hiørtum/ so ad þeir skule ecke trwa/ og ver-
da hialplęger. Enn þad Sæde/ sem þiell j Grytta Jord/ eru þeir/ sem
heyra Guds Ord/ og medtaka þad med Fagnude/ og hafa þo ecke
nockra Root/ þuiad um stundarsaker trwa þeir/ og a Freistingar tij-
manum falla þeir þar fra. Enn þad sem þiell á medal Þyrna/ eru
þeir sem þad heyra/ og velktast j Sorgum/ Audæfum og Sinndum
þessa Lijfdaga kiefiast/ og færa onguann Avøxt. Enn þad sem j
Gooda Jord þiell/ eru þeir sem heyra Orded/ og hiijhallda þui j good-
u og Sidsømu Hiarta/ og færa Avøxt j Þolenmæde.

Exordium.

JA Lucam Gudspiallamanne j/ 19. Cap. Stendur skrifad/
um þad/ Ad þa Herrann vor Jesus Christus/ sa Borgena Je-
rusalem/ þa hafe hann græted yfer henne/ og sagt/ Jerusalem/
Jerusalem/ Ef þu visser huad til þijns Fridar heyrde/ þa mun

der þu nu a þessum þÿnum Tÿma/ þar Vocktun a hafa. Þessa Da-
gs Evangelium edur Gudspiall/ giefur oss øllum/ sem Gud af Hiarta
elskum/ nooga Ordsøk til/ ad taka vnder med Endurlausnaranum vorum
Jesu/ og græta yfer Eymd Mañkynsins/ a huoria hañ miñest sialfur/
j þessare Epterlijkingu/ og seiger huorniñ til mune ganga/ fyrer Mañ-
kynenu sem hañ hefur sier til Lofs og Dyrdar skapad/ og til þess/ ad þad
skyllde verda Erfinge ad eilijfu Lyfe/ sem er ecke ødruvyse eñ so/ ad þar
verdur valla eirn Partur Hialplegur af øllu Mañkynenu. Ordsøkiñ
er su/ ad sumer eru þeir/ sem sialldañ edur alldrei vilia heyra Guds ord/
ganga Afvega a Strætum Diøfulsins/ þa Guds Bern ganga Rietta
Gøtu til Guds Hws/ og siñar Soknar Kyrkiu/ þesser meiga riettelega
kallast þeir/ sem reyka vtan hia Veigenum. Hiner adrer eru ecke olijk-
er þessum/ vm huoria strax var talad/ sem eru þeir Tilheyrendur, sem sia-
ldañ heyra Guds Ord/ og sitia vnder þui/ med vtvortis Gudrækne/ Enn
nær þeir wt wr Kyrkiuñe koma/ muna þeir ecke eirn Guds Titel/ af þui
sem Presturiñ hefur þeim kient og Predikad. Huernin kuña þesser og
þuilijker ad vænta sier nockurs Gagns og Nota af Guds Orda Kieñingu?
Þui þar er eingiñ Vøkue edur Medverkan Heilags Anda hia þeim.

Hiner þridiu eru þeir/ sem vel og Kostgiæfelega heyra Orded/ Eñ
fyrer Vellystingar og Epterlæte þessarar Veralldar/ gleyma þeir þui
strax/ og so sem nidurkiæfest j þeirra Hiartum/ alijka og þegar Elldney-
ste verdur slocktur edur kiæfdur af Vatne. Fiordaslags Tilheyrendur
vm huoria Herrañ talar/ j þessu Gudspialle/ þa eru þeir goodu/ sem hey-
ra Orded/ og Bijhallda þui j goodu og Eidsømu Hiarta/ epter þui sem Her-
rañ sialfur þad wtleggur. Af þessu øllu siaum vier/ huorsu Hormu-
lega og sargrætelega/ ad Efnum vorum er vared/ þar ecke verdur vtoñ
eirn Partur af fiorum Saluhølpiñ/ edur þar nærre/ vegna sijns Oguod-
legleika/ Athugaleysis og jlls Framferdis. Þui er ecke Otilheyrelegt/
Ad vier sem til eilijfs Lijfs stundum/ Latum oss ganga þessa Hørmung
vors Naunga til Hiarta/ og grætum þar yfer/ ad suo fæer verda j Hoop
vorum/ sem væntum og bijdum/ epter þeirre eilijfu Saluhialp. Þar
øskande være/ ad aller mætte komast til Sañleiksins Vidurkieñingar/ og
Erfa vm sijder eilijft Lijf. Hier vm fræum vier næst Guds Hialp/ fleyra

 ad heyra

ad heyra/ j sialfs Gudspiallsins Utleggingu/ Hueriu vier viliū sundurskipta j tuo Parta.

Og skal hid fyrre vera vm Atuik/ og Kringumstædur þær/ sem leida til Skilnings þeirra/ s Herrañ hier fram setur/ j þessa Dags Evangelio.

Añad vm Sæded/ sem j Fernalsda Jord fiell. Fyrst vtan hia Vegenum. Þar næst j grytta Jord. J þridia lage j Þyrnum þakta Jord. Og j fiorda lage/ j þa goodu Jordena/ sem vel spratt/ og gaf Avøxt. Hialpe oss Drottiñ sem hañ er vanur/ suo vier mættum þetta yfervega/ Sinne til Lofs og Dyrdar/ Eñ sialfum oss til Gagns/ og Sælar Velferdar/ Þad heyre Gud j Jesu Nafne/ Amen.

Fyrre Parturiñ.

Fyrst er þad sem þetta heilaga Evangelium vmtalar/ og oss fyrer Sionir setur/ ef vier þad riettelega Athugum/ og kiemur þad allt vid þann fyrra Partenum Gudspiallsins. Þad fyrsta/ er vm þañ mykla Mañfiolda/ sem kom vr øllum ættum/ og Stødum/ til Herrans Christum. Ecke kom þetta Folk einungis til þess/ ad siaa og skoda hans Utvortis yferlit/ Vøxt og Vænleik/ huorn David hroosar/ j Psalm. 45. so segiande/ Þu ert hiñ Frydaste a medal Mañaña Barna. Helldur var añar Tilgangur þess sem er/ ad hlyda Guds Orde/ þui þad hafde badi af hañum heyrt og fornumad/ ad hañ være Mattugur j Verkum og Ordum/ Eirniñ þad/ hñ hefde Ord Eilijfs Lijfs/ So sem Postuliñ Petur vm hañ Vottar. Þetta sama sitt Gudddomlega Ord/ hefur hann giefed Þienurum sijnum/ sem er Kieñemoñunum/ til þess/ ad þeir skule þad vtbreida/ a medal allra Þioda.

Lærum þad af Dæme þessa Folks/ ad sækia og rækia Jduglega vora Soknar Kyrkiu/ og þo ad vier sieum j fiarlægum Stødum/ þa telium þad ecke epter oss/ Þuiad sæler eru þeir/ sem heyra Guds Ord og vardueita þad/ seiger sialfur Endurlausnariñ vor/ hia Luc. 11. Cap.

Þeir sem j Guds stad eru setter/ ad Kieña Ordid/ þeir verda og so ad varast þad/ ad stugga ecke vid þeim/ edur sia skønum Augum til þeirra/ sem eru Framande/ og þurfa þeirra Þionustu vid/ þui ecke giørde þad Herrañ hier/ Alla liet hañ sem til hans komu/ bæde vr Nalægum og

Stærlagū

Fiarlægum) stødum/ heyra syna Kiēning og Predikun.

Þad aññad/ sem oss er athugande j þeim þyrra Partenum/ Þa er Mismunur sa sem er a mille þess sem Sædenu sæer/ og sialþs Sædesins.

Vm Sadmañiñ er ecke ad tala/edur neinar Gaatur ad haþa/ huor hñ sie/ Þui þad er sialþur Endurlausnariñ vor Drottiñ Jesus Christus/ sem og eirniñ hans Ærwer Verkameñ/ Prestar og Predikarar/ til huorra hann heþur sagt. Fared wt vm allañ Heimiñ/ Kieñed og Prediked Evangelium allre Skiepnu/ Matth. 28. Cap.

Eñ Sæded Er Guds Ord. Nu so sem þad/ ad eirn Akurmadur er lijtels virdtur hia goodum Neþdingium/ edur Borgurum. So leid Christur Endurlausnare vor þad/ þo hañ være lijtels virdtur vorra vegna/ þa hañ Vmgieckst hier/ vor a medal j Nolldenu. Hñ leid þ þo hñ være haddur/ so sem aññar Fauijs Madur/ Psalm. 22. Ja/ Þo honum være samjaþnad/ vid eirn Spillvirkia/ og Odæda Mañ/ Esa. 53.

J aññañ Mata/ kañ ecke eirn Akurmadur þui vid ad koma/ ad verä alltiaþnt j hreinum Fotum/ helldur verdur hañ/ a medañ hañ er ad þui Erþide/ ad vera aþ Leyr og Saur Jardareñar kamugur. So vard Christur og suo vorra vegna/ j saurugum Fotum ad vera/ þa hañ vmgieckst hier j Nolldenu. Þad er/ Ad taka vppa sig Mynd eins Þions/ og verda lijker odrum Moñum/ so sem Postuleñ vottar til Phil. 2. Cap.

J þridia lage skulum vier vita/ ad Akurmadurinn er alldrei so/ ad hañ verde ecke ad haþa stijþellt Erþide/ a sijnum Akre/ Vetur og Sumar/ Vor og Haust/ Huors vegna Akurviñañ ma reiknast hin mesta Møya og Pianing sierhuors Mans/ sem sig til heñar gieþur. So gieck og ecke helldur Erþide þad aþ (sem Guds Sonur haþde vorra vegna aþ þyrer vid) añ stora Mædu og Pianing/ huar vm hañ vottar so sialþur/ hia Esaiam Spamañe/ 43. Þu heþur/ seiger hañ/ giort mier Erþidismune j þijnum Syndum. Item/ seiger hañ j odrum stad/ s er j Harmagratt Jerem. 1. Cap. Skoded og hygged ad/ huort þar er noctur Sorg/ so sem mijn Sorg/ sem eg heþe j ratad.

Nu vilium vier sia og yþervega þessu næst/ huerniñ þad kiemur til/ ad Þienarar Drottins/ sem eru Prestar og Kieñemeñ/ lijkiast vid eirn Akurmañ. Fyrst skiedur þad þess vegna/ ad þeir verda oplagt nær aþ Neim-

enum hafader/og lijtels virdter framar odrum/Epter þui sem hann siaꝩ ur þ Spaer/hia Matth. 5. Cap. seigiande. Saeler eru þier/ nær Menernet forsmaa ydur/og Offsookn veita/ fyrer mijnar Saker/og tala þ giegn ydur alla Vondsku þo liugande.

Þar næst/vegna Erfidismuna þeirra/sem þeir verda ad hafa sijfellᷞ lega j Embætte sijnu. J þridia lage/vegna Motmælis og Motkas sts sem þeir hliota ad lijda. J fiorda lage/fyrer Einfallldlegleika og Forsialegleika/ sem Herran bijdur þeim ad vera med prijddum. Suo seigiande/ Vered einfallder sem Dwfur/ og slæger sem Hoggormar/ Matth. 10. J fimta maata/so sem þad eirn Akurmadur/hefur þoᷣ rf fyrer/ad hafa gott Sæde/til ad sa j Akur sinn. So er þad og so naᷣ udsynlegt/Ad eirn Kiennemadur/kunne vel og skilie sijnar Trwar Hoffudᷣ greiner/og Articula/Huorium hann a nidur ad sa/med Ordsins Kiennᷣ gu/j Hiortu sinna Tilheyrenda. Þui huornig kann þad eirn ødrum ad ki enna/sem hann sialfur ecke veit edur kann?

J siotta og sijdasta maata/ Vilie Akurmadurinn hafa nockur Not og Gagn/af sinne Akurvinnu/þa hlijtur hann ad bidia Gud/ ad Blessa hana/ og giefa þad/ad þad Sæded/sem hann hefur nidur sad/maatte fæꝛa Huᷣ ndradfalldann Avoxt. Eins verda og so Kiennemenener ad giora. Allᷣ rei meiga þeir so sa Sæde Guds Orda/ j bland sinna Tilheyrenda/ ad þeir bidie ecke Gud/ af Hiarta og Alvoru/ ad þad meige Avoxt fæꝛa j þeirra Hiortum.

Nu viliumm vier þessu næst/ heyra nockud lijted talad um Sæded/ og huornig þui ma samlijkia vid Guds gooda Ord.

Fyrst skiede þad j þann maata/ad j Sædenu er Nattursegur Varme/ Af huorium Varma aptur vpp vex og Blomgast/Korned a Kornstaungᷣ unum/þa Sumared kiemur. So er þui og vared/fyrer þui Andᷣ lega Sædenu/sem er Guds Ord/ þad hefur Natturlegann Varma/ og Hita j sier/einkum þa þui verdur nidur sad j good Guds Barna Hiorᷣ tu/epter þui sem þar stendur/j Psalm. 19. Og hia Jerem. 23. Cap. Þar Spamadurinn/vnder Personu sialfs Herrans Christi/talar so/og sei ger. Er ecke mitt Ord lijka sem eirn Elldur?

Þar næst/so. 3 þad/ad Sæded er heft/og til þess eins þienanlegt/ad þui

þui verdur nidursæd j Jørdena/ vppa þad/ad þ giefe af sier apstur/ecke einfalldan/Tuofalldan edur þrefalldan Avøxt/helldur Hundradfalldan. So sæst og ecke helldur Guds Ord nidur af Kiennemannanna Munne/til þess/ad þad sie Avaxtarlaust/Helldur bere Avøxt til eilijfs Lijfs/Gal.6.

J þridia lage/ þa er Sædenu þui sem j Jordena verdur nidur sæd/ su Magt og Kraptur giefinn/Ad þo þad sie grytt Jord/ sem ofan a þui liggur/þa vex þad þo ecke ad sijdur vpp/og bærer goodann Avøxt. So er þui og vared/Ad þo marger Motstødumenn og Kietkarar/vilie nidurkiefja med Prætum/og Følskum Argumentis/þad gooda Sæded/sem er Guds Ord/sem nu nooglega yfergeingur. Þa lætur Herrann þeim þad ecke talast/edur j nockurn mata Luckast.

J fiorda lage/Þar Akurmadurinn nidur sæer/einu og ødru Korne/j sinn Akur/ þa meinar hann ad fa af huøriu einu Korne/ Hundradfalldan Avøxt/þad er/Ad hn meinar/ad hann mune af huørre einne Kornstøng fa Hundrad/edur hálft annad hundrad Korn. Eins være þess af Hiarta og Alhuga Oskande/ad þad Sæde Guds Orda/sem vær rétsæum a medal vorra Tilhøyrenda/meige ecke einungis Hundradfalldann/ helldur Þusundfalldann Avøxt færa/hia einu og sierhuøriu Guds Barne/ so mundi Erfide vort ecke forgiefens verda j Drottne/1.Cor.15.

Epterfylger nu þad þridia/sem oss er adgiætande/og ahrærer Adspurn Lærisueinanna/ þar þeir spyria Christum ad/ huad Epterlijking þesse hafe ad merkia/sem hann framsetur.

Af þeirra Epterdæme/skulum vier hafa þetta til Lærdoms/sem er/ Ad lata oss ecke þyckia Minkun edur skomm ad þui/ad spyria Presta vora/og adra Guds Ords Þienara/huørninn vier eigum þad ad skilia/ē vier þykiumst ecke sialfer riettann Grundvøll a hafa/Breitande þar vel/ epter Dæme þess gooda Nicodemi/Huør ad var einn mykels hattar Madur/ e Hofdinge j Jsrael/Joh.3. Einnin Gielldingsins/sem var Willdarmadur Drottningarennar Candaces/j Postul. G.8. Cap. Og sialfs Herrans Christi Postula.

Nu epterfylger/ad minnast a Andsuar/ē Herrann Christur giefur Lærisueinum sijnum/þa þeir spurdu hann ad/ huad þesse Epterlijking hefde ad þijda? Hier til suarar hn þeim med faum Ordum/og seiger. Ydur

er vnt

er vilt ad vita Leyndardooma Guds Rijkis. J hvorium Ordum han giefur oss ollum/sem þiona eigum j hans stad/Guds og Christinene/ þan Lærdoom og Aminning/ Ad vier skulum Nogvarlega og med Spekt goo dre/framflytia sitt heilaga Evangelium. Þar næst giefur han oss þa Vidvorun/sem odrum eigum ad kiena/Ad vier lætum oss hvorke j Lette nie Nefningarleyse fundna vera/so myked sem Embætte voru vidvijkur/ Þui so stendur hia Postulanum Paale/1.Cor.4. Nu heimtest ei meir af Verkstiornarmonnunum/Enn þad þeir finnest trwer. Og skal þad so sagt vera um þann fyrra Partinn/j Herrans Nafne.

Annar Parturinn.

EPterfylger med faaum Ordum/ad minnast a hina adra Greinena/ hvor ed utþyydar um þad Fiogra handaslags Sæde/ edur um þa ferfolldu Guds Ords Tilheyrendur. Hvorium hinum fyrstu/ad lijkt verdur vid þad Sæded/sem fellur utan hia Veigenum/ verdur Fotum troded/ og Fuglar Loptsins eta þad.

Tvent er oss hier athugande/ Fyrst þad/ hvad skiliast a fyrer þennann Veiginn/hvors hier verdur gieted/ sem er Mannsins Hugskot edur Hiarta/sem fullt er med jllar og fullvirdelegar Hugrenningar/ so sem ad eru Hiortu Othoorsmanna/sem lifa j allskonar Sindum/ Ohoofe og Losta seme. Um hvoria Spaamadurinn Esai. 51. Talar nockurneiginn so/ a þennann hatt/og seiger. Þu hefur giort þinn Lijkama ad Jordu/ sem uppa er geinged/og so sem ad einum Gotustijg/þeim sem fram hia gan ga. Þad er Dioflenum/ sem umsitur Mannsins Hiarta/ og slær þar jnn margskonar jllum þankum/so sem ad eru aller þeir/ sem ecke vilia nema Motstodu veita þui hinu Vonda/helldur giora allt þad/sem þeim naudlega j Hug og Hiarta kiemur. J þess hattar Manna Hiortum/sa Guds Ord onguann Avoxt ad færa.

Hier næst vilium vier skoda og yfervega/ hvar fyrer ad Dioflullin verdur lijktur vid Fugla Loptsins. Fyrst skiedur þad þess vegna/ ad þeir eru af Natturunne til/miog liettfærer. Andar/og Fuglum pliotare/til ad fliuga um Lopted/ z giora ad hvad Mennerner ad hafast. Þar næst/so sie þad/ad Myfluguruar eru j stoorum Hoopum/ þyckt til samans j Loptenu

einkum þegar Varmeñ er. So hallda og so Dioꝼlarner / fiet j dymu og þokusomu Lopte. J þridia lage / lijkiast þeir vid Fugla Nimensins / þess vegna / Ad so sem þad / ad Fuglarner tijna smaasmugleꝼa og vandlega upp / huørt og eitt Korn / sem nidur dettur a Jordena / og þeir kuña ad na. So er og so Dioꝼullin Astundunar samur / og Jdeñ / til þess / ad bera sig ad na / og burthripsa / þær bestu og sætustu Nugganer / vor Mañanna Hiertum / sem fuetkiast af þui Himneska Sæde Guds Orda.

Sliaum þar ꝼyrer til / ad vier stondum j mote Dioꝼlenum af ollu Mogne / og Mætte / Og giørum þad fyrst med Heitre og Alvarlegre Bæn / e kalle til Drottins / Huiad so sem þad / ad Fuglarner styggiast vid / og hrædast / þa Meñ hropa og kalla hatt / So hrædast og so / og burtu vykia Dioꝼlarner / þa vier hroopum til Lifanda Guds / og bidium hañ j Jesu Nafne / ad standa hia oss / so ad Andskotiñ fae oss eckert Mein giort. Þar næst skulum vier Dioꝼlenum Motstødu veita med Kostgiæfne / og Athugasemd jafnañ / epter þui sem þar stendur / 1. Pet. 5. Vaked / og vered Sparneytner / þuiad ydar Motstandare Diofulliñ / geingur um kring / sem Grenianda Leon / og leitar ad þeim / sem hañ kuñe upp ad suelgia.

J þridia lage / so sem þad / ad Akurmeñerner / plaga ad uppsetia hingad og þangad / Hrædur um Akuriñ / suo ad Fuglarner styggest helldur vid þær / og giøre þess sydur Skada a Kornenu. So eigum vier og so / Ad setia a millum Dioꝼlaña og vor / Kuøl vors Herra og Krossens Pijn / sem Keypte oss fra Dauda / suo sem vier syngium j Morgun Psalmenum vorum / Þui hun er þad sem alla Dioꝼla hefur yfervuñed.

Añar Partur edur Flockur Tilheyrendaña / um huørn Herrañ talar / hier j Epterlijkinguñe / og lijker vid þad Sæde / sem falled hafe j Grytta Jord. Þa eru fyrst / þeir aller / sem eru Ostøduger / og falla fra a Freistingar tijmanum. Þar næst þeir / s fyrer Christi Saker eckert lijda vilia / læzast vera j Dag goder Christner Meñ / og Frelsadarens Limer / Eñ a Morgun eru þeir Heidingium verre. A añare Stunduñe / læzast þeir bidia Gud / eñ a añare Bølva þeir og formæla. Þa þeir eru j Kyrkiuñe læzest þeir vera heilager so s eirn Eingell / Eñ strax sem þeir koma ut fyrer Kyrkiu Þroskulldiñ / eru þeir Dioꝼlum verre. Þesse þeirra jll Dæme / eigum vier ad varast / eñ hafa saña Þolenmæde / j allskonar Krosse og

Motgange/epter þui sem sialfur Herrañ Christur seiger/hia Matth. 24
Sæler eru þeir sem stöduger blijfa allt til Enda.

Þeim þridia Flockenum Tilheyrendaña/lijker Herrañ Christur vid þad Sæde/sem fiell a medal Þyrna. Hier er oss adgiætande/ huad merkiast a fyrer Þyrnana/þad wtleggur Herrañ sialfur/sem er/ Fyrst Augsyke og Buksorg. Þar næst Rijkdoomur/þegar Madur fester Hiarta sitt vid Gotz og Peninga. J þridia lage Vellystingar þessa Heims.

Fyrst skulum vier vita/Ad so sem þad/ad Þyrnarner Blomgast snogglega/og eru fagrer Alits/eñ hafa þo samt styngande Brodda. So Blomgast og so þeir Agiernu Veralldar meñ/vm stundarsaker/ Þar epter hliota þeir/ad breña med þeim Rijka Mañe/j Oslockuanlegum Ellde.

Þar næst/so sem þad/ad Þyrnarner meida Meñ og særa/þa vid þa er komed. So særa og so/Audæfe og Rijkdomur/Mañaña Hiertu/þa þeir elska Mamon ofmiked/og vill toma þeim til ad girnast/ alltiafnt meir og meir. Sækiunst ecke þar fyrer/epter Aud og Rijkedæme/nemie eñ so sem goodu Hoofe giegner/so ad vier missum ecke þar fyrer/Frid og Rooseme Salareñar/sem þui heilage Augustinus ad Orde kiemst.

J þridia lage/so sem þad/ad a medal Þyrnaña eru optast nær Ormar og Eyturkyndur. So fylgia og so/ Aud og Rijkdome marger Lester.

J fiorda lage/so sem þad/Ad Þyrnarner Nidurkiefia Sædenu. Eins lijka Nidurkiæfer Rijkdoomurin þui blessada Sæde Guds Orda/hia allmorgum/so sem ad skiede þau Ananiam og Saphiram/huor ad/þo þau sæte vnder Predikun Postulans Peturs/ þa huxudu þau samt meira vm Rijkdom siñ/eñ þad hañ kiende/huors vegna þau duttu bæde Dauð nidur/Act. 5.

Þeim fiorda og sijdasta Hoopnum Tilheyrendaña/Lijker Herrañ Christur/vid þad Sæde/sem fiell j gooda Jord.

Þrent er þad sem þessum sijdasta Hoopnum a ad vera lagad. Fyrst er þad/ ad heyra Orded vel og Rækelega. Þar næst/ad bijhallda þui j goodu og Siðsomu Hiarta. Og j þridia lage/ad bæra af þui Auoxt j Þolenmæde/ epter þui sem sialfur Endurlausnariñ vor Jesus talar hier j Nidurlage Gudspiallsins.

Af þessu ollu kuñum vier ad sia og merkia/huad lijtel og aumvirdeleg

ad sie

ad sie Hiørdiñ Herrans Christi/ad reikna a mote þeim stora Hoop þeir-
ra O-gudlegu/ þar ecke verdur Hoolpiñ/ vtañ alleinasta fiorde Partur
Mañkynsins. Bidium þar fyrer Gud Jñelega og alvarlega/ J Nafz-
ne sijns sæta Sonar Jesu Christi/ad hañ sende oss sapnañ siñ gooda hei-
laga Anda/sa ed verke þad j vorum Hiørtum/ Ad vier jduglega/ og med
Averke/ mættum heyra Guds Ord/ og bæra hønum ætijd/ eitt Jdrande
Harmþrungiñ og sundurkramiñ Anda/ til Offurs/fyrer Synder vorar/
einniñ saña Polenmæde/ j allskonar Motgange. Huar til oss sende Gud
Fader/Rijkdoom siñar Nadar /og þad fyrer Forþienustu og Verdskulld-
an sijns Hiartkans Sonar Jesu Christi/Huorium med Fodurnum/og H.
Anda/ sie Loff/Dyrd og Vegsemd/ sogd og sungiñ af øllum Tungum/
nu hiedan j fra/og til Eilijfdar/Amen.

Suñudagiñ j Føstu Jñgang.

Evangelium/ Matth. 3. C.

J þañ Tijma. Kom Jesus af Galilæa/ad Jordan/
til Johañem/vppa þad hañ skijrdest af hønum/ Eñ
Johañes varnade hønum þess/ og sagde/ Mier er
þorf ad eg skijrest af þier/ og þu kiemur til mijn?
Jesus suarade og sagde/ Lattu nu so vera/ þuiad suo
hæfer oss allt Riettlæte vpp ad fylla. Og þa liet
hñ þ epter hønu. Eñ er Jesus var skijrdur/ stie hañ jafnskiott vpp
wr Vatnenu. Og sia/ ad Himnarner lukust vpp yfer hønum/
Og Johañes sa Guds Anda ofan stijga/ sem Dwfu/ og yfer hñ ko-
ma. Og sia/ Ad Roddiñ af Himne sagde/ Þesse er Sonur miñ El-
skulegur/ad huørium mier vel þocknast.

Exordium.

HVad mykel og stoort Dasemdarverk/ad Gud Drottiñ/ hefe giort
a medal añara siña Furduverka/ bæde a Sioonum og Votn-
unum/þad kuñum vier allvijda ad lesa j heilagre Ritningu.
Mÿked og stoort Dasemdarverk var þad/ þa hñ sundurskipte

 Hafenu

Hafenu Rauda/ so þad stood sem eirn Mwrveggur/ a badar Sydur/ a medan̄ Jsraels Folk gieck þar j giegnum/ Exo. 14.

Myked var og so þad Guds Furduverk/ sem han̄ giørde a Sionum/ þa han̄ var sialfur Jn̄anbords/ med sijnum Læresueinum/ En̄ Skiped la vnder A-føllum/ af Stormvidre/ og Siafar Bolgu/ þa hastade hn̄ a Vindin̄/ og safnskiott vard Logn myked/ Matth. 8. Cap.

Nu so sem han̄ giørde sijnar Dasemder a Sioonum/ So hefur hn̄ og so/ ecke sijdur þar giørt/ a þeim fersku Vøtnum. Var þad ecke eitt min̄isstædt Dasemdarverk Lifanda Guds/ sem þar skiede vid Jordan/ a Døgum Josuæ/ vm huørt han̄ sialfur skrifar/ j sin̄ar Bookar 3. Cap. Ad þegar Prestarner sem bâru Sattmaals Ørk Drottins vndan̄ Jsraels Folke/ lietu sijnar Fætur j Jordanar Vatn/ þa adskilde þad sig/ Og Josua gieck þurrum Footum þar j giegnum.

Þad var og so myked Furduverk/ sem Spamadurin̄ Eliseus/ giørde vid Jordanar Flood/ þa han̄ sloo Møtle sijnum a Vatned/ þa skiptest Aaen̄ j sundur/ suo Eliseus gieck þar j giegnum/ Huar vm lesa ma/ 2. Kongan̄a B. 2. Eins skiede þad lyka/ ecke an stærstu Furdu/ Ad þa Naaman hin̄ Syrlendske þuode sig sjø sin̄um j Jordan/ epter skipan Elisei/ Þa vard han̄ Heilbrygdur af sin̄e Spitelsku. En̄ þad sem nu j Dag skiedur vid Aana Jordan/ þad er øllum Dasemdarverkum/ & Jarteiknum ødra. Þui siaum til/ Nu j Dag kiemur til Jordanar/ ecke Sattmaals Ørk Drottins/ helldur han̄/ huørs Fyrermyndan Sattmaals Ørkin̄ var. Þui so seiger S. Paall/ Rom. 3. Ad Gud hafe skickad Jesum Christum/ til eins Naadar stools/ fyrer Truna j hans Bloode.

Nu j Dag adskilst ecke Jordan/ so sem a Elisei Døgum/ Helldur opna sig nu Himnarner vpp yfer Jordan/ so ad Guds Føðurs Raust heyrest klaarlega. Jesus Guds Sonur auglysest hier Opinberlega. Og heilagur Ande/ kiemur sialfur yfer hn̄/ j Dufu Lyking. J Dag giørest Jordanar Vatn/ ecke þienanlegt til þess/ ad burtþuo og hreinsa Lykamlega Spitelsku/ huørke Naamans nie an̄ara/ Helldur giørest nu Jordan/ og øll øn̄ur Vøtn/ fyrer Guds Ord/ og Jesu Christi Skijrn/ hentug til þess/ ad vera eitt Endurgietningarlaug/ j huørre ad aller þeir sem skyrder veda/ j Nafne heilagarr Þren̄ingar/ verda afþuegner øllu̅ sijnu̅ Syndu̅.

Og

Og viliũm vier nu hier epter heyra/stutta og einfallda Vtskijring Gudspiallsins/ Huørt ed sundurskiptest j tuær Smagreiner.

1. Og hlioodar hin fyrre vm Samtal Johan̄is ꝫ Herrans Christi.

2. Hin an̄ur vm þa Vidburde sem skiedu/ þa Jesus var skijrdur.

Gud hialpe oss med sin̄e Nad/ so vier mættum þetta Gudrækelega yfer vega/ Amen.

Fyrre Greinin̄.

MArgt gott og Nytsamlegt/kien̄er oss þetta heilaga Evangelium. J fyrstu setur Skijrnin̄ Herrans Christi/oss þad fyrer siooner/ Huad myked Gagn og eilijft Sælarnot/ vier høfum þar af/ þa vier verdum skijrder j Nafne heilagrar Guddomsins Þren̄ingar. Lætum oss þar fyrer/med allre Hiartans Audmykt/yfervega Skijrnena vors Drottins Jesu Christi.

J Vpphafe Gudspiallsins stendur so. J Þan̄ tijma. Kom Jesus af Galilæa/ad Jordan til Johan̄em/vppa þad/ad hn̄ skijrdest af honum. Hier er oss fyrst athugande/ æ huørium tijma þad hafe vered/sem Jesus kom til Johan̄em/ sem var þa/ Þegar Johan̄es Predikade fyrst j Eydemørku Gydingalands/og sagde. Giøred Jdran/ þuiad Himnarijke er nalægt/Matth. 3. Jtem/ Þegar han̄ fram sette fyrer þa Phariseos og Skriptlærdu/sem komu til hans Skijrnar/þa hørdu Løgmals Predikun/seigiande so til þeirra. Þier Nødrukyn/ Huør hefur kient ydur ad flyia fyrer tilkomande Reide/ Giøred verdugan̄ Avøxt Jdranaren̄ar. Þesse var nu tijmen̄/æ huørium Jesus vor Endurlausnare kom til Johan̄em/ad lata skijra sig.

Hier af skulum vier þad læra/ Ad sie so/ vier viliũm ad Jesus kome til vor/so sem han̄ kom til Johan̄em/þa breytum epter hn̄s Dæme/ verum audmiuker og Lijtelater/so sem han̄ var/ Han̄ hiellt sig ecke verdugan̄ þess/ad han̄ skyllde vppleysa Jesu Skoofuueinge. Somu Audmykt synde og so æ sier/Forfaderin̄ Abraham/þegar han̄ stood fyrer Gude/og jatade sig ad vera Dupt og Øsku/Gen. 18. Einnin̄ þad vtvalda Verkfære Guds/Postulin̄ Pall/ Huor ed af san̄re Audmykt vid Lifanda Gud/jatar sig ad vera synstan̄ Postulan̄a/og ei þess verdugan̄/ad hn̄

 meige

meige Postule heita/ 1. Cor. 15. Hafe nu þesser og þuilijker Hatt-
upplyster Meñ/ audmykt sig so/ og lijtelæckad fyrer Gude Lifanda/ skyllo
um vier þa ecke/ sem længtum miñe Gæfur høfum þeiged/ myklu framar
audmykia oss/ vnder Vollduga Guds Hønd/ vppa þad/ vier verdum vpp
hafder a Vitiunar Tijmanum?

Þessu næst skulum vier athuga/ vm huoriñ Stad/ edur Platze/ ad Her-
rañ Christur hafe komed/ þa hañ foor ad læta skijra sig. Gudspialla-
madurinn seiger/ Hañ hafe komed af Galilæa. Þetta er nu þuert a mo-
te Gydingum. Þeir høfdu adur sagt til Nicodemum/ ad hañ skyllde ran-
saka og skoda/ þad af Galilæa rise ecke Spamadur vpp/ Joh. 7. Sia
þeir nu/ hier þuert a mote/ og skode sijna Blindne/ Var ecke Jesus vpp
aliñ j Galilæa? Luc. 2. Hoof hañ ecke þar fyrst sitt Kieñemañlega Em-
bætte? Giorde hañ þar ecke/ sitt fyrsta Dasemdarverk? So siaum vier
hier/ Ad þad er satt sem sialfur Guds Ande seiger/ fyrer Spamañinn Esai.
55. Mijner Þankar eru ecke sem ydar Þankar/ og mijner Veiger eru ec-
ke sem ydar Veiger/ seiger Drottiñ.

Eñ Staduriñ til huors vor Endurlausnare kom/ þa seiger Gudspi-
allamaduriñ/ ad vered hafe Jordan/ Hañ gietur hier og so/ huert ad vered
hafe Erendid/ sem er þad/ Ad hañ skijrdest af Johañe. Med þui þa/
ad sialfur Endurlausnareñ vor Jesus/ Guds Eingietiñ Son/ villde læ-
ta skijra sig. Þa ma Skijrneñ vissulega eitthuad gott verka/ hia oss
Mañunum/ Og sañarlega mun hun vera einu og sierhuoriu Guds Bar-
ne harla Naudsynleg/ j synum Christendome/ og j sijnu Embætte.

Nu ef einhuor gyrnest ad vita/ a huerium Alldre Herrañ Christur
hafe vered/ þa hañ liet sig skijra/ Þa var þad a hans þrijtugasta Alldurs
Are/ a huerin hañ jngieck og eirniñ sitt Kieñemañlega Embætte/ Og
var þesse hans Skijrn/ so sem ein Jnvijgsla/ til hans Kieñemañlega Em-
bættis. Þar nu Drottiñ vor Jesus Christus skijrdest/ ecke fyrr eñ
hañ var so til Alldurs/ og Aara komiñ/ Þa vilia sumer Villumeñ/ sem
kallast Anabaptistæ/ edur Endurskyrarar/ ad Børniñ sieu ecke færd til
þeirrar heiløgu Vatnsskijrnar/ fyrr eñ þau eru fulltijda. Þar a moot
suørum vier/ Ad Ordsøk/ huar fyrer Christur hafe ecke skijrst/ strax a vng-
doms Aarum sijnum/ eins og vor Børn/ sie su/ ad Skijrniñ var þa ecke

jnnsett

sett/Þui hun byriadest ecke fyrre/en a hans Alldurs/29. are/ Þa Johañes tok fyrst til ad skijra. Þegar Christur fæddest j Mañlegu Hollde þa var Vmskurnin tijdkanleg/ en ecke Skijrnin. Huernin kuñe hann þa sig skijra lata/ fyrr en skijrnar Sacramentid var jnsett/ og af Johañe Handterad? En vær skulum eptersylgia Befalningu vors Drottins Jesu Christi/ þar hñ so bijdur og skipar/ Leifed Bornunum til mijn ad koma/og bañed þeim þad eige. Mar. 10.

Nu vilium vier skoda og yfervega/ Ordsaker þær/huar fyrer Herrañ Christur villde lata skijra sig.

Hin fyrsta var þesse/Ad hañ villde þar med styrkia og stadfesta/Johañis Lærdoom/Embætte og Skijrn/þui þa Johañes took fyrst til ad Predika og skijra vid Jordan/þa þotte Gydingum þad vndarlegt/ad hañ skylldi med nyum Lærdoome/Stipta nya Ceremoniu Skijrnareñar/ huør ed var myklu ødruvijs/en þær Mosaisku/og Levitisku Hreinsaner/edur Þuottar voru/ad huøriu þeir eirnin fundu/ vid Johañem/og spurdu hann ad/huar fyrer hañ skijrde/ Fyrst hañ være huørke Christur/ecke Elias/ ꝛ ecke Spamadur? Þar fyrer var Johañe þørf a slijkum Vitnisburde Herrans Christi/so eingiñ Madur skyllde gieta tuijlad vppa hans Skijrn/þad hun være af Møñum/helldur af Rade og Skickun þeirrar heilagu Guddomsins Þreñingar/huør ed sig hier openberade.

Auñur Ordsøk til Herrans Christi Skijrnar/þa var þesse/Ad hañ villde þar med lata vijgia sig/til sijns Kieñemañlega Embættis/ huert hañ jñgieck og vppa sig took/vnder eins og hañ skijrdest. Þegar Prestarner j þui Gamla Testamentenu/voru vijgder/edur stadfester til sijns Embættis/ Þa skiede þad mz sierlegum Ceremonium. Þui fyrst hlutu þeir/adur en þeir byriudu sitt Embætte og Þionustugiord/ad lata hreinsa sig og þuo/so sem lesa ma j Exo. Bok. 29. ꝛ 40. Cap.

Eins villde og sa Ypparste Kieñemadur/ og Erkebyskup/Drottiñ vor Jesus/stijga ofan j Jordanar Vatn/ þa hañ jñgieck sitt Kieñemañlega Embætte/ En eige giorde hañ þad þess vegna/ ad hañ þyrfte med nockrar Hreinsunar/ so sem hiner Prestarner/med þui hañ vissi af eingre Synd/og eingiñ Suik vrdu fundiñ j hans Muñe/edur Ordum/ Helldur vppa þad/ ad hañ vppfyllte allt Riettlæte/ suo sem hañ sialfur hier

seiger og vottar/ til huorrar Uppfyllingar/ ad þetta hans Lijfelæte og Hlijdne þ. yrde.

Þar næst villde vor Drottiñ Jesus Christus læta skijra sig/ vppa þad hañ Fyrermyndade þar med/ og yfer segde/ sijna særu Pijnu/ og Bitrañ Dauda/ sem hañ villde lijda vorra Synda vegna/ Þui huad var hñs Nidurdyfing j Vatned/ edur Vatnsins Yferhelling/ añad eñ Merking þess/ ad hañ munde søckua sier nidur/ vnder Straum Gudlegrar Reide? Enn Uppstyging hans aptur vr Skijrnar Vatnenu/ Teiknade hans Dyrdlegu Uppris u fra Daudum/ og þad hañ munde ecke j Daudanum Blijfa/ helldur ad hañ munde læta sien sig aptur/ med Sigre og Vegsemd. Og þess vegna/ samlijker hañ sialfur siñe Pijnu vid eina Skijrn/ suo sem lesa mæ hia Lucam Gudspiallamañe/ 12. Cap. Þar hañ so ad Orde kuedst/ og seiger. Eg hlijt ædur ad læta skijra mig med eirne Skijrn/ og huørsu þreyngest eg þar til hun fullkomnast. Eirniñ spyr hañ Jacobum og Johañem ad/ huørt þeir kuñe ad drecka þañ Kaleik/ sem hañ munde drecka/ eda huørt þeir kyñe ad skijrast þeirre skijrn/ sem hañ munde skijrast? hia Matth. 10. Cap. Huad allt hañ talade vm sijna Pijnu.

J þridia lage villde vor Endurlausnare Jesus/ skijrast hier af Johañe j Añe Jordan/ So ad hann beuijsade sig þar med/ ad vera sañan Natturlegañ Mann/ enn ecke Sioonhuerfing nockra. Item/ ad hann hefde ecke Himneskan Lijkama vppa sig teked/ helldur Natturlegan/ Ja/ vert eiged Holld og Blood.

J fiorda lage/ liet Herran Christur sig skijra/ vppa þad/ ad hann með Skijrnareñar Medtekningu/ vitnade sig ad vera/ Sattmæla bundeñ vid Kyrkiu þess Nya Testamentis/ og ad hann være hennar Høfud/ so sem hañ og eirnin Bevijsade sig ad vera Lid og Lim/ Kyrkiu þess Gamla Testamentis/ fyrer Medtekning Umskurnar Sacramentesins.

Fimta og sijdasta Ord søk/ Herrans Christi Skijrnar/ var þesse/ Ad hañ med sinne allra helgustu Skijrn/ Helgade og vijgde vera Skijrnarlaug/ til eins Heilsusamlegs Floods/ og Rijkuglegrar Hreinsunar syndanna.

Nu vilium vier fara æfram lengra/ og heyra huørnen Johañes seler vnder vid Herran Christum/ vm hans Erende/ Gudspiallemadurenn Mattheus seiger. Ad hñ hafe varnad honum þess/ og sagt/ Mier er þørf

ad eg

ad eg skijrest af þier. Sañarlega/ ef vier viliu̅ skoda og yferveiga/ fyrer hueriar Ordsaker/ad su heilaga Skijrn sie jn̄sett og stiptud/og sydan af Moñunum brwkud/þa sijnest j snoggu Alite/so sem þad/ad Johañes hafe haft Riett vppa ad standa/þar hañ varnar Christo ad skijrast. Seiger ecke sialfur Endurlausnarin̄ vor so/hia Joh.3. Ad þeir einer þurfe Skijrnareñar vid/ sem af þeirre fyrstu Fædingu eru fædder/ Holld af Hollde/þad er/synduger Meñ/ af syndugum komner. Kieñer oss og so ecke sialfur Ande Guds/ hia Marcum Gudspiallamañe/ 1.C. Ad Skijrn Johañes hafe vered ein Jdranar Skyrn/til Syndaña Fyrergiefningar? Nu hafde vor Endurlausnare Jesus øngrar Yfferbootar Þerf/þui hañ var af siñe fyrstu Fædingu sañ heilagur/og Eingetin̄ Guds son. Og Eingellin̄ Gabriel/þa hañ bodade Jomfru Mariu/Gietnadin̄/þa kiemst hañ so ad Orde/og seiger/Ad þad heilaga sem af heñe mune fædast/skule kallast Sonur Guds/Luc.1. Huor vill þar fyrer seigja/ ad Johañes hafe ecke riettelega suarad Herranum Christo/ og sagt/ Jeg hefe Þorf ad skijrast af þier/ og þu kiemur til mijn?

Hier af hofum vier oss þad til Lærdoms ad taka/ af Dæme Johañis/Ad vier eigum æ og alla Tijma/ad jata og vidurkieña/ad Jesus sie øllum Einglum og Moñum ædre/ Og huersu myklar Gafur sem eirn edur añar hefur þeiged af Gude/þa er hañ þo ecke añad/ eñ so sem Dupt og Aska hia honum ad reikna.

Framveigis skulum vier vita/ ad þo þad sie ad søñu mykels Lofsverdt/ad Johañes er so stadfastur/ & alvarlegur j siñe Jatningu/vm Herrañ Christum/þa ber hn̄ þo hier wti/ecke ad sijdur villt/þar hn̄ varnar honum ad skijrast/og þar fyrer talar Endurlausnarin̄ vor so til hans/og seiger. Lattu nu so vera/þuiad so hæfer oss allt Riettlæte vpp ad fylla. Sieum nu hier af Dæme Johañis/ huad snarlega Mañeskiañ Jæ/lijka vel hiner Heilogustu Meñ/kuña ad falla og forsiæ sig/ jafnvel j þeim Hlutum/sem sijnast ad hafa hid mesta Gudrækniñar skyn og æsynd. Og geingur þad hier ei olijka til fyrer Johañe/so sem fyrer S. Petre/þa hañ villde ecke/ ad Herrañ Christur skyllde þuo sijnar Fætur/ þa suarade hann honum og sagde/ þuoe eg þig ecke/þa hefur þu ei Hlutdeilld medur mier/ Joh. 13.

 Og

Og hofum vier þad hier wt af ad læra/ Ad oss ber huorke nie hæfer/ ad grenslast smamsmugliga epter huorium Hlut/ edur leita epter Orsokuñe/ alls þess sem Gud skipar wtheimter edur skickar/ helldur eigum vier ad epterfylgia skylldu þess Embættis/ sem oss er a Hendur faled/ enn befala hitt añad Gude.

Nu sem Johañes heyrer af Herranum Christo/ huad nyked þar sie j hofe vm/ ad hañ læte skyra sig/ þa seiger Gudspiallamadurin/ Ad hañ hafe læted hañ epter honum.

Þetta er nu su retta Guds Barna Art og Eigenlegleike/ ad vilia giarnañ hlyda Gude/ og hans Syne Jesu Christo/ lijka vel j þui/ sem yperganga þeirra skilning. Þanne hier vppa hofum vier/ a sialfre Hierrans Christi Modur/ þui þa Eingellin bodade heñe Getnaden hans/ þa sijnest heñe þad so sem Omøguliegt/ spyr þar fyrer ad/ huornen þad kuñe ad skie/ Eñ sem Eingellin vnderviser heñe þad/ þa gefur hun sig strax til Frids/ og seiger/ verde mier epter Orde þijnu. Eins lijka/ þegar S. Petur villde ecke/ ad Herrañ Christur skyllde þuo sijnar Fætur/ suo sem strax var aminnstur/ og hañ heyrde huornen Christur suarade sier/ þa sagde Petur samkundis/ ad hañ skyllde ecke alleinasta þuo Fæturnar/ helldur og so Hendurnar og Hofudid. Þuilijk Hlijdne a ætijd ad verda fundin/ hia þeim sem vilia vera j Guds Barna tolu/ sem er/ ad þeir giefe allañ siñ Vilia/ vnder Guds Vilia. Vm þessa Hlijdne talar Samuel/ 1. Sam. Bok. 15. Meinar þu (seiger hañ) vid Kong Saul/ Ad Drottiñ hafe Lyst a Offre og Breñefornum/ so sem a þui/ ad hlyda Raust Drottins/ Sia Hlijdne er betre eñ Offur.

Nu vilium vier taka oss wt af Skijrneñe Herrans Christi/ j Añe Jordan/ Eina miñisstæda og agiæta Huggun/ huor ad er þesse/ Ad vier skulum vita/ Ad vor blessade Endurlausnare/ liet skijra sig af Johañe/ a þui þrijtugasta og sijdasta Fagnadar og Vtleidslu Are Gydinga/ þui siaum til/ Gydingar voru suleidder j þad Fyrerheitna Landed/ þa lided var fra Heimsins Skopun/ 2493. ar/ Eñ Christi Skijrn skiede 3992. arum epter Veralldareñar Skopun. Þar fyrer hleipur sa tijme/ fra þui Folked var j Canaans Land jnleidt til 30. Fagnadar Ara. Huar af vier hofum þa Huggun/ Ad Christur sie komiñ hingad j þeñann Heim/ þess

Erindis

Strijdis/ ad hañ ávegade oss/ fyrst hier j Rÿke Nádareñar/ og sÿdann áñare Heims/ j Rÿke Dyrdareñar/ þad eilÿfa Fagnadar ár/ edur Aflausnar ár. Eñ Aflausnar áred/ edur Jubilæred/ hafde þañ Riett og Frÿheit/ ad á þui sama áre var allt laust læted/ þa voru Þrælarner lauser giefner/ af sÿnum Þrælldóme/ og huada Gotz vndan einum hafde geinged/ þangad til/ þui var apturskilad.

Eins og j sama máta høfum vier hier eirniñ vort Lausnar og Nádar ár/ þuiad vorar Synder eru huldar/ og Misgiorder vorar eru nu jñsigladar/ Yferfrodslunum er nidursøckt/ og dreckt j Hafsins Diwp. Latet oss þui af Hiarta langa epter þui sÿdasta og eilÿfa Lausnar og Gledeáre/ sem vor blessade Endurlausnare hefur oss afrekad á Himnum vppe/ med sïne allra heilogustu Skyrn/ og sïne Dÿrmætu Forþienustu/ Pÿnu og Dauda/ med sïne Sigursælu Vpprisu/ og Dyrdlegre Himnafør.

J ødru lage høfum vier og eirneñ þa Huggun/ hier wt af/ Ad þar Herrañ Christur/ stÿgur hier sialfviliuglega ofañ j Aana Jordan/ þa vppfyller hañ miog Huggarsamlega/ þa Fyrermyndan vm Eattnæls Ørkena/ huer þa ed boreñ var wt j Aana Jordan/ þa hindradest Aareñar Rensl/ so Jsraels Børn feingu frÿañ Gang/ og Hættulausañ Veg og Gøtu/ jñ j þad Fyrerheitna Landed/ epter þa Mædusemu Pilagrÿms reisu/ sem þad hafde átt j Eydemerkuñe/ j heil 40. ár. Eins skiedur hier/ ad þar sa sitiande Nádarstolliñ/ vor Drottiñ Jesus Christus/ stÿgur ofañ j Jordan/ ad láta skÿra sig/ þa ridur hñ oss þar med/ Veg og Gøtu/ jñ j þad eilÿfa Fødurlanded. Hañ stiller og eirniñ/ og til baka drÿfur alla Strauma og Vatnsgusur Gudlegrar Reide/ og lætur ecke Vatnsstrauma þess Rauda Dreka/ og Diofuls/ oss afdrepa verda/ nie helldur Bylgur Motgangsins dynia edur brÿta yfer vora Sæl/ þa vier ad eins mænum vorum Augum til hans og helldum oss vid hañ/ Og skal þ so sagt vera vm þa fyrre Greinena.

Auñur Greiniñ.

ENN þa Jesus var skÿrdur/ stie hñ jafnskiott vpp wr Vatnenu. Og siá ad Himnarner lukust vpp yfer honum.

Þetta er nu þad fyrsta Dasemdarverk / sem skiede j Skyrninne Christi. Vier lesum j Gen. B. 9. 7. Cap. Ad þegar Gud Drottinn sa Jllsku Mankynsins / Og ad Jordinn var full Ranglætis / Þa hafe hann yrad þess / ad hann hafe nockurn tijma skapad Manninn / og hafe þess vegna upp lofed Gluggum Himensins / og lated Rygna yfer Jordena / þui Ognar lega / Vatnsfloode / j huoriu allt Mankyned fórst / ad vndanteknu Noa oz þeim ætta Salum / sem med honum voru j Orkenne. Enn þar ad Himnarner lukust upp yfer Christo / þa hann skyrdest j Jordan / þar til voru adrar længtum Gledelegre Ordsaker.

Hin fyrsta var su / Ad vær sem skyrder erum / j Nafne heilagrar Þrenningar / Og trwum a Jesum Christum / skylldum þar af vita / ad Jesus hefur afteckad / og wtvegad oss / frijann og fullkomlegann Jnngang / j Guds / og Jesu Christi Rijke / Þui so seiger sialfur Endurlausnarinn vor / til Nicodemum. Sannlega / sannlega seige eg þier / Nema so sie / ad einhuer vorde Endurfæddur / af Vatne og Anda / þa kann hann ecke jnn ad ganga j Guds Rijke / Joh. 3.

Annur Ordsok þar til / Ad Himnarner lukust upp / yfer Herranum Christo / þa hann skyrdest / er þesse / Ad bæde þu og Eg / sem skyrder vordum j heilagrar Þrenningar Nafne / meigum vera fullvisser þar uppa / ad nær sem helst vier giorum Bæner vorar til Guds / og bidium hann j Jesu Nafne / vm þad sem Gude kann ad vera til Dyrdar / enn oss til Salar Velferdar / þa vill Gud opna Himeninn / fyrer vorre Bæn / og Bænheyra oss / og vm sijder / þa þar ad kiemur / ad vier eigum ad skrijda vid Daudann / þa munum vier fa ad sia Himeninn opinn fyrer oss / og Jesum Christum standa til Guds hægre Handar / Reidubwinn til þess / ad taka vid Salum vorum / og þetta er nu hin allra stærsta Rad / sem huorium og einum Rietttrijstnum Manne veitest / fyrer Skyrnena Herrans Christi.

Annad Dasemdarverked / sem skiede / þa Christur skyrdest / er þad / Ad Johannes sier heilagann Anda nidurstyga sem Dwfu / og yfer hann koma.

Endurlausnarinn vor Jesus / þa hann wtsende sijna tolf Læresueina / til ad giora Kraptaverk j sijnu Nafne / talade hann til þeirra / þessum Aminningar Ordum / seigiande / vered forsiaaler sem Hoggormar / enn einfallder sem Dwfur / Matth. 10. So skulum vier vita / ad þar Heilagur

Ande

Ande kiemur hier yfer Herrañ Christum/ j Dúfu lÿke/ þa hefur þad ecke helldur skied an Ordsakar/ Helldur skiede þad til eins stadfastlegs Vitnisburdar þar um/ ad Jesus være sa hiñ sanne/ hia huørium vier mætum fiña þañ rietta Fromleika/ Milsde og Einfalldleika/ vid oss aumar Syndugar Mañeskiur/ Huørs vegna hñ vitnar so um sig sialfur/ hia Matth. 11. seigiande/ Læred af mier/ þui eg er Hoogvær/ og af Hiarta Lÿtelætur.

J añañ mæta høfum vier þa Huggun/ af Nidurstigningu heilags Anda/ yfer Lausnarañ Jesum Christum/ Ad vier meigum vera visser og Dekader þar uppa/ ad hañ hefur afrekad oss þeñañ sama gooda Anda/ & ad hañ uthelle honum yfer oss/ j Skÿrneñe/ so hañ skÿre oss med sÿnum siøfolldum Aufgiøfum/ so sem sa Syrlendske Naaman/ vard siøsiñum yfer hueigiñ j Aañe Jordan/ & vard heilbrygdur.

Eñ Amiñing su sem vier meigum taka oss þar ut af/ Ad heilagur Ande liet sig sia/ og var utsendur yfer Christum j Skÿrniñe/ j Dúfu lÿking/ er þesse. Fyrst/ huørniñ þeim eige ad vera vared/ sem uppa Christum eru skÿrder. Sem er j þañ mæta/ Ad lÿka so sem þad/ ad Dúfañ elskar jafnañ Frid/ hefur ecke Gall/ nie heyska Reide/ er Hreinferdug/ Skÿrlÿf og Einfolld/ So ber ollum Christnum Moñum/ sem Endurfædder eru/ fyrer Vatn og Heilagañ Anda/ ad vera einfolldum/ elska Frid og Samþycke. Jæ/ Oss ber ad vera hreinum og skÿrlÿfum/ Kiærlyndum og miskuñsomum/ til alls hins gooda/ eñ lÿkiast ecke þeim Hioofgiørnu Hrøfnum/ sposkum Hegrum/ ed Opacklætum Gaukum.

Þar næst/ so sem þad Dúfurnar/ þa þær tÿna Korned sier til Matar/ þa lesa þær ur Kornenu/ þad sem hreinast er/ eñ skilia hitt þad Oþreina epter. Item/ so sem þad Dúfañ dreckur ecke giarnañ utañ hreint/ og Osaurgad Vatn/ So ber oss og eirniñ/ sem skÿrder erum/ ad hallda oss til þess hreina og Omeingada Sædis Guds heilogu Orda/ og til þess lifañda Vatns/ sem utflÿtur af Nadarbruñenum/ DRottne vorum Jesu Christo.

J sÿdasta mæta viljum vier taka oss þad til Lærdooms/ ad lÿka so sem þad/ Ad Dúfañ sem Noe utsende/ þa Flooded took ad þuerra/ kom aftur j Orkena/ med Oliufuist j sÿnu Nefe/ Huad ed var so sem eitt Frid-

ar og Nædar Teikn. Eins skulum vier vita/ ad giörer su Himneska
Dufañ/ sem er heilagur Ande/ Hun flytur oss good Tijdende med sier/
þa vier skiruñst/ sem eru þesse/ Ad Gud sie nu sattur ordiñ/ vid oss/
og ad hans Reide/ sem yfer oss/ og mote oss var/ hafe nu teked Enda/
fyrer huoria heilags Anda Huggun/ oss bære ad þacka Gude vorum Þo-
olanlega.

Þad þridia og sijdasta Furduverked/ sem skiede j Skijrneñe Christi/
þa er þetta/ þar Gudspiallamaduriñ seiger Og sia/ ad Roddiñ af
Himne sagde/ þesse er Sonur miñ elskulegur/ j huorium mier vel þo-
cknast. Spámaduriñ Amos talar so/ j siñar Spádoomsbookar/ 3. Ca-
pitule (seiger hañ) Oskrar/ huer skyllde ecke ottast? Drottiñ/ Drottiñ tal-
ar/ huor skyllde ecke spá? Siaum til/ Hier talar nu sa eilijfe Gud/
ofan af Himnum/ skylldum vier þa ecke giæta ad hans Ordum/ og bevara
þau/ og yfervega med allre Kostgiæfne/ j vorum Hiortum? Þesse Gu-
ds Fødurs Vitnisburdur/ um siñ Eingietna Son/ hañ er vtdreigiñ/ bæde
af Psalme Davids/ þeim odrum/ þar so stendur/ Drottiñ hefur talad til
mijn/ Þu ert miñ Sonur/ j Dag Fol eg þig. Sem og eirniñ af Spá-
dooms Book Esa. 42. Cap. Sia þu/ (seiger Spámaduriñ þar) Þad
er miñ Þioon/ eg helld honum vid/ og miñ sa hiñ Vtvalde/ a huoriñ mijn
Saal hefur Giedþeckne. Eñ Elskulegañ kallar hañ hier siñ Son/
med þui/ ad hañ er af Verulegre eisku/ eirn Gud med Fødurnum/ huor
ad er su ædsta Eining/ og hin Vendanlegasta Elska. Hier af hefum
vier þau Not/ ad med þui vor Medalgongu Madur Jesus Christus/ kall-
ast hier elskulegur Sonur Fødursins. So verdum vier og eirniñ/ j þeir-
re heilögu Skijrn stadfester/ til ad verda Guds og Heilags Anda (sem oss
verdur þar giefeñ og meddeildur) elskuleg Oskabørn. J añañ máa-
ta/ So sem þad/ ad Faderiñ vottar hier/ Ad hañ hafe Hiartanlega Vel-
þocknan a sijnum Elskulegum Syne/ So meigum vier og eirneñ/ Hu-
gga oss þar vid/ bæde j Lijfe og Dauda/ Ad med þui/ ad vier erum
j hans Nafne/ og vppa hans Nafn skijrder/ Þa erum vier og sue vel-
þocknanleg Guds Børn/ med þui hann hefur giort oss sier þocknanlega
j sijnum Elskulegum Syne. Nu/ Vier þockum Lifanda Gude/
fyrer þessa Skijrnar Nád/ Og bidium framveigis/ ad hañ vilie halda

…n og vorum Eptirkomendum/ under þeirre somu Nad/ allt til Veralldarennar Enda/ Amen AMEN.

Fyrsta Suñudag j Føstu.

Evangelium/ Matth. 4.

NA var Jesus leiddur af Anda a Eydemørku/ uppa þad hañ freystadur yrde af Dioflenum. Og þa hñ hafde fastad fiorutiger Daga/ og fiorutiger Nætta/ Hungrade hañ. Og Freistariñ gieck til hans/ og sagde/ Ef þu ert Sonur Guds/ þa seig þu/ ad Steinar þesser verde ad Braudum/ Huorium hñ suarade og sagde/ skrifad er. Madurinn lifer ecke af einusamañ Braude/ helldur af sierhuorju Orde þui/ sem framgeingur af Guds Muñe. Þa took Diofulliñ hañ med sier/ j Borgena Helgu/ og sette hann uppa Musterisins Bustena/ Og sagde til hans. Ef þu ert Guds Sonur/ fleyg þier hier ofan af/ þi skrifad er/ ad hñ mune bioda Einglum sinum um þig/ ad a Hondum bere þeir þig/ so þu steyter ecke Foot þiñ vid Steine. Eñ Jesus sagde til hans/ eñ aptur er skrifad/ eige skalltu freista Drottins Guds þijns. Og eñ aptur flutte Diofulliñ hañ med sier/ uppa eitt Ofur hatt Fiall/ og synde honum oll Rijke Veralldarennar/ og þeirra Dyrd/ Og sagde til hñs/ allt þetta mun eg giefa þier/ ef þu framfellur/ og tilbidur mig. Þa sagde Jesus til hñs/ Far þu burt fra mier Andskote/ þuiad skrifad er/ Drottiñ Gud þiñ skalltu tilbidia/ og honum einum þiona. Og sia þu/ ad Einglar komu til hans/ og þienudu honum.

Exordium.

J Fyrre Samuelis Bookar/ 15. Cap. Er skrifad um Saul Kong/ Ad hñ hafe af Hatre Ofsookt David/ og þad bæde Leynelega/ og Openberlega/ Fyrer þañ skulld/ ad Gud hafde fastad honum fra sier

 vegna.

vegna siñar Ohlÿdne/eñ útvaled David aptr j hñs stad/og lœted smyria hañ til Kongs/ Eñ þess meir sem Saul ofsokte David/þess meire Vin-ustu hafde hañ af Folkenu/sem hañ átte yfer ad stÿra. Eñ huer-iñ gieck þad til um sider fyrer Saul? Ritningiñ seiger/hañ hafe fallet á sitt eiged Suerd/sier til bana. Eins lÿka gieck þad og so fyrer Di-ofleñum/Hañ vissi þad vel/ad hañ munde um alla Eilÿfd/verda fra Gu-de burt rekiñ og útskúfadur/Eñ Herrañ Christum þar á mote/smurdañ vera/til eins æfenlegs Kongs/og Kieñemans. Þar fyrer sparade hañ ec-ke med allre siñe Grimd og Vondsku/ad veita hönum Atræser/ og freista hans/so sem sia má af þessa Dags Gudspialle/ og þad sama ecke einn siñe/helldur j heilar þriar Reisur.

J Heilagre Ritningu verdur minst á margar hardar og snarpar Holm-gaungur/ sem halldnar hafa vered/ bæde á Himne og Jördu.

Mykel Orusta hefur þad mätt vera/sem þar skiede á Himnum/ þeg-ar Hofud Eingelliñ Michael/bardest vid Drekañ/Apoc. 12. Ecke var þad helldur lÿtel Einvÿgis Glÿma/sem Guds Madur Job þreitte vid Andskotañ/ þa hañ sloo hañ med Kaunum/ fra Huirfle/ og allt til Ilia/Job 1. Judith og Holophernes geingu á Holm samañ/Item David og Goliath/Allt þetta voru ad söñu mykel A-þrif/sin þesser Re-yndu sÿn á mille/Enn þo hefur eingiñ Orusta/eckert Einvÿge vered/so hardt og mykelfeinglegt/so sem þad/þegar Diöfulliñ var suo diarfur/ ad hañ vogade ad bioda sialfū Guds Syne á Hoolm. Eingiñ Orusta hefur og helldur betre Afdrif og Endalÿkt feinged/eñ þesse. Þui j þessu Strÿd-enu var yfervuñeñ/sa sterke Hervopnadur/s̄ umkring geingur sem greniande Leon/ so vier höfum fyrer Jesu blessada Sigurviñing/feinged Frid/ og meigum vera Ohræddir þar um/ad Diöfulliñ giefur ecke skadad oss framar meir/med sÿnum Freistingum. Seigium þar fyrer/med Post-ulanum /Lofadur sie Gud/sem oss hefur Sigurin̄ giefed/fyrer vorn Fr-elsara Jesum Christum.

Vœr viliumj Jesu Nafne/yfervega Textañ/og þad j 2. Smägreinū.
1. Og er hin fyrre um Atvik og Kringumstædur/þær sem leida til þe-ssarar þrefalldrar Freistingar/sem Herrañ Christur leid j Eydemörkuñe.
2. Auñur um sialfar Freistingarnar/med þeim fleyrum Atvikum s̄ þar ad hnÿga.

Gud

Gud giefe oss þetta ad meiga so yfervega/ ad þad verde honum eilijfū
til Lofs/ eñ oss sialfum til Sælar gagns j Jesu Nafne.

Fyrre Greiniñ.

ÞRent er oss serdeilis athugande/ j þessu fyrra Greinarkornenu. 1. Tija-
meñ/ æ huorium Herrañ Christur hafe leiddur vered/ vnder þessar þun-
gu Freistingar. 2. Af huorium hañ hafe leiddur vered. 3. Huor ver-
ed hafe Staduriñ/ sem hañ holde þessar Freistingar j.
Þad Tijmanum vidvijkur/ þa er þad audræded af þessu Ordkornenu/
sem hier stendur j Upphafe Gudspiallsins/ ÞA. Ad þad hafe vered
strax epter Skijrn Christi/ j Aañe Jordan/ þa hañ var vijgdur af sijnū
Himneska Fodur/ til sijns Predikunar Embættis/ med þeirre Openberre
Vitnisburdar Raust/ Þesse er miñ elskulegur Sonur/ & c. Þegar nu
Diöfulliñ heyrer þessa Raust/ Og Vitnisburd Fodursins vm Christum/
og hañ sier þad Himnarner lukust vpp yfer hönum/ og heilagur Ande fer
ofan yfer hañ j Dwfu lijking/ Þa þeinker hañ strax med sier/ ad vissilega
mune þesse sem hier nu skyrest j Jordan/ vera þad riettu Kuiñuñar Sæ-
de/ og sa Fyrerheitne Messias/ vm huorn spaad hafe vered/ ad hañ skyllde
sundurmeria Höggormsins Hofud/ Þar fyrer forsoomar hañ sig ecke/ he-
lldur giefur sig strax til ad freista Jesu Christi/ æn alls vndardrattar.
So siaum vier hier af/ vid huoriu Riettrænud Guds Born hafa ad bu-
ast/ hier j Heime/ sem er/ Ad þau verda meir og framar af Diöflenum
æsoockt/ eñ þeir hiñ Ogudlegu/ þui hañ þykest alla reidu/ hafa þa j sijn-
um Kloom og Nete þangad/ og giefa komed þeim vær eirnre Synd/ j ad-
ra/ þa hañ vill. Til Dæmis ad taka/ Ef eirn Stadur eda Kasta-
le/ giæfe sig vilinglega æ Hendur þeim sem æ hñ villde Heria/ þa þyrf-
te sa same ecke leingur/ ad æsækia hñ med Strijde/ Skotum edur Vmsātr.
Eins er þui og vared/ fyrer þeirre Mañeskiu/ sem so er Hertekiñ af Di-
öflenum/ ad hun er alla Reidu ordiñ hans Þy og Þræll/ þa þarf hann
ecke leingur ad þuinga hana/ eda ad skiota sijnum Freistingar Pijlum j
heñar Hiarta/ þui hañ veit/ ad hun er alla reidu ordiñ sijn eigiñ Eign.
Eñ ödruvijs vill þad tilganga/ fyrer þeim/ sem j þeirre heilögu Skijrn/
hafa Suared Gude Fodur/ Syne og heilögum Anda/ Trw og Hollustu/

Eñ afneytad Dieflenum/og ollum hans Verkum/Dieffullin sier þa ei-
ke j Fride/og lætur alldre af ad Ofsækia þa/huorke Noott nie Dag/st
hñ giete komed þeim/fra sijnu Christendome/Mætlijka og þegar eirn fiet-
kur Strijdskappe/sæker akaflega epter/ad na einu Stad edur Festingu.
So meiga þa aller þeir/sem Gudrækelega vilia lifa/j Christo Jesu/
biuast vid Freistingum/ og Ofsoknum/epter þui sem Postulin seiger/
2. Tim. 3. Item/seiger Syrach so/Barn mitt/Villtu Guds Þionu-
stu madur vera/þa bu þig vid Freistne/Cap. 2. J einu Orde ad seigia/
Þa þeir hellst ꝫ eru Jnlijfader Herranū Christo/ fyrer þa Heilogu Va-
tns Skijrn/ og þueiged hafa sijn Klæde j Lambsins Bloode/ þeir hinu
sömu hafa sier æ tijd ad vænta/einhuorrar Hreckvijse/og Illskuþats af Di-
eflenum/so sem vier meigum hier arþryckelega sia/a Herranum Christ-
o/Huar ed strax epter þad hañ var skijrdur/ þa var hañ freistadur.
Þar fyrer skyllde einginñ so þeinkia/edur sier fyrer sinne setia/ þo Dieffull-
iñ freiste hans/j eirn edur añañ mata/ad hañ sie þar fyrer af Gude yf-
ergiefeñ/helldur skulum vier reña Hugskots Augum vorum til þess sem
sialfur Guds Sonur vard ad lijda/j Eydemorkeñe/þa hañ var Freistad-
ur/ Ecke var hañ þar fyrer af sijnum Himneska Fodur yfergiefiñ. Eda
yfergiefur og ecke helldur sa Himneske Faderiñ oss/nær vier verdum fr-
eistader/so framt/sem vier holldum oss fast vid vorn Sigurvigara/Je-
sum Christum/og hans heilaga Ord/helldur mun hañ lata Freistingena
fa þañ enda/ad vier giætum vel stadest. 1. Cor. 10.

Hier a mote skulum vier þad varast/ad þo so sie/ad vier j Skijrnerñe
sieum ordner Guds Born/og Erfingiar Himnarijkis/so ad Dieffullenn
hefur ecke framar neitt med oss ad giora/ Þa lifum þo ecke Vgglauser/
edur j Athugaleyse/helldur skulum vier hyxa þar vm/ad þetta Lijf er ecke
annad/eñ standandi strijd ꝫ Baratta/Iob. 7.

Þar næst skulum vier hier læra/Ad so sem þad/ ad Dieffullin Freist-
ade Christi/strax þa hañ skyllde vppbyria sitt Predikunar Embætte/Eins
giorer hañ eñ j Dag/hañ asæker þa hellst/og freistar þeirra/sem Gud he-
fur sett til hæstra Embætta/so hañ giete hindrad þa fra þui/ad þiena
Gude/og hans Christne/ þui hañ veit þad vel/ad ef hañ giætur fellt þar
hans og sterku Eikernar/ þa mune sier epter a seirra/freutlaust vera/ ad
fa

ska nidur til Jardar Greinernar/ og þa Vngu Kuistena.

Þad er skrifad vm Leoned/ad þad rædest sijdra logum/ á þad sem veyke og slæmt er/ Eñ þar á mote sæke þad epter ad reyna sijna Orku/ og Afls mune/ á þui sem sterkt og Rambyggelegt er/ huort þad giete þad sundurbroted og mulled. Eins Nurar Andskotiñ ecke vm/ ad stijda suo freklega á þa aumu og Lijtelmegnu j Christneñe/ helldur á þa stooru/ sem setter eru til ad stioorna/og stijra ödrum vndergiefnum/ Ja/þess meira og stærra Nafn/og gott Rijkte sem eirn hefur/ þess afsiádare er Diöfulliñ/ad fella hañ/ so sem auglioos Dæme eru til/ bæde forn og nij. Aaron/sa Ypparste Prestur/ huorn sialfur Gud hafde vtvaled/ var morgum Merkelegum Gáfum prijddur/so sem Ritningiñ vottar/sa me giek Sathan hm̃ so nærre/ad hañ kom honum til Afgudadyrkanar. Eins lijka freistade hñ Davids/og allara mykelshattar Maña/ j þeirre Veralldlegu Stiettene.

Framar hlioodar so Textteñ. Þa var Jesus leiddur af Anda á Eydemork. Ecke á þetta so ad skiliast/Ad Diöfulliñ/edur jllur Ande nockur/hafe leidt Herrañ Christum/á Eydemerkina/Helldur var hñ leiddur þangad af heilogum Anda/so sem Gudspiallameñerner/Marcus og Lucas votta. Eñ ecke skiede þesse Leidsla heilags Anda med þeim hætte/ad hañ tæke hañ Naudugañ med sier/j Lopt vpp/helldur veyk Endurlausnareñ vor þangad sialfviliugur/af sierlegre Verkan H. Anda.

Hier af lærum vier þad/huorniñ Gud plagar ad höndla/ vid þa sem hañ vill vpphefia/til mykelshattar og viktugra Embætta/sem er j þañ máta/Ad hañ reyner þa fyrst og proofar/ mz adskilianlegū hætte So Reynde hañ Joseph j þui/ad hañ var settur j Fángelse/ ádur eñ hann var vpphafeñ j Egyptalande. David var j Eydemorku/ og geymde Nierd/þar til hañ var smurdur til Kongs/og so marger adrer.

Þar næst skulum vier læra/af Vtleidslu Herrans Christi/j Eydemorkena/þad/Ad so sem á Forlijkunar Hátijdeñe þess Gamla Testamentis/var framleiddur eirn Lifande Hafur/vppa huorn ad lagdar voru allar Folksins Synder/og var þar epter j burt sendur j Eydemorku/Levit. 16. Eins lagde Gud allar vorar Synder/vppa vorn Drottiñ Jesum Christum/Esa. 53. So ber hañ nu allar vorar Synder á sier/ vt j Eyde-

mørkena/og fleyger þeim j Hafsins Diwp/ Mich. 7. So þeirra verdur ecke hiedan af minst/um alla Eilyfd.

Christur hefur og so/med þessare siñe Vtleidslu j Eydemørkena/ vilied tilreida oss Veg til Paradysar/ huadan vorer fyrstu Forelldrar voru wtrekner. Vær ættum um alla Eilyfd/wtelucKter ad vera/fra Samfielagskap Guds/ og hans heilogu Eingla. Eñ þar þuert a mote/ad hafa Vmgeingne med Villudyrum/og þeim Heluisku Heggormum/Eñ Herrañ Christur geingur hier j vorn stad/ Og er j fiorutyger Daga/ og fiorutyger Nætta/ a medal Villudyra/ wtelucKtur fra øllum Meñum/ So hañ kiæme oss aptur j Samfielag/og Selskap Guds/ og hans heilogu Eingla. Vær hofdum eirniñ þad forþienad/ad vier skylldum æfinlega vera þ utan alla Huggun/og Hugsuølun Guds og Maña/þar fyrer er nu Christur hier Huggunarlaus/einsamall/hafande ønguañ þañ/ sem hañ kuñe sig til ad hallda/ Vppa þad/ hañ aftekade oss eilyfa Huggun/hia sinum Himneska Fodur.

Vidvørun hofum vier oss hier af ad taka/ sem er/Ad vier giefum oss ecke sialfkrafa/edur af vorum eigiñ Dærlegheitum/ frañ j Freistingar/ edur til Stryds vid Diofuliñ. Helldur skulum vier bijda þangad til/ ad sialfur Guds Ande leider oss wt j Eydemørkena/ þad er/ leggur oss Kross og Freistingar vppa/So þurfū vier ecke ad tuijla/ad sa same Guds Ande/ sem hefur leidt oss til þessa Strijdsins/ hañ mun og suo standa med oss/og styrkia oss.

Vier hofum og so þa Huggun/ hier wt af ad taka/ j huørskonar Freistingum/og Motlætingum/ad Diofulliñ giefur ecke j þui hinu minsta/giørt oss Mein/nema sialfur Gud leyfe honum þad/Huod nøgglega bevijsast/af Dæme Jobs. Og hia Matth. 8. C. stendur/Ad Dioflarner sem Herrañ rak wt af þeim Diøfulooda/ j Gergesena Lande/ hafe ecke þorad ad snerta Suijnahiørdena/edur fara j hana/utan Jesus leyfde þeim þad. Þar fyrer meigum vier j alla stade O-hrædder vera fyrer Diøflenum/og hans þyum og þrælum/ Sem ad eru Galldrameñ/ og þeir sem fara med Særingar/ og adrar Oleyfelegar Diofuls Vppafindingar/ Þui þoott aller Dioflar være j eirn Hoop saman komner/ þa megnudu þeir þo eckert a mote oss/framar eñ Gud villde þeim leyfe til giefa

þutad

Þuiad oll vor Hofud Hár eru talin̄/og þar fellur eckert af þeim á Jo-
rd/án Vilia þess Himneska Fodursins/Matth.10.

Stadurin̄/j huørium Endurlausnarin̄ vor leid/ þessar sijnar þungar
Freistingar/ seiger Gudspiallamadurin̄ vered hafe Eydemork/ En̄ huør
þesse Eydemork hafe vered/kiemur ecke ollum eitt saman̄/oss vardar og ei
helldur um/þar epter ad grenslast/En̄ þad er audrædt/af Ordum Gud-
spiallaman̄sins Marc. 1. Cap. Ad þad hafe vered soddan̄ eitt Eyde-
plaz/sem eingin̄ Madur hefur vered/edur jbuæd/þui han̄ seiger/ad Her-
ran̄ hafe vered þar med Villudyrum.

Hier kan̄ einhuør ad spyria/Huar fyrer Herran̄ hafe helldur vered fr-
eistadur j Eydemorkenne/ en̄ an̄arstadar? Oss til Lærdoms er þad skied/
So ad vier skylldum þad þar af Læra/ Ad huørier hellst sem elska mieg
Einsetur/og taka sig j burt fra odrū Mon̄um/ til þeirra helldur Diofull-
in̄ sig allra mest/og sæker epter ad freista þeirra/og koma þeim j Osu-
kru. Sin̄um til/so leinge sem Adam og Eva/voru bæde til samans
huort hia odru/j Paradijsar Alldengarde/og hofdu sijna Rædu um Gud
og hans heilaga Ord/þa þorde ecke sa Helvijske Hoggormur ad nælæg-
iast þau/En̄ sem Adam spacerade lijtin̄ Spøl j burtu/ og Eva var ein
somul epter/siæ/ strax gaf Diofullin̄ sig til skrafs vid haná/Og talade
so um fyrer henne/med sinne Lyge Tungu/ad hun fiell j særgrætelega Ey-
md og Hormung. Þa David gieck einsamall uppa Þakenu/ á sijnu
Huse/þa freistade Diofullin̄ hans/og kom honum til ad drya Hoor/ 2.
Sam. 11. Þar fyrer/nær sem hellst vier fin̄um j Hiarta voru og Sa-
lu/til nockra Diofulsins Freistinga/þa fordunst Einveru og Idiuleyse/
þeinkum þar uppa/sem Salomon seiger j sinne Predikunarbook/ 4. C.
Vei þeim(seiger han̄)sem einn er/þui nær han̄ fellur/þa er þar eingin̄
sem han̄ reyse á Fætur aptur. Nu ef vær viliū vita/fyrer huør-
iar Ordsaker/ad Herran̄ Christur hefur viliad láta Diofulin̄ freista sijn̄/
þa eru þar til sierdeilis þriar Ordsaker.

1. Hin fyrsta er su(Epter þui sem Lærefaderin̄ Hilarius fram̄setur)
Ad eingin̄ skyllde Ugglaus vera um sig/j þessum Heime/huørsu heilag-
ur og mykels hattar sem hn̄ være/þui hafe Sathan ecke skam̄ast sijn vid/
ad rædast á Herran̄ Christum/til ad freista hans/þar han̄ visse þo fyrer

 vissi/

vijst/ad hañ var Eingietiñ Guds Sonur/ Skyllde hañ þa ecke myklu diarfare vera vid oss auma Vesalingat

2. Hiñ heilage Augustinus leggur hier til þessa Ordsøk/og seiger/ Ad Christur hafe þess vegna láted Andskotañ freista sijn/ Ad hañ kiende oss med sijnu Dæme/ huor Vopn og Veriur vær skylldum hafa/ j giegn hønum/ so vier kyñum ad hallda Sigrenum/ Þuiad so sem þad/ ad eirn Kapteirn edur Strijdsherra/ kieñer sijnū Strijdsmoñū/ s Ovaner eru vid Strijded/huornuñ þeir skule diarflega ganga á moote sijnum Ovinum. Eins lijka kieña þessar Herrans Christi Freistingar oss/ sem erum andleger Strijdsmeñ/huørniñ þad vier eigum ad standa á mote Eilldlegum Pijlum þess hins hreckvijsa.

3. J þridia lage/Villde Herrañ Christur reina Freistingar/vppa þad ad hañ hefde Medaumkan/og Medlijding med oss/ þa vier verdum freistader/og ad hañ huggade oss/og kiæme til Hialpar/á Hørmungar Tijmanum/ epter þui sem Postuliñ seiger/ Ebre.5. Vier hefum ei þann Byskup/sem ei kañ Sampijning ad hafa med vorum Breysleika/hellldur þañ sem freistadur er á allañ hátt/lijka sem vier/þo án Syndar.

Þad er skrifad vm hiñ heilaga Anthonium/Þa hañ hafde yfferstaded margar og þungar Freistingar/þa hafe hañ spurt so/og sagt/ Æ Hiartans Herra/Huar varstu/ þa eg var j þessum mijnum Naudum/og Freistingum? Huar til ad Herrañ skyllde hafa suarad hønum á þeñann hátt/og sagt. Jeg var j kringum þig/og hugde ad/ huørniñ þu hielltst þig/ so eg mætte hialpa þier. Og þessar eru hinar sierlegustu Ordsaker/huar fyrer Herrañ Jesus/villde lijda Freistingar Andskotans vorra vegna/j Eydemørkeñe.

Eñ framveigis stendur so j Textanum. Og þa hañ hafde fastad fiorutijger Daga/og fiortijger Nætta/Hungrade hañ. J þessum Ordum/er oss þad fyrst athugande/Huørniñ Herrañ vor Jesus Christus/hafe vered vnderbwiñ/þa hñ vard freistadur af Dioflenum. Guds spiallamadur iñ seiger/Ad hañ hafe fastad j fiorutijger Daga/ og fiorutijger Nætta.

Hier af lærum vier þad/ Ad nær sem hellst/ vær eigum ad strijda á mote Andskotans Freistingum/ þa eigum vier ad bwa oss þar til/ med

Føstum

Føstum og Bænahallde/og vera miñuger þess/sem sialþur Gud Rædlegur oss/hia Luc. 21. Vackted ydur/so ydar Hiertu þyngest ecke/aþ Oþate og Oþdryckiu/og med Sorgum þessarar Næringar. Hijþdum Aminningu Postulans Peturs/ 1. Pist. 5. Cap. Vered Sparneitner/ og vaked/ Þuiad ydar Motstandare Dioþulliñ/geingur vm kring/sem grenjande Leon/epterleitande þeim hañ suelge.

Nu viliumi vier stuttlega heyra/huoriar vered haþe Ordsaker til þessarar Herrans Christi Føstu/j Eydemorkiñe/Og eru þær þriar sierdeilis.

Hin þyrsta er su/ Ad hañ villde þar med giora Forlijkun/þyrer Oþreglu vorra fyrstu Forelldra/Adams og Evu/þa þau ætu aþ þui bañada Trie j Paradijs.

Þar næst/so sem þad/Ad Herrañ Christur doo a Krossenum/ vppa þad/hañ frelsade oss þra eilijþum Dauda. So hungrade hañ og so/vppa þad/ad hn̄ þrijade bæde Adam/og alla Adams Nidia/þra eilijþu Hungre.

J þridia lage/Fastade Herrañ vor Jesus/j þioruttijger Daga/ og þioruttijger Nætta/ Ad hañ Aminte oss þar med/ad þasta/og hallda oss þra allskonar Syndum og Ranglæte/so myked sem oss være mogulegt/ Og er þad so sagt vm þañ þyrra Partiñ.

Auñur Greiniñ.

ANnar Partuiñ/ hlioodar vm þær þriggia handaslags Freistingar/ sem Herrañ Jesus leid j Eydemorkeñe.

Ord/ok og Spære/til þeirrar þyrstu Freistingareñar/tekur Dioþullinn sier/aþ nærverande Tilstande Herrans Christi. Þui þa Jesus hafde nu fastad þioruttijger Daga/ og þioruttijger Nætta/j Eydemorkuñe/ & hañ hungrade/ Þa gieck Freistariñ til hans/ og sagde/Ef þu ert Guds Sonur/ þa seig þu ad Steinar þesser verde ad Braudum.

Þad er Dioþulsins gamul Vijsa og Vane/ Ad hañ gieþur vel Gaum og Giætur ad/ þegar ein Mañeskia/ sem aþ Hiarta elskar Gud siñ/ ratar j nockurskonar Eymd og Motgang/og so snart sem hañ merker þad/ þa ástundar hañ þad mest hañ kañ/ ad hañ giete so talad vm/ þyrer somu Mañeskiu/ad hun hallde oll þau Loþord og Fyrerheit/ sem Gud heþur j sijnu Orde/gieþed þeim sem hañ elska/þyrer Niegomia og Barnamal.

Somu

Sømu Adferd hefur hañ hier j frame/vid Herrañ Christum. Hans hr-
eckvijs Asetningur er/ ad koma Jesu/ til ad tuijla þar vppa/ huørt þad
Guds Ord kuñe ad vera satt/sem hañ heyrde til sijn talad/j Skijrneñe/ad
hñ være Guds Elskulegur Sonur/med þui hañ lide hier j Eydemørkeñe
soddañ Neyd og Hungur/og hafe nu fastad/ j heila fiorutijger Daga og
Nætur samfleytt. Bijdur hønum þar fyrer/ og bijfalar/ad hañ skule nu
Reyna til/huørt þad sie satt/ad hañ sie Guds Sonur/og skule þui giø-
ra eitt Dasemdarverk/og seiga/ad Steinar þesser skule verda ad Braud-
um. Alijka og hefde hñ so sagt og talad/Ef Moyses kuñe med siñe Bæn
ad fa þad/ad þar komu so margar Backtelur/yfer Herbrøder Israels ba-
rna/ so þær þecktu Jordena nær tueggia Alna hatt/Num. 11. Item/
Ef Moyses kuñe ad odlast þad af Drottne/ad Steirniñ gaf af sier nø-
gianlegt Vatn/Exo. 17. Huar fyrer skalltu þa ecke gieta komed þui
til leidar/ ad Gud late Steinana verda ad Braudum/ einkanlega/ Ef
þu ert hans Eingieiñ Sonur? Þetta hefur nu vered Argumentum e
A-stæde Diofulsins/j þessare fyrstu Freistinguñe. Eñ huøriu suarar He-
rrañ Jesus Dioflenum hier til? Hañ slær hañ strax med þui Guds Or-
de/sem stendur skrifad/Deut. Book. 8. Cap. Ad Maduriñ life ecke all-
einasta af Braude/helldur af sierhuøriu þui Orde/sem framgeingur af
Guds Muñe.

Hier kañ nu einhuør ad spyria/huørt Herrañ Christur hafe ecke gie-
tad snwed Steinunum j Braudid/lijka so sem hañ snere Vatnenu j Vijn
j Cana Galileæ? Þar til suarast so-leidis. Vissulega gat Herrañ
Christur þad giert/hefde hñ viliad/ þui hañ var Natturlegur/ og Al-
mattugur Guds Son/og smurdur med Krapte/ epter Holldenu/ lijka
vel til þess/ ad giora Dasemdarverk. Eñ med þui hañ var ecke til þess
Erendis/af heiløgum Anda/ a Eydemørku vtleiddur/ ad hañ skyllde j
þad, siñ giera þar Dasemdarverk/ helldur vppa þad/ ad hañ epter sijns
Føburs Vilia/skyllde verda Freistadur af Dioflenum/þa suarar Herrañ
Christur hønum/riettelaga hier vppa af Guds Orde.

Lærdoom þañ høfum vier oss hier vt af ad taka/Ad vier skulum for-
dast/ad giefa oss j langa Disputatiu vid Diofuliñ/ Helldur skulum vi-
er epter Herrans Christi Dæme/setia a mote hans Freistingum/ Guds

elgeo

eiged Ord/og hønum med einu Orde fra oss vijsa/ so sem hañ giørde/ j heilar þriar Reisur. Hefde Eva so giort/og ecke hallded langt Samtal vid Høggormiñ j Paradijs/þa munde huørke hun nie vær/hafa ratad j þuilijka Olucku/og Hormung/sem vier añars hefum j ratad.

Huggun hofum vier og eirniñ/ oss hier af ad taka/ sem er/ Ad nær sem helst vier kuñum ad rata j Armood edur Fatækt/ so oss skorter Braud/og verdum þar fyrer ad lijda Hungur/þa skulum vier ecke leyfa Dioflenum ad freysta vor/med Þioofnadar Adburdum/helldur skulum vier varpa allre vorre Ahyggiu vppa Drottiñ/ þa mun hañ vissulega sia oss fyrer Braude/ og oss Dagsamlega forsorga/ huad hønum er/ epter sijnu Guddoms Almætte/auduellt ad giøra/ Þuiad suo sem þad/ hañ hefur skapad alla Hlute af øngvu efne/so er og so hans Magt stoor/ad hann kañ an Medals ad hallda Mañeskiuñe vid Lijfed/nær hañ vill/ Eñ sie so/ad Gude þocknest ad brwka Medal/til Mañsins Vpphelldis/ þa er hañ þo samt ecke bundeñ til Sidveniulegra Medala/ s̄ er/Fiskur/Braud/ Kiot og añad/ s̄ vier plegū Almeñelega oss til Muñs ad leggia/ Helldur/huad hellst/sem hañ skipar/ad skule þiena til Mañsins Næringar/þad allt verdur hønum strax ad goodum Notum/so sem sia ma/a Dæme Israels Barna j Eydemørkuñe/ Deut. 8. Huar ed lifdu j. 40. ar/fyrer ofan Braud/og bevijsade Gud þar med/ad hañ gaf þeim Maña af Himnum/ad Madureñ lifde ecke af einu saman Braude/helldur af sierhuorju þui Orde/sem framgeinge af Guds Muñe. So siaū vier þad hier af/ad Brauded af sialfu sier til/nærer oss ecke/Helldur/helldur þad voru Lijfe vid Magt/þ þad kroptuga Ord Guds/s̄ Braudenu samteingest. Þar fyrer skylldum vier ecke lata oss nockurn tijma vr Miñe falla/ ad vier lesum vorn Bordpsalm/ og blessum vora Fædu/ þa vier gaungum til Maltijdar.

Auñur Freistingiñ/ sem Andskotiñ Freistade Herrans Christi med/j Eydemørkeñe/Var Oftraust/og Drambseme/ Huar vm Gudspiallamaduriñ so skrifar. Þa took Diøfulliñ hañ med sier/j Borg ena Helgu/og sette hañ vppa Musteris Bustena/og sagde. Ef þu ert Guds Sonur/ þa fleyg þier hier ofan af/ Þuiad skrifad er/ ad Einglum sijnum hafe hañ boded vm þig/ ad þeir a Hendum bere

 þig

þig/ so þu steyter ecke Foot þiñ a Steine. Þad er eitt af Diofulsins Hreckium og Suikaporũ/ ad þa hañ sier/ ad hñ gietur ecke komed einu Guds Barne/ til ad efa Guds Ord/ og hans Nꝏdar Fyrerheit/ þa snyr hñ vm Bladenu/ og leggur sig þar til/ ad hñ giete komed Mañeskiuñe til Drambseme/ og Hof-ferdugheita/ so sem være hun ollum odrũ heilagre. Þad heiter med riettu/ ad Diofullin setie Mañ vppa Musteris Bustena/ þa hñ gietur talad so vm þ einum eda odrum/ ad hm̃ þyker eingiñ vera siñ Lyke/ huorke j Gudrækne/ Froomleika/ nie odrum Mañkostum. J þuilykañ mata freistade hñ þess stollta/ og Hofmooduga Phariseara/ og sette hañ vppa Musteris Bustena/ þa hañ kem hønum til ad koma fram fyrer Guds Auglit/ med þessum Ordum/ og seiger. Eg þacka þier Gud/ ad eg er ecke so sem adrer Meñ/ Ræningiar/ Oriettvyser/ Hoordoomsmeñ/ eda so sem þesse Tollheimtumadur. Med þessare Drambseme gat Diofulliñ so yfervuñed þeñañ Phariseara/ ad sialfur Gud fellder þeñañ Doom yfer hañ/ ad hañ hafe ecke geinged Riettlætur heim aftur j sitt Hws/ þui huer sig sialfañ vpphefur/ hañ skal nidurlægiast/ Luc. 18. Cap.

Añar Aferd edur Mæte sem Diofulliñ brukar til þess/ ad setia Mañeskiuna opt og tydum vppa Musteris Bustena/ er þesse/ Þegar eirn edur añar þykest vera so Grundvalladur j Guds Orde og goodum Sidum/ og so Trwarsterkur/ ad honum þyker þad Omøgulegt vera/ ad hann kuñe þadañ j fra/ ad falla fra Trwñe/ edur rata j Otierlegt Lyfterne. Þa soddañ Þankar koma j Mañsins Hiarta/ huad er þad añad/ eñ Freistariñ hefur þa sett hañ vppa Musterisbustena? J þuilykañ mata vard sa gødde og Gudhrædde David freistadur/ þar fyrer seiger hañ/ j Psalmenum. 30. Eg sagde þa mier gieck vel/ ad eg munde alldrei falla. Eins lyka vard S. Petur settur vppa Musterisbustena/ af Andskotanum/ vegna Oftraustsins/ sem hañ hafde a sialfum sier/ Þui þa Herrann Christur sagde til siña Læresueina/ ad þeir munde aller hneyxlast a sier/ þa suarade Petur til/ og sagde/ þo aller hneyxle sig a þier/ þa skal eg þo alldrei hneyxlast/ þar þ skyllde einginn freysta meira vppa sig/ edur af sier hallda/ eñ goodu Hoofe giegner. Vær skulum og so varast/ ad láta Diofuliñ gieta sett oss vppa Musterisbustena/ huad ad skiedur/ ef vier af

Ærygþrugheitum

Ærugyrugheitum/ girnustum ædra edur Ypparlegra Embætte/ enn Gud hefur eirn og sierhuorn tilkallad/ helldur blijfum þeigensamlega vid þad/ sem Herrann hefur oss tilskickad/ so sem hinn Vijse Syrach Rædleggur/ 3. Cap. Og Postulinn Pall/ 1. Cor. 7.

Enn oss til Huggunar/skulum vier þ hier wt af taka/ad so s þad/ad þott Diøfullinn sette Christum vppa Mwsteris bustena/ þa gat hann þo samt ecke hrunded hønum þar ofan fyrer/ Eins lijka mun hann ecke þa fellt/til Slijsa/ Limena Herrans Christi/vm alla Eilijfd.

Hin þridia Freistinginn/sem Herrann Christur þolde j Eydemørkenne/ var su/ Þa Diøfullinn villde hafa komed hønum til Afgrundar/og Afguda dyrkunar. Hier lætur Diøfullinn j Ljoose/alla þa Illsku og Hreckvijse/ sem j hønum byr. Og er þad fyrst/Ad hann er eirn Blygdunarlaus Ande/ Þui þar hann hefur nu ecke einusinne/helldur j heilar tuær Reisur/ vered ofervunenn af Herranum Christo/ þa skammast hann sijn huorke nie blygdast vid/ad koma aptur j þridia sinn/ og freista hans. O Herra Gud kome til/ Hafe hann nu so giort vid Hofudid/huad meine þier þa/ ad hann mune giøra Limunum? Hafe Herrann sialfur mætt lijda þuilijkt/ Vid hueriu munu þa Þienararner meiga bwast?

Hier næst syner Diøfullinn sig/ad vera eirn Offlugann og sterkann Anda þar hann fyrer Guds Tillatseme/ flytur Herrann Christum med sier/vppa Mwsterisbustena/og þadan aptur/og vppa eitt Ofurhætt Fiall.

J þridia lage/bevijsar hann sig hier ad vera/eirn vppblasenn Drambsemennar Anda/j þui/hann dyrfest ad Oska þess af Herranum Christo/ad hn framfalle/og tilbidie sig/og hallde sig fyrer þann/sem Ræda meige/ ollum Rijkium Veralldarennar/ og meige gefa þau/ huerium sem hann villie. O/ Straffe þig Gud/ Sathan/þusund Viela Smidur.

Enn eirn argann Lygara/ bevijsar hann sig ad vera þar med/ ad hann eignar sier/ ad meiga gefa þad ødrum/ sem hann a ecke sialfur neitt j/ Þuiad Jordenn er Guds/og allt þad þar inne er/seiger David/Psalm. 24.

Hier af skulum vier þad læra/Ad lijka sem þad/ad Diøfullinn synde Herranum Christo/ so sem a Augnabragde/oll Rijke Veralldarennar/& þeirra Dyrd. So er og j sama mata/oll su Glede og Hærlegheit/ sem Diøfullinn lofar ad gefa Manneskiunne/ecke annad enn skamvinn Skiemt

 un/sem

un/sem valla varer um eitt Augnablik ad reikna/ a mote þeim eilijfu
Helvijsku Kuslum/og Himnarijkis Dendanlegre Dyrd/og Sooma.
Hier um skylldu þeinkia aller þeir/sem vilia vinna þad fyrer Aud ⁊
Rijkdom/ad þeir giefa sig fra Gude/og vilia helldur þiona Dioflenum
so sem(þui midur)ad Dæme finnast til. Þesser ættu jduglega ad hafa j
Hiarta sijnu/og Þanka/þesse Jesu Christi Ord/sem standa hia Matth.
16. Cap. Huad stodar þad Mannin/þo hann kynne ad vinna alla Veroll-
dena/ og lijda Tøpun a Sælu sinne? Seige þar fyrer huør og eirn/
mz Herranum Christo/þa hann merker þad/ Diøfullinn vill freista hans j
soddann mata/ og draga fra Gude til sijn/Far fra mier Andskote/ eg
skal hallda mier vid minn Gud/ og treysta honum af øllu mijnu Hiarta/
bæde j Medlæte og Motlæte/ j Lijfe og Dauda/ Ja/ seige sierhuør suo
sem Kong Josaphat sagde ædur fordum/ til Jerusalems Innbyggiara/
og þeirra af Juda/ Trwed a Drottinn ydar Gud/so mun ydur vera O-
hætt/og trwed hans Spamønnum/þa munu þier fa Lucku/af annare Pa-
ralip. 20. Cap. Seigium ørugguer j Trwnne med Job/Þo þu Dr-
ottin taker Lijfed af mier/þa skal eg þo samt vona a þig/ Job 13. Og
med S. Petre/Herra huørt skulum vier fara fra þier? Þu hefur Ord
eilijfs Lijfs/Joh.6.
Nær vier so giørum j huørskonar Freistingum/sem Andskotinn æfstijd
er oss med/þa mun þad Obrygdanlega skie/ ad sa vonde Andskote mun
forlata oss/so sem hann forliet Christum/ Og so sem þad/ad Einglar
komu til Jesu og þionudu hønum einu. So mun Gud befala sijnum
Einglum ad giæta vor/og þiona oss/þui so stendur þar j Psalmenum.
91. Drottinn er þitt Trwnadartraust/ sa hinn hædste er þitt Athuarf/
Þar fyrer mun þig eckert vondslegt henda/ og einginn Plaga mun næ-
lægia sig til þijns Heimkynnis/þui hann hefur boded sijnum Einglum um
þig/et ct. Iklædum oss þar fyrer Guds Herskrwda/og strijdum j Kra-
pte Christi manlega/a mote øllum Freistingum/so munum vier um sijd
er/fa ad heyra þessa Gledelega Huggun/ Sæll er sa Madur/sem Freist-
ingena lijdur/þui epter þad hann er reyndur/mun hann edlast Lijfsins Kor-
onu. Huøria hina somu Lijfsins ⁊ Dyrdarennar Koronu/oss giefe Gud/
j Nafne sijns Sonar Jesu Christi/ Amen.

Anast

Añañ Suñudag j Føstu.

Evangelium/ Matth. 15.

Esus gieck j burt þadañ/ Og foor j Lands hꜳlfur Tyri ꝛ Sydonis. Og siꜳ þa/ ad Canversk Kona gieck wt af þeim sømu Takmorkum/ Kallade og sagde. Herra/ Sonur Davids/ Myskuna þu mier/ miin Dotter kuelst jlla af Dioflenum. Og hañ suarade heñe engvu Orde/ Hans Lꜳresueinar geingu til hans/ bꜳdu hañ og sogdu. Lꜳttu hana fara/ af þui hun kallar epter oss/ Eñ hañ suarade/ og sagde. Eg em ecke sendur nema til Fortapadra Sauda/ af Hwse Israels. Eñ hun kom/ og tilbad hañ/ seigiande Herra/ hialpa þu mier/ Eñ hañ suarade heñe/ og sagde. Þad er ecke gott ad taka Brauded Barnaña/ og kasta þui fyrer Hundana/ Eñ hun sagde/ Satt er þad Herra/ Eñ þo eta Hundarner af Molum þeim/ sem detta af Bordum Drottna þeirra. Þa suarade Jesus/ og sagde. Þu Kona/ mykel er þiin Trwa/ Verde þier suo sem þu villt. Og ꜳ þeirre sømu Stundu/ vard heñar Dotter Heilbrygd.

Exordium.

Ad verdur lesed j Genesis Bok. 42. Cap. Vm Joseph og hans Brædur/ Þa þeir komu j Egyptaland/ og villdu Kaupa Korn/ sier til Biargar/ Ad Joseph hafe synt sig Reiduglegañ vid þa/ talad þeim hardlega til/ og kallad þa Niosnarmeñ. Þar ꜳ ofan hafe hañ halldid Simeone epter hia sier/ j Fiotrum og Fangelse/ eñ wtheimt ad Beniamin/ sem var Jacobs yngste Sonur/ skyllde færast sier/ so hañ være siñ Þienare/ Gen. 44. Cap. Þesse Vidhendlum Josephs vid Brædur siina/ er so j Sioon ad sia/ so sem hañ hefde ecke att Atkarmoot vid þa/ edur hañ hefde alldeilis onguañ Neista Broodurlegrar Elsku/ haft til þeirra. Aliika/ og med sama moote/ Audsyner sig sa Hiñneske Joseph/ Drottiñ vor Jesus Christus/ j þessa Dags Evangelio/ vid þa Canversku Kuiñuna/ Hañ leyfer ecke ad eins/

 ad heñar

ad heñar Dotter skule med Dioffulsins Fiotrum bundiñ vera/ helldur þeiger hañ þar ad auke/ vid heñe/ og nær hañ um sijder/ virder hana nockurs Andsuars/ þa synest þad vera meira af Þiooste/ eñ Medaumkan/ þui hñ seigest ecke vera sendur nema til Fortapadra Sauda/ af Hwse Israels/ J einu Orde ad seigia/ Herrañ Christur hagar hier so Ordum sijnum og Vidmoote/ vid þessa Canversku Kuiñu/ ad hun hefur mátt þeinkia/ ad þar være eingiñ Von til/ ad hun hefde sier framar/ nockrar Nádar/ edur Myskunar af honum ad vænta. Josephs Brædur medkiendu/ ad þeir hefdu med sijnum Syndum þad forþienad/ þo þeir yrdu nu fyrer þuilijkre O blijdu og hördum Ordum/ af Rádsmañe Kongsins j Egyptalande/ sem þeir feingu ad heyra. So mætte og so/ su Canverska Kuiñañ/ og vier aller med heñe/ játa og medkieña/ ad vier hofum forþienad Longum sijdur eñ þeir/ med Syndum vorum/ þad/ ad Herrañ Christur skylde ecke ad eins/ þeigia vid Bænum vorum/ helldur og eirniñ sijna á sier Reide suip vid oss/ þui huad opt hefur hañ forgiefens kallad til vor j sijnu heilaga Orde/ og Amint oss til Yfirbootar? Er þa ad furda sig þar yfer/ þo hañ láte oss kalla nockra Stund til sijn/ ádur eñ hañ Bæn heyrer oss? Eñ hier á mote/ á oss ollum ad vera þad til stærstu Hiartans Huggunar og Glede/ ad so sem þad/ ad Joseph/ þo hañ synde sig j fyrstu/ bystan og ofugañ vid sijna Brædur/ þa hafde hañ þo samt hid jñra/ Hiartgroona og Broodurlega Elsku til þeirra/ so hans Hiarta brañ af Kiærleika j honum/ og gat ecke leingur leint sier/ fyrer þeim. Eins hefur og so Herrañ Christur/ hier eitt Broodurlegt Hiartalag/ til þessarar Canversku Kuiñunar/ og allra vor/ so sem sia má á Endalyktiñe/ ádur eñ þau skildu. Og viliu vier nu heyra einfallda Utlegging þessa Gudspialls/ og þad sama j þremur Smágreinum.

1. Og er hin fyrsta um Kryngumstædur þær/ s̄ vid vijkia þessu heilaga Evangelio.

2. Añur um þa þrefallda/ Reinslu/ sem þesse Kuiña vard ad þola.

3. Hin þridia skal vera/ um þa Dyrdlegu Sigurviñing/ og Ending/ sem hun fieck á þessare Reynslu/ Med þeim Lærdoomum/ og Huggunum/ sem hier ad hnijga.

Herra Jesu Christe/ vertu j Verke med oss/ so sem þu ert vanur/ og

gief

Gieß ad þesse vor Umþeinking/meige verda þier til Loßs/eñ oss til Upp vakningar/ og andlegrar Huggunar/Amen.

Fyrsta Greiniñ.

SO myked sem þui ßyrsta Greinarkornenu vidvijkur/ vm Atvik/ edur Kringumstædur/sem ahrœra þessa Dags Evangelium/þa hliodar suo hier vm Textuñ. Og Jesus gieck burt þadañ/ og foor j Landsalfur Tyri og Sydonis.

Ordsok og Efne þar til/ Ad Herrañ Christur vijkur j burt ur Gydinga Lande/fra sijnu Eigen Folke/til huors hañ var þo sierdeilislega sendur/eñ ßerdast aptur j þad Heidna Land Phenitien/j huoriu ad voru þesser tueir Stader/ Tyrus og Sydon/ Þa var su skarpa Disputatia/ sem Jesus haßde hallded/vid þa Skriptlærdu og Phariseos/ vm Mañasetningana/aß huorium þeir hielldu meir og ßramar/enn af Guds eigeñ Orde/og Beßalningu/ so sem sta Maa aß sama Capitula Matthei/ Sem þetta heilaga Evangelium stendur j. Og so ӯ Herrañ Christur ßormerker/ ad hañ gietur ongvu til leidar komed vid þa/ og þeir villdu ecke hlijda Sañleikanum/ þa talade hañ suo til siña Læresueina/ og seiger/ Lated þa ßara/þeir eru blinder/og blindra Leidtogarar/Matth. 15.

Hier aß hoyum vier þad ad læra/ Ad Herrañ Christur er ecke bundeñ med sitt heilaga Ord/vid nockurt vist Platz/ Stad edur Land/ Helldur nær hañ sier/ad bæde hañ/og hans heilaga Ord er ßoracktad/aß einum edur odrum/þa vijkur hañ burt þadañ/og ßer aptur þangad/ med sitt Ord og Velgierninga/sem honum er giegnt og teked/Þui so seiger Herrañ sialßur/j ßyrre Samuelis B.2. Cap. Huor mig heidrar/þañ vil eg heidra/Og sa mig ßoracktar/hañ skal ßyrerlitiñ verda.

Dæme hier vppa/vilium vier taka/aß einum goodum Fodur/nær hñ kallar sijn Born til Bords og Maltijdar/eñ þau vilia ecke giegna honū/ edur koma/ elskande meir Leik og Laafgiæde/eñ Fodursins blijdt Bod/Þa Reidest Faderiñ Bornunum/ sem von er a/ og lætur Dyrnar aptur ßyrer þeim/so þau verda ad þarßnast Matarens. Eins geingur þad til/ þegar Herrañ Christur bijdur oss Moñunum j sijnu heilaga Orde/til þesrar Andlegu Saalar ßæduñar/ eñ vær sætum þui ecke/ ecktum meira

D d iij ßyrer

ꝥ Glaum og Glys þessa Heims/ eñ Jesu blijdlegt Bod/ þa tekur hñ ꝥra oss þad Himneska Braudet/ Eñ sender j stadiñ Hungur Ordsins/ Epter þui sem þar stendur/ hia Spamañenum Amos/ 8. Cap. Sia þu/ seiger Drottiñ/ Eg vil senda Hungur j Landed/ ecke Hungur epter Braudi/ edur Þorsta epter Vatne/ helldur epter þui/ ad heyra Ord Drottins. Latum oss þar ꝥyrer sia so til/ ad Herrañ Christur vijke ecke burtu/ ꝥt vor um Kyrkium og Skoolum/ nie vorum Hwsum og Hiortum/ helldur kost um Kappsæ/ so ad haga oss og hegda/ vid Guds Ord/ og hans Þienara/ ad hñ haꝥe Lyst til ad vera hia oss/ og æ medal vor/ med sijnu Nadar rijke/ ꝥt sæll er sa Madur/ hia huorium Herrañ Christur byr og bygger.

Þad añad/ sem oss er hier athugande/ aꝥ þessu ꝥyrsta Greinar korne nu/ er vm Kuiñuna/ sem hier verdur gieted/ og vm heñar Hwskross/ og huorniñ hun hagar sier og hegdar þar iñe. Gudspiallamaduriñ talar hier so vm. Og sia þu/ ad ein Canversk Kuina/ gieck wt af þeim somu Takmørkum. Þetta Ordkorned/ Sia þu/ Þad Amiñer oss/ ad vær skulum vandlega giæta/ ad þui s̃ hier skiedur/ Lijka sem Gudspiallamaduriñ heꝥde so sagt og talad. Þad er ad søñu eirn stoor/ og ꝥurdanlegur Hlutur/ ad Gydinga Folk stygger j burt ꝥra sier/ þañ Fyrerheitna Heimsins Frelsara/ Eñ Heidingiar og Aꝥgudadyrkarar/ medtaka hann aptur. Þar næst stendur j Textanum/ Ad þesse Kuiña haꝥe vered Canversk/ Þad er/ hun haꝥe vered komiñ aꝥ Canaan/ edur aꝥ þui Canverska Folke/ huorit Gud hafde ædur ꝥyrre ꝥormællt/ ꝥ Muñ Forfødursins Noa/ Gen. 9. Og sagt/ Bølvadur vere Canaan.

Hier aꝥ meigum vier taka oss þad til Huggunar/ Ad eꝥ so kañ ad skie/ ad eirn edur añañ sturlar þad j sijnu Hiarta/ ad hañ þykest komiñ aꝥ illum og Ogudlegum Forelldrum/ Þa læte hañ sier til Hugar koma/ þau Ord Drottins/ sem hañ talar/ ꝥyrer Muñ Spamañsins/ Ezechiel 18. seigiande/ Sonuriñ skal ecke bera Fødursins Misgiørning/ og Faderiñ ecke Sonarens. Ja/ huør og eirn/ s̃ j slijkañ Mæta/ verdur Freistadur/ skyllde giora/ so sem su Canverska Kuiñañ giørde/ Ad þo hun være komiñ aꝥ þui Bolvada Canaans Aꝥkuæme/ þa helldur hun sier þo samt til Jesu. Þad hier stendur j Gudspiallenu/ ad þesse Canverska Kuiñañ haꝥe geinged wt aꝥ Heidingiaña Takmørkum/ Tyro og Sydone/ þa

verdum vier þar med Amintet. Fyrst/huad myklu goodu/ad Kross og Motgangur kome til leidar/ sem er/ Ad hañ tekur allt Athugaleyse burt fra Mañeskiuñe/ og lockar hana/til ad leita ad Herranū Christo/ ecke so sē Stridsmeñ Gydinga/leitudu ad hm̄ fordum/j Grasgardenum/ Þa þeir med Hnepptugum Huga gripu hañ/og færdu j Fiotur/ helldur med audmiukre og alvarlegre Bæn/og angrudu Hiarta. Þesse Kuiñña hafde lifad allt til þessa/ j stooru Athugaleyse/ so hun skeytte huorke vm Herrañ Christum/nie vm sijna Saalar Velferd. Eñ sem Kross og Motlæte sæker hana heim/þa kiemur þ heñe af stad/huort hun vill/edur vill ecke/so hun geingur vt/og leitar sier Lijknar/fra Herranum Christo. Jaa/ so sem þad/ Ad þess meir sem Vatned Vox yfer Jorduñe j Noa Floode/ þess hærra Lyfte þad Orkiñe vpp. Eins giora og lijka Bylgiur Motlætingaña/ Þess meir sem þær brwsa og Reisa sig ordugar/þess meir Lyfta þær bæde Hug og Saalu Mañeskiuñar vpp til Lifanda Guds/ so þau nalgest hañ.

Hond Drottins er alyka til ad jafna/so sem eirn Segulsteirn/huor ed Mañaña Hiørtu snerter/einkanlega/þa þau eru ordiñ Steinhord/ ꝛ dregur þau nedan vr Diwpe Hormungaña/vpp til syn/þar þ talar David so/j Psalm. 130. Burt vr Diwpenu hroopa eg Drottiñ til þijn.

Þar næst/so sem þad/Ad su Canverska Kuiñañ/geingur hier vt/ecke alleinasta/fra þeim Heidnu og Ogudlegu/Tyri og Sydonis/ Iñbyggiurum/helldur og so fra þeirra Takmerkum/ So eigum vier eirniñ ad skilia oss andlega/ ecke alleinasta vid Samfielagskap jllra Maña/ og Heimsins Vellystingar/helldur og so/ ad fordast og flyia/allt þad sem oss kañ ad leida og locka/til Syndaña.

Þad er og so mykels Lofs verdt/j Fare þessarar Kuiñu/ Ad þo hun være Heideñ/og af Heidnum komiñ/þa fer hun ecke eins og adrer heñar Landsmeñ/til siña Afguda/edur j Goda hwsed/ad bidiast fyrer/vm Hialp/vegna siñar Doottur/ helldur flyr hun/og fer til þess rietta og saña Naudhialparans/ vors Drottins Jesu Christi.

So eigum vier og so/ad fordast ad leita oss Lækningar/hia neckiū edrum/eñ hia Endurlausnaranum vorum Jesu Christo/huort sem vier þurfum heñar vid/vegna vor sialfra/edur vorra Astvina.

Nu vilin̄ vier framveigis þa ad heyra/huørnin̄ þeſſe Canverſka Kuin̄a hagar ſier/þa hun kiemur til Herrans Chriſtum. Gudſpiallamadurin̄ ſeiger/ad hun hafe hroopad epter honum/og ſagt. Herra/ Sonur Davids/Myſkuna þu mier. Þeſſe Bæn er ad ſcn̄u fæerd/en̄ þo Kroptug og Trwarmykel/Gaumgiæfum hana þui vel og rækelega/ ſo vier mættum nockud gott af hen̄e nema.

Fyrſt er hier athugande/ ad Bæn þeſſarar Kuin̄u/ hefur ecke vered nockurt Munngiælfur /Flapur/edur gálauſt Barnahial/Helldur þuilijk Ræda/ſem fram hefur floted/ af einu bren̄ande Hiarta/ huad ráda ma af þui/ad Lærefaderin̄ Lutherus ſeiger/hun hafe hroopad og ſagt/Ach/ edur Æ/Herra/huørt Hliood vier plegum ecke giarnan̄ ad láta heyra til vor/vtan þegar oſſ tekur eitthuad ſárlega til Hiarta.

Munum oſſ þar fyrer/ nær vier giørum Bæner vorar til Lifanda Guds/ad vier giørum þad af Alvøru/og klockvu Hiarta/ſo ad ſu Klogun eige ecke heima hia oſſ/ſē ſialfur Gud fram̄ ſetur/hia Spámann̄enū Eſaiam/ſeigiande/ Þeſſe Lijdur nálægeſt mig med ſijnum Mun̄e/og heidrar mig med Vørū ſijnū/en̄ þeirra Hiørtu/eru lángt fra mier/29. C.

Þar næſt giører hun Bæn þeſſa/ecke af neirne Fáviſku/edur Vidurrǽde/helldur af ſtoorre Farm̄ſyne/ og ſkynſeme/þui hun tilbidur hier ergvan̄ an̄an̄/ en̄ þan̄ ſama/ ſem Gud hefur ſialfur ſkipad/ j ſijnu heilaga Orde/ ad tilbedin̄ ſkyllde verda. Skamaſt meiga ſijn/ þar fyrer/ hia þeſſare Kuin̄u/bæde Papiſtar og adrer/ ſem tilbidia heilaga Framlidna Men̄/edur Lijkneſkiur/vm huøriar David ſo talar/ j Pſalm. 115. Og ſeiger/ad þær hafe Mun̄a og tale ecke/Augu og ſiae ecke/ Eyru og heyre ecke.

Framar meir er oſſ þad athugande/ Ad hun kallar Chriſtum ecke einungis Herra/ Helldur og ſo Davids Son. Þar hun kallar han̄ Herra/ þa jatar hun og vidurkien̄er/ad han̄ hafe Magt til ad hialpa/ j allskonar Neyd og Hørmungum. Hun jatar og ſo/ad han̄ ſie eirn Almáttugur Gud og Herra/yfer øllum Hlutum/ og eingin̄ ſie hans Lijke/ Pſ. 35.

En̄ þar hun kallar han̄ Davids Son/ þa medkien̄er hun/ ad han̄ ſie ſa ſami Forerheitne Meſſias/og Heimſins Frelſare/ſem Fædaſt átte af Davids Ættkuijſl.

So

So skulum vier læra þad hier af/ Nær vier giørum vorar Bæner/ huørneñ vier eigum riettelega ad tilbidia Jesum/ sem er. Vær eigum ad akalla hañ og tilbidia/ sañañ Gud/ og sañañ Mañ/ j eirne Personu/ eñ ecke so sem sumer Villumeñ vilia/ Ad Herrañ Christur sie allemasta tilbedeñ/ epter Guddomenum/ eñ ecke epter Mañdomenum.

Framar meir lætur þesse Konuskiepna j lioose/ huar um hun bidur/ sem er um Nаad/ Vægd og Myskun/ bæde fyrer sig og sijna Doottur/ huar hun seiger miøg jlla kueliest af Dioflenum. Þad hefur an efs maatt vera ein hrædeleg Pijna/ og Hiarta Sorg/ sẽ þesse Konukynd hefur haft ad bera/ þa hun vard ad sia þar uppa/ bæde seint og snemma/ ad heñar Hiartkiæra Dootter var suo hrædelega kualiñ/ og krameñ af Dioflenum/ ad hun hafde øngua Roo eda Huijld/ huørke Noott nie Dag/ og þui er oll Von þar a/ ad hun hafe vered so akoff j þui/ ad leita sier Myskunar hia þeim/ sem Nægd Myskunar og Endurlausnareñar var hia ad fa og fiña.

Hier af hofum vier oss þad til Lærdooms ad taka/ huørniñ þad/ ad Foreldrañа giede og Hiartalage eige ad vera vared/ til sijña Barnakyndar/ sem er/ Ad þeir eiga ad hafa þau Hiartanlega kiær/ og bidia fyrer þeim/ þui Børniñ eru ein Edla Gafa Guds/ og eirn Forkostulegur Skenkur þess allra hædsta. Ja/ sialfur Gud Himneskur elskar þau/ og virder so mykels/ ad hañ seigest vilia tilreida sier Lofgiørd/ ut af þeirra Muñe/ Psalm. 8. Vor einka Endurlausnare og Emanuel/ Jesus Christus/ hefur sialfur teked Smaborniñ j Faang/ Lagt sijnar Signudu Hendur yfer þau/ blessad þau og sagt/ Leifed Børnunum til mijn ad koma/ og bañed þeim þad ecke/ þuiad/ þuilijkra er Guds Rijke/ Marc. 10. Þeir heilogu Guds Einglar a Himnum/ ala þuilijka Vñ fyrer Smabørnunum/ ad þeir giæta ad þeim/ og vernda fra ollum Slisum/ so þau steyte ecke Foot siñ a Steine/ Psalm. 91.

Vilium vier reña Augum vorum til añara Skiepna Guds/ sem hañ hefur skapad/ eñ hafa þo ei þeiged Maal nie Skynseme/ eins og vær/ þa siaum vier huilijka Umhyggiu þær bera fyrer sijnu Afkuæme. Þad er skrifad um Hoggormiñ/ Ad þa hañ hefur droped Unga þess Fugls/ sem heiter Pellecanus/ þa hoggve same Fugl sitt Briost j sundur/ med sijnu

Nefe/og læte so sitt Blood reña ofan a Augana/ suo þeir verde lifande aptur/Sie þetta satt/ huad ættum vier Meñerner þa ad giora/sem Gud hefur gefed bæde Vit og Skyn? skylldum vier ecke myklu framar/elska vort Afkuæme/huørt Gud hefur virdt so myklis/ad hañ hefur þad skapad/epter siñe eigen Mynd? Eñ huorniñ þad tilgange fyrer sumū huørium Forelldrum/þar vm er Sion Søgu rijkare/ Þar finast þeir/sem ecke alleinasta hata so sijn Børn/ ad þeir vilia huørke heyra þau nie sia/ helldur reka þau fra sier ølldungis/og giøra þeim ecke hid minsta gott/ Þuilijkt Ræktarleyse vill Gud i ønguañ maata lijda.

Þar næst verdur oss fyrer Siooner sett/af Dæme þessarar Kuiñu/ og heñar Doottur/huad mykel og margvijsleg/ad sie Mañeskiuñar Eymd hier i Lijfe/so þar finst traudlega þad Hws/ edur bygdt Bool/ sem ecke hafe siñ sierdeilis Kross og Motgang/sie þad ecke a Forelldrunum/so er þad/ añadhuørt a Børnunum/Hiwnunum/edur og so a þeirra Gotze/suo þad vill sañast/sem sa Vijse Syrach seiger/40. Cap. Ad þad er eirn aumlega Hørmulegur Hlutur/vm allra Maña Lijf/fra Moodur Kuide/allt til þess/þeir eru i Jørdena grafner/huør ad er vor allra Mooder. Þar er ætijd Ahyggia/Otte/ Von/ og med þad seinasta Daudiñ/ Jafnvel hia þeim/sem i stoorum Heidre sitia/sem hia þeim minsta a Jerdu/Jafnvel hia þeim er Sylke og Coronu bera/ sem þeim/sem Klæder eru grærre Nempu. Þesse Vmþeinking vorra Eymda og Armædu/ ætte a og alla tijma þiena oss þar til/ ad vier kyñum ad verda forsiaaler/ giøra Jdran vorra Synda/og læra ad elska Gud. Og skal þad suo sagt vera/ vm þad fyrsta Greinarkorned.

Auñur Greiñiñ.

ANNar Partur Gudspiallsins hlioodar vm þa freballda Reynslu/sem þesse Kuiña vard ad lijda. Gudspiallamaduriñ seiger/ Ad þa huñ hroopade epter Herranum Christo/og bad hañ vm Hialp/þa hafe hñ ecke suarad heñe eiñu Orde. Þetta hefur mætt falla þeirre aumu Sorgfullu Kuiñu næsta þungt til Hiarta/ ad Herrañ Jesus virdte hana ecke Andsuars/helldur þeiger hañ vid heñar Bæn. Og siaaum vier/ fyrst hier/ huørniñ Gud plagar ad høndla vid oss stundum/þa oss liggur a/

og vies

og vier køllum til hans i vorre Neyd/ sem er/ ad hañ þeiger vid Bænum
vorum. Nier kañ einhuør ad spyria/ huørniñ slijkt kome til? þar hañ
skipe þo sialfur/ Psalm. 56. Akalla þu mig a Nøermungar Tijmanum/
eg vil Bænheyra þig/ eñ þu skallt prijsa mig. Og hia Spamañenum
Esa. 65. Cap. Seiger hañ/ Þad skal skie/ ad ædur eñ þeir kalla/ þa
vil eg andsuara þeim/ og medañ þeir eru eñnu ad tala/ vil eg heyra þat
Nuad heyre eg hier? Er þa Gud nockud Ohalldeñordur/ so hñ uppfylle
ecke þesse sijn Fyrerheit og Loforder? Nei/ langt fiærre/ helldur eru þar
vissar Ordsaker til/ huar fyrer Gud dregur vndan opt og tijdum/ Bænhey
rslunna vora/ og suarar oss ecke so fliott/ vppa vora Supplicatiu/ sem vier
giarnañ viliũ.

1. Fyrst skiedur þad þessvegna/ so vier mættum kañast þar vid/ ad vier
hoꝼum ecke alleinasta med vorum suꝼvirdlegum Syndum/ þad forþienad/
Ad Gud skylldi leggia oss Kross og Motgang vppa/ helldur og so/
ad hañ skyllde afseigia oss sijna Nialp og adstod.

2. Þar næst dregur Gud og so vndañ Bænheyrslunna vora/ so vier skulum
verda þess heitare og akafare i Bæna akallenu/ Es. 26.

3. Og i þridia lage/ so ad Nialp Drottins verde oss þess Gledelegre/
og Nuggunar samlegre/ sem hun kiemur seirna fram/ eñ vier sialfer þess
þrosare og afbiðdare/ til ad þacka Lifanda Gude/ fyrer sijna Nadarrijka
Nialp/ og ad hun falle oss alldrei ur miñe þadan i fra/ so leinge sem
vier lifum.

Vier skuluñ og so taka oss þad hier vt af til Nuggunar/ ad þo ad Gud
andsuare ecke Bænum vorum/ strax sem vier kollum til hans/ þa meigum
vier ecke strax þar af alyckta/ ad Gud hafe olldungis yfergiefed oss/ og
ad vier hofum oss ecke framar hia honum Nadar ad vænta/ nei/ ecke so.
Siaum Dæme þeirra Neilogu Mañа i fordum tijd. Kallade ecke Noe
til Drottins eitt heillt ar/ i Ørkiñe/ ædur eñ hañ vard Bænheyrdur/ og
vtlerddur þadañ. Joseph i Egyptalands Fangelse i þriu ar. Israels
Folk i Egyptalande/ i mørg ar. David i siñe vtlegd/ i tiju ar/ og so
marger adrer/ huorier sargrætelega hafa veinad/ og klagad yfer þessare
Hogneñe. Seiger ecke hiñ heilage David/ i Psalm. 10. Drottiñ/ þui
geingur þu so fiarlægt/ Og geymer þig a Nørmungar tijmanum?

Og j Psalm. 13. Drottin̄/ huørsu leinge villtu so ølldungis gleyma mier? Huørsu leinge hylur þu þitt Andlit fyrer mier? Huørsu leinge skal eg vera Sorgande j miñe Sælu/ og ængra mig so j mÿnu Hiarta Daglega? Item/ J Psalm. 69. Klagar hin̄ heilage David so/ og seiger/ Eg hefe hroopad mig moodan̄/ min̄ Hals er hæs/ Syn̄en̄ forgeingur/ þad eg so leinge hlyt ad bijda epter mijnum Gude. Og en̄ aptur seiger han̄ j Psalm. 83. Gud þeyg ei þan̄in̄/ og vert ei suo þagmælskur/ et ct. En̄ so sem þad/ ad bæde David/ og adrer fleyre Guds Men̄/ vrdu vm sÿder Bænheyrder og frelsader af þeirra Anaudū/ So mun Gud z so visslega Bænheyra oss/ ef vier holldum fast æfram̄/ j Trwñe og Bæna ækallenu/ So sem þeir/ seigiande/ Þo Duøl su fæzest fram æ Natt/ fra þui til Morguns sijdan̄/ mitt Hiarta æ Guds æst og Matt/ efa ei skal ei nie kuijda.

Framveigis þar hier stendur/ ad Læresueinarner Herrans Christi/ hafe beded fyrer þessare Konu skiepnu/ og sagt. Herra/ lættu hana fara/ af þui hun kallar epter oss. Þa hofum vier oss þar af/ þetta til Amin̄ingar ad taka/ Ad nær sem vier heyrum/ edur siæum/ ad vor Samchristin̄ Næunge/ ratar j nockurskonar Freistingar/ eda Hørmung/ þa er tilheyrelegt/ og skylldugt/ ad en̄ur Guds Børn/ bidie fyrer honum til Guds/ ad han̄ vilie giefa honum eitt Nadugt Frelse/ fra siñe Eymd/ huad hid sama Ande Drottins bijdur oss ad giøra/ med þessum Ordum/ j Pistle hins heilaga Jacobs/ 5. Cap. Sie nockur siukur ydar æ mille/ sa kalle til sijn Ølldungana Safnadarens/ og læte bidia fyrer sier/ et ct. Þuiad Bæn þess Riettferduga mæ myked/ þa hun er Alvarleg.

En̄ Ordsøkena/ huar fyrer Herran̄ Christur hafe giefed Læresueinunum so hart Afsuar/ sem hier epterfylger/ þa þeir bædu fyrer þeirre aumu Kun̄u/ Hana tilleggur Læresaderen̄ Chrysostomus/ og seiger/ Ad Herran̄ Christur hafe visiad kien̄a þar med/ ad Men̄ skylldu ei so ølldungis reida sig vppa an̄ara Fyrerbæner/ ad þeir forsoomade þar med/ ad bidia fyrer sialfum sier/ helldur være þad Naudsynlegt/ og Gude þocknanlegt/ ad vier komum sialfer fram̄ fyrer Gud/ med vorar Bæner.

Epterfylger su øn̄ur Reynslan/ sem þesse ængrada Konuskiepna vard ad vtstanda/ sem er þesse/ Ad Herran̄ Christur so sem vtelykur hana hier/ fra sijnu

fra sijnu Rijke/Þuiad þegar Lærisueinarner bidia fyrer henne/þa tekr Herran hardlega vnder vid þa/og seiger. Eg er ecke sendur nema til Fortapadra Sauda af Huse Jsraels. Mykel og þung var ad sonnu su fyrsta Reynslan/þa Herran Christur þagde vid þeirre aumu Cananversku Kuinnu/Enn þesse er langtum stærre/ Þui huad er þetta annad/enn so sem hann hefde so sagt og talad/ Þu ert ecke af mijnu Saudahuse/ Þu ert ecke innskrifud j Lijfsbookena/ helldur j Daudans Bock/ Ja/j þad suarta Registred/þar fyrer þarftu ecke ad vænta hier neinnrar Nadar hia mier.

O Herra Gud/Huad hrædeleg Ord eru þetta? Ja/þau hafa vissulega geinged þeirre aumu Kuinnu j giegnum Merg og Bein. Vissulega hefur Sathan j þetta sinn/ecke forsomad sig/ helldur hefur hann blased ad þessum Freistingar Kolum med/og bored sig ad telia so vm/ fyrer þessare Vesolu Konuskiepnu/so hann giæte komed henne til Orvæntingar/ Hann hefur Predikad hid innra so fyrer henne og sagt/ Heyrdu nu til/huørnin hann suarar/ þu hefur nu feinged þa vrlausn sem þier ber med riettu/sem er/ ad þu siert ecke j tølu Guds Barna/ edur vtvalinn til þess eilijfa Lijfsins/þitt Nafn sie ecke skrifad a Lijfsbookena/helldur sie þad j mijnu Registre/Þar fyrer er þ til Onijtis/þo þu hallder afram j Bænenne/ Þetta og þuilijkt hefur Diøfullinn Predikad j hennar Hiarta. Enn huørninn hagar hun sier þa/j þessum harda Reinsluskoolanum: Gudspiallamadurinn seiger/ad hun hafe ecke af lated/ helldur hafe eins epter sem adur/komed og tilbeded hann/seigiande. Herra/Hialpa þu mier. Enn so ad vier mættum fa riettann Skilning/a þessu Andsuarenu Herrans Christi/ Þar hann seigest ecke vera sendur/nema til Fortapadra Sauda/ af Huse Jsraels. Þa skulum vier þad vita/ Ad Herrann Christur talar hier ecke vm þa Sending/ sem hans Himneskur Fader sende hann/ til ad Endurleysa Mannkynned/ þui su sending heyrde øllum jafnt til/ bæde Gydingum og Heidingium/ Helldur talar hann hier vm Sending sijna til ad predika Evangelium/ huør Sending ad heyrde alleinasta þeim af Huse Jsraels til/ þad er Gydinga Folke. Epter þui sem Postulinn seiger til Rom. 15. Eg seige ydur/ad Jesus Christus var Þionustumadur Vmskurnarennar(þad er þeirra Vmskornu Gydinga) fyrer Guds Sannleika saker/til stadfestu Fyrerheitanna/ sem til Fedranna eru skien. Vijke þar

ꝼyrer j butktu aller Villu Andar/ſem vilia ælÿckta/vt aꝼ þeſſu Herrans Christi Andſuare/Ad Guds Næd/ og hans Sonar Jeſu Christi Pallde og Forþienuſta/heyre ecke øllum Møñum jafnt til/þui ſo ſkriꝼar Poſtuliñ Pæll/Tit. 2. Ad ſu heilſuſamlega Guds Næd/ ſie auglioſ ordiñ øllum Møñum. Item/vottar Guds Ande hia Spæmañenum Ezechi. 18. C. Ad Gud vilie aller meñ ſkule Sæluholpner verda/og þar ſkule eingiñ tapaſt. Og j ødrum ſtad ſeiger Skriptiñ ſo/ Ad Jeſus Christus ſie dæeñ ꝼyrer alla Meñ/og jaꝼnvel ꝼyrer þa ſem ꝼyrerꝼaraſt.
Aꝼ þeſſu øllu ſiæum vier vtþryckelega/ad þo Jeſus Christus være komiñ allemaſta til þeſſ/ad Predika j eigiñ Perſonu ꝼyrer Gydinga Folke/ og ad giora hia þui ſijn Dæſemdarverk/þa var hañ þo ønguu ſijdur komiñ til þeſſ/ad lijda Kuøl ſijna og Pijnu/ ꝼyrer alla Meñ/ So vel ꝼyrer Heidingia ſem Gydinga/ epter þui ſem hañ ſialꝼur vottar/ hia Johañe 10. Cap. Eg ſeiger hañ/Gieꝼ mitt Lijꝼ vt ꝼyrer mijna Saude/ Eg heꝼe og adra Saude/ſem ecke eru aꝼ þeſſu Saudahuſe/ þa byrior mier og ſo hier til ad leida/og þeir ſkulu heyra mijna Rauſt/og þar ſkal vera eitt Saudahus og eirn Hirder.

Hier aꝼ vilim vier taka oſſ þetta til Amiñingar/j allskonar Neyd og Angiſt/Ad vier ſkulum hallda oſſ ꝼaſt vid Gud/ ꝼalla ꝼram ꝼyrer hañ og vera ſtadꝼaſter j Bæna ækallenu/ þangad til hañ hialpar oſſ Giørum ſem Forꝼaderiñ Jacob giørde/þa hañ glymde vid Gud/Vijſt tok Herrañ ſo hart æ hønum/ ad hans Lærbein Koſtadeſt/ Hañ bad hañ og ſuo ſleppa ſier/eñ Jacob hiellt hønum þeſſ faſtara/og ſagde/eg vil ecke ſleppa þier/vtan þu bleſſer mig.

Su þridia Reinſlañ/ſem ſu Canverſka Kuiñañ vard ad þola/og vtſtanda/Pa var þeſſe/ Ad Herrañ Christur lijker heñe vid eina Hundtijk/ og ſeiger. Pad er ecke gott ad taka Brauded Barnaña/og kaſta þui ꝼorer Hundana. Pad er næſta tijdkanlegt/j heilagre Ritningu ad þeir aumuſtu/og ꝼoracktanleguſtu Meñ/plaga ad kallaſt/ ſo ſem til Hædungar/Hundar. Dæme þar vppa hoꝼum vier/aꝼ Abner og Jſboſeth/ 2. Sam. 3. Aꝼ Abiſai og Symei/ Item/ æ Haſael/ Huor ed ſo talade vid Spæmañiñ Eliſeum/ þa hañ med Grætande Tærum ſagde hønum ad hañ munde vppbreña þa ꝼoſtu Stade j Jſrael/ et ct. Þa ſuarade hañ

Huad

Huad er þiñ Þienare eirn Hundur/ ad hañ skal giøra so storra Hlute?
Þad er sem hũ hefde so myked sagt/ er eg alldungis so Vitlaus/Ræru-
laus og afsiña/ ad eg skyllde soddan giøra.

Hier vit af siæum vier j huorre Meiningu Herrañ Christur hafe lykt
þeirre Cananeisku Kuiñu vid eirn Hund/sem er j þañ mata/ad þad Folk
sem hun var afkomiñ/hafde ecke meira Vit a sijnũ Gude/og hũs sañ-
re Þeckingu/ eñ eirn Hundur hafde. Eñ huad gierer nu þesse miog
þiaada Kuiña til? Ecke hleypur hun burtu/þo hun heyre Christũ eñ aftur
suara sier hardlega/ helldur stendur hun stødug/so s eirn Mũrveggur/
og tekur þesse Herrans Ord upp þolenmoodlega/og seiger. Satt er þ
Herra/Eñ þo eta Hundarner af Molum þeim/sem detta af Bord-
um Drottna þeira. Þad er sem hefde hun so sagt/og talad/ Eg mæ
medkieña Hiartans Herra/ ad eg er hia Gydingum (þijnu Folke) ad reik-
na/eige meira verd/ eñ ein Hundtyk/ eñ þar fyrer kantu ecke ad utelykia
mig/fra þiñe Naad/þui Hundarner eiga og so nockurn Riett j Hwse siña
Herra/sem er þesse/ad þeim er ecke bañad/ad vera vnder Bordenu/og tij-
na Molana sem nidurdetta/eda taka vid Beinum þeim/sem Hwsbondiñ
kastar fyrer þa. Þar fyrer/ med þui/eg er þijn Hundtyk/ þa Oska eg
ecke meira eñ þad/eg meige eiga Hunda Riett/og na Mola þiñar Gi-
æsku og Myskunar/so er bæde eg og mijn Dootter holpiñ þar med.

Hier lætur su Cananeska Kuiñañ j Lioose/ sijna sñre Hiartans
Audmykt/vm huøria David talar/j Psalm. 51. Harmþrungiñ og sund
urkramiñ Ande/er þad Offred sem Gude þocknast/vm hana talar og suo
Postuliñ Petur/1. Pist. 5. Cap. Lijtelæcked ydur/vnder Volldnga Gu-
ds Hond (og Fyrerheited kiemur sijdañ vppa/so hlioodarde) so mun hann
vpphefia ydur (þad er/ Bænheyra og hialpa ydur) a Vitiunar tijmanũ.

Lærum þar fyrer þad af þessare Cananeisku Kuiñu/ Ad
reidast ecke/þo ad vier mættum Aminter verda/og kallast Hundum lijker/
j þui ad vera Hirdulauser/og athugalauser/j þui sem vorum Salu hial
par efnum vidvijkur/einkum af þeim/ sem Gud hefur j siñ stad sett/ ad
Vandlæta og adfiña siña vegna/þa ødruvijse geingur til eñ vera a/og Gu
ds Ord bijdur/Helldur skulum vier medkieña vorar Synder/ suo er Gud
trwr og Riettlatur/ad hañ fyrergiefur oss þær/ og hreinsar oss af ollum

 vorum

vorum O-hreinleika/ 1. Johannis Pistle 1. Capitula.

Þar næst/ Þar Herrann Christur lyker þessare Heidnu Kuinnu vid Hun bana/ þa skulum vier/ sem eins erum af Heidingium komner/ so sem hun/ ecke skammast vor þar vid/ ad læra nockud af Hundanna Dygdum.

Þad er ein Art og Náttura Hundanna/ Ad þeir eru trwfaster vid sinn Herra/ og Hwsbonda/ fylgia honum epter/ Og þo so meige tilbera/ ad þeir misse Sioonar a honum/ þa linna þeir þo ecke fyrre/ enn þeir hafa hann vppe aptur/ Eins eigum vier ad giöra/ vier eigum ad epterfylgia Drottne Gude vorum/ allt til Dauda/ epter þui sem þar stendur/ j Open ber. B. 2. Vertu trwr allt til Dauda/ og mun eg gefa þier Koronu Lijfsins.

Aunnur Art og Náttura Hundanna/ er su/ Ad þeir eru giarnann audsueipn er z hlijdiger synum Herra/ so þo Hwsbondinn haste a þa/ og fra sier hrinde/ enn kalle sijdann til sijn aptur/ þa koma þeir ei ad seirna skrijdande til hans. O Gud giæfe/ ad vier mættum j þuilijkann máta breyta epter Hundunum/ þui huad opt skiedur þad/ ad vier styggium vorn Herra a Himnum/ med adskilianlegum Syndum/ og M. sgiordum vorum/ suo hann hefur fulla Ordsok/ ad hurta oss fra sier. Enn vier skulum hlijda Raustu Drottins/ þar hann kallar a oss aptur til sijn/ fyrer Munn Spamannsins Malach. 3. Seigiande/ Snwed ydur til mijn/ so vil eg snwa mier til ydar/ Ja/ leit um Drottins/ medann hann maa finnast/ og þad sama med sarre Idran/ og Hiartans Angre og Trega/ fyrer vorar synder/ so sem giorde Petur/ Maria Magdalena/ og þeir Bersyndugu/ So mun Gud ei framar minnast vorra Misgiorninga/ Þuiad Myskunseme Drottins varer fra eilijfd til Eilijfdar/ yfer ollum þeim sem hann ottast/ Psalm. 103.

Þridia Greinin.

NV er ad minnast med einu Orde/ a þa Gledelegu Sigurvinning/ og Ending/ sem su Cananeiska Kuinnan fieck/ a þessare freka(l)ldre Reyn slunne. Vm sijder/ þegar Herrann vor Jesus þyckest nogu leinge hafa Disputerad vid hana/ og reyndt hennar Trw/ þa giefur hann henne fenann Gullvæga Vitnisburd/ z seiger. Þu Kuinna/ mykel er þijn trwa/ Ver de þier epter þui sem þu villt. Þesse Herrans Christi Vitnisburdur/ er ecke

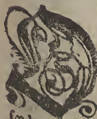
Olijkur

vlgkur þeim/sem hñ haꝼde ædur giefed/þeim Heidna Hundrads Heꝼdingia/ hia Matth. 8. Cap. Þa hañ sagdest ecke haꝼa ꝼunded þuilyka Trw j Jsrael/so sem hia honum. O huad ꝼurdanlegt er þetta/ þesse Konuskiepna bidur Herrañ Jesum/ei vtan vm Mola siñar Myskunar/ eñ hun ꝼær hier ꝼleyteꝼullañ Fiærsiood hans Gudlegrar Nadar/ þui heñar Dootter verdur Heilbrygd a Lijkamanum/ eñ hun sialꝼ a Sæluñe. Furdanlegt er þad og so/ ad Herrañ Christur gieꝼur sig so sem vñeñ fyrer Trw þessarar Konukyndar/ Huar aꝼ vier meigum siaa/huad Christo haꝼe geinged til þess/ad hañ synde sig j ꝼyrstu so sem Reiduglegañ vid hana sem er/Ecke til þess/ad hañ villde reka hana ꝼra sier/Helldur vppa þad/ ad hun mætte þess meir eꝼlast j Trwñe/ Bæna akallenu/ Guds Elsku/ soñu Lijtelæte/og ødrum Christelegum Dygdum/og Mañkostum.

Vor Drottiñ Jesus Christus/styrke oss med siñe Naad/so vier mættū strijda eitt gott Stryd/a medan vier liꝼum hier/hallda Trwñe/og goodre Samvisku/og ødlast vm sijder þa Oꝼorgeingelegu Dyrdareñar Koronu a Himnum/Þad heyre og veite oss øllum Gud Fader/ huørium med Synenum/og heiløgum Anda/ sie Heidur og Þackargiørd/nu hiedan j ꝼra/og ad eilijꝼu/A M E N.

Þridia Suñudag j Føstu.

Evangelium/ Luc. 11. Cap.

G Jesus rak wt Diøful þañ er dumbe var/ Og þad skiede/er Diøfulliñ var wtfareñ/ ad hiñ Mallause talade/ z Folked vndradest þad/eñ nockrer wt af þeim søgdu/ Fyrer Beelzebub Diøꝼla hoꝼdingia/ ka driꝼfur hñ Diøꝼlana wt. Adrer freistudu hñs/og leitudu af hønum epter Teikne aꝼ Himne. Eñ er hñ sa þeirra Hugreñingar/ sagde hañ til þeirra. Huørt Rijke sem j sialꝼu sier er sundurþyckt/ þad mun eydast/og huørt Hws mun yfer añad hrapa. Og eꝼ Andskotiñ er j sialfum sier sundurþyckur/ huørneñ maa hans Rijke, þa standast? Fyrst þier seiged mig fyrer

Belzebub

Beelzebub wtreka Dioflana? Nu ef eg æ þ Beelzebub wt ad rei-
ka Dioflana/ Fyrer huørn verda þeir þa af ydar Sonum wtrekn-
er? Þar fyrer verda þeir og ydar Doomendur. Eñ ef eg rek wt
Dioflana med Guds Fingre/ sañlega kiemur þa Guds Rÿke til ydar
Nær eirn sterkur Hervopnadur/ vardveiter sitt Andyre/ þa er allt med
mak huad hañ æ. Eñ ef añar hønum yfersterkare kiemur/ og yf-
ervinnur hañ/ þa fletter hañ / hñ øllum Herklædum/ æ huør ed hañ
treyste/ og j sundurskipter so hans Herfænge. Huør hañ er eige
med mier/ sa er æ møte mier/ og huør hañ samansafnar ecke med
mier/ sa sundurdreifer. Nær Ohreiñ Ande fer wt af Mañenum/
ræfar hañ um þurra stade/ leitar ad Huñld og fiñur ecke/ Þa seiger
hñ. Eg vil aptur huerfa j Hws mitt/ huadañ eg for wt/ Og þa hñ
kiemur þar/ fiñur hañ þad med Sooplimum hreinsad/ Þa fer hañ
og tekur med sier sio adra Anda sier verre/ og sem þeir eru þar jnn
kommer/ byggia þeir þar/ Og verdur so þess Mans hid seinasta/ ve-
rra hinu fyrra Eñ þad skiede/ þa hañ talade þetta/ Ad Kona nock-
ur wt af Folkenu/ hoof vpp sijna Raust/ og sagde til hans. Sæll er
sa Kuidur sem þig bar/ og þau Briost er þu Mylkter. Eñ hañ sag-
de. Huad um þad? Sæler eru þeir sem heyra Guds Ord/ og Vardv-
eita þad.

Exordium.

HEim Helvijska Høggorme/ og vorñ Sæalat Ovin Dioflenum/ verdur j H. Ritningu/ lijkt stundum vid Dreka/ og þad sama vegna siñar Hardydge/ so sem lesa mæ j Openberingar B. 12. Stundum vid Høggorm/ vegna siñar Slægdar/ Esa. 27. C. Stundum vid Leon/ vegna siñar Dyrfsku/ 1. Pet. 5. Og stundum vid Loptsins Fugla/ vegna sijns Fliootleika/ Marc. 4. Eñ Spæmadurinn David samlijker hønum vid eirn Veidemañ/ Psalm. 91. Þar hañ so ad Orde kiemst/ seigiande/ (þuiad hañ (þad er Drottiñ) frelsar mig wt af Sn-
oru Veidemañsins/ og wt af þeirre skadlegu Drepsoott. Riettelega samlijker hier David Andskotanum vid eirn Veidemañ/ Og þad fyrst

þess vegna

þess vegna/ad so sem þad/ad Veidemadurinn er vakinn og sofinn þar yfer
(sem vier plogum ad seigia)og þer eige seint/helldur sneñma a Fætur/so
hañ giete nad helldur Dyrunum sofande/i sijnum Holum og Hreysum+
Eins giorer Dioffullinn/huort helldur sem vier sofum Náttúrlegum Su=
efne edur Andlegum/ þa er hañ ætijd vakande/og reidubweñ til þess/ ad
skada oss+

Þar næst lijker David hønum hier/riettelega vid eirn Veidemañ/veg
na þeirrar sijþelldrar Astundunar/sm Veidemadurinn hefur a þui/ad vera
vt vm Veideskapiñ/ Hañ skeyter ecke-neitt vm huorniñ Vidrar/sie þad
Hite/Kulde/Frost/Regn edur Snioor/ þa er hañ þo samt vte+ Suo
helldur og ecke Dioffullinn fyrru þyrer/Epter þui sem þar stendur/ Jobs
B+ I+ Cap+ Þegar Drottiñ spurde hañ ad/ seigiande/ Huadañ kemstu
Sathan? Þa suarade hañ/Eg heffe fared j giegnum Landed og j kryng/
Item/ Talar suo sialfur Endurlausnariñ vor vm hañ/ j þessa Dags
Gudspialle/ Og seiger/ ad hañ rasse vm þurra stade/ leite ad Hvijld
og fiñe ecke+ Og Postuliñ Petur seiger/ad hañ gange vm kring sm
greniande Leon/og leite ad þeim sem hañ fmae uppsuelgt+

Þ Pridia lage/ lijkiest hañ hier riettelega vid eirn Veideman /vegna
siñar Slægdar/sem hañ hefur j frañe vid oss/ auñar Mañeskiur/ til
þess/ad fanga oss j sijnu Nete/huers vegna hañ kallast riettelega þusund
Viela Smidur+

Þ Fiorda og sijdasta lage/Samlijker Spamadurinn David/ Andskot=
anum vid eirn Veidemañ/ vegna þeirrar Grimdar og Hardydgis/ sem
þeir plaga ad haffa/sem leggia sig vt fyrer Veideskapiñ/ þui strax sem
þeir na einu eda odru Dyre/þa giefa þeir þui ecke Dag/helldur hlaupa
til/og drepa þad an allrar Vægdar+ So meigum vier og so/ med oll=
um Riette samlijkia Dioflenum/vid eirn grimañ Tyrana og Veidemañ/
sem onguum þeim hlijfer/ sem hañ giefur fest j sijnu Nete/ Huad hid
samma oss verdur fyrer Siioner sett/ j þessa Dags Evangelio/ Huort ed
talar vm eirn aumañ Mañ/ sem hrædelega var aff Dioflenum Beseteñ/
og plagadur/ Huors vegna vier vilium yfervega Gudspialled/hid stutt=
legasta sem verda ma+ Gud hialpe oss med siñe Nad/ ad vier þetta
Gudrækelega framkuæma mættum+

Af Tueimur næſt fyrerfarande Suñudøgum/ høfum vier heyrt þar vm talad. Fyrſt huørniñ þad/ Ad Diøfulliñ plagar ad høndla vid þa/ ſem hañ hefur eckert Valld yfer/ſem er/ Hañ freiſtar þeirra. Þar næſt heyrdum vier ſagt/huørniñ hañ breyter vid þa/ ſem hañ hefur feingid Valld yfer/ſem er j þañ mata/ad hañ kuelur þa Vægdarlauſt. Eñ j Dag verdur oſſ kient/huørneñ hañ fare med þa/ af huørium hañ hefur vered eitthuſſiñe vtrekiñ/ſem er/Ad hañ koſtar Kapps a/ad koma þeim aptur vnder ſig. Og verdur oſſ j þeſſu Gudſpialle/ fyrer Sioner ſettur/ fiøgra handaſlags Speigell.

Hiñ fyrſte er Speigell Mañlegrar Eymdar/Huør ed ſieſt a þeſſum Mañe/ſa ed ecke ad eins var Blindur/epter þui ſem Gudſpiallameñern er vitna/helldur og eirniñ Daufur og Mallaus. O Herra Gud ſem til/Huør kañ ad vtſkijra/ huad mykel Eymd og Neyd/ad hefur mætt liggia a þeſſare Mañſkiepnu? Sañlega er þad eirn þungur Kroſſ/ þa eirn er ſyrtur þeirre Lijkamlegu og Natturlegu Sionēñe/ og fær ecke ad ſia Guds Furduverk/ ſem hañ Daglega giører a ſijnum Skiepnum/ ſo hñ giete þar af þeckt Gud/og lofad hañ vt af Pſal. 19. ſeigiande. Himnarner framtelia Guds Dyrd/og Feſtingiñ Himnaña kuñgiører hñs Verk Handa/ et cet. Ecke er þad helldur eirn liettur Kroſſ/þegar Mañeſkiañ er ſuipt Malfærenu/ſo hun gietur ecke talad vid Gud/ecke lofad hañ og tilbeded/og ſunged med hinum heilaga David/af Pſalm. 71. ſeigiande. Miñ Muñur ſkal kuñgiora þitt Riettlæte. Eñ ſa er þo Kroſſiñ allra þyngſtur/þa Mañeſkiañ er ſo hindrud/ad hun fær ecke ad heyra med Eyrunum/Guds gooda Ord/ſier til Huggunar/af huørra Heyrn ad Truiñ kiemur/ſo ſem Poſtuliñ vottar til Rom. 10. Cap. Huørniñ kañ ſoddañ Skiepna/ad taka vnder med hinum heilaga David/ af Pſalm. 85. Og ſeigia. Oh/ Ad eg mætte heyra þad Drottiñ hann talade/ og ad hañ Fridiñ til ſegde ſijnu Folke. Vnder þeſſum þrefølldum Kroſſþunga/vard þeſſe aumne Madur ad liggia/ vm huørn hier verdur talad/j þeſſa Dags Evangelio/og hefur hñ þui vered eitt ſkynlauſre Skiepnu aumre/og veſælle. Eñ huør er ſa ſem þackar Gude ſo ſem ſkylldugt er/fyrer þad/ hañ giefur hønum/Mal/Heyrn og Sion? Sañlega/ þar finſt eingiñ/ ſem ecke vanbrucke þeſſar Guds Edla

Gaþur. Augun vor heþum vier opt og tijdum til þess/ ad sia vppa fánytañ Hiegoma/ Psalm. 119. Tunguna til ad tala Gudløstunar Ord/ og Bakmælge j giegn vorum Naunga/ Rom. 3. Eyrun vor vanbrukum vær og eirnuñ/ til ad heyra Klaam/ Nijd og Kieskne/ Ja/ j einu Orde ad seigia/ Huor er sa sem ecke apturbyrge syn Augu/ þegar hañ á ad medtaka Lioos Guds Orda/ og heilags Evangelij? Huor hepter ecke sijna Tungu/ þegar hañ á ad tala Sañleikañ? Huor apturlykur ecke sijnum Eyrum/ þa hañ á ad hlijda Guds Orde/ Psalm. 59. So erum vier þa (þui midur) þlest aller/ andlega Blinder/ Dauser og Mallauser/ Ja/ Vier erum so Gaalauser/ ad vier kuñum ecke riettelega ad kañast vid þeñañ vorn Brest. So þad maa sañast á oss/ sem þar stendur j Openber. B. 3. Cap. Ad vier vitum ecke/ ad vier erum vesaler/ aumer og Volader/ Blinder og Fatlauser.

Sa añar Speigelliñ/ sem oss verdur hier þyrer Sioner settur/ Þa er Grimd og Hardydge Dioþulsins vid oss/ Huor auglioos er/ aþ þeim þijsgra handaslags Naþnum/ sem Ande Guds gieþur honum/ j þessa Dags Gudspialle. Fyrst kallast hañ hier Beelzebub/ huad ad þijdest so myked sem Flugna Gud. Þetta Naþn heyrer honum maklega til. Fyrst vegna Margþiølda Dioþlaña/ huørier ad eru so marger sem My/ Mar. 5. Þar næst/ vegna Fliotleikans. J þridia lage vegna Vidurloda þess/ sem hañ plagar ad haþa/ vid þær Skiepnur sem hañ ásæker/ Þui so sem þad ad þo Flugurnar sieu burtreknar/ aa þeim Stad sem þær setiast á/ þa koma þær þo jaþnskioott aptur þangad. Eins plagar Diøfulliñ ad giøra/ Hañ yþergieþur traudlega so þa Mañeskiu/ sem hañ heþur eitt siñ Herteked/ ad hañ bere sig ecke ad leita á hana aptur. J þiorda lage kallast hñ hier riettelega Beelzebub/ edur Flugna Gud/ vegna syns Saurugleika. Flugurnar elska optast nær þau Platz/ sem Oħrein eru/ Eins giører Diøfulliñ/ hañ sæker hellst epter þeim/ sem jlla og sauruglega haga sier/ so hañ giete Fangad þa. Þar næst kallast sa hreckvijse Ovin Dioþulleñ/ hier j þessu Gudspialle/ Ohreinn Ande. J þridia lage Sathan/ þad er Motstandare þui hañ stendur ætijd á mote Gude/ hans heilogum Einglum/ og ollum Guds Bornum. Og j þiorda lage kallast hañ hier Sterkur Hervopnadur/ sem vardveite sitt Andyre.

Um huorn Job talar/40. og 41. Cap. siñar Bookar. Huar fyrer hañ nefnest og so Myrkrañа Hofdinge/ hafande mykla Magt/og Slægd. Þesse vor Ouinur hañ lætur ecke af ad Ofsækia oss/daglega Dags/ og þad med allre Magt og Tyrañaskap. Ia/ med øllum synum Þusundfölldum Vielum/ og Suikum. Fyrst kiemur hañ oss til ad syndga. Þar næst klagar hañ oss fyrer Gude/Apoc.12. So sem hañ gierde vorum fyrstu Forelldrum.

Hier af höfũ vier þ ad læra/ad vera syfelldlega Vakande/& bidiande so ad vier föllũ ecke j Freistne/Þui huad marga gierer Diöfulliñ eñ nu/ Andlega Mallausa/ a þessum sijdustu Døgum? Fyrst/Kieñendur Ordsins og Sælusorgarana/Huar vm Esaias so talar/ 56. Cap. seigiande/ Ad þeir sieu Hlioodlauser Hundar/sem ecke kuñe vm ad vanda/ Þad er/ ad fiña ad Syndum og Løstum. Þar næst gierer Diöfulliñ opt og tydum/ Radgiafara Stoorherrañа og Hofdingiaña Mallausa/ Þa þeir giefa ecke holl og Heilsusamleg Rad synum Herrum/so sem David seiger/j Psalm.58. Eru þier þa Mallauser/ad þier vilied ecke tala Riettendiñ. Hañ gierer og so stundum Alþydumeñena Mallausa/þa þeir vilia ecke jata synar Synder/fyrer Almattugum Gude/og þa þeir vilia ecke forsuara Naungañ j riettum Malefnum. Þeñan Malleysis Diöful eiga bæde Andlegrar Stiettar Meñ/ og Veralldlegrar(sem Gud hefur j sitt stad sett)ad vtreka.

Fyrst Prestarner/ epter þui sem Ande Drottins skipar hia Esaiam/ 58. Cap. Kalla þu j Akiefd/Væg eige/Upphef þijna Raust/sem eina Basunu/og kuñgiør mijnu Folke þeirra Yfertrodslur/ og þui Husenu Jacobs synar Synder.

Um þa Veralldlegu Valldstiornena talar Gud so/ hia Ezech. 33. Eñ ef Vardhalldsmaduriñ sier Suerded koma/og blæs ecke j Herlædurin og varar ecke helldur sitt Folk vid/og Suerded kiemur/og suipter nockrũ j burtu/þeir hiner sømu verda ad vijsu j burtu tekner/fyrer siña Synda saker/eñ þeirra Bloods vil eg krefia af Vardhalldsmañsins Hende. Og hia Syrach 4.Cap. Skamast þijn ecke saker þiñar Salar/ad jata þad sem riett er

Sa þridie Speigelliñ/ sem oss verdur fyrer Siooner settur/ vt af

þessa

þessa Dags Gudspialle. Þa er Speigell Guds Almættis/ og Maje-
statis Velldis. Huør ed siest fyrst og fremst þar af/ Ad hn̄ vtrekur Di-
øfulin̄/ af þeim Diøfulooda og Mallausa Mañe. Þar næst af þui/ ad
hañ giefur þeim Mallausa aptur Mæled. Og j þridia lage/ af For-
undran þeirre/ er Folked fieck/ sem sa vppa þetta Kraptaverk.

Huar af vier hofum þad ad læra. Ad hrædast meir og framar
Magt Lifanda Guds/ en̄ Diøfulsins. Ja/ Vær skulum ølldungis for-
ackta/ og einskis virda hn̄s Magt. En̄ þar a mote dædst ad Guds Al-
mætte/ og Furduverkum/ seigiande med Postulanum Pæle/ Rom. 8. Ef
Gud er med oss? Huør kan̄ þa ad vera a mote oss. Og med Christelegre
Kyrkiu/ sem so syngur og seiger. Þo være af Dioflum Verølld full/ ꝛc
villde oss suelgia alla.

Sa fiorde Speigellin̄/ sem oss verdur fyrer Siooner settur/ j þessu
Gudspialle/ Þa er misiafnt Folk/ sem sier vppa þetta Dasemdarverk He-
trans Christi. Sa fyrste Flockurin̄/ voru þeir fromu og Gudhræd-
du/ sem dadust ad Christo/ og furdudu sig vppa hañ Almætte. Adrer
voru þeir/ sem af Illsku siñe og Hreckvyse/ løstudu hañ fyrer þetta Dasemdarverk/ og sogdu/ med Lygetungu/ ad hañ vtræke Dioflana/ fyrer
Beelzebub Dioflahøfdingia. Þeir þridiu voru þeir siervitru Nioosnar-
ar/ og Eptergrenslendur/ sem freistudu hans/ og leitudu af hønum/ epter
Teikne af Himne. Sa fiorde Hoopurin̄/ voru Vantruader Em-
iadrarar. Eins fiñast eñ nu j Dag/ j bland j Safnadarens/ adskil-
ianlegar Personur/ Þar eru ecke aller iafnheilager/ Ecke aller iafn fr-
omer og Gudhrædder. Latum oss þui fordast Selskap allra þeirra/
sem lasta og lyta þad/ sem vel og Gudrækelega er giort/ og adhafast/ Þui
huad er nu tijdara enn/ A-las og Illmæle/ vppa Naungans Ord og Gi-
ørder? So sem Dæme fiñast til j Ritningun̄e/ j fyrre Sam. B. 32. C.
Þa Doeg Rægde Abimelech fyrer Saul Konge. Item/ 2. Sam. 10.
Þar Radgiafarar Kongsins Amonita/ vtleggia Ranglega Sendefør Da-
vids/ sem hañ sende til ad Hugga hañ/ epter Fall Fødur hans. En̄ þo
þesse Løstur sie alltijdur/ þa er hañ þo-samt ein stoor Høfudsynd/ a mo-
te þui attunda Guds Bodorde/ Og ættu Mēn þui þess sijdur/ ad trwa
Roog og Alyge illra Mañа/ epter Radleggingu Syrachs/ 19. Cap.

Þar so stendur, Eirn Fævÿs Madur brÿst vt/ lÿka sem Tÿmabært Barn
vt vill/ Tala þu til þÿns Naunga þar vm/ ma vel skie hañ hafe ecke
þad giørt/ eda hafe hañ þad giert/ ad hañ giøre þad ei optar. Slÿ-
kar Alasaner/ edur Aaustür/ eiga Meñ añadhuert med Hoogsemd til ba-
ka ad reka/ ellegar og so þær Þolenmodlega ad lÿda/ so sem S. Petur Po-
stule vÿsar oss þar vm/ til Epterdæmis sialfs Herrans Christi/ j fyrra
Pistle/ 2. C. þar hñ seiger/ Ad Christur hafe ecke talad jllt a mote/ þa
hønum var Alasad. Þar næst skulum vier fordast/ ad vera j Hoop
þeirra Nesvÿsu Siervitringa/ sem lætast vilia vita/ meir eñ þeim er þie-
nanlegt/ edur þeir kuña ad skynia og skilia. J þridia lage skulum
vier varast alla Smiadrara/ Þui huør hañ smiadrar vid siñ Naunga/ hañ
leggur Net fyrer hans Gaungu/ seiger sa Vÿse/ j Ordskuida B. 29. C.
Helldur skulum vier hallda oss til þeirra/ sem dædst ad Herrans Christi
Kieñingum/ hans Dasemdarverkum/ og Velgiørningum/ seigiande med
hinum heilaga David/ af Psalm. 8. Drottiñ vor Drottnare/ Huorsu Ta-
samlegt er þitt Nafn j øllum Londum:

Nu vilium vier framveigis taka oss þad hier vt af til Lærdoms/ Hu-
ørniñ vier eigum ad vtbua oss og Brynia/ a mote Arasum Diøfulsins.

Fyrst heyrer þar til søñ og alvarleg Jdran/ Huør ed verkar þad/
Ad Meñerner snuast fra Myrkrunum/ til Liossins/ og fra Vallde And-
skotans til Guds/ Act. 26. Huad eru Syndernar vorar añad eñ Fie-
tur og Fangelsi Diøfulsins? Þar fyrer/ Huør hellst sem giører rietta
og saña Jdran Synda siña/ sa er ei leingur þy nie Þræll Diøfulsins.

Þad añad sem oss þienar til þess/ Ad meiga hafa Frid og Roosemes
fyrer Asookn Andskotans/ þa er þad/ Ad vier lifum jofnlega j Guds
Otta/ og tokum Vara a voru Kalle og Embætte/ Eñ sieum ecke Athyga-
lauser/ epter þui sem Lærefaderiñ Hieronymus Raadleggur oss/ seigiande
Hafest ætÿd nockud gott ad/ so ad nær Diøfulliñ kiemur/ ad hañ fiñe ydur
ecke Jdiulausa/ Þuiad lÿka sem þad/ ad sa Akur sem sialldañ eda alldrei
er plægdur/ giefur af sier Þyrna/ Og þad Vatn sem ongua Hræring
hefur/ er optast nær fullt med Orma og Eyturpoddur/ Eins er þui vared
fyrer þeirre Mañeskiu/ sem lifer j sÿfelldu Jdiuleyse/ þad kañ ecke
añars ad vera/ eñ hia þeirre Skiepnu jñsmeige sier adskilianleger jllet

Þankar

Þæ̅nkar og Huxaner/med huørium Dioƒullin̄ kiemur sier jn̄. Spør-
ningst þar fyrer vid Holldlegu Athugaleyse/ en̄ gaungum fram̄ j sønum
Guds Otta/alla vora Lijfdaga.

Þad Þridia/sem vier eigum ad hafa til ad bera/ suo framt sem vier
viliu̅m fæ ad vera j Fride fyrer Dioflenum/er þad/ Ad vier eigum ad
setia alla vora Von/ Trw og Traust/ vppa vorn einka Endurlausnara
Jesum Christum/ þuiad ein søn̄ og Alvarleg Trw/ sameinger oss vid
Christum/og fæ̅rer oss jn̄ j hans Rijke. Og so sem þad/ad Dioƒullin̄
hefur ongua Magt æ mote Herranū Christo/ so hefur hn̄ og ecke helldur
neitt Valld yfer þeim/ sem eru j Christo/ og j huørium Christur bygger
fyrer Trwna.

Ad sijdustu eigum vier ad Brynia oss/ æ mote Dioƒulsins Aræ̅sum
med stadfastre og alvarlegre Bæn/ Þuiad Bænin̄ er so sem an̄ad And-
legt Reykelse/fyrer huørs Jlm/ad Dioƒullin̄ verdur j burt rekin̄. Og
so sem þad/ad Gud Drottin̄ bygde sialfur med sin̄e sierlegre Nælægd/ j
Jerusalems Mustere/Huar sin̄e ad Kuølld ꝛ Morgna var Offrad Reyk-
elsenu/ So bygger Gud en̄ nu og byr/fyrer sijna Nꝍd/j þess Mans Hi-
arta/ sem af huøriu ad Daglega geingur Reykelse Bænaren̄ar/ Openb. 8.
Og lijka sem þad Leoned hrædest/ þa þad heyrer Hana Hlioodet. Eins
lijka hrædest þad Helvijska Leoned Dioƒullin̄/ alvarlegar Bæner Guds
Barna. Jæ/Bænen̄ er su rietta Davids Harpa/ sem burt rekur þan̄ hel-
vijska Anda/ Sam. 16. Hun er Samsons Asnakiælke/ med huørium
vier fæum ad Velle lagt og yfervn̄ed/alla vora Sælar Ovine/ sem er/
Synd/Dauda/Dioƒul og Helvijte. Þetta veit sa Helvijske Hoggormur
vel/og þui er han̄ so ækafur/ad hindra oss fra Bæ̅nen̄e.

Nu epterfylger ad min̄ast æ Forsuar þad/sem Herran̄ Christur legg-
ur fyrer sig/ æ mote Alase og Gudløstun Gydingan̄a/ Og huørnin̄ þad/
han̄ bevijsar/ad sijn Kien̄ing/og Lærdomur/sie ecke af Dioflenum.

Þa fyrstu Bevijsingena setur han̄ fram̄/ j þessum Ordum/ þar han̄
seiger/ Huørt þad Rijke sem j sialfu sier er sundurþijckt/ þ mun eyd-
ast. So sem hefde han̄ so sagt/Þier Gydingar meined þad/ad eg mu-
ne af Dioƒulsins Krapte og Verkan/ wtreka Dieflana/eda giora þau on̄-
ur Dæ̅semdarverk/sem eg giøre/En̄ huørnin̄ kan̄ þad satt ad vera? þuiad

 eitt

eirn Diøfull wtrekur ecke añañ/ helldur hallda þeir huør med ødrum/ og eirn styrker añañ j þui/ad eɓla og stadfesta sitt Rÿke/eñ være so/ad huør þeirra villde añañ wtreka/þa være þeirra Rÿke fyrer løngu eydelagt.

Hier aɓ høɓum vier oss þad til Lærdooms og Amiñingar ad taka/ Ad vera ecke skÿdre eñ Diøɓlarner/huørier ad eru samlynder/og ɓyrst so er sem sialfur Herrañ seiger hier/Ad eckert Rÿke/eingeñ Stadur edur Hws kuñe ad standast/sem yɓer Osamþycke byr/ þa liggur oss stoor Naudsyn a/ad vier j øllum Stiettum/ elskum gott Samlynde/og eptirɓylgium Rædum Postulans Paals/Eph.4. Þar hañ seiger/ Vered kostgiæɓner ad hallda Eindrægne j Andanum/ fyrer Band Fridarins/Item/ Vered samhuga jñbyrdis/ Rom.12. Og j ødru Sendebreɓe til Cor.13. Cap. Seiger hñ/Vered samlynder & Fridsamer/Þa mun Gud Astsemeñar/&. Fridarens/vera med ydur. Eñ þar þuert a mote/eɓ þier tøñled/ og vppeted huør añañ jñbyrdis/ þa siaed til/ ad þier verded ecke jñbyrdis vppsuelgder/seiger same Postule/til Gal.5. Cap.

Auñur Bevÿsingiñ/ sem Herrañ Christur ɓramsetur/sier til Forsuars og Aɓsøkunar/ a mote Gydingañа Gudløstun/ er jñefaliñ j þessum Ordum Gudspiallsins/sem so hlioda. Nær ed sterkur Hervopnadur vardveiter sitt Andyre/et ct. Fyrer þeñañ sterka Hervopnada/ a ad skiliast Andskotiñ/ huørt Nafn hønum hlÿder riettelega/ Þar hañ er aɓ Natturuñe til/skapadur aɓ Gude/ eirn sterkur og Oɓlugur Ande/huggu siñ Styrkleika hañ miste ecke/þa hañ ɓiell fra Gude/og vard wtsnaradur/helldur bÿhelldur hañ hønum enn nu j Dag/huers vegna hañ kallast Høɓdinge þessa Heims/ Joh.16. Enn Andyred edur Fordyrnar/ sem þesse sterke Hervopnade vardveiter/ eru aller Ogudleger/sem Dioɓullinn heɓur komed vnder sig/Enn þar hier verdur gieted añars yɓersterkara/þa skulum vier vita/ Ad þar ɓyrer a ad skiliast Magt og Valld Herrans Christi/sem hañ heɓur yɓer Diøfleñu. Og er þui þesse Einɓølld Meining og Skilningur þessara Textans Orda. So sem hefde Herrañ Christur so sagt og talad. Ydur Gydingum er ecke Okuñugt(þui sialɓ Reynslan syner ydur þad)Ad eirn sterkur og oɓlugur Kappe/verdur ecke yɓervnnin/edur a Floottarekinn/vtan aɓ þeim sem hønum eru yɓersterkare Nu vite þier ad Dioɓullinn er eirn sterkur Ande/ þui þad sau þier strax

a þessum

in þessum Diofulooda Mans/huorniñ munde eg þa hafa giefad yfirvñ-
ed hañ og wtreked/hefde eg ecke vered hönum yfersterkare? So siae þier
þa auglioostega/ad eg ref ecke Dioffuliñ wt med odrū Diofle/ helldur gi
ore eg þad med Guds Fyngre/ þad er med Guds Anda/ og Guddomleg-
um Krapte.

Hier af hefum vier þad ad læra/ Ad Heilagur Ande er vissulega
eirn sañur/Werulegur/og Almættugur Gud/ med Fodur og Syne/ þui
so sem þad/ad Fyngurin/Hondin og Armleggurin eru eitt med Lykaman
um/so er og so Faderiñ/Sonuriñ/og heilagur Ande/þriar Adgreinan-
legar Personur/enn eru þo samt ein Guddomleg Vera/ og hafa jafna
Magt og Almætte/so sem hiñ heilage Hieronymus Lærefader kieñer.

Þa þridiu Bevijsingena framsetur Herrañ Christur/ i þessum Ordū
þar hañ seiger. Huor hañ er eige med mier/sa er a mote mier. Þad
er sem hañ so segde/ Huor hellst sem mier er j ollu motstædlegur/ hans
Hialp kañ eg ecke ad þiggia til þess/ad giora þad og þad. Nu er Di-
oful liñ allkiafnt mier a mote/ Huorniñ kañ þad þa satt ad vera/sem
þier seiged vppa mig/ad eg wtreke Dioffuliñ/ fyrer Beelzebub Diofla-
hofdingia? Og þetta eru nu þær sierlegustu Bevijsingar/ sem Herrañ
Christur hefur/a mote Afspyge og Gudlæstunar Ordum Gydingaña.

Nu vilium vier/wt af epterfylgiande Ordum Gudspiallsins(j huør
ium Herrañ Christur/ talar vm Slægd og Vidleitne Andskotans/ sem
hañ hefur j þui/ad bera sig ad/ad koma sier iñ aptur hia þeirre Mañesk-
iu/fra huørre hañ hefur eitt siñ vered wtrekiñ) Taka oss þad til Lærdoms/
Huørniñ vier skulum haga oss/ so Dioflenum takest ecke ad smeigia sier iñ
aptur hia oss/ med andstyggelegum Freistingum/ og odrum sijnum þus-
und follldum Suikum.

Fyrst eigum vier ad fordast/ad vera Vgglauser edur Hyrdulauser vm
oss/og vora Saluhialp/huad ad er hiñ meste Hæske Salar og Lykama
þui hier stendur/Ad Diofulsins Art og Vijsa sie/ad raфа vm þurra sta-
de/ þad er/ad asækia þa allra mest/ sem hañ sier eingiñ Guds Otte er
hia/og Athugalaust lifa/ vppa þad/ hañ giete giort Mañsins skÿdasta/
verra hiñu fyrra. Lætum oss þar fyrer/ epter Ordum Postulans til
Philipp.2. Verka vora Saluhialp med Vgg og Otta/ og jklædum

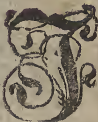
oss Guds Herskrwda/so vier gietum staded/j giegn Vmsatrum Diesul
sins/Eph.6. Trwum ecke Audskotanum helldur en̄ vorum argasta No
bud Ovin og Fiandmañe/ Þuiad so sem Jarned rydgar alltijd aptur/
so lætur Dioþulliñ alldrei sijna Hrecke/seiger hiñ vijse Sprach.12.C.

Þar næst og añañ mata/ eigum vier ad vardveita vel og trwlega/ j
voru Hiarta/Guds Guddomlega Ord/ sem hañ lætur kieña oss og Pre-
dika/ þui so seiger Herrañ Christur/j Nidurlage þessa Gudspialls/ ad
þeir sieu sæler sem heyra Guds Ord/og vardveita þad. Ja/ Vær eig-
um ad haþa vora Lyst/ing j Løgmale Drottins/og tala vm þad bæde Da-
ga og Nætur/epter þui sem Spamaduriñ David kieñer/Psalm.1. Þui
þad er Kraptur Guds til Saluhialpar/ øllum þeim sem þui trwa/
Rom. 1. Cap.

Vor Drottiñ Jesus Christus/wtbwe oss og Brynie/med Krapte siñar
Nadar/so vier mættum þa vmþlwed/oll Elldleg Skeyte hins Hreckvij-
sa/ Og ad Endalokunum so stadest/ ad vier mættum ødlast Gledelega
Burtþor af þessum Heime/og Jñgangu j þad Himneska Fodurlanded.
Þar til hialpe oss Gud Fader/j Naþne sijns sæta Sonar Jesu Christi/
Hvorium asamt Fodurnum/og þeim Verduga Heilaga Anda/sie Loþ og
Dyrd / nu og ad Eilijþu/ A M E N.

A Midþøstu Suñudag.

Evangel. Joh. 6.

Esus foor yfer vm Siafarhafed Galilea/ sem ligg-
vid Stadiñ Tiberiadis/Og mykell Mañpiolde fylg-
de honum epter/ Þuiad þeir sau þau Jarteikn er hañ
giørde/ a þeim sem siuker voru. Jesus gieck þa vp-
pa eitt Fiall/og settest þar nidur/med sijnum Læresu-
einum. En̄ þa var Paskahatijd Gydinga nalæg.
Og Jesus leit þa vpp/ og sa ad mykell Mañpiolde kom til hans/
þa sagde hañ til Philippum. Hvar kaupum vier Braud/so ad þesser
er neyte? En̄ þetta sagde hañ/til ad freista hans þar med/þui hañ
visse

visse sialfur huad hañ villde giøra. Philippus suarade honum/ Braud fyrer tuo hundrud Peninga nægest þeim ecke/ so huør eiñ fæe þa nockud lýted. Eirn af hans Lærefueinum/ sem var Andreas Brooder Simonar Petri/ sagde honum. Eitt Vngmeñe er hier/ sem hefur þiñ Byggbraud/ og tuo Fiska/ Eñ huad skal þetta a medal so margra? Þa sagde Jesus/ lated Meñena setiast nidur ad borda. Eñ þar var j þeim stad/ Gras mýked. O þar settust nidur ad borda/ Kallmeñ ad tolu nær Fiñ Þusunder. Jesus tok þa Braudeñ/ giorde þacker/ og þieck sijnum Lærefueinum/ eñ þeir fengu þeim sem til Bordsins høþdu sest. Slikt hid sama af Fiskunum so mijked sem huør villde hafa. Eñ þa þeir voru Metter/ sagde hñ til siña Lærefueina. Safned samañ þeim Leiþum/ sem afgeingu/ so eckert spillest. Eñ þeir sofnudu þeim samañ/ og þylltu vpp tolþ Karfer/ medur þessar Leifar/ af þeim þiñ Bygg Braudum/ huørlar ad voru auk þess/ sem þeir høþdu neytt. Eñ þa er þesser Meñ sau huørt Teikn ad Jesus giørde/ søgdu þeir. Þesse er sañarlega sa Spamadur sem j Heimeñ skal koma. Eñ þa Jesus þormerkte þad/ ad þeir mundu koma og Handtaka hañ/ og giora hañ ad Konge/ þlyde hañ einsaman burt/ vpp aptur a Fialled.

Exordium.

Spamaduriñ Esaias talar so/ j siñar Spadoms Bookar 30. C. Og seiger/ Drottiñ mun ydur j Hormungiñe Brauded/ og Angistiñe Vatned gieþa. J huørium Ordum ad Ande Drottins gieþur øllum Riettrwudum Guds Børnū/ eitt miog Huggunarsamlegt/ og ágiætt Fyrerheit/ sem er/ Ad Herrañ Jesus vilie ecke ad eins/ næra og þæda vorar Hungradar Saaler/ a sijnu Nadar Orde/ a med añ vier lisū hier j þessū Heime/ helldur og eirniñ vilie þar a oþan/ gieþa oss a Nallæris og Hungurs tijdeñe/ Nærind Brauds/ til ad þorsorga oss/ og vora Lijkame med/ suo oss skule eckert þad vanta/ sem oss kañ ad vera Naudsynlegt/ til þessa Lijþs Vpphelldis. Þetta hid sama Fyrerheit Jtrekar Ande Guds aptur/ fyrer Muñ Spamañsins Davids/ j Ps. 37.

 Seigiande

Seigiande/Drottne eru kuñer Dagar þeirra hinu Frómu/ꝫ þeirra Audur mun vara eilijfflega/ þeir munu ei til Skamar verda/ j þeirre vondu Tijd/Og æ þeim Hallæris tijmanum/munu þeir Sadning hafa. Og so vier skylldum j enguañ mata/efast um Guds Almætte/og um Sañleika þessara/og añara hans Nædar Fyrerheita/Þa stadfester nu Endurlausnarañ vor/og bevijsar þetta huortueggia/med þessu sijnu Furdanlegu Dasemdarverke/Þar hañ æ mote allre Mañlegre Skynseme, af sijnum eiginn Guddoms Krapte/ fæder hier og forsorgar/fim Þusund Mañs/ med fim Bigg braudum/og tueimur Fiskum/so ad Leyfarnar sem af geingu/ vrdu meire/ eñ þad sem Lærisueinarner bæru j fyrstu fram fyrer hañ/ Og vid þetta Herrans Christi Dasemdarverk/hafa þeir gomlu/ Christneñar Forstioorar/mykelega gladt sig/ huørs vegna þeir hafa kallad þeñañ Suñudag/sem j Dag er/ Dominica Lætare/ þad er Glede og Fagnadar Suñudag/ A huørium ad øll Rietttrvud Guds Børn/eiga ad fagna og glediast/ ecke einungis þar af/ ad Gud giefur oss vort Daglegt Braud/Helldur og eirniñ/ad hñ giefur oss þa Himnesku Sælareñar Fædu/sem er hans Heilaga Ord/ Þui huad stodar oss þad/þo øll Fiøll j Landenu være Eintomis Sylfur/og aller Steinar klára Gull/Ja/ þo øll Trie j Skoogenum/bære ecke añañ Avøxt/eñ Perlur/og øll Vøtn være full af Gimsteinum/ Eñ vier lidum skort æ Guds heilaga Orde/ og vrdum sijdañ ad lijda Skipbrot æ vorre Sælar Velferd? Glediumst þar fyrer/þar vid/ad vor Nøfn eru skrifud æ Himnum/ Luc. 10.

Og vilium vier nu æm leingra Iñgangs/vijkia til Gudspiallsins/ꝫ þad yfervega j þremur Smægreinum.

Hin fyrsta skal vera um Ordsaker þær/Huat fyrer ad Herrañ Christur hafe viked j burt fra sijnum Lærisueinum/ wr Lands hælfum Gydinga/og fared j Eydemorku.

Auñur vm þad mykla Dasemdarverk/sem hañ giørde j þessare Eydemorku.

Hin þridia vm Folked/sem villde veita hønum Veralldlega Tign ꝫ taka hñ til Kongs/med þeim fleyrum Kringumstædum/sier legufu Laerdoomum/Aminingum og Huggunum/sem hier ad hnyga.

Gud virdest ad vera j Verke med oss/so vier mættum þetta allt yfervega

vega/honum til Lofs/en oss øllum til Tijmanlegrar/ og Eilijfrar Gagnsemdar j Jesu Nafne/ Amen.

Fyrsta Greinin.

I Næsta fyrerfarande Capitula/ talar Gudspiallamadurin Johañes (sim ikrifad hefur þetta heilaga Evangeliū) þar um/ Ad Herrañ vor Jesus Christus hafe ætt stoora Disputatiu vid Gydinga/ þar um/ ad þeir villdu hallda/ ad hañ hefde giort Helgedags Brot/ j þui/ ad hañ hefde læknad þañ siuka Mañ a Sabbaths deige/ sem j þrætijgu og ætta ær/ hafde leiged j siñe Reckiu/ Eñ sem þesse Disputatia took enda/ þa stendur j næst epterkomande Capitula/ Ad Jesus hafe fared yfer Siafar hafed Galileæ sem liggur vid Staden Tyberiadis

Tuær eru hinar sierlegustu Ordsaker þar til/ ad Herrañ Christur veik j burt med sijnum Læresueinum j þessa Eydemerk. A adra miñest Marcus Gudspiallamadur/ 6. Cap. Og seiger/ Ad Endurlausnarin vor hafe vered mæddur og þreyttur/ epter Mañlegre vijsu/ af þeim Folksfiølda/ sem sookte ad honum suo miøg/ ad huørke hañ Blessadur/ nie hans Læresueinar/ høfdu so langa Toomstund/ ad þeir kyñe ad fa sier Fædsłu/ og þess vegna hafe hañ fared j burtu/ j afvikid Platz/ so hañ giæte huijlt sig þar um stundarsaker. Um hina adra Ordsøkena/ talar hiñ heilage Mattheus/ 14. Cap. Og seiger/ Ad þegar Herrañ vor Jesus var vijs ordiñ/ bæde af Læresueinum Johañis/ sem og eirniñ sijnum eigen Læresueinum/ huøria hañ hafde utsendt/ til ad Predika/ huersu þad/ ad sa grimme og Gudlause Tyrañe Herodes/ hafde fyrer Sakleyse/ læted Aflijfa þañ dyra Guds Mañ/ Johañem Skijrara/ þa hafe hañ ecke viliad vera leingur j Nægreñe/ vid so Ogudlega Kroppa/ so sem Herodes og hans Makar voru/ þui alldrei visse nær/ eñ þeir munde leitast vid/ ad giøra sialfum Herranum Jesu slijkt hid sama/ sem Johañe/ Og þui hafe hañ teked eitt Skip/ og fared yfer um Siooeñ edur (riettara ad seigia) Vogeñ/ sem liggur vid Stadiñ Tyberiadis/ huør ed ødru Nafne kallast Genezareth.

Af þessu Dæme Herrans Christi/ þar hañ forðar sier/ og flyr j burt undañ Ofrijke og Tyrañaskap Herodis/ Hofum vier þad ad læra/ Ad

sierhuøriũ Christnum Mañe/er j sama maata leyfelgt ad flya/þa nockurs
konar Ofsookner edur Faar er fyrer Hende/so sem mørg Dæme fiñast til
alloÿda j heilagre Ritningu. Suo vard Jacob Forfader ad flya/fyr
rer Heitingar Ordum sijns Brooders Esau/j Mesopotamiam/Gen. 27
Sa Guds madur M:yses/flyde og eirniñ fyrer Pharaone/eñ Gud gaf
hønum Samastad/j Hwse Kieñemañsins j Madian/og talade sijdan vid
hañ sialfur/wr Elldsruñenum Exo. 3. David flyde fyrer Saul/þo
verndade Gud hañ so Dasamlega/ad hañ sette hañ til Kongs/1. Sam.
19. C. Þar fyrer/Kuñe þier hid sama til ad falla/ad þu hlioter veg
na Ofrijkis vondra Maña/ad flya wr þijnu Foosturlande/ fra Vinum
og Naungum/þa vertu þo samt Hughraustur/og huggadu þig þar vid/
ad þiñ Endurlausnare hefur sama orded ad reyna/ so hañ kyñe ad hafa
Medaumkan med þier/ þa þu verdur Landflootta.

Framveiges stendur so j Textanum. Og mykell Mañfiølde fylgde
hønum epter. Ordsøkena leggur Gudspiallamadurinñ hier til. Þui
ad þeir saau þau Teikn/ er hañ giørde a þeim sem siuker voru.
Munu þa aller þeir s hier epterfylgdu Herranũ Christo/hafa eitt og hid
sama Erende til hans? Nei/vijst ecke/Þui sumer hafa komed til þess/
Ad heyra hans Kieñing/ og þad hafa vered þeir hiner somu/ sem alla
reidu hafa af hans Dasemdarverkum/ lært ad þeckia hañ fyrer þañ saña
Messiam. Sumer komu til þess/ad siaa ny Teikn og Stormerke/sum
er til þess/ad laata sig lækna/Eñ sumer til Frar Maaltijdar/s þeir meintu
þeir mundu faa/ hia Herranum Christo. Her af siaum vier/ ad
ecke er eins vared A-forme allra Ordsins Tilheyrenda. Marger eru
lijker þeim j Athenu Borg/sem komu alleinasta til þess/ad heyra nockud
nytt/ huar vm lesa maa j Giorninga Book Post. 17. Sumer kañskie
fiñast þeir/s ecke hafa añad Erende til Kyrkiuñar/eñ ad fylla sig og Dre
cka sig Suijndruckna/ Sumer til ad Deila og rijfast nidur/so sem Olm
er Hundar/ og Dæme fiñast til/ þui midur. Eñ vier sem vilium
vera Guds Børn/og Erfingiar Himnarijkis/ skulum koma til samans/
til ad heyra og læra nockud/þad sem oss stodar til Saaluhialpar/ Þui
þad er Kyrkiu Erended hid besta/epter þui sem þar stendur/ Sæler eru
þeir sem heyra Guds Ord/ og vardveita þad/ Luc. 11. Tijmans
verdur

Verdur hier og eirnin̄ gieted j Gudſpiallenu/ æ huørium ad Herran̄ Chriſtur hafe giørt þetta Dæſemdarverk/ ſem er/ vm þad Bil/ ſem Gydingar voru vaner ad hallda ſijna Pæſka/ til huørs Hætydishallds/ ad margt Folk plagade ſaman̄ ad ſafnaſt/ vr Imſum Stødum/ Og er þui ecke Olyklegt/ ad marger framande af Gydingum/ mune hafa mætt vera med þeſſum Hoop.

Nu ſ̄ Jeſus var komin̄ yfer vm Sioo in̄/ þa ſeiger Gudſpiallamadurin̄/ Ad han̄ hafe geinged vppa eitt Fiall/ og ſett ſig þar nidur/ med ſijnum Læreſueinum.

Tuent høfum vier oſſ hier vt af til Lærdoms ad taka. Fyrſt/ ſo ſ̄m þad/ ad Herran̄ Chriſtur ſetur ſig hier ſialfur vppa eitt Skipkorn/ og fer yfer vm Sioo in̄/ ſo han̄ giete teked ſier Huijld og Hreſſing/ epter ſitt Erfide/ So er og einum og ſierhuørium leyfelegt/ epter þad han̄ hefur vel þionad/ og trwlega ſtaded/ j ſijnu Embætte/ ad taka ſier Huijld og Hreſſing nockra ſtund/ og koma ſo ſijdan̄ aptur til ſijns Erfidis.

Þar næſt/ ſo ſem þad/ Ad þott Herran̄ Chriſtur fære/ bæde þeſſ og an̄ars vegna/ yfer vm Sioo in̄/ ad hn̄ villde huijla ſig vm ſtund/ þa gagnadeſt honum þad þo ecke fyrer Folkenu/ helldur vard hn̄ ſtrax vppa nytt ad taka til ad kien̄a og Predika Guds Ord/ huad han̄ bleſſadur j onguan̄ Maata epter ſier talde. Eins lijka æ eirn og ſierhuør/ huort helldur hn̄ er Andlegrar edur Veralldlegrar Stiettar/ ad vera viliugur en̄ ecke latur til ad giøra ſkylldu ſijns Embættis/ og læta ſier þad ecke leidaſt/ þott han̄ ſie þar til optar en̄ ſialldnar kuaddur/ epter þui ſem þar ſtendur/ Rom. 12. Hafe nockur Embætte/ þa gæte han̄ þeſſ Embættis/ þad er/ giøre þad koſtgiæfelega med Trw og Dygd/ Nott og Dag/ þa verdur giøreſt.

Þegar Endurlauſnarin̄ vor Jeſus/ var nu nylega nidurſeſtur æ Fiallenu/ þa ſeiger Gudſpiallamadurin̄ framveigis ſo/ Ad han̄ hafe lited vpp/ og ſied myken̄ Man̄fiolda koma til ſijn.

Dioſullin̄/ ſo vel ſem vor eigin̄ Forblindud Nattura/ Predikar þad opt og tijdum fyrer oſſ/ einkanlega þegar Kroſſ og Motgangur kiemur oſſ ad Hondum/ Ad ecke ſiæe Gud oſſ/ edur gæte ad Eymdum vorum. En̄ þad er ecke ſatt/ þuiad allra Man̄a Verk eru honum kun̄ug/ og fyrer hans Augum er ecke neytt leynt. Ja/ han̄ ſier alla Hlute/ fra Vpp-

hafe

hafþe Veralldar/allt til Enda/ seiger Syrach/ 40.Cap. Og huörnin skyllde hañ ecke sia/sem Augad hefur skapad? seiger hiñ heilage David/ Psalm.94.

Hugga þu þig þar þ/þar vid/miñ Broder og Syster/ Nær sem hellst þu ratar j nockurskonar Þrauter/ og Þianingar/ Ad Gud upplyster enn nu sijnum Augum /og Alijtur þig Milldelega/ ecke sydur eñ hañ æleit þetta Folk/og gaf þui Fædu til Sadningar. Siertu Hungradur eda Þyrstur/þa vit þu fyrer vyst/ ad Drottiñ upplyfter sijnum blessudum Augum/og sier þig Milldelega/so sem hañ sa Agar/og Ismael/Gen.21. Item/Eliam/1. Kong.B.19. Og Samson/Dom.B.5. Þuiad Augu Drottins lijta a þa sem hñ ottast/so hñ frelse þeirra Saaler wr Daudanum/og giefe þeim Fædslu j Hallærenu/so sem David seiger/Psalm.33. Angre þig og hrelle þijnar Synder/þa vertu Hughraustur/þui hañ upplyster sijnum Augum/og alijtur allar Idrande Mañeskiur/So leit hañ til Peturs j Byskupssalnum/ Luc.22. Til þeirrar Bersyndugu Kuiñar/Luc.7. Og til Zachæum/ Luc.19. Siertu Munadarlaus/ og so sem Einstædingur j þessare Verølldu/þa gled þig þar vid/ ad Christur upplyster sijnum Augum/og alijtur alla Fodurlausa/og Lijtelmagna/ So æleit hañ Esther Fodurlausa/ Joseph selldañ af sijnum Brædrum/ David/ og adra fleyre/huoria alla/hañ upphafde wr Duptenu/ og sette þa til Heidurs hia Hofdingium sijns Folks/ epter þui sem David seiger/ Psalm.113. Kuñe so til ad bera/ ad Soott edur Siukdoomur kome þier ad Hondum/so þu sier ecke añad fyrer/ eñ Daudañ sialfañ/ þa Hugga þig þar vid/ ad þiñ Endurlausnare lijter/ og alijtur þig Milldelega/so sem hañ giørde vid Ezechiam Kong/huers Alldur hann leingde vm fimtan ar/Og vid Lazarum/huers Sal hñ liet sijna heilaga Eingla bera(þa hun foor burt af Lijkamanum)j Abrahams skaut.

Auñur Greiniñ.

AMMad Greinarkorned hlioodar vm Samtal Herrans Christi/ sem hñ helldur vid sijna tuo Læresueina/Philippum og Andream/sem og eirniñ vm sialft Dasemdarverked/ sem hañ gierde. Hier vm hlioodar so Gudspialls Textiñ vor Þa sagde Jesus til Philippum/ Huar

Kaupum vier Braud so þesser neyte? Einginn skyllde læka sier til Hugar koma/ ad Herrañ Christur haƒe þess vegna spurt Philippum hier vm/ad hañ visse ecke sialƒur vel Rad/og Medal/til ad gieƒa þessu Folke Fædu/ƒyrer vtañ hyñs Radlegging/Þar Jesus var sialƒur sa ædste Radgiaƒare/ og Fødursins Speke/1. Cor. 1. Esa. 9. Helldur seiger Gudspiallamadurinn/hañ hafe giørt þad til ad ƒreista hans. Eñ huørniñ a þetta ad skiliast? Mun Gud þa ƒreista nockurs Mans? Nei/ Gud ƒreistar ad sønu einskis mañs til hins jlla/þui þad er Dioƒulsins vyſa/ Helldur villde hañ hier med/Reyna Tru Philippi/ og vita huad myked honum heƒde fram̄ ƒared/j sijnum Skoola/ j huørium hañ haƒde vered nu alla Reidu/j hælƒt þridia ar/so hyñ hefde mætt læra ad þeckia hyñ/ ƒyrer þañ eilijƒa og sañа Guds Son/ huørium Faderiñ haƒde gieƒed allt Valld/ a Himne og Jerdu.

Heyrum nu ƒram̄veiges til/ huøriu Philippus suarar Herranum Christo/ vppa þessa Spurning/ Braud(seiger hañ)ƒyrer 200. Peninga næger þeim ecke. Og sem Andreas Brooder Simonar Petri heyrde þetta/þa tekur hañ vnder/og seiger/ ad þar sie eitt Vngmeñe/ sem haƒe ƒim̄ Biggbraud/og tuo Fiska/Enn þetta kuñe ecke helldur neitt ad ƒorsla/j bland so margs Folks. Hier siaum vier nu/huad mykel Blindne Efaseme og Vantraust/ ad þar er ad ƒiña hia Møñunum/ strax þegar nockud j dælpar/edur nockurskonar Neyd og Þreyngiug ad Hondū kiemur so eƒ vier þykiunst ecke hafa so myked strax/aƒ einu og ødru ƒyrer Hende/ s vier þurƒū til vors Lijƒs Vpphelldis/þa er ecke añad eñ Vijl og Vol/ Þop og Ylƒur og Efaseme. Siaum huørniñ þad gieck til ƒyrer þeim Guds Mañe Moyse/huør ed nockrum siñum haƒde talad vid sialƒan Gud/og sied hans Furduverk. Talade hañ ecke so/og sagde vid Drottiñ/ þa hañ loƒade/ ad Jsraels Folk skyllde ƒa Nægd aƒ Kiøte j Eydemørkuñe/ Þetta Folk er sex hundrud Þusund Mans til Fots/ og þu seiger/Eg vil gieƒa þui Kiøt ad eta/eirn Manud j giegnum/ skal nockud sla nidur Naut edur Saude/so þad þeim meige nægiast/eda skulu aller Fiskar Siaƒarens saƒnast hingad/ ad þad kuñe ad nægia hanða þeim: Num. 11. Motlijka Dæme lesum vier og so/j añare Kongaña Book. 7. Cap. Vm þañ Riddara sem eƒade þad/ sem Spamadurinn.

 Eliseus

Eliseus hafde þyret sagt/ Ad/ ad Morgne skyllde vera so good Tijd a Korne/ad eirn Mæler Symilu Miols/ skyllde ecke kosta meira en eirn Sikel/og tueir Mælerar Byggs eirn Sikel/j Borgarhlide Samariæ. Þa suarade hañ Spamañenum/og sagde/og þott Drottiñ giørde Glugga a Himeniñ/Huorniñ ma þetta verda? Þetta er nu snøgt ælit og blindur Doomur Veralldareñar Barna/sem gieþa meir vakt/þui sem þau sia þyrer Augunum/eñ Guds Obrygdanlegum Loþunum. Eñ var skulu vita þyrer vijst/ad Gud reidest sañarlega soddañ Mañana Vantru og Eþaseme. Sijaum til/þyrer þañ skulld/ad Moyses vantreyste þui ad Vatned munde kuña ad sprynga vt aþ Helluñe/þa Israels Folk ostade/ad þad mætte þa Vatn ad drecka/ j Eydemorkeñe/og sagde/Munum vier nockud gieta leidt ydur Vatn aþ þessum Steine? Þa vard Gud bæde honum og Aarone reidur/og sagde/ Sokum þess/þier trwdud mier ecke/ og helgudud mig ecke þyrer Israels Bornum/ þa skulu þid ecke jñleida þeñañ Almuga/j þad Land/sem eg vil gieþa þeim/ Num. 20. Cap. Þar þyrer þott Hungur eda Dijrtijd meige yppa koma/þa eþunst þo samt ecke/helldur setium allt vort Trunadartraust/til Drottins og bidium hañ/ ad hañ vilie vtbreida sijna Blessan yþer þad litla/ sem vier eigum ad haþa oss til Biargar/ Ja/ aþhendum vorum blessada Herra Jesu Christo/vt j sijnar Signudu Hendur/ vor litlu Medøl/ sem vier høþum þyrer Hende/ so sem Læresueinarner Aþhendtu honum hier/ þau þiñ Biggbraudiñ/ og tuo Fiska/ Og bidium hañ ad leggia sijna Blessan þar yþer/So meigum vier vera visser og Oþeþader þar vm/ ad þad skal Avaxtast/og verda oss ad goodum Notum/ ecke sijdur eñ þa Drottiñ liet þad litla Olium j Krwes Eckiuñar til Zarepta/Avaxtast og ecke þuerra/so hun og heñar Nisie/haþde þar aþ nægelegt Vidvære/1. Kongaña. B. 17. Cap.

Marger raka saman Aud/og allskyns Nægtum/eñ þad skiedur stundu/ad þar er lijtel eda eingiñ Blessan hia/ og verdur þui ad onguñ goodu Notu/Eñ huad kiemur þar til? Sañarlega ecke añad eñ þad/ad meñ eru Hyrdulauser/ og gleyma ad Aþhenda/og befala bæde sig og sijna Eign/ Daglega Dags liþanda Gude/Eingiñ skyllde helldur stoola oþmyked vppa siñ Aud og Rijkedæme/og þeinkia so/Eg heþe allt Nægter/þar þyrer ecke

er et Omögulegt/ ad eg kuñe Skort ad lijda. Nelldur skyllde huør og eirn athuga þad vel/ sem Herrañ Christur talade/ vid Moysen fordum/ Levit. 26. seigiande. Eg vil fordiarfa ydar Brauds Nægter/ suo nær þier eted/ skulu þier ecke verda Metter. Item/ seiger David/ Ad hægre hønd Drottins kuñe ollu ad umbreita.

Framvegis hliodar so Gudspialls Textiñ. Þa sagde Jesus/ láted Meñena setiast nidur ad borda/ Eñ þar j þm stad var Gras mykked/ Og þar settust nidur ad borda/ Kallmeñ ad tolu/ nær fiim Þusund. Jesus took þa Braudeñ/ giørde Þacker/ og fieck sijnum Læresueinum/ Eñ þeir fengu þeim sem til Bordsins hofdu sest/ slijkt hid sama af Fiskunum/ so myked sem huør villde hafa. Þo ad Læresueinunum Herrans Christi/ yrde j fyrstu nockud afatt þar uti/ ad þeir trwdu ecke/ ad hañ munde gieta fædt so margt Folk/ af litlum efnum/ þa er þad aptur æ mot/ Lofs verdt j þeirra Fare/ ad þeir eru hlijdner og andsueipner/ sijnum Herra og Meystara/ og giøra epter þui sem hañ þeim bijdur og skipar. Þui strax þa hñ befalade þeim/ ad láta Meñena setiast nidur ad Borda/ þa giøra þeir þad mootmælalaust/ og Disputera ecke leingur þar um/ huort þar sieu morg Braud eda fæ til/ ad leggia fram fyrer Folked/ helldur varpa þeir þessare siñe Ahyggiu uppa Drottiñ. Þessa Hlydne og Andsueipne ættum vier ad læra/ af Herrans Christi Læresueinum/ og vera fuser til/ ad giøra allt þad/ hañ bijdur oss og skipar/ j sijnu heilaga Orde/ Þui huad hellst hañ bijdur oss og skipar/ þad er allt harla gott.

J ødru lage lærum vier þad hier/ Ad lijka sem þad/ ad Herrañ vor Jesus tekur þesse fiim Braud sier j Hønd/ og giører so þacker sijnum Himneska Fødur/ So ber oss og eirniñ med Bæn og Blessan/ ad ganga til Bords/ og taka vora Fædu/ eñ ecke od hlaupa þar til/ so sem adrar Skynlausar Skiepnur. Ja/ þa vier þockum Gude vorum/ fyrer sijnar Gafur og Velgiørninga/ þa lætur hañ oss ecke alle mosta vora Fædu vel notkast/ helldur og eirniñ þa blessar hañ og margfalldar hana/ so vier lijdum ecke Skort. Eñ þar þuert a mote/ þa Meñ ganga so til sijnar Maltijdar/ ad þeir huørke fyrer nie epter Matiñ/ bidia Gud ad blessa sig/ edur þacka honum/ edur þo þeir láteft taka til ad lesa siñ Bordsalm/ þa

 verdur

verdur þar ecke añad vt/eñ Ólæti og Gyckerij/Huad er þad añad/ enn Menn aptur læka med soddan mote/Hondum Guds/og koma þui til leid er/ad honum leidest ad giøra oss til gooda. Ef ad einhuør være bodiñ af einum Ypparlegum Mañe til Bords/og þæge hia honum Øl og Mat/eñ þa Maltijd være vte/ þa strike hañ so j burtu fra Bordenu/ ad hañ þackade huørke sijnum Veitara/ nie neinum ødrum/sa hiñ same munde vissulega vera halldiñ eirn Ósuiñur/og Óþackl ætur Dære/ hañ munde ecke helldur optar verda bodiñ til Bords af sama Mañe/sem hañ hafde syndt sig so Óþacklætann vid. Eñ længtum meira Óþacklæte er þad/ ef nockur er sa/ sem ecke þackar sijnum Gude/ sem þo Daglega Dags fæder hann og nærer.

J þridia lage skulum vier þad læra/af þessu Folke/ad brwka ecke Óf urdædugheit/ j Mat edur Dryck/helldur læta oss lynda/ og taka med þock um þad sem Drottinn giefur oss/ þo þad sie ecke med Kriddum Kockad/ og framborered. Þetta Folk hafde huørke Hueitebraud nie Hunangskøk ur/med ødrum Dyrendis Riettum a sijnu Borde/ helldur nægdest þad vid Fisk og Biggbraud/æt sig þar af Mett/ og þackade sijdan Gude fyrer sijnar Gafur/Sama eigum vier og so ad giøra/so vier Misbrwkum ecke Guds Gafur til nockurskonar Ohoofs.

J fiorda og sijdasta lage/ verdur oss hier kient/ad fara ecke jlla med þad sem oss verdur afgangs/og kasta þui ecke nidur fyrer Hunda/ helldur ad forvara þad/og hallda þui til samans/ so sem Herrañ Christus befalar hier sijnum Læresueinum/ad þeir skule samañ safna þeim Leifum sem af geingu/ so eckert spillest. Hefde Joseph j Egyptalande/ ecke safnad til samans þui Korne/ sem var vm fram Folksins Naudsyniar/a þeim goodu Aarunum/ þa hefde Folked a hinum sio epterfylgiande Hallæris arum/ orded ad lijda Neyd og skort/ og kañ skie mørg Þusund Maña/ orded ad deya vt af j Hungre.

Þridia Greiniñ.

NV Epterfylger þad þridia Greinarkorned/vm Folked sem villde veita Herranum Christo Veralldlega Tign/ og giøra hañ ad Koge/ og huørnijñ hañ tekur þessu Tilbode.

Tuens

Tuent er off athugande i Fare þessa Folks. Þad fyrra er Lofs verdt/ en þad annad er Lasts verdt. Lofs verdt er þad/ad þetta Folk þecker og vidurkienner Herrann Christum/ af þessu Dasemdarverke/ fyrer þann sanna Messiam/og hefur lesed þad sem vm hann stendur skrifad/ hia Spamannenum Esa. 35. Cap. Ad þa Messias kiemur hingad i þennan Heim/ mune hann giora stoor Kraptaverk/af huorium Menn kunne ad þeckia hann. Enn Lasts verdt er þad i Fare þessa Folks/ad þad er so hægt/ad þad vill giora hann ad Veralldlegum Konge/ þar hans Rijke var þo ecke af þessum Heime/Joh. 18. Og þar fyrer tekur Herrann Christur sig i burtu fra þeim/Og fer einsamall burt vpp aptur a Fialled.

Enn þad skulum vier samt læra/ af Dæme þessa Folks/Ad suo sem þad villde audsyna Herranum Christo/Æru og Þacklæte/fyrer sitt myskla Dasemdarverk/sem hann giorde/þar þad villde taka hann til Kongs/ þo þad være hier wti villt. So skulum vier og so/ vera þacklater vorum Gude/ fyrer alla sijna Nadar Velgiorninga/ sem hann audsyner off og veiter.

Þar næst skulum vier læra þad hier/af Dæme Herrans Christi/ad bliffa vid vort Kall og Embætte/huor i sinne Stiett/Enn stundum ecke ept er stoorum Metordum/helldur skyllde huar og eirn/ lata sier sijna Luckunægia/ Og skal þad so sagt vera vm þessar þriar Emægreiner þeim Eina eilijfa og Odaudlega Gude/ sem alleina Dasemdarverkinn giorer/ Seigium vier Lof/nu og ad eilijfu/Amen.

Sunnudaginn epter Midfostu.

Evangelium/ Joh. 8. C.

Jesus sagde til Gydinganna/og Hofdingia Kienne mannanna. Huor er sa af ydur/þad hann meige straffa mig vm nockra Synd? Fyrst eg seige ydur Sannleikann/ Huar fyrer trwe þier mier þa ecke? Huor hann er af Gude/sa heyrer Guds Ord/þar fyrer heyre þier þau eige/ þuiad þier erud ecke af Gude. Enn Gydingarner søgdu

er sogdu til hans/ Seigium vier ecke vel/ þad þu ert Samverskur og hefur Diofulen̄? Jesus suarade. Eg hefe ecke Diosul/ helldur heydra eg min̄ Fodur/ z þier vanheidred mig. Eg leita ei ad minne Dyrd/ sa er sem leitar og Dæmer. San̄lega/ san̄lega seige eg ydur/ Huør han̄ geymer mijn Ord/ han̄ mun ecke Daudan̄ sia ad eilijfu. Þa sogdu Gydingarner til hans. Nu formerkium vier/ ad þu hefur Diofulin̄. Abraham er Daudur/ og Spamen̄erner/ og þu seiger/ Ef ad sa er nockur sem geymer mijn Ord/ han̄ skal ecke Daudan̄ smacka ad eilijfu. Huort ertu meire Fodur vorum Abraham/ huør ed framliden̄ er/ og Spamen̄erner eru og Framlidner? Huørn giører þu sialfan̄ þig? Jesus suarade. Ef ad eg Vegsama mig sialfur/ þa er mijn Dyrd eingin̄. Min̄ Fader er sa sem mig vegsamar/ huørn þier seiged ydar Gud vera/ og þier þecked han̄ þo ecke. En̄ eg þecke han̄/ Og ef eg segde þad eg þeckte han̄ eige/ þa være eg eirn Liugare/ lijkur ydr. Helldur þecke eg han̄/ og eg geyme hans Ord. Abraham Fader ydar gladdest/ ad han̄ skyllde sia min̄ Dag/ og han̄ sa han̄/ og vard gladur vid. Þa sogdu Gydingarner til hans. Þu ert en̄ ecke fim̄tugur/ z þo sæstu Abraham. Jesus sagde til þeirra San̄lega/ san̄lega seige eg ydur/ ad adur en̄ Abraham var/ em eg/ Þa tooku þeir vpp Steina/ so ad þeir køstudu a han̄. En̄ Jesus fordade sier/ og gieck wt wr Mwsterenu.

Exordium.

INumeri Bookar 12. Cap. Lesum vier/ (miñer elskanleger j Drottne) vm þan̄ Guds Man̄ Moysen/ Ad han̄ hafe verid miøg Hægadur Madur/ framar en̄ aller adrer Men̄ a Jørdun̄e. Ordsokin̄ var su/ Ad hans Syster Maria/ og Brooder hans Aaron/ mogludu a mote honum/ fyrer þad/ han̄ hafde teked sier/ eina Morlendska Kuinnu til Eckta. Ja/ Allur Jsraels Lijdur tok sig ecke einu sin̄e/ helldur opt og tijdum/ vpp a mote honum/ og einkanlega þa þeir þottust lijda nockurn skort a Mat edur dryck j Eydemerken̄e/ so han̄ sialfur neyddest til ad klaga þar yfer fyrer Drottne/ Exod. B. 17. C. Seigiande

Huad

Nuad ſkal eg til giøra vid þetta Folk/ þui ſñañ ſkams mun þad lemia mig med Grioteꝛ Eñ ſo var langt ƀra þui/ ad Moyſes heƀde ſijkt ƀorſkulldad aƀ Iſraels Folke/ ad hañ haƀde giørt þui margt og myked til gooda/ huad oƀlangt er hier upp ad telia. Þetta hid ſama ma vel/og riettelega heimƀæraſt til Herrans Chriſti/Nuørs Fyrermyndan ad Moyſes var/þui ſo ſeiger Gud Drottiñ ſialƀur til Moyſen/Deut. B.18. Eg vil upp vekia þeim eirn Spamañ/aƀ þeirra Brædrum/lÿka ſem þu ert. Nu ſo ſ̃ þad/ad Moyſes Guds Madur vard ƒyrer Adkaſte/og Alaſe/ oƀorþient/bæde aƀ Mariu Syſter ſiñe/og Aarone/ ſem og hinu Folkenu ut j ƀra. So vard og ſo vor Drottiñ Jeſus Chriſtus/ecke Oſialldan ƀyrer A-lyge/Laſtmælum/og allskonar jllum A-auſtre Verallðareñar/ a medañ hañ umgiecꝭſt hier vor a medal/j Holldenu/ſo þad mætte riettelega um hañ ſeigiaſt/ad hañ haƒe vered meir plagadur/ eñ aller adrer Meñ a Jørduñe. Dæme hier uppa hoƒum vier j þeſſa Dags Evangelio/ huørniñ ad Gydingar/ ſem voru Herrans Chriſti Brædur/epter Holldenu/Rom.I. Settu ſig upp a mote hønum/og þad ſama med þuilÿkre A-kieƀd/ad alldrei viſſe nær/eñ þeir munde grÿta hñ j Hel/heƀde hñ Bleſſadur ecke ƀordad ſier/ og geinged ut ur Muſterenu. Eñ huørt Herrañ Chriſtur haƀe þuilÿkt aƀ Gydingum ƀorſkulldad/þar um ber liooſaſt Vitne/ øll hans Lÿƀs Hiſtoria. Og vilium vier nu leingra Jñgangs/vÿkia til Gudſpiallſins/ og taka oſſ tuent ut aƀ þui/ til ad ſkoda og yƀervega/ad þeſſu ſiñe.

Þad ƒyrra ſkal vera um þa mykla Diſputatiu/ ſem Herrañ Chriſtur helldur hier vid Gydinga/ og Kieñemaña Høƀdingiana j Jeruſalems Muſtere.

Eñ þad añad um Alyktunena/ſ̃ vard um ſÿder a ſemu Diſputatiu. Gud Almeſkur giefe oſſ þetta ad meiga yƀervega/ſÿnu allra heilagaſta Naƀne til Loƀs og Dyrdar/eñ oſſ ſialƀũ til Salargagns j Jeſu Naƀne.

Um þad ƒyrra.

HVad akaƀlega/og miøg mykelega/ ad ſa arme og ƀorblindade Gydinga Lÿdur/haƀe ſett ſig epter þui/ ad ƒyrerkoma Herranum Lÿƀſins/ Drottne vorum Jeſu Chriſto/og þad ſama bæde leinelega og openberlega

med Ordū ꝛ Verkum/nær og fiær/þad meigum vier sia af øllum þess um fyrerfarande Capitula Johañis/ j huorium ad þetta heilaga Guds spiall stendur skrifad/og vijdar añarstadar/j heilagre Skript. Stun dum gafu þeir honum þa Søk/ad hañ være eirn Stoorsyndare/so sem lesa ma hia Johañ.9. Cap. Stundum ad hañ være Ofneytslumadur/ꝛ Vijnsuelgiare/Vinur Tollheimtumaña og Syndugra/Matth.II Stu ndum eirn Gudlastare/Matth.9. Stundum ad hañ giørde sijn Krapta verk med Diofuls Konst/ Luc.II. Og margt añad fleyra. Eñ a mote þessare þeirra margfalldre A-lyge/og Diofuls A-austre/þa setur nu Herrañ vor Jesus Christus eina Spurning fram/og þad sama Almeñelega j Musterenu til Jerusalem/med huerre hañ forsuarar sig/og sitt Saklepse miøg Kroptuglega/seigiande. Huør af ydur kañ ad straffa mig vm nockra Synd? Þad er/sem hañ hefde so sagt og talad. Eg hefe alle j fra Barndome mijnum/vered og vmgeingest ydar a medal/mitt Lijf ꝛ Framferde er ydur ecke okuñugt/ Þar fyrer/ef þier vited þad nockud eft er mier/sem jllt edur Lasts verdt er/ þa þeiged nu ecke yfer þui/Eñ giete þier ecke funded neitt Syndsamlegt/þui hallde þier mig þa ecke fyrer þañ sem eg er? Þad er/fyrer þañ rietta Messiam/ꝛ Heimsins Frelsara/sem ydur var adur fyrr meir Lofadur/ og fyrerheitiñ/ þui eingiñ kañ ad lifa Syndlaust/ vtañ hañ alleinasta.

Framveigis seiger Herrañ Christur hier. Fyrst eg seige ydr Sañleikiñ/ Huar fyrer trwe þier mier þa ecke? Þad er/ sem villde hañ so seigia/Fyrst eg bevijsa miñ Lærdom sañañ ad vera/med mijnu Saklausu Lijferne/med Spamañaña Vitnisburdum/ og mørgum Dasemdare verkum/Huar fyrer trwe þier mier þa ecke?

Hier af hafa nu aller Guds Ords Þienarar/ sem eru Prestar og Kieñemeñ/Item/aller adrer Valldsmeñ vti fra/ sier þad til Lærdooms/og Amiñingar ad taka/af Herrans Christi Dæme/Ad haga so sijnu Lijferne og Framferde/ og allre siñe Hegdan og Kieñingu/ ad eingiñ kuñe med rietttu/þa ad straffa edur Lasta/ þ nockra openbera Stoorsynd edur Slæpe/Vm huørniñ kañ eirn Prestur edur Predikare/ad straffa adra/fyrer þad ꝫ hañ veit sig sialfañ sekañ og valldañ af vera? Þar fyrer seiger Postuliñ Paull/j Pistlenum til Rom. 2. Þu kieñer odrum/eñ sialfum þier

kieñer

kieñer þu ecke/Þu Predikar/ad eige skule stoled vera/og þu stelur. Þu seiger/ad eige skule Hordom drygia/eñ þu dryger þo Hoor. Þeir sem nu þ þessar og þuilijkar Storsynder og Lostu/lꜳtast straffa adra/eñ verda þo sialfer j sømu Glæpum fundner/ Þeir hiner sømu eru ecke riettter Christi Þienarar/helldur nidurbriota þeir þad med añare Hendeñe/sem þeir lꜳtast uppbyggia med añare.

J sama mꜳta ættu og so Tilheyrendurner/ ad stunda þar til/ af ølla Megne/ad þeir giæte hafft þesse Ordiñ epter Herranum Christo/og sagt med goodre Samvisku. Huør af ydur kañ ad straffa mig um nockra opeñbera Synd/ j þañ mꜳta/ad eg sie añadhuørt Galldra madur/Ræninge/Roogberare/Guds Orda og Sacramentaña Foracktare/ et ct. Þeir sem nu vita sig af þessum og ødrum þuilijkum Storsyndum og Glæpum frija vera fyrer Gude og siña Samvisku/þeir meiga glader vera/hroosa sier j Drottne/med Postulanum Paale/2. Tim. 4. Og seigia/Eg hefe Barest eina Gooda Barꜳttu/ Eg hefe hallded Trwñe og Goodre Samvisku.

Þar næst lærum vier þad/ af þessum Herrans Christi Ordum/ þar hañ seiger. Fyrst eg seige ydur Sañleikiñ/ huar fyrer trwe þier mier þa ecke? Ad vier skulum alla tijma venia oss ꜳ/ ad tala þad eina sem riett og satt er/ huør um siñ Naunga/ epter Postulans Aminningu/ Eph. 4. Huad er nu Almeñelegra ꜳ þessum Tijmum/ eñ Lygar og Osañende/so sa þykest nu mestur Madur vera/sem eitthuad nytt gietur upp dicktad/sijnum Naunga til Hneyxlis og Vanæru(huad eg vil þo j onguañ mꜳta hafa sueigt ad frommum og Gudhræddum Mønnum) hia huørium þuilijk Odæde eiga ecke Heima/helldur meina eg hier med/Strꜳka/og Orꜳdvanda Dreinge/sem Ord og Giorder lijtt vanda. Eñ huad kiemur til/ ad soddañ Orꜳdvendne vidgeingst j Lande voru? Sañlega eckert añad eñ þad/ad Yfervallded/sem Gud hefur sett j siñ stad/ad straffa Synder og Leste/ hlidrar opt og tijdum hia þuilijkum Skꜳlkum og Skelmerum/ og lætur þa hlaupa sem Ofamen Villudyr/ Landbeyslada/ fyrer otan Straff og Umvøndun/Huar med ad Yfervallds Personurnar auka sier þo ecke allijteñ Abyrdarhluta/ þui sa Rieitlꜳte Gud vill slijkt j ønguañ mꜳta lijda/helldur mun hañ heimta strangañ Reikning þar af/ ꜳ þeim stora Reiknings Deige.

 Nu

Nu vilið vier eñ framveigis heyra/huad Christur talar hier vid Gyd-
ingana. Huer hñ er af Gude(seiger Herrañ)sa heyrer Guds Ord
þar fyrer heyre þier þad eige/þuiad þier erud ecke af Gude. Hier j
þessum Ordum giører Herrañ Christur Greinarmun/ a millum þeirra
sem Gud elska/ og lata sig af hans Anda stiornada verda/Og hiña an-
ara/sin Forherdter framganga/eru Hardhnackader/og tala j giegn Gude/
og hans Heilaga Orde/so sem ad giørdu Gydingar. Þar fyrer skyl-
lde huør og eirn/profa og ransaka sialfañ sig/huort hañ sie af Gude ed-
ur ecke. Hafer þu nu eina Hiartanlega Grund og Epterlaungan/til
þess/ad heyra rækelega/lesa og læra Guds heilaga Ord/þa skalltu vita
ad þu hefur hier eirn sterkañ og Obrygdanlegañ Vitnisburd Herrans
Christi þar vppa/ad þu siert Guds Barn. Eñ þar þuert a mote/sie
þier Guds Ord leidt/so þu hefur ecke Lyst til ad heyra þad/ edur þo so
sie/ad þu latest so sem fyrer Sidasaker/koma med ødrū til Kyrkiunar/
eñ heyrer Guds Ord ecke mz Alwd og Athuga/breyter ecke epter þui/j
Lifnade þijnum og Framferde/ helldur setur þig þar vnder Guds Orda
Heyrn/til ad sofa/edur til þess/ ad þeinkia vm eirn og añan Hiegoma/
þa mattu og so rada þar af/ad þar er ecke neirn Guds Otte med þier/
Þui skulum vier æ og alla tijma/leggia alla vora Hiartans Alvd þar a/
ad heyra vel og rækelega Guds heilaga Ord/so mun Ande Guds bera þañ
Vitnisburd vorum Anda/ad vier sieum Guds Born/Rom.8.

Nu vilium vier framveigis heyra/huoriu ad Gydingarner suara Her-
ranum Christo/vppa þessa sijna framsetta Rædu/þeir andsuara hønum
ecke ødru eñ Illyrdum og Lastmælum/seigiande. Seigium vier ecke vel
ad þu ert Samverskur/og hefur Diofulinn. Er þetta nu ecke Fur-
da yfer alla Furdu/þad sama Folk/sem hafde adur sied Herrañ Jesum
giora so morg Kraptaverk/og Dasemdarverk/bæde a sier og sijnum/þad
kallar hñ hier nu eirn Diøfuls Lim. Ja/hañ sama/Huoriñ þeir hofdu
adur hored hañ Vitnisburd/ad hañ hefde giort allt vel/þui Dauffa hafe
hañ lated heyra/og Mallausa tala. Hañ kalla þeir hier eirn Samver-
skañ Mañ. Og fer Gydingum hier ecke olyka vid Herrañ Christum/e
Oenydar Illsku Strakum/þegar þeir standa fyrer Riette/og eiga ad for-
suara Mal sitt/sijne þeir ad Sokiñ gange a sig/og þeir ætla ecke ad ha-

fa vid

þa vid/þa taka þeir til ad giefa Spottgloosur/ og stundum Skamar yrde/þeim sem þeir eiga Maalstadiñ vid. Eins giøra hier Gydingar/ þa þeir giefa ecke neitt funded þad/ þeir kuñe ad setia a mote Herrans Christi Rædu/ þa giefa þeir honum jll og O-gudleg Ord/ kalla hañ bæde Samverskañ/og seigia ad hañ hafe Diefful/ Nuar med þeir ecke ad eins lasta og lijta hans eigeñ Personu/helldur og eirniñ hans Kieñing.

Hans Personu lasta þeir þar med/ad þeir kalla hañ Samverskañ/þui þeir Samversku voru halldner af Gydingum/fyrer hina orgustu Skalka/ so ad eingiñ Gydingur mætte hafa Samnautn med þeim/ sem sia ma af 4. Cap. Joh. Hans Lærdom lasta þeir j þui/ad þeir seigia ad hñ hafe Diøfuliñ/so sem þeir hefdu ædur fyrre giert/ Joh. 7. Nuar med þeir hallda hañ ad vera eirn Villumañ/ og kieña Diøfla Lærdom. Þessa Gydingaña Lyge og Lastmæle/vill Herrañ Christur j enguañ mata lata hia sier lenda/helldur forsvarar hañ sig vel og einardlega hier j mot/ eñ þo er so ad merkia/ad so myked sem hans Personu æhrærer/þar þeir kalla hañ Samverskañ/þa hafe hañ ecke j þad siñ þar til suarad/ eñ til hiñs seirna Lastmælesins/huort ed æhrærde hans Kieñing/þar þeir segdu hñ hefde Diøfuliñ/suarar hñ/og bevijsar ad þad sie ein berleg Lyge/og þad sama med þremur sterkum og O-bifanlegum Argumentis edur Bevijsingum.

Hin fyrsta Bevijsingiñ er þesse/ad hañ seiger. Eg hefe ecke Diøful Helldur heidra eg miñ Fødur/og þier vanheidred mig. Sem villde hañ so seigia/Nuar hañ heidrar Gud/sa hefur onguañ Diøful/þui Gud og Diøfulliñ eiga ecke samañ. Nu heydra eg Gud/þar fyrer seige þier þad O-satt/ad eg hafe Diøful/ helldur a su Klausa heima hia ydur sialfum Gydingum.

Añur Bevijsingiñ/sem Herrañ Christur fram setur hier/ þar uppa ad hañ hafe ecke Diøful/er þesse/ad hañ seigest ecke leita sialfur ad siñe Dyrd/helldur sie þar añar/sem heñar leite/og dæme/ þad er hans Himneskur Fader.

Þad þridia Argumented edur Bevijsingiñ/ er þesse/ þar hañ seiger/ Sañlega/sañlega seige eg ydur/ Nuor hañ geymer mijn Ord/ hañ mun ecke sia Daudañ ad eilijfu. Þad er sem hañ hefde so sagt/huør

sa

sa Lærdoomur sem bærer med sier þad eilyßa Lijßed/ hañ er ecke aß Dioþlenum/ Meñ Lærdoomur hefur þad eilyßa Lijßed j sier/ þar ßyrer er hañ ecke aß Dioßlenum. Þui so stendur þar skrißad vm Messiam/ hia Esa. 45. Cap. Snwed ydur til myn/ so munu þier Nialplegar verda/ allar Endemerkur Jardareñar.

Nu vilium vier skoda og yßervega/ huøria Lærdoma vier kuñum oss hier vt aß ad taka. Fyrst verdur oss hier fyrer Sioner sett/ huer ad sie Art og Nattura allra Villumaña/ og þeirra sem Guds Ord hata/ sem er/ Ad þa þeir gieta ecke leingur ßorsuarad/ og stadid vid syna Rangsiñu na Kieñingu/ þa snwa þeir vm Bladenu/ og Oßsækia Guds Þienara/ sem ßramßylgia Orde Sañleiksins/ vel og trwlega/ og þad sama/ med Lygum og allskonar Lastmælum/ so sem Dæme ßiñast noogleg til/ bæde ßorn og ny.

Þar næst lærum vier hier/ Huørniñ Guds Børn eiga ad haga sier/ nær þeim verdur jlla og Lastlega tiltalad/ aß synum Ovinum/ og Motstødumoñum/ sem er/ Ad þau eiga ad vmbera Þolenmoodlega/ þo þeirra eigiñ Persoonu meige j nockru vera mootmælt/ eñ snerte þad j nockru Guds Ord/ þa eigum vier þad j ongvañ maata ad lijda. Dæme hier vppa/ hößum vier a þeim Guds Mañe Moyse/ huørsu þad hañ leid Þolenmodlega allskonar Forackt og Yßergang/ sem Jsraels Folk giørde hønum/ Eñ strax sem hañ vard þess vys/ ad Folked haßde giort sier Aßgud/ og tilbad Gullkalßiñ/ Þa vard hañ reidur/ og kuñe þad ecke med nockru mote ad lijda/ helldur aß Gudlegre Vandlætingu/ liet sla þriar Þusunder Maña j hel/ sem lesa ma/ Exo. 32. Alyka Dæme ßiñum vier og so/ Num. Bok. 25. Þa Folked tilbad BaalPeor.

J þridia lage/ skulum vier læra þad hier/ aß Dæme Herrans Christi/ Ad leita oss ecke sialßum ßanytrar Loßdyrdar (huad þo þui midur margañ hender) helldur eigum vier yßer allt ßram/ ad astunda ad leita epter Guds Dyrd/ og styrkia til/ ad hun meige ßramkuæmast.

Sa ßiorde og sydaste Lærdoomur/ sem vier hößum oss hier vt aß ad taka/ er þesse/ huørniñ þad vier skulum vmßlya þañ eilyßa Dauda/ eñ komast aptur yßer eilyßt Lijß og Saluhialp. Þad kieñer oss Herrañ Christur j þessum Ordum/ þar hañ seiger. Sañlega/ sañlega seige eg ydur

Hues

Huor hañ helldur mijn Ord/ hañ mun ecke siá Daudañ ad eilijfu.
Tuent er þad sierdeilis/ sem oss er vel athugande i þessum Ordum.
Fyrst/ Vm huada Dauda Herrañ Christur tale hier. Þar næst/ huad skiliast eige fyrer hans ORD.

So myked sem þui fyrra vid vijkur/ þa skulum vier vita/ ad i Heilagre Ritningu/ verdur sierdeilislega giefed tuefalldlegs Dauda/ Añar kallast stundlegur edur Lijkamlegur/ Eñ añar eilijfur Daude. Þeñañ eilijfa Dauda/ kallar Johañes med ødru Nafne þañ eilijfa Dauda/ i Openberingar B. 2. Og hañ heyrer øllum Ogudlegum/ og Idrunarlausum Mønnum til. Vm þeñañ Dauda talar David so/ i Psalm. 49. Og seiger ad þeir Fordæmdu/ mune liggia so sem adrer Sauder/ i Helvijte/ og Daudiñ mune naga þa/ Og þetta er nu sa Daudiñ/ vm huorn Christur talar hier/ þar hañ seiger/ Ad huer hañ geyme sijn Ord/ hann skule ecke siá Daudañ ad eilijfu.

Eñ ødruvijse er vared þeim Tijmanlega og Lijkamlega Daudanum/ huorn Postuliñ kallar Laun Syndareñar/ Rom. 6. Huør þo hañ synest vidbioodslegur/ fyrer vorum Augum/ þui Mañeskañ var i ønverdu skopud til Lijfsins/ eñ ecke til Daudans/ þa er hañ oss þo samt harla nytsamlegur/ þui hañ giører Ending á øllum vorum Eymdum. Þessum Tijmanlega Daudanum/ hliotum vier aller einusiñe ad deya/ epter þui sem sialfur Gud þad til sette/ epter Falled i Paradijs/ seigiande suo til Adams/ og allra hans Epterkomenda/ Þu ert Jørd/ og ad Jordu skalltu aptur verda/ Gen. 3. Þui er augliost/ ad Herrañ talar hier ei vm þeñañ stundlega Dauda/ helldur þañ eilijfa.

Hier næst er oss athugande/ huada Ord þad sie/ sem Herrañ Christur talar hier vm/ þar hañ seiger. Huør hañ geymer mijn Ord/ et c. Ecke meinar hñ hier med/ nockurskonar Mañasetninga/ edur Moysis Logmál/ huørt ed vtheimte/ ad meñ skyllou hallda Obrygdanlega allt þad/ þar iñe var boded og befalad/ Eñ være añars giørt/ þa lá vid Bølvanar hootan/ epter þui sem þar stendur/ Deut. B. 27. Bøluadur sie sa sem ecke helldur allt þad sem skrifad stendur i Logmáls Bookiñe. Helldur vill hñ fyrer þetta Orded/ skiliast láta þad heilaga Evangelium/ edur Nádareñar Bodskap vt af Christo/ Og er þui þesse Meining Herrans Christi

 Orda

Orda/sem hañ hefde so sagt og talad/ Huor hañ trwer þui stadfastlega/
ad eg sie sa Fyrerheitne Messias/ sem komiñ er til þess/ ad Endurleysa
Mañkyned. Item/Huor hñ trwer þui/ad eg sie sa sañe og Eilijfe Gu=
ds Sonur/sem sendur er/til ad vera Forlijkun/fyrer allar Heimsins Sy
nder/og ad sætta Mañskiepnuna vid Gud/og efast j ønguañ maata hier
vm/helldur blijfur stadfastlega vid miñ Lærdoom/ j allskonar Freistinga=
um ꝛ Krossburde/hñ skal ecke smacka Beyskleika þess eilijfa Daudans/
eda fiña til Guds Reide/j giegn Syndeñe/so sem þeir O=gudlegu/ hello
dur skal hañ lijda so sem fyrer eirn sætañ Suefn/ burt vr þessu Lijfe/
jñ j eilijft Lijf.

Nu vilium vier eñ framveigis skoda/ huorniñ ad þeir Hreckvijsu
Gydingar/og Kieñemañahøfdingiar/ taka þessare Herrans Christi Kieñ=
ingu. Þeir taka heñe/epter þui sem þeir voru vaner/ jlla og øfugle=
ga/snwa hans Ordum j añarlega Meining/og taka þau so vpp/so s hñ
hefde talad vm þañ Lijkamlega Dauda/eñ ecke þañ Andlega/ þar fyrer
suara þeir honum med þessum Afgiædings Ordum/og seigia. Nu før
meckium vier/ ad þu hefur Diøfuliñ/ Abraham er daudur og Spa=
meñerner. Og þu seiger/ad ef sa er nockur/sem geymer mijn Ord/
hañ skal ecke Daudañ smacka ad eilijfu. Huort ertu meire Fødur
vorum Abraham/ huør ed framlideñ er? Spaameñerner eru og Fr=
amlidner/ huorn giører þu sialfañ þig? Meining Ordaña er þes=
se/Sie þitt Ord so Krøptugt/ ad þeir sem þad heyra/ skule ecke Deya
eilijfslega/ þa ertu vissulega meire eñ Spaameñerner og vor Fader Abra=
ham/sem nu er framlidiñ/ Eñ þetta eru Openberleg Osañende/ þui þu
ert j ønguañ maata meire eñ Abraham/ Þar fyrer er þad og ecke helldur
satt/sem þu seiger/ad huer sa sem helldur þijn Ord/ hañ skule ecke deya
eilijfslega/helldur er þetta riett eirn Diøfuls Lærdomur/sem þu fer med.

Eñ Herrañ Christur/vppa þad/ad hañ forsuare sig/og sijna Æru/þa
þeiger hañ ecke/helldur suarar þeim/hier vppa/og seiger. Ef ad eg
Vegsama mig sialfur/þa er mijn Dyrd eingiñ/ Miñ Fader er sa
sem mig Vegsamar/huorn þier seiged ydar Gud vera/og þier þeck=
ed hañ þo ecke/ Eñ eg þecke hañ/og ef eg segda þad/eg þeckte hann
ecke/þa være eg eirn Liugare lijkur ydur/ helldur þecke eg hañ/ og

eg geyme

og geyme hans Ord. Þad er ſem hañ villde ſeigia/Eꝼ eg aꝼ Dramb-
ſeme/og Hoꝼmoodugu ſiñe/giæꝼe mig vt ꝼyrer Meſſiam/og hiellde mitt
Ord ꝼyrer Lyꝼſins Ord/eñ þad være þad þo ecke/þa være þad vyſt/ ad
myn Dyrd være einſkis verd. Nu heꝼe eg eirn Himneſkañ Vitnisburd
aꝼ mynum Fødur/þar hañ med ſiñe Rauſt/vottade vm mig ſeigiande/Þe-
ſſe er miñ Elſkulegur Sonur/j huørium mier vel þocknaſt/ honum ſkulu
þier hlyda. Aꝼ þeſſum mynum Fødur/ hrooſe þier Gydingar ydur/
þad hañ ſie ydar Gud/og þecked þo huørke Veru hans nie Vilia/ Fyrſt
þier þecked mig ecke/ ſem er hans Eingietiñ Sonur/ þuiad ꝼyrer mig
alleina verdur Faderiñ þecktur/ enn ønguañ annañ/Matth.11.Joh.17.

Þar næſt ſuarar Herrañ Chriſtur þeim hier og eirniñ/vppa Epterdæ-
me þad/ſem þeir ꝼramſettu vm Abraham/og ſeiger. Abraham Fader
ydar gladdeſt/ad hañ ſkyllde ſiꜳ miñ Dag/Og hañ ſꜳ hañ og vard
gladur vid. Fyrer þeñann Dag Herrans Chriſti/ ſkulum vier vita/ ad
ſkiliaſt ꜳ/Fædingar og Tilkomu Dagur hans hingad j Hollded. Þeñann
ſama Herrans Jeſu Chriſti Dag/ ſꜳ Abraham/ og þo hañ ſæe hañ ecke
med Lykamlegum Augum/ þa ſꜳ hañ/ hañ þo ſamt Andlega j Truñe
og Fyrerheitunum/Jꜳ/hañ ſꜳ hñ og ſo/j þeim heiløgu Foornum og Oꝼꝼ
runum/ þui alldrei ꝼærde Abraham ſo Foorner/ad hñ minteſt ecke ꜳ Je
ſum Chriſtum/vm huørn ſkriꝼad ſtendur j Openberingar Bokeñe/13.C.
Ad hann ſie ſlatradur j ꝼra Vpphaꝼe Verallðareñar. Alldrei minteſt
Abraham ſo ꜳ þetta Guds Fyrerheit/ J þynu Sæde ſkulu Bleſſaſt
allar Þioder/Gen.12. Ad hann þeinkte ecke og ſo jaꝼnꝼramt vppa Jeſ-
um Chriſtum/ſem var þad rietta Sæded/j huøriu/ ad bæde Abraham og
allur Heimuriñ ætte ad bleſſaſt. Alldrei hugade Abraham/ſuo til þeſſ
Jardneſka Canaans Lands/ſem Gud haꝼde loꝼad honum/og hans Epter
komendum/ ad hann þeinkte ecke og ſuo til Jeſu/ med ſannre Hiartans
Glede/ſem ſig munde leida jnn j þad Himneſka Canaans Land.

Enn huøriu ſuara Gydingarner Herranum Chriſto til þeſſa? Þu ſeig-
ia þeir/Ert eñ nu ecke ꝼimtugur/og þo ſꜳſtu Abraham? Þad er ſem
þeir villdu ſeigia/Abraham er Daudur ꝼyrer tueimur þuſund ꜳrum ſyd-
ann/ huørneñ er þad þa mogulegt/ ad þu kuñer ad haꝼa ſied hañ/ þar
þu varſt þa ecke ꝼæddur? Hier vmbreyta þeir eñ nu vppa nytt/ecke

alleinasta Herrans Christi Meiningu/helldur og eirneigiñ hans Ordum/ þui alldrei sagde Herrañ Christur/ad hañ hefde sied Abraham/helldur þ ad Abraham hefde sied sig/eda sinn Dag/þar fyrer giefur Herrann þeim Andsuar aptur/og seiger/Sañlega/ sañlega seige eg ydur/ ad ædur enn Abraham var/Þad er/ ædur enn hann var fæddur hingad j þennañ Heim/þa var eg.

Hier af høfum vier oss þad til Lærdoms ad taka/Ad þar er/ og hefur vered/eirn og hinn same Vegur til Sæluhialparennar/so vel j þui Gamla/ sem Nya Testamentenu/ þuiad vm Forfødurin Abraham Vitnar Christur hier/ad hann hafe sied sinn Dag/og gladst/huørn Herrans Christi Dag/marger Kongar og Spæmenn gyrntust og so ad siaa/Luc.10. S. Nu so sem þad/ad Abraham var Sæluholpiñ/j þui Gamla Testamentenu/fyrer Trwona a Jesum Christum/epter þui sem þar stendur/Rom.4. So verdum vier og so/j þui Nya Testamentenu Sæluholpner. Vier trwum(seiger Postulin Petur j Postulaña Giorningum/15.) Ad vier verdum Sæluholpner/ fyrer Naad Drottins vors Jesu Christi/ med sama hætte og þeir/ þuiad Jesus Christus er eirn og hiñ same/j Giær/og j Dag/og ad eilijfu/Ebreæ.13.

Vm þad añad.

NV epter fylger med einu Orde/ad miñast a Endalyckt þessarar Disputatiu/sem var þesse/ Ad þegar Gydingar sau/ ad þeir hefdu ecke vid Herranum Christo/og gætu ecke suarad honum framar/þa seiger Gudspiallamadurin/ ad þeir hafe teked vpp Steina/ so þeir kestudu a hann/ enn Jesus fordade sier/Og gieck vt vr Musterenu.

Nu er af vier høfum þad ad læra/Ad Herrann Christur vill ecke til leingdar vera med sitt H. Ord/hia þeim sem hñ ofsækia/ helldur vill hñ vera hia þeim sem hañ oftast og elska. Giæum þar fyrer til/ad vier af Hiarta/elskum og j Heidre høfum vorn Drottiñ Jesum Christum/ heyrum hans Ord rækelega/og gierum epter þui/vppa þad/ad vier mætum behallda honum hia oss/alla vora Daga/j vorum Kyrkium/ Husū og Hiørtū/ Huar til oss hialpe Gud Fader af siñe Naad/ Huøriū med sijnū elskulega syne/og H. Anda/sie Lof og Dyrd/nu z ad eilijfu/Amen.

A Bodun

A Bodunar Dag Mariæ.

Evangelium/ Luc. 1. Cap.

ENN a hinum siøtta Manude/ var Gabriel Eingell sendur aꝼ Gude/ j þa Borg j Galilæa/ sem neꝼnest Nazareth/ til þeirrar Meyar/ er Føstnud var þeim Mañe ed Joseph hiet/ af Hwse Davids/ og Heite Meyareñar var Maria. Og Eingelliñ gieck iñ til heñar/ og sagde. Heil siertu Nadarfulla/ Drottiñ er med þier/ Blessud siertu a medal Kueña. Eñ þa hun sa hann/ vard hun hrædd af hans Ordum/ og hugleidde ad hvilijk være þesse Kuedia. Og Eingelleñ sagde til heñar. Ottast þu ecke Maria/ þuiad þu ꝼanst Nad hia Gude. Sia/ þu munt Barn gieta j Kuide þijnum/ og munt Son fæda/ og hans Nafn skalltu kalla JESUS. Hañ mun mykell verda/ og kallast Sonur hins Hædsta. Og Gud Drottiñ mun gieꝼa hønum Sæte sijns Fødurs Davids/ Og hañ mun Rijkia yꝼer Hwse Jacobs ad eilijfu/ Hans Rijkis mun og eingiñ Ender verda. Þa sagde Maria til Eingelsins. Hvørniñ skal þad ske/ af þui eg heꝼe ønguañ Mañ kient. Eingelliñ svarade og sagde til heñar. Heilagur Ande mun koma yfer þig/ og Kraptur hins Hædsta mun vmskyggia þig/ Aꝼ þui/ og þad hid heilaga/ sem aꝼ þier mun ꝼædast/ skal neꝼnast Sonur Guds. Og sia þu/ ad Elizabeth Frændkona þijn/ heꝼur og Son gietid j Elle siñe/ og þesse er hiñ siøtte Manudur heñar/ sem køllud var Obyria/ Þuiad Gude er eckert Ord Omættugt. Eñ Maria sagde. Sia/ Eg em Ambatt Drottins/ verde mier epter Orde þijnu Og Eingelliñ veik fra heñe.

Exordium.

HJer lesum (mijner Elskuleger j Drottne) j Genesis Bokar 24. C. Um Forꝼodurin Abraham/ Ad hañ haꝼe vtsent siñ elldsta & trwasta Þienara Eleasar/ j Mesopotamiam/ þess Erendis/ ad hann

tæke þar Syne sijnum Isaach/ eina Kuiñu til Eckta/ vt af siñe Ætt/ Huoriu Erende ad Eleasar framfylgde vel og trulega/ þuiad þa hann huijlde sig og sijna Vlfallda hia Bruñenum/ sem var fyrer vtan Stadeñ Nahor/ Sia/ þa liet Gud so til hagast/ ad Rebecca kom vt þangad huør ed var ein miøg frijd Pijka alits/ og eñ þa Jomfru/ so eingiñ mañ hafde þijdst hana/ Og sem Abrahams Þienare hafde Heilsad heñe/ og var ordiñ vijs/ af huøriu Ættspreinge hun var komiñ/ þa hafde hañ streaf vpp Boonorded vid heñar Forelldra/ huørin þau tooku vel/ samt sogdu þau/ lætum oss kalla a Pijkuna/ og heyra huad hun seiger til/ so var kallad a Rebeccu/ og var adspurd/ huørt hun villde fara med þessu Mañe/ huar til hun suarade Ja/ Eg vil fara med hønum.

Þesse Historia mâ miøg merkelega vppa Andlega vijsu Heimfærast/ til þessa Dags Gudspialls/ Þuiad so sem þad/ ad Forfaderiñ Abraham vtsende siñ Ypparsta Þienara/ til ad bidia sijnum Syne/ eirnrar Kuiñu til Handa/ So vtsender nu og so Gud/ huør ad er sa riette Fader/ yfer allt huad Børn kallast/ a Himne og Jørdu/ Eph. 3. Siñ Ypparsta Þienara/ sem er Hofud Eingeliñ Gabriel/ Ad hañ skule vtvelia sijnum Hiartans Syne eina Brædur/ Ja/ Eina Holldlega Modur/ og kiemur hañ nu þar fyrer hier til Mariu Meyar/ j Stadiñ Nazareth/ og fram ber fyter hana Erende þad/ sem Gud Drottiñ hafde hønum befalad. Eñ sem Maria hafde heyrt Eingelsins Rædu/ þa giefur hun sig med Vndergiefne og Hlijdne til Frids/ seigiande. Sia/ Eg em Ambætt Drottins/ verde mier epter Orde þijnu. Og vilium vier j Jesu Nafne/ yfervega þetta heilaga Evangelium/ j tveimur Smægreinum.

J þeirre fyrre Greineñe/ vilium vier skoda og yfervega Sendefør/ og Bodskap Eingelsins/ til Jomfrur Mariu.

Eñ j añare skulum vier athuga/ huørniñ Maria hafe teked þessum Eingelsins Bodskap.

Sa Eingell þess mykla Rads/ vor Drottiñ Jesus Christus/ Giefe þad ad vier mættum so þeinkia og tala/ vm hñs Blessada Gietnad/ Hingadburd/ Pijnu og Dauda/ ad hønum verde þad til Dyrdar/ z oss øllum til eilijfrar Glede og Sælarnota/ Amen.

Þad

ÞAR eru fierdeilis fer Atvik og Kringumstædur/ sem vel eru athugande/ i þessu þyrra Greinarkornenu. Hin fyrsta er Tijmenn/ a huoriu Maria þleck þennan Bodskap/ Sem var a hinum siötta Manude/ epter Gietnad Johannis Skijrara/ þui suo seiger Eingellenn hier til Mariu Meyar. Sia þu ad Elizabeth Frændkona þijn/ hefr z Barn gieted i Elle sinne/ z þetta er nu siötte Manudr hennar. Og hefur þui Gietnadar Dagur Johannis/ falled vppa þann 23. Dag Septembris Manadar/ Enn Gietnadur Herrans Christi/ vppa þann 25. Dag Martij/ þar strax epter/ þa lided var fra Veralldarennar Sköpun/ 3957. ar.

Hier af hofum vier þad ad læra/ Ad so sem þad/ ad Gietnadur Johannis skiede vm Haustijma/ þegar Arenu took ad halla/ og þad var nær þui a enda komed. So ætte og so þad Gamla Testamented ecke leingra framm ad na/ enn til Daga Johannis/ epter þui sem þar stendur skrifad/ hia Matth. 11. Ad aller Spamenn og Logmaled hafe spad til Johannem.

Þar nærst so sem þad/ Ad Jesu Christi Gietnadur skiede vm Vor tijma/ vm huort leite Jordinn plagar ad Endurnyast/ og Grased þad sem hefur a Vetrar tijmanum/ vered so sem daudt og dofed/ tekur til ad Grænka og lifna aptur. So skulum vier vita/ Ad fyrer Gietnadenn/ og Manndoms tekning Jesu Christi/ Endurlifna aller þeir/ sem i Falle vorra fyrstu Forelldra/ vrdu so sem Dauder og Andvana/ So vier meigum nu glader syngia og seigia/ vt af Loffkuæde Salomonis 2. Cap. Veturinn er vmlidinn/ Regned er af og i burtu/ Blomsturinn eru vppkomnn i Landenu/ et cet.

Enn Ordsaker/ huar fyrer Gietnadur Herrans Christi/ hafe helldur skied a þessum Deige Aarsins/ enn ödrum/ þa hafa þeir Gomlu Lærefedur/ vpptaled einar og adrar/ i bland huorra ad þessar eru hinar sierlegustu.

Fyrsta su/ Ad Adam hafe a þessum sama Deige skapadur vered/ og þar fyrer hafe sa annar Adam/ Jesus Christus/ viliad a sama Deige verda gietinn/ i Jomfrwr Mariu Lijfe.

Su önnur/ ad vorer fyrstu Forelldrar/ Adam og Eva/ hafe a þessum Deige/ feinged af Gude þad Nadar Fyrerheit/ vm Kuinnunar Sæde/ sem sundur skyllde meria Hoggormsins Hofud/ Gen. 3.

Þridia su/ Ad Adam hafe a þessum ærsins Deige andast/ þa lided

var fra Heimsins Skøpun/930. ar. Og þui hafe Herran̄ Christur vt-
stad a sama Deige gieten̄ verda.

Fiorda/Ad Abel hafe a þan̄ sama Dag/ j Hel slegen̄ vered/af sȳn-
um Broodur Cain. Eirnin̄ Joseph vered selldur af sȳnum Brædrum/
þuad þeir þyddu vppa Kuøl og Pȳnu Drottins vors Jesu Christi/og ad
hn̄ skyllde af sȳnum Følskum Brædrum/Gydingum̄/selldur verda j Fy-
rerdæming og Dauda.

Þad an̄ad/sem oss er yfervegande/j Vpphafe þessa Gudspialls/ Þa
er þad/ huør ed vered hafe Sendebodin̄/ sem kom med Gietnadar Bod-
skap Jesu Christi/til Meyaren̄ar Mariu. Ecke var þad nockur af Møn̄-
um/helldur seiger Gudspiallamadurin̄/ ad þad hafe vered Høfud Einge-
llin̄ Gabriel/ Og med þui/ad Erende þetta var hid allra Tygnarlege-
asta/sem verda kun̄e/ Þar fyrer vtvalde og eirnin̄ Gud Drottin̄/eirn Ype-
parlegan̄ og Tygnarlegan̄ Sendeboda/til ad fara m᷑ þen̄an̄ Bodskapin̄/e
er ecke Olȳklegt/ad Oseigianlega mykel Glede og Føgnudur/mune hafa
maatt vera fyrer Einglum Guds a Himnum/ þegar Gabriel Eingell
var vtsendur med þen̄an̄ gledelega Bodskap.

En̄ Ordsok/huar fyrer ad Gud Drottin̄ hafe helldur teked þen̄an̄
Eingel til þess/ad fara med Gietnadar Bodskap Herrans Christi/til Mey-
aren̄ar Mariu/helldur en̄ adra sȳna Eingla/þa var þesse/Ad Eingell-
in̄ Gabriel/ hafde adur fyrre/ lated bruka sig til þess/ ad fyrer seigia
þan̄ tȳma/a huørium ad Messias skyllde fædast hingad j þen̄an̄ Heim/
so sem lesa maa hia Spaman̄enum Danielem/ 9. Cap.

Þar næst hlȳdde þad og so vel til/ad Gabriel Eingell skyllde fara med
þen̄an̄ Bodskapin̄/vm Gietnad Herrans Christi/huør ed kallast Kraptur
hia Spaman̄enum Esaiam/9.Cap. Vegna þess/ad Gabriel þȳdest so
myked/ sem Kraptur eda Styrkleike Guds.

J þridia lage/so sem þad/ad sa vonde Eingell Dioffullin̄/var Ord-
søk til vors fyrsta Falls/og Fordiørfunar/Þa var t vel tilfalled/ad eirn
goodur Eingell/skyllde fyrstur bera oss Møn̄unum aptur/ þau gledelegu
T.[illegible]ndin̄ vm vora Saluhialp.

Þad þridia/sem oss er hier athugande/j þessu fyrra Greinarkornenu/
er þad/Huør Eingellen̄ Gabriel hafe vtsendt/þad seiger og eirnin̄ Gud-
spiallamadurin̄

spiallamadurin̄/ ad þad haße vered sialßur Gud Drottin̄ j Himnarÿke.
Quar aß vier haßum þad ad læra/ Ad Endurlausnarverk Mañkynsins/ er fra ønguum ødrum komed/ en̄ ßra sialßum lißanda Gude/ og han̄ er sa sem fan̄ vppa þetta heilla Raaded/ ad Sonur sin̄ Eingietin̄/ skyllde verda Madur/ og lijda ßyrer vorar Synder/ þan̄ hrædelega ⁊ Forsmanarlega Krossins Dauda. Þar næst skulum vier vita/ ad þa Dioßullin̄ kom þardan̄ til vorra ßyrstu Forelldra/ Adams ⁊ Evu j Paradijs/ ⁊ ßellde þau ßra Gude/ j Fyrerdæming og Dauda/ þa kom han̄ aß sialßum sier. Enn Eingellin̄ Gabriel/ sem bodade Mariu Meyu Gietnadin̄ Herrans Christi/ han̄ kom aß Gude/ Quar af vier meigum auglioslega sia og merkia/ Ad Gud Drottin̄ er ecke Ordsøk til Syndarenar/ helldur myklu ßramar/ þa er han̄ Eßne og Ordsøk til Mañkynsins Saluhialpar/ Þui þa vier vorum j Syndunum Dauder/ giorde han̄ oss lißande aptur ßyrer Christum/ Ephe. 2. Og ßan̄ oss eilijßa Endurlausn/ Heb. 9.

I ßiorda lage er oss hier þad athugande/ huor vered haße Stadurin̄ sem Eingellin̄ Gabriel var til sendur. Gudspiallamadurin̄ segir/ ad þad haße vered eirn Stadur j Galilæa/ ad Naßne Nazareth. Þetta sama Stadarkorn/ var eitt Lijtelmootlegt og Foracktad Platz/ huad ræda mæ aß Ordum Nathanaels/ Seigiande so til Philippum/ Huad mæ aß Nazareth gott koma? Joh. 1. Þar nu Endurlausnarin̄ vor Jesus vill Gietin̄ verda/ j so audvirdelegu Stadarkorne/ þa verdur oss kient/ ad hans Rijke sie ecke aß þessum Heime/ Joh. 18. Helldur ad han̄ sie eirn Hoogvær/ og aß Hiarta Lijtelatur Herra/ Matth. 11. Ecke komenn til þess/ ad han̄ liete sier Þiona/ helldur vppa þad han̄ þionade/ og giæße sitt Lijß til Endurlausnar ßyrer marga/ Matth. 20. Þar næst skulum vier vita/ ad Nazareth þijdest so myked/ so sem eirn grærn og Blomgadur Kuistur/ Og took þetta Stadarkorned Naßn þar aß/ ad han̄ la midt j einum Lystelegum Garde/ þar Vngvide/ og margar ßagrar Greiner vxu/ og Blomgudust. Þar nu Herran̄ Christur villde gietin̄ verda j sinnar Moodur Lyße/ j þuilijkum Stad/ þa meigum vier og eirnin̄ vita/ ad þad heßur eige æn Ordsaka skied/ helldur villde han̄ þar med audsyna/ ad han̄ være sa rietti Edla Kuisturin̄/ aß huorium Spæmeñerner heßdu ædur ßyrre spaad/ so sem lesa mæ hia/ Esa. 11. Han̄ vill oss og eirnin̄ hier

med kient hafa/ad allt þad sem vorer fyrstu Forelldrar/Adam og Eva/ af sier brutu j Paradijsar Alldengarde/ þa þau umgeingust þar a millu Trianna/og annara Lystelegra Blomstra/þad hafe hann sialfur/sem er þad Grœna Tried/Luc.23. Bætt og betrad/med sijnum allra heilagasta Gietnade/og Manndooms tekningu/ so vier erum nu ecke leingur Avaxtar-lauser Kuister/Joh.15.

J fimta mata er oss athugande/ huør og huilijk Personann sie/ sem þesse Himneske Legate er tilsendur. Þad seiger oss Textenn hier/ Ad þad hafe vered ein Jomfrw/ad Nafne Maria/ og þesse sama Jomfrw seiger Gudspiallamadurinn/ad fostnud hafe vered þeim Manne/sem Joseph hiet/af Huse Davids.

So myked sem viduijkur Nafne Meyarennar Mariu/ þa skulum vier vita/ad Maria þydest so myked sem Beyskleike/huert Nafn ad hefur e so sijna andlega Þijding/Þui/lijka sem þad/ ad Jsraels Folk fann ecke ert Vatn j Mara/ utan þad sem O-dreckande var/vegna Beyskleika/allt þar til ad Moyses kastade Trienu j Vatned/ epter þui sem Gud hafde hm Befalad/þa vard þad sœtt/Exod.15. So hefur og eirninn Jesus Christus/huør ad er þad rietta Lijfsins Trie/ Openber.B.2. Med synum allra heilagasta Gietnade/ j Jomfrwr Mariu Lijfe/ ecke ad eins Helgad vorn Gietnad/ helldur og eirninn hefur hann j burt teked/ allann Beyskleika vorra Synda og Hørmunga/so ad þeim sem Gud ottast/ þiena nu aller Hluter til hins gooda/Rom.8.

Þar næst verdur hier j Gudspiallenu gieted/ huørninn ad Maria hafe vered a sig kominn/ so myked sem hennar eigenn Personu vidveik/sem er/ ad hun hafe vered ein hrein og O-spillt Mey. Þuilijka Moodur byriade nu Endurlausnaranum vorum Jesu ad eiga. Fyrst vegna Spaadoomanna/ þui so seiger Esaias um hann/7. Cap. Sia þu/ Ein Jomfrw er Olieft/ og mun Son fæda/ og hann mun hun kalla Jmmanuel. Þesse Herrans Christi Gietnadur j Meyarennar Lijfe/var og eirninn adur Fyrer-myndadur/j þui Gamla Testamentenu/ fyrer þad Tilluckta Portid/sem um huort ad einginn aatte ad ganga/utann alleinasta Drottinn Gud Jsraels/ Ezech.44. Item/fyrer Staf Aaronis/huør ed a eirnre Nootti Blomgadest/og bar af sier kostuleg Mandel/enn hafde þo ønguann Vøkua af

Jorduske

Jorduñe/ Num. 17. Hier kiemur nu og eiññ fram/ þad gledelega Nadar Fyrerheit lifanda Guds/ vm Kuiñuñar Sæde/ sem sundur skyllde meria Hoggormsins Hofud/ Ecke seiger Gud ad Mañsins Sæde skulle sundurmola Hoggormsins Hofud/ helldur Kuiñuñar Sæde/ Þui hefde Jesus vered gietiñ af Kallmans og Kueñmans Sæde/ suo sem vær/ þa hefde hañ og so j Syndeñe gietiñ og fæddur vered.

Eñ þad mætte ecke so til ganga/ helldur hlaut sa ølldungis Syndlaus ad vera/ sem Syndena ætte j burt ad taka/ So hefur þa Herrann vor Jesus Christus þetta sameigenlegt med oss/ ad hañ er sañur Madur fæddur/ Hañ hefur og þar æ mot/ þad yfer oss/ ad hañ er fæddur af eiñre Jomfrw.

J þridia lage miñest Gudspiallamaduriñ æ/ Ad Jomfrw Maria hafe vered Trwlofud einum Mañe. Huad og so skied hefur/ ecke æn sierlegra Ordsaka/ Helldur þess vegna/ ad Hionabanded skyllde þess meir og framar vera hallded j Heidre og Virdingu hia øllum/ so sem Postuliñ seiger j Pistlenum til Heb. 13.

Þad siotta og sijdasta/ sem oss er athugande/ j þessare Sendefør Eingelsins/ til Jomfrwr Mariu/ er þad/ huorniñ hañ hagar Ordum sijnum þa hañ kiemur jñ til heñar/ Gudspiallamaduriñ seiger/ ad hañ hafe heilsad heñe Vingiarnlega og Virduglega/ æ þeñañ hætt/ seigiande. Heil siertu Nædarfulla/ Drottiñ er med þier/ Blessud ertu æ medal Kueña.

Þad var Sidur hia Gydingum ædur/ Ad þa þeir villdu oska huor ødrum goods/ þa pløgudu þeir ad giøra þad med þessum Ordum/ seigiande/ Heill siert þu. So heilsade sialfur Herrañ vor Jesus/ vppa Kuiñurnar/ sem hañ mætte æ Paaskadagiñ/ þa þær geingu fra hans Grøf/ Matth. 28.

Hier af hofum vier oss þad til Lærdooms og Huggunar ad taka/ Ad þesse Eingelsins Heilsan/ heyrer ecke ad eins Mariu Meyu til/ helldur og so øllum oss/ sem trwum æ Jesum Christum/ Jaa/ Þessa Heilsun munu all wtvaleñ Guds Børn faa ad heyra æ sijdan j eilijfu Lijfe/ Þui þa mun Gud Fader tala so til vor/ og seigia/ Heill siertu miñ Elskulegur Sonur/ mijn elskuleg Dotter/ þu hefur giørt miñ Vilia/ Þu hefur trwad æ miñ Son/ þar fyrer vil eg nu vera med þier/ og þu skallt vera med

mier

mier ad eilijfu. Guds Sonur mun og so syna sig Vingiarnlegann vid oss/og taka a moote oss med badum Hondum/og seigia/Heiler vere þier mijner Elskuleger Brædur/mijnar Systur/Huoria eg hefe Keypt og Endurleyst med mijnu dijrmæta Bloode/Þier hafed þeckt mitt Nafn/a mig hafe þier vonad/og i mier eru þier Burtsofnader/Eg vil vera med ydaur/Eg gled mig nu yfer ydar Velferd/og vil giefa ydur eilijfa glede.

Heilagur Ande vill ecke helldur lata oss O-heilsada vera/ helldur taka a mote oss med Fagnade/og seigia/Þier mijner hiner Smurdu/þad er mier nu glede/ad eg finn ydur hier/huoria eg hefe adur Helgad/& upplyst/ Sæler og Blessader sieu þier nu þar fyrer/ad þier erud nu fuller Nadar/þui Drottinn er nu med ydur hiedan af/og ad eilijfu. Ja/ aller heilager Einglar/og Himneskar Hersueiter/ munu og einenn Heilsa oss/ og vier munum Heilsa huor ødrum Innbyrdis.

Nu viliumm vier framveigis skoda/ Huornenn Jomfru Mariu hafe orded vid/þa hun sa Eingelinn/Gudspiallamadurinn seiger/ Ad hun hafe orded hrædd af hans Ordum. og Hugleidt huilijk þesse Kuedia være. Hier af siaum vier/huor vered hafe Ordsok/til þessarar Hrædslu Meyarennar Mariu/sem er/ ad hun hefur ecke þottst vera Verdug þuilijkrar Kuediu/sem hun nu samstundis heyrde af Einglenum/og hefur þui þeinkt so med sier. Æ/huada Kuedia eda Heilsan er þetta/sem þu Avarpar mig med? Sannarlega hlijda mier ecke/Fatækre og Vnkomulijtellre Stulku þuilijk Ord. Hid sama medkiende og so Forfaderinn Jacob um sig/seigiande. Minne er eg Drottinn øllum þijnum Myskunsemdum/ Gen. 32. Item/seigest Postulinn Paall vera minstur Postulanna/ og ei þess verdugur/ad hann skule Postule heita/ 1. Cor. 15. Soddann Lijtelæte og Audmykt þocknast Gude/ og hun skartar vel i Augsyn/bæde Eingla og Manna.

Hier a mot/er þad hin allra mesta Heimska/og Faviska/ad þa eirn edur annar/ kiemst til einhuors Heidurs/ þa vill hann stæra sig strax þar af/og þikiast øllum hofkare/Ja/þar eru marger sem ecke vita/ huornenn þeir eiga ad ganga edur standa a Jørdunne/fyrer Stærelæte og Hofmood/motlijka og Haman/huoriumm ad þotte/þar vera einginn sinn Lijke til i Heimenum/ Enn strax þar epter/visse hann ecke fyrre til/ enn hann var tekenn

og heingd

og heingdur a einu Trie. Nafe þui huør og eirn þesse Sprachs Rad/ þar hañ seiger/þess hærre þu ert/ þess meir Lytelæcka þig/3. Cap.

J aðrañ mæta siaum vier hier/huad Guds Ord verkar og vtrietter/ hia oss Moñunum. Fyrst hræder þad oss og skielfer/þar epter huggar þad oss og Endurnærer/ og þar fyrer seiger Eingelliñ so til Mariu/ Ottast ecke. Sem hñ villde so seigia/Jomfrw Maria/Eg er ecke komiñ til þess ad hræda þig og skurla/ecke helldur til ad boda þier Guds Reide/og Ovinæftu/Þui þu hefur funded Nad hia Gude/Þad er/ Gud hefur heyrt þyna Daglega Bæn/ med huørre þu hefur leitad epter hans Nad og Vinæftu/þar fyrer þarftu ecke ad ottast. Þegar Eingelliñ hefur so huggad og hughreyst Jomfrw Mariu/ sia/ þa afrekar hañ strax sitt Erende/epter Guds Befalningu/og bodar Meyuñe Mariu/Gietnad Herrans Christi/med þessum Ordum/seigiande. Sia/ þu munt Barn Gieta i Kuide þijnum/og munt Son fæda/ Og hans Nafn skalltu kalla Jesus. Þetta erũ ad soñu merkeleg Ord/sem Eingelliñ hier fram setur. Fyrst seiger hñ/Sia þu/þad er/Giæktu nu vel ad Maria/ þui þad er eirn fahejrdur Hlutur sem eg boda þier/huor ed geingur yf-ir allañ Mañlegañ Skilning/sem er/ad þu sem ert ein Ospillt Mey/ skuler verda O-liett/ og fæda af þier eirn Son/ huern þu skallt kalla Jesum/Þad þydest Sæluhialpare/og Frelsare. Huar vm vier hofum adur heyrt talad a Nyaars Dag.

Þar næst seiger Eingelliñ /ad þesse heñar Sonur mune mykell verda/og kallast Sonur hins Hædsta. et cet. Sañarlega ma þesse Meyareñar Sonur mykell kallast. Fyrst vegna þess/ ad hñ er Sonur sialfs Lifanda Guds. Þar næst vegna þess/hañ atte ad yfervina Diofuliñ/og nidurbriota hñs Ryke. Og Gud Drottiñ mun giefa hönum Saate sijns Fodurs Davids/Og hañ mun Rijkia yfer Hwse Jacobs ad eilijfu. Siaum til(nijner Elskanleger)Vier hofũ þeñ Kongiñ/vm huorn David talar/i Psalm. 132. Seigiande/ Drottiñ Soor David eirn sañañ Eyd/fra honum mun hañ sier ecke snwa/ Avoxt þyns Lijfs/vil eg setia yfer þiñ Stool/ Þetta er sa Konguriñ/vm huorn Jeremias hefur spad/23.C. Seigiande/Sia þu/Sa Tijme kiemur seiger Drottiñ/Þ eg vil David uppvekia eirn Riettlætañ Kuist/og hñ skal eirn

Kongur

Kongur vera/ sa ed vel mun stiorna/ og giøra Riettiñ og Riettvÿsena ä
Jordu. Latum oss þar ꝼyrer/ vier sem erum Þegnar og Vndersätar
þessa Kongsins/ Glediast og ꝼagna/ Þuiad j hønum og fyrer hañ/ hoꝼū
vier aller ꝼeinged Naad ꝼyrer Naad.

Auñur Greiniñ.

NV vilium vier vÿkia til þeirrar añarar Greinareñar/ huør ed hliodar
þar vm/ huørniñ Maria haꝼe teked þessum Eingelsins Bodskap.
Gudspiallamaduriñ seiger/ Ad hun haꝼe spurt Eingeliñ ad/ Huørnenn
þesse Herrans Christi Gietnadur skyllde til ganga/ þar hun haꝼe ønguañ
Mañ kient. Ecke spyr Maria Eingeliñ hier ad þess vegna/ ad hun
trwe ecke hans Ordum/ eins og Zacharias/ Fader Johañis Skÿrara/ hell
dur giører hun þad til þess/ ad meiga læra þess betur/ ad vita og þeckia
Guds Raad og Vilia/ og styrkia sÿna Trw þar vid. Hun haꝼde ad so
ñu ädur ꝼyrre lesed hia Spamañenum Esaiam/ 7. Cap. Þesse Ord/
Sia þu/ Ein Jomꝼrw er Olett/ og mun Son Fæda/ þessu trwde hun
fyrer vÿst/ ad ä sÿnum Tÿma munde ꝼrañ koma/ eñ huørniñ þad mun
de tilganga/ þad haꝼde hun huorke sied nie lesed/ og þar ꝼyrer spyr hun
Eingeliñ hier ad/ so hun meige aꝼ hans Ordum hier vm ꝼrædast.

Þessu Dæme Meyareñar Mariu/ ætte huør og eirn Riettchristeñ
Madur epter ad ꝼylgia. Og nær sem hellst þu heyrer nockud þad kient/
aꝼ þÿnum Preste og Salusorgara/ sem þu þykest ecke gieta riett eigen
lega skiled/ Þa skalltu bidia hañ ad leidrietta þig/ og leggia þad betur
vt ꝼyrer þier.

Nu sem Eingelliñ Gabriel ꝼormerker/ ad Jomꝼrw Maria spyr hier
er ecke ad/ fyrer Vantrwar saker/ helldur ad hun mætte ꝼa ꝼrekare Vnder
vÿsan hier vm/ þa helldur hañ heñe þessa Spurning til gooda/ og seiger.
Heilagur Ande mun koma yꝼer þig/ og Kraptur hins Hædsta
mun Yꝼerskyggia þig/ aꝼ þui/ og þad hid heilaga sem aꝼ þier
mun fædast/ skal kallast Sonur Guds. Mykell er Mismunur ä mi
lle Gietnadar vors/ og Gietnadar Jesu Christi/ þui þa vier verdum Giet
ner/ þa er þad ecke vtan j Syndunum/ epter þui sem hiñ heilage David
seiger/ j Psalm. 51. Og Herrañ Christur seiger sialꝼur/ Ad allt þad

af Hollde er fœdt/ þad sie Holld/ Joh. 3. Cap. Eñ Jesu Christi Gietn
adur er af heilogum Anda/ Eñ huornin̄ þad hafe tilgeinged/ þad kañ eing
in̄ Mañeskia ad skilia/ Allemasta þa truum vier/ ad heilagur Ande hefr
ur komed yfer Jomfru Mariu/ Og ad Kraptur hins allra Hædsta hefe
yferskygt hana/ og ad þad heilaga sem af heñe er fœdt/ er sañarlega Ein-
gietin̄ Sonur Lifanda Guds. Og eñ þo ad Jomfru Maria/ tryde full-
vel þessum Eingelsins Ordum/ þa samt sem ædur/ vppa þad/ ad heñar
Tru yrde þess sterkare/ þa giefur hañ heñe hier eitt Teikn/ og seiger.
Sie þu/ ad Elizabeth Frændkona þijn/ hefur og Barn gieted j
Elle siñe/ og þesse er siótte Manudur heñar/ sem kollud var O-byr-
ia/ Þuiad Gude er eckert Ord Omaatugt.

Þetta er nu Vane Lifanda Guds/ ad hañ setur alldrei sitt heilaga
Ord so einsamallt fram/ ad hañ leggie ecke þar til eitthuort utvortis
Teikn/ vppa þad/ hañ giete þess betur hialpad vorum Veykleika/ so vier
skulum gieta trwad hans heilaga Orde.

Nu sem Maria heyrer huad Eingellin̄ seiger/ þa giefur hun sig strax
til Frids/ og seiger/ af hiñe mestu Audmykt og Lijtelæte/ Sie þu/ Eg
em Ambætt Drottins/ verde mier epter Orde þijnu.

Tuent er þad sem vier meigum læra hier og nema/ af Dæme Jom-
fru Mariæ. Þad fyrra er sañarlegt Lijtelæte/ huort ad Gude velþeckn-
ast/ þui þo eirn edur añar verde upphafeñ/ þa æ hañ ecke þar fyrer ad fiær-
ra sig/ helldur ad audmykia sig þess framar/ sem Gud hefur honum meir-
re Gafur veitt og lænad/ huad og eirnin̄ giort hafa þeir bestu og hell-
stu Guds Astviner/ so sem ad voru Abraham/ Jacob/ David/ og adrer
fleire.

Þar næst lærum vier hier/ af Dæme Meyareñar Mariu/ saña Hlijd-
ne/ hun Disputerar eckert æ mote Ordum Eingelsins/ helldur truer hun
þui einfalldlega/ sem Gud lætur heñe sagt verda/ þott hundradsin̄um ga-
nge þad yfer Mañlegañ Skilning. Somu Tru eigum vier og so ad
hafa æ Guds Fyrerheitum/ og segia med Postulanum Paale. Jeg er full-
viss/ ad huorke Daude nie Lijf/ huorke Eingell/ nie Hofdingia stietter/
eda Magt/ huorke hid nælæga/ nie hid okomna/ eige Hæd eda Dypt/ nie
nockur oñur Skiepna/ fær oss skiled fra Guds Kiærleika/ huor ad er j

 Drottne

Drottne vorum Jesu Christo/Rom.8. Og þeim himneska Fødur/ sem um Hiartans Endurlausnara/sem fyrer oss er Giefeñ og Fæddur/sie Lof og Dyrd/ Vegsemd og Æra/nu hiedan j fra/og ad eilyfu/Amen. Amẽ.

A Palma Suñudag. Gudspialled hid sama og a Suñudagiñ fyrstañ j Adventu.

J Añare Book Kongaña/9.Cap. Lesum vier/ Huorneñ þad/ ad Gud Drottiñ hafde æsett sier/ad afmaa og olldungis j Eyde ad leggia Achab og allt hños Hws/vegna þeirra myklu og hræðeleg gu Synda/ sem hañ hafde giørt a mote Drottne. Eñ lata smyria aptur Jehu Son Josaphat til Kongs/huor ed ætte ad fyrerfa ra allre Ættkuysl Achabs og Jessabel. Og sem þetta var skied/ad Jehu var til Kongs smurdur/og hans Þienarar feingu þad ad vita/þa hlu pu þeir til/ og huør þeirra took syn Klæde/ og breiddu þau vnder hañ/ og bliesu j Basunur og søgdu/Jehu er ordiñ Kongur.

Motlyka verdur oss þ Siooner sett/j þessa Dags Gudspialle/ þui þa Gud Himneskur Fader/ hafde æsett/ ad nidurbriota Ryke þess Helvyska Achabs Diofulsins/þa valde hañ þar til/siñ Eingietiñ Hiartans Son/ og smurde hañ til Kongs/ Epter þui sem David vottar/ j Psalmenum 45. Seigiande/ Þu elskar Riettlæted/eñ hatar Ogudlegt Athæfe/þar fyrer hefur þiñ Gud smurt þig med Gledeñar Vidsmiøre/meir eñ þyna Samlags Brædur. Og kiemur nu þar fyrer Herrañ Christur hier/ a æsettum Tyma/og rydur iñ j Borgena Jerusalem/og audsyner sig ad vera hañ rietta Konungiñ Gydinga/ huørs vegna Folked veiter honum og so Æru/Sumer j þui/ad þeir høggua Kuistu af Trianum/og dreyfa þeim a Veigiñ/Enn sumer j þui/ ad breida syn Klæde nidur vnder hann/ Enn sumer kolludu og søgdu/Hosiaña Syne Davids. Enn ad auk þess sem talad hefur vered/wt af þessu H. Evangelio/ þañ fyrsta Suñudag j Adventu/kann og so hier a añañ hatt/vm þad ad vera talad/ og þad sama j fiorum Smaapørtum.

Hiñ fyrste er/Huør Ordsøk hafe vered Herranum Christo/til þessarar suñar Reysu. Añar vm Vidurbwning til Reisuñar. Þridie vm

Fylgdar

Fylgdarmeñena. Og hiñ fiorde vm Fognud Folksins. Eñ vær vil
ium ad þessu siñe / alleinasta yfervega þad fyrsta Greinarkorned / vm
Ordsaker til þessarar Christi Reysu.

Gud Fader sende oss øllum siñ Heilaga Anda / so vier mættum þetta
yfervega / hans blessada Nafne til Lofs og Dyrdar / eñ oss øllum til Sæ-
lar Gagns / j Jesu Nafne / AMEN.

SO myked sem viduijkur Ordsøkum / huar fyrer ad Herrañ Christur
villde inn rijda j Borgena Jerusalem / þa skulum vier vita / ad þar voo
eru sierdeilis priar Ordsaker til.

Hin fyrsta var su / ad hañ villde þar med vppfylla allt þad / sem vm
hañ var skrifad / og vppa hañ hlydde / bæde epter Spaadoomunum / Fyrer-
myndunum og Offrunum / edur Fornfæringum þess Gamla Testaments.
Christum Spamadureñ Zacharias hafde ædur fyrer spaad / vm Herrañ
9. Cap. / ad hañ munde koma Fatækur / Rijdande æ eirnre Asnu / Zach.
ter Sioon. Ad þesse Spaadoomur sie vppfylltur / þad syner oss nu / og fy-
vppfylla hier med / alla þa Spaadoma / sem hlijddu vppa hans Kualer /
Pijnu og Dauda / huoria hier er oflangt vpp ad telia.

Fyrermyndanernar villde og eirniñ vor Drottiñ Jesus Christus vpp-
fylla / med þessare siñe Tilkomu til Jerusalem / Þuiad suo sem þad / ad
Gud J-færde vora fyrstu Forelldra Adam og Evu / Skiñkyrtlum epter
Falled / Gen. 3. So villde Jesus og eirniñ J-fæera oss j Pijnuñe siñe
(huoria hañ ætte nu ad lijda) sijnum Riettlætis og Sakleysis skrwda.
Og so sem þad / ad Jsaach bar sialfur Breñefoornar vidiñ / æ sijnum
Herdum / Gen. 22. So byriade og so Herranum Christo sialfum / ad
bera siñ Kross til Aftøkustadarens. Joseph var selldur af sijnum Br-
ædrum / Og vegna þess / ad hañ villde ecke saurga Ecktasæng sijns Hus-
bonda / þa forlaug Potiphars Kuiña hañ / og sagde / ad hañ hefde drijgt
Hoor med sier / Huar fyrer hñ var j Myrkuastofu og Fangelse settur /
Eñ þar epter / var hañ þadañ vtleiddur / og settur til Hofdingia / yfer
allt Egyptaland / Gen. 37. Eins ætte þad og so til ad ganga / fyrer
Endurlausnaranum vorum / Herranum Jesu Christo / Hañ ætte Forræd-

eñ ad

eñ ad verda vorra vegna/og j Hendur seliast Gydingum/af synum eigiñ
Læresueine/ Og med þui hañ villde ecke samþyckiur verda O-gudlegu
Athæfe/ þess Vondskufulla og forherta Gydinga Lyds/ þa var honum
Blessudum kastad j Fiøtur/ og Fangelse Daudans/ huadan hañ vard þo
frij a hinum þridia Deige/og var upphafeñ af sijnum Himneska Fød-
ur/til eilijfrar Tygnar og Sooma/og gefed þad Nafn/ sem yfer øllū
Nøfnum er/Phil.2.

So myked sem Fornfæringum þess Gamla Testamentisins vidveik/
þa villde og eirniñ vor Lausnare Jesus Christus/ þeirra Fyrermyndan-
er hier uppfylla/Þui so sem þad/ ad vor Drottiñ skipade/ j þui Gamla
Testamentenu/ad þar skyllde verda tekeñ ein Raud Kyr/sem eingiñ Lyy-
te edur Vanka hefde/ og hun skyllde vtleidast og slatrast/fyrer vtan Her-
bvdernar/Num.19. So atte og eirniñ Drottiñ vor Jesus/ad lijda Pij-
nu sijna og Dauda/fyrer vtan Borgarhlid Jerusalem/Vppa þad/ hann
helgade sitt Folk/fyrer sitt eiged Blood/ Heb.9.

Auñur Ordsøk þessarar Jñreidar/vors Drottins Jesu Christi/var su/
Ad hañ villde þar med fullnægia/ Vilia sijns Himneska Fodurs. Þad
var þegar j fra Upphafe A-lycktad/ j Raade þeirrar Heilogu Guddoom-
sins Þreñingar/Ad su oñur Guddoomsins Persona/ vor Drottiñ Jesus
Christus/skyllde Mañlegu Hollde klædast/og lijda Pijnu og Dauda/fyr-
er allar Heimsins Synder/og Fridþægia oss Meñena so aptur vid Gud/
þessum sijns Himneska Fodurs Vilia/ og ætettu Raade/villde vor liufe
Lausnare ecke a mote seigia/helldur gieckst hañ sialfviliuglega/vnder Ku-
ol og Pijsler vorra vegna/var hlijdeñ allt til Dauda/Jaa/allt til Krossens
Dauda/ Phil.2. Og þar fyrer seiger hiñ heilage David suo/vnder
Personu sialfs Herrans Christi/j þeim 40. Psalme. Sia þu/eg kiem
j Bookeñe er skrifad af mier/þiñ Vilia miñ Gud giere eg giarnañ.

Þridia Ordsøk Herrans Christi Jñreidar/ j Borgena Jerusalem/var
Ad hañ dæe ad endadre þessare Reysu/ Mañkyneinu til Endurlausnar.
Huar af vier meigum sia hina mestu/og Heitustu Elsku Christi/vid oss
aumar og Syndugar Mañeskiur/ ad hañ doo sialfkrafa vorra vegna/
so sem lesa maa/1. Joh.3.

Hier af lærum vier þad/Ad nær sem hellst Gude so þocknast/ad hañ
vill

vill falla oss j burt wr þessum Eymdardal/ jñ j Himnarykis Vist og Sæ-
lu/ þa skulum vier fegner skilia hier vid/ epter Dæme Postulans Paals/
j Pistlenum til Philipp. 1. Cap. Eg gyrnest ad leisa j burtu/ og vera
hia Christo. Og hia Luc. 2. Seiger sa Gamle Simeon/ Nu læt-
tu Drottiñ þiñ Þion j Fride fara/ epter Orde þijnu. Þessum og øllū
ødrum Heilla Dæmum/ vors Endurlausnara Jesu Christi/ ad meiga epter
fylgia/ j Lyfe og Dauda/ j Medlæte og Motlæte/ Þad veite oss Gud
Fader af siñe Naad/ Huørium ad sie Dyrd og Lof/ Vegsemd og Æra/
Nu hiedan j fra/ og ad eilyfu/ Amen.

Gyrnest nockur ad lesa frekare Vtskyring/ yfer þetta Gudspiall/ þeim vijsa
eg til Predikunareñar/ sem stendur fyrsta Suñudag j Adventu.

A Skijrdag/ j staden Gudspiallsins/ Plagast ad wtleggiast Pistellin/ 1. Cor. 11. Cap.

Elskuleger Brædur. Þui þad/ huad eg hefe af Drottne medteked/ þad hefe eg ydur feinged/ Af þui ad Drottiñ Jesus/ a þeirre Nætt er hañ var suikeñ/ took hann Brauded/ giørde Packer/ braut þad/ og sagde. Taked og eted/ þetta er miñ Lykame/ sa fyrer ydur verdur giefeñ/ giøred þad j mijna Miñing. Samuleidis og eirniñ Kaleikiñ/ epter þ hañ hafde Kuølldmaaltyd-ena eted/ seigiande. Þesse Kaleikur er Nytt Testamentum j mijnu Bloode. Giøred þetta so opt sem þier drecked þar af/ j mijna Miñing. Þuiad so opt sem þier eted af þessu Braude/ og drecked af þessum Kaleik/ skulu þier þar med kuñgiøra Dauda Drottins/ þangad til hañ kiemur. Huør hañ etur af þessu Braude/ og dreckur af þessu Kaleik Drottins Overdugur/ sa er sekur vid Holld z Blod Drottins. Eñ huør Madur proofe sig sialfañ/ og ete so af þessu Braude/ og drecke so af þessum Kaleik. Þuiad huør hañ etur og dreckur Overdugur/ sa etur og dreckur sialfum sier Doom/ giørande ecke Greinarmun a Drottins Lykama.

Exordium.

I Fyrre Book Konganña 19. Cap. Lesum vier/ vm þañ Dyr-lega Drottens Spámañ Eliam/ Ad hañ hafe vered so Of-soktur/ af þeirre vondu og O-gudlegu Jessabel/ ad hañ hla-ut ad flya vndañ heñe/ a Eydemórku. Og sem hañ kom-mt þangad/ lagde hañ sig vnder eitt Einerberiatrie af Mæde/ sofnade/ og bad Gud ad taka sig j burt/ Eñ Eingell Drottins kom/ hrærde vid hañ og sagde/ Statt vpp og snæd/ og sem hañ leit j kringum sig/ Sia/ þa lá þar eitt steykt Braud hia hans Hofde/ og ein Kaña med Vatn/ og sem hañ hafde eted og drucked/ lagde hañ sig aptur ad sofa/ Og Eingelliñ kom aptur j añad siñ/ took á honum og sagde/ Statt vpp og snæd/ þui þu att lángañ Veg fyrer Hondum/ Og hañ stood vpp/ át og drack/ og gieck j Krapte þeirrar Fædu/ j 40. Daga og 40. Nætur/ allt til Guds Fi-alls Horeb.

Þesse Flootte Spámañsins fyrer Jessabel/ setur oss fyrer Sioner/ Flootta vorn/ sem vier verdum ad hafa hier j Lijfe/ á medan vier erum j þessu Daudlega Hreise vors Lijkama. Þui huad er Lijf vort og Vingei-ugne hier j Heime/ añad eñ sijfelldur Flootte/ Ofsokner og Armæda. Sæker ecke Diøfulliñ epter/ ad æneita og fordiarfa oss/ á Noott og Dei-ge/ vakande og sofande/ ecke sijdur eñ Jessabel/ sokte epter Lijfe Spámañ-sins. Eñ hier kiemur ecke til vor eirn af Einglunum/ sem Gud skapade j Vndverdu/ og kallast Þionustusamer Andar/ helldur sialfur Soñur Guds/ sem er Eingell þess Mykla Raads/ og færer oss ecke Braud og Vatn/ so sē Eingelleñ Spámañenū/ helldur sitt eiged Holld og Blood/ til ad eta og drecka/ j Alltaresins Sacramente/ hvrar Fædu/ ef vier verd-uglega neytū/ þa kuñū vier j heñar Krapte & styrkleika/ ad ganga til Gu-ds Fialls Horeb/ þad er/ ad jñkomast j þa eilijfu Himnarijkis Vist/ og Sælu/ huar oss mun vm alla Eilijfd/ alldrei Hungra nie þyrsta/ ei hell-dur af Diøflenum nie hans Arum/ Of-sokter verda. Vm þessa andle-ga Fædu/ ad heyra nockud flegra talad/ giefur oss Ordsok þesse vor vpp-leseñ Texte/ sem skrifadur stendur/ j fyrra Pistle til Corenth. 11. Cap.

Og eru þad sierdeilis fim Punctar/ sem eg vil Amiñast/ og afhræra þetta

Þetta Næverduga Giestabod/ Herrans Jesu Christi Kuølldmaaltijdar/ j huoriu hann frammreider oss og giefur/ sinn allra Helgasta Lijkama og Blod j/ med/ og vnder Braude og Vijne.

Hinn fyrste skal vera/ huør þetta Alltaresins Sacramentum hafe innsett sem er/ vor Herra Jesus Christus.

Annar/ huenær hann hafe þad innsett/ sem er/ A þeirre Nootku/ sem hann var Forrádinn/ af Judas Suikara sijnum.

Þridie skal vera þar vm/ huad þetta Sacramentum sie/ sem er (epter Vtleggingu vors gooda Lærefødurs Lutheri) Holld og Blood Herrans Christi/ vnder Braude og Vijne.

Fiorde/ huøriunn hann hafe þad innsett/ sem er sijnum Læresueinum/ vnder huørra Nafne/ ad innelykiast aller Christner Menn.

Fimmte og sijdaste/ skal vera þar vm/ haur fyrer hann hafe þad innsett/ sem er/ ad vier skylldum minnast a hans Dauda og Pijnu/ og alla hans Forþienustu.

Þegar Christur spurde Petur ad/ og adra Læresueina sijna/ huørt þeir villdu og so yfergiefa sig/ so sem huner adrer sem hann hafde Predikad fyrer/ Þa suarade Petur/ bæde sijn og annara Læresueinanna vegna. Herra/ Huert skulum vier fara fra þier? Þu hefur Ord Eilijfs Lijfs/ Joh. 6. J þessum Innsetningar Ordum Herrans Christi Kuølldmaaltijdar/ er Ord eilijfs Lijfs. Giætum þess vegna ad þeim/ so framt sem vier villum helldur hreppa eilijft Lijf/ enn eilijfan Dauda/ og bidium Gud ad innsigla þ j/ vorum Hiørtum/ Gud giefe þad j Jesu Nafne.

Fyrste Parturinn.

NV vm þad fyrsta Ordid/ sem er so hliodande/ Vor Herra Jesus Christus. Þesse same Jesus/ sem hier verdur gieted j Vpphafe Pistel sins/ hann hefur þetta Sacramentum innsett/ Enn þui kallast hann VOR/ þui hann var oss fyrerheitinn/ sijdann sendur j Holldted/ Pijndur/ Deyddur/ og vpp aptur risenn/ og allt þetta vorra vegna/ enn ecke sinna/ Þui er haun vor. Þar næst/ kiemur Ordkorned/ HErra. Hæst er Herra boded hia Þrælunum/ Vær erum Þrælar hans aller/ hlijdum þui þa/ sem þesse goode Herra/ og Trwfaste Hirder seiger. Huad heiter hann? Jesus/ Sælu

 Hialpare:

Hialpare/Endurlausnare/Christur vor smurde Kongur/adsle Kieñemad-
ur/og Spæmadur. Phariseariñ sagde ꝼordum/Luc. 18. Jeg er ecke
so sem adrer Meñ/Eñ þad mæ betur sañast æ Jesu vorum/ hañ er ecke
so sem adrer Meñ/Lygegiarner edur ꝼallvallter/ sem lijtt mæ trwa/ Hañ
er Skapare vor/Hañ er Endurlausnare vor/ hañ er Gud sa sem leider
oss j allañ Sañleika.

Hier af hoꝼum vier þañ Lærdom/ Ad huad hañ seiger oss/ j þessum
sijnū Iñsetningar Ordum/þad er satt/Og huad hñ heiter oss/þad er stod-
ugt og bregdst alldrei. Hañ seiger oss/ad hñ gieꝼe oss sitt allra Heilag-
asta Holld med Braudenu/j Sacramentenu/og sitt Blood med Vijnenu
Þad er satt/ huad sem Dioꝼulliñ þar æ moote seiger. Hañ heiter oss/
ad vier skulum eiga Holld sitt og Blood j Sacramente þessu/ og alla
þess Forþienustu/þad stendur stodugt hia ollum þeim sem æ hañ trwa/
og ecke eꝼa hans Fyrerheit.

Huggun þa hoꝼum vier oss hier aꝼ ad taka/Ad þetta er VOR He-
rra/ sem þetta Sacramentum heꝼur iñsett oss til gooda. Þetta eru ecke
Einglarner/sem oss eru þo gieꝼner til Þienustu/ Eñ sijdur Ovinuriñ/
sem oss stundar ad skada og suijkia/helldur er þetta VOR Herra/sem æ-
tijd er vor Askvin/huorniñ sem vier Þrælarner breytum vid hañ. Þeir
Maccabei ꝼordum hoꝼdu j Strijdsmerke sijnu þesse Ord/ Huor er suo
sem vor Gud. Vier skulum haꝼa j voru Andlegu Strijdsmerke/þesse
Ord/Huor er so sem vor Gud og Herra Jesus Christus. Vnder þessu
Merke vuñu þeir margañ ꝼagrañ Sigur æ sijnum Ovinum. Eñ vnder
voru Merke/ sem so stendur j Vpphaꝼe/ VOR Herra Jesus Christus/
Þar er oss Christnum Moñum ollum Siguriñ vijs.

Amiñingar korn skulum vier og so taka oss af þessum Vpphaꝼs Ord-
um Iñsetningareñar/ sem er/ Ad trwa einꝼalldlega/og stoduglega/ þui
sem Christur seiger oss hier/ og læta oss ecke ꝼara midur eñ Læresueinum
hins Heidna Pythagoræ ꝼordum/Þui þa nockur villde Disputera æ mote
þui sem hañ haꝼde kient þeim/þa hoꝼdu þeir engua Vorn æ mote þeim
sem vid þa Disputerade/ vtan þessa/hañ heꝼur kient oss þad/ hañ heꝼur
sagt þad/þui er þad satt. Pytagoras var einꝼalldur Madur/þo hann
være lærdur/og kuñe snarlega ad ꝼara villt/Eñ vor Herra Jesus Christus

er Gud og Madur/og þer alldrei villt/og kieñer alldrei rangt. Þad skal nu so vera um þad fyrsta.

Añar Parturiñ.

ANNar Puncturiñ er þar um/huenær ad Endurlausnariñ vor Jesus/ hafe jñsett Kuølldmaaltijdar Sacramente þetta/sem er/Ecke a Glede Dogum sijnum/huøria hañ faa hafde hier j Heime/Ecke helldur a þeim Deige/þegar hañ var j Brudkaupenu j Cana/og var þar Gladvær/med Gladværum/og fagnade med Fagnendum/ suo sem Postuliñ Paall skipar oss ad vera/ Helldur jñsette hañ þad/a sijnum sijdasta og stærsta Hrygdar tijma/þad er/a þeirre Noottu/er hañ Forradiñ var/so sem hier stendur j Textanum.

Nu med þui hañ hafde leinge ádur til forna/ brued sig under þeñan Sorgartijmañ/Þa skulū vier vita og læra hier/ad hm̃ hefur þa eckert Ord O-forvarandis af Muñe falled/helldur hefur hañ þa hid allra skyrlegasta/ og j einfalldasta máta/ talad vid sijna Læresueina/ og vandad og valed huort Ord j þessu sijnu Testamente.

Huggun su sem vier høfum hier af/ ad Jesus vor jñsette sitt Sacramentum/ A þeirre Noott sem hañ forradiñ var/er su/ Ad vier meigum auglioslega sia/ ad O-seigianleg hefur mátt vera Elska vors Drottins Jesu til vor/þar hañ gleymde øllum þeim Kuølum/ sem hañ átte sialfur ad lijda/eñ liet sier vera umhugad/um Saaluhialpar Efne vort/og Jñsetning þessa Sacramentis/Og sañast hier nu þad/sem eg j upphafe ad an Amintest/ad hañ Elskade sijna allt til Enda.

Almeñelega geingur þad so til/ad þegar Daudakuøliñ liggur sem hardast a/þa slaa Meñ øllum ødrum Þaunkum fra sier/ eñ hyxa alleinasta um sijna nærverande Kuøl og Pijnu. Eñ Jesu vorum gooda Hirder fer ødru vijs/hañ slær fra sier øllum Kuala Þaunkum/ Eñ lætur sier vera mest umhugad/ad jnnsetia oss þa Lijfkroptugu Saalarfæduna/ Holldsins og Bloodsins sijns. Þad er fyrer eina Furdu uppteiknad/um Constantinū Keysara/ huørniñ hañ handlade vid siñ Ovin Julianum/þui þa Julianus hafde sett sig upp a mote honum/ og teked fra honum Land og Lyde/þa fyrergaf hñ honū þad ecke alleinasta/helldur giørde hñ og so ad

Erfingia sijnum/ og Eptirkomara j Keysaradæmenu/ þegar hañ hafde Goott teked/ og meinte hañ munde ecke leingur lifa. Eñ meira er ad furda sig uppa Naad vors Herra Jesu Christi/vid oss auma Meñ/ Vier vorum honum frafallner/ og samt sem ædur fyrergiefur hann oss/ ecke allo einasta þetta Brot/ helldur og eirniñ tekur hann oss til alls Arfs epter sig/ æ þeirre sømu Nottu/sem hann var þo Forrædeñ vorra vegna/ Huorn Arf hañ Jñsiglar oss/ j Sacramente sijns Hollds og Bloods.

Hugganarsamlegt er oss þad og so/ ad hañ innsetur oss þetta Dijrmæta Sacramentum sijns Hollds og Blods/ æ sijdasta Tijma sijns Lijfs/ Huar med hañ ævijsar/ad hañ vilie oss ecke yfergiefa æ sijdasta tijma vors Lijfs/ helldur lata oss þetta Sacramentum/ sem allra Kroptugast verda/ þuiad oss liggur þa og so mest æ.

Vær skuluñ og eirniñ hier af/hafa þessa Aminning/ad so sē Christur innsetur þetta sitt Sacramentum/hellst æ Burtferdar tijma sijnum/ So eigum vier og so/ætijd rækelega þetta Sacramentum ad tijdka/Eñ þo einkanlega/ og allra hellst/ æ vorum Burtferdar tijma/þa vier eigum ad skiliast vid þeñañ Heim.

Þar næst og j aññañ mata/ Lijka so sem Endurlausnariñ vor Jesus/ giefur þetta Sacramentum/fyrst sijnum sorgande og skiulande Læresueinum/ So skulum vier og lijka/ þetta Naaleita Sacramentum/einkanlega og hellst brwka/þa Samviskañ særer oss/og vier kuijdum fyrer/ad vier munum missa Naad/ og andlega Naveru vors sæta Endurlausnara/ vegna vorra synda. Þad er nu um Tijmañ.

Þridie Parturiñ.

NU vilium vier heyra/huad þetta Sacramentum Alltarissins sie/ eda huorier Hluter þar iñe afhendest og medtakest. Þar um kuñum vier ecke riettara ad kieña/ edur seigia/ eñ vor goode Lutherus ævijsar oss/ j vorum litla Catechismo/Ad Sacramentum Alltarissins/ sie sañarlegt Holld og Blood/vors Herra Jesu Christi/under Braude og Vijne/Innsett oss Christnum Moñum/ad eta og drecka. Huar af audsied er/ ad tueir Jardnesker Hluter/sem er Brauded og Vijned/samteingast j þessu Sacramente/vid tuo Himmneska Hlute/sem er Hollded og Blooded Christi.

Huortueggia

Huørtueggia medtekum vier/ og huørtueggia þetta/ afhender oss Kraptur Pyñuñar/ og Forþienustuñar Jesu/ sem þetta huørtueggia/ med Truñe og sañre Jdran medtokum.

Lærum hier af/ huad trwlega/ og Nakuæmlega/ ad Jesus vor hondlar hier vid oss/ j þessu Sacramente/ Ecke giefur hañ oss Holldet og Blodet sitt/ samteingt vid nockra vidurstyggelega/ edur hrædelega Hlute/ helldur samteingt vid þa Hlute/ sem Mañsins Natturu falla best j Gied/ og Nytsamlegaster eru til Næringar/ so sem ad eru Braudet og Vijned. Vel nærer nu og gledur Braudet og Vijned Hungradañ Maga/ Eñ laangtum betur nærer og gledur/ Holldet og Blodet Endurlausnarans vors/ bæde Sal og Lijf Jdrande og trwande Mañeskiu/ j Sacramentenu/ Og er oss þetta bæde Huggun og Lærdoomur.

Vær skulum og so taka oss hier wt af Amiñing/ til ad vera Þolenmooder/ bæde j Krosse og Motgange. Braudet sem oss afhendest j Sacramentenu hlijtur margt ad lijda/ ædur eñ þad verdur Braud/ Þad verdur bæde ad malast vnder Kuørn/ Þad verdur ad sigtast j Staldreñū/ Þad verdur og so ad bakast og steykiast j heitum Ellde. Lijka eirnñ Vijned/ a medañ þad vex a Eykeñe j Vijnberiunum/ þa hlijtur þad ad lijda bæde Hita og Kulda/ Frost og Bruna Vedrattuñar/ Sijdañ hliota Vijnbereñ ad pressast hart vnder Vijnþrwguñar Skrwfu/ ædur eñ Vijned kiemur wt wr þeim. Eins eigum vier Christner Meñ (huørium Drottiñ giefur þetta Heilaga Sacramentum) ad lata oss vel lynda/ huad sem vier j þessu Lijfe hliotum ad lijda/ þad heiter ad taka viliugur Herrans Christi Kross vppa sig/ og hønum epter ad fylgia/ suo sem Presturiñ wtleggur þad/ fyrer Vtdeilingu Sacramentesins fyrer Alltarenu. Gleymum ecke þessare Amiñing/ þui þad er oss vijst/ epter Forsøgn Postulans/ 2. Tim. 3. Ad huørier sem Gudrækelega vilia Lifa/ þeir hliota marga Offsokn og Motlæte/ a adskiliaulegañ hatt ad lijda/ Og bera so Bemerke Jesu Christi/ a sijnum Lijkama/ huar til vier ættum ætijd fwser ad vera/ þui Verdkaup vort er mykeð a Himnum.

J añañ Mata høfum vier hier og so Amiñing/ wt af þeim synelegu Elementum Brauds og Vijns/ sem er/ huørniñ vier skulum elska huer añañ Jñbyrdis/ þuiad lijka so sem/ ad af morgum Mielkornum/ verdur

eitt Miel/Og eitt Deig/Og eitt Braud vm syder/So eigum vier i chri-
stelegre Elsku/saman ad vaxa/til eins andlegs Lijkama/huers Hofud ad
er Christur. Item/So sem i Vijnenu/eirn Dropeñ leggst til añars/og
hiñ þride til þeirra tueggia/þangad til þar verdur vm syder fullur Mæ-
ler Vijns af/So eigum vier fyrer Kiærleikañ/ ad vaxa og þroast sinbyrd-
is/so vier verdum Drottne vorum/þad rietta Gledeñar Vijn/og honum
vel smackande. Hier vppa hlijdet nu Amiñingiñ/ sem Pistuliñ hefur til
Folksins fyrer Alltarenu/þar hañ seiger/ad huor skule añañ elska/so sm̄
Christur hefur oss elskad.

I þridia lage/þar Drottiñ tekur Braudid/giører þacker sijnum Hi-
mneska Fødur/ Item/ Kaleikiñ og blessar hañ. Þa skulum vier hafa
þar af þessa Amiñing/Ad vier epter blessadre vijsu vors Endurlausnara
Jesu Christi/þockū Gude Fodur/og hm̄ hiartanlega þar f/ad hñ hefur
læted briota Mystere sijns Lijkama/ vorra vegna/og giefed oss Lijkama
siñ og Blood/ til eirnrar andlegrar Sælar Fædu og Dryckiar. Vier
skulum og so miñast hier/ æ þa eilijfu og Osundurslijtanlegu Eining/
sem skiedur æ millum vor/og Christi Lijkama og Bloods/ i þessare Sæ-
luhialplegu Fædu/Holldsins og Bloodsins Christi/ Þui suo sem þad er
Omogulegt/ad þa Fædañ hefur Hylldgast med Mañenum/ad hun ver-
de adgreind fra Mañsins Lijkama þadan i fra/ huersu smatt og smatt
sem Lijkamiñ være i sundur saxadur/ So er þad og suo Omogulegt/ ad
Holld og Blood Herrans Jesu Christi/ æ hueriu vier hofum suo leing-
ge fædst i Sacramentenu/ verde adskiled fra Sælu og Lijkama/ Rietta
truande og Idrande Christeña Mañа. Þesse Fæda er Kroptugre eñ
ødur Fæda/hun melltest ecke nie smelltest med oss/ Helldur melltir hun
oss og smelltir/so hun giører oss af Syndugum Meñum Riettlata/af
Bolvudum Blessada/Af Reideñar Bornum/Nadareñar børn/ Af Da-
udum Lifande/ Og af Fordæmdum Moñum/ Saluholpna Meñ/ Þui
kañ oss eingiñ ad hrifsa edur næ/vr Hondum Christi/Eph.2. Helldur
huort sem vier lifum eda deyum/ þa erum vier þo samt Drottins.

Fiorde Parturiñ.

I fiorda

J Fiorda Partkornenu/loßade eg ad tala þar vm/huørium Herran Chr-
istur heßde þetta Sacramentum innsett/ sem er/ sijnum Læresueinum/
Hui so stendur j Jnnsetningar Ordunum. Vor Herra Jesus Christus
A þeirre Naatt sem hann Forraaden var/ Took hann Brauded/ giørde
Packer/ Braut þad/ og gaf sijnum Læresuemum. Sømuleidis
epter Kuølldmaaltijdena/ Took hann Kaleikinn/ Giørde Packer/ Gaß
þeim hann og sagde/ drecked aller hier af/ et cet. Þessum Ordum tal-
ar nu Christur ecke alleinasta til sinna Postula/ helldur til allra Christenna
Manna/ þuiad þeir sem ædur j Vpphaße/ hietu Christi Læresueinar/ þeir
voru kallader epter æ/ j Antiochia Christiani/ edur Christner Menn/ þeg-
ar þeirra Tala þiolgade/ sem lesa maa j Postulanna Giørningum/ 11. Cap.
Og er þad þui eitt og hid sama/ huørt ad j Jnnsetningar Ordunum stendur
sijnum Læresueinum/ eda sijnum Christnum Mønnum. Jn Summa ad
seigia/ Christi Læresueinar/ og Christner Menn/ eru aller þeir/ sem medte-
ked haßa þa heilogu Skijrn/ og þar med æ Hendur geingest/ sijnum Gu-
de og Endurlausnara. Hinn heilage Chrisostomus Læreßader/ talar
hier merkelega vm/ og seiger/ Ad lijka so sem Jsraels Folk/ þreck ecke ad
smacka þad sæta Himna Braud/ fyrr enn epter þad/ þad var komed j gie-
gnum Haßed Rauda/ So verdur og eirninn/ ongum þeim/ þad Himneska
Manna/ Holldsins og Blodsins Christi/ j Munn lagt/ edur meddeilt/ vt-
an þeim/ sem ædur haßa læted sig skijra/ og Endurfæda/ j þui Rauda
Haßenu Skijrnarennar. Hier leggst og so Ordkorn til/ j Jnnsetningar
Ordunum/ þar Christur seiger/ Drecked aller hier af. Huar af vier
lærum/ Ad Lærdoomur Papista/ er eirn Villu Lærdoomur/ þar þeir leißa
ecke Leikmønnum/ edur Ovijgdum Mønnum ad bergia vtan æ Brau[illegible]
enn loßa þeim ecke ad drecka af Kaleiknum/ af huørium ad Christur sagde
þo/ ad ALLER skylldu drecka/ huar yßer ecke er j voru Lande ad klaga/
Gude sie Loß.

Þar næst skulum vier athuga hier/ ad Christur vtdeiler øllum sijnum
Læresueinum þetta Heilaga Sacramentum/ lijka vel Petre sem honum
afneitade/ eirninn Thomase sem ecke villde trua hans Vpprisu fra Da-
udum/ og þad furdanlegast er/ lijka vel Suikaranum Judas/ sem hann þor-
ried þo og sueik/ med einum Suikara Kosse. Og meigum vier hugga

 oss hier

oss hier vid/ad Christur er ecke komiñ til þess/ad kalla Riettlæta/helldur Synduga til Jdranar/so sem Mattheus seiger/ 9. Cap.

Morg slurlud Skiepna mætte so seigia og þeinkia/Med þui ad Christur er Heilagur/og an allra Synda/og hans Holld og Blood er eirna eiginn heilagt/Þa kañ skie vill hañ ecke hafa j þessu Giestabode vtan Heilaga og hreina Gieste. Þar a moote heyrum vier hier/oss til mestu Huggunar og Hugsuolunar/ad Christur hafe gefed Holld sitt og Blood/sijnum Lærisueinum/ Eñ huad aumur og veykur Hoopur hans Lærisueina hafe vered j þañ tijma/þad er augliost af þui/ ad þeir hneyxludust fyrst aller a honum/og flwdu sijdañ j burt fra honum/þegar hans Kuol byriadest/so sem þar vm stendur j Pijningar Historiuñe/samt og ædur jnnsetur Jesus vor þessum Storsyndurum sijna Kuølldmaaltyd. So Hugge sig nu aller Syndarar/ huort þad eru helldur Karlar eda Kuiñur/hier vid/ Ad þo vier sieum øll Gietiñ og fædd j Syndeñe/og þo vier vitum vel/ ad j voru Hollde byr eckert gott/og þo vier hrosum jafnframe/af Mañlegum Breyskleika/huad ecke er Vndur/ fyrst sa Riettlæte fellur siosiñum a Deige/þa samt sem ædur skalum vier ecke ad helldur Ørvænta/ helldur Hugga oss þar vid/ad vor Himneske Raphael/er ecke komiñ j þeñañ Heim/vegna þeirra Heilbrygdu/ þui þeir þurfa ecke Læknarans vid/ so sem Christur sialfur seiger/helldur vegna þeirra siuku. Og þess vegna hefur hañ jnnsett þetta heilaga Sacramentum/alleinasta fyre sundurknosadar og hrygguar Samvitskur/so sem vier og eirneigiñ syngiū j Psalmenum. Tru þu riett suo ecke efest/ Olyrkuum su Fædañ gefest/ huørra Samvitsku Synden lyr/ Sorg og Mæda j Hiarta byr. Item/ Jesus til sijnu aumum bijdur/eg vil Myskun veita ydur/Heiler giyrnast ei Grædarañ/Gagnlaus lyst þeim su Ment hañ kañ. Og skal þetta nu vera Huggun vor/vt af þeirre fiordu Greiniñe.

Amiñing skulum vier og so taka oss hier/ af þessum Innsetningarennar Ordum. Og gaf sijnum Lærisueinum. Sem er þesse/ Ad ef vier vilium ganga riettelega/og Verduglega til þessa Sacramentis/og hafa Not og Gagn þar af/ þa eigum vier ad hafa a oss Art og Sid Christi Lærisueina/einkum j þui/ad vilia længtum helldur ganga fra Eignum og Odulum/fra Kuiñu og Børnum/og lijka vel fra sialfu Lijfinu/

ennu/enn þad /vier gaungum fra vorum Lavarde og Læremeystara/ Herranum Jesu Christo. Vier eigum og so/ ad hafa þad Kienneteikn a oss/ sem Christur skipar sijnum Læresueinum ad hafa/ og lata sig af þeckia/sem er/ad elskast innbyrdis af Hiarta. Þar vm hefur adur nockud vered auiked.

Hier vt af skulum vier taka oss þessa Vidvorun/sem er/Ad vier gangum ecke O verduglega til þessa heilaga Sacramentis/med þui/ ad oss giefast hier so Dyrmæter Hluter/sem er Holld og Blood sialfs Christi/ vnder Braude og Vijne. Þad er liooft af Ordum S. Paals/I. Cor. II. Ad huorier sem Overduger ganga til þessa Sacramentis/þeir eta og drecka sialfum sier Doom/og eru þar med seker vid Holld og Blood Drottins. Enn huorier eru þa Overduger Giester þessa Sacramentis? Þeir eru Overduger Giester/sem ecke hafa Angur og Trega fyrer sijnar Synder/ Og þeir sem enguann godann Asetning hafa/ til ad bæta og betra Lifnad sinn og Framferde/Þesser somu eta og drecka sialfum sier Doom. Huad hrædelegt Hefndar straff er þetta/ad eta og drecka sialfum vier Doom/ og ad verda sekur vid Holld og Blood Drottins? Stundlegann Dauda doom þiker morgum þungt ad lijda/ Vier siaum þær skiepnur/sem til Dauda eru Dæmdar/huorsu skialfande og titrande þær eru/af Ogn Strassins/sem yfer þeim hanger. Enn huersu hrædelegra mun þad þa vera/ad verda fyrer þeim eilijfa Dauda Doomenum. Gud forde oss þeim Doome j Jesu Nafne.

Annad Straffed sem kiemur yfer O-verduga Gieste/ Christi Kuollds maaltijdar/er þad ad vera sekur vid Holld og Blood Drottins/Huad er þad annad/enn ad vera so sekur sem Judas/ sa sem Forrièd sinn Herra? Eda suo sem Herodes/sem Spottade og Gabbade hann? Eda so sem Pilatus/sinn Dæmde hann þuert a mote Samvisku sinne til Dauda? Eda ad vera so sekur/sem þeir Ogudlegu Strijdsmenn/sem sloou Jesum/ og hræktu j hans blessudu Asionu. Hrædelegt er so sekur ad vera. Siaum þar fyrer til/ad vier gaungum med saare Jdran til þessa Giestabods/so vier verdum ecke fundner j þessum Ogudlega Hoop/ Huad annad er ad eta og drecka Holld og Blood Christi j Sacramentenu(huad ollum veitest/sem til Altarezins ganga þess Erendis) Enn annad er Nytsamlega/ og sier til

Sæluhialpar/ ad eta þad og drecka/ og þad veitest ecke vtan Idrande Mañeskium. Ef eirn goodur og Dyrmætur Riettur være fyrer þig eda mig/ a Bord boriñ/ og vid færum og kostudum honum j Suijna Stock eda Suijna Trog/ mundum vid þa ecke þikia hiner Heimskustu og Suivirdelegustu Meñ/ ad spilla so einum Dyrmætum Riette/ Þo er enn Suivirdalegra/ ad medtaka Holld og Blood Christi/ j hreckvijsañ Muñ/ Idrunarlausañ/ Trwarlausañ og Gudrækníslausañ. Vorustum þar fyrer/ miñ Brooder og Syster/ ad gieffa Holldenu og Bloodenu Herrans Christi/ slijkañ andstyggelegañ og fwlañ Judas Koss. Hier eiga og so Kieñemeñerner/ ad taka sier Vara fyrer þui/ ad vtdeila þetta Naleita Sacramentum þeim Overdugu/ sem alldrei vilia af jllu læta/ og byria fyrre eitt Hneyxle/ eñ þeir hafa fullgiort añad. Þuiad Drottiñ seiger med klærum Ordum/ til siña Lærefueina/ hia Matth. 7. Eige skulu þier giefa Hundunum Helgedoom/ Varped eige helldur Perlum ydar fyrer Suijn/ Helldur byriar Prestunum/ ad vndervijsa slijkum forhertum Samviskum/ j huoriu Sælarfære þær sieu staddar/ og taka þeim alvarlega Vara fyrer Guds stranga Doome/ og þeirra sialfra eilijfre Fyrerdæming/ þui giora Kieñemeñerner riett/ þo þeir vijse þeim fra þessu heilaga Sacramente/ sem Openberer eru ad Stoorsyndum og Hneyxle/ suo sem hiñ H. Chrisostomus seiger/ Þeir sem Ofrijke fremia/ edur j añañ mata O=hreiner eru/ skulu ecke takast til þess Næverduga Sacramentis. Þetta skal nu vera Vidvermiñ/ vt af þeim fiorda Partenum.

Fimte Parturiñ.

J Fimta og sijdasta mata/ lofade eg ad miñast a/ huorniñ/ og huar fyrer/ vier skulum brwka þetta heilaga Sacramentum Alltaresins. Þat vm tala so Jñsetningar Ordiñ. Giored þetta/ so opt sem þier Dreckid þar af/ j mijna Miñing. Fyrst skulum vier vita/ Ad huar sem Handterad er þetta Heilaga Sacramentum/ þa a þad ad vera Handterad/ epter þeirre Adferd/ sem sialfur Herrañ Christur jñsette þad j fyrstu/ þad a huorke ad aukast ne vanast/ þar fyrer a Brauded og Vijned ad blessast/ med Drottenlegre Bæn/ og Jñsetningar Ordunum/ þui so kiendir j Textanum. Took hañ Brauded/ giorde Packer/ og braut þad

z gaf synu Læresueinū. Sømuleidis z eirnin Kaleikin/epter Kuøldmaaltijdena/og sagde/Dreckid aller hier af. Nier skulum vier nu vita/ad Kraptur Sacramentesins kiemur ecke af Ordum Prestsins helldur af þeim Almattugu Jnnsetningar Ordum Christi/ Og lijka suo sem þad Ord/sem Gud sagde j Upphafe Skøpunareñar/til allra Lifande Skiepnañ Vaxed og margfalldest/og uppfylled Jordena/hefur eñ nu j Dag siñ Krapt. So hefur og so vor DRottenleg Bæn/og Jnnsetningar Orduñ eñ nu siñ Krapt/ til ad vijgia/og Kroptugt ad giøra/ þetta Heilaga Sacramentum/ huar sem þad er riettelega Lijdkad/j ølluñ Heimenum/Eñ þesse Blessun DRottenlegrar Bænar/og Jnnsetningar Ordaña/giører eñ þa ecke Sacramentid/ utan þar sie bæde sa sem utdeiler/og hiner/ sem til Alltaresins ganga/ þui Drottiñ seiger/ ad vier skulum medtaka þad/eta og drecka þad. Eñ þo ad Blessuniñ sie sogd yfer Braudenu og Vijnenu/og sijdañ geymt/eñ ecke brukad/þa er þad ecke Sacramentum/Huad sem Papistar þar a mote kieña. Eñ so a þad til ad ganga j Christelegre Samkundu/ad Presturiñ take Braudid/ blesse þad/ og afhende þeim sem til Guds Bords ganga/ Item Kaleikiñ/og giefe þeim ad drecka af hønum/ Þegar þad Verk er nu framkuæmt a badar sijdur/þa loksins er þad Sacramentum Hollsins og Blodsins Christi.

Þesse Ord sem hier standa seinast j Jnnsetningar Ordunum Christi/ Giøred þetta j mijna Miñing. Kieña oss/Huar til vier skulum bruka þetta heilaga Sacramentum/sem/til eins Pants/ Skijrteinis og Jnnsiglis/uppa þa Oseigianlegu Elsku/sem Jesus Endurlausnare vor/hafde til vor/þar hañ leid fyrer oss Pijnu og Dauda/huar fyrer vier eigum hñ ad lofa og prijsa/ allt þangad til hañ kiemur til þess sijdasta Doms.

Huggun þa skulum vier taka oss hier/ut af Nidurlage Jnnsetningar Ordaña/ad med þui ad Drottiñ vor Jesus Christus/skipar oss ad giøra þad/Þad er/ad ganga til Guds Bords/j sijna Miñing/þa lætur hñ þar med j liose/ad hañ vill vier skulum opt miñast a þa Velgiørninga sem hñ auglysgade oss j Pijnuñe/og afhender oss j Sacramentenu Alltaresins/huorier Velgiørningar ad eru/ Fyrergiefning Synddaña/ og Eilijf Saluhialp/So opt/ og eñ optar/ vill hañ sialfur miñast a alla þessa Velgiørninga/og alldrei lata sig þeirra Jdra/oss til eilijfra Saalarnota

J Genesis B. 43. Lesum vier/ vm þa Illu og Ogudlegu Josephs Brædur/ad Joseph hafe vm sijder fyrergiefed þeim/þau suik/sem þeir syndu honum j þui/ þeir selldu hañ j Framande Land j Þrældom/ Og þar a ofan til meire Elskumerkis/hafe Joseph haft þa til Giesta/ vid sitt eiged Bord. Eñ Gud kome til/ Huad mykell Mismunur er hier j mille Christi / og Josephs? Langtum meire Armædu hefum vier bakad Jesu Christo vorum blessada Broodur/ helldur eñ Josephs Bræ dur kuñu nockurn Tijma sialfum Joseph ad baka. Huar vm Spamadurinn so talar/Þu hefur mier Armædu auked/mz þijnū Syndū. Es. 49. Samt sem ædur setur hañ oss vid sitt Bord/ j Sacramentenu/og giefur oss Þusundsinnum Þusund/dijrmætare Fædu og Riette/eñ Joseph kuñe ad giefa Brædrum sijnum/þar hañ a Bord ber fyrer oss/ sitt Holld og Blood/huad er ad Reikna Josephs Riette vid slijka Fædu? Joseph hafde Brædur sijna einu siñe til Giesta/Eñ Brooder vor Jesus/hefur oss til Giesta so opt sem vier vilium/ og oss Hungrar og þyster epter hans Maaltijd. Og vegna þess ad Joseps Brædur feingu ecke mørg Giestabod hia honum epter þad/þa vrdu þeir hrædder/þa Fader þeirra dóo/ ad hañ munde miñast þeirra til Ills/og bædu hañ þui Fyrergiefningar apftur vppa nytt. Þeñañ Kuijda hefur Jesus vor fra oss teked/ Hañ bijdur oss ecke einusiñe til Giesta/helldur opt/Jaa/so opt sem vier viliū og gyrnunst. Þar fyrer/so opt sem þu geingur til þess Heilaga Sacramentis/og Kuølldmaaltijdar Drottins/þa lættu þier koma til hugar/huad þar stendur vm þañ sæla Johañem/sem er/ad hū hafe leiged a Brioste Jesū vm Kuølldmaaltijdena/Eñ laangtum sælre erum vier/þar vier liggium so a Briooстum Jesu/ad vier etum hans Holld og dreckum hans Blood/ ecke verdur Jesu vorum nær komest j þessu Lijfe/ eñ so.

Ad sijdustu vilium vier taka oss hier eina ægiæta Similitudinem/ edur Epterlijking/vt af einum goodum Hwsfødur/og framande Giest/ sem til hans kiemur/ og þiggur hans Veiting til Matar og Dryckiar/ huorniñ þad/ad sama Giestkomande Mañe/bere og hæfe ad skicka sier og hegda/ vid siñ Velgiørdamañ og Veitara. Fyrst/ er þad halldiñ heimskur og Osuiñur Madur/sem ecke vill koma til Giestabods/þa hañ er bodiñ af einum Ypparlegum Herra/edur sier mykly ædre/helldur þo

smærer

smæer hans Virduglegt Tilbod/ So eru og aller þeir heimsker/ og Do-
fuuier Meñ/ sem ecke vilia koma til Herrans Christi Kuølldmæltydar
nar hañ þeim bijdur/ eñ hañ bydur þo jafnlega/ einum og sierhuorium/
med þessum æstrædlegum Ordum/ seigiande. Komed til myn aller/ þier
sem Erfided/ og Þunga erud þiæder/ eg vil Endurnæra ydur/ Matt. 11.
Þar næst er þad eirn Heimskur og Dærlegur Drusse/ sem flanar og fle-
ter sier so til Bords/ eda Mæltijdar/ ad hañ hefur ecke þueiged Audlit
sitt og Hendur/ ædur eñ hañ geingur til Bordsins/ hia sijnum Herra og
Veitara. So eru og so/ aller þeir Overduger Giester Herrans Christi
Kuølldmæltijdar/ sem ecke hafa þueiged sig/ i heitum Jdrunartærum/
ædur eñ þeir ganga til þess heilaga Alltaresins Sacramentis. Eñ Hand-
lijned/ edur Vatnsþurkañ/ sem þeir eiga ad þurka sier æ/ eru Nædar Fy-
rerheit Lifanda Guds sem skrifud standa i hans heilaga Orde/ vppa hu-
ert/ eirn og sierhuer æ sig ad reida/ og þeim stadfastlega ad trwa/ bæde i
Lijfe og Dauda/ þui þau bregdast off alldrei/ epter þui sem sialfur Gud-
urlausnariñ vor seiger/ Himen og Jørd forganga/ eñ mijn Ord forgan-
ga ecke/ Luc. 21. J þridia lage/ er sa Giestur jlla skickadur/ og O-
hæfur ad sitia ad Borde/ hia sijnum Veitara/ sem hefur i framme/ añad
huort nockud Ohæfelegt/ ellegar talar Heimskulega og Fævijslega/ yfer
sijns Herra Mæltijd/ eñ giæter ecke ad þui sem hm̃ er veitt. So byr-
iar og eirniñ øllum Bord Giestum Herrans Christi/ ad siæ sig vel fyr-
er/ ad læka sijna Hiartans Þanka/ alleinasta bygda og Grundvallada ve-
ra/ vppa Ord og Fyrerheit Lifanda Guds/ eñ hufa ecke vm nockurn Nie-
goma/ sem vid kañ ad bera/ hingad og þangad/ helldur athuga/ bæde God-
girne Veitarans/ sem er Jesus Christus/ so og huad hañ veiter/ sem er
Holld sitt og Blood/ og þar jafnframt/ huad þar med giefst og veitest/
sem er Guds Nad/ og Syndañā Fyrergiefning/ Riettlætid og Sæluhi-
alpiñ. J fiorda mata er þad eirn Opeckur Giestur/ sem hleypur
suo fra Borde sijns Herra/ og Veytara/ ad hañ þacke honum ecke ædur
fyrer Mat og Dryck// sem hañ hefur þeiged vid hans Bord. Eins le-
ka eru aller þeir/ sem gleyma ad þacka Herranum Jesu Christo/ fyrer
þa andlegu og dijrmætu Sælareñar Fædu/ sem þeir hafa i Sacrament-
enu þeiged/ sem er/ fyrer hans allra heelagasta Holld og Blood/ sem þar

vesdeiligt/ i / með og vnder Braude og Vijne/ so sem sa goode Lutherus kieñer/ Nuorium hans Lærdome vier eigum vissulega/ og stadfastlega ad trwa/ eñ ecke Falskieñingum og Duættinge añara Villumaña z Kettara.

Vier vilium bidia Gud Himneskañ Fødur/ j Nafne sijns Sonar Jesu Christi/ Ad gefa oss øllum/ sem til þessa Heilaga Sacramentis eigum ad ganga/ siñ Verdiga gooda heilaga Anda/ sa ed sijre oss og stierre/ ad vier mættum verdugl ega ganga til þessa Giestabodsins/ so vier mættum sijdar meir vera Verduger þar til/ ad sitia til Bords/ med Abraham/ Isaach og Jacob/ j þeirre Glede/ sem hvorke hefur Auga sied/ ecke heyrt Eyra heyrt/ og alldrei hefur j neins Mans Hiarta komed/ Pad veite oss Gud/ j Jesu Nafne/ Amen/ AMEN.

A Føstudagiñ Langa/ Stutt og Einfalldlegt Agrip

med sijnum hellostu og sierlegustu Lærdoms Greinum/ yfer Pijningar Historiuna Drottins vors Jesu Christi.

Exordium.

Lofkuæde Salomonis/ 4. Cap. Talar sa Himneske Brwdguminñ/ Drottiñ vor Jesus Christus so/ til þeirrar andlegu Brwdaretñar/ sem er/ Ctæpnadarens/ edur hvers og eins Riettrwads Christens Mans/ seigiande/ Pu hefur særet mitt Hiarta/ mijn Syster/ Elskuleg Brwdur/ Pu hefur særet og þæugad mitt Hiarta. Tuisvar sinnum verdur hier hid sama Jþrekad/ um Brwdena Herrans Christi/ Ad hun hafe særet Hiarta sijns Brwdguma. Eñ ef vier giætum vel ad/ þa siaum vier aumar og Syndugar Maneskiur/ Ad vier hefum ecke einu siñe/ edur tuisuar/ særet Hiarta vors Endurlausnara/ helldur þrisuar/ og þadañ af margfalldlega. Huad hrædelega særdest hañ vorra Synda vegna/ þa hañ þreytte vid Dauðañ/ Sveittest Bloodugum Sueita/ Lær þram a sijna blessada Asionu flatur/ so sem añar Madkur/ Og mætte þyggia Styrk af einum Engle/ so sem sijdar fram kiemur j Pijningar Historiuñe.

langa

Hvad mykelega ſærdeſt hñ og ſo vorra vegna! Þa hñ var tekeñ og Reyrdur Bøndum ſamañ j Drooma/Hrakiñ og hrædur/fra einum Ranglætum Doomara/til añars. Eg vil ecke tala vm þad/ hvad hañ Bleſſadur vard ad lyda/bæde fyrer þui Andlega/og Veralldlega Vallde. Var hañ ecke ſleigiñ þar/j ſyna bleſſudu Aſionu? Hræktu ecke þeir Ogudlegu Skalkar j hans Signada Andlit? Komu þeir ecke fram med Lingvøkva/a mote honum/med morgum ødrum Hædungum/ ſem þeir ſillegdu þui bleſſada og ſaklauſa Lambenu Guds/ ſo hañ klagar þar yfer/ hia Spamañenum/Eg er Fyrerlitning Folkſins/Madkur eñ ecke Madur/ Pſalm. 22. Og j ødrum ſtad/Þu hefur auked mier Mædu/med þynum Syndum. So ſiaū vier hier(mijner Elſkanleger) Ad vier høfum ecke einuſiñe edur tuiſvar/ ſært Hiarta vors Bleſſada Endurlauſnara/ helldur Oſeigianlega opt/ Huar vm fleyra ſkal verda talad/ut af hans Pyningar hyſtoriu. Og vilium vier heñe ſundurſkipta/ j fim̄ Smaparta/edur Greiner.

J þeirre fyrſtu vilium vier ſkoda og yfervega/hvad margt og myked ad vor allra ſætaſte Endurlauſnare hafe ætt ad lyda og þola vorra vegna/ bæde vid Fialled Oliveti/og ſo lyka j ſialfum Graſgardenum.

J añare Greiniñe/ vilium vier fa ad heyra/hvad til hafe geinged/ þa hañ var hafdur jñ fyrer þad Andlega Vallded.

J þeirre þridiu ſkulum vier athuga/hvad giørſt hafe/ þa hañ Bleſſadur ſtood fyrer Doome Pilati/ꝛ þeſſ Veralldlega Valldſins.

J Fiordu/hvad ſkied hafe/þa vor Hiartans Herra var utleiddur til Aftøkuſtadarens.

J Fimtu og ſydustu/ ſkulum vier Hugleida hans Kroſſfeſting og Dauda/med Teiknum þeim/ſem þar ſkiedu. Og taka oſſ ſo ut af ſierhuerre þeſſare Grein fyrer ſig/nockur Huggunar Blomſtur/ſem vier ſkulum forvara og geyma/j Hyrdſlu vors Hiarta/allar vorar Lyfſtunder.

Gud Himneſkur Fader/virdeſt ad ſenda oſſ Krapt ſyns gooda heilaga Anda/So vier mættum ſo yfervega þa ſaru Jeſu Chriſti Pynu/og bitran Dauda/ ad vier mættum fa þar af Huggun/bæde j Lyfe og Dauda/ Amen j Jeſu Nafne Amen.

A Føstudagiñ

Fyrsta Greiniñ.

SO myked sem vidvijkur þeirre fyrstu Greiniñe/ huør ed hlioodar vm þad hrædslega/og hetfelega Daudastrijd/sem vor Drottiñ Jesus Christus hiellt j Grasgardenum Gethsemane/þa skrifa so þar vm Gudspiallamenñerner/Ad hañ hafe teked til ad hryggiast/skiælfa/ og Harmþrængiñ ad verda/og talad so til siña Læresueina/ Mijn Saal er hrygg allt j Daudañ. Og sem hañ var staddur j þessum sijnum stærstu þreyngingū/Aminte hañ ecke alleinasta þa/ad þeir skylldu vaka/ og bidia/ so ad þeir fielle ecke j Freistne/helldur bad hañ og so sialfur/j heilar þriar Reysur/ Ad ef þad være mogulegt/ þa mætte sa Kaleikur fra sier takast/ sem hañ ætte ad drecka/eñ sette þo samt/þad allt j sijns Fodurs Villa/ Og sem hañ bad so siñ Himneska Fødur/ þa skrifa Gudspiallamenñerner/ ad hønum hafe byrst Eingell af Himne/huør ed styrkte hañ/Og sem þar kom ad/ad hañ þreytte vid Daudañ/ Took hañ Akaflegar ad bidia/ og hans Sueite vard sem Blooddropar/þeir fiellu a Jerdena.

Myklum og stoorum Hørmungum/ætte sa goode Guds Madur Job ad mæta/ þa hañ var sleigiñ mz Kaunū fra Huirfle til Ylia. so sem lesa ma/Jobs B. 2. Eñ þusundsiñum meire Hørmungū/ og Kualningum ætte vor blessade Blodbrwdgume/Drottiñ Jesus Christus ad mæta/vorra vegna. Hañ audmykte sig so/fyrer sijnum Himneska Fødur/ Ad hañ fiell flatur fram̄ a sijna Asionu til Jardar/ Vppa þad/Ad hann med sijnu Lijtelæte/bætte fyrer miñ og þiñ/ Hofmood og Drambseme.

Hañ gaf fra sier alla sijna Himneska Glede/eñ liet sijna Saalu hryggva verda/allt j Daudañ/Vppa þad/hañ leyste oss fra eilijfre Hrygd/enn giæfe oss aptur/eilijfañ Fognud og Glede. Hañ skalf og tytrade/ j Grasgardenum/vppa þad/Ad vier skylldū ecke ad Eilijfu/ skiælfa og titra/helldur meiga koma med Gladværu Hiarta/fram̄ fyrer Gud/og giæta so staded med Æru/fyrer hans Auglite.

Hañ sueittest Bloodugū Sueita/vppa þad/Vær skylldū ecke eilijflega sueitast Bloodenu/ j þeim Helvijska Ellds Loga. Hañ þreytte vid Daudañ/ vppa þad/ Ad vær skylldū ecke smacka Daudans Beyskleika helldur skylde hañ verda oss ad einum sætum Suefne. Hañ vard so

Mattlaus

Mæktlaus & Aflvana vorra vegna/ad hañ vard ad þiggia Styrk af ein um Eingle/uppa þad/ad hañ styrkte oss aumar Mañeskiur/bæde a Sa lu og Lijfe/Og sende oss sijna heilaga Eingla til hialpar/einkanlega a vorre Andlætsstundu/þa vier eigum ad skilia vid þetta Lijf. Hañ var hier j Grasgardenum/ fyrer utan alla Huggun og Hugsuolun/og sialf vel siña bestu Vina/sem voru hans Læresueinar/uppa þad/Ad vier skyllduñ ecke ad eilijfu verda Huggunarlauser/& yfergiefner af Lifanda Gu de/Huør ad er vor beste og trwfastaste Afvinur.

Siaum nu hier til/ þu Christin Saala/ huad margt og myked/ ad þiñ allra sætaste Endurlausnare hefur utstaded/þiña og miña vegna/ j Grasgardenum/og hugga þig hier vid/bæde j Lijfe og Dauda.

Auñur Greiniñ.

ANNar Partur Pijningar Historiuñar Drottins vors Jesu Christi/ setur oss fyrer Siooner/Huorniñ þad/ad hañ var bundiñ/færdur fy rer Caipham/og þad Andlega Valldsed/Þui strax epter þad/hañ hafde yfer staded/þær þungu og sáru Kualaña Hrijder j Grasgardenum/ sem strax var Aminst/þa kom Judas(og m& hm̃ mykell Flock Strijdsmaña) og forried siñ eigiñ Herra og Lavard/m& eiñi Suikara Kosse/Og jafn skiott geingu Strijdsmeñerner ad Jesu/& løgdu Hendur a hñ & gripu hñ og færdu hañ so bundiñ til Caiphas Kieñemañahøfdingia/ leitudu sijd añ Liugvitna j giegn hønum/ad þeir giæte hønum j Hel komed/ og sem þeir gaatu ecker funded Herranum vorum Jesu Christo/Þa leiddu þeir fram um sijder/tuo Falsvotta a mote hønum/ Huerier ad søgdust hey rt hafa hañ seigia/Ad hañ kyñe ad nidurbriota Mustere Guds/og a þr emur Døgum uppbyggia eitt añad. Eñ Jesus þagde & suarade øngun til þessara Lyga. Þa sagde Kieñemañahøfdingiñ/ Jeg sære þig vid Lifande Gud/ad þu seiger oss /ef þu ert Christur Sonur Guds. Jes us suarade/Þu seiger þad/þo seige eg ydur/Ad hiedan j fra muñu þier sia Mañsins Son/sitiande til Kraptarens hægre Handar/ og kom ande j Skyu Himens. Eñ sem Kieñemañahøfdingiñ heyrde þad/Reif hañ sijn Klæde/og sagde/hañ Gudlastar. Huad virdest ydur? Eñ þeir suorudu og søgdu/hañ er Dauda sekur. Og þeir hræktu j hans Asionu

og slöou hañ med Knefum/ etc. Nær sier þu Syndug Mañeskie ia eñ vppa nytt/huad myked þiñ Endurlausnare hefur þiña vegna lided og þolad/ j Nøse/ og fyrer Dome Caiphæ Kieñemañahøfdingia. Þu og aller vær/ hefdum þad forskulldad/ ad oss skyllde eins og Dioflenum (sem syndgudu/ hafa vered uidurkastad til Helvijtis/ 2. Pet. 2. Cap. Ja/ Ad vier skylldum hafa vered bundner a Hondum og Footum/ og kastader j þau ytstu Myrkur/ þar ed vera mun Gop og Tañagnystran/ Matth. 22. Eñ Christur liet sig hier binda/ so ad vier skylldum verda frijer fra þui Helvijska Bafte Dioflsins/ Syndareñar/ Daudans og Helvijtis. So munum vier nu þacsem Reidum oss vppa Jesu Dijrmætu Forþienistu Pijnu og Dauda/ ecke framar bundner og reirder verda/ med Dioflsins Fiøtrum/ hellдur erum vier alla reidu komner j Bindine Lifande Maña/ 1. Sam. Bok. 25. Cap.

Hañ leid þad/ ad læta sla sig j sijna blessada Asionu/ fyrer Doome þessara Andlegu/ Vppa þad/ ad vær skylldum ecke til Mynkunar og Skammar verda eilijflega/ þa hañ kiemur til ad dæma allt Holld. Eirnin/ ad vier skylldum ecke slegner verda/ med þeim stranga Guds Dome/ sem þar stendur/ þia Matth. 25. Fare þier Bolvader fra mier/ j Eilijfan Elld/ sem fyrerbuen er Dioflenum og hans Arum. Hañ vmbar þolenmoodlega/ þo hñ være vptar eñ einusiñe Ranglega aklagadur/ so hñ frelsade oss fra Løgmalsins aklogun/ og allra þeirra/ sem oss vilia Ranglega tiltala. Hñ var spottadur/ og med Hrakum spyttur/ j sitt Signada Andlit/ So vier skylldum ecke af Dioflenum eilijflega Hæddur/ Spottader og Hrækter verda j Helvyte. Hañ var saklaus suo sem eirn Gudlastare til Dauda Dæmdur/ Huar med hañ afrekade oss þad/ ad vier vegna vorra margfalldra Synda/ med huorium vier Daglega Dagsfyggium og Lostum Lifande Gud/ skylldum ecke fyrerfarast/ hellдur ødlast eitt Dyrdlegt Rijke/ og Fegurdar Koronu/ af Hende Drottins/ so sem þar stendur j Spekeñar Bookar/ 5. Cap. Þetta ætte eiñ nu ad nyu/ ad vera sierhuørre Jdrande Mañeskiu/ ein Lijffroptug Huggun og Hugsuølun.

Þridia Greinin.

lǽnga

HVilikt vier framvegis skoda/og athuga/Hvad margt og mykid ad vor Hiartans Herra og Endurlausnare hafe lidid/þa han stood fyrer Doomstole Pilati/ og þess Veralldlega Valldsins. Gudspiallamennerner votta/ad han hafe þar aptur uppa nytt/vered Ranglega aaklagadur/ Ad honum hafe vered jafnad þar saman vid eirn Spillvirkia/og Manndraps ara/sem hiet Barrabas/vered Afklæddur sijnum Fötum/Bundinn/og Ettur/Ifærdur einu Purpura Klæde til Hædungar/sett Þyrnekorona aa hans Höfud/feinginn Reyrvondur j sijna hægre Hond/ vered byrgdur og sleiginn/hroktur um Höfudid med Reyrvendenum/ sagt suo til hans uppa Spott/Spaa þu oss Christe/huor er sa þig sloo: Og margar adrar Hædungar seigia Gudspiallamennerner/ ad þeir Ogudlegu Diofuls Kroppar hafe lagt honum til/so þad er ad merkia/ ad þeim Ofbiode ad tala þar um/og minnast þar aa.

Skadu hier til/ þu aumur Syndare/So var nu Herrann Christur sa allra heilagaste og Saklausaste sleiginn/færdur og Lemstradur/fyrer þijnar og mijnar/og allar Veralldarennar Synder/Esa. 53. Ja/Hann var klagadur/fyrer Landsdoomaranum Pontio Pilato/So ad vier aa sijdasta Deige/skylldum ecke af Diefletnum klagader verda/ fyrer þeim stranga Guds Doome. Hann var til Hædungar hrakinn og hriadur/ jnnan um alla Borgena/ur einum Stad/og ur einu Stræte j annad. Og fierdeil is var hann sendur so sem annar Spiefugl fra Herode/j einu huijtu Klæde til Pilatum aptur/Uppa þad/Ad þeir Helvijsku Arar/skylldu ecke giora Gys/og Gabb ad oss/og hrekia oss sijn aa mille eilijflega. Sa Lijflause Mordingie Barrabas var tekenn framm fyrer hn/og laus gieffenn/ En hann Blessadur aptur til Dauda urskurdadur/ So vier mættum frijer verda/fra þeim eilijfa Dauda Doome. Hann leid þad/ ad hans Blessade Lijkame være strijktur og sleiginn/med Suipum/allt þar til/ ad þar var ecke heil Uru aa hans Hollde/So vier skylldum ecke nie þm Glo ande Helvijskum Hoggormum/ Strijkter verda ad eilijfu j Helvijte. Hann liet Iklæda sinn Alblooduga og Saarum sollna Lijkama/j eitt Purpura Klæde/Uppa þad/Ad hann Iklædde oss/þessu Alblooduga Klædenu sijnu/sem merker hans Riettlæte/og þad skyllde vera vort Fegurdarskart/þa vier aa sijdasta Deige/ eigum ad koma framm fyrer Auglit Lif-

anda Guds. Han̄ var med einnre Þyrne koronu Kryndur/ So han̄
bætte og borgade fyrer vora Drambseme og Hofmod/ sem vier hofdum/
þa vier villdum grijpa epter Koronu þess allra hædsta Guds/ og verda ho
num lijker/ Og ad han̄ þar næst/ giæfe oss þa eilijfu Gledennar og Dyrdar
ennar Koronu a Himnum/ þa vier skilium vid þetta Lijf. Han̄ tock
eirn Reyrvønd j sijna hægre Hond/ Huar med han̄ audsynde sig ad vera/
þan̄ rietta Dyrdarennar Konung/ sem ecke sundurbrijtur þan̄ Brakada Re
yr/ og ei vtslockur þan̄ riwkanda Lijnkueikin̄/ Esa. 42. Han̄ vard
hier fyrer hinum stærstu Hædungum/ Vppa þad/ Ad han̄ afrekade oss ei
lijfa Sæmd og Sooma a Himnum. Þar var eingin̄ sm̄ hafde Sam
aumkan med honum/ og kiende j Brioste vm han̄/ vppa þad/ Ad sa Him
neske Faderin̄ kiende j Brioste vm oss/ j allskonar Hormungum og Mot
lætingum/ sem oss kun̄a ad hondum ad koma/ Jerm. 31.

Fiorda Greinin̄.

SA fiorde Partur Pijningarhistoriun̄ar Drottins vors Jesu Kristi/
Setur oss fyrer Sioner/ Vtleidslu hans til Aftøkustadarens. Huar
vm Gudspiallamen̄erner skrifa. Þa tooku Strijdsmen̄erner Jesum/
og færdu han̄ wr Kapun̄e/ og færdu han̄ aptur j sin̄ eigin̄ Klædnad
og leiddu han̄ vt/ so ad þeir Krossfestu han̄/ og han̄ bar sin̄ Kross.
Hier vppfyllest nu og frammkiem ur/ þad a Herranum Christo/ sem Esa
ias Spamadur hafde adur vm han̄ spad/ 53. Cap. Seigiande/ Ha er
sem þad Lamb sem til Draps er leidt. Giættu nu ad/ þu Christ
en̄ Man̄eskia/ huad þin̄ Endurlausnare hefur hier ad lijda þin̄a vegna.
Han̄ liet þa Omilldu Strijdsmen̄ og Bødla leida sig vt af Jerusal
ems Stad/ vppa þad/ han̄ opnade fyrer oss þa Himnesku Jerusalem/
huor ed vorra Synda vegna/ var aptur læst og lokud. Strijdsmen̄
erner rifu vpp aptur hans Saar og Beniar/ þa þeir færdu han̄ wr Pur
pura Kapun̄e/ So ad vor Synda saar skylldu oss ecke eilijflega sulfa/
helldur skylldu þau med hans Kropfuga og Dijrmæta Bloode Grædd ve
rda. Þeir løgdu Krossin̄ vppa hans blessada Hrigg/ og lie tu hn̄ bee
ra han̄/ huad han̄ og eirnin̄ viliugur giørde/ Vppa þad/ Ad han̄ audsyn
de þar med/ ad han̄ være þad Lambed Guds/ sem bære allar Heimsins

Synder

Synder/Esa.53. Hañ liet sig wolfæra til Afloku/ og Pijslastadar-
ens/ So vier skylldum ecke koma j þañ eilijfa Pijsla og Kualaña stad/
sem hyrerbwin er Fiandanum/og øllum hans Arum. Þetta er eine
Hiartanleg Huggun fyrer alla Stoorsyndara sem a Christū trwa.

Fimta Greinin.

J Fimta og sijdasta Maata/syner oss Pijningar Historian Drottins vors Jesu Christi/Huornin þad/ Ad hañ hafe vered/ a millum tueggia Spillvirkia Krossfestur/med þui fleyra sem þar ad huijgur.

Hier sier þu aumur Syndare/ huilijkar Kualer þu hefur bakad þui Blessada og Saklausa Lambenu Guds/og vm sijder komed honum j þañ Forsmanarlegasta Krossens Dauda. Hañ hanger hier þiña synda vegna Nakin a Krossenum/Vppa þad/Ad vier/j/og fyrer hñs Forþienustu feingium þad riett Nuijta Sakleysesins/ Heilagleikans/og Riettlætesins Klæde. Hañ hieck a eiñu Trie so sem añar Illvirke/so hañ bætte og borgade fyrer þa hrædelegu Synd vorra fyrstu Forelldra/sem þau giørdu/þa þau atu af þui forbodna Trie. Hañ var a Høndum og Footum a Krossin negldur/ Til ad auglysa þad/ vier værum j hans Blessudu Høndum teiknader/ suo hann gleymde oss ecke vm alla Eilijfd. Hañ hieck a millum Himens og Jardar/ Audsynande þar med/ad hañ være sa sañe og riette Medalgangare/a millum Guds og vor Mañana. Hañ hieck a Krossenum/med beygdum Knium/ Lærande þar med j Lioose/oss til eilijfrar Huggunar/Ad hañ vilie vera vor Trwstur og Talsmadur/hia sijnum Himneska Fødur/ og bidia fyrer oss Daglegalega. Hañ beygde sitt Signada Hofud a Krossenum/Synande þar med þa breñande Elsku/sem hañ hafde til vor/sem er Ad hañ villde kyssa oss/og giarnsamlega heyra oss/og Bænheyra/þa vier til hñs køllū. Hans Syda var opnud mz Spioote/Vppa þad/ ad hñ audsynde/ad hñ villde lata sier vora Synd og Naudsyn ætijd til Hiarta ganga. Sijnar Blessudu Fætur heingde hñ nidur a Krossenū/ So vier mættum hugga oss þar vid/Ad hañ hefde fundur broted Høggormsins Hofud/og alla hans Magt og Slægd vnder sijna Fætur lagt. Hañ var a millum Spillvyrkia teiknadur/So ad vier skylldum ecke

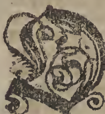
vera j Nood Dieflaña Eilijflega/ helldur j Selskap heilagra Eingla.
Hañ vtbreidde sijnar bædar Hendur/ Frambiodande ollu Mañkyneni/ sijna Naad/ þui hañ vill ongvañ fra sier reka/ helldur alla þa sem Jdrande til hans flyia/ Millþelega j siñ Myskunar Fadm medtaka.

Hañ matte umbera þad/ ad Striidsmeñerner tæke hans Klæde fra honum/ og skipte þeim sijn a mille/ So ad þeir Helviijtsku Aarar skylldu ecke Ræna oss ad eilijfu/ vorum Riettlætis skrꝍda/ hvorium hañ J-fær er oss/ j þui heilaga Skijrnareñar Sacramente. Fyrer þeim sem hañ Krossfestu/ bad hañ/ Ad siñ Himneske Fader villde fyrergiefa þeim þeirra Synder/ Vppa þad/ Ad vier skylldum ecke vegna vorra Synda/ med hvorium vier hofum hañ a Krossen̄ neglt/ eilijflega Fyrerfarast/ og Fordæmast. Hañ saa med stooru Angre og Hiarta sorg/ standa vnder Krossenum/ sijna Moodur/ og þañ Læresvein sem hañ elskade/ Vppa þad/ hañ sæe oss/ og vær hañ aptur/ a sijdasta Deige/ med Glede og Fegnude. Hañ Fyrerhiet odrum Ræningianum (sem hieck honum til hægre Handar/ og Jdradest) Paradijsar Glede og Fegnude/ og soor honu̅ eirn sterkañ Eyd þar vppa/ So vier sem syndgast hofum/ j hvern hellst Handa mata sem þad er/ Skylldum vera visser og Vefader þar vm/ Ad ef vier Jdrunst af Hiarta vorra Synda/ þa skylldum vier a sijdasta Deige/ verda setter honum til hægre Handar/ og heyra þesse Gledelegu Ord til vor tolud/ Kome þier blessader mijns Fedurs/ og eignest þad Rijke/ sem ydur er fyrerbwed fra Vpphafe Verolldar. Hañ klagar sig hier a Krossenum/ saargrætelega fyrer sijnum Himneska Fodur/ og seiger/ Mift Gud/ Miñ Gud/ Hui hefur þu yfergiefed mig/ Vppa þad/ Ad vier skylldum ecke eilijflega j Helviijte klaga/ og seigia. O Gud/ O Gud/ hui hefur þu so vtskwfad mier fra þijnu Auglite/ og yfergiefed mig ad eilijfu? Hañ leid Ofurmaata mykeñ Þorsta? Vppa þad/ Ad hañ bætte fyrer Ohoof Adams og Evu/ sem þau hofdu j Paradijse/ sem og eirnin̄ fyrer vort Ohoof/ sem vier optsiñis hofum/ j Mat og Drick. Hañ hroopade vpp og sagde/ Þad er Fullkomnad/ Svo ad vier skylldum vera visser þar vppa/ Ad hañ hefde Fullkomnad allt vort Endurlausnar verk/ og ætvegad oss aptur eilijft Lijf og Sæluhialp.

Ad sijdustu/ Gaf hañ vpp siñ Signada Anda a Krossenum/ og befalade

Taanga
ade hañ j Hendur sijns Himneska Fødurs/og doo so þeim stundlega Da-
uda/ Vppa þad/Ad vier skylldum frelsader verda fra þeim eilijfa Dauda.
Siaum til(mijner Elskanleger)allt þetta hefur vor Hiartans End-
urlausnare Jesus/ vorra vegna lided/a Krossens Alltare. Huør þetta ve-
it/og trwer þui/hañ kañ ad hugga sig hier vid/ a mote øllum Freistingū
og Areasū Andskotans. Vær skulū eirniñ lata oss alla þessa hans Pij-
nu og bitrañ Dauda til Hiarta ganga/og vera ecke sijdur/eñ þær Dauðu/
Skynlausu og Mallausu Skiepnurnar/ helldur skulū vier af þeim læ-
ra/ med betrun umbæta vorn Lifnad og Framferde. Su Natturlega
Soolin a Festingar himnenum byrgde sitt skiæra Lioos/þa Herrañ Chri-
stur liest a Krossenum. Skyllder þu þa ecke Christiñ Sala/afleggia þij-
na Hræsne/og allt Fals skyn? Fortiallded j Musterenu rifnade j
sundur j tuo Parta. Huar fyrer sundur rijfur þu ecke og so/Skylu þiñ-
ar Vantrwar/sem hanger fyrer Augum þijns Hiarta? Jørdiñ ska-
lf j Dauda vors Endurlausnara/huør þo er miøg sterklega Grundvøllud.
Skyllde ecke þitt og mitt Hiarta/og so skialfa og titra/vegna ockar Sy-
nda/ sem Sonur Guds hlaut ad bera? Þau hørdu Bierg og Klett-
ar brustu j sundur og kloffnudu. Skyllde og so ecke Hiarta eins Syndugs
Mans sundurbresta/ þa hañ þeinker um sijnar Yfertrodslur og Glæpe?
Grafer þeirra Framliduu lukust upp/og Lijkamer margra heilagra Ri-
su upp/ og geingu ut Grefunum. Huar fyrer vaknar ecke og so/og uppe-
rijs þitt Hiarta/sem j Syndunum er daudt?
O þu Christiñ Sala/ Giær þu ad þessu/og ber þier a Briost med
Folkenu/ sem stood hia Krossenum og sa uppa Jesu signada Andlat/
Snu þier til baka aftur/ fra þijnum Vonda Vege/ og jata Drottne
þijnar Synder/Enn medkieñ/ad hañ hafe saklaus fyrer þær lided/ Kv-
øl og Pijnu. Ef ad þu so giører/þa Jdrast þu riettelega þiña Synda/
og verdur Guds Elskulegt Barn/og Erfinge Himnarijkis. Huar til
oss hialpe Gud Fader/ fyrer Kuøl/ Pijnu og Bitrañ Dauda vors
Hiartans Endurlausnara Jesu Christi/ Huerium med Fødurnum og
heiløgum Anda/ sie Eilijft Lof/Dyrd/Heidur og Vegsemd/ Nu hied-
añ j fra/ og ad Eilijfu/ AMEN.

A Vpprisu Hatijd Endurlausnarans vors Jesu Christi/ Evangelium/ Marc. 16. Cap.

OG þa ed Þuottdaguriñ var vmlidiñ/ Keyptu þær Maria Magdalena/ og Maria Jacobi og Salome/ dijrleg Smyrsl/ ad þær kiæme og Smyrde Jesum. Og miøg snema Morguns eirn Þuottdagaña/ komu þær til Grafarenar/ vm Soolar Vppruna. Og þær søgdu sijn aa mille. Huør mun vellta fyrer oss Steinenum af Grafarmuñanum? Og sem þær litu þangad/ sau þær ad Steiniñ var Afvelltur. Eñ hañ var ad søñu næsta mykell. Og þær geingu jñ j Grøfena/ og sau eitt Vngmeñe sitia til hægre Hlidar/ skrijddañ sijdu Klæde huijtu/ og þær vrdu Ottaslegnar. Eñ hañ sagde til þeirra Eige skulu þier hrædast. Þier leited ad hinum Krossfesta Jesu af Nazareth/ Hañ er Vpprisen z er ecke hier. Sied þañ Stad/ huar þeir løgdu hañ. Helldur fare þier burt/ og seiged hans Lærésueinum og Petre/ þad hañ mune ganga fyrer ydur j Galilæam. Þar munu þier sia hañ/ so sem þad hañ sagde ydur.

Exordium.

HAD er eitt harla Naudsynlegt og ageætt Heilræde/ sem sa haatt Vpplijste Guds Madur/ Postuliñ Paall/ giefur øllum Riett-christnum Moñum/ J ødru Sendebrefe til Timoth. 2. Cap. Þar hañ so ad Orde kiemst/ og seiger. Hafdu j Miñe Jesum þañ sem af Dauda er vpprisiñ/ et c. Saññarlega vardar oss myked vm þessa Postulans Amiñing/ Þui huørke gietum vier lifad nie dæid/ med gladre og goodre Samuisku/ utan so sie/ ad vier huggum oss þar vid/ ad Jesus er oss Fæddur/ fyrer oss Pijndur/ Dæeñ og upp aptur risen/ huar med hañ endade allt vort Endurlausnar verk. Jaa/ þo oss falle aller adrer Hluter vr Miñe/ utan Jesu Vpprisa fra Daudum/ þa nægde oss þad ad Eilijfu. Diøfulliñ sa Helvijtiske Ovin/ og Saalar Mordinge/

Þer med añan Miñis Zedil/og Rꜳdleggur oss/seigiande. Hafdu j Mi-
ñe Synder þijnar/og huad myked jllt þu hefur giort/ꜳ mote þijnu Gude
og Skapara. Minstu ꜳ jlla og O-gudlega Þꜳnka þijna/ꜳ Ogudleg
Ord þijn og Verk/Minstu ꜳ þad/og þeinktu alldrei/ad þu munet vera j
Nꜳd edur Vingan vid Lifande Gud hier fyrer. Þa er nu gott ad fly
ia til þess gooda Miñis Zedilsins heilags Anda/z seigia/Eg vil miñast
ꜳ Jesum miñ/sem af Dauda uppreis/og vita huort hñ hefur ecke Si-
gurinn vñed/ꜳ Syndunum mijnum/og alls Mañkynsins. Huar fyrer
sleppte Daudinn honum/ef Synden er ecke bætt? Eda er ecke Daudinn Ve-
rdlaun Syndarennar? Hefde ein Synd vered Obetolud/ af þeim s Jes-
us tok uppa sig/þa hefde hñ alldrei kuñad ad losa sig fra Daudanum. Eñ
nu fyrst hañ er af Dauda Vpprisen/þa hefur hañ fyrer allar Synder
bætt/og fullkomlega betalad. Eg vil hugsa um Jesu Vpprisu/mier til
eilijfrar Huggunar/ Eñ um Synder mijnar vil eg ecke hugsa/ mier til
Orvæntingar. Hugsa þu Diofull um þijnar Synder/þu ꜳtt onguañ En-
durlausnara/ eins og eg/ eg vil hugsa um Vpprisu Sigur Jesu mij-
ns. Añan Miñis Zedil hefur sa Helvijtske Ovinur j frame/ og sei-
ger. Minstu Madur ꜳ Synder þijnar/sem Gud leggur ꜳ þig/minstu
ꜳ þær/og meintu alldrei/ad Gude mune þikia vænt um þig/þar hñ la-
tur þig so Kueliast. Þa er gott ad suara Diofleinum so aptur. Nei/
Eg vil hafa j Miñe Jesum þañ af Dauda er Vpprisen/ Hañ hefur
mier med siñe Vpprisu/ utvegad Dyrdlega Vpprisu/ ꜳ hiñum Efsta
Deige. Þa fæ eg þa Dyrd og Glede/ vid huoria allar Tijmanlegar
Hormungar eru ecke verdar ad samlijkiast/edur samañ ad jafnast. Þa re-
ine eg þad j Sañleika/ ad stundlegar Motlætingar þessa Heims/ orsa
Oumælelega mykelllrar Vegsemdar. Ja/Miñing þesse Jesu Vppri-
su fra Daudunum/er oss Omissande/bæde j Lijfe og Dauda. Omissande
er hun/ꜳ medan vier lifum/þuiad Diefullinn sier oss alldrei j Fride/so
hañ brygsle oss ecke um þad Ranglæte/sem epter loder vid vora Natturu/
Hñ kuelur Samviskuna/og Þꜳnka vora med þui. Eñ þar ꜳ mote/ er
ein good Lækning/ Miñing Jesu Vpprisu. Hañ er Vpprisin oss til
Riettlætis/seiger Postulinn Pall/ Rom. 4. Þetta Jesu Vpprisu Ri-
ettlæti/duger oss Truudum/ ꜳ mote allri vorri Natturu Ranglæte.

Meire Kraptur er j Vppriſu Riettlætenu Jeſu/ til ad giora oſſ Holpna/ eñ j voru Nátturu Ranglæte/ til ad glata oſſ. J Daudanum meigum vier Vppriſu Miñingareñar Jeſu þo ſyſt an vera/ ef vier ſkulum ecke jlla deya. Þui þegar þar er ad komed fyrer Mañeſkiuñe/ ad hun a ſiñe ſijduſtu Sottarſæng lijtur j burt vr þeſſu ſtundlegu Lijfe/ ſem þa er a Enda komed / og jnn j Daudann/ ſem þa er fyrer Hondum/ þa mun Daudiñ vera eins til ad ſia/ ſuo ſem añad hrædelegt Myrkur ⁊ Dima/ vt af huørre Dimu/ ad Saaluñe mañſins ſkyllde þikia ſier Omøgulegt ad rata/ edur komaſt/ ſæe hun þa ecke midt j Daudans Myrkrum/ þañ Liomande Stijg og Gøtu vndan ſier/ ſem Jeſus vor gieck/ j giegnū Daudañ ⁊ til Lijfſins. Eñ ſem Saaliñ ſier med Truar Augunum/ Jeſu Lioomanda Gøtuſtijg/ j giegnum Daudañ til Lijfſins/ þa treyſter hun ſier til ad rata epter/ fyrer heilags Anda Adſtod. Huor vill þa ſeigia/ ad þad ſie ecke gott og Naudſynlegt Raad/ ſem Guds Ande giefur oſſ/ fyrer Muñ Poſtulans Paals/ Ad vier ſkulum hafa j Miñe/ Jeſum fra Daudum Vppriſiñ. A þetta Heilræde miñer oſſ nu Tijmeñ/ ſem er þeſſe Dyrdlega Paaſkahatijd/ a huørre Gud liet ſkie/ og tilfalla/ þañ Dijrmæta Vppriſu Siguriñ Jeſu. Og viliū vier nu giefa oſſ til/ ad Ala þeſſa Vppriſu Miñing j vorum Hiortum/ og ſkoda af þeſſu H. Evangelio/ þ ſē oſſ ſyneſt hentugaſt vera til Lærdoms/ Huggunar Amiñingar/ og Vppvakningar. Eñ Gudſpialled ſkulum vier j tueimur Smaagreinum yfervega/ af huørium.

Su fyrre/ ſkal vera vm Kuiñurnar/ ſem geingu til þeirrar Heilegu Grafar Herrans Chriſti.

Añnr vm þa Merkelegu Paaſkadags Predikun/ ſem Eingelliñ fram ſette fyrer þær/ hia Grofeñe.

Vor bleſſade Sigurhofdinge/ Jeſus Chriſtus/ huør ed deyde vorra vegna/ Eñ lifer þo/ fra Eilijfd til Eilijfdar/ og hefur Lykla Helvijtis ⁊ Daudans/ Hañ ſende oſſ øllum ſijna Naad/ ſo vier mættum nockud gott hier af nema/ oſſ til Glede og Velferdar/ Amen.

Fyrre Greiniñ.

J Vpphafe

J Upphafe Textans stendur so. Og þa Huottdaguñ var umlidin
keyptu þær Maria Magdalena/Og Maria Jacobi og Salo-
me Dyrleg Smyrsl/ad þær kiæme/z Smyrde Jesum. Lucas Gud-
spiallamadur seiger/Ad þegar Christur hafe allra sijdast ferdast fra Ga-
lilæa til Jerusalem/þa hafe honum fylgt epter/ margar goodar og Gud-
hræddar Kuiñur/sem bæde hafa elskad hañ fyrer sijna Kieñing/Og mo-
rg oñur Dasemdarverk/sem hañ hafde audsynt a þeim/j þui/ ad utdrijfa
fra þeim Ohreina Anda/so sem hañ giorde Mariu/af huørre hañ vt rak
sio Diofla/ Og ad Lækna þær af ymeslegum Soottarferlum. Tuent
var þ sierdeilis/s kom Kuiñunum til þess/ad epterfylgia Herrañ Jesu.
Fyrst/Ad þær syndu sig Packlatar sijnum Herra/fyrer alla þa Vel-
giørninga/sem þær hofdu af honū þeiged. Þar næst/ med þui/ ad
Paaska Hatijdiñ var j nand/þa villdu þær ecke vid hañ skilia/Þui þær
hafa meint/ ad þær munde(kañ skie) meiga þa ad heyra/ hñ þa Predika/
s vant var. Vel vissu Kuiñur þessar af Natre þui/s Gydingar hofdu
a honū/og þad þeir villdu fyrerkoma honum/huonær sem þeim giæfest
Fære þar til. Eñ samt æsetia þær sier ad fylgia hm̄ so leinge s þær
gleta/og þo þad ætte ad kosta þeirra eiged Blod/Lijf og Lime/þa skule
þær alldrei yfergiefa hañ. Þetta huxa þær nu og samtala med sier/
ecke einungis med lausum Ordum/huør vid adra/ helldur fullkomna þær
þad med Verkunum/ Þui þa hañ var vtleiddur til Aftokustadarens/ þa
fylgdu þær honum epter. Þa hñ var festur a Krossiñ/ og hieck þar
so sem hiñ Argaste og veste Jllrædis madur/þa voru sumar af þeim vnd-
er Krossenum Gratande/sumar stoodu þar skamt fra. Þar læta sier
þetta ecke eñ þa nægia/ þui þa hañ er Andadur/ og bwed er ad Grafa
hañ/þa fara þær þangad sem hans Blessade Lijkame liggur/og huxa ecke-
ert þar vm/huorium þad lijkar vel eda jlla. Mykel þesse Elska.
Skamast meigū vier nu vor Christner Meñ/a þessū Dogum/fyrer El-
skuleysse vort. Vier vitum þad/ad Jesus Endurlausnare vor er af Da-
uda vpp aptur riseñ/og sitter nu/j eilijfre Dyrd med Fodurnum/og þeim
heilaga Anda/og bidur fyrer oss/og giorer oss Vafalatanlega til Groda/
Eñ þo Elskum vier hañ ecke Nalfpartiñ so myked sem Kuiñurnar elsk-
udu hañ/þa hañ var Andadur/og bwed var ad Jarda hañ. Ja/huerniñ

 ad vier

ad vier elskum Jesum/ og epterfylgium hønum/ a þessum sijdustu Tijm-
um/ þad er Gude sialfū best kuñugast/ og er Sioon Søgu Lioosare. A/
Gud Naade/ Gud Naade/ Dæme nu huør med sialfum sier. Nuad tregt
komed er oss til þess/ ad fylgia Jesu vorum epter/ med þessum Neilogū
Kuiñum? Til huørs erum vier so Neñingarlauser/ sem ad ganga þang-
ad edur Ferdast/ sem Guds Ord er kient/ og Predikad er wt af Forþienu-
stuñe Herrans vors Jesu/ Pijnu hans og Dauda/ Vpprisu/ og Vppstign-
ing. Enn ecke voru Kuiñurnar so/ Bæde komu þær til Afstokustadarens/
a Fostudagiñ langa/ þa hañ var Pijndur/ og suo lijka til Grafareñar a
Paaskadags Morguniñ/ þa hann Vppreis. Ecke stendur þad helldur/
ad þær hafe þetta sier fyrer Omak taled/ Enn huad opt telium vier oss to-
lur/ þa vier eigum ad ganga til Guds Hwss/ og seigium/ Nu er kallt
Vedur/ nu er Stormur og Regn/ þad og þad geingur ad/ so ecke giet eg
j Dag fared til Kyrkiuñar. Mun þetta ecke vera satt? Munu ecke
marger so seigia/ og laata sig af Dioflenum/ fra Goodu hindrada verda?
Eñ lijted Elskumerke sijna þesser og þuilijker/ Endurlausnara sijnum Je-
su/ sem so giøra og tala/ Lijted giæta þeir ad þeim hørdu/ og hrædelegu
S. Paals Ordum/ sem þar standa/ 1. Cor. 16. Ad huør sem ecke elske
Drottiñ Jesum/ hañ skule vera Bølvadur. Laatum oss þui j Jesu Nafn
ne/ vmflyia þuilijka Bølvan/ so vier meigum faa ad hreppa þad/ sem
Kuiñunum veittest/ Þad er ad sia Jesum/ og heyra hañ vid oss tala/ Gle-
delegum Ordum/ so sem hañ talade vid þær.

Nuønær komu Kuiñurnar þa til Grafareñar? Þad seiger Gudspialla-
madуriñ/ Ad vered hafe/ þegar Þuottdaguriñ var vmlidiñ. Gydin-
ga Folk hafde þa Sidveniu/ ad þad hiellt sijna Paaska j heila sio Daga
samfleitt/ epter Befalningu sialfs Guds. Eñ af þessum sio Døgum var
mest hallded til þess fyrsta og sijdasta Dagsins/ þui þa var fyrerbodiñ oll
Vñia og Erfide/ Eñ a hinum fim̄ Døguñum sem þar a mille voru/
Leifdest ad þioona nockud. Þar fyrer eru nu Kuiñurnar kyrrar þañ fyr-
sta stoora Sabbathsdagiñ/ sem er a Laugardagiñ/ Enn a Suñndaginn
epter/ sem var annar Sabbatsdaguriñ/ þa hafa þær sig þegar j Býtijd/
wt til Grafareñar. Ja/ Þeim er so myked vmhugad/ ad forvitnast vm
Gre̦ena sijns Blessada Astvinar/ ad þær gieta ecke lagt sig fyrer/ eg

ecke kiemur þeim (kañskie) Dwt a Auga alla Nootkena/ Helldur eru þær ad tilbwa Smyrsliñ/ og þad Dyrlega Salve/ ad smyria Jesu Lykama mz. Allt þetta er Lofsvert/ j Fare þessara Kuiña. Fyrst þ/ Ad þær hallda Sabbathsdagiñ/ og eru heima/epter Guds Befalningu. Nof um þetta þa epter þm/ Og holldũ nu j Dag/ Vpprisu hatijdena Endurlausnarans vors/ Sem og allar adrar Hatijder/med sañre Gudrækne/og lætum þad vera Jdiu vora/eñ ecke añad/ad tala og þeinkia/vm þa Sigursælu Herrans Christi Vpprisu fra Daudum/og þacka honum af Hiarta þar fyrer.

Og miog sneña Morguns/eirn Þuottdagafia/komu þær til Grafareñar vm Soolar Vppruna. Ecke hefur þessum goodu Kuiñum fyrr vered fært/ad ganga wt til Grafareñar Herrans Christi/eñ þær ha þa þad giort/þui þo þær hefde fyrre wtgeinged/þa hefde þær (kañ skie) ecke ratad/eda kuñad ad fiña Grøfena/vegna Nættmyrkurs. Eñ siaum hier til/huørniñ Gud giører vel og Dasamlega vid þa/ sem sneña eru a ferle/ad leita hans/og giøra sijdan sijna Kallan.

Vier lesum/Ad þegar Hyrdararner j Bethlehem/geymdu og voktu yfer Hiardeñe siñe/ Luc. 2. Þa hafe þeim fyrst vered Bodadur sa Gledelege Bodskapur/ Ad Endurlausnare alls Mañkynsins være j Heimiñ fæddur. Eins skiedur þad hier/þar Kuiñur þessar eru vakande/og siña a felle/þa er þeim fyrst af øllum Bodadur/Vpprisu Fognudur iñ Herrans Christi. Lætum þar fyrer Sæler vorar ætijd vera vakande til Drottins/Psalm.63. Þui so seiger Spekiñ sialf/Eg elska þa sim mig elska/Og þeir sem ærla leita mijn/fiña mig/Ordsk. B.8. Cap.

Og þær søgdu sijn a mille/ Huør mun vellta fyrer oss Steinenum af Grafarmuñanum? Og sem þær litu þangad/sau þær ad Steinrañ var afvelltur. Hier skulum vier athuga þad/Ad þessum Kuiñum veittest meir eñ þær Oskudu/ Þær voru ad vandrædast alleina þar vm a Veigenum/huørn þær mundu fa til þess/ad vellta fyrer sig Steinenum af Grafarmuñanum/Enn þegar þær koma nær og nær/ þa sia þær ecke alleinasta/ad Steirniñ var burtvelltur/helldur og so þar med ad Strijdsmeñerner sem vakta ættu Grofena/eru aller j burtu/og Einglar Guds komner aptur j þeirra stad/Og þo þær fynde ecke þañ Framliona

lidna Lykamañ Christi j Grøfeñe/ þa fiña þær þo samt Christum sialf-
añ Lifanda a Veigenum j Heimreisuñe/ huad þeim var þusundfallt
Gledelegra. So fellur þad jafnañ til/ þegar þeir bidia Gud vm. no-
ckud/ ē elska Christum. Jacob Forfader oskade sier þess ad eins/ ad
hañ mætte fa ad sia Joseph Son siñ/ Eñ Gud veitte honum þad ad auk/
ad hañ fieck ad sia hañ j mykellre Tign j Egyptalande. Aña Sam-
uelis Mooder/ og Elizabeth/ Mooder Johañis Skÿrara/ Oskudu sier
þess af Gude/ ad þær mættu fa ad eiga Son/ eñ Gud bætte þui vid
Boon þeirra/ ad þær feingu ad eiga þuilyka Syne/ sem miøg vel
voru þecker Gude og Moñum. Maria Guds Mooder bad Gud þess
ad Heimsins Endurlausnare mætte fædast j Heimiñ/ þar vm vard hun
so Bænheyrd/ ad Guds Sonur kiøre hana sialfa sier til Moodur. Els-
skum þui Gud vorn/ sem meira vill giefa oss/ eñ vier kuñum ad oska.

Og þær geingu iñ j Grøfena/ og sau eitt Vngmeñe til Hægre
Handar sitianda/ sem hafde sijdt Klæde huijtt/ og þær urdu Otta-
slegnar. Margt hefur þessum goodu Kuiñum mætt til Hugar koma/
þegar þær sau Grøfena opna/ og ad Steiniñ var burtvelltur fra Graf-
armuñanum/ Þær hafa mætt so þeinkia/ ad Gydingar mundu enn nu ad-
nyu/ hafa af Hatre sijnu og Hreckvijse/ teked j burtu Lykamañ Christi, vr
Grøfeñe/ So ē merkia ma/ af Ordum Mariu Magdalenu/ sem sagde
til Christum/ Huor heñe syndest ad vera munde eirn Grasgardsmadur/
Herra (seiger hun) Sie suo þu hafer teked Lykamañ myns Herra j
burt/ þa vijsa mier huar þu hefur lagt hañ/ so eg meige sækia hañ? Jo-
hañ. 20. Eñ þo þær mætte vera fullvissar þar vm/ huert Christi Lyka-
me være j burt/ edur ecke/ þa hafa þær mod sier/ ad þær skule treista sialf-
um sier bezt/ og ganga þui iñ j Grøfena/ Eñ sem þær eru þar iñ komnar
fiña þær þar añad/ eñ þær ættu Von/ og epterleitudu. Þær ættu þar von
a Framlidnum Christi Lykama/ hañ fiña þær þar huorge/ eñ ē þær sia
sig betur vm/ lijta þar eitt Vngmeñe sitia hægrameigeñ j Grøfiñe. Matt-
heus seiger/ ad þetta Vngmeñe hafe vered Eingill Drottins/ huør ed vi-
ssulega hefur þess vegna synt sig j Mynd eins Vppvaxtar Mans/ ad þe-
ir heilegu Einglar. Eldast alldrei/ helldur eru ætijd j sama Asiktublome/
so sem Vnger Meñ plaga ad vera a sijnum Vppvaxtar Alldre.

Þar

Þar næst er oss hier athugande/ad Gudspiallameñerner seigia/Ad Eingelliñ sem Kuiñur þessar sáu j Grøfeñe Herrans Christi/ hafe vered sitiande/eñ ecke standande/edur fliugande. Huar med hañ áuijsar/ad oss sie fyrer Christum/ sem af Dauda er Vppriseñ/útvegud Huijld og Nægd/Sess og Sæte á Himnum. Þegar Endurlausnariñ vor fæddest/þa voru Einglarner ecke sitiande/helldur so sem j añare Strijds Fylkingu standande/so sem lesa má j Fædingar Historiuñe Christi/Eñ þa hañ Vpprijs/þa sijna þeir sig sitiande/ huar med þeir heilögu Andar áuijsa/ad þad Strijd sem var á millum Endurlausnara vors/og Diøfulsins/ sie nu úte og endad. Eingelliñ þesse/huors hier gietur/ hañ situr til hægre Handar j Grøfeñe/eñ ecke til vinstre/Huggande oss þar med/ad vier erum nu ordner fyrer Vpprisuna Christi fra Daudum/hægre Handar Born Guds/sem ádur vorum Harmkuæla Born/& Sorgar Born.

Þar næst vijsar Eingelliñ oss til/med þessare siñe Setu til hægre Handar j Grøfiñe/Huar vier eigum ad standa á efsta Deige/hia Doomara alls Hollds/sem er/Ecke til vinstre/helldur til hægre Sijdu/Matt. 25. Þetta er eirn Gledelegur Páska Fognudur.

J þridia lage seigia Gudspiallameñerner/ Ad Eingell þesse hafe vered skrijddur sijdu Klæde huijtu. Jesus Endurlausnare vor/ þa hañ birtest Johañe Gudspiallamañe/j Openber. B. 1. Cap. Og sagde/Jeg var Daudur/og siá/Eg life um Allder Allda/þa var hañ eins Klæddur og Eingell þesse. So munum vier og erñiñ sijdar meir j Eilijfu Lijfe/standa frame fyrer Lambsins Stoole/Jskrijdder huijtum Skrúda og Pálmavidur j vorum Höndum/hroosande án Aflaats/þeim Dijrmæta Vpprisu Sigrenum Drottins vors Jesu Christi/Þa er þad komed fram vid oss/sem Drottiñ hefur heited/öllū Jdrande og Trúudum Møñum/Ad þo vorar Synder sieu Raudar sem Blood/þa skulu þær Snioohuijtar verda/ Og þo þær sieu Raudar s Roos/ þa skulu þær verda sem Ull/ Esa. 1. Þa er heyrd Bæn Davids/þui þa hefur Gud so þueiged sijna Vtvalda/ j Bloode Lambsins/ ad þeir eru ordner huijtare eñ Snioor/ Psalm. 51. Æ/Lofadur sie Gud fyrer slijka Huggun.

Framvegis stendur so j Textanum/Og þær vrdu Ottaslegnar. Vier lesum j Genesis Book/ Ad þegar Joseph sende epter Brædrum

sijnum/og liet Ransaka þeirra Secke/og þar fundust Peningarner/sem giefner hofdu vered fyrer Korned/ og lyka vel Bikar edur Skaal Josephs/þa stendur þar/Ad Brædur hans hafe vered Ottaslegner/þeir vissu sig eckert Illt hafa giört/eñ væntu sier þo Dauda straffs. Eins foor þessum goodu Kuiñum/ þær þottust j goodre Meiningu hafa geinged wt/ad smyria Lijkamañ Christi/eñ fundu þad j Grofeñe/s þær attu ecke von a/eñ Lijkamañ Christi fiña þær þar ecke/ og verda þui Ottaslegnar.

Vt af þessum fyrra Partenum/skulum vier taka oss þad til Lærdooms og Nuggunar. Fyrst/Ad med þui/ad Kuiñurnar fundu Guds Eingla j Grofiñe Christi/þa eru Grafernar vorar eckert Diofla Bæle/Nelldur Eingla Borger/þar ed Guds Einglar taka vara a Molldum vorum og Beinum/ so eckert vort Bein brotne/Psalm.34.

Lærefader iñ Gregorius/reiknar vpp/epter Ritningareñar Avijsan/sex Eingla/ sem vered hafe bæde j Grofeñe/ og kringum Grofena Christi. Eirn þeirra er sa sem Marcus Gudspiallamadur getur hier j Textanum/ad seted hafe til hægre Handar j Grofeñe. Tueir eru þeir sem Maria Magdalena sa sitiande/añañ vid Hofdalaged/eñ añañ vid Footalaged j Grofeñe. Hiñ fiorde er sa/ sem Steinenñ vellte af Grafarmunanum/ & sat a honum. Hiñ fimte og siotte/eru þeir tueir Einglar/sem Kuiñurnar sau wte fyrer Grofeñe/ og spurdu þær ad/ þui þær leitudu hins Lifanda/ a medal Daudra. So hefur þa vered fullt wte og jnne/ af Guds Einglum/vid Grofena Endurlausnarans vors. Eins verda og so Einglar Guds a sijdañ/allt j kringum Lijkame vora/sem Jesum Drottiñ/þegar þeir liggia j Grofum sijnum/þui þeir vita/ad vier munum verda j ødru Lijfe sier lijket/þar fyrer elska þeir oss/ & skilia ecke vid oss/ huørke a medan vier lifum hier/ nie þa vier erum sofnader j burtu hiedan. Latum oss þar fyrer/ alldrei hafa Vidbiod a Grofum vorum/ nie nockra Christeña Maña/helldur Huggum oss vid þad/ad vier eigum ecke einsamler j Grofunum ad liggia/helldur verdur Eingla Skare Drottins þar hia oss/allt þangad til/þeir a þeim sijdasta Deige/leida oss iñ j Himnarijke/huar vier munum sia Gud Fødur/ og vorn Endurlausnara Jesum Christum/Auglite til Auglitis.

Annur

Auñur Greiniñ.

NV kiemur ꝏ epter/ sa Gledelegaste Bodskapureñ/ vm Christi Sigursælu Vppriſu fra Daudum/ med einu Orde. Og Eingelliñ sagde til þeirra (seiger Textiñ) Ottest ecke/ þier leited ad Jesu af Nazareth/ sem Krossfestur var/ hañ er Vppriseñ/ og er ecke hier.

Þetta eru Gledeleg Ord/ sem Eingelliñ talar hier til Kueñaña/ þar hañ seiger/ Ottest ecke. Gud hefur j ondverdu skapad Eingla sijna gooda/ og j þeim sama Gooda hafa þeir æ tijd blifed og staded/ þui er þad eingiñ Furda/ þo þeir tale alldrei añad eñ gott/ sierdeilis og einkum/ vid þa sem leita ad Endurlausnara sijnum/ og vilia komast j þeirra Selskap/ so sem Kuiñur þessar girntust. Eñ Diøfulsins Einglar/ og Arar/ hafa añad Nætkalag og Atferd/ Þeir skielfa opt Mañeskiuna/ bæde med siñe Diøfullegre/ og Ogurlegre Asynd/ og morgu ødru moote/ Eñ sem þeir eru buner ad skielfa hana/ þa Hugga þeir hana alldrei aptur. Eñ ødruvijs fer (sem von er ꝏ) þeim blessudu og goodu Guds Einglum/ so sem sia ma af þessum Kuiñum/ Ottest Ecke/ seiger hañ/ og leggur til Ordsøkena seigiande. Þui þier leited ad Jesu af Nazareth/ sem Krossfestur var. Þad er sem hañ hefde so myked sagt og talad/ Eingiñ þarf sa ad ottast Jesu Dyrd/ nie Lioma hans heilogu Eingla/ sem ad Jesu leitar/ Nu leite þid ad honum/ þui þurfe þid ecke ad ottast hvort helldur þier siaed hañ eda mig. So er þetta eitt dyrt og Onvissande Vitnisburdur/ sem Eingelliñ ber Kuiñunum/ ad þær leita ad Jesu. Eñ hvad er þad ad leita ad Jesu? Þad er ad leita epter Guds Fødurs Vendanlegre Naad og Myskunseme/ epter Tijmanlegre og eilijfre Velferd/ epter Himnarijke og allre þeirre Glede/ sem Gud mun sijnum vtvoldum þar veita.

Lærum nu þar fyrer j Dag af Kuiñunum þessum/ ad leita ad Endurlausnaranum vorum Herranum Jesu Christo/ Eñ sie svo þier þike þu ecke so fliogt fiña hañ sem þu villt/ þa mundu þig/ og gief þu ecke vpp ad leita/ so framt sem þu villt hafa nockud gott af honum. Optar eñ einu siñe komu Kuiñurnar til Grafareñar/ ad leita epter sijnum Herra/ eñ so skiede/ ad hañ kom sialfur vm sijder j Leiternar ꝏ moote þeim/ og

 heilsade

Heilsade þeim so Vingiarnlega/ og ástudlega/ so sem̃ þa eirn goodur Brooder/Heilsar siñe Elskulegre Systur/edur so sem þa eirn Astkiær Brwdgume/heilsar siñe Hiartans Elskulegre Brwdur/Þa hefur þad fyr am̃komed vid þær/sem þar stendur j Lofkuæde Salomonis/Þu kysser mig med Kosse þyns Muñs/1. Cap. Eins verdur þad og so fyrer oss/ Ef vier þreytunst ecke ad leita Jesu vors/þa verdr þad vyst/ad hñ mū ecke sijdur koma á mote oss/eñ hñ kom á mote þessū Kuiñū/og þeim tueimur s geingu til Emaus. Og seigia/Vertu velkomiñ miñ Broder/& myn Syster/ Þu hefur leinge leitad myn. Nu gief eg þier alla myna Forþienustu/sem eg hefe afrekad j Pynu miñe/ Jeg gief þier allañ Avøxt miñar Vpprisu/ og sialfañ mig/suo þu skallt hiedan af vera miñ/ bæde á medañ þu lifer hier/og so lyka á Andlaatsstunduñe þiñe/og epter Lyfed/ eilyflega med mier lifa. Æ/ Sæler eru þeir/Jaa/Þusundsiñum/Þusundsiñū sæler eru þeir sem so leita epter synum Endurlausnara.

Nu kañ einhuor ad seigia/Christur er Vppstygiñ til Himens/hñ er nu ecke leingur hier á Jørduñe/eins og þa Kuiñurnar leitudu hñs/ huørniñ kañ eg hañ þa ad fiña/eda huar skal eg ad hm̃ leita? Fyrst miñ Broder og Syster/skalltu leita epter hønum/j hans heilaga Orde/ þar fiñur þu visselega einhuoria þa Grein fyrer þier/sem syner þier Jesum riett so sem hañ er/med allre siñe Naad og Forþienustu/ og ad hañ hafe bætt og borgad fyrer allar þynar Synder. 1. Joh. 2.

Þar næst skalltu leita ad hønum j Aflausueñe/ og Sacramentenu Alltaresins/ þar fiñur þu hañ so nalægañ/ ad þu medtekur þar vnder Braude og Vyne hans eiged Holld og Blood/huørt ad er eirn viss Pantur og Jnnsigle þar vppa/ad þu siert sañarlega Guds Barn/og Erfinge Himnarykis.

J þridia lage/ Vilier þu fiña Jesum þiñ/ þa leita þu ad hønum/ Dags Daglega j þynū Bænum/og bid þu Gud af Hiarta/ j Jesu Nafne/vm Naad og fyrergiefning allra þiña Synda. Sañarlega/sañarlega miñ Brooder og Syster/Ef þu leitar so ad þeim Krossfesta Jesu af Nazareth/þa vertu Okuydiñ og ottast ecke/þui þu hefur þa funded Naad hia Gude. Hañ er Vppriseñ og er ecke hier (seiger Eingelliñ) Æ/ þetta eru good og Gledeleg Tydende/Ad Jesus er vppriseñ fra Daud

um/og liggur nu ecke leingur Andvana j Grøfeñe/ Og til meira Merk
is og Stadfestu þar vm/þa syner hañ þeim Legstadiñ tomañ/ og Lyk-
blæuna sem epter var skiliñ. Mun Kuiñurnum hafa þetta rett skeeft?
Mun Eingillinn tala þetta med berum og liosum Ordum? Ja/ med
so berum Ordum talar hañ þad/ ad Dioffullinn kann ecke sialfur ad færa
þar Fingur vti. Jesus af Nazareth/sa sem var Kroßfestur/ epter hu-
ors Lykama þier leited/Hañ er Vppriseñ. Skilianleg eru Ordiñ/og
skilmerkeleg. Huad er þa orded af þui Orde Dioffulsins/ sem hañ sagde
vm Christum/og David ämiñest j Psalme sijnum/41. Ad þegar hañ fi
elle einu sinne(j Daudañ) þa munde hañ alldrei vpp aptur rijsa? Þad er
orded ad Lygum/og til Skamar og Smanar er þad orded/sem von er a.
Eñ skulum vier framar taka epter Ordum Eingelsins. Hañ er Vpp-
riseñ. Ecke seiger hañ/ad Endurlausnariñ vor sie af odrum vpprekst-
ur. Audsynande þar med/Ad Jesus er fyrer siñ eigiñ Guddoms Krapt/
af Dauda Vppriseñ. Vier lesum þad bæde vm Spæmeñena/ og
Postulana/ ad þeir hafe giefad vppvaked Meñ af Dauda/ Eñ einginn
þeirra gat sialfañ sig vppvaked fra Daudum/þad ætte Endurlausnare
Mañkynsins ad hafa fram yfer adra Menn.

Furdanlegt Dæme lesum vier/2. Kong. B. 13. Cap. Ad þa eitt Fr
amliden Madur var grafiñ j Grøf Elisei Spæmans/ og hañ kom vid
Bein Spæmañsins/þa lifnade sa hiñ Daude aptur/eñ kyrr lau þo Be
in Spæmañsins. Eñ huor er so sem Endurlausnare vor/ huer ed ecke
ad eins Lyfgar adra/helldur og so sialfañ sig? Og þess vegna kallar S.
Päll hañ Frumgrooda þeirra Daudu/1. Cor. 15. J Hebreska Textan
um stendur/ad Eingilliñ hafe sagt/ Sioed þañ Stad/ huar þeir logdu
Herrañ vorn/ydar og miñ. Þetta er ecke lijtel Huggun/Ad Einglarner
taka sig saman vid oss/aumar og syndugar Mañeskiur/Og þar sem vi-
er vorum ædur Dioflum lijker/ þar erum vier nu fyrer Jesu Sigursælu
Vpprisu ordner Einglū lijker/j þañ mata/ ad vier eigum sama Herra o
Nimaum sem þeir.

Framveigis stendur so j Textanum. Fared og seiged Læresueinum
hans og Petre. Hues adrer Gudspiallameñerner koma hier nockru edru
vijs ad Orde/og seigia/Seiged Brædrum hans og Petre/ad hañ muñe

ganga fyrer ydur j Galilæam/ et cet. Hier lætur nu Herrañ vor Jesus Christur/oss kallast sijna Brædur/ huad oss er ein Hiartanleg Huggun. Christur var ad søñu Brooder vor/allra fyrst/j Fædinguñe siñe/Enn a medañ hann var j siñe Nidurlægingu j þessu Lijfe/og hañ hafde ecke enn nu yfersfaded Kuøl sijna og Dauda/þa kallar hañ sig ecke Broodur vorn/ Eñ strax ad þessum Sigre vñum/og hañ er fra Dauda vpp aptur risiñ/ þa kallar hañ oss Brædur/hañ þikest þa noog Raad hafa feinged til þess ad veita oss Broodurlegañ Giørning. Joseph/a medañ hañ var j Myrkuastofuñe j Egyptalande/Openberade hañ þad ecke hinum ødrum Jacobs Sonum/ ad hañ være Brooder þeirra/ Eñ sem hañ var j burt vr Myrkuastofuñe/og settur til þess mykla Heidurs og Herradooms/ad rada yfer øllu Landenu/Sia/þa hid fyrsta liet hañ sig j Liose/og sagdest vera Brooder þeirra/og þad var þeim længtum Huggunarsamara/þui þeir saau þa/ ad þeir munde þar myked og gott af hliota.

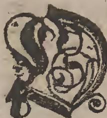
Seiged Brædrum hans og Petre(seiger Eingelliñ). Hier kañ einhuør ad spyria. Huørniñ kiemur þad til/ ad Eingelliñ kallar alla hina Læresueinana Brædur Jesu/vtan Petur eiñ/hañ kallar hañ sijnu rietttu Nafne? Kañskie Herrañ hafe ecke viliad virda hañ þessa Æruttitils/ ad læta hañ kallast Broodur siñ? Nei/ecke so/helldur af þui/ad Petur hafde meira syndgad/eñ hiner adrer Læresueinarner/j þui/ad yfergiefa Christum/og afneyta hønum sijdañ med Eyde/þa verdur hañ hier a Nafn nefndur/ so hañ mætte vita/og Hugga sig þar vid/ ad þott hañ hefde einusiñe falled/og gleymt Nafnenu Jesu/þa hefde þo ecke Jesus gleymt hans Nafne. Þar f. miñ Brooder og Syster/Hafer þu Afneytad þijnum Herra Jesu Christo/med S. Petre/ j þui/ ad drygia þa og þa Synd/Hafer þu lifad j Ofaate og Ofdryckiu/j Munadarlijfe og Lostasemе/j Sualle og Saurlijfe/j Vndaᵹerle og Lygum/Ja/Huor helldst Synd sem þad vera kañ/þu fiñur þig sekañ j/ Þa giør þu so sem S. Petur giørde/Gack þu vt/og græt beyskleg a/þessar og allar adrar þijnar Synder/og bid þu Gud vm Fyrergiefning a þeim/so mun hñ ecke gleyma þijnu Nafne ad eilijfu.

Nu vilium vier framveigis skoda/ huørt Gagn og Nytseme vier høfum af Jesu Christi Vpprisu fra Daudum. Otelianlega margar Nytsemder

fender høfum vier þar af/ Eñ ein er þesse a medal añara/ ad vier hefum
fulla og alla von Dyrdlegrar Vpprisu fra Daudum/ a Dooms Deige/
f Jesu Sigursælu Vpprisu. Sö er nu þa þesse Bodskapur Eingel
sins/ad Jesus af Nazareth/sem var Krossfestur/hañ sie Vppriseñ/Hañ
er ad Reikna j allre vorre Trwarjatningu/ so sem eirn Gimsteirn j ein-
um Gullhring/og eitt Edla Nyste j eirnre Gullfeste/þui hañ er Dyrn æt
astur af øllum Trwargreinum vorum/ og allar adrar vorar Trwargrein-
er eru vppa hañ Grundvalladar/ so sem þar stendur/ 1.Cor.15. Enn
ef ad Christur er ecke vpp aptur riseñ/ þa er vor Predikun Onyt/ þa er
og ydar Trw Onyt. Eñ vier findunst þa eirniñ Liugvottar Guds/med
þui vier høfum vitnad j giegn Gude/ þad hañ hefde Christum vppvak-
ed/huørn hañ hefde ecke vppvaked. Item/j sama Capitula/ litlu sydar.
Eñ ef Christur er ecke vpp aptur riseñ/þa er ydar Trw Onyt/ so eru þi-
er þa eñ j ydrum Syndum/ þa eru og hiner sem Sofnader eru/ fortapad-
er. Ecke rydur lyted a þessum Trwar Articula/ þui veikest hañ/ þa er
allt Evangelium Onytt/og øll Trw Guds Barna/ og allt añad sem oss
er ar oz Dag Predikad/ vt af Guds Naad/være þa Lyge/þa være ongrar
Fyrergiefningar Syndaña ad vænta hier j heime/ ꝛ ongrar Saluhialpar
være þa ad vænta neinu Mans Barne j ødrum Heime. Eñ Lofadur
sie Gud/ sem hefur ecke ad eins/ låted sinn Son Deya vorra vegna/ hel
dur og so/ vpp aptur rysa/ oss til Riettlætis og Saluhialpar. Og
skal þad so stuttlega sagt vera/ vt af þessu Heilaga Evangelio. Pe-
im eilyfa Dyrdareñar Konunge/og Daudans Sigrara/vorum Hiarkans
Herra Jesu Christo/ Asamt med Fødurnum/ og Heilegum Anda/ sie
Eilyft Lof og Dyrd/ Heidur og Vegsemd/af øllum Tungum/Eingla
og Maña/ sogd og Sungiñ/Nu hiedann j fra/og ad Eilyfu/
Amen/ A M E N.

A Annañ Dag Paaska.

Evangelium/ Luc. 24.

G ſkœ/ Ad tveir af þeim geingu a þann ſama Dag/ til nockurs Kauptwns/ þad ed var fra Jeruſalem ſextige Skeidarwm/ ad Nafne Emaus. Og þeir voru ad tala um alla þa Hlute ſijn a millum/ ſem vid hoͤfdu bored. Og þad ſkiede/ þa þeir Rœdduſt vid/ z ſpurduſt a ſijn j millum/ ad ſialfur Jeſus nalœgdeſt þa/ og gieck jafnfram þeim. Enn þeirra Augu voru ſuo halldinn/ ad þeir þecktu hann eige. Og hann ſagde til þeirra. Hvad er þad fyrer Rœdu ſem þid hoͤndled yckar a mille reikande/ og erud hryggver þar af? Þa ſuarade eirn/ er Cleophas var ad Nafne/ og ſagde til hans. Ertu alleina ſo Okiendur til Jeruſalem/ ad þu veiſt eige/ hvad a þeſſum Doͤgum þar inne gioͤrſt hefur? Enn hann ſagde til þeirra. Hvad er þ? Þeir ſoͤgdu til hans/ þad/ af Jeſu hinum Nadverſka/ hvoͤr ed var Spamanns madur/ Mattugur j Verkum z Ordum/ þ Gude og oͤllu Folke. Og hvoͤrnin ad vorer Hoͤfud Preſtar og Hoͤfdingiar/ ſelldu hn̄ j Fyrerdæming Daudans/ og Krosſfeſtu hn̄. Enn vier vonudum ad hann munde Endurleyſa Iſrael. Og yfer allt þetta er nu hinn þridie Dagur j Dag/ er þetta ſkiede. So og hafa ſkielft oſſ nockrar Kvinnur af oſſ til/ þær ed fyrer Lyſingena hoͤfdu hia Groͤfenne vered/ og fundu ecke hans Lijkama/ komu/ z ſoͤgdu ſig hafa ſied Englana Sioner/ þeir ed ſoͤgdu hann lifa. Og nockrer wt af oſſ geingu til Grafarennar/ og fundu eins lijka ſem Konurnar hoͤfdu ſagt/ enn hann fundu þeir ecke. Og hann ſagde til þeirra./ O/ þier Heimſker og treger j Hiarta/ ad trwa þui oͤllu ſ Spamennerner hafa talad. Hlaut Chriſtur ecke þetta ad lijda/ og inngange ſo j ſijna Dyrd? Og hann took til fra Moyſe/ og oͤllum Spamoͤnnum/ og lagde wt fyrer þeim allar Ritningar/ þær ed af honum voru. Og þeir tooku ad nalgaſt Kauptwned þad þeir geingu til/ Og hann liet þa ſem villde hann leingra ganga/ þeir neyddu hann og ſoͤgdu. Ver þu hia oſſ Herra/ þuiad Kvoͤllda tekur/ og a Dagenn lijdur. Hann gieck þa inn og var hia þeim. Og þad ſkiede/ þa hann

ſat med

ſat med þeim til Bords/ad hañ took Brauded /Bleſſade þad og braut/og rette ad þeim/ Þa opnuduſt þeirra Augu/ſo ad þeir þecktu hñ/Og hñ huarf fra þeirra Augum. Og þeir ſøgdu ſijn a mille. Brañ ecke ockar Hiarta j ockur/ þa hñ talade vid ock a Veigenū/ og opnade ꝑ ockur Ritningarnar? Og þeir ſtoodu vpp a ſomu ſtund/ og ſneru aptur til Jeruſalem/ ꝛ fundu þa ellefu ſamañſafnada/ ꝛ þa ſ med þeim voru. Huørier ed ſøgdu/ Drottiñ er ſañarlega vpp riſeñ/ og hefur byrſt Simone. Og þeir ſøgdu huad giørſt hefde a Veigenū/ ꝛ huørniñ þeir hefdu þeckt hñ j þui hñ braut Brauded.

Exordium.

HAD er mykel og epterfakanleg Hiſtoria(a medal añara j þui Gamla Teſtamentenu) ſem Gud Drottiñ Allsheriar hefur laated vppſkrifa/vm Joſeph j Egyptalande/ Huør Hiſtoria þo ad oſſ meige nooglega kuñug vera/þui hun kiemur ſo vijda fram/ þa ſkulum vier þo ecke laata oſſ leidaſt ad heyra hana vpp aptur. Vær høfum heyrt vm Joſeph/ad hañ hafe vered ſelldur af ſijnum Bræ-drum j Egyptaland/og þar ſettur vered j Faangelſe/Ecke fyrer Odygd/ helldur fyrer holla og trwa Þienuſtu. Eins giørdu og Gydingar vid Chriſtum/fyrer allar þær goodar Kieñingar og Daaſemdarverk/ſem hañ giørde hia þeim/ Þa fieck hañ ecke añad til Launa eñ Faangelſe/ og ad-rar Hraadungar. Joſeph vard ad vera vm þriu aar j Myrſtuaſtofu/ So hlaut og eirniñ vor Endurlauſnare/ſo hñ fullkomnade vort Endurlauſnarverk/ ad vera þria Daga/ og þriaar Nætur j Filſnum Jardar. Vier leſū eñ framar j Geneſis Bok/Ad Joſeph hafe jñañ þriggia aara/ vr Fangelſe ꝛ Myrkuaſtofu vtleiddur vered/epter Kong Pharaonis Bef-alingu/og ſkipan/Og ſydañ ſettur til Hofdingia Egyptalands/næſt ſial-fum Kongenum. Sama Tign og Vra(þo med ødrum hætte)fiell vo-rum Bleſſada Endurlauſnara til/ og þeſſum Joſeph/Þui þa hañ haf-de leiged j Grofeñe þria Daga og þriaar Nætur/ ſuo ſem Joſeph ad Taratøluñe j Faangelſenu/Þa vppreis hañ med Dyrdlegum Sigre/Klæd

dur

dur Kiettlætesins/ og Odaudlegleikans Skrwda. Eñ ef vier framm veigis skodum Historiu Josephs/ Þa finum vier j heñe/ huorniñ Þad/ hñ hafe høndlad vid Bræddur sijna/ Þa Þeir til hans komu/ sem er/ Ad hann liet Þa ecke Þeckia sig/ talade hardlega til Þeirra/ og kallade Þa Niosnar meñ. Eins giorde og eirniñ vor liufe Lausnare Jesus/ vid Þessa tuo sijna Læresueina/ sem til Emaus geingu/ Hañ liet Þa j fyrstu ecke Þeckia sig/ helldur sette framm fyrer Þa skarpa Løgmaals Predikun/ vid huoria Þeir so viknudu/ og komust vid j sijnu Hiarta/ ad Þeir vm sijder Þeckia hañ j Giesta Herbergenu/ mootlijka og Jacobs Syner/ Þecktu Joseph Broodur siñ ad lokum/ epter Þad/ hañ hafde reint Þa j margañ maata. Hier vm skuluñ vier nu faa ad heyra nockud framar talad/ m. Hialp Drottins/ j einfalldre Vtleggingu Gudspialsins. Eñ med Þui/ ad Þetta Heilaga Evangelium/ er miøg Lærdoms rijkt/ og Þar med j sialfu sier næsta laungt yferferdar/ Þa vilium vier ad Þessu siñe/ alleinasta taka oss tuent fyrer Hendur/ vt af Þui/ ad skoda og yfervega hid allra stuttlegosta.

Þad fyrra skal vera vm Reisu Þessara tueggia Herrans Christi Læresueina til Emaus/ og huad a Þessare Þeirra Reisu hafe vidbored.

Þad añad/ huad skied hafe/ Þa Þeir voru j Herbergenu til Emaus/ med Þui i fleyra sem Þar ad hnijgur.

Sa eilijfe Dyrdareñar Kongur/ vor Drottiñ Jesus Christus/ virdest ad nalægiast oss med siñe Naad/ so sem hñ nalægdest hier Þessa tuo Læresueina/ So ad Þesse vor Jdia mætte verda hans allra heilagasta Nafne til Lofs og Dyrdar/ Eñ oss sialfum til Saalargagns og Gooda/ Amen/ J Jesu Nafne/ Amen.

Vm Þad fyrra.

OG Sia (seigia Gudspiallameñerner) Ad tueir af Þeim geingu Þañ sama Dag/ til nockurs Kauptwns/ Þad ed var fra Jerusalem sextijge Skeidarwm/ Ad Nafne Emaus. Þesser tueir/ huerra hier verdur gieted/ skulum vier vita/ ad vered hafa af Tølu Þeirra sio tiju Herrans Christi Læresueina/ vm huoria talad verdur hia Lucam/ 10. Cap. Añar Þeirra nefnest Cleophas/ sem vered skal hafa Brooder Josephs/ Foostur Fødurs Christi. Eñ añar meina sumer/ ad vered mune

hafa

hafa Lucas Gudſpiallamadur. Þeſſer bæder Læreſueinar Herrans Chri-
ſti/voru næſta miog angrader/og Sorgbitner/ vt af Pijnu og Dauda
ſijns Herra og Lavards/Taka ſig þui afſijdis j burt fra odrum/ſo þeir
kuñe ad fordrijfa Tijdena/og ſijna Sorgar þanka.

Nier af hofum vier þañ Lærdoom/Ad nær ſem hellſt oſſ ber nockud
til Angurs og Sturlunar/þa ſkulū vier fordaſt ad vera einſamler/helld
ur taka oſſ einhuorn froman og godañ Stallbroodur/til ad vera hia oſſ/
og telia vm fyrer oſſ/Þuiad eirn trwr Vinur er orugg Vernd/Huer hñ
hefur/ſa hefur myken Fieſiood. Trwr Vinur kañ ecke med nockru Go-
tze edá Giallde betaladur ad verda/ſa ed ottaſt Gud/ fær ſoddan Vin/
ſeiger hiñ vijſe Syrach 6. Cap.

Þad hier verdur ecke gieted vtañ añars Herrans Chriſti Læreſueins
med Nafne/ſem var Cleophas. Þa hafa aller gooder og Gudhrædder
Forelldrar ſier þar af ad taka/eina ægiæta Huggun/ſem er þeſſe/ Ad ef
ſo kañ til ad falla/ ad þeir miſſe ſijnar Barnakyndur fra ſier/ ædur enn
þau kuña ad odlaſt Nafn/ j þeirre heilogu Vatns Skijrn/ þa ſkulu þeir
þo ſamt hugga ſig þar vid/ ad þeim er þar fyrer ecke gleymt af Gude/
helldur eru þeirra Nofn vppſkrifud a Himnum j Lijfs Bookena/ſo ſem
Poſtuliñ Paall ad Orde kiemſt/j Piſtlenum til Pilipp. 4. Cap.

Tijmiñ/a huorium ad þeſſer tueir/tooku ſier þeſſa Reiſu fyrer Hend-
ur/var a ſialfañ Paaſkadagiñ/þa Drottiñ vor Jeſus Chriſtus/Vppreis
med Dyrdlegum Sigre fra Dauda/ og þad þo ecke fyrre eñ epter Mid-
deige/edur a mote Kuollde/epter þad/ad Guds Þionuſtugiord var ræke
og endud.

Huar af vier hofum oſſ þad til Lærdooms ad taka/Ad ef vier vilium
vppbyria nockud a helgum Dogum/Þa gaungum fyrſt j Guds Hws/&
hlijdū Guds Orde/ og ſiaum vppa þa H. Þionuſtugiord/Þui ſo ſem þ
ad Saaliñ er meira verd eñ Lijkamiñ/ So ſkulum vier og ſuo/ yfer alla
Hlute fram/forſorga fyrſt Saalena vora/ og fæda hana med Guds Or-
de. Vier ſiaum hier og eirniñ/ þar Herrañ Chriſtur kiemur a ſama
Deige og hañ Vppreis/til þeſſara ſiña Læreſueina/huad Hiartanlega hñ
latur ſier vmhugad vera vm allar Angradar/Sorgfullar og Efablandnar
Mañeſkiur/ſem er/ad hañ vill ecke leinge tefia/helldur ad hañ kome þeim

 til Hialpar

til Hialpar/og Hugge þær med sijnu heilaga Orde/og Nædar Fyrerheitum/epter þui sem þar stendur/hia Esaiam/ 66. Cap. Eg vil ælijta þañ Fatæka/og þañ sem hefur sundurknosadañ Anda/ og hrædest mijn Ord.

Þar næst er hier athugande/huadan ad þesser tueir Herrans Læresueinar hafe geinged/sem er/vt af þui Mordingia bæle Jerusalem/Huar ijns þeir villdu ecke leingur stadnæmast. Vier eigum og einniñ ad taka oss fra jllra og Oguðlegra Maña Selskap/so framt sem vier vilium/ ad Christur skule nælægiast oss/ þuiad Veralldareñar Vinfeinge er Guds Ovinskapur/seiger Postuliñ Jacob/4. Cap. Sieum til/Ef eitt gott Eple liggur nærre ødru/þui sem roted og fued er/ þa kañ þad ecke añars vera/eñ þad spillest af þui/og fordiarfest. Sie so/ ad Lambed sie j nænd vid Vlfiñ/ huørniñ mæ þad þa vera Vgglaust vm sig. Ligge Halmur eda Hør nærre Elldenum/þa er þui huørutueggiu hætt vid ad breñast. Eins er þui vared fyrer þeim goodu og frómu/sie so ad þeir giefe sig j Selskap med jllum og Oguðlegum Skælkum/þa kuña þeir suarlega ad falla j Sid med þeim.

J þridia lage verdur hier j Gudspiallenu gieted Stadarens/sem þeir geingu til/Huer ed var Emaus. Huad ad þijdest so myked/sem eitt fast og Rambyggelegt Slot/til huøs ad Meñ meiga flya/þa Neyd og Þrengingar ad Høndum koma. Vær skulum og so taka oss Reisu æ Hendur/og ganga til Emæus/ þad er/ Nær sem hellst ad vier erum stadder j nockurskonar Raunum/so vier vitum ecke/huad vier skulum giøra/og til Ræds taka/so sem Kong Josaphath sagde/2. Paral. 20. Þa skulum vier flya til þessa sæta Nafnsins Jesu/þad er þad allra sterkosta og fastasta Sloted/þangad flyr sa Riettlæte/& verdur frelsadur/Ordsk. Bok. 18. Cap.

Þad fiorda/sem oss er athugande/þa er þad/ huad þesser tueir Læresueinar hafe haft sier til Skiemtunar/æ þessare siñe Vegferdar Reisu/ Gudspiallamaduriñ seiger/ Ad þeir hafe vered ad tala sijn æ mille/ vm alla þa Hlute sem vid hofdu bored/Þad er/huerniñ þad/ad Herrañ Christur hafe vered tekiñ j Grasgardenum/ Bundiñ/ hrakiñ og hrædur/ Hnædstrijktur/Þyrnekrijndur/Krossfestur/og ad sijdustu j Krossena lagdur/

Þeim

Þetta allt var nu Samtals efned þessara tueggia Reisumaña/ huorra Dæme vier ættum ætijd epter ad fylgia/þui þad er ecke noog/ad vier he yrum ad eins Guds Ord/kient og Predikad/ Helldur eigum vier og eirn= inn ad hafa gott Samtal vor a millum/ og læta Rædu vora vera vm Jesum/og hans blessada Velgiorninga/sem hañ hefur oss audsynt þad er/Vier eigum Daglega ad Ransaka Ritningarnar/so sem ad gierdu þeir Edalbornu Meñ til Berhoen/j Postulaña Giern.17. Cap. Þuiad sæll er sa Madur/sem hefur sijna Lyst j Logmaale Drottins/ og talar vm þad Daga og Nætur/ seiger hiñ heilage David/ Psalm.1. Eñ huormiñ ad þetta tilgange/ þad er Gude sialfum best kuñugast. Þar fiñast vel þeir/sem læfast ganga med þessum tueimur Christi Lærisueinum til Emaus/og tala vm Jesu Pijnu og Dauda/ eñ er þo ecke vtan Hræfnistal og Muñfilapur. Kañ vel vera/ad sumum sie kamora ad læta af sier heyra skamarleg Ord/Fyfilslegt Hial/og Kieskne/huad ecke hæfer/Eph. 5. Cap. O Gud giæfe ad þesse Odygd fiindest ecke hia oss/sem Christner eigum ad heita/Eñ þui er midur/ad añad vill reinast j Dagfare og Vmgeingne margra. Þui so s þad/ ad Meñ kuña ad þeckia eitt Trie huort þad er gott eda jllt/þa þeir sia þess Avoxt/ So kuña Meñ og so af Maalenu ad merkia/huormiñ Hiarta Mañsins er vared/seiger sa vijse Syrach. 27. Cap. Þuiad eirn Gudhræddur Madur talar ævallt þad sem heilnæmt er/ Eñ Fauijsra Muñur spyr eirnresamañ Heimskuñe/stendur þar j Ordsk.B. 15. Cap.

Nu sem þesser tueir Herrans Christi Lærisueinar voru sem mest og best j Rædu til sa nans/og toludu ecke añad eñ vm Jesum/ hans Forþienustu/ Pijnu og Dauda/ Þa seiger Gudspiallamadurin/ Ad hañ sialfur Blessadur hafe nælægst þa/ og geinged jafnfram þeim. Þetta eru mi Laumiñ sem þeir fa/sem optlega þeinkia til sijns Endurlausnara/ og læta sijna Rædu vera vm hañ. Vier siaum hier og eirniñ Guds Sonar Elsku/Goodgirnd og Myskun/sem hañ hefur til allra Fatækra Saudakynda siña/eñ þo einkanlega til þeirra/sem Efablaudner eru/ vm sijna Velferd og Saaluhialp. Þesser tueir hofdu teked sig j burtu/ vr Selskap Postulaña/og añara Heilagra Maña til Jerusalem/ fyrer þañ skulld/ad þeir meintu/ ad þar munde nu eingiñ Von framar til vera/ad

 Þetta

þeir kyñe ad ødlast Sæluhialpena fyrer Christum/ so sem ræda ma af þe-
irra samtals/ sem sijdar stendur j Textanum/ þar þeir seigia/ Ad þeir ha-
fe vonad/ ad hañ munde Endurleysa Jsrael. Eñ sem þesse hrædelega
Freisting striider sem mest a þa/ sia/ þa kiemur sialfur Jesus þeim til
Hialpar/ og geingur med þeim. Sama giører hañ eñ nu j Dag/
vid allar Angradar og sturladar Mañeskiur/ Hañ er sa goode Hirderiñ/
sem ecke lijdur/ ad sijnar Saudaskiepnur skule til leingdar villt fara/
fra Hiordeñe/ helldur yfergiefur hañ þa nyu og nijutiju Saudena j Eyd-
demorku/ og fer epter þeim sem Glatadest/ þangad til hañ fiñur hañ/ Luc.
15. C. Og er þetta ein Hiartanleg Huggun/ fyrer allar Freistadar
Mañeskiur.

Auñur Huggun sem oss stendur af Christi Fylgd og Samreisu/ med
þessum sijnum Læresueinum/ þa er su/ Ad aller þeir sem byria Reisu si-
na/ j goodum Guds Otta/ eru ecke Fylgdarlauser/ helldur reyser sialfur
Drottiñ Jesus med þeim. Huad Hiartanlega gladur ad sa Unge
Tobias hafe orded/ þa hañ fieck þañ Fylgiara med sier/ sem lofade ad
reysa med hønū til Rages j Meden/ eñ visse þo samt ecke ad þad var Ein-
gell Drottins/ þad ma sia af Tobia Bookar/ 5. Cap. Eñ þusunde
siñum gladare meigum vier Christner Meñ vera/ þui vier hofum ecke ad
eins eirn skapadañ Eingel j Fylgd og Førunevte med oss/ helldur sialfañ
Guds Eingietiñ Son/ eñ huar hellst Sonuriñ er/ þar er og eirneñ Fad-
eriñ/ epter þui sem sialfur Jesus seiger/ hia Johañem 10. Cap. Enn
huar Faderiñ og Sonuriñ þeir eru/ þar er og sa goode heilage Ande/
þui hañ framgeingur af Fødur og Syne. Huar Heilagur Ande er/ þar
er og oll heiløg Guddomsins Þreñing/ Eñ huar hellst su heilaga Gud-
doomsins Þreñing er/ þar eru og so Guds heilager Einglar. Oh He-
rra Gud kome til/ Huad Dyrdlegur Selskapur og Lystelegt Samkvæme
er þetta/ þuiad/ Ef Gud er med oss/ j oss/ og hia oss/ huer kañ þa ad
vera a mote oss/ seiger Postuliñ/ Paall/ Rom. 8. Sæler og Blessad-
er erum vier þar fyrer/ sem eigum þuilijka Fylgiara.

Framveigis stendur so j Textanum/ Ad þessara tuegia Læresueina
Augu hafe vered so halldiñ/ ad þeir hafe ecke þeckt Jesum. Ordsok-
ena huar fyrer þeir þecktu hñ ecke/ leggur Marcus Gudspiallamadur til

16. Cap. seigiande/ Ad Herrañ hafe openberad þeim sig j añarlegre
Lyking. Eins giorde hñ og suo vid Mariu/ þa hañ kom a moote
heñe/ þar hun gieck fra Grøfeñe/ þa visse hun ecke betur/enn þad være
Urtagards Maduriñ/sem hun mætte/og vid hana talade. Og vill-
de vor Drottiñ Jesus Christus uppfylla hier med Figuru þess Gamla
Testamentesins/Þui lijka so sem þad/ad Moyses Guds Madur/ þa hañ
villde tala vid Israels Folk Fordum/ liet hañ Skylu fyrer syna Asio-
nu/Exo. 34. Eins giørde og so vor Blessade Endurlausnare/þa hñ
villde tala vid Læresueinana a Veigenū/hulde hñ Vegsemd syns For-
klaarada Lijkama/under Asynd eins Framande og Vegfarande Mans.
Huad tydt og opt skeidur þ eñ nu j Dag/Ad þo Jesus sie hia Børnum
synum/þa meina þau þo/ad hañ sie sier ecke nalægur/vegna þess hann
syner sig þeim j framande Mynd.

Dæme hier uppa høfum vier a þeim Guds Mañe David/ þui þa
Herrañ byrdge ad nockru leite sitt Naadar Andlit fyrer honum/þa klagade
hñ saargrætelega þar yfer/ og sagde. Mun þa Drottiñ eilijflega fordiæ-
rfa/ og öngua Lijkn nu leingur audsyna/ Psalm. 77. Eins þotte og
so Postulanum Paale/Ad Christur være sier ecke nalægur/þa Andskot-
añ sloo hañ med Knefum/ eñ þad var þo ecke/þui Herrañ sagde til ha-
ns/Laattu þier nægia mijna Naad/þui miñ Kraptur er j breyskum Ma-
ttugur/2.Cor. 12. Þar fyrer/nær soddañ Freistingar koma oss ad Hond-
um/þa laatum oss/hugga oss vid Ord Spamañsins Davids/þar hañ sei-
ger/ Drottiñ er øllum nalægur/ þeim hañ akalla/ Ja/øllum þeim sem
hañ med Alvøru Akalla/Psalm.145.

Framveigis seiger Gudspiallamadurinn/ Ad Jesus hafe talad til
þessara tueggia Læresueina/og sagt. Huad er þ fyrer Rædu/ sem þid
høndled yckar a mille reikande/ og erud hrygguer þar af? Ecke
spyr Herrañ þa hier ad/fyrer þañ skulld/ad hañ visse ecke vel/ huar um
þeir voru ad tala/þui hañ er Alvitur/og veit huad j Mañenum er/Jo-
hañ.2. Helldur uppa þad/ad þeir liete sialfer j lioose/huad þeim bio
j Hiarta.

Hier kuñum vier nu ad sia/Elsku og Hiartalag/ vors sæta Endur-
lausnara Jesu Christi/sem hañ hefur til allra Syndugra Maña/ Eñ

einkanlega og sierdeilis/ til þeirra sem Angrader og sturlader eru/ sem er/
Ad hañ kieñer j Brioste vm þa. So kiende hañ j Brioste vm þa au-
mu og Sorgbitnu Eckiu j Naim/ Og Mariu Syster Lazari/ þa hun og
adrer heñar viner grietu yfer hñs Lyke/ þa stendur þar/ ad hñ hafe Angrast
þunglega/ og Tarfellt sialfur/ Joh. 11. Lofadur sie nu þar fyrer Lif-
ande Gud/ sem hefur giefed oss þuilykañ Byskup/ sem Sampyning kañ
ad hafa med vorum Breyskleika/ Heb. 5.

Nu sem Herrañ Christur leitast einvirdelega epter vid þa/ huør ad sie
Ordsøk til þeirra Angurs/ þa ansar honum añar þeirra/ sem var Cleo-
phas/ og seiger. Ertu alleina so Okiendur til Jerusalem/ ad þu vee-
itst ecke/ huad ꝏ þessum Dogum þar sie giorst hefur? Sem villde
hañ so sagt hafa/ Huada Mañe ertu/ ad þu veist ecke þad/ sem huørin
Mans Barne er kuñugt j Jerusalem? sem er þad/ Af Jesu hinum
Nadverska/ Huør ed var Spadoms Madur mykell/ Mattugur j
Verkum og Ordum/ fyrer Gude og ollu Folke/ Og huørnin ad vor-
er Hofudprestar z Hofdingiar/ selldu hñ j Fyrerdæming Daudans
og Krossfestu hañ/ etc. Hier lætur nu Cleophas j Lioose/ Huør ad
sie Ordsøk siñar Hrygdar/ sem er vm Jesum/ huørnin þad/ ad hañ hafe ve-
red vtleikin og jlla med farin. Hañ giefur Herranum Christo hier z
so vnder eins/ þañ Vitnisburd/ ad hañ hafe vered Spamadur mykell/
Þad seiger hañ satt/ þui hañ var sa/ vm huørn þar stendur skrifad/ Deut.
Book. 18. Eirn Spamañ mun Drottin Gud vppvekia þeim/ vt af
þeirra Brædrum/ lyka sem þu ert. Þar næst jatar hañ hier vm Ch-
ristum/ Ad hañ sie Mattugur j Verkum og Ordum. Þetta er og eirn-
in satt/ þui sañarlega matte þad seigiast vm Jesum/ ad hañ være j Ve-
rkunum Mattugur/ þa hañ gieck vm kring/ giørde gott/ og Grædde alla
þa/ sem af Diøflenum voru vnderþryckter. J Ordunum var hañ
og eirnin Mattugur/ þuiad hañ Predikade Volldugl ega/ og ei suo sem
þeir Skriptlærdu/ Matt 7. Ja/ Sialfer Þienarar Phariseaña/ urdu
ad jata og medkieña þad vm hañ/ ad alldrei hefde Madur so talad sem
hañ/ Joh. 7. Cap.

Hier af lærum vier þad/ Ad tala alldrei añad eñ þad sem gott og fr-
oomlegt er/ vm Framlidna Meñ/ og adra vti fra/ þa þeir heyra ecke til.

Cleophas og hiñ añar Lærefueinn/ sem med honum var/ vissu ecke/ ad þad var Christur sem þeir toludu vid/ samt sem ædur toludu þeir ecke añad/ eñ allt gott vm hañ/ og bꝛru honum goodañ Vitnisburd.

Þar næst/ verda hier og einnin Kieñemeñerner Aminter/ Ad þeir sieu mattuger j Ordum/ Þad er/ Kieñe Guds Ord hreint/ klart og Omeingad/ þyrer vtañ Ordsmillo og Diupphundna Visku/ epter þui sem Postuliñ seiger/ 1. Cor. 2. Cap. Þa eg kom til ydar/ gooder Brædur/ kom eg ecke med Ordahæd/ eda hærre Visku til ydar/ ad boda ydur Gudlega Predikun/ þui eg hiellt mig eckert vita ydar a mille/ vtan alleina Jesum Christum þañ hiñ Kroßfesta.

Þeir skylldu og einniñ læra þad/ aß Dæme Cleophæ/ Þar hañ ævijtar Hofudprestana og Hofdingiana/ fyrer þad/ huorsu ad þeir hafe fared jlla og Hræduglega med Christum/ Ad þeir sieu ecke hrædder ad seigia synum Tilheyrendum/ til siña Synda/ og straffa þa þar fyrer/ huort sem þeir eiga ad sier meira eda miña/ sieu þeir Ryker eda Fatæker/ þui þar er ecke Mañgreinar Alit hia Gude/ helldur a ollu Folke sem hañ ottast/ og Riettvijsena gierer/ þa er honum Þocknan/ seiger Postuliñ Petur/ j Giorn. B. Post. 10.

Þa Cleophas er buiñ ad seigia/ fra Sorgar Esne synu/ þa suarade Herrañ Christur honum þar vppa/ og seiger. O þier Heimsker z treger j Hiarta/ ad trwa þui ollu sem Spamefterner hafa talad. Þad maa vijst þykia vndarlegt/ ad sa sem ædur hafde sagt/ Ad huor sa sem reidest Brodur synum/ og giæfe honum þung Ord/ sa hiñ same bryte a mote þui fimta Bodordenu/ Matth. 5. Eñ hier syn est/ so sem Herrañ Christur/ Avarpe sialfur þessa tuo syna Lærefueina/ med þungum Ordum/ þar hañ kallar þa fyrst heimska/ og þar med trega til ad trwa. Eñ vier skuluñ vita/ ad Stroffunar Ord þau/ sem þar standa hia Mattheum/ Ahræra alleinasta þa/ sem Forackta vijsvitande/ og viliande/ siñ Samchristiñ Naunga. Eñ hier ævijtar Herrañ Christur syna Lærefueina fyrer Trwarleyse/ Huor Avytan þeim kom til hins besta/ epter þui sem þeir sijdar meir medkiendu.

Hier aß hofum vier þad oss til Lærdooms ad taka. Fyrst eiga þeir sem Guds Ord eiga ad kieña og Predika/ j Kyrkium og Skoolum/

 ad ævijta

ad avijta skarplega/Tit.1. Lijka vel þo þad þike stundum Ohentugle ga vid koma/2.Tim.4. Þui þar Christur kallar þessa Læresueina heimska/þa skulum vier/ad sama hefur giort Postuliñ Paall/vid sijna Tilheyrendur/Gal.3.

Þar næst lærum vier þad/af þessum Emaus Ferdamoñum/Ad lijda Þolenmoodlega/og medtaka med Hogværd Ord Drottins/sem oss er bodad/og giøra oss ecke Stygd nie Sturlan þar af/epter þui sem Postuliñ Jacob Amiñer j fyrsta Capitula. Medtaked þad Ord med Hoogværd/sem hia ydur er plantad.

Framveigis seiger Endurlausnariñ vor so til Læresueinaña. Hlaut Christur ecke þetta ad lijda/og jñganga so j sijna Dyrd? Saññarlega þa hlaut Christur vorra vegna/ad lijda Pijnu og Dauda/so framt sem vier skylldum hafa ætt ad verda Endurleyster. Hañ hlaut og so ad lijda þessar sijnar Kualer/þuiad Gud Fader hafde þad so æsett/Ja/Hañ hlaut þad ad lijda/vppa þad/ad Ritningarnar skylldu og eiñiñ uppfylldar verda. Og jñganga so j sijna Dyrd? Þad er/Ad verda so sijdañ upphafiñ j Eilyfa Dyrd/Heiður og Vegsemd/og sitia til Guds hægre Handar/so sem David talar/Psalm.110. Og Postuliñ Petur/1.Pist.3.Cap. Seigiande. Jesus er j Himiniñ uppfariñ til Guds Hægre Handar/og Einglarner og hiner Volldugu/eru hønū vnder giefner.

Og hañ took til fra Moyse og ollum Spamøñum/og lagde vt fyrer þeim allar Ritningar/þær af hønum voru. Oskande være/ad Gudspiallamaduriñ Lucas/hefde uppskrifad/Ord fyrer Ord/þessa Gullvægu Herrans Christi Predikun/Eñ heilagur Ande hefur þess vegna ecke læted þad skie/Ad vier skylldum vera þess Astundunarsamare j þui/ad lesa heilaga Ritningu/so oss kynne verda þess kuñugra og miñisstædara/huad Moyses og Spameñerner hafa fyrer sagt og spaad/um Herrañs Christi Pijnu/Dauda og Upprisu. An Efs mun Endurlausnariñ vor Jesus hafa j þessare siñe Predikun/heimfært uppa sig þad fyrsta Evangelium/sem ɔt var giefid j Paradijse/um Kuiñuñar Sæde/sem sundur skyllde Molva Hoggormsins Hofud. Hañ hefur og suo mætt framsetia hier/allar þær Fyrermyndaner Gamla Testamentesins

ſins/ſem vppa hañ hlijddu/ſo ſem ad var Fyrermyndan Joſephs/ Gen. 41. Cap. Eyrormſins/Num. 21. Paaſkalambſins/Exo. 12. Og þeirra Rauðu Kyreñar/Num. 19. Og þetta allt ſo Kroptuglega z ſkilmerkelega vtþijdt/ vppa ſijna Pijnu og Dauda/ ad eins Syndugs Mans Hiarta heþur þar vid mät þaa eina naakuæma Huggun og Hugſuolun/ſo ſem rada maa aþ Ordum þeſſara tueggia Læreſueina/huorier ed ſøgdu/Brañ ecke ockar Hiarta j ockur/þa hñ talade vid ockur aa Veigenum? etc.

Og þeir tooku ad naalgaſt Kauptwned þad þeir geingu til/ og hañ let þa ſem villde hañ lengra ganga. So plagar Herrañ Chriſtur ad giora ſtundum/ Hañ læſt ecke vilia vera hia Bornum ſijnum. So giorde hañ vid Jacob Forþødur/þa hñ Glymde vid hañ/Gen. 32. Einnin vid ſijna Læreſueina/ þa hañ kom til þeirra aa Sioonum/og liet ſem hañ villde ganga þrañ hia þeim/Marc. 6. Eñ huad eigum vier ad giora/ þa ſo tilfellur? Vier ſkulum giora eins og Læreſueinarner giordu/ Huorier ed Neyddu hañ/og ſegdu/Vertu hia oſſ Herra/ þuiad Kuøllda tekur/ og aa Dagiñ lijdur/ og hñ gieck jñ og var hia þm. Hier aþ ſiaaum vier/huad Kroptugur og Oþlugur Hlutur ad Bæñiñ er/ þa hun wtgeingur af eins Chriſtens Mans audmuiku/z Jdrande Hiarta.

Um Ezechiam Kong leſum vier/j añare Book Kongaña/20. Cap. Ad þa hañ laa Daudſiukur/ og aatte ad ſkilia vid þetta Lijþ/þa haþe hñ beded til Guds/og þeinged þad med ſiñe Bæn/ad hans Lijþdagar lengduſt/ ſuo ad Skuggiñ aa hans Sigurverke gieck aptur til baka/ vm tiju Lijnur.

Aluarleg Bæn og Jdran Manaſſis Kongs/þegar hañ laa ſamañ Reyrdur j Droomu/ j Fangelſenu j Babilon/ Olli þui/ad hañ vard til ſiñar þyrre Konunglegrar Tignar aptur Vpphaþiñ. Jaa/ Bæniñ er ſo Kroptug/ad hun bindur ſialþañ Gud/og ſo ſem helldur honum og hamlar/ſo hañ wtheller ecke olldungis ſiñe Reide yþer oſſ/ og ſtraffar oſſ ecke epter vorre Forþienan/ſo ſem þad maa liooſlega ſiaa/aþ Dæme Moyſis/ Þm þa hañ bad Gud þordum þyrer Jſraels Folke/þa talade Gud ſo til hans/þa hañ var eñ nu ad bidia/ og ſagde/ Sleptu mier Moyſes/ ſuo ad eg laate mijna Reide vpptendraſt yþer þeim/ ſuo hun vppete þa/ Exo. 32. Hier er eins ad heyra/og Moyſis haþe hallded Almattug.

vm̃ Gude med siñe Bæn. Eñ snuum til/Epter Almætte sijnu þa hefde
Gud vel kuñad/ad ackta Bæn Moysis einskins/ & læta Grimd siñar Rei-
de afmæ Folked/ Eñ epter siñe mykellre Myskun/ þa liet Gud sier hall-
da/og gaf sig so sem Fangiñ/fyrer audmiukre Bæn Moysis. Eirniñ
lesum vier vm Forfødur iñ Jacob/Gen.B.32. Ad hañ hafe ecke viliad
sleppa Syne Guds/vid huørn hañ Glijmde/fyrre eñ hañ Blessade hañ
adur. Eñ ecke æ þetta so ad skiliast/ ad Jacob hafe gietad hallded
Guds Syne/ med Lijkamlegum Styrk sijnum edur Afle/ Helldur hiellt
hañ hønum med Styrk og Afle Trwareñar/ so sem Hoseas Spæmadur
seiger/12. Cap. Ad hañ hafe glijmt vid Eingeliñ og Sigrad hañ/
þui hñ hafe beded med Grætande Tærum. Med þui þa/ad Bæ-
niñ er soddañ eirn Kroptugur og Myflugur Hlutur/ad sialfur Gud gief-
ur sig so sem Fangiñ fyrer heñe. Skylldum vier þa ecke vera frer ser
til ad bidia hañ Daflætanlega/af Hiarta/ med þessum tueimur Læresue-
inum/og seigia. Æ/Vertu hia oss Hiartans Herra/ þuiad Kuøllda
tekur/og æ Dagiñ lijdur. Þad mæ vel seigiast/Ad þar take til ad Ku-
øllda j øllum Stiettum/nu æ þessum sijdustu Heimsins Tijmum.
Þar Kuølldar j Søfnudenũ/& þeirre Andlegu Stietteñe/þuiad allvijda
j Løndum vtslokknar(þui midur)Þad skiæra Lioss Trwareñar/og sa hrei-
ne Evangelij Lærdomur/ Eñ vpp koma aptur Jmislegar Villur/& Ra-
ngar Kieñingar/So Spædoomur Herrans Christi/tekur nu til ad ræfast
þar hañ spæde fyrer Vndrum þeim/ sem skie mundu fyrer þañ sijdasta
Dag/æ þeñañ hætt/ seigiande. Þar munu vpprijsa Falschristar/og Fa-
lsspæmeñ/huørier ad giera munu stoor Tákn og Vndur/ so ad j Villu
munu leidast(ef skie mætte)eirniñ Vtvalder/Matth.24.

Þar tekur til ad Kuøllda j þeirre Veralldlegu Stietteñe/ þui huad
er nu tijdara ad heyra/eñ þar og þar sie Strijd/ Orustur/ og Bloods vt-
hellingar? Ja/ Þeir sem Løgunum eiga ad framfylgia/ Viña þeir
þad ecke stundũ ꝥ Audvirdelega Asynd og Veslingsskap þeirra/sem Mæl-
ed eiga ad sæka/stundũ sem Hille Rijkis Maña/Mætur og Gafur/ad ha-
lla Riette þess hins Fatæka? so þar er so sem ad komed(sie ꝥ ecke alla
Reidu komed) ad lijtel Riettvijse/ Jøfnudur & gott Skyck er ad fiña hia
sumũ huøriũ Yfervallds Personum/ huad Gud virdest ad bæta/og giefa
þeim

þeim Leidriettíng/ad giøra og sia sig ad j tijma/ sem j soddan maata sig missia.

Þar Kuølldar og eirninn j Nærstiornar Stiettene/Marger lijda Skort a þui/sem þeir eiga ad hafa sier og sijnum til Atvinnu/Einkum þa þeir eiga ad Kaupa þad til af ødrum/sem þa Naudsyniar vm/þa faa þeir þad ecke med ødru mote/enn þeir giefe þar fyrer tuenn eda þrenn Verdinn/ Eg vil ecke tala vm Ohlijdne Barnanna/Otrumleika Hiwanna/og annad þui vmlijkt/huørninn þad tilgange/ þui þad er huørium Manne lioosara/ enn þar þurfe morgum Ordum til ad eida. Med þui ad vier vitum nu j Raun og Sannleika/ ad allt þetta er so a sig komed/sem sagt er/ Liggur oss þa ecke stoor Magt a/ad vier j ollum Stiettum bidium Gud j Jesu Nafne/ad hann vilie ecke svipta oss sijnu Heilaga Orde/sinne Naad og Blessan/a medan hann lijdur oss j þessum Taaranna og Eymdanna Dal/Seigiande med Læresueinunum. Vertu hia oss Herra/Þuiad Kuollda tekur/ og a Dagenn lijdur. Þad er vm þad fyrra.

Vm þad annad.

NV er epter med einu Orde/ad minnast a þ annad/sem er/Huad bored hafe til j Giestaherbergenu. Hier vm talar so Gudspiallamadurinn. Og þad skiede þa hann sat hia þeim til Bords/ad hann took Brauded/ Blessade þad og braut/og riette ad þeim. Hier kiemur framm nu ad nyu/ Kraptur Bænarennar. Strax heyrdum vier sagt/ ad þa þesser Læresueinar hofdu Beidt og beded Jesum ad vera hia sier/þa veitte hann ecke einungis þeim þa Boon/helldur var hann og eirninn til Bords med þeim. Þad er halldinn/og er j Rauu og Sannleika stor Virding/ þa eirn Mykelshattar Hofdinge lætur so lijted/ad vilia þiggia lijtinn Svaladruck/hia einum Vnkomulausum Manne. Enn langtum meire Æra og Virding veittest þessum tueimur Herrans Christi Læresueinum. Þar þ sie so/vier viliumm hafa Jesum til Bords hia oss/og hann blesse oss og vort Daglegt Braud/Þa giætum ad oss j Herrans Nafne/Ad vier gleymum ecke ad bidia hann Daglega Dags/vm Naad og Blessan sijna/Huad ef vier truulega/og af Hiarta giørum/þa mun vissulega a oss framm koma/Spaa-

doomur Davids/þar hañ seiger. Naalægur er Drottiñ øllum þeim sem hañ aakalla/Jaa/øllum þeim sem hañ j Anda og Sañleika aakalla/Psal. 145. Og ẽ vier nu so giørum/þa verum visser þar uppa/ Ad hañ mun med sijnum Blessudu og Kraptarijku Høndum/rietta ad oss vort Daglegt Braud/og blessa þad/ þo vier siaaum hañ ecke Personulega sitiande hia oss til Bords. Þar er margur so fraavijs og heimskur/ ad hañ meinar/ ad allt þad hañ hefur/þa sie þ ad þacka sijnum Handafla/Utvegum og godre Fyrersioon/eñ þar er laangt fra. Añad seiger oss Postuliñ Paall/ þar hñ so talar. Huad hefur þu Madur/þad þu hafer ecke þeiged/ og medteked? Eñ fyrst þu hefur þad medteked/huad hroosar þu þier þa? J fyrra Sendebrefe til Cor. 4. Cap. Þesse Ord Postulans kieña oss ad afleggia allt Stoorlæte/Hofmood og Drambseme.

Og þa opnudust þeirra Augu/ seiger Textiñ/ so ad þeir þecktu hañ. etc. O/Huad sæler eru þeir/ sem riettelega þeckia Jesum Endurlausnara siñ/þui þad er þad eilijfa Lijfed/ seiger hiñ sæle Johañes/17. Cap. Ad þeir þecke þig sañañ Gud/og þann þu sender Jesum Christum. Þesser tueir Emaus Reisu Menn saau ecke Herrañ Christum/utan j añarlegre Mynd/so leinge ẽ þeir voru aa Veigenum/so sem vier hofum heyrt aadur fyrre sagt/Enn sem þeir komu j Giestaherberged/þa upplukust hid fyrsta þeirra Augu/so ad þeir þecktu hañ/Eins skiedur þad fyrer oss/ so leinge sem vier erum aa þessare vorre Vegferdar Reisu hier j Lijfe/ þa kuñum vier ecke ad siaa vorn Endurlausnara Jesum/ utan so sem j ødrum Speigle og Raadgaatu/ Eñ nær vier faaum ad komast iñ j þad Himneska Giestaherberged/sem þar er uppe/og sitium þar til Bords med sialfum Gude/þa munu vor Augu upplukast/þa muñu vier fullkomlega þeckia hañ og siaa hañ/Auglite til Auglitis/1.Cor.13.

Þegar nu þesser tueir Lærisueinar þeckia Christum/ þa seiger Gudspiallamaduriñ/ad hañ hafe horfed fra þeirra Augum. Eñ þeir søgdu siñ aa mille/Brañ ecke ockar Hiarta j ockur/ þa hañ talade vid ockur aa Veigenum/ og opnade fyrer ockur Ritningarnar? Hier siaum vier/ huørn Auerkt ad Guds Ord fæerer hia øllum Riettruudum Guds Børnum/ sem er/Ad huør hellst sem heyrer vel og Rækelega Gudds Guddomlega Ord/ j þeim sama upptendrast og kueikest eirn And-

legur

legur Elldur/so ad Hiartad tekur til ad brenna af Kiærleika til Guds/ z hans heilaga Ords. Enn huer hellst sem ecke truir til þuilyks Bruna j sijnu Hiarta/ þa hann er vnder Guds Orda Heyrn/ sa hefur ad sonnu Eyru og heyrer þo ecke med þeim/Hann hefur Hiarta/enn ecke til ad med taka Guds Ord riettelega. Þar fyrer verdum vier hier Aminter/ Ad vier heyrum Guds Ord/med stærstu Audmykt og Virdingu/vel og Ræ kelega/og Bevorum þad sijdann j goodu og Sidsomu Hiarta. Huar til oss Hialpe Gud Fader/j Nafne sijns sæta Sonar Jesu Christi/ huorium med Fødurnum/og þeim Verduga Heilaga Anda/sie Lof/Dyrd z Þackargiørd/nu hiedan j fra/og ad eilijfu Amen.

A þridia Dag Paska.

Evangelium/Luc. 24.

Þann Tijma. Þa Lærefueinarner voru enn nu ad tala vm þetta/ stie Jesus midt j nulle þeirra/ og sagde til þeirra. Fridur sie med ydur. Enn þeir skielfdust og vrdu hræddir/og meintu ad þeir sæe Anda nockurn. Og hann sagde til þeirra. Huar fyrer skielfest þier/ z þui koma slijker Þanckar j ydar Hiortu? Siaed mijnar Hendur og mijnar Fætur/ad eg em þetta sialfur. Þreyfed a mier og skoded/ þuiad Ande hefur ei Holld nie Bein/ suo sem þier siaed mig hafa. Og þa hann sagde þetta/syndi hann þeim Hendur z Fætur. Og er þeir trwdu enn ecke fyrer Fagnadar saker/ og vndrade þad/Þa sagde hann til þeirra. Hafe þier nockud Matarlegt? Og þeir løgdu fyrer hann Stycke af steiktum Fiske/ og Hunangs Seim/ Og hann took þad og at fyrer þeirra Augum. Og hann sagde til þeirra/Þetta eru þau Ord/huor eg talade til ydar/þa eg var enn nu hia ydur/þui þad hlaut allt ad fullkomnast sem af mier er skrifad j Moysis Logmale/og j Spamannanna Bookum og Psalmum. Þa opnade hann þeirra Hugskot/so ad þeir skildu Ritningarnar/og sagde til

de til þeirra. So er þad skrifad/ og suo byriade Christo ad lijda/ og upp ad rijsa a þridia Deige fra Daudum/ Og Predikast læta j sijnu Nafne/ Jdran og Fyrergiefning Syndañа a medal allra Þiooda/ Vpphefiande j Jerusalem/ Og þier erud Vottar allra þessara Hluta.

Exordium.

Hier lesum j Doomara Bookareñar 16. Cap. Ad þa Philistei villdu hafa umkringt/ Fangad og j Helsleiged þañ Sterka og Ofluga Kappa Samson/ j Borgeñe Gaza/ Þa hafe hiñ staded upp um Midnætte/ og teked badar Hurdernar a Stadarportenu med Dyrastolpunum/ og lagt a sijnar Herdar/ og bored þær efst uppa Fialled fyrer Hebron. Nu vitum vier/ ad Samson var eirn Fyrermyndan/ uppa vorn Frelsara Jesum Christum/ Einkanlega so mykid/ sem vidvijk hans Sigursælu Vpprisu fra Daudum. Þar fyrer/ so sem þad/ Ad Samson var umsetiñ uppa Lijfed/ af þeim Philisteis/ So var og j sama mæta/ vor Drottiñ Jesus/ ecke ad eins umsetiñ og Fangadur/ af sijnu eigeñ Folke/ Gydinga Lyd/ helldur og eirniñ Deyddur/ og j Grofena nidurlagdur (so sem vier heyrdum kient a Fostudagiñ langa) þetta var Gydingum ein stoor Glede/ þui þeir meintu/ ad þar hañ være einusiñe Dauñ/ þa munde hañ ecke upp aptur rijsa/ suo sem David seiger/ Psalm. 41. Eñ giætum ad/ Vier heyrdum oñur langtum Gledelegre/ og Huggunarsamlegre Tijdende/ a Paaska Dagiñ/ þar Eingelliñ talade suo/ og sagde/ Hañ er Vpprisеñ/ og er ecke hier. Ja/ Hañ hefur a þeim Blessada Vpprisu Deige sijnum/ brotest so Sterklega j giegnum Daudans Port/ ad hañ hefur under eins ad Velle lagt/ þau sterku Helvijtañа Port/ og Frelsad sijna Hertekna ur Gryfiuñe/ þar ecke ert Vatn jñe er/ Zach. 9. Þesse Velgierningur vors Blessada Sigurvegara Jesu Christi/ er langtum meire og stærre/ helldur eñ Frelse Jsraels Folks var fordum/ ur þeim Egyptska Þrælldoome. Og so sem þad/ Ad Gud Drottiñ skipade/ ad Jsraels Folk skyllde hallda eina Storhatijd árlega/ j Miñing sijns Frelsis/ so sem lesa mæ j Exo. B. 12. Suo ber oss nu myklu framar/ alldrei ad gleyma/ a medañ vier lifum/ þeim

þeim stooru Velgiorningum/ sem Herrann Christur hefur oss/ med sinne Sigursælu Vpprisu giefed og afrekad. Þar fyrer med þui/ ad vier hofum hingad til/ med stoorre Hiarta sorg/ orded ad heyra talad/ vm hans beysku Pijnu og Dauda a Krossenum/ so skulum vier nu aptur Hiartanlega glediast/ og med Fagnade syngia af Sigrenum/ j Tialldbudum Riettferdugra/ Psalm. 118. Og seigia/ Veturinn er vmlidinn/ Regned er af og j burtu/ af Lofkuæde Salomonis 2. Cap. Vor Drottinn Jesus Christus er af Dauda vpp aptur risinn/ og talar Vingiarnlega til vor/ seigiande/ Jeg life/ Þier skulud og eirninn lifa/ hia Joh. 14.

Og vilium vier ad þessu sinne æn leingra Inngangs/ taka oss tuær Smægreiner fyrer Hendur ad yfervega/ wt af þessu Heilaga Evangelio/ hid stuttlegasta.

Hin fyrre skal vera/ Huorninn/ og med huerium Bevijsingum/ ad Herrann Christur/ hafe Openberad og Bevijsad sig/ ad vera sannarlega fra Daudum Vpprisenn.

Auñur/ Huorier vered hafe þeir sierlegustu Paaska Velgiorningar/ sem vor Blessade Endurlausnare/ færde sijnum Læresueinum med sier/ og færer enn nu j Dag/ ollum þeim sem hann elska. Gud giefe ad vier mættum þetta yfervega/ hans Heilagasta Nafne til Lofs/ Enn oss til Sælar gagns/ j Jesu Nafne/ Amen.

Fyrre Greininn.

ÞAD er kunnugt/ ad Herrann Christur openberade sig ecke ollum sijnum Astvinum j senn/ edur sama sinn/ helldur giorde hann Blessadur þad smæm saman. Þui lyka so sem þad/ vier siaaum/ ad þa Soolinn vpprennur a Morgnana/ þa skiedur þad ecke strax j einu/ ad hun sijner sig med fullum Liooma/ helldur fara vndann Soolunne/ Fyrst Lioosaskiptinn/ þar epter kiemur Soolargeislinn a Fiollunum/ Enn allra sijdast rennur hun sialf vpp/ med fullum Liooma/ og wtstriælar sijnum fogru Geyslum/ vm alla Verolldena. Alijka gieck og til vm Jesum Riettlætis Soolena vora/ þegar hann vppreis af Dauda/ þa liet hann ecke strax siaa sig j fyrstu/ þa Kuinnurnar komu til Grafarennar/ helldur Openberade hann Vpprisu sijna/ Fyrst þar med/ ad hann liet Kuinnurnar finna Grefena tooma/ Og þesse

Openberan Vpprisuñar Christi/var so til ad lijkia/ suo sem hefde hun
vered su fyrsta Byrta/ sem fer vndañ Soolarlioomanū/edur Vppruanū/
Þar eptera kiemur Muñleg Vottan Eingelsins/sem seiger ad Christur
sie Vppriseñ/ og su Openberan lijkest vid þañ fagra Soolar Roda.
Sijdañ sijner Jesus sig sialfañ vpprisen/Fyrst Kuiñunum/ Þar eptera
Lærisueinunum/ Talar vid þa/ Lætur þa þreifa a sier/ Neiter Matar
hia þeim. Huad allt er so til ad reikna/ sem skiærer Vppruna Geisla
ar Riettlætis Soolariñar/ vors Drottins Jesu Christi. Eñ suo
myked sem viduijkur Bevijsingum þeim/sem Herrañ Christur framsetur/
j þessa Dags Gudspialle/þar vppa/ad hañ sie sañarlega fra Daudum vpp
aptur risiñ/þa skulum vier vita/ad þær eru fierdeilis þriar.

Hin fyrsta er su/Ad hañ kiemur sialfur Personulega iñ til Læresue
inaña/j Huse þar þeir voru iñe/og talar vid þa. Ecke giører Endur
lausnariñ þar Læresueinunum sijnum Bod med ødrum/ og lætur seigia
þeim ad hañ sie Vpprisiñ/so sem Eingelliñ skipade Kuiñunum ad seig
ia/sem komu til Grafareñar hans/Helldur kiemur hañ hier sialfur/j Ei
giñ Personu/med Hud og Forklarudum Lijkama iñ til þeirra. Eñ Tij
miñ a huørium hañ kom/ var Kuolldtijme/ og þo helldur j seirna lage/
epter þui sem Johañes Gudspiallamadur vottar/20.Cap.

Hier af lærum vier/huør ad sie Vysa og Vane Herrans Christi/ sem
er/Ad koma hellst til sinna Barna/þegar Kuølld Motlætingaña og Dau
dans ad Høndum kiemur/ og vera þeim þa nalægur/og sijna þeim sijn
Saar/so þau meige j þeim Huggun hafa/og sætlega j burtu sofna.

Adra Bevijsingena til sinnar Sigursælu Vpprisu fra Daudum/fre
amsetur hañ hier/j þui/ad hañ syner Læresueinunum sijnar Hendur ꝛ Fæ
tur/og skipar þeim ad þreifa a sier. Huorniñ kuñe nu Endurlau
snariñ vor Augliooslegar ad bevijsa/ þad hann være sañarlega Vpprisen
Eñ mz þessū hætte. Vissulega hafa þeir Veykttruudu ꝛ sturludu Jesu
Læresueinar/ mætt fa eina Oseigianlega mykla Huggun/ ꝛ Glede þar
af/ þa þeir feingu so ad sia og þreifa a sijnum Herra. Huad og eie
rniñ rada ma/af þessū Textans Ordū/ þar Gudspiallamaduriñ seiger
Ad þeir hafe ecke truad fyrer Fagnadar saker. Enn langtum meire
Fognud og Glede munum vier þo fa sijdar meir j eilijfu Lijfe/þa vier
siaum

stæum Jesum so sem hañ er/Auglite til Auglitis. Ja/þad mun vera þuilijk Glede/Quilijka ad alldrei hefur Auga sied/& alldrei Eyra heyrt/og alldrei hefur j nockurs Mans Hiarta komed.

Þar fyrer(miñ Brooder og Syster)Nær õ hellst Dioflliñ Freistar þijn/og setur þier fyrer Siooner Synder þijnar/suo seigiande. Skoda þu Hendur þijnar/og Hugleid þu/ huad myked jllt þu hefur med þeim giort. Giættu ad Footum þijnum/ huørsu þu hefur geinged a Vegū mijnum/og þeirra O-gudlegu/huøria eg hefe ætlad mier/og hlauped vr einne Synd j adra/Og meintu þad alldrei/ad þu muner kuña Sæluhoipenn ad verda. Þegar nu Diofliñ a þeñann hatt/Freistar eins og annars/ þa er gott ad kuña ad suara hønum/ og seigia. Nei Sathan/ecke so/þessum þijnum Rædum vil eg ecke fylgia/ þui þu villt koma mier j Orvænting/helldur veit eg añad betra Ræd/ huad eg skal giora. Eg vil giæta ad Hondum og Footum mijns Endurlausnara/ og skoda med hans Læresueinum/ þau Blessudu Særiñ/ sem hann ber a sijnum allra heilagasta Lijkama/ miña vegna/þad er mier længtum Heilnæmara/ enn ad fylgia þijnum Rædum/ Þui eg veit og trwe fullkomlega/ ad þad er satt og Obrygdanlegt Guds Ord/sem þar stendur/ hia Esaiam Spamañe/53.Cap. Ad Jesus er minna vegna særdur og Lemstradur/og Hegningiñ hefur a hønum leiged/ vppa þad eg feinge Fridinn.

Þridia og sijdasta Bevijsingiñ hans Vpprisu/var su/ Ad þa Læresueinarner trwdu eñ ecke fyrer Fagnadar saker/Vndrandest þad/Þa seiger Gudspiallamaduriñ/ ad hann hafe Mællt til Matar/ og sem hann var framborenn/ þa hafe hann teked hann og eted fyrer þeirra Augum.

Hier kann einhuer ad spyria. Hafde Herrañ Christur nockud Þorf fyrer þad/ad neyta Matar/epter þad hann var vpp aftur risinn fra Dauda? Nei/Aunguañeigin þurfte hann þess vid sialfs sijns vegna. Helldur neitte hañ hier Matar j Augsyn siña Læresueina/ so þeir tryde þess betur/og stadfastlegar/ad hñ være sañarlega Vpprisiñ/þui þar kañ eingiñ Bevijsing vissare ad vera þar til/ad ein Mañeskia sie mz Lijfe/ enn su/þa hun gietur teked Fædunna til sijn.

Þegar Jesus Vppvakte af Dauda/Doottur Jairi/þa vrdu þeir õ nalæger voru/Omætanlega Felmsfuller/ af þui ad þr meintu/ ad Omøgu

legt munde vera/ vpp fra þui eirn være Andadur/ad hañ kyñe þa aptur Lifande ad verda/þar fyrer skipade Herrañ þeim ad giefa heñe ad eta/ so þeir skylldu vera visser þar vppa/ad hun være sañarlega aptur Lifande ordin/Marc. 5.

Sama lesum vier og so/ad skied hafe/þegar Jesus vppvakte Lazarum/ þa liet hañ/hñ strax þar epter sitia til Bords hia sier i Bethania/ Johañ. 12. Cap.

Hier af Lærum vier þad/Ad Forklærader Lijkamer Guds Barna/gieta ad sönu tekid Fædu til sijn/epter sijna Vpprisu a sijdasta Deige/ Eñ þad þo ecke fyrer Hungurs edur añara Naudsynia saker/eins og i þessu Lijfe skiedur. Og þetta eru nu þær þriar Bevijsingar/ sem Herrann Christur framsetur fyrer sijna Læresueina/med hvorium hañ styrker þeirra Trw/þad hañ sie sañarlega fra Daudum vpp aptur risen.

Auñur Greinin.

NV epterfylger med eirnu Orde/ Ad miñast a Velgiorninga þa/ sem Herrañ Christur veitte sijnum Læresueinum/ epter sijna Sigursæla Vpprisu fra Daudum/og veiter enn nu i Dag/ollum þeim sem hañ Elska/og a hañ treysta.

Hiñ fyrste er sa/ Ad hañ virder þa siñar Nærveru/ Og stendur i Mided hia þeim. Þetta eru Gledeleg Vmskipte/ þui fyrer þremur Dögum var Christur Andvana af Krossenum ofantekiñ/og nidurlagdur i Grøfena/ Eñ nu stendur hañ hier midt a millum siña Læresueina/a lijka suo sem þa eirn Goodur Strijdsherra stendur i bland siña Strijdsmaña og hroosar Sigre yfer sijnum Ovinum. Enn Ordsaker/ huar fyrer Herrañ Christur stod helldur i mided hia sijnum Læresueinum/ eñ añarstadar/eru þessar.

Fyrst/Ad hañ audsynde þar med/huert ad sitt Embætte være/sem er/ Ad vera Medalgaungu Madur millum Guds og vor Maña/1. Tim. 2. Cap. Hañ villde og eirniñ vppfylla hier med/ Figuru Aaronis/ huor ed stood midt i millum þeirra Daudu og Lifendu/So sem lesa ma Num.B. 16. Cap. Med þui vier hofum soddañ eirn Medalgangara/sem er bæde Gud og Madur/þa þurfum vier ecke i nockurn mata ad

efa hans

efa hans Hiarkalag/ sem hañ hefur til vor. Þar næst stood Herrañ Christur j Mided/ hia sijnum Læresueinuñ / Ad hañ audsynde þar med/ Ad aller þeir Velgiørningar/ sem hañ hafde oss afrekad/ med siñe Pijnu/ Dauda/ og Sigurfællre Vpprisu/ heyrde jafnt ollum til. Petur Postule hafde ad sønu meir og framar Syndgad/ eñ hiner adrer Postularner/ Þui hañ yfergaf ecke einungis eins og þeir/ siñ Herra j Grasgardenum/ Helldur og eirniñ/ afneytade hañ honum og so/ j þeilar þriær reisur/ j Hwse Caiphæ. Samt sem ædur/ giører vor liufe Lausnare Jesus/ ongvañ Greinarmun/ a mille hans og añara sinna Læresueina/ þui hañ stendur hier midt j Mided hia þeim/ og er ecke Petre Fiarlægare enn hinum ødrum/ sem miña hofdu Syndgad. Þar fyrer sie so/ ad Samviska vor seige oss/ Ad vier hofum myklu meir og framar syndgad/ eñ adrer Heilager Guds Meñ/ Þa Huggum oss þar vid/ Ad vier erum þo aller eitt j Christo vorum Endurlausnara/ fyrer Trwna/ Gal. 3.

Þad er skrifad vm þañ gooda Guds Mañ/ og Lærefodur Lutherum/ Ad hañ hafe optlega plagad ad seigia. Þad veit eg fyrer vijst/ ad eg er ecke Jafnherlagur sem Maria/ Pæll og adrer fleire heilager. Eñ þar a moot veit eg og so þad/ Ad eg hefe jafnañ Riett til Christi Velgiørninga/ so sem nockurn tijma þau Maria/ Pæll og hiner adrer heilager.

J þridia lage villde Herrañ Christur standa j Mided hia sijnum Læresueinum/ vppa þad/ Ad hans Loford skyllde ecke bregdast/ helldur stadt og stodugt blijfa. Vær lesum hia Matth. 18. Ad Drottiñ vor Jesus hafe Lofad/ Ad huar hellst sem tueir eda þrijr være samañ komner j sijnu Nafne/ þar villde hñ vera midt a mille þeirra. Þetta sitt Loford/ ender hañ hier vid sijna Læresueina/ og sama mun hañ og so vid oss giora. Þuiad so sem þad/ ad Læresueinarner voru hier a allar Sijdur umkringder/ Eñ Herrañ Christur vardveitte þa þo Dagsamlega/ standande j mided hia þeim. Eins mun þad og so skie/ Ad þegar vier røtū j nockurskonar Þreingingar/ Ofsokner edur Hørmungar þessa Heims/ so vier sijaum ongvañ Veg til/ þar fra ad komast/ þa mun Christur vera j Mided hia oss/ og bæde vilia og giefa Vardveitt oss.

Dæme hier vppa hofum vier a Jsraels Folke/ Þegar Pharao veitte þui Epterfør/ þa sa þad sier eckert Vndanfære/ þui fyrer framan þad

var

var þad mykla og breida Siafarhaf/ Enn a bædar Sijdur Ofur þa Fi-
oll/ A Bake þess var O-flijande Her/ sem sokte epter ad yferfara þui/
Og sem Folked var so Haskasamlega stadt/ þa liet Gud Drottinn Eing-
el sinn (sem þangad til hafde geinged undann Israels Her) fara til Baka
vid þa/ so hann stood j millum Herlids þeirra Egyptsku/ og Israels He-
rs/ og Dreckte so Pharaone med allre sinne Fylgd/ og Foruneyte j Sio-
num/ Enn leidde Israels Folk þurrum Footum þar j giegnum/ so sem þar
um maa lesa/ Exo. V. 14. Sama giorer Herrann Christur enn nu j Dag
Hann stendur midt a mille vor/ og vorra Ovina/ og hamlar þeim/ so ad
þeir gieta ecke giort oss nockurt Mein. Ja/ Vier erum hier j Heime-
ims til ad lijkia/ so sem Sauder a medal Ulfa/ Matth. 10. Enn Je-
sus sa goode Hirderinn/ giæter þessara sinna Saudakynda/ Ad sa Helvijske
Ulfur Diöfullinn/ Megnar eckert a moote oss/ og kann oss önguann Skada
ad giora. Samt sem adur skulum vier vita/ Ad sie so/ vier vilium ad
Jesus stande j Mided hia oss/ so sem hann stood hier hia sijnum Læresue-
inum/ þa verdum vier ad hafa nockrar þær Dygder/ og Mannkoste til ad
bera/ sem Læresueinarner hofdu/ Hvoriar vier vilium hier af þeim læra.

Fyrsta Dygd Læresueinanna var su/ Ad þeir voru ecke Stollter og Dr-
ambsamer/ þegar Christur kom til þeirra/ helldur Audmiuker og Lijtel-
læter/ Verkande sijna Sæluhialp med Ugg og Otta/ epter þui sem Postul-
inn Aminner til Philipp. 2. Cap. Sama eigum vier ad giora/ þui so
seiger hinn Heilage David j Psalmenum 51. Þad Offred sem Gude
þocknast/ er Harmþrunginn Ande/ Eitt Harmþrunged og sundurkramed
Hiarta þa muntu Gud ecke fyrerlijta. Item/ seiger Postulinn Petur/
1. Pistle 5. Cap. Lijtelæcked ydur under Volldoga Guds Hönd/ suo
hann Upphefie ydur a Vitiunartijmanum.

Þar næst skulum vier Læra þad af þeim/ Ad vera Samlynder/ Elska
ecke Agg og Deilur/ suo sem (þui midur) ad mörgum hverium er miog
tamt/ einkanlega a þessum sijdustu Tijmum. Epterfylgium helldur
Raadum Postulans Paals/ þar hann seiger/ j Pistlennm til Rom. 12. C.
Ad vier skulum (so myked sem Mögulegt er) hafa Frid vid alla Menn.
Latum oss koma til Hugar/ ad vier erum ecke sijdur Vegfarendur og Re-
isu Menn/ enn Josephs Brædur voru/ Hvortum hann banade ad Deila a

Veigenum

Beigenum/ Gen. 45. Huiad Sæler eru Fridsamer/ aþ þui/ ad þeir munu Guds Born kallader verda/ seiger sialþur Endurlausnarin̄ vor hia Matth. 5. Cap. Enn þar þuert a moote/ þeir sem syþelldlega eru wt um Drooa/ Krackel/ og Klamary/ og vilia Skada sin̄ Samchristin̄ Naunga/ Ordsakalaust/ vppa Lyþ edur Æru. Huad eru þeir? Ecke eru þeir Guds Born/ Helldur eru þeir (suo sem Jesus sagde vid Gydinga) aþ Foodurnum Fianda. Bidinm þar þyrer Gud j Jesu Naþne/ med Kong Ezechia/ Seigiande/ Sie ad eins Fridur og Trygd um alla vora Lyþdaga/ Esa. 39.

J þridia lage skulum vier læra þad/ aþ Lærefueinunum Herrans Christi/ Ad vera Polenmooder/ og byda epter hans Hialp/ jun til/ og so leinge/ ad honum sialfum þiker Hentugur Tijme til vera/ ad Hugga oss og giera til Gooda/ Þui komande mun hann koma/ og ecke teþia/ seiger Spamadurin̄ Habach. 2. Cap

Þesser Herrans Christi Postular/ heþdu þyrer laungu mætt slijta Selskapin̄/ og þara huor til sijns Heimkyn̄is/ og Goods Vinar/ þar so langt var lided þra hans Andlate/ heþde þar ecke vered nockur Von epter hia þeim/ ad han̄ munde Vpprijsa/ og lata þa sia sig aptur/ epter þui sem han̄ haþde þeim loþad/ og þyrer sagt/ hia Joh. 16. Cap.

So skulum vier og suo/ jaþnan̄ med Heilagre Polenmæde/ vænta epter Hialp vors Endurlausnara/ seigiande so med Blodu Hiarta. Po Duol su þærest þram̄ a Natt/ fra þui til Morguns sijdan̄/ Mitt Hiarta a Guds æst og Matt/ eþast skal ei nie kuijda/ etc.

Vier skulum og eirnin̄ trwa stadþastlega hans Nadar Fyrerheitum/ sem han̄ gieþur oss j sijnu Heilaga Orde/ og hallda oss vid þau/ bæde j Lijþe og Dauda/ þui allt huad han̄ heþur oss loþad og Fyrerheited/ þad Ender han̄ vissulega/ Epter þui sem vier syngium j Psalmenum vorum/ Ord Guds og Beiger aller hans/ eru Myskun og San̄leike.

An̄ar Velgiorningurin̄/ sem Herran̄ Christur audsynde synum Lærefueinum/ þa han̄ Vppreis aþ Dauda/ Var þesse/ Ad han̄ bodade þeim ollum Frid/ Seigiande. Fridur sie med ydur. A huorju munde Lærefueinunum Herrans Christi meira liggia/ en̄ a þessare Blessan? San̄arlega/ þeim la a ongvu meir/ þeir voru j O-fride vid Gud/ vegna

 þess

þess/ad þeir hofdu yfergiefed/og forsuared hans Eingietin̄ Son/ Þeir hofdu O=frid j sin̄e eigen Samvisku/sem Predikade hid jn̄ra fyrer þeim seigiande/ Þid vissud fyrer vyst/ ad Jesus var Sonur Guds Lifanda/ þo blygdudust þier ecke ad flya fra honum/og seigia/Eg þecke ecke þan̄ Man̄. So hafa þa þesser goodu Herrans Christi Læresueinar/mætt hafa eina hrædelega Samvisku epter ad bera. En̄ Jesus kiemur hier til þeirra/ so sem han̄ er vanur ad koma til allra Angradra og sturladra Barna sin̄a/ og bodar þeim þau Huggunarsemu/ og Gledelegu Tijdendin̄/ad Gud vilie nu vera til Frids vid þa. O/ Huad Hiartanlega Gladder munu Læresueinarner hafa orded: Einkanlega sa Stoorsyndare Petur/þa han̄ heyrde Jesum tala so til syn.

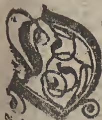
Hier af hofum vier þad oss til Huggunar ad taka/ Ad sa same Jesus/ sem lyste Frid yfer syna Læresueina/ Han̄ er enn nu j Dag midt a medal vor/og bodar einum og sierhuorium af oss/sem han̄ Elskum/ Frid og Sætt vid Gud. Æ/Lofadur sie Lifande Gud/fyrer þen̄an̄ Heilla Fridar Bodskapin̄.

Sa þridie Paaska Velgiørningurin̄/sem vor Blessade Endurlausnare/veitte sijnum Læresueinum/var sa/Ad han̄ opnade þeirra Hugskot so ad þeir skildu Ritningarnar. Þetta er og eirnin̄ stoor Velgiorningur. Herran̄ seiger so sialfur/hia Johan̄em/15. Cap. Ad vier fæum eckert an syn giort. Jæ/ Vier kun̄um ecke ad kalla Jesum Rietteléga eirn Herra/utan fyrer heilagan̄ Anda/ 1.Cor.12.

Þar fyrer/Ef vier vilium ad Jesus skule opna vort Hiarta og Hugskot/so vier giefum skiled hans Heilaga Ord riettelega/ og fært sydann Avoxt af þui til Sæluhialpar/ Þa lætum ecke af ad bidia Gud/Ad han̄ fyrer Krapt og Verkan Heilags Anda/ vilie upplæka voru Hiarta/og Skilninge/ So ad þad Blessada Sæded Guds Heilagra Orda/ mætte hia oss Rootfestast/ Uppa þad/ Ad vier mættum ad Endalokunum fæ og odlast þa Eilijfu Dyrdaren̄ar Koronu/sem Utvoldum Guds Bornum er Fyrerbuin̄/ j Himnarijkis Oendanlegre Vist og Glede. Þad veite oss Gud Fader/j Nafne sijns Elskulega Sonar Jesu Christi/ Huørium med Fødurnum og Heilogum Anda/sie Lof og Dyrd/ nu hiedan̄ j fra og ad Eilijfu/ Amen/AMEN.

Fyrsta Suñudag epter Paska.

Evangelium Johañ. 20. Cap.

G ad Kuollde þess sama Þuottdags/þa ed Lærefueinar-ner voru samankomner/ad lycktum Dyrum/fyrer Hrædsluſaker vid Gydinga/Kom Jesus þar/og stood j mided/og sagde til þeirra/Fridur sie med ydur. Og þa hann sagde þetta/synde hañ þeim Hendurnar/og sijna Sijdu. Eñ Lærefueinarner glodduſt vid/ad þeir sau Herrañ. Jesus sagde þa eñ aptur til þeirra/Fridur sie med ydur. Lijka sem Faderiñ sende mig/so sende eg ydur. Eñ sem hañ sagde þetta/blies hañ a þa og sagde til þeirra/ Medtake þier heilagañ Anda/ Huorium hellst þier fyrergiefed Syndernar/þeim eru þær fyrergiefnar. Og huerium hellst þier aptur hallded þær/þa eru þær þeim aptur halldnar. Eñ Tomas eirn af þeim tolf/sem kalladest Tuijbure/var eige med þeim/þa Jesus kom. Eñ hiner adrer Lærefueinarner sogdu til hans/Vier hofum sied Herrañ. Eñ hañ sagde til þeirra. Nema ad eg siæe Naglaferiñ j hans Hendū/og ad eg læte miñ Fingur j Naglaforiñ/ꝛ eg leggie mijna Hend j hans Sijdu/þa trwe eg ecke. Og epter ætta Daga voru eñ aptur hans Lærefueinar þar jñe/Og Tomas med þeim/kom Jesus ad Lycktum Dyrum/stood j mided/og sagde. Fridur sie med ydur. Sijdañ sagde hañ til Tomam/Rietttu þiñ Fingur hingad/ og skoda mijnar Hendur/Lypt vpp þiñe Hende/og legg j mijna Sijdu/og vert ecke vantrwadur/helldur trwadur/Tomas suarade og sagde til hans/Drottiñ miñ/og Gud miñ. Jesus sagde til hans. Af þui þu sæst mig Toma trwder þu/Sæler eru þeir sem ecke siæ/og trwa þo. Mergeñur Teikn gierde Jesus j Augsyn siña Lærefueina/huør ad eige eru skrifud j þessare Book/ Eñ þetta er þui skrifad/so ad þier trwed Þ/ad Jesus sie Christus/Son Guds/ og ad þier so trwader/hefdud Lijfed j hans Nafne.

Exordium.

I Genesis Bookar 9. Cap.. Lesum vier/Ad epter Floodid/þa Noe var wtgeingiñ wr Aurkiñe/Þa hafe hñ plantad eirn Vyngard. Huad ad er eirn Merkeleg Epterlyking/vppa vorn Frelsara Jesum Christum. Fyrst/so myke

ed sem

ed sem Nafnenu vidvijkr/þuiNoe þydest so myked sem eirn Huggare. So er & eirnin Herrañ Christr/sa sañe og riette Huggareñ/af Gude sendr hingad j þeñ añ Heim/ til ad hugga oss Meñena j vorre Armædu/ og Erfide a Jørduñe/ huørre Drottin hafde Bølvad/Gen. 5. Huørs vegna hañ er og so ordiñ Bølvan vorra vegna/vppa þad/hañ leyste oss fra Løgmalsins Bølvan/ Gal. 3. Eñ so sem þad/ad Noe plantade eirn Vijngard/ epter þad hañ var wtgeingiñ wr Aurkiñe. So hefur & eirnin/sa himneske Noe/vor Drottiñ Jesus Christr/ strax epter þad ad hañ var wtgeingiñ af Aurk siñar Grafar/og var vpp aptr riseñ fra Daudñ/Plantad sier eirn fagrañ & Lysteleganñ Vijngard/þar hñ jñ sette þad heilga Predikunar Embætte/og wtsende sijna Læresueina vm allañ Heimiñ/ad þeir skylldu þañ edla Vijngardiñ siñ(sm er kristeleg Kyrkia)rækta og Avaxtarsamañ giøra/ huad þeir hafa og eirnin trwlega giørt/ ad Predika Evangeliñ/wt af þeim Krossfesta Jesu af Nazareth/ a medal allra Þioda/ sem vnder Himnenum eru/epter þui sem Postuliñ Pall vottar/ j Pistlenum til Col. 1. Cap. Hier vm faaum vier ad heyra nockud fleyra talad/ wt af þessa Dags Evangelio edur Gudspialle. Og er þad sierdeilis tuent/ sem vier vilium ad þessu siñe aminast/ wt af þeim fyrra Partenñ Gudspiallsins.

Þad fyrra skal vera vm þessa Herrans Christi Openberingu fyrer sijnum Læresueinum.

Añad vm Jñsetningu þess heilaga Predikunar Embættis/med þui fleira sem vær kuñum oss wt af þessum tueimur Smapunctum/til Lærdoms/Huggunar/og Vppvakningar wt ad draga.

Sa eilijfe Lijfsins Herra/sem virtest ad koma hier til siña Læresueina/hañ kome nu og so til vor/med siñe Nad/og giefe ad vier mættum þetta so yfervega/ad þ verde hñs Guddomlega Nafne til Dyrdar/ eñ oss til Glede & Saalarnota/Amen.

Vm þad fyrra.

SO myked sem þui fyrra Greinarkornenu vidvijkur/og ahrærer Herrans Christi Openberan/fyrer sijnum Læresueinum/j Fraveru Thomæ Postula þa er oss þetta fernt vel athugande. Fyrst/Tijdiñ a huørre þesse Openberan hafe skied/sem var a Paaskadags Kuølldid/ epter þad hañ var af Dauda Vpprisiñ. Huat af vier siaaum/ Huad myked ad Endurlausnaranum vorum Herranum Jesu Christo/hafe vmhugad vered/vm Velferd siña Læresueina/& allra þeirra sem hñ elska/Þar hñ dregur ecke vndañ/ad lata þa vita þ/ hañ sie sañarlega vppriseñ/helldur openberar hñ þeim þad strax Samdægris. Eñ Orsøkiñ/Huar fyrer ad Herrañ Christr villde so brædlega lata Læresueinana sijna vita þar af/ad hañ være vpp aptur riseñ/var su/Ad hañ visse vel ad þeim lai a øngvu meir ad vita/sier til Saaluhialpar/eñ þessu/Þuiad Christi Vpprisa er sa riette Grundvøllur/vppa huorn ad øll vor Christeleg Trw & Saaluhialp er bygd/epter þui sem Postuliñ seiger/1. Cor. 15. Ef Christur er

ecke

ecke vpp aptur riſiñ/ þa er ydar Trw ongt/þier erud þa og eirniñ eñ j ydrum
Syndum/og þeir ſem j Chriſto Sofnader eru/eru Fortapader. Siaum til
æ Paſkadags Morguniñ/ ſtrax þegar Dagade/ Openberade Jeſus ſig fyrer
Mariu Magdalenu/ af huørre hñ hafde wtdrifed ſiø Diøfla/þar epter æ/Op
enberade hñ ſig aptur/þ Kuiñunum ſem komnar voru til ad Smyria hañ/ Og
fyrer Petre/ſem epter Fraſøgn Kueñaña var geingiñ til Grafareñar/ ad leit
ta ad Jeſu. Epter Middeige liet hañ ſig ſiæ/ af þeim tueimur ſem geingu
til Emaus/og þo hañ duelde hia þeim allt fram ad Kuølldc/þa Openberade
hñ ſig þo ſamt ſtrax vm Noottena/fyrer þeſſum ſynū Læreſueinum/vm huør
ia hier verdur talad. Huør vill nu þar fyrer/ ecke jæta og vidurkieña/ ad
Jeſus ſie ſa Goode Hirderiñ/ ſem ecke lætur af/bæde æ Morgna/ Middeige/
ꝫ Kuølld/Jæ/allt fram æ Noott/ad leita ad ſynum Saudakindum/og færa
þær æ Veg Sæluhialpareñar.

Hugge ſig nu þar fyrer allar Chriſtnar Mañeſkiur/ vid þeñañ Hirderiñ/ ꝫ
vere viſſar þar vm/ad Jeſus mune ecke helldur gleyma ſier/ huørke Kuølld nie
Morgna/ ei helldur vm Middeige/ edur Midnætte/ helldur Vmhyggiu fyr
er oſſ bera/þui hañ hefur teiknad oſſ j ſynum Høndum. Eſa. 49.

Pad añad ſem oſſ er athugande/j þeſſare fyrre Greiniñe/ eru Perſonurnar
til huørra ad Jeſus kom/ſem voru Læreſueinarner. Eñ huad aumur og vo
ykur Selſkapur þetta hafe vered/ þad vottar oſſ Pyningarhiſtoriañ. Munu
þad ecke vera þeir ſem flydu fra Jeſu/ þegar hañ var fangiñ j Graſgardenu
um? Var ecke Petur eirn j bland þeſſara/ ſem afneytade hønum/ og ſoor
ſig/ad hañ þeckte hañ ecke? Eñ allt vm þad/ Ecke lætur Herrañ vor Jeſus
þeſſar þeirra Auirdingar hindra ſig fra þui/ ad koma til þeirra/ O huilyke
Giæſkuryke er þetta? Hier vid meiga ſig Hugga aller Glæpameñ /og
Stoorſyndarar/ og þeinkia til þeirra ſætu Jeſu Orda/ ſem hañ talar hia
Matth. 9. Cap. Jeg er ecke komiñ ad kalla Riettlæta/ helldur Synduga til
Jdrunar.

Pad þridia ſem oſſ er athugande/er Mætiñ/ edur med huørium hætte/ ad
Jeſus hafe komed/ til þeſſara ſiña Læreſueina. J Gudſpiallenu ſtendur/ ad
hañ hafe komed/ þa Dyrnar voru aptur luktar. Huar af vier lærum/
ad þeckia og kañaſt vid Jeſu Guds Sonar Magt/Huør ad er ſo ſtoor/ad hun
yfergeingur allañ Mañlegañ Skilning. Gieck þad ecke yfer allañ Mañleg
añ Skilning og Natturu/þa hañ fæddeſt af tilluktu Meyareñar Lyfe?
Var þad ecke furdanlegt/ þa hañ gieck wt af Grøfiñe/ ſem þo var apturluckt/
Jñſiglud/og med Vardhalldsmøñunum ſterklega forvørud?

Nu/ ſa ſem ſo Dæſamlega giørde allt þetta/og ſette ſig vm ſijder til Gu
ds hægre Handar/Skyllde hñ ecke m3 ſama Guddoms Krapte/kuña ad komaſt
hindrunarlauſt/jñ j gegnum lucktar Dyr til Læreſueinaña? Jæ/Herra Je
ſu/Alldrei erum vier ſo hart jñeluckter/ alldrei ſo ſterklega af nockre Neyd ꝫ
Þreingingu vmkringder/ ad þu kuñer ecke ad koma til vor og hialpa oſſ.

 Verum

Þetum þad þyrer ecke Ottaslegner/ eins og Lærefueinarner voru/ huørier ad lokudu ad ser Dyrnar/vegna Hræðslu vid Gydinga/Helldur seigium med hinū um heilaga David/aþ Psalm. 27. Drottinn er mitt Lioos/og miñ Heilsugiaþare/þyrer huørium skal eg ottast? Drottiñ er miñ Lyþsins Kraptur/ þyrer huørium skal eg hræddur vera? Jñskriþū j vor Hiørtu/ þa Gullvægu Huggunargrein Postulans Pauls/Rom. 8. Þar hañ seiger/Fyrst Gud er med oss/ huør kañ þa ad vera j mote oss? Huør ed ecke hlyþde syñū Eingietnum Syne/ helldur gaþ hañ wt þyrer oss alla/ Huørniñ skyllde hañ þa ecke geþa oss alla Hlute med hønum?

Þad þriordia/sem vier eigum ad Hugleida/wt aþ þessum þyrra Partenum/er þad/huad Jesus haþe giørt/ og adhaþst/ þa hañ kom jñ til siña Lærefueina. Gudspiallamadurin̄ seiger/ad hañ haþe stiged j mided/og sagt/ FRJDur Sie MED YDur. O/Huilykt gledeleg Osk er þetta? Huad kuñe Herrans Christi Lærefueinum Huggunarsamlegra til ad þalla eñ þetta/ Ad Jesus lætur þa vita/ ad Gud er til Frids vid þa? Þesse Fridar Osk Herrans Christi/ er so þullkomleg/ so sem sialþur Gud Fader heþde talad Personulega vid þa/ og sagt/ Þier vited/ ad þier haþed ecke ad eins yþergieþed/ helldur og eirnin̄ aþsuared miñ Eingietin̄ Son/þa hañ var ydar vegna Fiøtradur og bundiñ/Eñ sæted til/Legta sem bad Faderiñ er Børnunū Lyknsamur/so er eg ydur Myskuñsamur/So þiærre sem þad Austred er þra Vestrenu/ Læt eg ydar Yþertrodslur vera þra ydur/Jeg þecke ydar Skøpun/Mier kiemur til hugar þ þier erud Duþt/Psal. 103. Nu so sem þad/ad Jesus bodar hier Lærefueinunū Frid og Satt vid siñ Himneska Fødur/ So bodar nu og tilseiger eirnin̄ Gud Fader eñ j Dag/ øllum Riettrwudum Børnum synum/ Frid þyrer Jesum Christum/seigiande/Huør vill ásaka Guds Vtvalda? Gud er hier sem Riettlæter/ Huør er hañ sem Fordæmer? Christur er hier sem daud heþur/Ja/ myklu helldur sa sem vpp aptur er vakiñ/Rom. 8.

Framveigis stendur so j Textanum/ Og sem hañ þetta sagde/syndi hañ þeim Hendurnar/og sijna Sydu/Eñ Lærefueinarner glødduss vid AD ÞEir Sau HERRañ. Aþ þessum Textans Ordum/ meigum vier lioosliega sia og merkia/Huøria Verkan ad þesse Openberan Herrans Christi/ haþe haþt hia Lærefueinunum/ sem er/ad þeir vrdu Hiartanlega glader/og þegner aþ hns Tilkomu/og Sion/Og þo þeir være j þyrstu med hálþum Huga/ og so sem banngner/þar Herrañ kom so skyndelega/ ꝛ Oþorvarandia jñ til þeirra/ þa same sem ádur/ nær þeir sia hañ/ heyra hañ tala Vingiarnlega vid sig/og sijna sier bæde Hendurnar/ ꝛ sijna Sydu/ þa verda þeir allshugar þegner/huad ønguañeigiñ er ad vndra. Þui huør Glede kañ stærre nockre syndugre Mañeskiu til ad þalla/eñ su/ad meiga þaa ad sia Jesum? Huør ed suo vitnar vm sig sialþañ/hia Johañem 10. Og seiger/ Jeg er komiñ til þess/ ad þier skuled haþa Lyþ/og þulla Nægd. Vm Forþødurin̄ Abraham er þad

skriþad

ſkrifad/ Ad hañ hafe haft Hiartanlega Epterlangan til/ ad meiga þar ad ſiaa Herrans Chriſti Dag/ Eñ þar kom ad/ ad hañ ſaa hañ/ og vard gladur vid/ Joh. 8. Huad Hiartanlega gladdeſt ſa Gamle Simeon/ þa hañ ſa Jeſum j Hollðenu/og took hañ vpp a ſijna Armlegge? Hroopade hañ ecke vpp af myklū Fagnade/og ſagde? Nu lætur Drottīn þīn Pioon j Fride fara/ Luc. 2. Cap. Og þo ſo ſie/ad vier ſiaaum ecke Jeſum/med vorum Lykamlegum Augum/hī er j Lijfe/eins og Simeon/ þa ſiaū vær hñ þo ſamt andlega/j ſinu heilaga Orde/Og þeim Haaverdugu Sacramentis. Gledium oſſ þar fyrer/mz Poſtulunū Herrans Chriſti/yfer þeſſare andlegu Sioonīne/og vid þad/ad vier ſem trwū a Jeſum Chriſtum/ eigum fullkomlega Von/ ad meiga ſiaa hañ ſijdar meir j Dyrdeñe/ Auglite til Auglitis.

Vm þad añad.

Annad Greinarkornid/er vm Innſetning/ og Skiptan þeſſ heilaga Predikunar Embættis. J Gudſpiallenu ſtendur/Ad epter þad/ad Jeſus hafde Opkad Lærdſueinunum Fridar/og þad ſama ecke einuſiñe/helldur j heilar tuær Reiſur/þa hafe hañ talad til þeirra/og ſagt/Lijka ſem Faderiñ ſende mig/ Suo ſende eg ydur.

Þrent er oſſ j þeſſu Odru Greinarkornenu athugande. Fyrſt/ Huør ſa ſie/ſem Ordſins Pienara/ edur Kieñemeñena wtſender. Þar næſt/ Huør þa giøre Hentuga/ og duganlega/ til ad framfylgia þeſſu ſynu Embætte. Og j þridia mata/ Huørt ad ſie Embætte Kieñemañaña.

So myked ſem þui fyrſta vidvijkr/þa ſkulum vier vita/Ad Preſtar og Lærefedur Kriſtneñar/eru oſſ af ongvum odrum ſender og ſkickader/ helldur enn af þeim ædſta Hirder og Byſkupe vorra Salna/Herranum Jeſu Chriſto/þui ſo ſeiger hañ ſialfur til Læreſueineña ſiña/hia Marcum Gudſpiallamane/16. Fared wt vm allañ Heimiñ/ og prediked Evangelium allre Skiepnu. Item/ Þa hañ vpp foor til Himens/talade hañ ſo til þeirra/ og ſagde/ Pier ſkulud mijner Vottar vera/þad er/ Pier ſkulud predika af mier/ mijnum Dadſemdar verkum/Pijnu og Dauda/Vpprijſu og Himnaførr/Bæde j Jeruſalem/og j allre Judea og Samaria/og allt til Jardareñar Enda//Act. 1. Og hier fyrer kallaſt nu Preſtarner Legatar/ edur Sendebodar j Chriſti ſtad/ 2. Cor. 5. Item/Chriſti Pienarar/og Raadsmeñ yfer Guds Leyndardomum/1. Cor. 4.

Hier af høfum vier oſſ þetta til Lærdoms ad taka. Fyrſt/ huørſu þad ad vor liufe Lauſnare Jeſus/ hefur alla Daga Vmhyggiu bored fyrer ſinne Kriſtne/og ber enn nu j Dag/j þui/ad ſenda gooda og trwa Verkmeñ j ſinn Vijngard/ſem oſſ ſkule vppfrada/j ſøñum Guds Otta/ og vorum Saaluhialp ar efniu. So ſende hañ þeim fyrer Flooded/þañ Riettlætiſins predikara Noa/ſijdañ þar epter/þa heiløgu Forfedur/Spamēñ z Konga/ſem med allre Alwd og Alvøru/kiendu Guds Gøtu j Sañleika. Og allra ſijdaſt/þa hñ vpp foor til Himna/ſette hñ ſuma til Poſtula/ſuma til Spamaña/ſuma til Gud-

 ſpiallara

spialleta/suma til Hirdata/og Læresedra/ epter þui sem þar stendur/ j Pist.
til Eph. 4. Þessare sinne Stickun helldur hañ enn vid Magt a vorum Døg
um/ z mun hallda/allt til Veralldareñar Enda. Huar fyrer oss ber ad seigia
hønū Audmiukar Hiartans Þacker alla vora Lijfdaga.

Þar næst eiga Tilheyrendurner ad læra þad hier/ad hafa sijna Kieñefedur
og Sælusorgara j Heidre/Elska þa/ Hlijda þeim/ og giøra til Gooda/ vegna
þess sem þeir eru fra sender/ Epter þui sem Guds Orde bijdur og skipar/ z
Pistle til Tim. 5. Cap. seigiande/ Aulldungana sem vel forstanda/ hallde
Meñ tuøfalldlegs Heidurs verduga/ Einkum þa sem Erfida j Ordenu/ og
j Lærdomenum. Item/ seiger Postuliñ Paall til Gal. 6. Cap. Ad sa
sem fræddur verdur med Ordenu/ skule bijta hønum allshattudum Giædum
sem hañ vppfræder. Og eñ aptur seiger hañ/ j Pistlenum til Hebreos 13. C.
Hlijded ydar Kieñefedrum/og fylged þeim/Þuiad þeir vaka yfer ydrum Sal
um/lijka sem þeir ed Reikningskap þar fyrer giøra skulu/so ad þeir giøre þad
med Glede/eñ ecke med Andvarpan/ þui þad er ydur ecke gott.

Hier þuert a mote/huørier hellst sem foracktta sijna Sælusorgara/Amast
og stugga vid þeim/Þeir hafa sier ecke añars ad vænta/eñ Straffs/z þungrar
Hefndar af Gude Lifanda/so sem noogleg Dæme fiñast til/ bæde forn og ny.

Vm David Kong lesum vier/2. Sam. 10. Ad þegar Hanon Kongur þeir
ra Amorita/forsmæde hans Legata/ sem hañ sende til hans/ad hugga hañ
epter sijns Fødurs Dauda/og liet raka af þeim hælft Skiegged vppa Spott/
Þa hafe David orded reidur/z j Hel sleiged fiorutiju Þusund Riddaralids af
Hanons Folke. Huad myklu framar meine þier/ad þeim Ædsta Konge Ver
ldareñar mune mislijka/þa hañs Þienurum/og Sendebodum er nockud til miska
giørt. Siaum Dæme þeirra Chore/Dathan og Abiram/sem møgludu j mo
te Guds Mañe Moyse/Huørsu þad ad Jørdiñ lauk sijnum Muñe vpp/ og
suelgde þa/Num. 16. Eins lijka vrdu Vngmeñeñ af Bethel/ sem Hæddu z
spottudu Herrans Spámañ/sunduriflñ af Biarndyrum/2. Kong. B. 2. C.
Þar fyrer skyllde eirn og sierhuør varast/ad forsmaa Herrans Christi Þienara/
sem eru Prestar og Kieñemeñ/ þui so seiger hañ sialfur vm þa/ hia Luc. 10.
Huør ydur heyrer/ hañ heyrer mier/ Og huør ydur forsmaaer/ hañ forsmaaer
mig/sem ydur sende. Nu er þad vijst og Obrygdanlegt/ ad huør hellst sem
foracktar Drottiñ/ hañ verdur aptur af Drottne forancktadur/ 1. Sam. 2.
Psalm. 18. Eñ huad hrædelegt mun vera ad falla j Reide Hendur lifanda
Guds? Heb. 10. Herrañ vardveite oss þar fra j Jesu Nafne.

Nu kañ einhuør ad þeinkia so z seigia/Med þui ad Herrañ Christus seigest
senda sijna Læresueina z Postula/eins edur med sama hætte og Faderiñ sende
sig. Munu þa Lærisueinarner nockud hafa att ad lijda Kuøl og Þijnu/ fy
rer Mañkynsins Synder/eins og Christur atte ad giøra? Nei/ langt fra erre/
þui so Vitnar Spamaduriñ Esaias vm hañ/63. Cap. So talande/ vnder
stafs hans eigiñ Personu/Eg Fottred Vijnpressuna einsamall/z þar er einginn
af Folkenu

af Folkenu medur mier. Eñ so vier mættum komast ad riettre Meiningu &
skilninge þessara Herrans Christi Orda/þar hañ seiger til Lærefueinaña sinna/
lyka sem Faderiñ sende mig/so sende eg ydur. Þa skulum vier vita/ad Chr
istur var ecke einungis sendur af synum Himneska Fødur/hingad j þeñan Heim
til þess/ad lyda Kuøl & Pynu fyrer Mañkyned/Helldur var hañ þar ad auke
og suo sendur/ til ad kieña og predika Guds Ord/epter þui sem hañ vottar
sialfur/fyrer Muñ Spamañsins Esaiæ/61. seigiande/Ande Drottins er yfer
mier/þar fyrer hefur hañ Smurt mig/og sendt til ad Predika Evangelium fy
rer þeim Voludu. J þeñan mata seigest Jesus wtsenda syna Lærefueina/ &
alla adra trwa Ordsins Þienara/sem er/ad kieña og predika/ Eñ ecke til þess
ad giøra Fullnægiu Boot og Betaling fyrer Mañaña Synder/þui þad kuñe
eingiñ ad giøra/vtan Jesus alleinasta/sañur Gud/& sañur Madur. Vær sku
lum og eirniñ vita/ad Jesus var sendur af Fødurnum/ hingad j þeñan Heim/
ad hañ skyllde med Kraptaverkum/ og Tæknum/ bevijsa Sañleika syns Lær
dooms/ so sem hñ seiger/hia Joh. 5. C. Þessa sømu Magt & Myndugleika/
gaf hañ & eirniñ synu Læresueinum/ ad þeir skyllde gieta giørt Stoormerke
þui so seiger hañ til þeirra/hia Marcum/ 16. J mynu Nafne munu þier Dio
fla wtreka/Nyar Tungur tala/og Høggorma vpp taka/& c.
Hier kañ einhuør aptr ad spyria/Huørniñ ꝥ kome þa til/Ad vorer Prestar &
Kieñemeñ giøre ecke sømu Dasemdarverk eñ nu a vorum Døgum/ sem Postul
arner giørdu j syna Tyd/fyrst þeir eru sama Embættis/og Erendis wtsender
eins & þeir? Hier til suarast so/Ad Guds Ords Þienarar giøre ecke sydur nu
a þessu Tymu mykla & Ofernatturlega Hlute/eñ Postularner. Er ꝥ ecke Fu
rdanlegr Hlutr/þa ein Mañeskia sem hefr lifad/ og aled siñ Alldr j allskonar
Glæpu/Syndu & Ranglæte/ Verdur so vmskiptelig/fyrer Prestsins Amiñing
ar/og Gudrækelegar Kieñingar/ad hun kallar vpp/og seiger/ Minstu Drott
iñ ecke a mynar vmlidnar Misgiørder/ Myskuna þu mier snarlega/ Hialpa
þu mier fyrer saker Dyrdar þyns Nafns/ Frelsa þu mig/ og fyrergief mier
allar mynar Synder/ Psalm. 79. Er þad ecke og so eitt myked Furduverk/
Þa eirn sem hefur adur ørvænt sier Guds Nadar/ vegna Margfiølda sinna
Synda/Fær soddañ Hugsuølun/af sætre Evangelij Predikun/ad hañ med Hia
rtans Glede & Fagnade/kañ ad seigia med Postulanum Paale. Jeg er viss þar
vppa/ ad huørke Daude nie Lyf/ Huørke Eingell nie Herradæme/ eda Magt/
ecke hid nalæga eda Okomna/ eige Hæd eda Dyft/ nie nockur ꝺñur Skiepna/
fær mig skiled fra Guds Kiærleika/ sem ad er j Drottne vorum Jesu Christo
Rom. 8. Þad añad/sem vær eigum ad hugleida j þessu Greinarkorne/
er/ Huør Kieñemeñena giøre hentuga/ og duganlega til þess/ad framfylgia sy
nu Embætte. Eingiñ skyllde þeinkia/huørsu Lærdur & Velmentadur sm hñ
þikest vera/ad hñ af sialfum sier giete staded so j þessu Embætte/sem hønu ber
Þui vier erum ecke af sialfum oss til neyter nockud ad Hugleida/so sem af sial
fum oss/2. Cor. 3. Helldur huad vier erum neyter/þa er þad af Gude. J

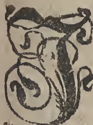
 einu

eiñu Orde ad ſeigia/ Kieñemeñerner kuña ecke neitt ad giøra þad Gude er þægelegt/og til Mañaña Saaluhialpar er Nytſamlegt/ vtan ſuo ſie/ad þad ſkiee fyrer Krapt og Verkan heilags Anda/og þar fyrer meddeiler nu Drottiñ vor Jeſus/ Lærerſueinunum ſijnum þañ gooda Heilaga Anda/ med þeim Hætte/ ad hañ blæs aa þa/og ſeiger/ Medtake þier Heilagañ Anda. J þeſſum Ordum gefur vor liufe Endurlauſnare Jeſus/øllum Veykum og Vanmættugum Ordſins Þienurum/eina Hiartnæma Huggun/ſem er þeſſe/ Ad heilagur Ande ſkule vera j Verke med þeim/ & hialpa þeim/ſo þeir giete framfylgt ſijnu Embætte/Gude til Lofs/ eñ ſijnum Tilheyrendum til Gagns/og Betrunar/ ſuo þad Ord lifanda Guds/ſem þeir kieña/og frambera/kome ecke tomt og Avaxtarlauſt til hañs aptur/Eſa. 55.

En ſuo myked ſem viduykur Embættenu ſialfu/huert & huilijkt þad ſie/ kieñer oſſ Jeſus j þeſſum Ordum/þar hañ ſeiger. Huorium hellſt þier fyrer giefed Syndernar/þeim eru þær fyrergiefnar/ Og huerium hellſt þier apturhallded þær/Þa eru þær þeim apturhalldnar. Hier kañ einhuør ad ſpyrja/huernig aa eg þetta ad ſkilia? Seiger ecke heilagur Ande Guds/ fyrer Muñ Spamañſins Eſaie ſo/vnder Perſonu ſialfs Herrans Chriſti? 43. C. Eg/Eg em hañ/ſem afmaae þijnar Synder mijna vegna/og mineſt ecke þiña Miſgiørda. Talar ecke ſialfur Jeſus ſuo/ j Openberingarbookarinnar 3. Cap. Jeg læſe/& eingiñ vpplykur/ Jeg vpplyk/og eingiñ apturlætur. Og hia Marcuſ Gudſpiallamañe/ 2. Stendur ſkrifad/Ad Phariſearner hafe ſagt vid Chriſtum/ Hueꝛn þær hielldu fyrer eirn Sliettañ og einfalldañ Mañ/ Huør maa Syndernar fyrergiefa vtan Gud eirn? Huernig meiga Preſtarner þa boda & tilſeigia ſijnum Soknarbørnum Syndaña Fyrergiefning/& heilaga Aflauſn? Giæum til/og athugum vandlega(miñ Brooder og Syſter)Huad hier ſtendur j Textanum. Seigeſt ecke Chriſtur giefa Poſtulunum ſijnum hier/ Heilagañ Anda? Af huørium Ordum/vid meigum fullkomlega rauda/og ſkilia/ad Ande Guds talar ſialfur fyrer Preſtiñ/ og lætur hañ vera ſo ſem ſiñ Muñ/ þa hañ tilſeiger þier og bodar/Aflauſn & Kuittun þiña Synda/j Skriptarſtoolinu/Epter þui ſem þar ſtendur/hia Gudſpiallamañenum Mattheum/10. C. Þier(ſeiger Herrañ þar til Lærerſueinaña ſiña)erud ecke þeir ſem tala/Helldur er þad Ande mijns Fødurs. Þar fyrer/Nær hellſt ſem Guds Ordo Þienare eda Preſturiñ/bodar þier og tilſeiger af Guds Hælfu/Aflauſn og og Kuittun allra þiña Synda/Þa vertu viſſ og Efadur þar vppa/ ad þad er ſo ſatt og Obrygdult/ ſuo ſem ſialfur Jeſus hefde vid þig ſagt og talad/ ſem hañ ſagde til hins Jctſiuka/ Vertu Hughrauſtur Sonur/ þijnar Synder eru þier fyrergiefnar/Matth. 9. Og ſkal þ ſo ſtuttlega ſagt & talad vera/vt af þeſſu tueimur Stæagreinum/ ſem eg lofade aa ad miñaſt. Nu/ þeirre Hæbleſſudu Gudddomſins Þreñingu/Fødur/Syne/& Heiløgum Anda ſie Lof/ Dyrd/ Heidur og Vegſemd/ Nu hiedan j fra/ og vm Allder Allda/Amen.

Añan Suñudag epter Paska.

Evangelium/Johañ. 10. Cap.

Esus sagde til Gydingaña/Eg em goodur Hirder. Goodur Hirder giefur sitt Lijf wt fyrer sijna Saude/ Eñ Leigulidiñ/og hañ sem ecke er Hirder/ huørs ad Sauderner eru ecke eigenleger/ Nær hañ sier Wlfiñ koma/þa yfergiefur hañ Saudena/og flyr j burt. Og Wlfuriñ grijpur Saudena/og sundurdreifer þeim. Eñ Leiguldiñ flijr af þui hañ er Leigulide/ og giæter ecke Saudaña. Eg em goodur Hirder/og eg þecke mijna Saude/og eg þeckest af mijnum/so sem ad Faderiñ þecker mig/og eg þecke Fodiriñ/ og eg legg mitt Lijf wt fyrer mijna Saude. Eg hefe og adra Saude/ sem ei eru af þessu Saudahwse/þa byriar mier og hier til ad leida/ og þeir munu heyra mijna Rodd. Og þar mun verda eitt Saudahws/og eirn Hirder.

Exordium.

IÆR lesum(Elskuleg Guds Børn)j Gamla Testamentenu/vijdar eñ j einum Stad/Ad marger af þeim heiløgu Forfedrum/og Spæmøñum/hafe vered Fiærhirdarar/og ecke reiknad sier þad fyrer neina Vanvirdu/ edur Læging/ad geyma Saude siña Herra/z Yfer bodara. Abel var eirn Saudahirder/ og bar fram fyrer Gud/ af Frumburde siñar Hiardar/ og af þeirra Feite/Gen. 4. Jacob vaktade Saude sijns Mags Labans/Gen. 30. Moyses Guds Madur j sama mata/ geymde Hiørd Mags sijns Jethro/ Exo. 3. Eins lyka var og David eirn Saudahirder sijns Fødurs Jsai/allt til þess/hañ var til Kongs kiøriñ/ og wt valiñ/1. Sam. 16. Og so fleyre adrer. So hafa nu þa þesser aller/ vered ein Agiætleg Fyrermyndan/vppa þañ ædsta Hirder/og Byskup vorra Sælna vorn Drottiñ Jesum Christum/Huør ed og so kallar sig sialfur/j þessa Dags Gudspialle/þañ gooda Hirdereñ/sem giefur sitt Lijf wt fyrer sijna Saude. Og vilium vier þar fyrer/an leingra Jñgangs/ rykia til Gudspiallsins/ Og taka oss wt af þui tuær Smægreiner/ ad skoda og yfervega ad þessu siñe.

Su fyrre skal vera vm Trwskap og Vmhyggiu/ sem þesse Goode Hirderiñ vor Drottiñ Jesus Christus/ ber fyrer sijnum Saudakindum.

Auñur skal vera þar vm/huørniñ hñs Sauder eige ad vera Siñader aptur a mote/vid hañ.

Gud giefe oss sijna Naad/ suo vier mættum hier wt af/ nockud gott læra/ og oss til Nytsemdar fæxa/Amen.

Fyrre Greiniñ.

HEEar sa Goode Guds Madur David vill wtmæla/ og oss fyrer Sioonetsjetia/Gixsturÿke z Trwfeste þessa gooda Hirdersins/vid oss sÿnar Saudakindur/þa tekur hañ so til Orda/j Psal. 23. Og seiger. Drottiñ er miñ Hirder z mig mun eckert bresta/ Hañ Foodrar mig j grænu Gras Haga/ og leider mig fram ad ferskum Vøtnum/Hañ Endurnærer Saal mÿna/Hañ leider mig a riettañ Veg/ fyrer sÿns Nafns saker. Af þessum Spamañsins Ordum meigum vier sia/og merkia/ ad þesse vor Salnaña Hirder/ fæder sÿna Saude sier deilis j þrefalldañ Mata.

Fyrst fæder hañ oss med Natturlegre Fædu/þar hañ vppluÿkur siñe Hende/ z sedur allar lifande Skiepnur/med siñe Blessan/so sem þar stendur j Psalm. 145. Ja/Hañ wtleider Brauded af Jørduñe/oss Møñunum til Nytsemdar/ Psalm. 104. So nær ed hañ giefur þa samañ søfnum vier/ Nær ed hañ vpplÿkur siñe Hende/þa verdum vier med goodu sadder/Hylie hañ sitt Andlit/ suo skielfunst vær/Hañ burttekur vorn Andardrætt/ þa fyrer førunst vær/og verdum aptur ad Dupte/ seiger hiñ heilage David j sama Psalme. So høfum vier þa alla vora Lÿkamans Biørg og Næring af þessum vorum Hirder.

Þar næst/og j añañ Mata/Fæder þesse vor Hirder sÿna Saude/med Naadareñar Fædu/ Huør oss verdur framreidd/j Predikun Guds heilagra Orda/ z þeim heiløgu Sacramentis. Hier vm talar hiñ heilage David so/ j Psalmenum/119. Hefde þitt Løgmæl Drottiñ eige mÿn Huggun vered/ Þa hefde eg farest j miñe Eymd/ Eñ þÿner Vitnisburder/og þÿn Ord þau Endurnæra mig. Og hia Spamañenum Esaiam/ 25. Cap. Verdur Orde Drottins lÿkt vid eitt myked Giestabod/sem Drottiñ hefur tilreidt/ af klaaru Vÿne/Af Feyte/Merg/og Dreggiarlausu Vÿne/Huar til hañ bÿdur øllu Mañkynenu/med þessum Ordum/seigiande/ Nu vel/Aller þier ~~sem~~ þyster erud/ Komed hingad til Vatnsins/og þier sem øngua Peninga hafed/ Komed hingad/ og kaupedfyrer eckert bæde Vÿn og Miolk/Esa. 55. Siaaum eñ framar til/Mun ecke þesse goode Hirderiñ fæda oss og eirniñ miøg Dæsamlega/J þui Hæverduga Kuøllmaltÿdareñar Sacramente? Huar hañ lætur fyrer oss framborna verda/ ecke Almeñelega Fædu/helldur sitt eiged Holld og Blood/huørt vier hans Sauder þar medtøkum/j med og vnder Braude og Vÿne. O'huilÿk edla Fæda er þetta? Ad þessu Bordhalldenu/og ad þessare Fæduñe/dædest hiñ heilage Chrysostomus Lærefader/ miøg myked/ suo seigiande. Nær hefur nockurn Tÿma þuilÿkur Hirder vered a Jardrÿke/sem hefur elskad so sÿna Saude/ ad hann hafe giefed þeim sitt Holld til Fædu/ og sitt Blood til Dryckiar. Eñ þad giører sa ædste Hirderiñ/vor Drottiñ Jesus Christus/ vppa þad/Ad vier hañs Saudakindur/mættum verda hønum þessnarare/og eigenlegre.. Þad er skrifad vm KarlaMagnus Keysara/ Ad hañ hafe haft j sÿnu Hofe eda Høllu þriu Bord/tuø af Gulle/eñ eitt af Sylfre/vppa huørt ad miøg merkelega

lega hafe grafiñ vered øll Verølldiñ. Eñ huad er þad ad reikna/edur ſaman
ad jafna vid Bord Drottins/Huar vppa ad Verølldiñ er ecke mælud/edr vpp
dreigiñ/Helldur Veralldarennar Skapare/ oſſ til Fædſlu framreiddur/ þui hañ
er þad lifanda Braud/ſem af Himnum er ofankomed/ Huør þetta Braud et-
ur/hañ mun lifa Eilijflega/et cet. Joh. 6.

J þridia lage/Fæder þeſſe gode Hirderiñ ſijna Saude/med þeirre Himneſku
Fæduñe/Huøria vier fañ ad ſmacka æ ſijdañ/þa vier erū ordner Bordſitiend
ur med Abraham/Jſaach/og Jacob/ Huar vier munum drecka af Vatnsfall-
le þeſſ lifanda Vatnſins/ſem framflijtur af Stoole Guds/og Lambſins/Op-
enber. B. 22. Eñ til þeſſa Bordhalldſins kuñum vier ecke ad komaſt/ vtan vi
er hỏfum ædur fyrre/hier j Nædarrijkenu/vered gooder og verduger Gieſter/
vid Herrans Bord/Þui ef vier vilium ſijdar meir/eta Braud j Guds Rijke/
þa meigum vier ecke lata oſſ forundra/þo Drottiñ fæde oſſ ſtundum æ Sorg
arbraude/æ medañ vier lifum hier/þui þad er ſu rietta Braut til Lijfſins.

J aññ mæta/verdur oſſ fyrer Siooner ſett/j þeſſare Epterlijkingu/ Su
Oumræđelega Elſka/ſem ſa goodo Hirderiñ/ vor Drottiñ Jeſus/hefur til ſin-
na Sauda/ huør ed audſijneleg er þar af/ ad hañ hefur þa Endurleyſt/ ecke
med forgeingelegu Gulle/og Sylfre/ helldur med ſijnu heilaga/ og Dyrmæta
Bloode/og med ſijnum Saklauſa Dauda og Pijnu/1. Pet. 1. Þar fyrer ſij-
ngur ſo Chriſteleg Kyrkia. Lamb Guds Saudum Sigur vañ/Saklaus Chr
iſtur Frid oſſ fañ/Sættande Syndugt Lid/ ſiñ Fødur vid. Og Lærefader
iñ Auguſtinus ſeiger ſo/ O Herra Jeſu/ þu hefur elſkad mig/meir og framar
eñ ſialfañ þig/ Þad veit eg þar af/ ad þu ert dæiñ fyrer mig. Hier vid ætt
um vier ad hugga oſſ/ bæde j Lijfe og Dauda.

Þad þridia/ſem vier eigum ad hugleida/ ut af þeſſare Epterlijkingu/ Þa
er Hreyſte/og Almætte þeſſa gooda Hirderſins/ſem hañ hefur yfer alla adra/
j þui/ad vernda og vardveita ſijna Saude/æ mote þeim Helvijſka Vlfe Diøf
lenum. Þegar David geymde Hiørd ſijns Fødurs Jſai/Þa kom þar eitt
Leon/og eitt Biørn/og took eitt Saud j burt fra Hiørdiñe/ Eñ David hlij-
oop epter hønum/ og ſloo hañ/og frelſade ſo Saudeñ ur hans Muñe/ Eñ ſiñ
hañ reyſte ſig vpp j mote hønum/ þa greyp hañ j hans Kampa/og ſloo hañ j
hel/So hefur hañ þa dreped bæde Leon og Biarndyr/ ſo ſem hañ ſeiger ſialf
ur/1. Sam. 17. Hier af ſiæum vier/ Ad David hefur vered Figura/
og Fyrermyndan/vppa Chriſtum/ Þui fyrer þad grim̃a Leon æ ad ſkiliaſt
Diøfulliñ/ Eñ fyrer hañ Grædugа Biørn/ Helvijte/ j huørs Kuerkar vær
aumar Saudakindur vorum falluer/ Eñ Jeſus ſa goode Hirder Saudañа/
kom oſſ til Hialpar/og vard Daudanum ad eiture Olifian/eñ Helvijte ad Dr
epſoott/ſo vier meigum nu med Fagnade ſyngia/og ſeigia/ Daudiñ er vppſue
lgdur j Sigur/ Daude/ Huar er þiñ Broddur? Helvijte/huar er þiñ Sigur?
Lofadur ſie Gud/ſem oſſ hefur Sigriñ giefed/ fyrer vorn Frelſara Jeſum
Chriſtum. Hier af meigum vier lioos lega ſiaa og merkia/Huør ad ſie miſ

munut/æ mille þess Gooda Hirdersins/og Leigulidaña/huørieꝛ ed flyia strax sem nockud j dælpar/ Eñ ecke giører þad Jesus vor/helldur er hañ til Reidu sijfelldlega ad hialpa oss/æ mote þeim Helvijska Ulfe/Diøflenū/þa oss æliggr.

J fiórda lage/ Audsyner/og bevijsar Herrañ Christur/ sijna Giæsku/og Hiartalag/sem hañ hefur til siña Saudakynda/j þui/ad hañ seigest þEckia Sijna Saude/og þad sama ecke med sliettre þeckingu/med huørre hañ þecker alla Meñ/lijka vel þa vondu/og Ogudlegu j Heimenum/og veit huad j huørs Hiarta byr/ Helldur med eirnre ædre/og Ypparlegre þeckingu/ Huad vier meigum ræda/af þui Orda tiltæke/ þar hañ seigest þeckia Sijna Saude/ Lijka SEm þad FAderiñ þEcke Sig/Og Hañ þecker Fødurin. þad er sem/ hañ hefde so myked sagt/og talad/ þier mijner Sauder/ erud mier so Hiartgroner/ suo sem eg er mynum Himneska Fødur Hiartkiær/og mijn Glede er/ ad eg giøre ydur til Gooda/Jerm. 32.

þad er skrifad um Kong Cyrum/ Ad hañ hafe þeckt so alla sijna Strijdsmeñ/huørier þo voru mørg þusund ad tølu/ad hañ kuñe ad kalla huørn þeirra med Nafne. Skyllde þa ecke Drottiñ vor Jesus Christus/ myklu framar þeckia alla sijna Saude med Nafne/ þar hañ hefur teiknad þa j sijnum Høndum/Esa. 49. Og veit huad þeir giøra/og huar þeir bwa/Openb. B. 2.

Hier af høfum vier oss þad til Huggunar ad taka/ad þo þar sieu fæer eda øngver af Børnum þessa Heims/sem vilie þeckia oss/epter þui sem þar stendur j Spekiñar Bookar 2. Cap. þa giefum oss til Frids/ þar er sa sem oss þecker/ og æ sijnum tijma mun til vor verda talande/ þessum Gledelegum Ordum/ Kome þier blessader mijns Fødurs/og eignest þad Rijked/sem ydur er tilbwed fra Upphafe Veralldar/ Matth. 25.

þad er Vijsa og Vane Hirdaraña/ad Marka og Einkieña Saudena med ymsu mote/suo þeir meige þess helldur þeckiast aptur/ fra ødrum Saudum/ Hid sama giører og so/vor Drottiñ Jesus Christus/ Hañ markar sijna Saude/og þad sama med þrefølldu Audkieñingar Teikne. þad fyrsta er Teiken KRossens. þa Gud Drottiñ hafde æsett/ ad senda straff yfer Borgena Jerusalem/ vegna þeirra stooru Misgiørda/ sem þar jñe drygdar voru/ þa sende hañ sex Meñ þangad/og huør þeirra hafde skadlegt Vopn j siñe Hende/Og þar var eirn æ medal þeirra/sem Lijnklæde hafde æ sier/z ein Skriffære vid sijna Sijdu/Hañ ætte fyrstur ad ganga j giegnum Stadiñ/ og Teikna med eynu Teikne/j Eñum þess Folksins/sem stunde/z aumkade sig/yfer øllum þeim Suivirdingū/sem þar jñe skiedu/z hiner adrer geingu epter þessum Skriffara/ og sloou j Hel alla þa sem fyrer urdu/bæde gamla og unga/ Konur og Børn/sem ecke høfdu Teikned j sijnum Eñum/Ezech. 9. Eins lijka Audkieñer Herrañ vor Jesus eñ nu j Dag/sijn Elskuleg trwud Børn/og þad sama med adskilianlegum Hætte. þañ Riettlæta Job Audkieñde hañ med jllum Sarum/Job/2. Ekiuna j Sarepta med Fætækt/1. Kong. Bok. 17. þañ gooda David med Ofsokn/sem hañ vard ad lijda/ bæde af sijnum Mæge/og sijnum

um Syne

um Syne/1. Sam. B. 19. Og 2. Sam. B. 15. S. Paal med Freistingum/ þui han̄ seiger sier sie giefin̄ Flein̄ j Hollded/ sem ad sie Andskotans Engell/ huør sig med Knefum slæe/ 2. Cor. 12. Hina adra wt j fra/ hefur han̄ Aud kient/med ymsu moote/so þar hefur eingin̄ vndan̄ komest/ Þuad huær hn̄ vill min̄ Læresueirn vera/sa afneyte sialfum sier/og take sin̄ Kross vppa sig/og fylge mier epter/seiger han̄ sialfur/Matth. 16. Cap. Þar fyrer min̄ Brooder ꝫ Syster/Nær hellst sem þu hefur þesse Kien̄eteikn Herrans a þier/ þa lꝏttu þier ecke þikia Læging þar ad/þui þar af mꝏttu vera fullviss/þar vppa/ad þu siert eirn Saudur Herrans Christi.

Þad an̄ad Audkien̄ingar Teikned/ sem Herran̄ Christur setur vppa sijna Saude/ Er TRwaren̄arteikn/ sem og adrar Goodar Dygder/og Man̄koster/ sem heilagur Ande verkar/ j Hiørtum Guds Barna/Huad allt ad er eitt Obrigdanlegt Merke þar vppa/ad vær sieum wtvalder af Gude/ til eilijfs Lijfs/ ꝩdur en̄ þad ad Heimurin̄ var Grundvalladur/Eph. 1.

Þridia Audkien̄ingarteikned/Er Teikn JEsu Blessada BLods/med huør iu han̄ hefur/ecke alleinasta/Endurleyst oss/1. Cor. 6. Helldur þa Dryckiar han̄ oss og eirnin̄/a þui sama/j þeirre heiløgu Kuølldmꝏltijd/ suo ad Diøfull in̄ hefur ecke meira Valld yfer oss/ en̄ Mordeingellin̄ hafde yfer þeim j Egyptalande/a huørra Dyrustafe ad Rioodad var Paaskalambsins Bloode/Exo. 12. Cap. Og skal þad so sagt vera vm þad fyrra Greinarkorned.

Aun̄ur Greinin̄.

EP Terfylger med einu Orde/ad min̄ast þar a/Huørnin̄ vær/sem erum Sauder Jesu Christi/Eigum ad haga oss og hegda/vid þen̄an̄ vorn Gooda Hirdeyn̄. Og so vier mꝏttum þessa Kunstena/þess betur og Alvarlegar nema/og oss hana til Nytsemdar fꝏra/ Þa vilium vier skoda og yfervega/ huør ad sie Att/og Eigenlegleike Saudan̄a/Og huøria Leste/og Dygder þeir med sier hafe/ So kun̄um vier best ad lꝏra/huad vier eigum af þeirra Dꝏme ad fordast/ og j huøriu vier eigum epter þeim ad breyta.

Fyrst er þad eirn Løstur Saudarins/ ad han̄ er allra Skiepna Vanvitugastur/þui han̄ veit huørke nie skyniar/huad sier til Gagns ꝫ Nytsemdar/ edur og so til skada og Fordiarfs maa koma. Eins erum vier og lijka af Nattur un̄e til/ Vanvituger/ Jaa/ Heimsker og treger j Hiarta(so sem Herran̄ sagde vid þa tuo/sem til Emaus geingu)og skynium ecker af Guds Anda/ 1. Cor. 2. Cap. So vier erum ecke neyter af oss sialfum til/nockud gott ad Huglei da/so sem af oss sialfum til/2. Cor. 3. Var ecke Nicodemus eirn Meystare j Jsrael? saunt veitte hønum ecke af ad skilia/þa Christur Predikade hønum af Endurfꝏdingun̄e/Joh. 3. Villdismen̄e Drottingaren̄ar Candacen af Morlande/sat j sijnum Vagne/ og var ad lesa 53. Capitula Spaman̄sins Esaia/ þo skilde han̄ eckert j þui sem han̄ las/allt til þess Philippus kom/og lagde þad wt fyrer hønum/Act. 8. Eins lijka þurfum vier ecke ad treysta vppa vora eigin̄

Skinseme

Skynſeme/Huør ed Formyrkvud er j þeim andlegu Efnum/Eph. 4. Cap.

Þad añad/ſem Saudnum er opt og tijdum til Skada/og ſtorrar Hindrunar/Þa er ſu ofur mykla Hrædſla ſem hønum fylger/So nær hañ ſier Vlfiñ koma/edur heyrer Hundana giellta/þa verdur hañ ſo hræddur og Iſtødulaus/ad hañ hleypur huad ſem fara giører/og veit ecke ſitt riukanda Rend)ſem vier pløgum ad ſeigia.) Hid ſama hend er oſſ Meñena og ſo/opt/og tijdum/ Ad Hrædſla og Oſtøduglecke fellur oſſ vppa/ Eñ huad velldur þui? Ecke añad eñ Synder vorar/ og Rangløte/ Eñ ſoddañ Otte og Hrædſla/ er ecke riettur Sonarlegur Otte/ helldur Þræls Otte/ Þar fyrer ſkulum vier hañ fordaſt/ Þui vier høfum ecke medteked Þrældooms Anda/ ſuo vier þurfum aptur ad ogga vm oſſ/ Helldur eirn Oſkabarna Anda/ fyrer huørn vier køllum Abba Elſkulege Fader/Rom. 8. Og huar fyrer(miñ Brooder og Syſter)huar fyrer(ſeige eg)vilium vid hrædder vera? Er ecke Høfdinge þeſſa Heims dæmdur? Og þo ſo ſie/ad hañ kome/ þa hefur hañ eckert med oſſ ad giøra/Ioh. 14. C. Samt ſem adur ſkulum vier/ ætijd hia oſſ behallda Sonarlegum Otta/ huør ed komiñ er þar vnder/ ad vier fordunſt ad giøra þad jlla/ ſem Gude mætte Stygdar vera/ Epter Lofslegu Dæme þeirra Egyptſku Yferſetu Kueña/ hverriar Gud høfdu fyrer Augum ſier/og villdu ecke giøra epter þui ſem ſa Tyrañe Pharao hafde þeim befalad/ huørs vegna ad Drottiñ og ſo bleſſade þær/ Exod. B. 1 Cap.

Þad er og ſo eirn Breſtur Saudaña/ Ad þa þeir villaſt einuſiñe fra Hiørdeñe edur Saudahwſenu/þa kuña þeir ecke ſialfkrafa ad rata heim aptur/helldur villaſt æ meir og meir/ allt þangad til ad Vlfuriñ grijpur þa vm ſijder/ Ad lijka fer fyrer oſſ/ Vier geingum aller villt ſo ſem Sauder/og kuñum øngvañ eigeñ af vorum eigiñ Mætte edur Krapte/ ad komaſt aptur a rietta Leid/nema ſo være/ ad Gud verkade j oſſ bæde Viliañ z Giørningiñ/Phil. 2. Þar fyrer villium vier bidia med Jeremia/af hans 31. Capitula. Snw þu oſſ Drottiñ/ þa er oſſ ſnwed/þuiad þu ert vor Gud.

Nu vilium vier ſkoda / og athuga þeſſu næſt/ huøriar Dygder vier eigum af Saudunum ad læra. Fyrſt ſkulum vier læra af þeim ſaña Hlijdne/ þui ſo ſem þad/ ad Sauderner þeckia Rauſt ſyns Hirders/epter þui ſem Herrañ Chriſtur vottar j þeſſa Dags Gudſpialle/ſeigiande/ Mijner Sauder heyra mijna Rødd/ Item. Þeir þeckia mig/og fylgia mier epter/ Eñ ødrum añarlegum fylgia þeir ecke epter. So eigum vier og ſo yfer allt fram/ad læra/ad þeckia vorn Drottiñ Jeſum Chriſtum/og ad heyra ecke alleinaſta hans Rødd/ helldur og eirnin hønum ad hlijda/ og epter fylgia/ Þuiad ef þier giøred þad eg ydur befala/ þa eru þier mijner Viner/ ſeiger Endurlauſnariñ vor ſialfur/hia Joh. 15. Cap. Nu er þad Rødd þeſſa vors gooda Hirders/ Giøred Jdran/og trwed Evangelio/Marc. 1. Þar fyrer/huør ſem vill vera trwr og hlydiñ ſijnum Hirder/hañ ma giørda rietta og ſaña Jdran. Þad

er og ſo

er og so Rødd þessa gooda Hirdersins/ sem þar stendur/ hia Johañem 14. C. Eitt nytt Bod gief eg ydur/ Pad þier elsked huør añañ Jñbyrdis/ Þar af sku lu aller þeckia/ þad þier erud myner Lærisueinar. Lated um oss þar þ hlyda þessare hñs Rødd/ z elskum vorn Japnchristiñ Naunga/ Eñ ecke med Orde og Tungu/ helldur med Verke og Sañleika/ so sem þar stendur/ 1. Joh. 3. Þess gooda Hirdersins Rødd og Befalning er þetta/ Læred af mier/ þui eg er hoog vær og af Hiarta Lijtelatur/ Matth. 11. Sialum þar þyrer til/ ad vier vpp þrokum oss ecke/ helldur æstundum sañarlegt Lijtelæte/ Þuiad Drottiñ mootstendur Dramblatum/ og Lijtelatum giefur hañ Nad/ seiger Postuliñ Petur/ j fyrra Pist. 5. Cap.

Auñur Dygdeñ/ sem vier eigum ad læra af Saudunū/ er riett og søñ PØlenmæde. Vær vitū ad Saudurīñ er eitt Polenmodt z hogvært Dyr/ Hñ greniar ecke eins og Suyn/ Hañ bijtur ecke eins og Hundur/ Ecke slær hañ helldur eins og Hestur/ Eda stangar eins og Naut/ Helldur þeiger hañ þyrer þeim sem hñ Klipper/ Lykur og ecke helldur sijnum Muñe vpp/ þa hañ er til Draaps leidd ur/ Esa. 53. So eigum vier og eirniñ ad vera Polenmooder/ og þyda epter Hialp Drottins/ þui þad er eirn ægiætur Hlutur/ seiger Jeremias j sijnum Harm. 3. Cap.

J þridia lage eigum vier ad lijkiast Saudunum/ j Mtlteinleyssenu/ þuiad Sa uderner eru Fridsamar Skiepnur/ og giøra øngvum Skada. Eins eigum vier ad lifa sparlega/ Riettferdugslega/ og Gudlega j þessum Heime/ Og afleggia alla Jllsku/ og allt Suikræde/ og Smiadur og Auþund/ og alla Baktmælge/ Eñ girnast þeirrar skynsamlegrar hreinñrar Miolkur/ suo sem Nyfædd Børn/ 1. Pet. 2. Þui so seiger Christur sialfur/ hia Mattheum 18. Sañlega seige eg ydur/ Nema þier snwest/ og verded so sem Smæbørn/ munu þier ei koma j Himnarijke.

Pad fiorda/ sem vier eigum af Saudunum ad læra/ þa er þad/ Ad vier læt um oss jafnañ vora LVcku nægia/ huørt helldur hun er mykel/ eda lijtel/ z sieñ til Frids/ med þad sem Gud oss veiter og giefur/ Þui þad vitum vier/ ad þo Sauderner sieu ecke alltjafnt j eins goodu Haglende/ eda þo þeir fæe ecke allt jafnt eins myked Foodur/ þa knurra þeir þo huørke/ nie murra þar yfer/ hell dur eru þeir til Frids/ suo vel med þad miña/ sem þad meira. Þetta hefur sa Vijse Kongur Salomon vel yferveiged og athugad/ Og þui tekur hañ suo til Orda j siñe Bæn/ sem hañ framsetur þyrer Gud/ j Ordsk. B. 30. Cap. Tueggia Hluta bid eg þig/ ad þu vilier ei synia mier/ ædur eñ eg dey/ Fatækt og Audæfe giefdu mier eige/ Eñ læt þu mig hafa miñ deilldañ Matar Verd/ Añars kyñe eg/ nær jeg yrde Ofmettur/ ad afneyta þier/ og seigia/ Huør er Drottiñ? Eda ef eg yrde of Fatækur/ hlyte eg ad stela/ og mig ad nijns Gu ds Nafne ad forgrijpa. Æ/ þetta hid sama ætte og suo ad vera vor Dagleg Bæn.

Ad sijdustu verdur oss hier þyrer Siooner sett/ GAgnsemdeme/ og NRT semd/

 sem

sem vier høfum af Saudunum/ þui suo lenge sem Saudurin̄ lifer/ þa giefur hañ oss af sier bæde Miolk og Ull/ En̄ þa hønum er slätrad/ þa høfum vier hans Kiøt oss til Fædis/ Ja/ Þar er snart eckert aa Saudnum/ sem oss kiemur ecke til einhuørrar Gagnsemdar. Hina sømu Art og Nätturu/ ættu og so aller gooder Riettrwader Christner Men̄ ad hafa/ og vera Auaxtarsamer til goodra Verka/ þui soddañ Sauder þocknast þeim ædsta Hirdernum vorum Herra Jesu Christo vel/ Tit. 2.

Þegar vier høfum nu lært þessar Dygder Saudañá/ og oss j þeim jdkad vel/ og kostgiæfelega/ þa vill sa goode Hirder Jesus Endurlausnare vor/ elska oss og giøra aptur aa moote til gooda. Fyrst aa Hørmungartijmanum/ þegar Kross og Motlæte kiemur oss ad Høndum/ þa vill hañ vera hia oss/ og hugga oss aptur/ epter þui sem þar stendur/ j Psalmenum 91. Jeg er hia þier j Neydeñe/ Jeg vil þier wr Neydiñe wtrycktia/ og þig Vegsamlegañ giøra.

Þar næst aa Freistingar tijmanum/ þegar sa Helvijske Ulfur Diøfullin̄ vill hræda oss og skielfa þar med/ ad vær høfum ecke fullkomlega hallded Løgmaaled/ Ad vier høfum ecke lifad so Heilaglega sem oss hefur bored/ Þa skulum vier Hugga oss þar vid/ ad vier eigum eirn trwañ Hirder/ sem Fullnægiu hefur giørt Løgmaalenu vorra vegna/ Rom. 8.

J þridia lage/ þa vill þesse goode Hirderin̄/ Drottin̄ vor Jesus Christus/ koma oss til Hialpar og Huggunar/ j vorre sijdustu Neyd/ þegar Daudin̄ skal oss ad Høndum koma. Og so sem þad/ ad nær eirn Hirder/ sier fyrer eitt strangt og hart Vedur/ þa hefur hañ strax sijna Saude ad Hwse/ og byrger þa þar jñe/ so þeir krokne huørke/ nie deye wte j Illvidrenu. Eins lijka giører sa Himneske Hirderin̄/ þa hañ sier ad einhuør Olucka eda Plaaga yfer hænger/ þa tekur hañ aadur j burt/ sijn Elskuleg Trwud Børn/ sem hønum eru þa Hiartkiærust/ z byrger þau jñe vm Stundarsaker/ j Suefnherberge Grafañá/ Esa. 25. Cap. Allt þangad til hañ leider oss aptur wt þadañ/ og jñ j þad Himneska Fødurlanded/ Huar vier munum siaa Gud/ Auglite til Auglitis/ vm alla Eilijfd. Nu/ Þangad ad koma/ og þar ad glediast med øllum Utvøldum/ Englum og Mønum/ Þad veite oss Gud Fader/ Sonur og Heilagur Andi/ Huørre H. Guddomsins Þreñingu/ sie Lof/ fra Eilijfd/ til Eilijfdar/ Am.

Þridia Suñudag epter Paaska.

Evangelium/ Joh. 16. Cap.

Þañ tijma. Sagde Jesus til siña Læresueina. Jñañ lijtels Tijma munu þier ecke siaa mig/ Og þa en̄ jñañ lijtels Tijma munu þier en̄ siaa mig aptur/ þui eg fer til Fødursins. Þa sagdu sumer af hans Læresueinum sijn aa milie. Huad er þad

ad hañ

ad hañ seiger til vor/ jñañ lytels Tijma þa munu þier ecke sia mig/ og þa eñ jñañ lytels Tijma/ munu þier sia mig aptur/ þui eg fer til Fodursins. Þa sogdu þeir/ Quad er þad hñ seiger oss/ jñañ lytels Tijma? Vier vitum ecke huad hañ seiger. Eñ Jesus fornerkte/ ad þeir villdu spyria hañ ad/ og sagde til þeirra. Þier spyried ad þessu ydar a milli/ ꝥ eg sagde ydur/ Jñañ lytels Tijma munu þier ecke sia mig/ ꝛ þa aptur jñañ lytels Tijma munu þier sia mig. Sañlega/ seige eg ydur/ þier munud syta og graata/ eñ Heimuriñ mun fagna/ og þier munud hryggver verda/ eñ ydar Hrygd skal snwast j Fognud. Ein Kona/ nær hun skal Fæda/ þa hefur hun Hrygd/ þuiad heñar Stund er komiñ. Eñ þa hun hefur Barned fædt/ miñest hun ecke þess Harmkuælis fyrer Fagnadar Saker/ þuiad Madur er j Heimiñ boriñ. Og þier hafed nu ad sonnu Hrygd/ Eñ eg skal sia ydur aptur/ og ydart Hiarta skal Fagna/ og ydarn Fognud skal eingiñ fra ydur taka. A þeim Deige munu þier mig og einskis spyria.

Exordium.

I Exodi Bookar/ 15. Cap. Lesum vier/ Ad epter þad/ ad Gud Drottiñ hafde ůtleidt Israels Folk/ med einum styrkum Armlegg/ fra þeim Egyptska Prældoome/ Þa hafe þad j nockra Daga ecke Vatn funded/ ad svala synum Þosta m3. Um sider fañ þad Vatn j Mara/ eñ þad var so beyskt/ ad Folked gat ecke drucked þar af/ allt þangad til/ ad Moyses (epter Guds Befalningu) kastade Trienu j Vatned/ þa vard þad sætt/ Samt sem ædur liet Drottiñ sitt Folk/ ecke lenge vera j Mara/ helldur færde hañ þad til Elim/ huar þad fañ fyrer sier tolf Vatnbruña/ og siøtyge Palmavidar Trie/ þar stadnæmdest Folked/ og sette synar Herbwder.

Þesse Historia er eirn Merkelegur Speigell/ vppa Mañeskiuñar Lyf/ Þuiad epter þad/ ad Diøfulliñ hafde Afvega leidt oss/ og giørt ad Þrælum Syndareñar/ Joh. 8. Siaa/ þa hefur Gud Drottiñ ůtleidt oss aptur/ og frelsad fra Vallde Myrkrañä/ og þad sama fyrer Hønd sijns Utvallda Þienara/ Herrans Christi/ Eñ samt sem ædur erum vier ecke strax komner/ jñ j þad Fyrerheitna Landed/ helldr vmgauungunst vier Hier j þessare Verølldu/ so sem j añare Eydemørku/ eins og Þilagrymar/ og hlioötum ad lyda margar/ og Jmislegar Motlætingar/ Þuiad Drottiñ færer syna heilaga vndarlega/ seiger David/ j Psalmenum 4. Fyrst færer hañ þa/ og leider til Mara/ þad er/ til Sorga og Mootlætingaña Vatns/ Eñ þo giører hañ samt sem ædur þetta Vatned

sætt/øllum þeim sem Drottiñ ottast/og hønum treysta/Þar epter/ þa hañ hef-
ur nu læted syn Børn drecka af þui beyska Krossens/og Motlætesins Vatne/
og reint þau j Ofne Hørmungaña nockra stund/ þa vill hañ fæera þau til El-
im/ Þad er til þess hreina Vatnsfallsins þess Lifanda Vatnsins/huørt ad er
so skiært sem eitt Christall/og fram flytur af Stoole Guds og Lambsins/ A
bædar sydur þessa Vatnsfallsins stendur Lyfsins Trie/huørt ed ber tolf fall
dañ Auøxt/og fæerer siñ Auøxt a øllum Manudum/ og Laufblød þessa Trie
sins þiena til Heilsubooter Heidingium/ suo sem þar stendur j Opinberingar
Bookareñar sydasta Capitula. Og þetta eru nu þau gledelegu Vmskipttin/sem
Gud Drottiñ vill giefa/ øllum synum Krossens Børnum. Og vilium vier
nu rækia til Gudspiallsins/ huørt ed talar vm Kross og Motlætingar Guds
Barna. Og eru þad sierdeilis tuær Smagreiner/ sem vier vilium þar wt af
yfervega ad þessu siñe.

Hin fyrre skal vera vm þær Krossburdar Reinslur/sem Herrañ vor Jesus
seiger synum Læresueinum fyrer/ad þeir mune verda ad lyda.

Añnur hlioodar vm þa Huggun/og Hugsuølun/sem hañ seiger/ad þeir mu-
ne fa aptur/ þa þeir hafa nockra stund vnder Krossens þunga sueittst.

Nu/sa ædste Krossbere/ vor Drottiñ Jesus Christus/ giefe ad vier meig
um þetta yfervega/ synu heilaga Nafne til Lofs og Dyrdar/ eñ oss sialfum
til Glede/og Saalargagns/ Amen.

Fyrre Greiniñ.

JVpphafe þessa heilaga Evangelij/talar so vor Drottiñ Jesus Christus til
siña Læresueina. Jññañ lijtels Tijma munud þier ecke sia mig/ þuiad
eg fer til Fodursins. J huørium Ordum/ ad Herrañ Christur seiger fyrer
Kuøl syna og Dauda/ Sem hañ villde so sagt hafa/ Þad er nu snart komed
ad þui/ myner Elskuleger Læresueinar/ Ad þier munud ei sia mig/ þuiad eg
mun deyddur/ og j Grøfena nidur lagdur verda. Þar nu Endurlausnariñ
vor Jesus seiger Lærisueinunum synum fyrer(j eiñre Myrkre Rædu)Kuøl
syna og Dauda/ sem hañ skømu þar epter ætte ad lyda. Þa hæfum vier þ
þar af ad læra/Ad Christur hefur ei naudugur/ helldur sialfviliugr/Ecke af
neinu Oforvarandis Tilfelle/helldur af Guds Fødurs ætettu Raade/geinged
vnder þessa syna Kuøl/og Dauda/Þui so seiger hañ sialfur/j Psalmen. 40.
Sia þu eg kiem/j Bookiñe stendur skrifad af mier/Þiñ Vilia giøre eg giarn
añ/miñ Gud. Og eñ aptur seiger hañ/Eingiñ tekur mitt Lyf af mier/hellld
ur legg eg þad af mier sialfur/ Eg hefe Valld þad af ad leggia/ og eg hefe Va
lld til þad aptur ad taka/ Joh. 10.

Þessu næst leggur Herrañ Christur til Ordsøkena/ Huar fyrer hañ seiger/
ad Lærisueinarner mune ei sia sig/sem er þesse/ AD Hañ Seigest fara til Fø
dursins. J huørium Ordum sañ samlyker siñe beysku Kuøl/ og Dauda/ vid
eitn lyteñ Spazerunar Veg/til syns Fødurs.

Nier

Hier af hønum vier þa Huggun/ Ad þegar þar ad kiemur/ ad vier eigum ad deya/ og skilia hier vid/ Þa meigum vier gledia oss/ og seigia/ Jeg er nu Hug hraustur og Ohræddur/ þo eg sie nidurlagdur/ j mijna Daudasæng/ til eilyfrar Hugldar/ Þuiad so sem þad/ Ad minn Frelsare Jesus/ er fyrer Daudann/ og sijna Grettran/ geinginn til syns Fødurs/ So skal eg nu og so/ fyrer þennan minn stundlega Dauda/ og Jardan/ komast til mijns Himneska Fødurs/ og þadan j fra/ alldrei vid hann skilia.

Nu er oss enn framar athugande/ huørnenn þad/ ad Herrans Christi Lærisueinar taka þessare hans Fyrersøgn og Predikun/ Um sijna Burtfør til Fødursins sem er/ ad þeir skilia hier ecke eitt Ord j/ suo sem hier stendur j Gudspiallinu. Þa søgdu sumer af hans Lærisueinum sijn a mille. Huad er þad hann seiger oss/ jnnan lijtels Tijma munu þier ecke sia mig/ og þa aptur jnnan lijtels Tijma munud þier sia mig aptur/ þui eg fer til Fødursins. Þa søgdu þeir/ Huad er þad hann seiger oss/ jnnan lijtels tijma? Vier vitum eige huad hann seiger. Er þetta nu ecke Furda yfer alla Furdu/ ad þeir sem so leinge høfdu vered j Herrans Christi Skoola/ Ja/ þeir sem høfdu opt ar enn einusinne heyrt/ hann ædur tala med lioosum og vel skilianlegum Ordum/ um þessa sijna Burtfør til Fødursins/ Þeir skilia ecke enn nu/ huad þad er/ sem hann seiger? Enn Ordsøkinn til þessa Skilningsleysis Postulanna/ var hin sierlegasta þesse/ Ad bæde þeir/ og so lyka Gydingarner hiner adrer woru fra/ voru j þeirre Meiningu/ ad Herrans Christi Ryke/ munde verda eitt Jardneskt og Veralldlegt Ryke/ og ad hann munde verda einn Einvallds Herra/ og Keysare/ sem stiorna munde yfer allre Veralldarkringlunne. Annur Ordsøk þar til/ Var sa myklе Blindleike/ sem huørium Manne er med fæddur/ Þui suo seiger Postulinn Paall/ 1. Cor. 2. Ad Natturlegur Madur/ skyniar eckert af Guds Anda/ þui þad er hønum Heimska. Þar fyrer eigum vier æ og alla Tijma/ ad bidia Gud/ med hinum Heilaga David/ af Psalmenum 25. seigiande/ Leid þu mig Drottinn j þynum Sannleika/ og Lær mig/ þui þu ert Gud/ sem mier Hialpar/ Item/ Drottinn er goodur og froomur/ þar fyrer leidrietter hann hina Syndugu a Veiginum.

Þegar nu Drottinn vor Jesus/ huør ed alla Hlute sier/ og veit huad j Mannsins Hiarta er/ Hann formerker/ ad Lærisueinarner eru ad spyria ad þessu sijn a mille/ þa talar hann so til þeirra/ og seiger. Þier spyried ad þessu ydar a mille/ þad eg sagda/ Jnnan lijtels Tijma munu þier ecke sia mig/ et cet. Sannlega/ sannlega seige eg ydur/ Þier munud Gryta og Grata/ enn Heimurinn mun Fagna/ et cet.

Tuent er þad sem Herrann Christur seiger sijnum Lærisueinum fyrer/ j þessum Ordum. Þad fyrra er su mykla og þunga Sorg/ sem hann seiger þeir mune verda ad lyda/ huad og eirninn fram kom/ þuiad plester af þeim urdu ad

 drecka

drecka Hörmunganna/ og Motlætesins Bikar/ Sumer vrdu fyrer Spotte og Hrysle/ Sumer fyrer Alyge/ Hrakninge og Fangelse/ Ja/ Þar voru sumer sem voru Partierader/ & Höggner j Stycke/ Sumer med Spiote j giegnum lag der/ Sumer Hals höggner. Enn slæum til myner Elskanleger/ Eige höfum vier helldr/ ad vænta oss stoors betre Luku hier j Heime/ þuiad aller þeir sem Gudlega vilia lifa j Christo Jesu/ þeir hlioota Ofsookn ad lyda/ 2. Tim. 3. Og hatader ad verda vegna Nafnsins Christi/ af huörium Manne/ Matth. 5. Þar fyrer skulum vier j Tyma/ bwa oss vid Motlætingunum/ epter þui sem Syrach raadleggr/ 2. C. Og mögla ei mote Gude/ þo hann læte oss Kross & Mot gang ad Höndum koma/ þuiad so sem þ/ ad Höfuded vort Herrann Christur/ vard ad lyda Pynu og Dauda/ og inganga so sydann j syna Dyrd/ Luc. 24. Eins meigum vier vita/ ad vier munum verda ad feta j hans Footspor/ j þui/ ad lyda nockud med hönum/ vppa þad/ ad vier verdum eins med hönum vpphafd er/ til Dyrdarennar/ Rom. 8.

Þad annad/ sem Herrann fyrer seiger synum Læresueinum/ Er Verralldarenn ar GLede og Ofsakiæte/ þui so stendur j Gudspiallenu/ Þ Jer MVnud SJta Og GRaata/ Enn HEimurinn Mun FAgna/ et ct. Þetta eru nu þau Ofrænu Kiör/ sem Guds Börn verda ad þola/ og reina/ hia þui sem þeir hiner Ogudlegu/ huar vppa ad heilager Guds Menn/ og Astviner Drottins hafa aatyd mykelega forundrad sig. Þegar jeg minnest þar a seiger hinn heilage Job/ 21. Cap. Hrædest eg/ og þar kiemur Skialfte j mitt Holld/ Huar fyrer lifa hiner Ogudhræddu/ Verda gamler/ og eignast so mykel Audæfe? Þeir ra Sæde er Andvaralaust j kringum þa/ og þeirra Afkuæme er hia þeim/ þeirra Hws hefur Frid fyrer Ottanum/ og Guds Hirtingar Vöndur er ei yfer þeim/ þeirra Vngbörn ganga wt sem önnur Hiörd/ og þeirra Smaabörn stöckua vpp/ og leika sier/ Þeir skiemta sier med Bumbum og Hörpum/ og gledia sig mz Pyspum/ Þeir verda gamler j Sællyfenu/ & skielfast valla eitt Augnabragd fyrer Helvyte/ Þeir sem so segia til Guds/ Vyk þu burt fra oss/ vier villium ei vita af þynum Vegum. Huör er sa hinn Almættuge/ þad vier villdum þiona hönum? Eda huöria Forbetrun höfum vier þar wt af/ þo ad vier ækölllum hann? Motlyka talar og so hier vm/ Spamadurinn Jeremias/ 12. Cap. Eg sa good de Asaph/ j Psalmenum 73. Ja/ Þar eru enn nu j Dag margar fromar og Gudhræddar Manneskiur til/ sem giöra sier Þanka/ og þunga Samviskn þar ad/ þegar þær rata j Sorg og Motgang. Enn meiga þar þuert a mote sia þar vppa/ Ad þeim Ogudlegu Veralldar Börnum geingur allt ad Oskum/ og eru glöd og kaat. Enn þa vier giætum betur ad/ & þeinkium oss vm/ þa siaum vier/ ad vier höfum öngva Ordsök til/ ad segia oss slykt fyrer Sinne/ þui þad er fyrer þeim Ogudlegu/ eins og þar stendur/ hia Matteum 6. Ad þeir hafa syn Laun wt teked/ Þuiad a Efsta Deige mun vmsnwed verda Bladenu/ suo þad þeir sem hafa hier hleyged/ munu þar Graata/ Luc. 6. Þar fyrer meigum vier vnna Börnum þessa Heims/ ad hafa syna Glede & Kiæte fyrer sig.

Fyrst

Fyrſt vegna þeſſ/ ad Fragd þeſſ Ogudlega ſtendur eige lenge/ z [illegible] Gladlæte varer eitt Augnabragd ſo ſem Job talar/ 20. Cap. [illegible] ad Hungradañ dreymer/ þad hañ þyckeſt neyta/ Enn nær ed hañ vaknar/ þa er hñs Saala ſamt toom/ Og lyka ſem þ þyrſtañ dreymer/ þad hñ mune drecka eñ nær ed hañ vaknar/ þa er hañ Maattlaus og þyrſtur/ Eſa. 29. Eins geingur þad og ſo til/ þyrer þeim Ogudlegu/ þegar þeir eru ſem Gladaſter/ þa vett alldrei nær eñ Hrygdeñ mune þa a alla vega ymkryngia/ Þuiad Heimuriñ forgeingur/ og hans Fyſn/ Eñ huør Guds Vilia giører/ ſa blyþur ad eilyþu/ 1. Joh. 2.

Þar næſt er Glede þeirra Ogudlegu/ ein miøg þænyſt Glede/ Þuiad epter Glætur kiemur Hrygd/ og Harmur kiemur epter Føgnud/ ſeiger Salomon/ Ordſkuida B. 14. Cap. Þar þyrer hrædeſt eg eige Heitingar þeirra Ogudlegu/ þui ad þeirra Vegſemd er Ohreinende/ og Madkar/ J Dag er hañ vpphaþiñ/ Eñ a Morgun liggur hañ þalliñ/ epter þui ſem þar ſtendur/ j þyrſtu Book Maccab. 2. Cap.

J þridia lage/ er þad ein Haaſkaſamleg Glede/ epter huøria ad ecke plagar ad koma/ añad hélldur eñ ein ſtoor Hiartaſorg/ og Angurſeme/ Þar þyrer ſeiger hiñ heilage David/ Laat ecke þad villa þig/ þo ad eirn verde Rykur/ eda þo ad Herlegheit hans Hwſa verde mykel/ Þuiad j ſynu Andlaate mun hañ øngvañ Hlut med ſier taka/ og hñs Dyrd mun ei epter hønum þara/ eñ hañ Huggar ſig vid þetta Sælgiþe/ og loþar þad/ nær einhuør ſtundar epter goo dum Døgum/ ſo þara þeir epter Fedrum ſynum/ og ſia Lioosed alldrei optar/ Pſalmenum 49. Þa ſañaſt þad ſem þar ſtendur/ j Spekiñar Bookar/ 5. C. Huad hialpar oſſ nu vor Hoþþrakt? / Huad høþum vier nu aþ vorum Rykdome og Metnade? þad er allt burt lided ſem Skugge/ og ſo ſem eirn Hlioomur/ ſem þia lydur/ og ſo ſem Skip ſkrydur a Vatnsbylgium/ huørs Footſpor einginn kañ ad þiña/ et ct.

Ad ſyduſtu ſyner Endurlauſnariñ vor Herrañ Jeſus Chriſtus/ Lærèſueinunum ſynum/ og øllum oſſ/ huøria Nytſemd og Gagn/ vier høþum aþ Kroſſenum/ Og þad giører hañ med þeirre Epterlykingu/ ſem hañ hier þramſetur/ vm Sængarkuiñuna/ Þui ſo ſem þad ein Kuiña kañ ecke ad ſkiliaſt vid ſiñ Lyþs Avøxt/ þyrer vtañ Soott og Harmkuæle/ epter þui ſem ſialþur Gud ſeiger/ Gen. 3. Cap. So kañ og eingiñ þyrer vtañ Kroſſ og Motlætingar til eilyþs Lyþs ad Endurþædaſt/ Þui eþ vier vilium ryckia med Chriſto/ þa meigum vier z ſo med hønum lyda/ 2. Tim. 2.

Þar næſt verdur oſſ hier þyrer Siooner ſettur/ ſa mykle og ſtoore Þunge/ ſem Kroſſe og Motgange þylger/ þui ſuo ſem þad/ ad eingiñ Sott er hardare eñ Joodſootteñ. Eins hlioo tum vier Chriſtner Meñ/ þyrer margar Motlætingar ad jñganga j Guds Ryke/ Giørn. B. 14.

J þridia lage/ Lyka ſo ſem þad/ Ad aller Kueñmeñ haþa orded ad þæda ſyn Born med Soott og Harmkuælum/ ſydañ Falled/ So ſkulum vier eyta/ ad

 þo Gud

Þo Gud legge oss stundum vppa Kross ⁊ Motlæte/ þa høfū vier þad med vorū Syndum forskulldad.

Auñur Greiniñ.

NV epterfylger med einu Orde/ad miñast ꜳ þad añad Greinarkorned/sem er/vm þa gledelegu Huggun/sem Herrañ lofar ad syn Børn skule fꜳ/ epter þad þau hafa nockra stund j Krossins Skoola geinged.

Fyrst er oss þad miøg Huggunarsamlegt/ ad þo Gud legge oss opt og tijdum Kross/og margvijslegar Motlætingar vppa/þa lætur hañ þad ei æfenlega vara/helldur alleinasta vm eirn lijtiñ Tijma/ þui so seiger Herrañ Christur hier til siña Lærersueina. Jñañ lijtels Tijma munud þier ecke siꜳ mig/ Og þa eñ jñañ lijtels Tijma/munud þier siꜳ mig aptur/ etc.

Heyrum huad sialfur Gud seiger/hia Esa. 54. Cap. Jeg (seiger hñ þar) yfergaf þig ꜳ litlu Augabragde/eñ med mykelle Myskunseme/ vil eg samañ safna þier/Eg hefe mitt Andlit ꜳ Augabragde Reideñar/vm litla Stund hulid fyrer þier/ Eñ med eilijfre Myskunseme/ þa mun eg þier Myskunsamur vera. Eñ þetta ad skilia/og sig hier vid ad hugga/þad veiter Hollde voru ⁊ Bloode næsta þungt. Marger tala so/og seigia/Jeg hef nu leiged j so margar Vikur/og j so marga Manude/Jꜳ/j so møeg Ar/ꜳ miñe Soottarsæng/⁊ hefe þo huørke kuñad ad deya/nie aptur ad batna/er þad þa nockud lijtell Tijme? Eñ þar ꜳ mote eigum vier Christner Meñ ad Hugga oss/⁊ gledia/vid þa sꜳru Kuøl ⁊ Pijnu/sem vor hiartans Endurlausnare Jesus/leid vorra vegna/epter þui sem Postuliñ Petur kieñer oss j sijns 1. Pistels/4. Cap.

Þar næst eigum vier og so ad hugga oss vid þa stooru Glede/ sem øll Guds Børn meiga sier visselega vænta/ epter afstadiñ Kross og Motgang/ Þui suo sem þad/ad ein Kuiña/nær hū hefur Barned fædt/ Þa Miñest Hun Ei Lengur Þess HArmkuælis/ sem hun hefur ꜳtt/ FYrer FAgnadar SAker/ Ad MAdur Er j HEimiñ Boriñ. Eins lijka mun Drottiñ ecke lꜳta sijna Riettlꜳta æfenlega Groo hafa/Psalm. 55. Helldur snwa þeirra Sorgarkløgun j Dans/og sundur slijta þeirra Hrygdarseck/og vmgyrda þa med Fagnade/so sem David seiger/Psalm. 30.

Eñ huylijkur Føgnudur mun þad þa verda? Fyrst verdur þad eirn Sañarlegur Føgnudur/ þui Ord Drottins kuña ecke ad bregdast/og huad hañ lofar þad ender hañ visselega/Psalm. 33.

Þad verdur og so eirn Gledelegur Føgnudur/þui Herrañ seiger hier/Ad hañ vilie siꜳ Lærersueinana sijna aptur/Þar fyrer fylger þad og suo ꜳ epter/ ad þeir skule eirniñ siꜳ hañ/ Huar vm hañ hafde ꜳdur beded siñ Fødur/ med þessum Ordum/seigiande. Fader/Huøria þu gafst mier/vil eg/ad huar sem eg er/ þa sieu þeir med mier/ suo þeir siꜳe mijna Dyrd/ huøria þu gafst mier/ Joh. 17. Cap.

J þridia máta verdur þad eirn HJartanlegur Fögnudur/ Þui so stendur hier/ Ydart Hjarta/ seiger Herrañ Christur/ SKal FAgna. Þesse Fögnudurin mun ad sönu byriast/ Fyrst hier j Nádarrykenu/ hia øllum Vtvølldum Guds Børnum/ eñ fullkomnast sydar meir/ j þui eilyfa Rykenu/ þar Drottiñ mun þurka øll Taar af þeirra Augum/ Opinber. Bok. 7. Cap.

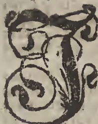
J fiorda máta mun þad verda eirn EJlyfur/ og Oendanlegur Fögnudur/ Þuiad Herrañ Lyfsins seiger hier/ AD Eingiñ SKule TAka ÞEñan Fögnudiñ fra sÿnum Læresueinum. Þad er/ fra sÿnum Elskulegum/ og Vtvøldum Børnum. Vier vitum huørniñ þad geingur til opt ꝛ tydum/ vm Fögnud þessa Heims/ Hañ er skamvinñur/ og varer ecke leinge/ so sem noogleg Dæme finnast til. Liet ecke Absalon slaa siñ Broodur Amon j Hel/ þar hañ sat/ og var ordiñ Gladur/ og Lystugur af sætu Vyne? 2. Sam. 13. Huad fieck sa Ryke ad heyra/ sem safnad hafde til margra Aara/ og baud þess vegna Saalu siñe/ vera af ofuer Fögnude/ til Gesta? seigiande/ Et nu og dreck Saala myn/ og vert glød. Munde ecke til hans sagt verda? Þu Daare/ A þessare Nootttu munu þeir þyna Saal fra mier taka/ Luc. 12. Eñ ecke verdur so vared Fögnude Vtvalldra Krossens Barna Herrans Christi/ Þui so seiger Esaias/ 35. Cap. Þeir hiner Endurkeyptu Drottins/ munu aptur snwa/ og til Zion koma med Fagnadarkiære/ Eilyf Glede mun vera yfer þeirra Höfdum/ Glede og Fögnud munu þeir höndla/ ꝛ Hrygd og Sorg mun hliota burtu ad vykia.

Ad sydustu mun þesse Fögnudurin verda FVllkomiñ Fögnudur/ Þui so seiger Herrañ Christur/ j Nidurlage Gudspiallsins/ A þeim Deige munu þier mig og einskis spyria. Þetta er ein ypermata mykel ꝛ stor Huggun/ Þui hier j Heime eru vorer Vitsmuner ecke vtañ Haalfverk/ og vorar Spaasagner Haalfverk/ Eñ nær þad kiemur sem algiørt er/ þa liner þad sem Haalfverked er/ seiger Postuliñ Paall/ 1. Cor. 13. Item/ seiger hañ j sama Capitula/ Hier siaaum vier fyrer Speigeliñ j Raadgatu/ eñ þa (þad er j Eilyfu Lyfe) Auglite til Auglitis. Nu þecke eg ofullkomlega/ eñ þa mun eg þeckia/ so sem eg er þecktur. Jaa/ Vær munum þar bæde siaa/ vita og skynia kuña þa Hlute/ sem huørke hefur Auga sied/ ecke Eyra heyrt/ og ecke hafa j Mans Hiarta nockurn tyma komed/ 1. Cor. 2. Til huørrar Eilyfrar Fullkomiñar Glede/ og Fagnadar/ oss hialpe Gud Fader/ Sonur/ og Heilagur Ande/ Haalofadur og Blessadur/ nu og vm alla Eilyfd/ Amen/ Amen.

Fiorda Suñudag epter Paaska.

Evangelium/ Johañ. 16. Cap.

 Jesus

Esus sagde til sina Lærisueina. Nu fer eg til hans sem mig sende/og eingin af ydur spyr mig ad. Huert fer þu? Helldur af þui ad eg talade þetta til ydar/þa uppfyllist ydar Hiarta af Hrygd. Enn eg seige ydur þo Sannleikin/ ad þad batar ydur/ ad eg fare hiedan. Þui ef ad eg fer ei j burt hiedan/þa kiemur eige Huggarin til ydar. Enn ef eg fer j burt hiedan/mun eg senda han til ydar. Og þa ed hann kiemur/straffar hann Heimin um Syndena/og um Riettlætid/ og um Doomin. Um Syndena/af þui þeir trwdu ecke a mig. Enn um Riettlætid/þuiad eg fer til Fodursins/Og epter þad siaed þier mig ecke. Enn um Doomin/þuiad Hofdinge þessa Heims er dæmdur. Eg hefe enn nu margt ad seigia ydur/enn þier kunned ecke ad sinne ad bera þad. Enn nær ed sa Sannleiksins Andin kiemur/þa mun hann kienna ydur allan Sannleik/ þuiad hann talar ecke af sialfum sier/helldur huad hann heyrde/ þad talar hann/og huad epterkomande er/þad kunngiorer hann ydur/Hann sami mun og auglijsa mig/þuiad af mijnu mun hann þad taka og kunngiora ydur. Allt huad helldst Faderin hefur/þad er mitt. Þar fyrer sagda eg ydur/ad af mijnu mun hann þad taka/og kunngiora ydur.

Exordium.

Egar Gud Drottinn liet Spamannen Eliam Uppnuminn verda/ hiedan af Jördunne til Himens/j einum Elldlegum Vagne/Þa var hans Þienare Eliseus Sorgande/og Angradur/so hann villde hönum ecke sleppa/eda vid hann skilia/helldur huört sem Elias giecK/ þa foor hann epter hönum/seigiande so til hans/So sannarlega sem Drottinn lifer og þijn Sæl/þa sleppe eg þier ecke/allt þar til Elias Lofade/ad sinn Ande skyllde tuofalldast yfer hönum/so sem lesa ma j annare Book Konganna 2. ap.

Alijka Dæme verdur oss fyrer Siooner sett/ j þessa Dags Gudspialle/ Þui þegar sa Himneske Elias/vor Drottinn Jesus Christus predikade synum Lærisueinum/ut af sinne Burtfør til Födursins/þa urdu þeir strax hrygguer/og Sorgande þar vid/ & villdu þad ecke giarnan heyra/ þui þeir höfdu langtum odruvijse Meining haft um hann/sem ee/ ad hann munde verda eirn Veralldleg ur Herra/og Potentat/ hier hia sier/ og setia sig til hærra Embætta/ Tygnar og Metorda j synu Rijke/ þar fyrer fellur þeim þad so þungt/ þa Herrann Christur seiger þeim fyrer/ ad hann vilie skilia vid þa/ og fara aptur til hans sem sig sende. Enn Herrann Christur seiger þeim hier miøg Merkelega fra/ hu ert Gagn og Nytseme þeir munde hafa af sinne Himnaför/ sem er/ Ad fyrer

hana

hana vilie hañ wtvega þeim/ þañ gooda heilaga Anda/ſem þa ſkule Hugga j øllum Motgange/og kieña þeim allañ Sañleika/huad þeim ſkule myklu betur koma/eñ þo hañ ſette þa til hiñar meſtu og Ypparleguſtu Tignar hier j Heime þeſſum. Og eitlum vier nu taka oſſ fyrer Hendur tuær Smagreiner/ ad ſkoda og yfer vega ad þeſſu ſiñe/ wt af þeſſu heilaga Gudſpialle.

Su fyrre ſkal vera vm Fyrerheit Chriſti/þar hñ lofar ad ſenda ſijnum Læreſueinum þañ gooda heilaga Anda.

Auñur vm hans Embætte/ og huad hañ mune vtrietta hier æ Jørduñe.

Nu Gud Hialpe oſſ med ſijnum Heilaga Anda/ ſo vier mættum þetta yferuega/hans bleſſada Nafne til Lofs og Dyrdar/eñ oſſ til Sæluhjálpar j Jeſu Nafne/Amen.

Fyrre Greiniñ.

Nu fer eg til hans ſem mig ſende/ og eingiñ af ydur ſpyr mig ad/ huort fer þu? Helldur af þui/ad eg talade þetta til ydar/þa uppfylldeſt ydar Hiarta af Hrygd/ Seiger vor bleſſade Endurlauſnare/til ſiña Læreſueina. Tuent er oſſ hier j þeſſum Ordum athugande. Þad fyrra er vm Reiſu/edur Burtfør Herrans Chriſti/til þeſſ ſem hañ ſende/Þad er til ſijns Himneſka Fødurs. Eñ fyrer þeſſa hans Reiſu æ ecke einungis ad ſkiliaſt hans Dyrdarlega Himnafør/Helldur og ſuo hans Pijna/Daude/ og Vpprisa fra Daudum. Nu ſo ſem þad/ ad Herrañ Chriſtur er vndañ oſſ geingiñ til Fødurſins/og hefur tilbwed oſſ Vegiñ/ ſem vier eigum epter hønum ad ganga/ þa lætum oſſ ecke þikia myked fyrer/ad ſkiliaſt vid þeñañ auma og fallvallta Heim/ Helldur med glødu Hiarta/ epterfylgia vorum Herra/ og Endurlauſnara/ jñ j þad Himneſka Føburlanded/þa Daudiñ kiemur og kallar oſſ burt hiedañ/ſeigiande med Poſtulanum Paale/Jeg hefe Girnd til ad fara j burtu/ og vera med Chriſto/huad mier er myklu betra/Phil. 1. Nu þo ſo ſie/ad þar fiñeſt Marger ſem kuida fyrer Daudanum/og hrædaſt hñ/ þa er þad þo ſtoor Heimſka og Fæviſka/Þui Daude Guds Barna/er ecke añad eñ Jñgangur til þeſſ Himneſka Fødurſins/Huør ad er Fader/yfer allt þ ſem Børn kallaſt/æ Himne og Jørdu/Eph. 3. Þeir Ogudlegu/ſm jlla hafa lifad/þeir meiga vel ſkielfaſt/og kuida fyrer Daudanum/þui þeir fara lifande nidur til Heluitis/ſo ſem þar ſtendur/Num. 16. Cap. Og ſiæ ecke Liooſed framar meir/ Pſalm. 49. Enn þar þuert æ moote/meiga øll Guds Børn/med Hiartans Fögnude ſyngia og ſeigia/med hinum gamla Simeone/ Nu lætur Drottiñ þiñ Þion j Fride fara epter þui ſem þu hefur ſagt/ Þui mijn Augu hafa ſied þitt Hialpræd/ et ct. Þetta hefur nu Herrañ Chriſtur afrekad oſſ/ med ſiñe Burtfør til Fødurſins.

Þad añad ſem vier ſkulum athuga/og yferuega/ wt af þeſſum fyrſtu Textans Ordum/ er þad/ Huørn Auøxt ad þeſſe Ræda edur Fyrerſøgn Herrans Chriſti (vm ſijna Burtfør til Fødurſins) hafe fært j Hiørtu hñs Læreſueina ſem er/ecke añad eñ Angurſeme/Hier vm hliodar ſo Gudſpialls Textiñ vor.

 Og

Og eingiñ af ydur spyr mig ad/ Huørt fer þu. Helldur af þui eg tala/ de þetta til ydar/ þa vppfylltest ydar Hiarta af Hrygd.

Tuent er þad/ sem Herrañ Christur strafar hier syna Lære suenna fyrer. Fyrst strafar hañ þa fyrer Athugaleyse/ þar þeim kiemur ecke til Hugar/ ad spyria hañ ad/ huørniñ þeir eige ad skilia þad/ Hañ segist fara til Fødursins/ edur þess sem sig sende.

Huar af vier høfum þad ad læra/ Ad so sem þad/ ad Herrañ Christur vthel mter hier af synum Læresueinum/ ad þeir skule spyria ad þui/ sem þeir skilia ecke. Eins vill hañ og so/ ad vær giørum/ einkanlega þegar Imislegar Freistingar kuña oss til ad falla/ og vær þikiunst ecke riettelega kuña ad skilia/ af Guds Orde/ huørniñ þad eda þad til kiemur/ og huar fyrer Gud høndle so og so vid oss/ þa eigum vier ad spyria þa þar ad/ sem frooder eru j Guds Orde eñ vær/ og oss kuña ad Leidrietta.

Þad añad sem Herrañ finnur ad vid syna Læresueina/ Er Hrygd þeirra og Angurseme/ sem þeir faa af þui/ ad hañ seiger þeim fyrer syna Burtfør. Þeir hefdu med riettu att ad glediast og þacka Gude þar fyrer/ ad þeirra Herra/ og Lausnare var þeim so goodur/ Ad hañ villde med sine Burtfør/ Ja/ med sine Pijnu/ Dauda/ og Vpprisu/ af reka þeim eilyfa Saaluhialp. Eñ vær erum (þui nidur) flestaller so siñader/ ad vier gietum huørke vel heyrt ne lidid/ ad talad sie vm Kross edur Burtfør vora/ og vorra Astvina/ af þessum Heime/ helldur hrygiunst vier meir/ þa þar æ verdur minst/ eins og Læresueinarner giøra hier/ þar vier ættum so myklu framar ad glediast og fagna/ þar yfer.

Þad er skrifad vm eirn af Lærefedrunum/ Ad þa hañ laa syna Banalegu/ og hans Viner/ Kuñingiar/ og Brædur/ stoodu Sorgande j kringum hñ/ Þa hafe hañ horft æ þa til skiptis/ og hleyed/ og þad hafe hañ giørt tuisuar eda þrisuar/ huad epter añad/ Eñ sem þeir spurdu hañ ad/ og badu siñ Elskulega Fødur ad seigia sier/ huar ad hañ hlæe/ þar þeir stæde og grete/ og bære sig jlla/ Suarade hñ/ Fyrst hlæ eg þar ad/ ad þid erud hrædder fyrer Daudanum/ Þar næst ad þui/ Ad eg æ nu fyrer Høndum so Gledeleg Vmskipte/ ad meiga komast wr þessum Eymdardal/ jñ j Himnarijkis eilyfañ Fagnud/ og meiga lifa þar/ hia mynum Drottne æfenlega/ Eñ þid standed hier/ og græted yfer mier. Eins ættum vier ad fagna og glediast/ Hiartanlega þar vid/ þa Drottiñ virder oss þess/ ad kalla oss og vora Astmeñ/ til Lambsins Brwdkaups/ Openberingar Book. 19. Cap.

Framvegis seiger Herrañ Christur/ Læresueinunum synum/ Huøria Gagnsemd og Nyt/ bæde þeir mune hafa af sine Burtfør/ sem og øll oñur Riettrwud Guds Børn/ Eñ eg (seiger Jesus) seige ydur Sañleikiñ/ Þad batar ydur ad eg fare hiedañ/ þui ef eg fer ei j burt hiedañ/ þa kiemur ei Huggareñ til ydar/ Eñ ef eg fer j burt hiedan/ mun eg senda hañ til ydar.

Hier kañ einhuør ad spyria/ huørt Læresueinarner Herrans Christi/ hafe

ecke

ecke fyrre medteked Heilagañ Anda/ eñ þad/ ad hñ var Uppstiginn til Himens? Sañlega høfdu þeir hañ ædur fyrre medteked/ Eñ synelega medtooku þeir hñ ecke fyrre eñ æ Hugtasuñu Deige/ Huør synelég Meddeiling Heilags Anda/ ecke hefde kuñad ad skie/ hefde Herrann Christur ecke ædur fared til Fødursins. J einu Orde ad seigia/ hefde vor Endurlausnare ecke vm dañ oss fared til Fødursins/ þad er/ hefde hañ ecke lided Pijnu & Dauda vorra vegna/ og forlijkad oss so vid siñ Himneska Fódur/ þa hefdum vier alldrei feinged þa Æru og Vegsemd/ad meiga kallast Bwstadur heilags Anda/ þui hrilagur Ande byr ecke j eirnre Hrekvijsre Saal/ edur j þeim Lykama/sem Synden ne er vndergiefiñ/seiger Salomon/ j Speküñar Bookar 1. Cap. Þar fyrer ef vier villum/ad heilagur Ande kome til vor/ og take sier Bwstad j vorum Hiørtum/ þa kostum Kapps þar æ/yfer alla Hlute fram/ ad vier Krossfestum vort Hold/med synum Girndum og Tilhneygingum/Gal. 5. Eñ lifum sparlega/Reittferduglega og Gudlega j þessum Heime/ epter þui sem Postuliñ Aminner oss/til Tit. 2. Cap. Vær eigum og so ad fordast Reide/og Osamlinde/vid voru Samchristiñ Naunga/eñ lifa til samans/j Eindrægne/og ríttum Kiærleika/so sem Brædur og Systur/þui sa goode heilage Ande/er Ande Fridarens og Elskuñar/2. Tim. 1.

J þridia lage eigum vier og eirniñ/ad vera kostgiæfner/til þess ad bidia Gud jduglega fyrer oss/ og lata þad alldrei vndañ falla/ huørke Kuølld nie Morgna/huørt helldur vier støndum vpp/edur leggium oss fyrer/eda huad helst sem vier adhøfunst/þui hñ er & so Ande Bænarenñar/og elskar þa alla sem Bænrækner eru/Zach. 12. Eñ ef vier giørū þetta ecke/ þa styggium vier þañ gooda heilaga Anda fra oss/ eñ giefum Rwm þeim leida Diøfle/og Andskota/ huør ed med sier tekur sio adra Anda sier verre/huørier ad steypa Mañeskiuñe j eilijfa Fordæming/og Saalartøpun/Luc. 11. Cap. Huar fra Gud vardveite oss j Jesu Nafne.

Auñur Greiniñ.

Epterfylger med einu Orde/ ad miñast æ þad añad Greinarkorned/sem er/ vm Embætte þess gooda Heilaga Anda/huørt ad er med þeßu mote/ epter þui sem Herrañ Christur kieñer oss hier/j þessa Dags Gudspialle.

Fyrst er þad Embætte Heilags Anda/ad hugga oss aumar Mañeskiur/huørs vegna ad Herrañ kallar hañ hier eirn HUGGara/ Og þetta sitt Embætte framkuæmer hañ hia oss sem hañ elskum.

Fyrst æ Hørmungar og Motlætis tijmanum/þegar vier røtum j nockurakonar Eymd/eins & Elias/1. Bok. Kong. 19. Edur j Armood og Fatækt/eins og Job/Job. 1. Eda j langvarande þungañ Siukdoom/ eins og sa sem sat vid Dyked j Bethesda/Joh. 5. Þa hialpar sa goode Heilage Ande vorum Breyskleika/so vier yrvilnunst ecke/Rom. 8.

Þar næst framkuæmer hañ þad hia oss/þa vier verdum freistader hid jñra/

 þad er

Þad er/ þegar Andskotinn skyrer ad oss sÿnum Elldlegum Pÿlum/ og
klagar oss Nott og Dag/ fyrer Gude/ Openber. B. 12. Þa er heilagur Ande
nálægur/og forsuarar oss/ ecke ad eins fyrer Gude lifanda/ helldur og eirniñ
ber hañ þañ Vitnisburd vorum Anda/ad vier sieum Guds Børn/ Eñ ef vier
erum Børn/so erum vier og eirniñ Erfingiar/Ja/Guds Erfingiar/og Sam
arfar Christi/ Rom. 8.

J þridia lage framkuæmer heilagur Ande þetta sitt Embætte hia oss/ a vo
rre sÿdustu Burtferdarstundu/þegar vor Augu sia ecke leingur/ og vor Eyru
heyra ecke leingur/og vorar Hendur þreifa ecke leingur/og Fæturner gieta ec
ke geinged leingur/þa hroopar hañ j vorum Hiørtum/ og Eyrum/ seigiande/
Vered hughrauster/þuiad Christur hefur j burtteked Daudans Magt og Hey
sklekka/ og giørt ydur hañ ad hægum Suefne/ Huørt Hroop heilags Anda
giefur þeirre Mañeskiu/sem fyrer Daudanum liggur/soddañ eina Huggun/og
Hugsuølun/ Ad hun gietur sagt med hinum heilaga Job/ Jeg veit ad minn
Endurlausnare lifer/og hañ mun hier epter vppvekia mig af Jørduñe/ og eg
mun vmgiefast sadar meir/ med þessu mÿnu Hørunde/og eg mun sia Gud j
mÿnu Hollde/og mÿn Augu munu lÿta hañ/et ct. Job. 19.

Añad Embætte Heilags Anda/seiger Herrañ Christur ad sie þ/Ad STraf
fa Heimiñ. Eñ þrent er þad sierdeilis sem Ande Guds straffar Heimiñ
fyrer. Fyrst straffar hañ hann fyrer SÿND/ Eñ huada Synd er þad?
Þad er Vantrwareñar Synd/Ad þeir sem j Heimenum eru/trwa marger huør
ier/ecke a Guds Son/so sem Christur talar hier lioosLega j Gudspiallenu/ Eñ
ecke a þetta so ad skiliast/so sem þar sie ecke øñur Synd til/sem Straffverd
er/helldur eñ Vantrwiñ/ Helldur af þui/ ad af Vantrwñe wtflioota allar ad
rar Synder og Lester/ suo sem af ødrum Bruñe/ Þar fyrer nefner Herrann
Christur hana hier sierdeilis. Þui huad hellst sem ecke er af Trwñe/ þad er
Synd/seiger Postuliñ til Rom. 14. Cain hefde feinged Nad/hefde hañ ad
eins trwad/eñ af þui/ad hañ ørvænte sier Guds Nadar/ og sagde ad sÿn Sy
nd være stærre/eñ hun kyñe ad fyrergiefast/þa vard hañ ecke hialplegur. Hi
er af sia vier/ ad þar er eingiñ stærre Synd til/eñ Vantrwiñ.

Þar næst straffar heilagur Ande/Heimiñ fyrer RJETTlæted. Þad
mun þikia vndarlegt/einkū þeim einfølldu z fafroodu/Ad H. Ande skule straf
fa Heimiñ fyrer Riettlæte/þar þo sialfur Gud hroosar Noa/ og so eirneigin
Job þar fyrer/ad þeir hafe bader Riettlater vered/Gen. 7. Job. 1. Eñ
vier skulum læra/ad giøra Greinarmun a millum Mañaña Riettlætis/z þess
Riettlætis sem fyrer Gude gillder. Mañaña Riettlæte er þad/þa eirn edur añ
ar þikist hafa lifad vel og Heilaglega/hallded Guds Tÿu laga Bodord/ giefed
Aulmusur/og añad þad sem Løgmaaled wtheimter/ og meina sig so af sÿnum
eigen Verkum gieta stadest/fyrer Guds Doomstoole. So þottest Løgvitrin
gurin Riettlatur vera/sem spurde Christum ad/ huad hañ skyllde giøra/ suo
hañ feinge Eilÿft Lÿf. Eñ Herrañ suarade/og sagde til hans/Ad hñ skyllde

hallda

hølldur Bodordin/ Løgvitringurin̄ sagdest þad giørt hafa j fra Barnæsku/ so sem lesa ma/ Matt. 19. Eins þottest Pharisearin̄ Riettlatur vera/ þa hn̄ giek upp til Musterisins/ ad bidiast fyrer/ Jeg þacka þier Gud (seiger hann) Ad eg er ecke so sem adrer Men̄ Ræningiar/ Oriettvijser/ Hoordoomsmen̄/ edr so sem þesse Tollheimtumadur/ Luc. 18. En̄ þetta er ecke þad sañа Riettlæted/ sem fyrer Gude gilldr/ Þar fyrer seiger so Endurlausnarin̄ vor/ til sin̄a Lærisueina/ hia Mattheum/ 5. Cap. Nema so sie/ ad ydar Riettlæte sie betra en̄ þeirra Skriptlærdra og Phariseañа/ þa kun̄e þier ecke jn̄ ad ganga j Himnaryke. Þeir sem nu j soddañ mata/ þikiast Riettlater af sier sialfum til/ þa alla seiger Herrañ Christur ad H. Ande mune strafa þa hañ kiemur.

Hier þuert a moote/ er þad/ þad sañа Riettlæte sem fyrer Gude gillder/ Nær vier trwum þui stadfastlega/ ad vier fyrer Riettlæte Jesu Christi/ hans Pijnu og Dauda verdum Riettlater/ an allrar vorrar Verdskulldunar/ og Verdugleika. Og fyrer soddañ Riettlæte strafar ecke heilagur Ande Heimin̄/ eda Men̄ena sem j Heimenum eru.

J þridia lage seiger Herrañ Christur/ Ad heilagur Ande mune strafa Heimin̄ fyrer Doom. Ecke eru hier med/ meinter riettir Doomar/ sem Yfirvallded/ wtnefner epter synu Embætte/ til ad strafa Synder og Glæpe/ Helldur aller Samviskulauser og Rangsnwner Doomar/ Hueria Herrañ fyrerbydur j synu Heilaga Orde.

Þridia Embætte Heilags Anda/ er ad kien̄a og uppfræda oss Men̄ena j øllum Sañleik/ Þui so seiger Herrañ Christur hier/ En̄ nær ed sa Sañleiks Anden̄ kiemur/ þa mun hn̄ leida ydur j allañ Sañleik. Þetta er ein yfermæta mykel Huggun/ Ad heilagur Ande er ecke alleinasta Læremeistare/ helldur og so Leidtoge vor Christen̄a Mañа. Vier vitum/ ad þeir sem Reisa og Vandra vilia/ einkum om Obygder/ edur Økun̄ug Hierød/ þeir þurfa einhuørs Fylgiara vid/ sem þeim vijse þañ rietta Veg/ so þeir villest ecke. Eins liggur oss aumum Syndugum Møñum (sem Vegfarande erum/ j Eydemørku þessa Heims) stoor Magt þar a/ ad vier høfum þañ Fylgiara/ sem oss leide a þeim rietta og sañа Sæluhialpareñar Veige/ En̄ þad er sa goode heilage Ande/ hañ leider oss j allañ Sañleik/ so vier kuñum fyrer hañs Hialp og Fulltinge/ ad þeckia Gud riettelega/ og hans Son Jesum Christum.

Þad var ad sön̄u stoor Æra og Virding/ sem Forfedrunum/ og ødrum Guds Møñum/ veittest adur fordum/ j þui Gamla Testamenteinu/ þa þeir þeingu Einglana sier til Fylgiara/ og Reisu Stallbrædra/ so sem ad var Loth/ Abraham/ Jacob/ Tobias/ og adrer fleyre. En̄ Þusund sin̄um meire Æra og Virding veitist oss aumum Syndugū Møñū/ ad vier eigum heilagañ Anda fyrer Leidsagnara og Fylgiara/ sem oss vijsar a þañ rietta Veigiñ/ sem vier eigum ad ganga/ Psalm. 25. Eirn goodur Vegvijsare/ edur Fylgiare/ varar þann sem hn̄ fylger/ vid Ræningiū/ Vijsar hønū ad Varne/ sem hn̄ kun̄e ad suala sier a/ og ad Skioole/ huar vnder hañ kun̄e ad skyla sier/ fyrer Stormum og Ill-

 vidre

vidre. Sømuleidis ad Herberge/ þar hann giete feinged Mat og Dryck. Eins giører sa goode heilage Ande/ Hann varar oss jduglega vid þeim Helvijska Mordingia Diøflenum/ Hann leider oss til þess Heilsusama Vatnsbrunns/ sem er Skirnin vor/ Hann syner oss og einninn þa edla Biargskoruna/ j huørre vier kunnum ad skyla oss/ fyrer øllum Arasum og Freistingum/ þess jlla Anda/ sem er/ Sarin vors Endurlausnara Jesu Christi/ Hann Endurnærer oss og Sæler vorar/ a þeirre Dyrmætu Fædunne Herrans Christi Hollds og Bloods/ j Sacramentenu/ Og jnnleider vm syder/ j þad Himneska Gestaherberged/ Huar vier munum sia Gud/ Auglite til Auglitis/ og sydann eilijflega med hønum vera. Huar til oss Hialpe su heilaga Guddomsins Þrenning/ Huørre ad sie Lof og Dyrd/ fra Eilijfd til Eilijfdar/ Amen.

Fimta Sunnudag epter Paaska.

Evangelium/ Johann. 16. Cap.

OG Jesus sagde til sinna Læresueina/ Sannlega/ sannlega/ seige eg ydur/ Huers þier bidied Fodurinn j mijnu Nafne/ þad mun hann giefa ydur. Hingad til hafe þier einskis beded j mijnu Nafne. Bidied/ þa munu þier medtaka/ so ad ydar Fognudur sie fullkomlegur. Þetta hefe eg talad j Ordskuidum til ydar/ Sa tyme kiemur/ ad eg tala eige leingur j Ordskuidum til ydar/ helldur mun eg kunngiøra ydur Openberlega af mijnu Fødur. A þeim Deige munu þier bidia j mijnu Nafne. Og eige seige eg ydur/ ad eg mune bidia Fødurinn fyrer ydur/ þuiad sialfur Faderinn elskar ydur/ af þui þier elsked mig/ og trued þad ad eg sie af Gude vtgeinginn. Eg em af Fodurnum vtgeinginn/ og kominn j þennan Heim. Eg fyrerlæt og aptur þennan Heim og fer til Fødursins. Og hans Læresueinar seigia þa til hans. Siaa/ Nu talar þu berlega/ og mæler ongua Ordskuidu. Nu vitum vier/ ad þu veist alla Hlute/ og þu þarft eige ad nockur spyrie þig. Fyrer þad truum vier/ þu siert af Gude vtgeinginn.

Exordium.

J Esters Bookar 4. Cap. Lesum vier/ vm þann Mægtuga Kong Assverum/ Ad eingin hafe okalladur vogad ad ganga jnn fyrer hann j Høllena/ þui huør sem þess dyrfdest/ sa mætte endelega deya/ og Lyflatinn verda/ vtan so være/ ad Kongurinn rette ad hønum syna Gullega Spiru.

Enn ødruvijse er siñadur vid oss/ sa Himneske Kongurinn allra Konga/ og Drottinn allra Drottna/ Huørs Hæsæte ad Himnenum er/ og huørs Footskør ad Jørdinn er/ Esa. 66. Þui hann vill enguann fra sier reka/ sem til hans kiemur/ Joh. 6. Cap. Helldur lætur hann alla þa finna Naad fyrer sier/ sem hann j riettre trw akalla/ Og so vier mættum hier vm þess Oefadre vera/ þa hefur hann giefed oss Likel Bænaren̄ar/ med huørium vier kunnum vpp ad luka þeim Himneska Fiesiood Gudlegrar Nadar og Myskunsemdar/ Þar fyrer talar hann suo til siñar elskulegrar Brwdur/ Christelegrar Kyrku/ j Lofkuæde Salomonis/ 2. Cap. Statt vpp myn kiæraста/og kom/ myn hin prydelega/kom hingad myn Dwfa j Steinholunum/ og Biargskorunum/ syn mier þyna Asynd/ læt mig heyra þyna Raust/ þui þyn Rødd er sæt/ og þitt Andlit er Lystelegt. J þessum Ordum sa Himneske Brwdguminn/ hroosar fyrst Frydleika siñar Brwdur/ huør heñe er ecke Medfæddur/ Þui af Natturuñe til liggur hun j synu Bloode/ Ezech. 16. Helldur hefur sa Himneske Brwdguminn sialfur j fært hana Kyrtle Hialpræderins/ og Klædt hana med Møtle Riettvysenar/ Esa. 61. C. Þui heñe var giefed ad vmklæda sig med hreinu og føgru Sylke/ huørt ad er Riettlætingar heilagra/ Openber. Bok. 19. Og þad er nu þad sem David seiger/ Psalmenum 45. Ad Kongsins Dootter sie næsta Dægeleg hid jnra. Þar næst hroosar sa Himneske Brwdguminn/ þeirre Andlegu Brwdureñe siñe hier/ j þessum Ordum fyrer syna lystelega Raust/ huør ed skilst og merkest fyrer eina Trwada Bæn/ med huørre ad Brwdurin talar vid siñ Brwdguma/ og þessa Ratistena heyrer Herrann Christur giarnsamlega/ þar fyrer æminer hann bæde Lærisueinana syna og alla Riettchristna Men̄ hier j þessum Gudspialls Texta/ til Bæna akallsins/ so seigiande. Hingad til hafe þier einskis bedet j mynu Nafne/ Bidied þa munu þier medtaka/ so ydar Føgnudur sie fullkomlegur. Og viluñ vier ad þessu siñe/ stuttlega yfervega þetta heilaga Evangelium j tueimur Smagreinum.

Hin fyrre skal vera þar vm/ Huørsu þad/ ad vor liufe Lausnare Jesus byidur og befalar synum Lærisueinum/ ad þeir skule bidia og vera Bænræknir/ med þui fleyra sem þar ad hnygur.

Auñur vm þad/ Huørnin Lærisueinarner hafe teked þessare Herrans Christi Befalningu.

Sa goode Heilage Ande/ sem er Ande Nadarenar og Bænarenar/ vere j Verke med oss/ so þetta mætte skie Gude til Dyrdar/ en̄ oss til Sælar gagns og Gooda/ Amen.

Fyrre Greinin.

Sannlega/ sannlega seige eg ydur/ Huørs þier bidied Fodurinn j mynu Nafne/ þad mun hann giefa ydur/ et cet. Item/ Bidied þa munu þier med Taka/ seiger Herrann Christur j Vpphafe þessa Heilaga Evangelij.

Þrent er þad fierdellis sem oss æ ad æsyja og hvetia til Bænarennar. Fyrst Befalning Herrans Christi/ þar hann skipar Lærefueinunum/ ad þeir skule bidia/ Hvad hid sama ad vered hefur og einnin Guds Vilie/ j þui Gamla Testamentenu/ Ad aller Synduger skylldu bidia sig vm Naad/ þui svo talar Andi Drottins/ fyrer Munn Spamannsins Davids j Psalmenum 50. Akalla þu mig j Neydenne/ þa vil eg frelsa þig/ enn þu skallt heydra mig. Item/ seiger Esaias 55. Cap. Leited Drottins æ medann hann mæ finnast/ kalled æ hann/ æ medann hann er nalægur. Latum oss þar fyrer ecke vera lata/ edur Hirdulausa til þess/ ad frambera vorar Bæner jduglega fyrer Almattugann Gud/ vppa þad/ ad hann verde oss ecke Reidur/ og vier fyrerfarunst ecke æ Veigenum Psalm. 2.

Þad annad/ sem oss æ ad koma til Bænarennar/ er skyllda vor. Vær vitum/ Ad eitt Skoolabarne/ ber ad hlyda synns Skoolameistara Aminningum/ einkum j þui sem Barnsins Velferd ahrærer/ og þui mæ til Gagns og Gooda vera j Framtydenne. Christur er vor Ypparste Skoolameystare/ Skylldum vier þa ecke hlyda hans Aminningu/ og Kienningu/ og Offra Bænum vorum fyrer Lifanda Gud æ hvorium Deige?

J þridia lage æ oss ad vppvekia og æhvetia til Bænarennar/ vor eigenleg Naudsyn/ Eymd og Fær/ sem vier j þessum Heime verdum vt ad standa/ Ad Diøfullinn sie vor argaste/ og skiædaste Saalar Ovinur/ þad vitum vier vel/ þui hann vm kring geingur so sem Greniande Leon/ og leitar ad þeim/ sem hann kunne vpp ad svelgia/ 1. Pet. 5. Er ecke so/ Ad Holded stryder jafnann j mote Andanum/ Gal. 5. Og Heimurinn liggur allur j vondu/ Og lætur ecke af/ fyrr enn hann hefur fullkomnad Diøfulsins Vilia/ Joh. 8. Jæ/ Ef vier yfervegum Lyf vort z Lifnad/ þa siæum vier/ ad þad er ecke annad enn Mæda z Erfide/ So vier meigum klaga med Postulanum Paale/ Hid ytra høfum vier Barættu/ enn hid jnra Otta/ 2. Cor. 7. Og med hinum sæla Job/ Þar sem Madur villde vega Eymd myna/ og leggia myna Pyning til samans j eina Metaskaal/ þa være þad þyngra enn Sandurinn j Siooonum/ Job. 6. Auk þessa margfalldleg Eymd og Armæda/ sem vier hlioo tum ad lyda/ æ ad knyia oss til Bænarennar/ epter þui sem þar stendur/ Esa. 26. Drottinn/ Nær ad Hørmungin er fyrer Høndum/ þa vitia Menn þin/ Og nær ed þu Agar þa/ kalla þeir sargrætelega/ Jæ/ Þar eru einginn betre vrrræde til fyrer oss/ einkum þa vier rötum j Kross og Motgang/ enn ad hroopa til Drottins/ og bidia hann vm Vægd og Naad. Þegar eg kvelst/ seiger hinn heilage David/ þa ækalla eg Drottinn/ og hroopa til myns Guds/ þa Bænheyrer hann myna Raust/ af synu Mustere/ og mitt Akall kiemur fyrer hn til hns Eyrna/ Psalm. 18.

Nu/ villum vier framvegis skoda og Athuga/ hvørninn vier eigum riettelega ad skicka oss og hegda/ þa vier komum med Bæner vorar fram fyrer Almattugann Gud.

Fyrst eigum vier ad bidia Skynsamlega/ og med goodre Athugasemе/ enn

ecke

ecke eins ꝛ Heidingiᵛ /huøriet ed tilbidia Sool/Tungl ꝛ Stiørnr/Eda ſo ſm̃ Papiſtar/ huøriet ad tilbidia Lykneſkiur/Framlidenã H. Mañа/ og ymſinwa ſo Dyrd Oforgeingelegs Guds/ j Lykneſkiur Forgeingelegra Mañа/ epter þui ſem Poſtuliñ ſeiger til Rom. 1. Vm þeſſa og adra þuilyka/ mæ riettelega ſeigiaſt/ þad ſem Herrañ Chriſtur ſagde/ til þeirrar Samverſku Kuiñuñar/ hia Joh. 4. Cap. Þier vited ecke huad þier bidied. Eñ vier ſkulum jafnañ j vorum Bænum/ákalla og tilbidia eirn ſañañ eilyfañ Gud/ Huør ed ſig hefur opinberad j ſynu heilaga Orde/þad hañ ſie Fader Drottins vors Jeſu Chriſti/Þar fyrer ſeiger/hañ ſo j þeſſa Dags Gudſpialle/Huørs þier bidied Fødurinñ j mynu Nafne/þad mun hañ giefa ydur/ Þui hañ er Vppſprettubruñr allrar Viſku/Jacob 1. Og ſa riette Hiartanã Ranſakare/ſm̃ veit huad vier vid þurfum/ꝛ kañ alla Hlute yfergnæfanlegar ad giøra/eñ þad vier bidium eda ſkynium/Eph. 3.

Þar næſt eigum vier ad framflytia Bæner vorar fyrer Almattugañ Gud med ſañre Audmykt/ og Hiartans Lytelæte/huad ad ſkiedur/ þa vier bidium hañ j Nafne ſyns Elſkulega Sonar Jeſu Chriſti/ Huør ad er ſa riette Medalgangareñ/og bidur fyrer oſſ ſiñ Himneſka Fødur/Rom. 8. Þar fyrer/ſuo ſem þad/ ad Gydinga Folk j þui Gamla Teſtamenteuu/ þa þad villd bidiaſt fyrer/þa ſnere þad ſynu Andlite ad Muſtereuu/og Sættmaals ørkiñe. Eins eigum vier alla Tyma/j vorum Bænum/ad horfa vppa þñ rietta Nadarſtoliñ/vorn Drottiñ Jeſum Chriſtum/þui fyrer hñ høfum vier tilgang j Truñe til þeirrar Nadar/þar vier jñe ſtøndum/ſo ſem Poſtuliñ ſeiger/Rom. 5. Cap. Joſeph vilde huørke ſiaa nie heyra ſyna Brædur/fyrre eñ þeir kiæme med hans Broodur Benjamin/Gen. 43. Chriſtur er ſa Himneſke Benjamin/ Jaa ſa riette Hægre Handar Sonuriñ/ſem ſitur til Guds Hægre Handar/og bidur fyrer oſſ/Rom. 8. Þar fyrer eigum vier ad frambera hñ jafnañ j vorum Bænũ og Grundvalla allar vorar Andvarpaner vppa hañs Fyrerboon og Forþienſtu/ ſuo framt ſem vier vilium faa Nad og Syndaña Fyrergiefning af Gude Lifanda.

J þridia lage vill Herrañ Chriſtur/ ad vier ſkulum giøra vorar Bæner opt og ofialldañ/þui ſo ſeiger hñ hier j Gudſpiallenu/ til Læreſueinaña ſiña. Hingad til hafe þeir einſkis beded / Bidied/þa munu þier medtaka/ſo ydar Fognudur ſie fullkomlegur. Ecke æ þetta ſo ad ſkiliaſt/ſo ſm̃ þad/ ad Læreſueinarner hafe vered ſo Hirdulauſer/ ad þeir hafe alldrei fyrer ſier beded. Nei/þeir bædu ad ſøñu/Eñ þo epter Sidvenu Gamla Teſtamenteſins Eñ nu vill Herrañ Chriſtur/ad þeir ſkule Grundvalla/ og ſtyla ſynar Bæner vppa hans Nafn.

Hier af Lærum vier þad/ad vera Aſtundunarſamer til þeſſ/ad bidia Gud fyrer oſſ/epter þui ſem ſialfur Chriſtur Amiñer oſſ hia Lucam/18. Þui Bæniñ er ſa Skattur/ ſem vier eigum Gude ad giallda/ fyrer allar ſynar Nadar

 gæfur

gaþur/sem hñ veiter oss og gieþur. Hun er sa andlege Stygiñ/vm hvøꝛn ad vorar Andvarpaner stiga vpp til Liþanda Guds/og hans Naad oþan aptur hingad til vor. Hun er z so/j þridia lage/eirn Oyþervinanlegr Skiølldr/med hvøꝛium vier kuñum ad veria oss/fyrer marggvijslegum Araasum/og Freistingū Diøþulsins. Par fyrer seiger David/j Psalmenum 109. Myner Mootstødu= meñ standa j giegn mier/ eñ eg bidst fyrer/ Pad er/ sem hañ villde suo seigia/ Bæniñ er sa Skiølldur/sem eg ber a mote mynum Ovinum/ so þeir giete ecke giørt mier nockurn skada.

Pad er skriþad vm eirn Nafnfrægan Strijdsmañ j Griklande/ sem hiet Mircillus/Ad eitt siñ þegar hañ slooſt til Sioos vid syna Ovine/þa haþe hñ ecke ad eins hlijft sier fyrer Aurvum Ovinaña/med synum Skyllde/helldur og eirniñ þegar Skiped vnder hønum var skoted j Sioo/þa haþe hañ komest klaklaust aþ/a þessum synum sama Skyllde til Lands. Eñ huad myklu framar mun Skiølldur Bænareñar hlijfa oss(hvørt helldur vier erum a Sioo edur Lande)vid allskonar Faare/ og Afstrydu/ vorra Ovina/ Laatum oss þar fyrer hvørke Kvølld nie Morgna/ gleyma þui/ad Brynia oss med Bæniñe/ suo ad sa jlle Ovin þaae oss ecke skada giørt.

J fiorda maata vill Herrañ Christur/ad vier skulum giøra vorar Bæner/j riettre og sañre Trw/z efast ecke/helldur hallda oss einfalldlega vid Guds Fyrerheit/seigiande med Forfødurnum Jacob/Jeg slepþe þier ecke Herra/fyrr eñ þu blessar mig/Gen.32. Par fyrer seiger Endurlausnariñ vor hier/HVØRS þier bidied Fødurin j mijnu Nafne/þad mun hañ gieþa ydur.

Huggum oss nu þar vid/Ad vier eigum ecke ad fram bera Bæner vorar/fyrer nockurn Hardwdugañ Tyraña/ sem ecke vill giegna þeim/og veita oss þad vier vmbidium/Helldur fyrer þañ rietta Himneska Fødurin/Hvør ad er Fader yfer allt þad sem Børn kallast/a Himne og a Jørdu/Eph.3. Hvør er sa Fader/Ad ef Sonuriñ bidur hañ vm Brauð/ ad hañ bioode hønum Stein/ Edur ef hañ bidur hañ vm Fisk/ad hañ bioode hønum þa Høggorm? Nu ef þier sem Vonder erud/kuñed ad gieþa Goodar Gaaþur Børnum ydar/ Huad myklu meir mun ydar Fader/ sa a Himnum er/gieþa þeim gott er hañ bidia/ seiger vor liuþe Lausnare hia Mattheum/ 7. Cap. J einu Orde ad seigia/ Vier þurfum j øngvan maata ad efast/þad vorar Bæner mune heyrdar verda/þui sialfur Faderiñ skipar oss ad bidia/Sonuriñ sem er vor Brooder/hefur kient oss/hvørniñ vier eigum ad bidia/z Heilagur Ande hialpar vorū Veykleika/so vier gietum komed Bæniñe fram. Par fyrer/Hvør hañ efar Guds Fyrerheit/sa giører hañ ad Liwgara/þui hañ trwde ecke Vitnisburdenum/þeim Gud Vitnar aþ synum Syne/seiger Postuliñ Johañes/1.Pist. 5.Cap.

Ad sijdustu befalar Herrañ Christur oss/ad vier skulum Bidia jduglega/ vegna þeirrar myklu Gagnsemdar/ sem oss stendur aþ Bæniñe/a hvøria Endurlausnariñ vor miñest hier/ j þessum Ordum. HVørs Þier bidied Fødurin j mijnu Nafne/ Pad mun hañ Gieþa ydur. Þetta er ein Oseigianlega

mykel Huggun/Ad þo vier bidium alldrei so mykels/þa er Gud reidubuin til ad veita oss þad/epter þui sem Herrañ seiger sialfur/hia Mattheum 18. C. Ef tueir af ydur samtaka a Jørdu/vm huørn Hlut sem þad er/ad þeir vilia bidia/skal þeim veitt verda af mijnum Fødur/sem a Himnum er. Bæniñ er sa riette Moysis Stafur/ med huørium hañ sundurskipte Hafenu Rauda/ Exo. 14. Eins getum vier og so med Bæniñe/sundurskipt j tuent/ Motlætt-ingañ Vatne/so ad þad drecke oss ecke/Esa. 43. Bæniñ er su rietta Davids Harpa/þui so sem þad/ ad Ohreiñ Ande matte vijkia fra Saul/ þa David liek a sijna Hørpu/1. Sam. 16. So kuñum vier og so med Bæniñe/ad burtreka fra oss Dieflinum. Bæniñ er sa riette Skystolpe/ og Elldstolpe/ huørn ef vier setium bæde Kuølld og Morgna/a millum vor/ og allra vorra Ovina/ þa kuña þeir oss øngvañ skada ad giøra/Exo. 14. Bæniñ er og eittiñ þad kroptugasta Medal/ fyrer huørt vier kuñum ad fa og ødlast/ allt þad oss er Naudsynlegt/ til þessa Lyfs Vpphelldis/ og ad Endalokunum Eilyft Lijf/Þui Drottiñ er nalægur þeim hañ akalla/øllum þeim sem hañ med Alvøru Akalla/hañ giører þad/huad hiner Gudhræddu girnast/og heyrer þeirra akall og hialpar þeim/seiger hiñ heilage David/Psalm. 145.

Framvegis seiger Herrañ Christur/til siña Læresueina/ j þessum vorū Gudspialls Texta. Þetta hefe eg talad j Ordskuidum til ydar/ En Time kiemur/ad eg tala ecke leingur Ordskuide til ydar/helldur mun eg kuñgiora ydur Openberlega af mijnum Fodur. Hier lofar nu og fyrerheiter Herrañ Christur Læresueinunum sijnum eñ nu vppa nytt/Vppfrædingu þess gooda Heilaga Anda/Sem hañ villde so seigia/ Þier hafed allt hingad til ecke kuñad ad skilia/edur vnderstanda/þad eg hefe til ydar talad/Eñ jñañ skams/ þegar Huijtasuñu Hatijdiñ kiemur/ þa vil eg klaarlega openbera ydur fyrer Heilagañ Anda/allt Rad og Vilia mijns Himneska Fødurs. Þar næst heiter Herrañ Christur/og lofar Læresueinum sijnum/ Guds Fødurs Nad og Vinattu/þar hañ so ad Orde kiemst/ Og eige seige eg ydur/ ad eg mune bidia Føduriñ fyrer ydur/þuiad sialfur Faderiñ elskar ydur/af þui þier elskudud mig/etc. Þesse Ræda Herrans Christi/hefur vissulega matt verka eina Oseigianlega mykla Glede j Hiørtum Læresueinaña/ þui huad kañ eirn Syndug Mañeskia meir og framar ad æskia sier/eñ þad/ad hun meige vera j Vinattu vid Lifanda Gud/og meiga hafa fryan tilgang til hans/og bidia hañ/so sem þa Elskuleg Børn bidia siñ astrykañ Fødur.

Sa fortapade Sonuriñ hafde ad sönu auked sijnum Fødur mykla Hiarta sorg/j eirn og añañ mata/ Eñ strax sem hañ kom aptur/og vidurkiende sinn Misgiørning/sina/þa took Faderiñ hñ j satt vid sig/so sem lesa ma hia Luc. 15. Eins lijka er sa Himneske Faderiñ vid oss siñadur/Ja/Hñs Elska og Myskunseme til vor/er meire eñ vier kuñū wt ad seigia/ Þar ꝥ seiger Herrañ Christur/hia Luc. 11. Ef ad þier sem vonder erud/ kuñed ad gefa goodar Giafer

 Børnum

Børnum ydar/ Huad myklu framar/ mun miñ Himneskur Fader/ giefa þeim helagañ Anda sem hañ þar vm bidia? Item/ seiger sialfur Gud suo/ hia Esa. 49. Cap. Kañ nockud Moodurñ ad gleyma sijnu Barne/ so hun fiñe ecke aumur a Syne sijns Kuidar? Og þo hun forgleyme þui/ þa vil eg þo ecke gleyma þier/ Sia þu/ j Høndunum hefe eg teiknad þig.

Aunur Greinin.

EFterfylger þad añad Greinarkorned/ Huørniñ þad/ ad Læresueinarner Herrans Christi hafe teked þessare hñs Befalningu/ vm Børnena/ Þad verdr oss kient/ og fyrer Siooner sett/ j þessu þeirra Andsuare. Sia/ Nu talar þu berlega/ og mæler øngua Ordskuidu. Hier verdur Postulunum Herrans Christi/ ecke allytel Atvirding a/ j þui/ þeir stoola ofmyked vppa sialfa sig/ og þikiast nu skilia fullkomlega/ allt þad sem Herrañ Christur seiger þeim/ og þess vegna ecke þurfa neins añars Vppfrædara vid. Eñ strax añars Dags epter/ þa Christur vard fangiñ og bundiñ j Grasgardenum/ þa matte sia huad myked þeir høfdu skiled/ j øllu þui sem hañ hafde kient þeim og prediḱad/ þui þeir flya aller j burt fra hønum/ og skilia hañ einsamañ epter/ Latum oss nu þeirra Vijte ad Varnade verda/ og treystum ecke ofmykid vppa sialfa oss/ þui huør hñ þikest standa/ sa siaee til hañ falle ecke/ 1. Cor. 10.

Þar næst eru Læresueinarner Herrans Christi Lofs verder/ j þui/ ad þeir giefa hønum hier eitt merkelegañ Vitnisburd/ ad hañ sie Alvitur. Nu vitum vier ad þu veist alla Hlute(seigia þeir) Og þu þarft ecke ad nockur spyrie þig.

Hier høfum vier oss þad til Huggunar ad taka/ Ad med þui vor liufe Lausnare Jesus Christur er Alvitur/ þa eru hm ecke vorar Eymder og Motlætingar Okuñugar/ þar fyrer mun hañ ecke læta oss/ sem a hañ truum/ freistast fram yfer Megn/ Helldur giefa hañ enda a Freistingunum/ ad vier gietum vel stadest/ 1. Cor. 10. Vier skulum og einniñ læra þad hier/ Ad fordast Synder og Laste/ þui þo ad Veralldareñar Børn/ meine þad opt og tydum/ ad eingiñ vite af þeim og þeim Syndum/ sem þau j falla/ þa sier Gud þær þo samt/ og veit af þeim. Og skal þad so stuttlega sagt vera/ wt af þessum tueimur Smagreinum/ sem eg lofade a ad miñast. Þeim eina og þrenna/ Odaudlega Gude/ sie Heidur og Vegsemd/ Nu hiedañ j fra/ og ad Eilijfu/ Amen/ AMEN.

A Vppstigningar Hatijd Drottins vors Jesu Christi/ Evangelium/ Marc. 16. Cap.

Enn

Dag

ENN seinast er þeir Elleфu sátu til Bords/openberade hañ sig/og æfijtade þeirra Vantrw/ og Hiartans Hardwd/ þad þeir heфdu eige trwad þeim/ sem hañ hoфdu sied uppriseñ. Og hañ sagde til þeirra/ Fared wt um allañ Heimiñ/og Prediked Evangelium allre Skiepnu. Huør hañ trwer og verdur Skijrdur/skal hoolpiñ vera. Eñ huør eig trwer/ja skal Fordæmdur verda. Eñ Teikniñ er þiem munu fylgia ß trwa/eru þesse. J mijnu Nafne skulu þeir Dioƒla wtreka/ Nyar Tung ir tala/Hoggorma upptaka. Og eƒ þeir drecka nockud Banvænlegt/þa skal þad þeim ecke granda/Yfer Siuka munu þeir Hendur leggia/og þa mun þeim batna. Og epter þ/ad Drottiñ Jesus haƒde tal ad vid þa/vard hañ Uppnumiñ til Himens/og situr til Guds hægre Handar. Eñ þeir geingu wt/og Predikudu allstadar/Drottne Samverkanda/ og Orded styrkianda/med epterfylgiande Teiknum.

Exordium.

VJer lesũ j fyrste Book Kongañа/8. Cap. Ad epter þad/ad Sattmaals Aurk Drottins haƒde leinge vered boriñ um kring/ fra einum Stad til añars/þa haƒe hun um sijder boriñ vered/med myklum Fognude/og Herlegheitum/jñ j Mustere Salomonis/og nidur sett j Koornum/j þad allra Helgasta/under Vænge Cherubim. Sattmaals Aurkiñ j þui Gamla Testamentenu/var ein miøg Merkeleg Figura/ og Fyrermyndan/uppa vorn Frelsara Jesum Christum/Rom. 3. Þui epter þad hañ haƒde leinge umgeingest hier j Heime/ og reist fra einum Stad til añars/ til ad giøra gott/og Græda alla þa/sem aƒ Dioƒlenum voru underþryckter/ þa var hañ um sijder/med stoorum Herlegheitum/til Himins uppnumiñ/og sett ur yƒer alla Eingla/og Hoƒdingia/so sem sia maa/aƒ Pist. til Heb. 1. C.

Þessa Herrans Christi Himnaƒør/ eigum vier eñ giør og framar ad skoda/ og yƒervega j Anda/ a þessare Dyrdarlegu Drottins Hatijd. Og skal þad vera tuent sierdeilis/ sem vier skulum oss fyrer Hendur taka /ad þessu siñe/wt aƒ þessu heilaga Evangelio.

Fyrst viljum vier athuga/þa Heilsusamlegu Uppfrædíng/og Aminning/sem vor sætaste Endurlausnare/ giørde synum Lærersueinum/ædur eñ hañ Uppsteig til Himens.

Þar næst viljum vier yƒervega sialƒa Himnaƒørena hans/ med synum Adhnygande Greinum.

Sa Blessade Lyƒsins Herra/ vor Drottiñ Jesus Christus/sem er uppkat

 eñ yƒer

ẽ yfer alla Himna/sende oss hier til sinn Anda og Nad/so þetta mætte verda hans Dyrdarlega Nafne til Æru/og Vegsemdar/ en oss øllum til Gagns og Goda/Amen.

Vm þad fyrra.

I Vpphafe þessa Heilaga Evangely/stendur so. Og sijdast þa þeir ellefu sætu til Bords/openberade hann sig.

Tuent er oss j þessum Ordum athugande. Fyrst Tijmin̄/a huørium ad þesse Openbering hafe skied/ en̄ þar ber ecke øllum saman vm/ Sumer af Lærefedrunum hafa hallded/ ad þetta hafe vered su allra seinasta Openberan/ sem skiede a Fiallenu Oliveti/ fioruttiu Døgum epter þad/hn̄ var Vpprisen̄/ En̄ sumer hafa villiad skilia þetta/fyrer þa seinustu Openberan Herrans Christi/a Paaskadags Kuølldid/þa han̄ kom ad luctum Dyrum til sin̄a Læresueina. En̄ huørnin̄ sem þessu var vared/þa kun̄um vier þo samt hier wt af/ ad sia eitt auglioost Elskuteikn/ sem Herran̄ Christur hefur til vor allra/ j þui/ ad han̄ Openberade sig ecke einusin̄e eda tuisvar/helldur optar/ fyrer sijnum Læresueinum/og vnderwijsade þeim/ þad Naudsynlegt var til þeirra Sæluhialpar/Huar vm vier høfum heyrt nockud fleyra talad/þan̄ fyrsta Sun̄udag epter Paaska.

Ann̄ad sem oss er hier wt af athugande/er þad/Huad Herran̄ Christur hafe giørt/ edur adhafst/ þa han̄ sig so Openberade Læresueinunum. Gudspiallamadurin̄ segier/ han̄ hafe aavijtad þa/ Fyrst fyrer VANtrw. Þar næst fyrer þeirra Hiartans Hardwd/þad þeir hefdu eige trwad þeim/sem han̄ hefde sied Vpprisin̄. Þesser bader Lester eru en̄ nu j Dag miøg Almen̄eleger. Huad tregt veiter Hollde voru og Bloode/ad trwa þui/ad Lijkamar Framlidenn̄a/einkum þeirra sem leinge hafa j Grøfunum leiged/og ordner eru ad Dupte og Molldu/fyrer laungu/ mune nockurn Tijma vpp aptur kun̄a ad rijsa? En̄ med þui ad Ande Drottins hefur so berlega sagt oss fyrer/ j sijnu Heilaga Orde/ ad þad skyllde vissulega skie /þa ber oss þad j øngvan̄ mata ad efa/helldur bidia Gud/ad han̄ vilie taka j burt fra oss/allskonar Vantrw/og þad harda Steinhiarta/ en̄ giefa oss aptur eitt Kiøtlegt Hiarta/so vier giætum trwad hans Orde/og hallded hans Riettinde/Ezech. 36.

Hier næst giefur Herran̄ Christur Læresueinun̄ sijnum/j þessa Dags Gudspialle/eina miøg Merkelega Vnderwijsun/og Vppfrædingu/Huørnin̄ þeir skulle haga/ og fram̄fylgia þui heilaga Kien̄eman̄lega Embætte/ þar han̄ segier. Fared wt vm allan̄ Heimin̄/ og Prediked Evangelium allre Skiepnu/ Huør han̄ trwer og verdur skijrdur/skal Holpin̄ verda/En̄ huør sem eige trwer/sa skal Fordæmdur verda. Vilium vier nu riettelega grunda/z yfervega þessa Vtsending Herrans Christi Læresueina/vm allan̄ Heimin̄/ þa er

oss fyrst

off fyrst athugande/Ad þetta er ein fierdeilis wtsending/ Þui ecke seiger Endurlausnarin vor/ ad þeir skule fara wt vm allan Heimin til þess/ad Drottna yfer Londum og Lydum/so sem giørde Bonifacius Pave. Han seiger ecke helldur/ad þeir skule fara wt til ad eta og dreka/og hallda stor Gieſtabod/ suo sem ad giørdu þeir Baals Prestar/hueriet ad vppætu þad a Næturnar/ sem þeirra Afgude var a Dagin Offrad. Ecke til þess/ad hallda Stryd/og troda Mien vnder Footum sier/so sem ad giørde Alexander Pave sa þridie/vid Keysara Fridrich han fyrsta/Eda til þess/ad fremia Saurlyfe/e allskon^r Ofhoof/so sem ad giørdu Syner Eli/hueriet ed lagu med þeim Kuinum/sem þionudu fyrer Samkundu Tialldbudardyrunum/1. Sam. Book. 2. Helldur seiger han/ad þeir skule fara wt til ad Predika/ Ja/ til ad kiena og vnderuysa þeim Fafroodu/ Ad hugga þa angrudu/ En strafa þa þuerbrotnu/ og framkuæma so sitt Embætte Verduglega/ so sem Postulin Pall/ Aminer sinn Læresuein Timotheum/2. Tim. 4. Soddan Predikarar/og Kiennefedur voru j þui Gamla Testamentenu/ Noe/ Abraham/ Samuel/ þeir heilögu Spamen og Postular/Ja/ sialfur Endurlausnarin vor Jesus/var og so eirn Predikare/ þui Mattheus Gudspiallamadur vottar/ad han hafe teked til ad Predika/strax epter syna heilögu Skyrn/ Þar fyrer veitest øllum þeim stoor Æra og Virding/ sem Gud lætur kallada verda til þess Heilaga Kiennemannlega Embættis. Huørs vegna ad þeir eiga ad leggia sig til/ af allre Alwd og Kostgiæfne/ad predika þad hreina og klara Evangelium/en ecke syna Draumia/Skrøksøgur/eda Mannasetninga/ En allra sijst eiga þeir ad koma vppa Predikunarstoolin/med nockurskonar Diøfla Lærdoom/1. Tim. 4. Helldur stunda tyl/ad þeirra Spaadoomur/eda Lærdoomur/sie Trwnne lykur/ suo sem Postulin Pall Aminer/ til Rom. 12. Vppa þad/ ad Tilheyrendurner mætte vppbyggiast/ j synum Christendoome/og Trwargretnum.

Þar næst/og j annan mata/wtsender Herran Christur ecke syna Læresueina j eitt sierdeilis tilteked Plazts/eda Land/helldur wt vm allan Heimin. Adur en þad Endurlausnaren vor/leid syna Kuøl og Pynu/befalade han Læresueinunum synum/ ad þeir skylldu ecke ganga a Gøtum Heidinna Prooda/ nie helldur fara j Borger Samverskra Manna/ helldur ad þeir skyllde ganga til þeirra Fortøpudu Sauda/ af Hwse Israels/suo sem lesa ma hia Mattheum/ 10. En strax epter syna Vpprisu/gefur han þeim adra Befalning wt/ og seiger/Fared wt Vm Allan Heimin.

Hier af høfum vier off þad til Huggunar ad taka/Ad huar helst sem vier erum stadder/j allre Verølldu/sie þad hia Tyrkium/ eda ødrum þuilykum Omilldum Pioodum/ þa eigum vier þo samt eirn Naadugan Gud/sem hefur eina Hiartanlega Epterlangan/ epter vorre Saalar Velferd/ og kallar alla til syn/seigiande/ Snwed ydur til myn/ þa munu þier Hialplegar verda/ allar Endemerkur Jardarennar/þui eg er Gud/og einginn annar/Esa. 45.

J þridia mata/suo sem þad/ad Herran vor Jesus Christus wtsende ecke

 syna

syna Læresueina til ad predika/ j eitt tilteked Platz eda Land/ so sem eg strax sagde/ So sende hañ þa ecke helldur til nockra Persoña/ suo sem til Konga/ Fursta/ Potentata/ edur til þeirra Volldugu j Heimenum/ Helldur til allra Plooda/ þui so stendur hier/ FAred Vt Vm ALLañ HEimiñ/ Og pREdiked EVangelium Allre Skiepnu. Þetta hafa Læresueinarner vel og Trwlega giört/ þui hier stendur sydast j Textanum/ AD ÞEir Hafe GEinged Vt/ Og pRedikad ALLstadar/ Og þo ad þeir kiæme ecke personulega/ j huört og eitt Land fyrer sig/ þa er þo þeirra Hlioomur/ samt sem ædur/ wtgeingiñ vm öll Lönd/ Rom. 10/ Þetta er nu ein Obrygdanleg Bevysing þar uppa/ Ad Gud vill giarnast ad aller Meñ skule verda Sæluholpner/ og komast til Sañleiksins Vidurkieñingar/ 1. Tim. 2. Eñ þo aller verde ecke holpner/ þa er þad huörke Gude/ nie þui heilaga Evangelio ad kieña/ helldur er þad Mañaña eigiñ Skulld/ og Diöfulsins/ sem burttekur Orded wr þeirra Hiörtum/ suo þad fær þar ecke Root/ Luc. 8.

Framveigis stendur so j Textanum. Huör hañ trwer og verdur Skijrdur/ sa skal holpiñ verda/ Eñ huör ecke trwer/ sa skal verda Fordæmdur.

Hier verdur oss synt og fyrer Siooner sett/ Huad stoor og mykel Magt/ oss Mönnum liggur þar a/ ad hafa eina rietta z saña Trw/ a vorn Frelsara Jesum Christñ/ þui þo so sie/ ad eirn edur añar sie skyrdur/ ef hñ trwer ecke þar jafnframt/ ad Jesus sie giefiñ sier til Heilagleika/ Riettlætis og Saluhialpar/ þa kañ hañ ecke ad komast j Guds Ryke/ Þui aan Trwariñar er Omögulegt Gude ad þocknast/ seiger Postuliñ til Hebreos/ 11. Cap. Eñ samt sem ædur/ verdur þar ecke a mote haft/ ad Skyrniñ sie ecke Naudsynleg/ og þarfleg til Saluhialpareñar/ þuiad hun stadfester vora Trw/ og er eitt Kroptugt Medal til Endurfædingareñar/ 1. Pet. 3. Tit. 3.

Þar næst leggur Herrañ Christur hier til/ huör Audkieñingarteikn/ vera skule a öllum þeim sem trwa. J mynu Nafne (seiger hañ) skulu þeir Diöfla wtreka/ Nyar Tungur tala/ Hoggorma upptaka/ Og ef þeir drecka nockud Banvænlegt þa skal þad þeim ecke granda/ yfer Siuka munu þeir Hendur leggia/ og þa skal þeim batna. Aullum þessum Gafum wtbytte Heilagur Ande/ epter siñe Velþocknan/ Trwudum Mönum/ a þeim fyrstu Safnadarens Tymum/ uppa þad/ ad þeir Vantrwudu yrde leidrietter/ og snerest til sañrar Trwar/ epter þui sem þar stendur/ 2. Cor. 14. Eñ nu a þessum Tymum þurfum vier ecke þuilykra Teikna vid/ þui Söfnudur Guds Barna er nu algiörlega vor a medal plantadur. Til Dæmis ad taka/ Ef nockur villde taka sier fyrer Hendur/ ad planta eina Eik/ þa yrde hñ jduglega ad vökva hana/ allt til þess hun tæke til ad þroskast/ z verda stoor/ Eñ þar epter þarf hun ecke Vökvanareñar vid. Eins var þui og vared fyrer Söfnudenum/ a þeim fyrstu Nya Testamentesins tymum. Eñ þad/ ad Postularner Herrans Christi hafe þessum Gafum Giædder vered/ sem eru ad tala nyum Tungum/ og upp

taka

taka Høggorma/et ct. Þad vottar wt þryckelega Heiløg Ritning allvyda. Nyar Tungur tøludu þeir a þeirre þyrstu Hugtasuñu Hatyd/ þa Heilagur Ande kom yfer þa/so sem lesa ma j Postulaña Giørningum/ 2. Cap. Þegar Postuliñ Paall var staddur j Eyñe Melite/Kom Eiturormur vppa hñs Hønd eñ hañ hriste hañ af sier wt j Elldiñ/og skadade alls eckert/sem þar stendur j Postulaña Giørningum/28. Cap. Vm Johañem Gudspiallamañ er þad skrif-ad/ad hañ hafe Drucked Eitradañ Dryck/sem hønum hafe þo ecke Mein giø-rt. Þegar Fader Publij/ la Daudsiukur af Køldu/og Bloodsoott/ þa lækn-ade Postuliñ Paall hañ/so hañ vard Heilbrygdur/Post. Giørn.28. Ja/ ꝛ Herr-añ Christur var suo Kroptuglega hia synum Læresueinum/ ad þeir þurftu ecke allt jafnt ad leggia Hendur yfer þa Siuku/ Helldur nær þeirra Skugge ad eins yfer skygde þa/þa vrdu þeir Heilbrygder/ So sem sia ma af Dæme Peturs j Postulaña Giørningum/3. Og þegar þeirra Klæde eda Sueitadw-kur var boriñ yfer þa/þa huarf ecke ad eins Krankleikiñ af þeim/helldur og eirniñ vrdu Ohreiner Andar ad vykia fra þeim/sem þar stendur j Postulaña Giørn.19. Cap.

Hier af lærum vier/ ad þeckia og kañast/ vid Giæskurijke Guds Fødurs/ Huør ed nu a þessum Døgum giører stor Teikn og Dasemdarverk/ hia synum trwudum Børnum/ef vier añars þ riettleega yfervegũ ꝛ Gaumgiæfum. Fyr-er Føstur og Bænahalld/ verda þeir vondu Andar eñ nu j Dag wtrekner/ Matth.17. Fyrer Bænena verda þeir Siuku Heilbrygder/Jac.5. Sa gamle Hoggormur/ sem heiter Diøfull og Andskote/gietur nu ecke leingur framko-med synum Vilia/og Asetninge vid oss/þuiad Guds Børn standa hønum fast-lega a mote j Trwñe/1. Pet.5. Heyrum vier nu ecke Guds Stoormerke/ og Furduverk/j øllum Tungumalum/ þar Evangelium er Avaxtarsamt orded j allre Verølld/Col.1. Huad mørgum Haaskasemdum Afvendar Gud nu/a þessũ Tymũ/ꝛ sender þuilyka Hialp/sem eingiñ kañ ad þeinkia/so vier meigum riettelega kañast þar vid/og seigia/Gud hefur þad giørt/og þad er hans Ve-rk/Psalm.64. Lærum oss þar fyrer varpa allre vorre Ahyggiu vppa hañ/ þui hañ er sa sem alleina Dasemdarverkiñ giører/Psalm.72. Og ei mun hañ lata þañ Riettlata/æfenlega Oroo hafa/af Psalm. 55.

Þar næst lærum vier hier wt af/Ad þeckia Krapt og Almætte vors blessa-da Endurlausnara Jesu Christi/ þuiad j hans Nafne hafa Læresueinarner giørt stoor Teikn og Furduverk/ so sem þesse vor Texte wtvysar/ Þar fyrer trwum þui stadfastlega/ ad hañ mune alldrei yfergiefa oss j nockurskonar Neyd eda Motlætingum/ so framt sem vier setium alla vora Von/og Trwn-adartraust vppa hañ. Hier stendur j Gudspiallenu/ Ad nær sem helst Lære-sueinarner løgdu Hendur yfer þa Siuku/Þa hafe þeim batnad/Skyllde þa ecke Hønd Drottins myklu framar kuña øllu vm ad breyta/Psal.77. Þar fyrer/ef ad Sathan sturlar þig/med jmislegum Freistingum/Þa vit þu fyrer vyst/ad Christur er sa same Drottiñ og Herra/j huørs Nafne/ad Postularn-

 er wt

er wtrætu Diøflana/ Skyllde hañ þa ecke myklu framar gieta verndad þig / a
moote Andskotanum? þui hañ hefur hans Høfud j sundurbroted/og hans Ry-
ke Eydelagt/1. Joh.3. J Krapte Jesu Christi/hafa Læresueinarner z eirn-
iñ vppvaked nockrar Mañeskiur af Dauda/og þær lifande aptur giørt/so sem
lesa mæ j Giørninga Book Postulaña/9. og 20. Cap. Huad myklu framar
mun þa Drotteñ vor Jesus Christus/ gieta vppvaked a sydasta Deige/ vora
Dauda Lijkame/wr Dupte Jardar ñar/þar hañ er eirn Herra/bæde yfer Lyfe
og Dauda? Rom. 14. Seiger hañ ecke so sialfur/hia Ezechiel. 37. Cap. Jeg
vil opna Grafer ydar/ og vil wtleida ydur mitt Folk af þeim? Þar fyrer
skulum vid vita(miñ Brooder og Syster)ad þar er eingiñ Neyd so stoor/ein-
giñ Hørmung so þung/ad Jesus vor Naudhialpare kuñe þar ecke Boot a ad
viña/nær vier ad eins køllum til hans/og bidium hañ vm Hialp/ Psalm. 91.

Vm þad añad.

EPterfylger/ad miñast a þa Blessudu/og Dyrdarlegu Himnafør/Drottins
vors Jesu Christi/vm huøria hellst ætte talad ad verda/ a þessu Hatyd-
isdeige/j Søfnudenum/med þui hun er ein af þeim Viktugustu Greinum vorr-
ar Christelegrar Truar.

Fyrst er oss hier athugande/ med huørium hætte/þad Herrañ Christur hafe
til Himens Vppstyged. Þar finast nockrer Villumeñ/sem hallded hafa/
ad hañ hafe epterskiled Lykama siñ hier a Jørduñe/ Eñ hafe alleinasta med
Sælena vppstyged til Himna. Sumer eru z eirniñ þeir/sem hallda Himna-
førena H. Christi ecke añad vered hafa/ eñ Sioonhuerfing/edur Missyningar.
Eñ hier þuert a mote/truum vier stadfastlega/þad vor Blessade Endurlau-
snare Jesus Christus hafe a fertugasta Deige/epter syna Vppristu/sañarlega
med Lykama og Sæl til Himna Vppfared/ so sem þar vm er skrifad/j Giør-
ninga Book Postulaña/1. Cap. Eñ Ordsaker/huar fyrer ad Drottiñ vor
Jesus/hafe synelega til Himens vppfared/ eru sierdeilis þriar. Fyrst/
ad hañ þar med vppfyllte/Figurur/z Fyrermyndaner/þess Gamla Testament-
esins. Þar næst/ad hañ Fullnægiu giørde Spadoomunum/sem vpaa hañ hlyd-
du. J þridia lage/er hañ vppfariñ til Himens/ oss til eilijfrar Gagnsemd-
ar og Gooda/so sem vier vilium hier epter stuttlega þar ad heyra.

Þad fyrsta Gagn/ sem oss stendur af Jesu Christi Blessudu Himnafør/ er
Frijun og Frelse/fra øllum vorum Sælar og Lyfs Ovinum/ Hier vm talar
so Spamadurin David/Psalm. 68. Og Postuliñ Pall j Pistlenum til Eph.
4. Cap. Hañ er j Hædena vppfariñ/og hefur Herleidingena ad Herfange tek-
ed/og Mønnum Gæfur giefed/Þad er ad skilia/Ad Jesus Christus hefur med
siñe allra Gledelegustu Himnafør/yfervuñed/og til Fanga teked/þad Andlega
Ryke Syndareñar/Diøfulsins/Daudans/ og eilijfrar Fyrerdæmingar/ j huør-
iu vier hefdum añars Orded eilijflega Fangner og bundner ad vera/ Ja/hañ
hefur ecke ad eins yfervuñed/ og til Fanga teked þessa vora Ovine/ helldur

allañ

allann þann mykla Hoop og Selskap Helvijskra Ara/so þar hefur ecke eirn vndann komest/so vier meigum nu glader vera/ad þeir gieta ecke framar giørt neitt Mein eda skada/ Guds Truudum og Vtvøldum Børnum/helldur eru þeir bundner/so sem adrer Porthundar/med Myrkranna Hleckium/ad eilyfu.

Annad Gagned/sem Herrans Christi Himnafør leider epter sig/er Skeinkur og Giøf Heilags Anda/ Hier vm talar so Postulinn Petur/j Giørninga Book arennar 2. Cap. Nu/þar Christur er fyrer Guds Hægre Hønd vpphafinn/& hefur medtekeð Heilags Anda Fyrerheit/af Fødurnum/þa vthellte hann þessu sem þier nu siaed og heyred. Þesse Heilags Anda Giøf og Vthelling/ er soddann eirn edla Skeinkr/ sem alldrei kann nooglega med Ordum vt ad skyrast/ eda med Hugskots Þaunkum vorum ad begrijpast. Þesse Goode heilage Ande kiemur ecke Tomhendeur til vor/Helldur færer hann med sier/Oseigianlega myklar og margar Himneskar Gafur/ Hann leider oss j sanna Guds Þeckingu/ & allann Sannleika/ Joh. 16. Hann giører oss ad Endurfæddum Guds Børnum/ Hann stioornar oss/so vier gietum fyrer hans Krapt/ stadeð j giegn Syndunum/og lifad epter Guds Vilia/ Hann Huggar oss j allskonar Freistingum/ og styrker oss med Þolenmæde/j vorum Krosse og Motgange. Jaa/Hann Endurnærer oss j sialfum Daudanum/ og giefur oss eina Sæluga Burtfør og Endalykt. Hvørs kunnum vier nu framar ad oska/af þeim gooda heilaga Anda? Þar f/so opt sem vier lesum þessa vora Høfudgrein/vm Himnaførena Drottins vors Jesu Christi/eda heyrum vm hana talad/ Kient eda Predikad/ þa gleymum ecke ad þacka Gude vorum þar fyrer/af Hiarta.

Þridia Gagned/ edur Nytsemdinn/ sem vier høfum af Jesu Dyrdarfullre Himnafør/er þesse/ Ad hann giefur oss gooda og Trulynda Kiennefedur/fyrer huørra riettann og sannan Lærdoom/hann helldur vid Magt sinne Christne/ hier j Heime/allt til Enda. Giætum ad(mijner Elskanleger)huad stoor og Jpparlegur Skeinkur ad þetta er/ Þui an Predikunar Embættesins kunnum vier ecke ad komast til riettrar og sannrar Guds Þeckingar/so sem S. Pall vottar Rom. 10. Jaa/Þad er so/sem ønnur Smidia Heilags Anda/j huørre hann verkar Lyf/Glede/Frid/Huggun og Sæluhialp/ fyrer Ordeð og Sacramentinn/ j Hiørtum allra Truadra Manna. Þar fyrer/nær sem vier heyrum/ad gooder & Trulinder Ordsins Þienarar kienna og Predika Guds Ord/ þa skulum vier minnast a Jesu blessada Himnafør/ & þacka hønum af Hiarta/ fyrer þuilijka Giøf og Sending. Vær skulum og eirninn varast/ ad foracta eda Forsmaa þetta Edla Klenodium/sem er Predikunar Embættid/so sem ad giøra Endurskijrarar/og adrer Gudlauser Veralldar Kroppar/helldur hallda þad j storre Æru og Virdingu.

J fiorda maata hefur Christur med sinne Himnafør/vpplokeð fyrer oss aptur Dyrum Himnarijkis/Huøriar vegna Falls vorra fyrstu Forelldra/voru aptur læstar/& byrgdar/og giørt oss lidugann gang/og beinann Veg/til sijns Himneska Fødurs/Huar fyrer oss ber ad seigia hønum audmiukar Þacker/ og prijsa

hans

hñs Nafn/ so leinge sem vier lifum/syngiande so j Psalmenum vorum/ Lof sie Gude vor Lausn er giørd/ Lyfs veg oss bwiñ sønum/ Christur vpplauk oss Himnahurd/ huør byrgd var øllum Mønum/ et ct.

Fimta Gagn og Nytseme/ sem Vppstigningiñ Herrans Christi til Himens veiter oss/ er þesse/ Ad hañ situr til Guds Fødurs hægre Handar/ og bidur fyr er oss Oafllaatanlega/ Huar vm Postuliñ Paall so talar/ j Pistlenum til Rom. 8. Cap. seigiande. Huør vill æsaka Guds Vtvalda? Gud er hier sem Riett læter/ Huør er hañ sem Fordæmer? Christur er hier sem daed hefur/ Jaa/ mykt lu helldur sa sem vpp aptur er vakiñ/ huør ad er til Hægre Handar Gude/ og bidur fyrer oss. Þessa Fyrerboon Herrans Christi/ hafa þeir Gømlu Christ neñar Lærefedur miøg merkelega wtmælad a þeññ Hatt/ og sagt/ Ad suo opt sem Jllsku vorrar/ og Afbrota verdur minst fyrer Gude/ og vier verdum fyrer hønum klagader/ vegna vorra Synda/ þa sie vor Blessade Emanuel/ Jesus Christus/ sem situr til Fødursins Hægre Handar/ eige seirna til reidu/ ad syna hønum þau Heiløgu fim Saar og Vnder/ sem hañ vorra vegna lided hefur/ og bidia hñ/ ad hñ vilie vegna þeirra/ vera oss Nadugur/ og straffa oss ecke epter vorre Forþienan.

Pad er skrifad vm eirn Strijdsherra/ ad Nafne Antipater/ Huør ed bæde vel og leinge hafde þienad j Strijde/ vnder Keysaranum Augusto/ og feinged mørg Hættuleg Saar og Beniar/ a siñ Lykama hans vegna/ Ad hañ hafe vm sijder Rægdur verid vid Keysarañ/ Eñ sem Keysariñ liet kalla hañ fyrer sig/ og bar hønum þetta a Brijn/ Reif sa same Strijdsherra sijn Klæde fra sier/ og sagde. O Keysare/ Med Ordum vil eg mig ecke afsaka fyrer þier/ Eñ Saar þesse og Aur sem eg ber a mijnum Lykama/ og eg hefe feinged fyrer þig/ skulu vera mitt Forsuar/ og bera mier Vitne/ þad eg hefe viliad þier gott. Huad þegar Keysariñ sa/ stilltest ecke ad eins hans Reide/ helldur og eirniñ gaf hñ hønum Grid og Lijf. Huad myklu framar mun þa sa Himneske Faderiñ/ hræast Myskunar yfer oss/ þegar vor allra sætaste Endurlausnare/ og Strijdsherra Jesus Christus/ syner hønum synar Bloodugar Vnder/ sem hañ hefur Gude til Dyrdar/ eñ oss Mønunum til Eilyfrar Sæluhialpar lided/ a sijnum allra helgasta Lykama? Þar fyrer høfum vier eckert añad betra Raad til/ ad Fridþægia Gud Himneska Fødur vid oss/ og ad faa Fyrergiefning vorra Synda/ eñ ad vier synum hønum/ og setium fram fyrer hñ/ Saariñ Jesu Christi/ sem hañ vorra vegna lided hefur.

Vt af þessare Herrans Christi Hinnmafør/ høfum vier oss og so/ þad til Lærdooms ad taka/ Ad hañ er sañarlega sa Fyrerheitne Messias/ vm huørn Spaameñerner hafa spaad/ Ad hañ munde epter þad hañ hefde fullkomnad Endurlausnarverked/ til Himens Vppnumiñ verda. Hier vm talar David so/ Psal. 47. seigiande/ Hafed Loofatak allar Pioder/ Hatt lofed Gud/ med Glediilegre Raust/ þui Drottiñ stijgur vpp med hæum Fagnadar hlioodum/ og med skiærre Lwdra Raust/ Synged Lof/ Synged Lof Gude/ Synged Lof/ Synged Lof vorum Konge.

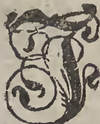
Vier

Vier ſkulum og eirniñ Læra hier wt aß/ Ad ſkilia riettelega huad þad þyder/ſem Gudſpiallamaduriñ ſeiger/ Ad Herrañ Chriſtur/ SJTie Til GVDs Hægre HAXDar/ Sem er/ Ad þad ꝍ ecke ſo wt ad leggiaſt/edur ſkilieſt/ ſuo ſem þa eirn ſitur vid añars hægre edur Vinſtre Hlid/ þui Gud er eirn Ande/ ꝫ hefur huørke Foot nie Hønd/Holld edur Bein/ Luc. 24. Ecke ꝍ helldur ad ſkiliaſt fyrer Guds Hægre Hønd/nockurskonar vyſt Platz/ Stadur eda Takmark/þui ſo ſeiger David j Pſalmenum 139. Huørt ſkal eg fara fyrer þynum Anda/ Eda huørt ſkal eg flyia fyrer þynu Auglite? Fare eg vpp j Himeniñ/ þa ertu þar/Bygge eg mier Rwm j Helvyte/ſiꝍ/þa ertu eirniñ þar/et cet. So er þa Guds Hægre Hønd/eckert añad eñ hñs Almættis Stiornan/Ryke ꝫ Regimente/mz huøriu hñ rædur ꝫ ſtyrer øllũ Hlutũ/ꝍ Himne ꝫ Jørdu/Eñ ad ſitia til Guds Hægre Handar/þad er/ad vera lykur og jafn Gude Fødur/og heiløgum Anda/j allre Dyrd og Magt/Krapte og Heidre/ ꝍ Himne og Jørdu/ Og j þañ mꝍta ſeigeſt Chriſtus ad ſitia til Fødurſins Hægre Handar /epter þui ſem þar ſtendur/j Piſt. til Eph. 1. Gud hefur vppraked Chriſtum fra Daudum/ og hefur ſett hañ til ſiñar Hægre Handar/ꝍ Himnum/yfer allann Høfdingſkap/Valldſtiett/Magt og Herradoom/og allt huad nefnaſt mꝍ/ecke einungis j þeſſare Verølldu/helldur jafnvel j Okomiñe.

Vier ſkulum og ſo j þridia lage/læra þad/aß Jeſu Bleſſadre/og Huggunarfullre Himnafør/Ad feſta ecke vor Hiørtu vid þad Jardneſka/ og Stundlega Glis þeſſa Heims/helldur ad ſtunda epter þui/ſem þar vppe er/hia Herranũ Chriſto/Col. 3. Þui huar ydar Fieſioodur er/þar er og eirniñ ydart Hiarta ſeiger/ Herrañ Chriſtur/hia Matth. 6. Cap. Nu er vor allra beſte/og dyrmætaſte Fieſioodur/ Jeſus Chriſtus ꝍ Himnum/ Þar fyrer lꝍtum oſſ aß Hiertha lꝍnga j Himeniñ/epter vorum Endurlauſnara/ Jꝍ/So opt ſem vier lytum vpp j Himeniñ/þa lꝍtum oſſ huxa þar til/ad þar ꝍ ad vera vort Heimile/og Samaſtadur ſydar meir/epter þetta Lyf. Suo opt ſem vier lytum Skyiñ ꝍ Loptenu/þa ſkal oſſ rꝍnka til/ad þau eiga ad vera vor Vagn ſydar meir/ꝍ huørium vier munum til Himenſins reiſa/ 1. Teſſ. 4. So opt ſem vier ſiꝍum Fuglana fliuga vnder Himnenum/ þa lꝍtum oſſ þar vm Aminta vera/ad vier og eirniñ Andlega vppfliwgum med ſañre Gudrækne og ſtødugre Trw/til vors Endurlauſnara/ ſem er ꝍ Himnum. Huar ad vera/ og meiga ſiꝍ Gud/ Auglite til Auglitis/ vm alla Eilyfd/ oſſ veite ſa Himneſke Dyrdareñar Konungur/huørum ad ſie Lof og Heidur/ fra Eilyfd til Eilyfdar/ Amen.

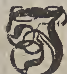
Siøtta Suñudag epter Paſka.

Evangelium/ Joh. 15. og 16. Cap.

Jesus sagde til sinna Lærisueina. Enn þa ed sa Huggarinn kiemur/ huørn eg mun senda ydur af mijnum Fødur/ sem ad er Sannleikssins Ande/ huør af Fødurnum framgeingur/ hann mun bera Vitne af mier/ Og þier munud mier Vitne bera/ þuiad þier hafed j fra Upphafe hia mier vered. Enn þetta tala eg þui til ydar/ so ad þier hneyxlest ecke. Þuiad þeir munu forboda ydur/ Og sa Tijme kiemur/ ad huør hann Lijflætur ydur/ sa meinar sig ad giøra Gude þægt Verk. Og þetta giøra þeir ydur/ af þui þeir þeckia huørke Fødurinn nie mig. Enn þetta tala eg þui til ydar/ ad nær su Stund kiemur/ ad þier minnest þess/ ad eg sagde ydur þad. Enn þetta sagda eg ydur eige j Upphafe/ þui eg var hia ydur.

Exordium.

I Genesis Bookar 49. Cap. Lesum vier vm Forfødurinn Jacob/ Ad þegar komed var ad hans Andlaate/ og hann ætte ad skilia vid þetta fallvallta og auma Lijf/ þa hafe hann til syn kallad syna Tolf Syne/ og sagt sierhuørium þeirra fyrer/ huad yfer þa munde koma epter syna Burtfør og Afgang af þessum Heime. Eins giører og so hier/ vor Blessade Endurlausnare Jesus Christus/ Hann seiger fyrer/ ecke ad eins Lærisueinunum synum/ helldur og øllum synum Elskulegum og trwudum Børnum/ bæde Medlæte og Motlæte/ Sorg og Glede/ sem þeim mune tilfalla/ epter þad hann sie til Himna Uppstyginn/ so sem þesse vor Gudspiallz Texte wtvijsar. Þar eru ad sønnu marger/ sem a þessum Døgum hafa stoora Forvitne og Eptterlangan til/ ad vita/ og spyriast epter/ af Stiørnumeystrum og ødrum/ huad a þeirra Daga mune dryfa/ Enn þad ber til/ ad þad slær opt feil/ og geingst ecke epter/ sem þeir j soddann Efnum fyrer Spaa. Enn Jesu Fyrersøgn og Spaadomur slær alldrei feil/ þui hann er øllum Stiørnumeisturum/ og Vijsendamønnum meire/ og sier fyrer alla vora Veige/ Psalm. 139. Og þo suo sie/ ad vier høfum ædur fyrre heyrt nockud talad vm Kross og Motlætingar Guds Barna/ sem þau hlioota ad lyda hier j þessum Heime/ sem og eirninn vm Embætte H. Anda/ huørt þad sie/ þui a huørtueggia þetta hefur minst vered/ þann þridia og fiorda Sunnudag epter Paaska/ Þa viliumm vier þo samt j stysta og einfalldasta mæta/ faa ad heyra nockud fleyra hier vm talad/ epter Gudspiallsins Hliodann. Drottinn Gud sende oss hier til sinn Anda og Naad/ j Jesu Nafne/ Amen.

Vier høfum heyrt (mijner Elskanleger) a nockrum fyrerfarande Sunnudøgum/ Ad Herrann vor Jesus Christur hafe sagt synum Lærisueinum fyrer

Burtfør-

Burtfør sijna til Fødursins/ og er þui ecke ad vndra/ þo þeim goodu Guds Mønum hafe geinged þ til Hiarta/ z þeir hafe sturlast þar af/ad þeir skylldu verda ad missa fra sier/og sinn æ bæl þuilijks Herra. Eñ ofañ æ allt þetta/ eikur þad þeim ecke allslitla Sorg og Hugarængur/þar Herrañ seiger þeim fyrer j þessa Dags Gudspialle/huørniñ ad þeim skule ganga/epter sijna Burtfør/sem er/ad þeir mune rata j allskonar Eymder/ z Motlætingar. Eñ vppa þad/ad þeir skylldu ecke þeinkia þad/þeirra Herra og Lærarar/hefde alldungis yfergiefed þa/ þa giefur hañ þeim hier j þessa Dags Gudspialle/eñ nu vppa nytt/þad Fyrerheit/ad hañ vilie senda þeim þañ Verduga Heilaga Anda Huørs persona/Embætte og Vtrietting/wtmælud verdur/j þessum Textans Ordum/þar so strax j Vpphafenu stendur. Nær ed sa Huggariñ kiemur/sem eg mun senda ydur af mijnum Fodur/sem ad er Sañleiks sins Ande/Huør af Fodurnũ framgeingr/hñ mun bera Vitne af mier.

Hier verdur wt þryckelega giefed þeirra þriggia Gudðoomsins Persona/sem er/fyrst Fødursins/Af huørium Heilagur Ande framgeingur/Þar næst Sonarins/sem hañ sender//Og heilags Anda sem sendur verdur. Huar med oss verdur kient/og fyrer Siooner sett/ad Heilagur Ande sie sañur eilijfur/z Almættugur Gud/med Fødur og Syne. Med þui þa/ad hañ er Gud/ so erum vier hønum skylldugir. Fyrst/vm æru z Þienustu/þui so stendur þar skrifad/ hia Mattheum/4. C. Drottiñ Gud þiñ skalltu tilbidia/ og hønum einum þioona. Vier erum hønum skylldugir vm Elsku/Þui so stendur j Deut. Bok. 6. Cap. Elska skalltu Drottiñ Gud þiñ/af øllu Hiarta þijnu/af allre Sæl og øllum Mætte þijnum. Vier erum og einniñ skylldugir hønum vm Otta epter þui sem Drottiñ bijdur og skipar/Deut. Bok. 6. Þu skallt Ottast Drottiñ Gud þiñ/og þiona hønum. Siæum þui so til/Ad Ande Guds hafe ecke Ordsøk ad klaga yfer oss/og seigia/Fyrst eg er ydar Herra/Huar er þa miñ Otte og Heidur? Malach. 1.

Þar næst giefur Herrañ Christur Heiløgum Anda hier j Textanum/þriu Merkeleg Nøfn/edur Ærutitla/Med huørium hañ j lioose lætur/huørt ad sie hans Embætte/edur huøria Verkan hañ hafe/hia øllum Trwudum Guds Børnum. Fyrst kallar hañ/hañ hier HVGgara/J þeim Griska Textanum verdur hønum giefed þetta Nafn/Paracletus/Þad þijdest so myked sem Arnadarmadur/edur sa sem Forsuar veiter einum/og Adstod til sijns Mals/ Huøriu Nafne ad Herrañ Christur verdur og so kalladur af Postulanum Joh. 1. Pist. 2. Cap. Þar so stendur/Ef nockur Syndgast/þa høfum vier Arnadarmañ hia Fødurnum/ Jesum Christũ þañ Riettlæta. Nu er þad Embætte edur Skyllda eins Arnadarmans/ad standa trwlega med þeim/ sem hñ hefur teked vnder sitt Forsuar/ Þar næst ad forsuara Søkena/sem hønum er tiltiwad/so sem være þad sialfs hñs eigiñ Søk. J þridia lage ber einũ riettũ Talsmañe/ad Amiña þañ sem hañ hefur so ad sier teked/ad hañ vijke ecke fra

ſiñe Søk/ eda fortale ſig/ j eirn edur añañ mæta. Og j fiorda lage æ hañ
ad hughreyſta þañ ſem Søkena æ/ ef hañ formerker/ ad hañ ættlar ad ve
rda hræddur eda Efablandiñ vm ſyn Mælefne. Allt þetta giører nu ſa Hi
mneſke Talsmaduriñ/og vor beſte og trwaſte Arnadarmadur/ heilagur Ande/
Hañ tekur ad ſier vort Mælefne/og ſtendur med oſſ j øllum vorum Naudſyn
ium/Ja/hañ giefur oſſ ſoddañ eitt Hiarta/Siñe og Mood/ſo vier ørvinlunſt
ecke/vnder vorum Synda þunga. Eñ ſierdeilis og einkum/ þa er þeſſe goode
Heilage Ande oſſ nælægur/ þa vier lijdum Ofſookner fyrer Guds Nafns ſak
er/ſo ſem ſiæ mæ af Dæme Poſtulaña/og añara Guds Pijslarvotta/ Hañ ſte
ndur med oſſ og eirniñ j allskonar Kroſſe og Motgange/ ſuo ſem hañ giørde
þeim gooda Guds Mañe Job/David og ødrum fleyrum/Og æ vorre ſijduſtu
ſtundu/ þa mun þeſſe vor Huggare/allra beſt og meſt hia oſſ ſtanda/& giefa oſſ
þad Siñe/ad vier viluglega/og med glødu Giede/ ſkilium vid þetta auma og
fallvallta Lijf/huar vm vier og eirniñ jduglega bidium/æ huørium Helgum
Deige/þa vier komum til ſamans/j Chriſtelegre Kyrkiu/ſeigiande/Þu hædſte
Styrkur j allre Neyd/ Hialp ſo vier hrædunſt huørke Skam nie Deyd/ og j
voru ſiñe ſieum ørugg ver þa/nær Diøfull vill æ oſſ ſtrijda/og Sæliñ ſkilſt Lij
kama fra/Kyrieleis.

Þar næſt/og j añañ Mæta/wtmælar Herrañ Chriſtur hier/og j liooſe læ
tur/huørt ad ſie Embætte og Verkan þeſſ gooda heilaga Anda/þar hañ kallar
hañ Anda Sañleikſins/huørt Nafn og Erutitill/hønum heyrer og Soome
riettelega ad bera/ og behallda vm alla Eilijfd/ þui hañ er ſa ſem kieñer oſſ/
huørniñ vier eigum riettelega ad trwa/Chriſtelega ad lifa/Og Sæluhialplega
burt ad deyia/Huar vm oſſ vardar hid allra meſta.

Þridia Embætte Heilags Anda/huørs hier verdur getid/er þad/Ad Herr
añ Chriſtur ſeiger/AD Hañ Mune Bera Vitne Af Sier. Med tueñu mote
ber heilagur Ande Vitne af Herranum Chriſto. Fyrſt hid jñra/ j Hiørtum
allra trwadra Guds Barna vottar hañ/Ad Chriſtur ſie ſañur og eilyfur Gu
ds Sonur/ſem j Heimiñ er komiñ til þeſſ/ad Endurleyſa Mañkyned/ Eñ hid
ytra ber heilagur Ande Vitne af Herranum Chriſto/ fyrer Muñ og Predikun
allra Trwlyndra Ordſins Þienara/ſo ſem Chriſtur talar hier ſialfur til ſinna
Lærefueina/ſeigiande/**Ad þeir mune ſier og eirniñ Vitne bera.**

Hier af lærum vier þad/Ad þar eiga ecke ad eins Preſtar og Kieñemeñ/ ad
bera Vitne af Herranum Chriſto/helldur aller adrer wt j fra/ Þad er ad ſkily
ia/Þeir eiga ad trwa ſtadfaſtlega j Hiartanu/og jæta med Muñenum/ad Jeſ
us ſie ſañur Gud og Madur/ſem oſſ ſie af Fødurnum giørdur/til Vijſdooms/
Riettlætis/Helgunar og Endurlauſnar/ epter þui ſem Poſtuliñ Pæll talar/
1. Cor. 1.

Vt af þeſſu ædur ſøgdu/vilium vier taka oſſ þetta til Lærdooms. Fyrſt/
ad þeckia riettelega/og kañaſt vid Owtſkyranlega Guds Elſku/og Kiærleika/
ſem hañ hefur til vor aumra Syndugra Maña/þar hañ lætur ſier ecke ad eins

so myked vm oss hugad vera/ad hañ giefur oss sýna Heilaga Eingla/fra Pienustusømu Anda/til Verndar og Forsuars/a øllum vorum Vegum/og Stigum Psalm. 91. Helldur og einniñ/sender hañ þar a ofañ/þañ Verduga Heilaga Anda/j Hiørtu siña erwadra Barna/ sem vera skule þeirra Tulkur og Talsmadur/og giøra oss ad sialfs sýns eigiñ Herberge/Heimile og Bwstad. Hvørsu kuñe Gud Drottiñ meir og framar ad elska oss?

Mykels Lofs verd er su stoora Medaumkan og Vmhyggia/ sem skrifad er/Ad þeir Gømlu Doomendur/ og Yfervalldomeñ/hafe audsyndt og bevijst ad adur fordum/einfølldum Møñum/ Eckium og Einstædingum/ sem er/ Ad nær sem hellst þesser og þvilijker/ættu Mal sitt fyrer þeirra Doome/og þeir gætu ecke talad fyrer sig/edur framfylgt siñe Søk Riettelega/ þa hafe Yfer doomariñ/strax tekid eirn af sijnum Doomamøñum/og skickad hønum ad taka ad sier Mal fraa Einfølldu z Munadarlausu Skiepnu/z framfylgia þui heñar vegna. Eñ længtum stærre Velgiørning/audsyner Gud Drottiñ oss/ þar hañ tekur midt wr Rade þeirrar hellda Guddoomsins Pereñingar/þann gooda Heilaga Anda/og sender oss aumum Mæelstømum Møñum hañ (sem ecke kuñum ad suara Gude einu Orde til Þusund) Ad framfylgia Malefnum vorum/og kieña oss/huørniñ þad/vier eigum ad haga oss og skicka/so vier ecke syknar meir/komum fyrer Guds stranga Riettlætisdoom.

Eina Hiartnæma Huggun hefium vier oss og eirniñ ad taka /wt af þessare Sendingu og Giøf Heilags Anda/sem er þesse/ad vier þurfum nu ecke framar ad hrædast edur skielfast fyrer nockrum Hlut/ huørke a Himne nie a Jørdu/huørt helldur sem þad eru Synder vorar/Løgmalsins Bølvan/Guds Reide/Eilijfur Daude/edur Kvaler þeirra Fordæmdu/ Þuiad heilagur Ande er nu ordiñ vor eign z Eigendoomur/huør ad er iafn Gude Fødur/z hans Syne Jesu Christo/ad allre Magt/Dyrd og Heidre. Þar fyrer kañ eingiñ Neyd edur Angist suo stoor/ oss ad Høndum koma/ ad hañ giete oss ecke hialpad. Lærum oss þar fyrer/ þar vm Amiñta vera/ Af vier yfer alla Hlute fram/þackum Gude Almattugum af Hiarta/fyrer þad/Ad hañ hefur giefed oss siñ heilaga Anda/an huørs Omøgulegt hefde vered/ad vier hefdum kuñad/ad komast til riettrar og sañrar Þeckingar Guds/eda gieta trwad a hans Son Jesum Christum.

Vier skuluñ og eirneigiñ varast/Ad forsooma/edur forackta Guds Orda Heyrn/og þau heiløgu Sacramenta/Huør ad eru þau helldstu Medøl/fyrer huør/Heilagur Ande vill vera Kroptugur j oss/helldur sem optast vera þar vid stadder/ sem Guds Ord er vm Hønd haft.

J þridia Mata skulum vier og eirniñ/taka oss Vara fyrer Athugaleyse/z allskonar liotum Syndum og Løstum/ med huørium vier styggium fra oss þeñañ Edla Gestiñ/Heilagañ Anda/Þui lyka sem þad/ad Byflugurnar flyia/ þa þær fiña Reykiñ/og Dufurnar Odauniñ. Eins flyr og suo su Himneska Dwfañ Heilagur Ande/fra þeirre Mañeskiu/sem liggur j Syndum og Suivirdingum

virdingum Jordunarlaust/og latur ecke af/Enn vei sie þeim Manni/fra hvørium Heilagur Ande j burt vyker/ þui fra hønum vykur og so Gud Fader/og hans Sonur Jesus Christus/og verdur so sydann Bwstadur Dioffulsins.

Nu vilium vier framm veigis med þessum Ordum/fyrst ad heyra/ hvør ad sieu Kaun og Hefalingur/sem All Riettrwud Guds Børn/hafa sier ad vænta/ af þessum Hreckvysa Heime/ einkanlega þo/ þeir sem Guds Ord kienna/ og Vitne bera af synum Endurlausnara Jesu Christo/So sem ad eru allter Trwlynder Doctorer/og Lærefedur j Kyrkium og Skoolum/ Hier um talar so Herrann Christur/seigiande/ Þeir munu forboda ydur/Item/Sa tijme mun koma/ ad hvør hann Lyflæter ydur/ s i meinar sig ad giøra Gude þægt Verk. Hier af meigum vier þad Raada/og skilia/ Ad þeir sem Herranum Christo eftirfylgia og ganga epter hans Bodordum/ þad er/ þeir sem kienna riettann z sann ann Sæluhialpar Lærdoom/fyrer otann allar Villur og Mannasetninga/ þeir mune ecke ad eins Hatader/Ofsokter/ Hrakter og Hrindader verda af Andlegum/heldur og einninn af Veralldlegrar Stiettar Mønnum/z Yferherrum/ þui ad forboda edur Bannfæra nockurn/ þad vid vykur og tilheyrer Andlegu Vallde/ Enn ad Lyflata Menn kiemur Veralldlegre Valldstiett vid. So hafa þa ecke ad eins Postularner/helldur z einninn Otelianlega marger adrer Guds Vitnendur og Pijslarvottar/ hloted ad lyda Bann/og Bølvan af þui Andlega/ enn Plagur og Pijntingar allt til Dauda/sökum Vidurkienningar Guds Nafns af hui Veralldlega Valldenu/so sem lioost er/bæde af Heilagre Ritningu/ og ødrum Sagnabookum/og hier er Oflangt opp ad telia/Þar fyrer seiger suo Postulinn Paull 1. Cor. 4. Eg helld ad Gud hafe giørt oss Postulana ad hinum allra audvirdelegustu/ suo sem Daudanum yfergiefna/ þui vier erum Vidurßuada ordner Heimenum/ og suo Englum og Mønnum/ Vier erum Darar fyrer Christs saker/ Bølvan Veralldar/ og Hreinsunar offur allra Manna. Enn Ordsøkena/Huar fyrer ad Guds Elskulegustu og utvalldu Børn/hafa sier slyks ad vænta/ af þessum Hreckvysa/og Vonskufulla Heime/ Hana leggur Herrann Christur sialfur til/og seiger/ Og þetta giøra þeir ydur/ af þui þeir þeckia huorke Fødurinn nie mig. Hier kann einhuør ad seigia/ Huørninn meg þetta ad skilia? Þar Christur seiger forþ ødrum stad til Gydinga/ þa þeir efudust um hans Personu og huør hann være/ Þier (seiger hann) Þeked mig/og þier vited huadann eg er/Joh. 7. Item seiger hann hia sama Gudspiallamanne/15. Cap. Ef eg hefde ei giört þau Verk a medal þeirra/ sem enginn hefur annar giört/ þa hefdu þeir ongva Synd/ Enn nu hafa þeir sied þau/og hata þo bæde mig og minn Fødur. Hier vier skulum vita/ ad Meining þessara Herrans Christi Orda er þesse/ Ad þo so sie/ad Gud Fader/ og hans Sonur Jesus Christus/ sie þeim nooglega Opinberadur/ og þeir vite j synu Hiarta/ ad Jesu Lærdoomur er sa rietti Sæluhialpar Lærdoomur/ þa eru þeir þo samt so Forhierdter/ z forblindader j Hug og Hiarta/ af Falskum Lær-

doome/ Ad þeir ei maatte sinne eigin Samvitsku/ Opsatlig Jesu Lærdoom/ edur þa sem þn kienna og frambera/ so sem kooft Dæme er a hinum heilaga Stephano/ hvør þa ed predikade vr af Herranum Christo/ fyrer Gydingum/ og þeim Steck til Hiarta hans Ræda/ þa aptur byrgdu þeir sijn Eyru/ Gnystu Tønnum yfer hønum/ og grytu hann/ Giørn. B. 7.

Sama lesum vier og so/ um Postulann Paal/ þa hann predikade fyrer þeim j Antiochia/ ad þeir hafe staded j mote hans Lærdoome/ og þad sama ecke utann af Hatre og Vondsku/ Hvørs vegna þeir feingu ad heyra þessa Rædu/ af Munne Postulanna/ Þad byriade/ ad ydur skyllde Guds Ord fyrst seigiast/ Enn af þui þier reked þad fra ydur/ og hallded ydur sialfa eilyfs Lyfs Omaklega/ snued/ þa snuum vier oss til Heidinna Þiooda/ Giørn. Book, 13. Cap. Hier ad skylldu giæta/ aller Guds Orda Forachtarar/ eda þeir sem laata sier lyted edur eckert finnast til/ þa þeir heyra Guds Ord kient/ skeita þui ecke meira enn annare Hiegoma og einskis verdre Rædu/ edur Barnahiale/ þeir skylldu (seige eg) sia vel til/ og giæta ad sier/ ad Guds Reide og Straff kome ecke yfer þa/ eins og Gydinga/ sem mootvilinglega Forsmaadu Jesum/ og hans Ord/ Jaa/ þeir skyllde seeta sier fyrer Sioonir/ þa hrædelegu Hootun/ sem þar stendur skrifud j Pistlenum til Heb. 6. Cap. Og so hlioodar/ Þad er Omøgulegt/ ad þeir sem eitt sinn Upplyster eru/ og smackad hafa Himneska Gaafu/ og Hluttakarar eru ordner Heilags Anda/ og smackad hafa hid gooda Guds Ord/ og Krapt epter komande Veralldar/ Ef þeir affalla/ og Krossfesta sialfum sier Son Guds aptur/ og hann fyrer Skimp hallda/ ad þeir skylldu kunna aptur Endurnyader ad verda til Yferbootar.

Nu vilium vier skoda/ hvør vera ma Huggun Guds Barna/ j giegn øllum þessum margføllldum Ofsooknum Veralldarennar/ sem er þesse/ Ad Jesus Christus/ sem er vort Høfud og Lyf/ Col. 1. Phil. 1. Veit og sier fyrer Motgang sinna astkiærra Barna/ adur enn hann kiemur þeim ad Høndum/ og advarar þau/ og kienner ad vera vidbwnum/ so hann kome þeim ecke Ovart/ og þau hneyxlest ecke þar af.

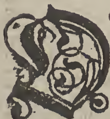
Hvad gladur vard Pharao Kongur/ þa Joseph varade hann vid þeim sijø epterkomande Hallæris Arum? Gen. 41. Eins gladdest og so mykelega Joram Israels Kongur/ þegar Eliseus advarade hann/ og sagde fyrer/ Ad Benhadad Kongurinn af Syria/ Villde falla jnn j hans Land/ hvar um lesa maa j annare Book Konganna 6. Enn myklu gladare meigum vier vera/ sem eigum Jesum fyrer Raadgiafa/ j hvørium folgner eru aller Fiarsiooder Andlegrar Viskw/ Col. 2. Og Mayt kann ad giøra Raad Heidingianna/ Psalm. 33. Og vr Freistingunne ad frelsa þa Gudhræddu/ Enn hina Rangláatu ad vardveita til Kvalanna a Dag Doomsins/ 2. Pet. 2. Med þui þa/ ad Christur veit af øllum vorum Motgange/ og Mannraunum/ og an hans Vilia kiemur oss einginn Krossad Høndum/ þa verum Okuidner/ þui hann er vor Gud/ sem oss Hialpar og sa Drottinn Drottinn/ sem fra Daudanum frelsar/ Psalm. 68.

A Hvijta

Vier skulum og einenn j vorum Motlætingum/og allra hellst at vorre Bun vtþerdar stundu/Huggz oss vid þann gooda heilaga Anda/ huørn Christur lof ar ad senda oss/og vera visser þar vppa/ad hann mune standa med oss/z hia oss/ j allskonar Þrautum og Þreingingum/ eins og hann stood med Postulunum fordum/og gaf þeim Hughraust Sinne/ og Gladt Sied/ þo þeir ætte allvel so myked ad lyda/fyrer Christi Nafns saker. Nu þeim Eilijfa gooda Gude sem er Huggun allra sinna j allskonar Motgange/ hønum seigium vier Lof/ Dyrd og Heidur/nu hiedan j fra/og ad eilijfu/Amen.

A Huijtasunnu Hatijd.

Evangel. Joh. 14. Cap.

S Jesus sagde til sinna Lærisueina. Huør hann elskar mig sa mun vardveita mijn Ord/ og Fader minn mun elska hann/og til hans munum vid koma/og hia hønum Vistarvern giora. Enn huør hann elskar mig eige/sa vardveiter ecke mijn Ord. Og þ Orded s þier heyrdud/er ecke mitt/helldur Fødursins þess sem mig sende. Þetta talade eg fyrer ydur/æ medann eg var hia ydur. Enn Huggarinn sem er hinn Heilage Ande/þann er minn Fader mun senda ydur/j mijnu Nafne/ hann sialfur mun kenna ydur alla Hlute/ og minna ydur æ allt þad sem eg saga ydur. Minn Frid læt eg hia ydur/Minn Frid gief eg ydur/eige so sem Heimurinn giefur/þa gief eg ydur. Ydart Hiarta hryggiest ei nie skielfest. Þier heyrdud þad eg sagda ydur/ eg fer burt og kiem aptur til ydar/. Ef ad þier elskudud mig/ þa gleddust þier vid þad/ ad eg sagda ydur/ad eg fer til Fødursins/þuiad Faderinn er mier meire. Og nu sagda eg ydur þad/ædur fyrre enn þad skiedr/so ad þier trydud þui/ þa er þad være skied. Hiedann j fra mun eg ecke tala margt vid ydur. Þuiad þessa Heims Hofdinge kiemur/og med mig hefur hann eckert. Helldur so ad Heimurinn þecke þad eg elska Fødurinn/ og þad eg giøre suo sem Faderinn hefur mier boded.

Exordium.

Vier lesum/Elskuleg Guds Børn/ J fyrre Book Kongann/18. Cap. Ad a Døgum Achabs/hafe Himeninn vered so hart tilluktur/ad þar hafe ecke einum

einum Dropa Vatns Rignt a Jørdena j hálpt fiorda Aar/ allt þangad til/ ad sa mykle Spámadur Drottins Elias/ stie epst vppa Falled Carmel/ og bieck þad med sine Bæn/ ad Gud gaf eitt Nádarsamlegt Regn/ suo ádur en þad Men̄ varde/ vard Himenin̄ dim̄ur/ af Skyum og Vedre/ og þar kom eitt miked Regn.

Æ/ Þad mætte vel seigiast/ ad Himenin̄ hefde vered Apturluktur/ vegna Man̄an̄a Synda/ a þeim fyrstu Veralldaren̄ar tymum/ og þar fram̄ epter/ ecke j þriu Aar/ eins og a Døgum Achabs/ helldur meir en̄ j þriu Þusūd aar/ so þar hafe ecke falled neitt Heilsusamlegt Nádar Regn/ heilags Evangely/ allt þar til sa Himneske Elias/ Drottin̄ vor Jesus Christus/ stie epst vppa Carmel/ þad er/ foor til Himens/ Huar med hn̄ wtvegade oss eitt Nádarlegt Regn/ j Vthellingu þess gooda H. Anda/ sem kom yfer Postulana/ a þessare Dyrdlegu Huytasun̄u Hatyd/ so han̄ hefur nu aptur/ Endurnært og Lyfgad sina Arfleifd/ sem þornud var/ so sem hin̄ heilage David talar j Psalmenum 68. So er þa þesse Veglege Hatydisdagur/ sem vier j Dag hølldum/ Hatyd eins Ypparlegs skeinks/ a huørre vor Himneske Emanuel/ og Brooder/ Jesus Christus (epter þad han̄ vpp foor til Himna og sette sig til hægre Handar Fødursins) wtvegade oss og gaf/ þan̄ Dyrmætasta edla Steink/ sem er/ Anda Náaren̄ar/ Ebr. 10. Anda Bænaren̄ar/ Zach. 12. Anda Vysdoomsins/ Esa. 11. Ja/ Anda San̄leiksins/ og Kraptarens/ Joh. 14. og 2. Tim. 1. So vier meigum nu glader syngia/ med hinum heilaga David/ af Psalmenum/ 115 og seigia. Drottin̄ han̄ min̄est vor/ og Blessar oss/ Han̄ blessar Hwsed Israels/ Han̄ blessar Hwsed Aarons/ Han̄ blessar þa sem ottast Drottin̄/ bæde smáa og stoora. Ja/ þetta er hin allra dyrasta z Dásamlegasta Hatyd/ a huørre heilagur Ande hefur giørt þau mestu og stærstu Furduverk/ Þui j Dag hefur skied Dásemdar verk a Himnenum/ Dásemdarverk a Elldenum/ Dásemdarverk j Loptenu/ Dásemdarverk a Jørdun̄e. A Himnenum er stoor Dásemd skien/ þar Heilagur Ande kom yfer Postulana/ j einum skyndelegum Þyt/ suo sem mykels Tilkomande Vindar. A Elldenum eru og suo stoor Vndur skien/ þar Tungur yfer Postulunum saust so sem være þær Glooande/ Huad vissilega hefur mátt vera eirn yfernatturlegur Elldur/ Lyka sm̄ þegar ad Runnurin̄ logade fordum/ en̄ bran̄ þo ecke/ Exo. 3. A Jørdun̄e sem nidur vnder oss er/ hafa ecke helldur litlar Dásemder og Furduverk skied/ Þar Postularner sem ádur fyrre høfdu vered einfallder Fáfrooder og lijtt talande Men̄/ vrdu a einu Augnableke so Málskurdker/ ad þeir gátu talad Guds Stoormerke j allra Handa Tungumálum/ so sem þessa Dags Pistell wtvijsar/ þar fyrer er eingin̄ Furda/ þo þeir Heilǿgu Forfedur/ Spámen̄ og Kongar/ hafe haft eina Hiartanlega og jn̄elega Epterlangan/ epter þessare Dyrdarlegu Drottins Hatyd/ og hafe hroopad med Spámanenum Esaia/ af hans Spádooms Bookar 45. Cap. seigiande/ Drupe þier Himnar hier ofan̄ ad/ og Skyen̄ Rigne Riettvysene. En̄ vier villum j Jesu Nafne/ an leingre Jn̄gangs og Formála

heraz en þessa heilaga Evangelij/ sem til er sett ad vtleggiast skulu/ at þessare heilaga Anda Hatyd/ j Kristnenne/ og oss tuær Greiner fyrer Hendur taka vt af þui ad yfer vega ad þessu sinne.

Fyrst vilium vier skoda og yfer vega þ Anda/ huørt ad sie Audkienningarteid kn og Merke allra þeirra sem Jesum af Hiarta elska.

Þar næst vilium vier athuga/ þau Laun/ z þa Velgiørninga heilags Anda/ sem hann audsyner øllum þeim/ sem þesse Audkienningar Teikn a sier hafa.

Nu/ sa Himneske Huÿtasunnu Herrann/ Gud Heilagur Ande/ sem a þessare Dyrdlegu Hatyd/ sette sig yfer Postulana/ og leidde þa j allann Sannleik/ hann virdest enn nu a þessare stundu/ ad setia sig yfer sierhuørn af oss/ so vier mættum þetta yfer vega/ þeirre Heiløgu Guddoomsins Prestingu til Lofs og Dyrdar/ enn oss til Saalargagns j Jesu Nafne/ Amen.

Fyrre Greinin.

Nu vilium vier koma til Textans/ og skoda huad sierlegt/ hann hefur jnne ad hallda.

Fyrst syner þesse Gudspialls Texte/ oss lioos Merke a þeim sem bwa yfer Heiløgum Anda. Enn þad er Teikned/ Ad sa sem elskar Jesum/ j hønum byr heilagur Ande. Enn vilier þu vita/ huørt þu elskar Jesum af Hiarta edur ecke/ þa hefur þu þar eckert vissara Teikn til/ enn ad ransaka huørninn Hiartalag þu hefur til Guds Ords. Hafer þu Guds Ord kiært/ þa þarftu ecke ad efa þ ad þu elskar vyst Jesum/ Enn sie so þu skeiter ecke vm Guds Ord/ þa skeiter þu ecke helldur vm Jesum/ Hater þu Guds Ord/ þa hatar þu og so Jesum/ Enn hater þu Jesum/ þa kantu ecke ad bwa yfer heiløgum Anda/ Þui huør hann elskar ecke Drottinn vorn Jesum Christum/ sa er Bølvan/ seiger Postulinn Paull/ 1. Cor. 16. Þetta Teikn Jesu Elsku/ og heilags Anda Jbwdar/ Høfdu þeir ij goodu Lærésueinar/ sem til Emaus geingu/ þui þeir elskudu so þad Ordet Jesu/ sem hann predikade fyrer þeim a Vegenum/ ad þra Hiørtu brunnu j þm/ so sem þeir medkiendu sialfer/ Luc. 24. Þetta Teikn bar med sier/ Drottningin af Arabia/ 1. Sam. 10. Huør ed Reyste langann Veg/ til ad heyra Ord Guds af Munne Salomonis. Þetta Teikn hafde og so lyka a sier/ sa goode Kong David/ huør ed liet sier kiærara vera Ord Drottins/ helldur enn møg og Þusund Stycke Gullz og Sylfurs/ Psalm. 119. Enn Gud Nade huørn inn þad geingur til fyrer oss aumum z Syndugum Mønnum/ þaug ad Hiørtu vor hyrna siálldann vnder Guds Orda Heyrn/ og Predikun/ auk helldur ad þau munde brenna af Elsku og Føgnude þeirra Hluta/ sem vier heyrum kient og predikad vm/ eins og Lærésueinanna Hiørtu Brunnu. Vier høfum Ord Drottins fyrer Dyrunum/ og vilium valla vykia oss fuetfootar til ad heyra þ/ auk helldur ad vier mundum med Austurvega Drottningunne epter þui sækia langa Vega. Vier selium kann ske Guds Orda heyrn opt og tydum/ fyrer þim aúna virpe/ edur Gulltar Abata/ auk helldur vier mundum virda Ord sins

Negin

Hreinu/meir enn marg Pund Stycke Gulls og Sylfurs/eins og David. Nu þo þetta sie suo ä sig komed/ fyrer allmørgum/ þa samt sem ädur er voñande/ og truanlegt/ ad j Guds Skickude/ mune enn nu finnast þau Hiørtu sem elska af Hiarta þad blessada Ord Drottins/ og bera so ä sier þad Teikn/ ad þau hafe Jesum sinn kiærañ/ og hafe yfer Heiløgum Anda. Þesser aller hafa utvaled sier med Mariu þad besta Hlutskifted/ huørra vegna þeir verda hier Ammuter/ ad lata sier ætyd vaxa meir og meir fram/ j Elsku Guds Ordz/ Barnrækne/ Jdraneñe/ Hlydneñe vid Gud og Meñ/ og j Þolinmædeñe/ og vondum Au... Guds Orda Elsku/ og riettrar Gudrækne/ suo sem Postulinn Petur ämiñer j sijnu Sendebrefe/ 3. Cap. seigiande/ Vaxed j Nadeñe/ og Þeckingu vors Drottins og Lausnara Jesu Christi/ Og j Openberingar Book. 22. Cap. stendur/ ad huør sem Riettlatur er/ hañ skule Riettlætast eñ nu framar. Þad er ad skilia/ ad sa sem nockud gott hefur med sier vppbyriad/ fyrer Heilags Anda Verkan/ hañ stunde þar til ad þad aukest ætyd/ eñ mynke alldrei. Hiner sem ecke elska Ord Drottins/ þeir hafa ecke heilagañ Anda med sier/ Eñ þeir sem hañ ecke hafa/ þeir heyra ecke Jesu til/ Rom. 8. Þar fyrer hafe nockur hingad til/ vered kalldur og Athugalaus/ Vnder Heyrn og Predikun Guds Orda/ hañ siae ad sier j tyma j Jesu Nafne/ Þui alhægt er Gude enn nu j Dag/ ad giøra hañ ad Guds Barne/ sem hingad til hefur vered Dieffulsins Barn. Gieturn ad/ huad Ande Guds seiger/ Ad huørn þañ Tijma/ sem sa Riettlate latur af Riettlatur ad vera/ þa skulu hans fyrra Riettlætis ecke minst verda. Og þar huert ä mote/ Huørn þañ tyma sem sa Ranglate snyst fra Ranglætenu/ þa skule ecke helldur verda minst hans fyrra Ranglætis/ Ez. 18. Dæme hier vppa skiede/ j þeirre fyrstu Predikun sem hallden var ä Huitasuñu Hatyd/ þui þa snerust til Jdranar og riettrar Truar nær þriar Þusunder Sælna/ sem leinge høfdu Guds Anda og Orde ä mote staded/ Act. 2. O/ Gud gefe ad þeir sem eñ nu ä vorum Døgum eru kallader til Þess ad heyra Guds Ord/ og hafa þar med leinge forsmad og styggt Heilagañ Anda/ Þeir mætti komast j þeirra Hoop. Og þetta er nu þad fiorda Audkieñingar Teiknid/ ä øllum þeim sem Jesum elska/ og hafa yfer Heiløgum Anda/ Ad þeir heyra eigenlega Guds Ord/ elska þau heilogu Sacramenta/ og hafa Hiartanlega Girnd og Epterlængan ad vera j Huse Drottins/ eins og David/ huør ed seiger j Psalmenum/ 27. Eins hefe eg beded af Drottne/ þad sama villde eg giarnañ þiggia/ ad eg mætte blyfa j Huse Drottins/ mijna lijfdaga/ til ad skoda þa fagurlegu Þionustugiørd Drottins Guds/ og ad vitia hans Musteris.

Nu villium vier eñ framar athuga og yfer vega/ huørnin þad vier eigum riettelega ad elska Jesum. Fyrst eigum vier hañ ad elska af øllu Hiarta/ allre Sal/ og øllum Kraftum/ Þad er ad skilia. Vier eigum ecke ad hafa neina Kræsna Elsku/ til vors allra sætasta Endurlausnara/ fyrer huørre ad heilagur Ande eckur oss vara/ fyrer Muñ Postulans Pals/ Rom. 12. seigiande/

 Elskañ

Elskañ sie Flærdarlaus/Og eñ aptur stendur þar/1. Joh. 3. Sona korn/Ek-
sked eige med Orde og Tungu/helldur med Verke og Sañleika. Ecke a hell-
dur Elsku vorre til Jesū ad vera so vared/so sem Elsku Barnaña til Forell-
draña/ eda Ektamañsins til siñar Eigenkonu/ edur eins Gooda Vinar til
añars/Helldr a þad ad vera þuilijk Elska/sem yfergeingur alla adra Elsku.
J einu Orde ad seigia/vier eigum ad elska Jesum so/ad vier hølldum hañ fyr
er vort Suñum Bonum/ edur ædsta Fiesiood/ og vilium helldur ganga a mis
alls þess sem oss er kiærast j þessare Verølldu/ Sie þad Fader eda Mooder/
Syster eda Brooder/Kona eda Børn/Lyf og Lucka/Æra og Gotz/eda huør
tu hellst Nafne sem þad heita kañ/helldur eñ þad vier hafum ecke Hiartanle-
ga kiærañ þeñañ Edla Fiesioodiñ og Dyrgripiñ/vorn Drottiñ Jesum Christ-
um/Þui so seiger hañ sialfur/hia Lucam/14. Cap. Huør hañ elskar meir Fød
ur og Moodur eñ mig/hañ er mijn ecke verdugur.

Þar næst eigum vier ad andsyna vora Elsku til Jesu/j þui/ ad vier gleym
um ecke hans Limum/þad er þeim Voludu/og Þurftugu/helldur giørum þe-
im gott j hans Nafne/ epter vorum Efnum/ Þuiad ef nockur seigest Elska
Gud/eñ hatar siñ Broodur/sa er Liugare/þui huør hañ elskar ecke siñ Broo-
dur/huøren hañ sier/Huørnig gietur hañ Gud elskad/ þañ hañ sier ecke? seig
er Johañes/1. Pistle. 4. Cap.

J þridia lage eigum vier ad elska Jesum Endurlausnara vorn stadfastle-
ga/j Medlæte og Motlæte/j Lyfe og Dauda/epter þui sem sialfur Gud hef
ur þad tilskickad/Þui huør hañ leggur syna Hønd a Plogiñ/ og lytur a Bak
sier aptur/sa er ei hæfelegur til Guds Rykis/seiger Christur/hia Luc. 9.

Añur Greiniñ.

HVad fa þeir þa til launa/z j adra Hønd/sem Jesum elska/hans Ord stun
da/z yfer heiløgū Anda bwa? Þad seiger oss Herrañ Christur hier j Guds
spiallenu/FAder Miñ (seiger hañ) Mun ELska ÞA. Þar kañ ecke Gledeleg
ra og Hugguñarsamlegra Ord ad seigiast/a mille Himens og Jardar/ eñ þad
ad Gud Fader elske eirn/þuiad þa sem hñ elskar/þa elskar hañ so Hiartanle-
ga/so sem eirn elskar Sialldur syns Auga/Zach. 2. Eda so sem syna eigiñ
Sal/Jerem. 2. Þad er ad søñu ecke lytel Æra og Virding halldiñ hier j Heime
þa eirn edur añar/ Fatækur og Vnkomulytell Vndersate/ kiemst j Gunst og
Vinattu vid siñ Kong/edur mykels hattar Høfdingia/þo er þui suo vared/ so
ad slykra Stoorherra Gunst er optsiñis falvøllt/og varer sialldañ leinge/ so
sem vier hofum Dæme til a Haman/Hañ þeinkte ecke añad/eñ hañ være hiñ
allra Lukuqiefnaste Madur j Verølldeñe/af þui ad Kongurin hafde vpphaf-
fed hñ/z sett yfer alla syna Fursta/ og Vndergiefna Þienara/ Eñ þad varade
ecke leinge/þui Kongurin liet skømu þar epter/heingia hñ a einum haum Tre
iegalgaa/so sem þar vm verdur lesed/ Esthers Bookar 5. z 6. Cap. Eñ El-
ska og Giæskuryke Guds Føders til vor/vmbreytest ecke/Helldur/helldur þañ
Ern

Trw vid oss æpenlega/ so sem David vottar j Psalmenum/ 146. Ja/ Hañ hefur soddañ Hiartgrona Elsku/ og Kiærleika til vor/ ad hañ lætur þad allt fram vid oss koma/ sem eirnre skiærustu og Skylausustu Elsku fylger/ so sem er þetta. Fyrst Opinberar hañ oss allt sitt Leyndar Raad/ Þar næst giefur hañ oss allt þad sem hañ sier oss Gagnlegt og Naudsynlegt vera. Hañ vmber og so j þridia mata vorn Brest/ og skyler vorum Lytum/ betur eñ eirn Fader kañ ad skyla/ Lytum og Breste syns Elskulegs Barns. Og ad sydustu/ so eckert avante/ þa giefur hañ sig sialfañ j synum Guddoome/ og þremur Personum/ med allre sinne Gæsku og Giædum/ Mañeskiuñe til Eignar/ og Jnbwdar Hiartans og Salareñar/ huad hañ avysar med þessum Ordum/ sem hier standa. Og til hañs munum vier koma/ og Vistarveru hia hønum giøra. Sia þu/ so blessast sa Madur sem Ottast Drottiñ/ seiger hiñ heilage David/ j Psalmenum/ 128. Ja/ so blessast aller þeir/ sem elska Ord Drottins og hylla so ad sier þañ gooda heilaga Anda.

Gud Drottiñ giørde Jsraels Folke adur fordum/ margt og myked til goda/ so sem lioost er af heilagre Ritningu/ Eñ sa var Velgiørningurin allra mestur/ sem yfer took/ þa hañ Blessadur virdtest ad bwa a medal þess. Eins lyka høfum vier aumar Mañeskiur/ alldrei þeiged stærre Nad og Velgiørning af lifanda Gude/ eñ þañ/ ad hañ vill virda oss slyka Heidurs/ ad vier skulum vera hans Bwstadur/ huørs vegna ad Lykømum vorum veitest þuilyk Æra/ ad þeir heita og kallast nu hiedan af/ Mustere Lifanda Guds/ 2. Cor. 6.

Oh/ Vertu nu þar fyrer gladur/ miñ Christne Brooder og Syster/ og hroosadu þier þar af/ ad þu formatt nu alla Hlute/ fyrst þu Herbergiar hia þier soddañ Edla Giest/ sem sialfur forma alla Hlute. Sia/ hier kiemur til þyn Gud Fader/ og tekur þig sier fyrer Barn/ Hier kiemur til þyn Sonur Guds/ og giefur þier til Eignar syna allra Helgustu Forþienustu/ Hier kiemur til þyn Gud Heilagur Ande/ og Jñsiglar þessa Nad j þynu Hiarta/ so þu matt gladur segia med Postulanum Paale/ Ef Gud er med oss/ Huør er þa a mote oss? Huør ed ecke hyrmde synum Eigenlegum Syne/ helldur gaf hañ vt fyrer oss alla/ huørniñ skyllde hañ þa ecke giefa oss alla Hlute med hønum? Rom. 8.

Til Abrahams kom Drottiñ/ og tueir Einglar med hønum/ þa hañ sat j Dyrum siñar Tialldbwdar/ og sem hañ sa þa/ rañ hañ a mote þeim/ og fiell fram til Jardar/ og sagde/ Herra/ hafe eg funded Nad fyrer þynu Auglite/ þa gack ecke fram hia þynum Þienara/ Gen. 18. Huad myklu framar ber oss skyllda til/ ad vier med stærstu Audmykt og Knefalle/ medtøkum þeñañ Edla Giestiñ/ og gledium oss af Hiarta þar yfer/ ad hañ vill ecke alleinasta ganga jñ til vor vm stundar saker/ helldur og eirniñ giøra Langvist og Veru hia oss/ Þar sem hans Footspor Driwpa af Feite/ Psalm. 65. Og huar hañ Herbergiar/ þar er Lyf og Blessan/ vm Allder og ad Eilyfu/ Psalm. 133. Og þetta er nu sa añar Velgiørningurin/ edur Launin/ sem þeir faa er Jesum elska/ og hans Ord vardveita/ ad øll H. Guddoomsins Þreñing vill bwa/ og giøra Vistarveru hia þeim/ j þra Hiarta.

 Þridie

Þridie Velgiørningurin/sem øllum sønum Jesu Elskendum veitest/er Vnderviſſun og Vppfrædiug Heilags Anda/hier vm hliodar so Textin. Þetta faa lade eg þyrer ydur/æ medann eg var hia ydur. Þad er ad skilia/A medan eg vmgieckst sinelega j Holldenu/hier hia ydur/En hier epter mun eg ecke med soodan Hætte tala vid ydur. Nelldur Huggarin/sem er hin heilage Ande/þan er min Fader mun senda ydur j minu Nafne(seiger Christur) Nan sialfur mun kiena ydur alla Hlute/og mina ydur æ allt þad sem eg sagda ydur.

Þad ber til opt og tydum/þo ad Guds Børn hafe einsett sier/ad minast æ leggia vppa Hiartad/þa edur þa Huggunar Grein/sem j Guds Orde stendur og af Jesu S gnada Munne er wtgeingen/ad hafa hana sier til Trwarstyrkingar/þegar Freistingar og Jnnstegar Motlætingar ad Høndum koma/þa muna þau ecke neitt þar til/og er eins og þau hefde alldrei heyrt þad nie sied/ Enn oss til stærstu Huggunar j soddan Tilfellum/ lofar vor Blessade Endurlausnare Jesus/ad han vilie senda þann gooda Heilaga Anda j Hiørtu allra þeirra sem han Elska/og han skule mina oss æ øll þau Nadar Fyrerheit/ sem han hefur giefed oss/j sinu heilaga Orde. Huad ad er ein yfer mata stoor Huggun fyrer allar Angradar og Sorgbitnar Maneskiur/Þui huad Gud hefur lofad þad endrer han vissilega/og hans Ord kuna alldrei ad bregdast/Luc. 21.

Þar næst og j annan mata/verdur oss hier fyrer Siooner sett/huærnin hætted og vared er Efnum vorum/j þessum Heime/sem er/ad vier lifum hier/sue sem adrar Fararadar Skiepnur/Þui vorer Vitsmuner eru Halfverk/og vorar Spaasagner eru Haalfverk/so sem Postulin seiger/1. Cor. 13. Jaa/ Vier meigū aller med Spamanennum Jeremia/medkiena og seigia/ Ach Domine nescio loqui/ Oho Drottin/ eg duge ecke til ad tala edur predika/þui eg er Ofrungur/ Jerem. 1. Jaa/sannarlega maa þad vm oss seigiast/ad vier sieum Børn/og Ofuurger j Trwarefnum vorum/þar fyrer er oss stoor Þørf og Naudsyn a einum goodum Skoolameystara og Vppfrædara/sem oss kiene Guds Gøtu/og huad vier eigum ad flya og fordast/þuiad af Natturunne til erum vier sialfer Blinder/So vier sium ecke med vorum Augum/æ heyrum ecke med vorum Eyrum/og skilium ecke med vorum Hiørtum/Esa. 6. Allan þennan margfallldan Brest æ Breyskleika/hefur vor allra sætaste Endurlausnare Jesus/fyrer sied/og þui hefur han sent oss af Himnum ofan j sin stad/þan rietta Læremeistaran æ Vppfrædaran/sem Ransakar alla Hlute/ eirnin Diwpleika Guddoms sins/ 1. Cor. 2. Þesse vor Skoolameistare kan ad giøra wr einum audvirdelegum Fiarhirder/ einn Dyrdlegan Spaman/ eins og David/ 1. Sam. 16. Han kan ad giøra wr einum Fatækum Fiskara/godan Predikara/eins æ Postulana/Joh. 20 Og wr einum Ofsooknara Christninar/hætt vpplystan Doctor Heidinna Piooda/eins æ Postulan Paal/ Act. 9. Þar fyrer/Huer han er j þeirre heilogu Kiennemans Stiett/han bidie þennan Læremeistaran/þan goda

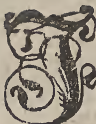
heilaga

heilaga Anda/ad gieþa sier Mælsku og Visku/so hañ meige vera nytur og hæ-
keugur/til ad framflytia Embætte þess nya Testamentesins/2. Cor 3. Og
ad ámiña fyrer Heilsusamlegañ Lærdoom/og straffa þa sem ad moote mæla/
Tit. 1. J sama mata/þeir sem setter eru til ad stiorna z styra Vndergiefnu
Folke j þeirre Veralldlegu Yfervalldsstiettiñe/ bidie þeñañ Læremeistarañ/
vm Vit og Mælþære/so þeir meige skilia huad gott og jllt er/og giøra synum
Vndersaatum Riettinde og Doom/epter þui sem Salomon bidur/ 1. Kong.
Book. 3. Þeir sem j Husstiornarstiettiñe lifa/ bidie þeir og eirniñ þeñann
Læremeistarañ ad liena sier Mæl og Vit/ so þeir giete gooda Forstødu veitt
synu Huse/1. Tim. 3. Og Vppaled syn Børn j Aga og Vmvøndun til Dro-
ttins/Eph. 6. Ja/ J einu Orde ad seigia/ Eirn og sierhuør/ huørrar helldst
Stiettar edur Embættis/ sem hañ er/ edur verda kañ/ sa bidie og akalle aþ
Hiarta þeñañ Læremeistarañ/ad hñ vilie gieþa sier bæde Mælsku og Vit/Vit
til þess ad giera þeckt Gud rietelega/Eñ Muñiñ og Mælþære/til ad prysa hñ
og lofa fyrer øll syn Verk og Velgiørninga/sem hañ veiter oss Daglega Dags
og þetta eru þeir tueir Vænger/ med huørium vier kuñum vpp ad fliuga til
Himenrijns/Þui þad er þad Eilyfa Lyf/Ad þeir þeckie þig sañañ Gud/ z þañ
þu sender/Jesum Christum/seiger hiñ heilage Joh. 17.

Fiorda Gagn edur Nytseme/ sem þeir haa og ødlast/ er Jesum elska/ hans
Ord stunda og yfer Heiløgum Anda bwa/er Fridur og Rooseme Samuiskuñ-
ar/ Hier vm talar Herrañ Christur suo/j þessum vorum Texta. Miñ Fr-
id læt eg hia ydur/Miñ Frid gieß eg ydur/ eige so sem Heimuriñ gieß-
ur/ þa gieß eg ydur. J huørium Ordum vor særaste Endurlausnare
Jesus Christus giører eirn miøg merkelegañ Greinarmun/a millum Veralld-
ariñar Fridar/z þess Fridar sem hñ sialfur hefur veitegad synum Truelyndum
Børnum/fyrer syna Burtfør til Fødursins/ Og þetta er nu sa Fridurin/ vm
huørn Postuliñ Paall talar/j Pistlenum til Philippenses 4. Og kallar þad
Frid Guds/sem hære sie øllum Mañlegum Skilninge/Huør sem nu þeñañ Fr-
idiñ hefur/hañ þarf ecke hræddur ad vera fyrer Diøflenum/þui Christur he-
fur hans Ryke nidurbroted/1. Joh. 3. Huør þeñañ Fridiñ hefur/ hañ þarf
ecke ad ottast fyrer Daudanum/þui Christur hefur hans Magt j burttekid/
Hebre. 2. Huør þeñañ Fridiñ hefur/ hñ þarf ecke ad kuyda fyrer Helvijte/
þui Christur er ordiñ þui ad eitrad Pestilentiu og Plagu/ Ose. 13. Nu sa
Himneske Fridarherra/vor Drottiñ Jesus Christus/giefe oss þessa syns Frid-
ar eilyflega niotande ad verda/og j þeim sama Fride burt hiedañ ad sofna/
vel og sælega/ þa vor stund er oss ad Hendum komiñ/ Giad oss veite Gud
Fader af sine Naad/ fyrer Forþienustu og Medalgaungu syns kiæra Sonar
Jesu Christi/Huørium med Fødurnum og Heilögum Anda/sie Lof og Dyrd/
Heidur og Vegsemd/nu hiedañ j fra/og ad eilyfu/Amen.

A Añañ Dag Hvitasuñu.

Evangelium/ Johañ. 3. Cap.

Esus sagde til Nicodemum/ So elskade Gud Heimiñ/ ad hañ gaf vt siñ Eingietiñ Son/ til þess/ ad aller þeir sem a hañ trwa/ fyrerfarest ecke/ helldur ad þeir hefe eilijft Lijf. Þui eige sende Gud Son siñ j Heimiñ ad hñ fyrerdæmde Heimiñ/ helldur ad Heimuriñ frelsest f hñ. Huor hañ trwer fyrerdæmest eige. Eñ huor hñ trwer eige hañ er nu þegar dæmdur/ þui hañ trwer ecke a Nafn Eingietins Guds Sonar. Eñ þesse er Doomuriñ/ ad Lioosed kom j Heimiñ/ og Meñerner elskudu meir Myrkred eñ Lioosed/ þuiad þeirra Verk voru vond. Huor sem jlla giorer/ hañ hatar Lioosed/ hañ kiemur og eige til Lioosins/ ad eige strafest hans Verk. Eñ huor sem Sañleikañ giorer/ hañ kiemur til Lioosins/ so hans Giorder verde kuñar/ þui þær eru j Gude giordar.

Exordium.

Añare Book Konganña/ 3. Cap. Lesum vier/ Ad þegar þeir þrijr Kongar/ sem var Konguriñ af Jsrael/ Konguriñ af Juda/ og Konguriñ af Edom/ høfdu teked sig saman/ med allre siñe Stryds magt til ad Heria vppa Moabitaña Kong/ fyrer þa Søk/ ad hañ hafde gifed sig fra Jsrael/ z ecke viliad gialldа þañ þañ Skatt/ sem hñ var þeim vm skylldugur. Og sem þesser þryr Kongar høfdu Beilegrad og hardlega vmkringt/ adur sagdañ Moabitaña Kong/ þa stendur þar skrifad/ ad hañ hafe orded so skielfdur og Angradur j synu Hiarta/ Ad hañ hafe teked siñ Frumgietiñ Son/ sem Kongur atte ad verda j hans stad/ og slatrad hønum vppa Muurnum/ til Breñe offurs j Augsyn Jsraels/ meinande sig þar med/ ad giera blydkad sina Afgude/ so þeir frelsudu sig fra Faare þui og Skada/ sem hañ var j komiñ/ Eñ sem Jsraels Børn sau huad Moabitaña Kongur giørde synum Syne/ þa gramdest þeim þad so miøg/ ad þeir viku j burtu/ Heim aptur j sitt Land/ þui þeir meintu (epter þui sem Lutherus þad vtleggur) ad Gud mnde meiga straffa sig/ fyrer soddañ hrædelegt Ødaaverk. Mun vil eg spyria/ Mun sa nockur vera/ sem þetta heyrer eda les/ ad hañ skule ecke forundra sig þar vppa/ ad nockur Fader skyllde Høndla so grimlega vid sitt eiged Barn/ ad taka þad sialfur af Lyfe/ þui þad synest ad vera moot allre

Fodurlegre

Fødurlegre Elsku? Sañarlega/ þar munu fæer eda øngver fiñast/ sem ecke latta sier soddañ Vidhøndlan/ vid sijna Barnkind til Hiarta ganga. Eñ huad myklu framar/ ættum vier þa ad furda oss/ og forundra/ yfer þeirre stooru og Omrædelegu Elsku Guds Fødurs/ þar hañ hlyfde ecke sijnum Eingietnum/ Elskulegum Hiartans Syne/ helldur gaf hñ wt fyrer oss/ so sem til añars Offurs/ þa vier vorum eñ nu hans Ovinter/ vppa þad/ ad sa stoore Skadur/ sem er Heimur þesse/ huør af Diøflenum var hardlega vndertrokadur/ þiadur og þuingadur/ skyllde frelsast og fryast fra hans Vallde/ og Vondsku. Huar wt af vier kuñum audvelldlega ad rada/ og skilia/ huad mykels verdt ad Mañkyned sie/ og hafe vered j Auglite lifanda Guds/ þar hañ kostade so myked vppa þess Endurlausn/ Huad oss og eirnin/ verdur fyrer Siooner sett/ j þessu heiløgu Evangelio/ Huørt vier vilium ad þessu siñe/ stuttlega og einfalldlega yfervega/ j tueimur Smægreinum.

Hin fyrre skal vera vm þa stooru og Omrædelegu Elsku Guds til Mañkynsins.

Añur vm þad/ Huørier hellst þeir sieu/ sem Hluttakande verda Guds Elsku/ og hans sæta Sonar Jesu Christi Forþienustu.

Sa Himneske Faderiñ/ sem oss hefur so Hiartanlega elskad/ ad hañ gaf wt siñ Eingietiñ Son/ Mañkynenu til Endurlausnar/ Hañ virdest nu ad senda oss siñ gooda heilaga Anda/ So vier mættum þetta yfervega/ hñs Dyrdar fullara fne til Æru og Vegsemdar/ eñ sierhuørium af oss til Sælargagns og Gooda/ Amen.

Fyrre Greiniñ

SO sem þad/ Ad þad fyrsta Fyrerheit/ þess Gamla Testamentesins/ vm Kyñunar Sæde/ sem sundur mætte ad mola Høggormsins Høfud/ var hid hellista og stærsta Fyrerheit/ sem hlioode vppa Drottiñ vorn Jesum Christum. So er og so þetta heilaga Evangelium/ þad allra Dyrmætasta og Ypparlegasta a medal þeirra Gudspialla/ sem j Christneñe kiend og predikud verda Aared vm kring/ Huørs vegna ad Lærefaderiñ Lutherus kallar þad Kiarna edur Merg allrar heilagrar Ritningar/ edur þa miñe Bibliu. Eñ so ad þetta Gullvæga Evangelium mætte verda oss þess Minnistædara og skilianlegra/ þa vilium vier yfervega þessa fim epterfylgiande smæ Puncta. Fyrst/ huør sa sie/ sem Heimiñ hafe elskad. Þar næst/ Huad hønum hafe komed til þessarar Elsku/ J þridia mata/ huad þad sie sem hañ elskar j Heimenum/ J fiorda lage/ huad myked og heitt hañ hafe elskad/ Og j fimta og sijdasta mata/ til huørn edur vppa huad hañ hafe elskad.

So myked sem hui fyrsta vidvijkur/ þa vottar Textiñ vor/ ad sa sem hier Elskar/ þad sie sialfur Eilijfur sañur og Odaudlegur Gud/ Fader vors Herra Jesu Christi/ eirn Drottiñ og Herra yfer Himne og Jördu/ yfer Lyfe og Dauda/ sa sem lagt hefur þañ fyrsta Stein eda Grundvøll til vorrar Sæluhialp-

 ar/ ept

ar/epter þui sem hañ seiger sialfur hia Spamañ enum Hoseam/13. Þinn Hial- lp Jsrael/er alleinasta hia mier. Jaa/Þetta er sa eilijfe sterke Gud/Lifande Gud/epter huørs Naad z Vinskap/ad allar Skiepnur a Jørdune ættu ad stun- da og keppast/ef þær Vit a hefdu. Vier siaum huørniñ þad geingur til/ hier j þessum Heime/ad nær eirn edur añar kiemst j Gunst/og Vinættu/hia ein- um Ypparlegum Herra/Hialpe ost Gud/ Huad mykelega stærer sü Mañeskia sig af þui/ad hun er j Naad og Vinfeinge vid siñ Yfermañ? Eñ soddañ Stor- herra Gunst og Vinatta er skamvin/ og forgeingur skindelega eins og Boola a Vatne/ þa so vill til.

Dæme hier uppa høfum vier a einum Ypparlegum Strijdshøfdingia/ ad Nafne Bellisarius/Huør ed bæde leinge og vel/hafde þient Justiniano Key- sara/og þuilijka Gunst hia hønum ødlast/Ad Keysariñ liet slaa hønum til Æ- ru eina Gullmynt/med Keysarans Mind a añare Sijduñe/eñ Bellisary a añ- are/og med þessare Yfirskrift Bellisarius Romanorum Decus, Þad er/ Bellisarius er hin stærsta Prijde þess Romversku Rijkis. Eñ skømmu þar epter þiell so til/ad same Strijdsherra Bellisarius vor forlogiñ vid Keysarañ/ suo hañ fiell j hans Ogunst/z liet stinga wr hønum bæde Augun/so hañ vard ad bidia um Braud/og lata setia upp eina Tøblu hia Veigenum sem Almeñing- ur um reyste/uppa huørla skrifud voru þesse Ord/ Viator da obulum Bel- lisario, qvem virtus evexit, Invidia excœcavit. Þad er/ þu sem hier fram hia Reiser/giefdu Bellisario eirn Skilding/huørn Mañdygdiñ upphaf- de eñ Afundiñ Blindañ giørde. Vier siaum og suo huørniñ þui er varid og hættad fyrer soddañ mykelshattar Herrum/Kongum og Potentatum/sem er ad þeir hlioota opt og tijdum/ med stærstu Hiartasorg og Angre/ ad sia þar uppa/ad þeirra Drottningar/Børn z Villdismeñ deya j burtu/eñ gieta þo hui- gerke hialpad sier nie þeim/og þegar Meñ meina/ad þeir sieu j siñe allra stær- stu Magt og Herleghheitum/þa er þeim skindelega j burt kipt/so þeirra Raad og Regiering duger þa ecke meir/Eñ vor Gud og Herra sem a Himnum byr/ hañ er soddañ eirn Gud/sem kañ ad giøra allt huad hañ vill/sem David vott- ar/Psalm. 115. Og j Psalmenum 33. seiger hañ/ So sem þu talar Drottiñ/ so skiedur þ/og so sem þu befalar so stendur þad. J einu Orde ad seigia/ þa sem Gud Elskar/kañ eingiñ Hlutur ad skada/Og þar huert a moote/huør- ium hellst sem hañ er Reidur/þeim kañ eingiñ Skiepna ad hlijfa/þui þo hefur ecke ad eins Magt til ad straffa hier Tijmanlega/helldur og so Sælu og Lijf- kasa j Helvijte nidur ad kasta eilijflega/Þar fyrer er eingiñ Hlutur hrædelegr- re/eingiñ skadlegre eñ sa/nær Gud er Mañeskiuñe reidur. Hier um talar so hiñ heilage David/Psam. 139. Huørt (seiger hañ) skal eg fara Drottiñ fyrer þij- num Anda? eda huørt skal eg flyia fyrer þijnu Augliti? Fare eg upp j Himen- iñ/þa ertu þar/Byggle eg mier Rwm j Helvijte/sia/þa ertu eiñiñ þar. Tæke eg Vænge Morgunrodans/og være vid þad ytsta Siafarhaf/þa munde þar

þeim

heim stad/ þyn Hønd leida mig. Jaa/ þeir sem Gud hafa sier Leidañ/ þeir hafa
aller Skiepnur sier æ mote/ so sem er Einglana/ Diøflana/ Himen ⁊ Jørd/ ⁊ allt
huad þar jñe er/ so sem þar stendur j Spekinar Bookar/ 5. Cap. Þar fyrer
er eckert betra/ eckert Naudsynlegra/ eda oss Mønnunum Þarflegra/ eñ ad vera
j Vinaattu vid lifanda Gud. Hier vid kañadest sa frome Assaph/ og þess veg-
na syngur hañ so/ Psalm. 73. Þegar jeg hef þig Drottiñ/ þa hirde eg huørke
vm Himen nie Jørd/ og þo Lyf og Saal vanmegnest/ þa ertu þo Gud alla tyj-
ma mitt Hiartans traust/ og mitt Hlutskipte. Stunde nu þar fyrer huør og ei-
nn/ og Kappkoste af øllum Saalar og Lyfs Kroptum/ ad meiga vera j Vin-
aattu vid Lifanda Gud/ ⁊ briota ecke af sier hñs Nad/ þui hun er dyrmætare
eñ Himen og Jørd/ kostulegre eñ Gull og Edalsteinar/ og aller Jardnesker
Hluter.

Þad añad sem oss er hier athugande/ er/ Huad Gude hafe komed til þessarar
siñar Elsku/ sem er eckert añad/ eñ hans Ovmrædelega Nad/ Myskun og Gi-
æska/ Hier vm talar Salomon so/ Spek. B. 11. Þu elskar allt þad sem til er/
og ei hatar þu neitt af þui sem þu hefur giørt/ þui þu hefur sañlega þad ecke
neitt giørt þad þu hefur Hatur til. So er þa eingiñ øñur Ordsøk til vorr-
ar Saaluhialpar/ vtan alleinasta Elska Guds Fødurs/ eñ ecke vor eigiñ Good-
verk/ Forþienusta eda Verdugleike/ epter þui sem vier syngium j Psalmunum
vorum. Eilyfañ Gud aumgrade þa/ Eymdiñ myn mørg vr maata/ hañ miñtest
syna Myskun æ/ mier villde hialpa laata. Item/ Mællte vid kiæra Soniñ siñ
sie eg maal Nad ad giefa/ far þu til mæte Sonuriñ miñ/ Mañkyne aumu ad
hlyfa.

Nu villium vier eñ frammveigis skoda og yfer vega þad þridia/ huad þad sie
sem Gud hefur elskad/ Sem er Heimuriñ/ Eñ huad er Heimuriñ? Þad eru all-
er Meñ j Heimenum/ bæde Gydingar/ og Heidingiar/ Iller ⁊ gooder/ jafn vel
þeir allra verstu Skalkar/ huørsu Ogudleger og Hreckvyser sem þeir hafa ver-
ed/ Þui Verølld þesse/ edur meste Partur Heimsins/ er ecke añad eñ Samsull/
og samañsafn vondra Bova/ Straka og Skielmera/ sem huørke ottast Gud
nie Meñ/ helldur lasta Drottins Nafn/ Foracta hans Ord/ og leika sier ad all-
skonar Skømmum og Glæpū/ so sem Lærefaderiñ Lutherus seiger j siñe Post-
illu/ Item seiger Johañes j syns fyrra Pistels/ 5. Cap. Ad allur Heimuriñ
ligge j þui vonda/ Þad er/ Ad hañ sie hladiñ allskonar Syndum og Løstum
sem nefnast kuña/ og Postuliñ Paall j Pistlenum til Rom. 3. talar so og seiger
Aller samañ er þeir Synduger/ og hafa Skort æ þeirre Hrosan/ sem þeir ei-
ga fyrer Gude ad hafa/ aller eru þeir fravikner/ ⁊ aller Onyter ordner/ ⁊ eing-
iñ er sa sem gott giører/ og eige eirn/ Jaa/ Heimur þesse hafde ad sønu þad vel
forskulldad/ ad Gud hefde burtskufad hønum eilyflega fra synu Auglite/ og
til Helvytis nidursteipt/ Eñ Drottiñ giørde þad þo ecke/ helldur elskade hann
hañ/ so sem þetta Heilaga Evangelium vottar.

Yfer þessare Guds Furdanlegre ⁊ Ovmrædelegre Elsku til Mañkynsins/

forundrade

forundrar sig Moyses Guds Madur/so seigiande/Deut. Book. 33. Huad kiemur til/ad hañ (þad er Drottiñ) Elskar so Folked? So sem villde hañ so sagt hafa. Huør er Ordsøk til þess/ ad þu Gud Drottiñ og Herra Himens og Jardar/ skyllder kuña ad elska Mañeskiuna/sem þo er ecke añad eñ Dupt og Aska? Og stygger þig syþilldlega med synum Syndum og Illgiørdum. Þad er Mannlegt vort/ad lykur sæke lykañ Heim/ eda huør elske sier lykt. Nu þo so sie/ad eirn eda añar elske þañ Hlut/sem er Dyrmætur og mykels verdur/edur þo vier elskum vora Forelldra/Astvine og Nauunga/ sem oss er bæde Glede Gagn og Adstod ad/og oss hafa margt og myked til Gooda giørt/ Huør vill þad til Ords taka/ eda sig þar vppa furda láta? Talar eck sialfur Christur so hier vm hia Matth. 5. Huørt Verdkaup hafe þier fyrer þad/þo þier elskid þa er ydur elska? Giøra ecke þad sama Tollheimtumeñ? Eñ ad Elska sijna Ovine/og giøra þeim til gooda/ þad maa heita faheyrdur Hlutur. Suo er þad þa ein yfermáta stoor og mykel Elska/sem Gud hefur haft til Mañkynsins/sem þo hafde hrædelega Syndgad a moote hønum/og styggt hañ med sijnum Misgiørdum/so sem ádur er sagt.

Hier af høfum vier oss þad til Lærdooms ad taka. Fyrst huad stoor og mykell ad sie Mismunur a mille Guds Oumrædelegrar Elsku/sem hañ hefur til vor/og þeirrar Elsku sem vier høfum huør til añars jnnbyrdis. Vorre Elsku er so vared og hattad/ad vier Elskum giarnañ og virdum mykels vora Jafningia/so ad eirn sa sem Rykur er/hañ elskar añañ sier Jafnrykañ/ hefur Brædralag og Vmgeingne vid hañ/Eñ þañ Fatæka og Vølada virder hñ einskis/ vill huørke heyra hañ nie sia. Eñ ødruvijs er vared og hattad Guds Elsku og Hiartalage til vor/ Hañ er sa hiñ allra hædste/ og elskar samt þad auduirdelegasta/sem er Mañkyned/ huørt ad er ecke utañ Dupt og Aska/ Hañ er sa allra Heilagaste/eñ elskar þo oss/ sem jnndrecktum Ranglæted eins og añ ad Varn/ Jaa/Hañ er sa allra Vijsaste/ samt snyr hañ sier til vor/ sem erum næsta miøg Fáraader og aumer/Þar fyrer hroopar H. David vpp/j Psalm/113. seigiande/Æ/Huør er so sem vor Gud/huør ed sig hefur so hátt sett/og lytur a þad hid Audvirdelega/a Himnum og a Jørdu?

J heilagre Ritningu verdur hroosad allvijda Elsku Mañaña/ suo sem er Elsku Forelldraña til Barnaña/og Ecktamañaña til sijña Eigenkueña/Eñ huad er Mañaña Elska ad reikna j moote Guds Elsku? Þui hun er yferflioothanleg/og Ogrijpanleg/Gud er hærre eñ Himeniñ/ Diupare eñ Afgruñ Siafarins/leingre eñ Austred er fra Vestrenu/ Breidare eñ Jørdiñ/Þar fyrer Oskar S. Paall/Þa j Ephesø Borg/ad þeir meige faa ad vita og skilia/huør ad sie Vydd og Leingd/Dypt og Hæd/Elskuñar Christi/Eph. 3. Jaa/Hærre (seige eg) er Elskañ Guds/til vor aumra Jardarmadka/eñ Himeniñ er/ þui hañ hefur sendt siñ Hiartans Son/af þeim hædsta Trone Himensins/ hingad a Jørdena til vor/ad giøra oss Syndarana Saaluhalpna. Dypre er hun eñ Afgruñ Siafarins/þui hañ hefur frelsad oss vr þui nedsta Helvijte. Breidare er hun eñ

Jørdin̄/þui hun tekur wt yfer alla Veralldar kringluna. Leingre er hun eñ
Austred fra Vestrenu/Þui hans Naad næer so læangt sem Himenin̄ er/og hans
Sañleike so vijdt wt sem Skyeñ ganga/J einu Orde ad seigia/Elskañ Guds er
so stoor og mykel/ ad hana kañ huørke Eingla nie Maña Tunga noogleiga wt
ad skyra.

Þar næst lærum vier hier/af Elsku Guds til vor/ad elska vora Ovine/fyr
ergiefa þeim þeirra Misgiørder/og vnna þeim og Arna allz goods/Þui þad
er Vilie Guds/so leinge sem vier lifum j þessum Heime/ ad vier biwum til sa-
mans j Eindrægne og jñbyrdis Kiærleika/huør vid añañ/ Eñ ecke epter Sid-
venu þess gamla Adams/Endurgiølldum jllt med jllu/Skamarleg Ord fyrer
Skamaryrde/Helldur giørum þeim gott sem oss Offsækia.

Dæme hier vppa/høfum vier a Joseph/Huør ed var Hoogvær vid syna Jll-
skufullu og Otrwu Brædur. David hefde vel kuñad ad Endurgiallda Saul/
Jllt med jllu/hefde hañ so vlliad giøra/Eñ hañ sneidde sig hia hønum/og vi-
llde ecke giøra hønum neitt Mein/1. Sam. 24. Eins lyka þa Simei Bølva-
de David/kastade Steinum epter hønum/og kallade hañ Bloodhund/þa bañat-
de hañ ad hefna þess a hønum/ 2. Sam. 16. Og huør kañ wt ad skyra þa
myklu Þolenmæde/Giæskuryke og Laanglundargied vors Blessada Herra/ og
Endurlausnara Jesu Christi/ vm huørn Petur Postule vottar/ 1. Pist. 2.
Ad hañ hafe ecke Formællt j giegn/þa hønum var formællt/eige helldur Ogn-
ad þa hañ leid. Soddañ Vmburdarlinde/ Elsku og Kiærleika til Naungans
hrosar hiñ heilage David/ j Psalm. 133. seigiande/ Sia huad gott og æske-
legt þad er/ ad Brædurner bwa huør vid añañ samþyckelega. Item/seiger
Herrañ Christur sialfur/ hia Matth. 5. Ad sæler sieu Hoogværer/ þui þeir
mune Jardrykeđ erfa.

Þad fiorda sem vier eigum ad hugleida/vm Elsku Guds til Mañkynsins/
er/huad myked og heitt hañ hafe þad Elskad/sem er/ Ad hañ gaf wt siñ
Eingietiñ Son. Ecke stendur hier/ad Gud hafe giefed Heimenum Gull
eda Sylfur/Ecke eiñ Eingel/ Kongaryke edur Keysaradæme/ Helldur þañ
allra stærsta/Dyrmætasta og besta Fiesiood sem til er/a Hímne og a Jørdu/
sem er Soniñ siñ. Huad kuñe Gud ædra eda Ypparlegra/ huad Dyrmætara
eda oss Mønnunum Gagnsamlegra ad giefa/ eñ þeñañ Edla Skeinkiñ? Ja/
þo hañ hefde giefed oss alla Verralldarkringluna/ þa være þad allz eckert ad
reikna hia þessu. Þad er gamallt Mælltæke/ ad Børniñ kome fra Hiartanu
og gange aptur til Hiartans/Huad og eirniñ oss audsyner og Bevijsar/su Breñ-
ande Elska/sem Forelldrarner hafa til Barnaña. Þegar Forfaderiñ Ja-
cob sa Kyrtel syns Sonar Josephs Alblooduga/og vissi ecke añad/ eñ hañ
munde sunduriltiñ vera/af Oarga Dyrum/þa griet hñ/og bar sig sæargræte-
lega/Reif syn Klæde/og færde sig j Seck/ og þo hans Syner og Dætur villde
Hugga hañ/þa stodade þad ecke/helldur suarade þeim og sagde/Eg mun fara
med Harme ofañ j Grøfena til myns Sonar/Gen. 37. Sama lesum vier z

 so vm

so vm David/ þa hañ friette Afgang syns Sonar Absalons/ sem hønum hafde þo vered Ohlydiñ/ Sett sig vpp a moote hønum/ og wtreked af Kongsrykenu/ ad hañ hafe bored sig jlla/ græted hañ og sagt/ Auoy miñ Son Absalon/ Absalon miñ Son/ Gud giæfe ad eg mætte deya fyrer þig miñ Son Absalon/ miñ Son/ 2. Sam. 18.

Nu fyrst vier Meñerner høfum þuilyka Elsku og Hiartalag til vorra Barna/ Huad Þusundsiñuum myklu heitare Elsku/ mun þa sa Himneske Faderiñ mætt hafa til syns Sonar? Jæ/ til syns Eingietens Sonar/ Vm huern hann hafde ædur so vitnad og sagt. Þesse er miñ Elsklegur Sonur/ j huerium mier er vel þocknast/ Matth. 3. Þad hefde ad søñu verid myked Elskumerke Lifs anda Guds til vor aumra og Syndugra Maña/ þo hañ hefde sendt ad eins siñ Eingietiñ Hiartans Son/ hingad j þeñañ Heim/ til ad vmgangast med oss/ og giøra oss til gooda/ so sem og skiede/ Eñ samt hefde þ ecke þienad noog til vorrar Endurlausnar/ Þar fyrer liet sa Himneske Faderiñ þad ecke helldur til vanta/ sem oss skyllde þar til þiena/ Þui hañ gaf oss ecke ad eins þeñañ blessada Soniñ siñ til Eignar/ helldur gaf hañ/ hañ þar a ofañ wt j Daudañ fyrer oss/ Jæ/ j hañ Forsmænarlegasta Krossens Dauda. Skodum til/ og athugum þetta eñ betur/ Elskuleg Guds Børn/ Huad virdest ydur? Ef ad eirn Stoorherra og Potentat/ ætte eirn Ovin/ sem hefde ecke ad eins suiked hañ skiemelega/ j eirn edur añañ mæta/ helldur hefde þar ad auke/ Rænt og stoled fra hønum hans Gotze/ og sa same Jllrædismadur være tekiñ og Afhendtur Bødlenum til ad Aflyfast/ og standa siñ Riet fyrer syna Breitne/ Og sem hann være so komiñ/ þa kiæme hans Herra/ sem hañ hefde Misgiørt vid/ og aumkade sig yfer hañ/ og villde giefa hønum Lyf og Landsvist aptur/ eñ þar være þo eingiñ añar Vegur edur Ræd til/ ad hañ kyñe Lyfe ad hallda/ eñ med þui moote/ ad hañ giæfe j stadiñ þess jlla Skælks siñ eigiñ Son/ og liete Straffa hañ og Lyflæta/ fyrer synum Augum. Jeg spyr/ Mun nockur Fader hafa þuilykt Hiarta j sier/ ad hañ giete þad giørt? O/ Læengt fiærre/ þad er ecke møgulegt/ ad nockur kuñe ad koma sier þar til. Huad myklu furdanlegra er þad þa/ ad sa eilyfe Odaudlege Gud/ skyllde giefa siñ Eingietiñ Hiartans Son j Daudañ fyrer oss/ þa vier vorum eñ nu hans Oviner? Jæ/ Hañ sier þar vppa/ ad hañ hænger a Krossenum/ so sem añar Madkur/ a mille tueggia Ræningia/ og Odædamaña. Hañ sier hañ þar og so Alblooduguñ og med Gøddum giegnum grafiñ/ a Høndum og Footum/ Hañ heyrer hans Sæargrætelegu Kløgun/ Hroop og Kall/ seigiande/ Abba miñ Fader/ ef þad er møgulegt/ þa tak þeñañ Kaleik fra mier/ Jtem/ Miñ Gud/ Miñ Gud/ Huar fyrer hefur þu yfergiefed mig? Eñ vid allt þetta þeiger hañ/ og lætur so sem hañ heyre huørke nie siæe. O Herra Gud kome til/ Huør hefur nockurn Tyma heyrt þuilykt? O/ Huilyk Dypt Audæfaña/ bæde Spekiñar og Guds Visku/ Huørsu Oransakanleger eru hans Doomar/ og huørsu Ofiñande eru hans Veiger? Huør hefur þeckt Sinne Drottins? Eda huør hefur hans Rædgiafe vered?

Rom.

Rom. 11. Jaa/þetta eru nu þau riettu Viscera Misericordiæ/Myskunr Ydur
Guds vors/j huørium hañ vitiade vor/vpprunin af Hædum/Luc. 1. Þar fyr-
ter seiger hañ so sialfur hia Esa. 49. Kañ nockud Moodurin ad gleyma
sijnu Barne/so hun siaae ecke aumur a Syne sijns Kuidar/Eg þo ad hun for-
gleyme þui/þa vil eg þo ecke forgleyma þier/siaa þu// j mijnum Hondum hef
eg teiknad þig. Og eñ aptur seiger hañ/hia Oseam Spamañe/ 11. Capi Huad
skal eg giøra af þier Ephraim? Skal eg vernda þig Jsrael? Skal ecke med
riettu giøra eina Adama af þier? Og utleika þig/sem Zeboim? Eñ mitt Hi-
arta er ødruvijse siñad/mijn Myskunseme er so møg breñheit/ad eg vil ecke gi-
øra epter miñe Grimdar Reide/þui eg er Gud/eñ ecke Madur/og er sa Heila-
ge a medal þijn/Jtem/hia Jeremiam/31. Er Ephraim ei miñ dyrmætur Son-
ur/og mitt elskulegt Barn? Þuiad eg miñest eñ nu vel a þad/ huad eg sagda
til hans/ þar fyrer sundurbrotnar mitt Hiarta til hans/ suo eg hlyt hønum
Myskunsamur ad vera.

Hier af høfum vier oss þad til Lærdooms og Amiñingar ad taka/Ad med þui ad Gud vor Drottiñ og Herra/hefur so heitt elskad oss ad fyrra bragde/ad hañ hefur giefed oss siñ Eingietiñ Hiartans Son/þa lætum oss elska hann aptur a moot/ af øllum Lykamans og Sælareñar Kroptum/ epter þui sem hiñ heilage Johañes Amiñer oss/1. Pist. 4. Cap. Voru Hiartalage er so varted og hattad/ad þa nockur giører oss eitthuad mykelega til gooda/ þa kuñum vier ecke añad eñ ad elska þañ hiñ sama aptur a moote. Huad mykla framar skylldum vier þa elska lifande Gud/fyrer Sending og Giøf sijns Elskulega Sonar/ seigiande med hinum heilaga David/ af Psalmenum 116. Huad skal eg Endurgiallda Drottne/f alla hans Velgiørninga sem hañ veiter mier?

Þar næst høfum vier oss hier wt af ad taka/eina Hiartnæma Huggun/sem er þesse/Ad med þui ad Gud hefur elskad oss/ og virdt oss so mykels/ ad hann hefur giefed oss siñ Eingietiñ Hiartans Son til Eignar/þa meigum vier vera fullvisser þar uppa/ad hañ hefur giefed oss med hønum/allt þad sem oss er Naudsynlegt/og vier vid þurfum til Sælar og Lyfs Vpphellldis/ epter þui sem David seiger/Psalm. 34. Þeir Ryku munu vidþurfa/ og Hungur lyda/ Enn þeir sem leita Drottins munu ønguañ Skort hafa a nockru goodu/Jtem/seiger hañ/ Psal. 37. Eg var vngur/og er nu gamall ordiñ/ og ei hefe eg eñ sied hiñ Riettferduga verda yfergiefiñ/nie hans Sæde ganga epter Braude.

Vier høfum oss og so hier Huggun ad taka/a mote øllum vorum Sælar og Lyfs Ovinum/so sem ad eru Synd/Dauda/Diøfle og Helvijte/ad þeir kuñna oss nu ecke framar Skada ad giøra/epter þui sem Postuliñ seiger til Romanos/8. Er Gud med oss/huør kañ þa ad vera a moote oss/huør ed ecke hlijfde sijnum Eingietnum Syne/helldur gaf hañ wt fyrer oss alla/Huørniñ skyllde hañ ecke giefa oss alla Hlute med hønum? Huør vill aklaga Guds wtvalda? Gud er hier sem Riettlæter/ Huør er hañ sem Fordæmer? Christur er hier sem daaed hefur/Jaa/mykla framar sa sem upp aptur er vakiñ/ huør ad er til Guds

Nægre

Fagre Handar og bidur fyrer oss. Huør vill oss skilia vid Guds Elsku? Hörmung edur Motlæte? Ofsokn edur Hungur/ Klædleyse edur Hæske edur Sverd? So sem skrifad er/ fyrer þig verdum vier deydder alla Daga/ og erum Reiknader sem Sauder til Dráps ættlader/ En j øllu þessu berum vier langt af/ vegna hans er oss elskade/ þui eg em full øruggur/ ad huørke Daude nie Lijf/ Huørke Eingell nie Høfdingia stietter eda Magt/ Huørke hid nælæga eda Okomna/ eige Hæd eda Dypt/ nie nockur ønnur Skiepna/ fær oss skiled fra Guds Kiærleika/ Huør ad er j Drottne vorum Jesu Christo/ Rom. 8.

Þad fimta og sijdasta sem vier skulum athuga/ ut af þessu fyrra Greinarkornenu/ er til huørs eda uppa huad/ ad Gud hafe sendt og gefed Heimenum sinn Son/ sem er til þess/ Ad aller þeir sem a hann trwa/ skylldu ecke fyrerfarast/ helldur hafa þad Eilijfa Lijf. Þetta hid sama Itrekar Herrann Christur j þessum Ordum/ þar hann frāmreigis so talar/ og seiger. ÞVI eige sende Gud Son sinn j Heimenn/ ad hann fyrerdæmde Heimenn/ helldur ad Heimurinn frelsest fyrer hann. Giæum til og gaumgiæfum/ huad myked ad þetta Ordkorned/ GAF/ hafd inne bindur j sier/ sem er/ Ad þad syner oss/ og fyrer Siooner setur/ ad Gud hafe gefed oss aptur j synum Syne/ og fyrer hann/ allt þad sem vier mistum j Falle vorra Forelldra/ Adams og Evu/ þui þa sa Himneske Faderinn sa/ ad vier vorum af vikner/ fra hinn rietta Vege/ þa gaf hann oss sinn Eingietinn Hiartans Son/ ad hann skyllde vera vor Vegur/ epter þui sem hann seiger sialfur hia Joh. 14. Jeg er Vegurinn. Þegar Gud sa/ ad vier vorum suikner/ og af Diøfulsins Lyge Tungu yfertalader/ þa gaf hann oss hann/ ad hann skyllde vera vor Sannleikur/ þui suo seiger hann j sama stad/ Jeg er Sannleikurinn. Þa hann sa ad vier Ræfudum j Myrkre/ og Daudans Skugga/ þa gaf hann oss hann/ ad hann skyllde vera vort Lioos og Leidarvijser/ epter þui sem hann seiger hia Joh. 8. Jeg er Lioos Heimsins/ Huør hann fylger mier epter/ skal ecke ganga j Myrkrinum.

Þegar vier vorum j stærsta Hæska og Fære stadder/ og faller j Klær og Kuerkar þess Helvijska Ulfs Diøfulsins/ þa gaf hann oss hann/ so sem einn truan Hirder/ epter þui sem hann seiger hia Joh. 10. Jeg er goodur Hirder. Þegar hann sa huørsu fáráder og aumer vier vorum ordner/ þa gaf hann oss hann til þess/ ad hann skyllde vera vor Doctor og Læremeistare/ suo sem þar stendur hia Spamannenum Joel/ 2. Cap. Þier Zions Børn/ gledied ydur og fagned/ j Drottne ydrum Gude/ huør ydur hefur gefed einn Kiennefødur til Riettlætis. J einu Orde ad seigia/ þa vier høfdum aller eted af þui bannada Trie/ oss til Dauda/ Gen. 3. Og vorum utrekner fra Lijfsins Trie/ sia/ þa gaf Gud oss sinn Eingietinn Hiartans Son/ og j hønum þad Eilijfa Lifed aptur/ þui hann seiger hia Johannem/ 14. Jeg er Lifed. Item/ hia sama Guds spiallamanne/ 6. Cap. Eg er þad Lifanda Braud/ sem af Himnum er ofann komid/ huør sem af þessu Braude etur/ hann mun lifa eilijflega.

Nier

Hier af høfum vier off þad til Lærdooms ad taka. Fyrst/ huad fyrer eirn Dyrmæt Giøf z Steinkur ad þad eilijfa Lijfed sie/ þui þad kañ einginn Skie pna huørke a Himne nie a Jørdu/ ødrum ad giefa/ vtañ alleinasta sa allra hædste og Almættuge Gud. Þeir heiløgu Guds Einglar/eru ad søñu Ypperlegar Skiepnur af Gude skapadar/ til þess/ad þiona Gude/og vernda off Meñena fra allskonar Olucku/ og marga adra Velgiørninga þiggium vier Daglega Dags/ af þeim heiløgu og Þionustusømu Andum/ huer fyrer vier kuñum alldrei nooglega Gude ad þacka/ eñ samt er þo ecke j þeirra Vallde edur nockrar añarar Skiepnu/ad giefa off þad eilijfa Lijfed. Þad er skrifad vm Alexandrum Magnum/ Ad epter þad hañ hafde yfer vuñed þañ Megtuga Stad Babylon/ þa hafe hañ hallded eina mykla Fagnadar Hatyd/ og læted vthroopa/ ad huad hellst sem þad være/ad nockur villde af sier oska/ a þeim Deige/þad skyllde hañ giefa þeim/og j tie lata. Þegar nu þeir Lærdu Spekingar/og Vijsendameñ heyrdu/ huad myked Kongurinñ baud sier/og hønum þotte sier eckert Omættugt ad giøra/þa komu þeir fram/og bædu Kongiñ/ad hañ villde giefa sier Odaudlegleikañ/ þui þeir villde ønguañ Skeink helldur af hønum þyggia/eñ þañ. Eñ sem Alexander heyrde þetta/Fyrer vard hñ sig/ þui hañ sa þad var ecke j synu Vallde slyjkt nockrum ad giefa. Sylfur og Gull/Stade og Festingar kuña Stoorherrar og Potentatar vel einum ad giefa/Eñ Eilijft Lijf ad giefa/þad kañ einginn vtañ Gud eirn.

Huggum þa høfum vier off hier wt af ad taka/sem er/ Ad med þui ad Gud hefur elskad off so heitt/ ad hañ hefur giefed off siñ Eingietiñ Hiartans Son til Eignar/þa þurfum vier ecke ad hrædast/nie kuijda fyrer Dauda vorum/og Burtfør af þessum Heime/ helldur gledia off þar vid/ ad hañ er ecke ad eins Ender allra vorra Eymda og Harmkuæla/sem vier hliootum hier ad lyda. Helldur og so eirn fagur og Gledelegur Jñgangur/ j þad eilijfa/og Okomna Lijfed/Þar fyrer skulum vier lata off þad liuft vera/huenær hellst sem Drottiñ vill kalla off j burt hiedañ/Segiande med Postulanum Pale/ Jeg hefe Girnd ad skilia hier vid/ og vera med mijnum Endurlausnara Jesu Christo/ Item/Christur er mitt Lijf/og Daudiñ er miñ Avinningur/ Og med David/ af Psalm. 116. Vertu nu til Frids aptur mijn Sæl/þui Drottiñ veiter þier þad gooda. Og skal þad so sagt vera vm þad fyrra Greinarkornid.

Añur Greiniñ.

Epterfylger med einu Orde/ad miñast a þad añad/ sem er/ huører hellst þeir sieu/sem Hluttakande verda/edur ei/þessarar Guds Ovmrædelegrar Elsku/ z hañs sæ a Son Jesu Christi Forþienusru/hier vm hliodar so Textiñ vor Nuar a hañ trwer(þad er a Jesum)Fyrerdæmest ei/Eñ huør hañ trwer ecke/hañ er nu þegar Fyrerdæmdur/þui hañ trwer ecke a Nafn Eingietins Guds Sonar. Hier heyrum vier/ad Vantruin er Ordsøk z Efne til margra Maña Gløtunar og Sælar tøpunar/ Þui lijka so sem þad/ Ad þeir

 sem

sem bitner voru af þeim brennande Höggormunum/ j þeirre Arabisku Eydemørku fordum/ a Døgum Moysis/ hlutu aller ad deya/ ad vndanteknum þeim/ sem horfdu vppa Eyrorminn/ sem Moyses hafde vppfest/ epter Drottins Befalningu/ huad þo huørke var Moysis skulld/ nie helldur Eyrormsins/ helldur þeirra sem forsoomudu vppa hann ad lijta. Eins geingur þad og so enn nu til/ fyrer øllum þeim sem bitner verda/ af þeim Heluijska Höggorme Diøflenum Ad sie so/ ad þeir snwe sier ecke til þess Krossfesta Jesu (huørs Fyrermyndan ad Eyrormurinn var) med sannre Jdran/ og horfe vppa hann med Trwar Augum synum. Huad er þeim annad fyrerbwed enn eilijfur Daude/ Eilijf Fordiøfun og Fyrerdæming? Enn þar huert a moote/ huørier sem a Jesum trwa/ elska hann og ottast/ þeir eru sannarlega Guds Elskuleg Børn/ og Erfingar þess Eilijfa Lijfsins. Þar fyrer verdur eins Riettchristens Mans Trw miøg merkelega samlijkt vid eirn forkostulegann Gullhring/ j huørn settur er sa skiære og dijrmæte Gimsteirn Rubin/ sem merker Jesu Christi Raudlitada Blood. Huør þennan Hringinn ber a Hende syns Hiarta/ hann kann med Æru ad standa frame fyrer lifanda Gude/ so sem eirn Himneskur Furste og Kongur/ og hier fyrer kallar eirn af þeim H. Lærefedrum Christnennar/ Trwna/ Likel til Himnarijkis. Enn vppa þad/ ad eirn og sierhuør mætte læra ad þeckia sialfann sig/ huørt hann sie Riettrwadur eda ei/ þa setr Herrann Christr hier fram nockur Audkienningar Teikn/ af huørium þeir meiga þeckiast/ sem iller og Ogudleger eru/ þui so stendur hier framveigis j Textanum. Enn þetta er Doomurinn/ Ad Lioosed kom j Heiminn/ og Mennerner elskudu meir Myrkred enn Lioosed/ þui þeirra Verk voru vond. Huør jlla giører/ hann hatar Lioosed/ hann kiemur og eige til Lioossins/ ad eige straffest hans Verk. J þessum Ordum setur Herrann Christur oss fyrer Siooner/ huørier ad sieu þeir Vantrwudu/ sem af sialfs syns eigen Tilverknade/ steypa sier j Fyrerdæming og Dauda/ sem er fyrst/ þeir sem elska Myrkrana Verk/ og leika sier ad allskonar Skielmerie og Strakfskap. Þar næst þeir sem hata Lioosed/ og hafna Sannleikanum. Og j þridia lage/ þeir sem Agalaust og Straffilaust framfara/ j synum Syndum og Glæpum. Hier huert a moote syner Herrann oss/ og fyrer Siooner setur/ huør ad sieu Audkienningar Teikn þeirra Riettrwudu/ þar hann seiger/ Enn huør sem Sannleikann giører/ hann kiemur til Lioossins/ so hans Giørder verde kunnar/ þui þær eru j Gude giordar. Og skal þetta nu so sagt vera/ vm þ tuent/ sem eg lofade a ad minnast. Þeirre heiløgu Guddomsins Þrenningu/ Fødurnum/ Synenum/ og þeim Verduga gooda Heilaga Anda/ sie Lof/ Dyrd/ Heidur og Vegsemd/ nu hiedann j fra/ og ad Eilijfu/ Amen.

A Þridia Dag Hvitasunnu.

Evangelium/ Joh. 10. Cap.

Jesus

Jeſus ſagde til Phariſeaña/Sañlega/ſañlega ſeige eg ydur.
Huør hañ geingur ei jñ vm Dyrnar j Saudahwſed/ helldur
ſtygur hañ jñ med ødrum Hætte/ ſa er Þioefur og Spill-
virke. Eñ ſa ſem geingur jñ vm Dyrnar/hñ er Hirder Sau-
daña/fyrer hønum lükur Dyravørduriñ vpp/og Sauderner heyra hans
Rødd. Og hañ kallar ſijna Saude med Nafne/og leider þa wt/ Og þa
hañ hefur ſijna Saude wtlæted/geingur hañ frame fyrer þeim/og Sau-
derner fylgia hønum epter/þuiad þeir heyra hans Rødd. Eñ ødrum añ-
arlegum fylgia þeir ecke epter/helldur flyia þeir fra hm̃/þuiad þeir ki-
ña ei añarlega Rødd. Þeſſa Mælsgrein talade Jeſus til þra/ eñ þeir
viſſu eige hüad hñ ſagde þeim. Þa ſagde Jeſus eñ aptur til þeirra/Sañ-
lega/ſañlega ſeige eg ydur/Ad eg em Dyr Saudaña. Og aller hüører
helſt ſem fyrer mier komu/þeir voru Þioofar og Spillvirkiar/og Saud-
erner hlijddu þeim eige. Eg em Dyrnar/Ef nockur geingur jñ vm mig/
ſa mun frelſaſt/hañ mun og ganga wt og jñ/hañ ſkal og fiña ſitt Foo-
dur. Eñ Þioofuriñ kiemur ei til añars eñ hañ ſtele/Drepe og fordiarfe.
Eñ eg er komiñ til þeſſ/ad þeir hafe Lijf/og fulla Nægd.

Exordium.

Hier leſum j fyrre Book Kongaña 7. Cap. Vm Salomon Kong/
Ad hañ hafe bygt eitt Hws af Libanon Skooge/ Hundrad Alna
langt/Fimtiju Alna breidt/og þriatiju Alna hætt/og þad ſama ſo
koſtulega/ad þad hafe mætt vel teliaſt med þeim ſiø Heimſins Fur-
duverkum. Þetta hid ſama mæ riettelega vppa andlegañ hætt
og Viſu Heimfæraſt/til þeſſ Himneſka Dyrdareñar Konungs/vors Drottins
Jeſu Chriſti/huørs Fyrermyndan ad ſa Jardneſke Kongr Salomon var/Þui
hñ hefur og ſo Bygdt ſier eitt Hws hier æ Jørduñe/ſem er Chriſteleg Kyrk-
ia/huør ed kallaſt med ødru Nafne Guds Hws/1. Tim. 3. Forſmider edr Byg-
gingar meyſtarar þeſſa Hwsſins/eru þeir godu Poſtular/z Læreſueinar Herr-
ans Chriſti/Item/aller adrer Trwlynder Ordſins Þienarar wt i fra/Preſtar
og Kieñefedur/1. Cor. 3. Steinarner ſem þeir brwka til þeſſarar Bygging-
ar/eru aller Riettrwader Chriſtner Meñ/1. Pet. 2. Eñ Þaked edur Hue-
lfingiñ æ þeſſu Hwſenu/er Vernd og Vardveitſla lifanda Guds? Pſalm. 91.
O huilykt Herlegt Hws/ og Ypparleg Bygging/mun þetta þa vera j Auglite
Lifanda Guds? Eñ ꝼ Heimenum er hun næſta Audvirdeleg og lijtelmotleg/ep-
ter þui ſem þar ſtendur Jobs Bookar/12. Og hier af kiemur þad/Ad Chriſte

 legre

legre Kyrkiu/ verdur j heilagre Ritningu lykt/ stundum vid eirn Vijngard/ sem hia ødrum kostulegum Listegørdum/ og Gørdum/ er miøg lytels aktadur/ Esa. 5. Stundum vid eitt lyted z Audvirdelegt Vakthws j Graskiersgarde/ Esa. 1. Stundum vid eitt Skipkorn/ sem hingad og þangad hrekst af Bylg-ium/ Mat. 8. Eñ j þessa Dags Gudspialle/ lykiest Søfnuduriñ edur Christeleg Kyrkia/ vid eitt Saudahws/ j hvøriu Herrañ Christur sialfur/ er Dyrnar/ Hei-lagur Ande Dyravørduriñ/ øll Riettrwnd Guds Børn Sauderner/ trwer og fromer Kieñefedur Hirdarar/ Eñ aller Villumeñ og Kiettarar/ Þioofar og Mordingiar/ so sem vier vilium þar eñ framar ad heyra/ wt af þessu heilaga Evangelio. Og er þad sierdeilis þrent sem vier høfum ad skoda og yfervei-ga ad þessu siñe.

Þad fyrsta er vm þad Andlega Saudahwsed.

Þad añad/ hvørt vera eige Audkieñingarteikn allra þeirra sem vilia vera riettet Sauder Christi.

Og j þridia lage/ hvørt Gagn og Nytseme þeir hafe sier aptur j stadiñ ad vænta/ sem þesse Teikn a sier bera.

Sa Himneske Dyravørduriñ Heilagur Ande/ hañ vpplwke nu a þessare stund-u/ Skilnings Dyrum vorum/ so vier hier wt af mættum nockud gott læra og nema/ AMEN.

Fyrsta Greiniñ.

SO myked sem þui fyrsta Greinarkorneñu vidvykur (Elskanleger j Drott-ne) og ahrærer þad Andlega Saudahwsed/ edur Christelega Kyrkiu/ þa er oss þetta þrent vel athugande. Fyrst hvar fyrer ad Christeneñ verde sam-lykt vid eitt Saudahws. Þar næst/ hvad skiliast eige fyrer Dyrnar a þessu Saudahwsenu/ Og j þridia lage/ Hvør ad Dyravørduriñ sie.

Þriar eru sierdeilis Ordsaker þar til/ ad Søfnude Drottins hier a Jørd-uñe edur Christelegre Kyrkiu verdur lykt vid Saudahws. Fyrst skiedur þad vegna þess/ ad lyka sem þad/ ad Saudahwsed er Audvirdelegt/ hafande hvørke haafar Dyr/ edur adra Praktuga Bygging til ad bera. Eins hefur og svo Christeleg Kyrkia øngva sierlega fagra Asynd hid ytra/ j Augum þessa Heims Barna. Eñ j Auglite Guds/ hans heilagra Eingla/ og wtvaldra Guds Barna er hun Dyrdarleg og mykels verd/ Hvar fyrer hun kallast sú heilaga Borg Guds/ tilreidd so sem prydd Brwdr mote synum Mañe/ j Openberingar Bookariñar 21 Cap.

Þar næst/ lyka so sem þad/ Ad Saudahwsed hefr øngva Mwra/ Grafer edur Hervirke/ j kringum sig. So hefur og ecke helldur Christeleg Kyrkia neins Jardneska Forsvars sier ad vænta/ vtañ alleinasta af synum Himneska Hird-er/ Herranum Jesu Christo.

J þridia lage/ so sem þad/ ad Sauderner sem j Fiaarhwsunum eru geymder og forvarader/ meiga alldrei Ohulter edur Ohrædder vera/ og ecke a sialfum

Nætur

Næturtijmanum/suo þeir hafe ecke ad ottast bæde fyrer Ulfum og Þioofum/ sem vmsitia Saudahwsed/og vilia lædast þar jñ/til ad drepa þa/og stela þeim j burtu. Eins hefur og so Christeleg Kyrkia/og heñar Limer/ jafnañ syna Ovine/sem þa Ofsækia//so sem er Diøfulliñ/Villumeñ/Tyrkiar og Tyrañar/ sem afsteyda Søfnudiñ an aflaats.

Þad añad/sem vel er athugande/j þessu fyrsta Greinarkornenu/er/ Huad skiliast eige fyrer Dyrnar a þessu Saudahwsenu/sem er sialfur Endurlausnariñ vor Jesus Christus/ efter þui sem hañ liooslega vottar j þessa Dags Evangelio/ seigiande/ EG Em Dyr SAUdaña. Hier kañ einhuør ad spyria Huør ad sie Ordsøk til þess/ ad Christur kallar sig hier Dyr Saudaña/ edur Saudahwsins? Fyrst kallast hañ þad/vegna syns H. Ords/þui þar er eingiñ Lærdoomur/eckert Ord añad til/sem oss kañ ad giøra Sæluholpna/ vtan alleinasta þad/sem wt er geinged af Muñe Drottins vors Jesu Christi/Þar fyrer seiger Postuliñ Paull/j Pistlenum til Galatas/3. Ad huør sem añañ Lærdoom Predike/sa skule vera Bølvadur/jafnvel þo ad þ være einn Eingell af Himne.

Þar næst kallar Herrañ Christur sig Dyr þess Andlega Saudahwsins/vegna syns Medalgaungu Embættis/Þui so sem þad/ Ad j þui Gamla Testamentenu/mætte eingiñ Ohreiñ/fyrer vtañ Offur/jñganga j Musterid/ Exo. 29.C. So hefdum vier ecke helldur kuñad ad faa lidugañ og frijañ Jñgang/j þa Himnesku Jerusalem/hefde Jesus ecke giørst Forlykun & Offur fyrer vorar Synder/og Fridþægt oss aftur vid siñ Himneska Fødur.

J þridia lage kallast hañ Dyr Saudaña/vegna þeirrar heiløgu Vatnsskijrnar/ j huørre/ og fyrer huørla vier verdum Herranum vorum Jesu Christo Jñlyfader/ og Jñplantader/ Þui lyka sem þad/ ad Israels Folk kuñe ecke ad komast jñ j þad Fyrerheitna Canaans Land/fyrer eñ þad hafde adur geinged j giegnum Uana Jordan/ So kuñum vier og ecke helldur ad komast j Guds Ryke/vtañ fyrer þa heiløgu Vatns skyrn/ so sem sialfur Christur vottar j Samtale synu vid Nicodemū/seigiande/ Sañlega seige eg þier/Vtañ þad ad nokur verde Endurfæddur af Vatne og Anda/þa kañ hañ ecke jñ ad ganga j Guds Ryke/ Joh.3.

Fiorda Ordsøk/ huar fyrer Christur kallast Dyr Saudaña/Þa er Bænheyrslañ vor/ Þuiad fyrer Frameſtødu og Medalgaungu Drottins vors Jesu Christi/þreingia vorar Bæner sier fram fyrer Gud/og verda af hønum heyrdar/og fyrer hñ høfum vier frijañ & lidugañ Jñgang til Fødursins/Eph.2.

J fimta og sydasta mata kallast Drottiñ vor Jesus Christus/Dyr Saudaña/Vegna þeirrar Jñgaungu/sem vier eigum von a til Eilyfs Lyfs/og hñ hefur oss sialfur afrekad og wtvegad/ So þad vier kuñum nu ecke ad eins fyrer hañ ad komast j Ryke Nadareñar/helldur og einniñ jñ j Ryke Dyrdareñar/og Himneskrar Sælu/þui so sem þad/ad eingiñ kañ ad komast jñ j Hwsed/vtañ hañ gange jñ vm Dyrnar/Eins kuñum vier og ecke helldur ad komast

j Guds Ryke/ vtañ fyrer þær riettu Dyr/ Drottiñ vorn Jesum Christum.

Þad þridia sem athuga verdt er/ j þessu fyrsta Greinarkornenu/ Er vm Dyravørdiñ/ huør hañ sie/ sem er sa goode H. Ande. Vm Salomon Kong er þ skrifad/ Ad þa hañ hafe fullkomna lated/ þa myklu og Prydelegu Bygging/ a Mustereinu til Jerusalem/ hafe hañ sett þangad fiøgur Þusund Dyravaktara. Eñ so marga Dyraverde þarf ecke Saudahwsed vors Drottins Jesu Christi vid/ helldur nægest þad med eirn/ Þui þo ad þar sieu margvijslegar Giafer/ Marghattud Embætte/ marghattader Kraftar til/ suo sem Postuliñ seiger/ 1. Cor. 12. Þa er þar þo samt ecke vtañ eirn Gud// sem verkar alla Hlute j øllũ. Eñ ef vier viliũ vita/ þ huøriar Ordsaker/ ad heilagur Ande lykkest hier vid eirn Dyravørd/ þa eru þær sierdeilis tuær.

Fyrst/ so sem þad er Embætte eins Dyravaktara/ ad opna Dyrnar fyrer þeim sem vilia ganga jñ j Hwsed/ og fyrer vtañ Dyravørdsins Vilia fær eingiñ jñgeinged vm Dyrnar/ So er þad og so Embætte heilags Anda/ ad opna fyrer oss Veg Sæluhialparennar/ og vysa oss þa riettu Leid til vors Frelsara og Lijfs Hertoga Jesu Christi.

Þar næst/ so sem þad/ ad eirn Dyravørdur leifer ecke neinum Oradvendũ/ Þioofum/ Skalkum/ og Mordingium/ ad ganga jñ vm þær Dyr/ sem hañ er fyrer settur/ So giører og eirniñ sa goode Heilage Ande/ hañ lofar øngvum þeim ad komast jñ j Guds Barna Søfnud sem eru forherter/ Hardsuijrader/ og vilia ecke lata sig leidrietta/ af Guds Orde/ helldur fara afram j Syndum og Glæpum/ foracta Gud/ og hans heilaga Ord/ Eñ hinum sem giøra Jdran Synda siña/ og snwa sier til Guds/ af øllu Hiarta/ þeim standa Nadar Dyrnar Opnar.

Aunur Greiniñ.

VIer viliũ nu koma til þeirrar añarar Greinariñar/ og skoda framveigis/ huør Audkeñingar Teikn/ þeir eige at sier ad hafa/ sem vilie vera riettar Sauder Jesu Christi.

Fyrst er þad Audkieñingar Merke allra Christi Sauda/ Ad þeir ganga jñ vm þær riettu Dyr j Saudahwsed/ Eñ þessar Dyrnar er siaifur Herrañ vor Jesus Christus/ so sem vier hofum adur heyrt. Jñ vm þessar Dyrnar gangum vier j Skyrniñe vorre/ þa vier verdum skyrder j Nafne Fødurs/ Sonar og heilags Anda/ Huar fyrer ad hun nefnest af Lærefødurnum Augustino/ Prima Porta Gratiæ/ Þad er/ þær fyrstu Dyr Nadarennar/ Jtem/ sa fyrste Jñgangur Heilagra. Ja ad vijsu (Good Guds Børn) Christur Endurlausnare vor/ kan vel lyklast vid eiñar litlar og Audvirdelegar Dyr/ þui hañ hefur Lytelækad sig sialfañ/ z var hlydiñ synum Fødur allt til Dauda/ Ja/ allt til Krossens Dauda/ Phil. 2. Þar fyrer/ Huør sa sem vill ganga jñ vm þessar Dyrnar/ hañ hlytur ad beygia sig og Audmykia/ Añars mun hañ reka sig a/ og giøra sig sialfañ Overdugañ eilyfrar Sæluhialpar. Þui Gud stendr j mote

Dramblatum

Dramblaatum/ Eñ Lytelaatum giefur hañ Naad/ 1. Pet. 5. Þessar Dyr eru an-
grum aptur luktar/ helldur standa þær opnar fyrer hvørium Mañe/ Þui huør hñ
kiemur til myn seiger Christur/ hañ vil eg ecke fra mier reka/ Joh. 6.

Josephus Sagnameistere skrifar/ Ad fyrer vtañ Musteris Dyrnar vid Je-
rusalem hafe vered tueir Stoolpar/ vppa hvøria Ritud hafe vered þesse Ord/
Aller framande/ sem koma til Bwstadar Drottins skulu Dauda Deyia. Enn
sdru vyse hlioodar þetta nu/ j þui Nya Testamentenu/ Þui Christur er Frelſ-
are allra Maña/ 1. Tim. 4. Ja/ hañ hefur giefed sialfañ sig wt fyrer alla/ til
Endurlausnar/ 1. Tim. 2. Þar fyrer meiga aller þeir sem þad girnast/ ganga
jñ vm þessar Dyrnar/ og verda eilyflega Saaluholpner. Hier vppa forun-
drar Postuliñ Petur sig/ seigiande/ j Giørninga Book Post. 10. Nu reine eg
j Sañleika/ Þad ecke er Mañgreinar Alit hia Gude/ helldur af øllu þui Folke
sem hañ Ottast/ og giører Riettvysena/ þa er hønum Þoknanr.

Añad Kienneteikn Sauðaña Herrans Christi/ er þetta/ ad þeir heyra Rødd
syns Hirders. Þessa Røddena hans heyrum vier a hvørium helgum Deige/ j
Guds Hwse/ edur Christelegre Kyrkiu/ þar sa ædste Hirder og Byskup vorra
Saalna Jesus Christus/ lætur til syn heyra/ fyrer Þieñing siña Vnderhirdara
vm hvørria hañ so talar/ hia Luc. 10. Huør ydur heyrer/ hañ heyrer mig/ et c.
Vilium vier nu þar fyrer/ vera riettar Herrans Christi Sauder/ þa verdum vier
ad heyra hans Raust/ Fyrst/ Giarnsamlega/ Þar næst/ Kostgiæfelega/ Og j
þridia lage Audmiuklega og Lytelaatlega. Giarnsamlega (seige eg) eigum vier
ad heyra þessa vors Hirders Raust/ og seigia med hinum heilaga David/ af
Psalmenum 27. Eins ka bid eg af Drottne/ þad sama þrage eg giarnañ/ þad
eg mætte blyfa j Hwse Drottins myna Lyfdaga/ til ad skoda þa agiætu Þion-
ustugiørd Drottins Guds/ og ad vitia hans Musteris. Kostgiæfner eigum
vier og so ad vera vnder þessa Hirders Rødduñe/ eñ ecke sofande edur hrioot-
ande/ eins og Eutychus/ j Postulaña Giørning. 20. Cap. Helldur vakande og
adgiætner/ ad þui/ sem oss verdur af Guds Orde kient og Predikad/ breitande
epter Dæme Cornelij Høfudsmansins j Cæsarea/ huør ed so sagde til Peturs/
j Postulaña Giørn. 10. Cap. Nu erum vier hier aller nalæger fyrer Gude/
til ad heyra alla þa Hlute/ sem þier eru af Gude bodner. Vier eigum og so
med allre Audmykt og Lytelæte/ ad heyra og meddtaka þessa vors gooda Hird-
ers Raust/ epter Loflegu Dæme goodra Guds Astvina/ bæde j þui Gamla og
Nya Testamentenu/.

Þridia Merked/ edur Audkieñingar teikñid a Saudunum Herrans Christi
er þad/ Ad þeir heyra ecke ad eins Raust syns ædsta Hirders/ Herrans Jesu
Christi/ helldur eru þeir hønum og eirniñ hlyduger/ og audsueipner/ og fylgia
hønum epter/ so sem sialfur Christur seiger hier j Gudspiallenu. Þetta er ei-
ñ Naudsynlegur Hlutur (good Guds Børn) þui huad stodar þad/ þo Madur
heyre opt og ofialldañ Guds Ord/ ef hañ giører þar ecke epter? Sañlega/ þad
er hin mesta Synd og Saalarhaske/ Þar fyrer aminner Postuliñ Jacob oss j

 syns

sijnum Pistels 1. Cap. seigiande/ Vered Giørendur Ordsins/ ecke alleinasta Tilheyrendur//huar med þier ydur sialþa a Taalar draged.

Fiorda Merke a Saudunum Christi/er þad/ Ad þeir þylgia ecke epter nein num aãarlegum Hirder/Eñ aãarleger Hirdarar eru. Fyrst/aller þeir sem ecke ganga jñ vm þær riettu Dyr/ j Saudahwsed/helldr smeigia sier þar jñ med ødrũ hætte/so sm̃ ad giøra aller Villumeñ ⁊ Kettarar/sm̃ huørke eru riettelega kallader/nie hreinañ Lærdoom kieña. Þar næst eru aãarleger Hirdarar/aller þeir sem þyrer Christo komu/ þui suo seiger hañ sialþur hier j Gudspiallenu. Ad aller þeir sem þyrer sig haþe komed/þeir haþe vered Þioþar og Spillvirkiar. Huar med ad Herrañ Christur meinar alla Fals Kieñendur/ ⁊ þa sem meina sig aþ sijnum eigiñ Verkum og Forþienustu ad verda Saaluholpna/ so sem ad voru Pharisearar og Saducearar/sem og eirniñ þeir Yppurstu Prestar og Skriptlærder a Christi Døgum.

Þridia Greiniñ.

NV vilium vier j þui þridia Greinarkornenu stuttlega skoda og yþervega/ huørt Gagn og Nytseme þeir haþe þar aþ/sem þesse adurségd Audkieñing arteikn a sier bera/Hier vm talar so Herrañ Christur/seigiande. Eþ nockur geingur jñ vm mig/sa mun þrelsast/hañ mun og ganga vt og jnn/hañ skal og þiña sitt Foodur/Og eñ aptur j Nidurlage Gudspiallsins/ seiger hñ/. Eg em kominñ til þess/ad þeir haþe Lijþ og þulla Nægd.

A þreþallt Gagn verdur minst hier j þessum Ordum/ Og er þad þyrsta Timanleg Velþerd/ Þar næst andleg Heill og Velsemd/ Og j þridia lage Eiliþ Saaluhialp. Þar þyrer vilie Daudiñ skielþa þig/edur Faatække og Hungur/ ad þier þreingia/so þu heþur ecke ad eta nie drecka/eda þad/huar med þu kuñner þig ad Klæda/þa Hugaadu þig þar vid/ ad Christur er kominñ til þess/ ad þu skuler hafa Lijþ/og þulla Nægd. Nu þessum vorum æsta Hirder/⁊ Byskupe vorra Saulna/ Herranum Jesu Christo/seigium vier eilyþt Loþ/Dyrd/ Heidur og Vegsemd/nu hiedañ j þra/og ad eilyþu/ Amen.

Ein Predikun a Barna Døgum.

Textiñ/ 1. Joh. 2. Cap.

MJn Barna korn/Syndged ecke/eñ eþ nockur Syndgar/ þa hoþum vier Arnadarmañ hia Fødurnum/ Jesum Christum þañ Riettlaata/Og hñ same er Forlijkun þyrer vorar Synder/og ecke alleinasta þyrer vorar/helldur og eirniñ þyrer allrar Veralldareñar.

Exordiũ

Exordium.

HJer Leſum/ 1. Reg. 1. Ad þegar Adonia villde hafa giørt ſig ad
Konge/ þa fell han̄ j Ogunſt vid Salomon/ af þui/ ad David
a ſin̄e Daudaſæng/ hafde auglyſt ſin̄ Vilia og ſydaſtu Skickun/
ad ecke han̄/ helldur ſkyllde ſin̄ Sonur Salomon/ Erfinge verda ad
Kongs Rykenu. Og Adonia vard þa miøg hræddur fyrer Salo-
mone/ En̄ uppa þ/ hn̄ være þui Ohrædare/og viſſare/um ſitt Lyf/ad hn̄ ſkyll-
de þad ecke miſſa/ þa gieck han̄ burt/og hiellt um Hornin̄ a Alltarenu/ huørs
vegna han̄ eirnin̄ behiellt ſynu Lyfe/og var ecke af Lyfe tekin̄. Hier wt af
tyn̄um vier ad taka eina miøg Merkelega Andlega Þyding. Adonia hafde ſig
ſtoorlega forſied/ med Upphlaupe a moote þeim gooda /og Fridſama Konge
Salomone. So høfdum vier og ſo giørt eitt Skadlegt Upphlaup/ a mote þei-
im Himneſka Salomone/og Fridarens Høfdingia/ Ja/ Vier en̄ nu j Dag ſtøn-
dum Margvyſlega a mote øllum hans Bodordum/ſem han̄ hefur giefed oſſ/ og
hlyddum ecke hans Rauſtu/Baruch. 1. Þeſſ vegna føllum vier j ſtoora Onaad
hia Drottne Gude vorum/og drøgum hans Riettferduga Reide yfer vorn Hal-
s/ſem bren̄ur eins og Fortærande Elldur/ſo ad eingin̄ kan̄ han̄ wt ad ſløckva
Jerem. 4. Nu ef vier ſkulum Von til eiga/ad komaſt aptur j Sætt/og Vin-
attu vid vorn Gud/þa hlytur þad viſſelega ad ſkie/ fyrer Medalgaungu/og
Forþienuſtu vors Endurlauſnara Jeſu Chriſti/ſem er ſa einaſte Madr j Ma-
duiſe/Rom. 5. Og wttryckelega kallaſt vort Alltare j Piſtlenum til Hebre. 13.
Er og eirnin̄ þad rietta Hialpræðis Horn/huørt Gud hefur uppreiſt oſſ/til alls
hins gooda/j Huſe Davids Þioons ſyns/Luc. 1. Ef vier flyum til hans j ſan̄-
re Trw/og høfum Athuarf hia hønum/ þa kan̄ oſſ eckert ad breſta/Vier verd-
um þa viſſulega til Nader medtekner/ Og munum Myſkun ødlaſt/ og fyrer
Guds Krapt j Trwn̄e/Varſamlega vardveitter verda til eilyfs Lyfs/1. Pet.
1. C. Med þeſſu Huggar oſſ eirnin̄ og ſierdeilis Min̄elega gledur/ Sa heilage
Gudſpiallamadur/og Poſtule/S. Johan̄es/Þar han̄ ſeiger j þeſſum Upplesn-
um Textans Ordum/Myn Barnaborn/Syndged ecke/en̄ ef nockr ſyngdar/þa
høfum̄ vier Arnadarman̄ hia Fødurnū/Jeſū Chriſtū/þan̄ Riettlaata/huør ad er
Forlykun fyrer vorar Synder/og ecke alleinaſta fyrer vorar/helldur og eirn-
in̄ allrar Verallda ren̄ar. Þeſſ vegna vilium vier j ſtøn̄um Guds Otta/
an leingra Jn̄gangs/þeſſe Ord oſſ til Lærdooms/Huggunar og Undervyſun-
ar framar yfervega og athuga/j tueimur Smagreinum.

Skal ſu fyrre þar um hlioda/huørſu Johan̄es Amin̄er ſyna Lærſueina/
ad forðaſt og flya Syndena.

Su øn̄ur/huad þeim ſkule til Huggunar vera/ſem ſyndgad hafa/og Synd-
an̄a Jdraſt/ſem er/Medalganga og Forþienuſta Jeſu Chriſti/þeſſ Riettlaata
fyrer huøria Gud tekur Mennena j Sætt og Forlykun vid ſig.

Vor einaſte Arnadarmadur hia Gude/Chriſtur Jeſus/j Giær og j Dag/og

han̄

han̄ same ad Eilifu/giefe off og veite/syna Naad/ad vier mættum nockud Nyt samlegt hier wt af bæde heyra og Læra/Amen.

Vtleggingin̄.

MJøg vel og Riettelega wtmælar sa Heilage Gudspiallamadur/og Postule Johan̄es/Syndena/j synu 1. Sendebrefe/3. Cap. Þar han̄ seiger/ Ad hun sie Ranglæte/edur hid Ranga/ þad er eirn þuilykur Hlutur/ sem Gagnstædur er/ og geingur þuert a moote Guds Heiløgu Bodordum/ og huør sem Syndgar/hn̄ giører Rangt/hn̄ brytur og yfertredur Løgmaaled/epter huøriu vier eigum þo alltyd voru Lifnerne og Framferde/so sem epter ødrum Mælefrøde/ ad haga og hegda/ Þuiad so marger sem þessare Reglu epterfylgia/ yfer þeim sie Fridur og Myskun/seiger Postulin̄ Paulus/ Gal. 6. Þetta hid sama er Mergur ⁊ Jn̄ehalld allrar Heilagrar Ritningar/Ad aller Men̄ skule læra ad fordast og flya Synd og Ranglæte/ En̄ Gudlegt Lifnerne/ þad sem Heiløgum hæfer ad stunda/sem Postulin̄ Paulus seiger/ Rom. 12. Hated hid vonda/en̄ loded at hinu Gooda/ Og Spamadurin̄ Esa. 1. Læted af jllu/ og Læred gott ad giøra/ Huøriu Johan̄es Postule j þessum Ordum/ ernin̄ samhlioda verdur/seigiande/Barnakorn Syndged ecke. Þetta er ad søñu ein stutt og Fagord Amiñing/og Vidvørun/En̄ huad sæll/ Ja/mykelega sæll og heppin̄ Lydur værum vier þa/ef vier kyñum hana ad vppfylla ⁊ hallda/huar vm vier erum þo skylldruger/ þuiad allt huad skrifad er/ þa er þad skrifad off til Lærdooms/Rom. 15. Tuent sierdeilis høfum vier j fyrre Grein þessa Heilaga Texta ad athuga.

1. Þad Vingiarnlega og Hoogværa Avarp/edur astwdlega Amiñing/ sem Postulin̄ giefur hier synum Læresueinum/ Þar han̄ seiger/ BArnakorn/ Og vill han̄ þar med Merkiast læta/huørsu Hiartanlega vel hønum sie til þeirra Og þess vegna skule þeir læta syn Ord og Amiñing/ hia þeim goodan̄ Stad fiña/ og hana so medtaka/ sem good Børn eru skylldug ad giøra synum Lykamlegum Forelldrum/þegar þeir Amiña þau. Nu er þad sierdeilis þrennt/sem eirn goodur Holldlegur Fader/er skylldugur ad veita synum Børnum Þad er fyrst Næringin̄/ og Vpphelldid/ ad han̄ fæde þau og Klæde/ og hafe alla tilbærelega Vmsorgun fyrer þeim/þui ef han̄ giører þad ei/ þa er hann Heidingium verre/1. Tim. 5. Þar næst vm Vndervysun/ ⁊ Vppfrædingu ad Faderin̄ kieñe Børnunum Otta Drottins/Psal. 34. Þuiad þesse Ord sm̄ eg byd þier j Dag/skalltu leggia vppa Hiartad/⁊ þu skallt bryna þau allt jafnt fyrer Børnum þynum/og þar vm tala/þa þu situr j þynu Hwse/⁊ nær ed þu geingur vm farin̄ Veg/Þegar þu leggur þig nidur/og stendur vpp/seiger Drottin̄/Deut. 6. Þad þridia/er Fødurleg Vpptyktun/og Vmvøndun/ þui huør han̄ elskar sitt Barn/sa helldur þui jafnan̄ vnder Vøndin̄/ so hn̄ seirna meir af þui Føgnud hafe/Syrach 30. So eru og so Prestar og Kiennendur/andleger Fedur/þui þeir ala og fostra syna Tilheyrendur/fyrer þad

Heilaga

heilaga Evangelium j Christo/sem Paulus seiger/1. Cor. 4. Og eru skylldi
uger ad veita þeim eina Andlega Næring/þeim Ungu Skilnings litlu/og O
reyndu/eiga þeir ad giefa Miolk/en þeim sterku og fullkomnu megnan Mat/
sem af Sidvana hafa jdkad sinn/til fragreiningar goods og jlls/ Hebr. 5.
Þar næst eiga þeir trulega ad uppfræda syn Soknar børn/ at þau hallde
Vegu Drottins/og giøre huad riett og gott er/eins og Abraham/Gen. 18.
Þa en framar/ad spara þeim ecke Vøndinn/þad er/Løgmaaled alvarlega fyrer
þeim ad Predika/og seigia Hwsenu Jacobs til sinna Synda/og Hwsenu Jsra
els syna Misgiørninga ad kunngiøra/Esa. 58. Og þa þeir so giøra/forþi
ena þeir vel þann Virdingar Titel/ad kallast Fedur/og eiga af Tilheyrendun
um ad elskast/ottast og virdast/sem Fedur/sem Paulus Aminner/ 1. Tim. 5.
Þa Aulldungana sem gooda Forstødu veita/ hallded tuøfalldlegs Heidurs
verduga/sierdeilis þa sem Erfida j Ordenu/og Kienningunne.

2. Høfum vier ad athuga/þa Naudsynlegu Vidvørun/sem Johannes hier fr
amsetur/þuiad(SYndged Ecke seiger hann)Barna Korn SYndged Ecke.
Þesse Ord Begrypa og Jnnehallda alle þad sem Nytsamlegt er/ og Naudsyn
legt til Sæluhialpar og eilyfrar Velferdar/ Þuiad ef vier giætum edur kyn
um ad yfergiefa/flya og fordast Syndena/þa þyrftum vier ecke nockrum Kross
meinum og Motgange underorpner ad vera/ Ja/sialfur Daudinn hefde þa eck
ert med oss ad giøra/sem er Verdlaun Syndarennar. Þess vegna skulum vier
lata þesse tuø stuttu Ord/alla tyma hlioma fyrer vorum Eyrum/Myn Ba
rna Korn/SYndged Ecke. Syndged ecke/þui Gud veit þad/og sier þad. Syn
dged ecke/þur þier stygged þar med fra ydur heilaga Guds Eingla/ þa Þionu
kusomu Anda. Syndged ecke/þui ydar Motstandare Diøfullinn æklagar yd
ur fyrer Gude/ bæde Noott og Dag/Apoc. 12. Vijst kunnum vier ecke nie gi
etum/Syndlaust lifad/þui einginn Madur er sa sem ecke Syndgar/seiger Salo
mon/ 1. Reg. 8. Ja/ Vier Jnndreckum Ranglæted sem þurr Jørd Vatned/
Job. 15. Og ef vier seigum ad vier høfum øngva Synd/ þa tælum vier sial
fa oss/og Sannleikurinn er þa ecke j oss/ 1. Joh. 1. Þo samt og ædur skul
um vier taka oss vara fyrer Syndenne/so myked sem oss er møgulegt/og briota
ecke Þuerwdarsamlega a moote vorum Gude/ þui huør sem þad giører/ sa er
af Dioflenum/og þar af verdur auglioost/huerier ad sieu Guds Børn/ edur
Diøfulsins Børn/sem Joh. seiger/1. Pist. 3. Ef nockur Brenner sig Ofor
varandis/a einhuerium Lim syns Lykama/þa kipper hann þeim sama hid fli
otasta fra Elldenum aftur. Nu høfum vier oss skadlega a Syndenne brent/
og vitum huad Syndenne epterfylger/sem er allra handa Tymanlegt Straff/og
so sijdann su eilyfa Fyrerdæming. Maklega meigum vier þui hyggia betur ad
oss og vorum Efnum hiedan af/en hingad til giørt høfum/og flya og fordast
Syndena/sem sialfann Diøfulinn. Mitt Barn seiger Syrach/ 21. Hafer þu
Syndgad/þa lattu af/og bid/ad þier eirnenn þær fyrre Syndernar fyrergiefn
ar verde/fordastu Syndena/lyka sem annann Høggorm/þui ef þu kiemur ofnærre

 henne

hekc þa styngur hun þig/heñar Teñur eru sem Leons Teñur/ og drepa Mañeñ/Sierhuør Synd er sem beitt Suerd/og særer/so þad kañ eingiñ ad lækna. Eñ ef vier verdum af voru Fordiørfudu Hollde og Bloode a Tælar dregner til ad syndga/so sem vm þañ Riettlaata seigest/ad hñ syndge siøsiñum a Deige/Prov.24. Þa lætum oss ecke j Syndeñe blyfa/ edur liggia/helldur snwa oss strax aan Vndan drættar/aptur til Drottins/þad þocknast hønum vel/ og þad vill hañ af oss hafa/og þui seiger hañ so/Jerem.3. Snwed aptur til mijn þier fraføllonu Børn/þa vil eg Lækna ydur af ydar Ohlydne/ Item/ Snw þu til mijn/þu frahvorfne Jsrael/so vil eg snwa mijnu Auglite til þijn/þui ad eg er Myskunsamur seiger Drottiñ/og eg vil ecke eilijflega Reidast/alleinasta medkiendu þiñ Misgiørning/ ad þu hafer syndgad a mote Drottne þijnum Gude.

Vm Ausnu Balaam/sem þo var ein Skynlaus Skepna/verdur lesed/ Ad hun ecke einasta viek wr Veigenum/ helldur og eirniñ fiell a syn Knie/ þegar hun sa Eingel Drottins standa fyrer sier / med naked Suerd j Hende/ Num.22. Þui skylldum vier þa/ sem skynsemena ødlast høfum/ af vorum Gude/ vera so Hardhnackader/og þuerbrotner/og giøra so Mootviliuglega a moote Drottne vorum/þar vier þo vitum/ ad hañ er eirn Riettlaatur Doomare/ og eirn Gud sem Daglega hootar/vilie Meñ ecke bæta sig/þa hefur hañ huatt sitt Suerd/siñ Boga hefur hañ vppspañad/ og midar til/og hañ hefur þar a lagt Daudleg Skeyte/synar Aurvar hefur hañ tilreidt/ad fordiarfa/Psal.7. Þetta hid sama meinar z seiger Johañes/ad yfer oss mune koma/ ef vier giørum þuert a moote þessare hans Trwverdugre Amiñingu/Syndged Ecke/sem er/ad vier munum ei Strafflaust af komast/Þuiad vegna Syndaña vrdu vorer fyrstu Forelldrar(og vier j þeirra Lendum)wtrekner wr Paradijs/ Gen.3. Cap. Vegna Syndaña Drekte Gud j Vatnsflodenu/þeirre fyrstu Verølld/Gen. 7. Vegna Syndaña vppbrañ og Eydelagdest Sodoma og Gomorra/med Ellde og Breñesteine/af Himnum ofañ/Gen.19. Vegna Syndaña straffar Gud eñ nu a þessum Døgum þeckañ Heim/med Stryde og Bardøgum Hungre og Dyrre tyd/Drepsoott og ødrum Landplægum/ og Krossfraunum. Þui velldur þijn Jllgyrne/ad þu verdur so Hwdstryktur/og þijn Ohlydne/ad þu þackeñ straffast seiger Drottiñ/Jerm.2. Syndernar orka þess/ad Maduriñ hlytur j jafnlegu Stryde ad vera/vm alla syna Lyfdaga/Job.7. Syndernar giøra suma Lykþraa/sem Naeman/2.Reg.5. Suma Jctsiuka/ sem Þienara Høfudsmañsins til Capernaum/ Matth.8. Suma Blinda sem Tobiam/Tob.2. Suma fulla af Kaunum/ sem Lazarum/ og hiñ heilaga Job/ Job.Cap.2. Suma Hallta z Footavecka/so þeir kuña ecke ad ganga/sem sa/ er Petur Læknade/ Act.3. Syndernar eru þess Ordsøk/ ad Mañeskiañ er Bølvud j Borgeñe/a Akrenum/j Vtgaungu og Jñgaungu/Deut.28. Syndernar giøra þad/ad vorer Erfidis muner verda til Forgiefens/þo vier støndum vpp sneñia/og etum vort Braud med Sorg/ Psalm.127. Syndernar

giøra

giøra þad/ad aller Hluter hverfa j burtu wr vorum Høndum/ Mal.3. Synd ernar eru Vnder=Root/ og Ordsøk til þess/ ad aller vier hlioottum med þad sijdasta ad deya/ Heb. 9. Þær steypa Manneskiunne/sem j þeim lifer og liggur/j eilijfa Helvijska Fyrerdæming/ sem Syrach seiger/Ogudrækner Men̄ ganga æ føgru Steingolfe/hvørs ender ad er Helvijtis Afgrun̄/ Syr. 21. Vakta þig þar fyrer /O þu Christin̄ Manneskia/ Vakta þig og syndga þu ecke/ þuiad þa Synden̄ er fullkomnud/þa fæder hun Daudan̄/Jac. 1. Eg er þetta so stuttlega talad vm þad fyrra.

Annur Greinin̄.

Nu viljum vier þad sijdara Greinarkorned yfervega/ᴢ framar athuga/hvar vier kun̄um ad fa Medelan/þad er/eina Æskelega Huggun/fyrer vorar Sorgfullar Sæler/æ moote Synden̄e. Hana er alleinasta ad fa og finna j ᴢ hia Jesu Christo/vorum Endurlausnara/ ÞVI Ef Nockur SYndgar (seiger Johan̄es) ÞA Høfum Vier ARnadarman̄ hia Fødurnum/ Jesum Christum Þan̄ Riettlæta/et ct. Þetta eru nu Hiartanleg Huggunar Ord/sem ein Jdrande Manneskia mætte maklega skrifa/med Forgylltum Bookstøfum/æ sitt eiged Hiarta/og þau so sier j Min̄e festa/ad han̄ gleymde þeim alldrei/ hvorke j Lijfe nie Dauda. So verdur oss nu vor sætaste Endurlausnare/j þessum Ordum Vppmaaladur ᴢ fyrer Siooner settur.

1\. Vegna sijns Nafns og Heitis/Þui han̄ kallast Jesus/ Þad er Sæluhialpare/Endurlausnare og Frelsare/ Þad sama hefur hn̄ sialfur med Verkunum audsynt/ ad hønum þuilijkt Nafn vel Soomde/ þuiad han̄ kom j Heimin̄/ til þess/ ad Endurleysa / frelsa og hoolped ad giøra þad sem Fortapad var/ Luc. 19. Hier j þessu Jesu Nafne/faum vier og fin̄um /eina Hiartanlega Huggun/æ mote øllum vorum Syndum/hvørsu storar og hrædelegar sem þær eru/edur vera kun̄a/ Þuiad þessum Jesu bera aller Spaamen̄ Vitne/ ad fyrer hans Nafn/ skule aller þeir fa Syndan̄a Fyrergiefning/ sem æ han̄ trwa Act. 10. Hier j þessu Jesu Nafne høfum vier Huggun/ æ moote þeirre Obærelegu Guds Reide/þuiad Drottin̄ Jesus hefur oss forlijkad vid sin̄ Himneska Fødur/fyrer sitt eiged Blood/Rom. 5. Hier j þessu Jesu Nafne høfum vier Huggun æ mote þeirre þungu/ og skielfelegu Løgmaalsins Bølvan/ þui Jesus giørdest Bølvan fyrer oss/og Endurleyste oss fra Bølvan Løgmaalsins/so ad Blessan Abrahams kiæme yfer oss alla j hønum/ Gal. 3. J þessu Jesu Nafne faum vier Huggun/æ moote þeim vonda Diøfle/sem er vor skiædaste Sælar Ovinur/þuiad Jesus Christur er j Heimin̄ kom̄in̄/ad nidur brioota Verk og Reke Diøfulsins/1. Joh. 3. Og svipta han̄ synum Herklædum/ vppa hvør han̄ treyste/Luc. 11. J þessu Jesu Nafne hlioottum vier Huggun j moote Ogn og skielfingu Daudans/þui Drottin̄ Jesus hefur fyrer sin̄ Dauda/Daudans Magt j burt teked/en̄ Lijfed og Oforgeingelega Veru j liosleidt/2. Tim. 1. Ja/fyrer þad høfum vier eina Hiartanlega Hugun/ æ mote

Eilyfre Fyrerdæmingu/þui þar er ecke Fordæmanlegt a þeim sem j Christo
Jesu eru/ Rom. 8. Þetta skulum vier hufa/ og hier vppa Reida oss/ j øllum
vorum Hørmungum og Motgange/seigiande/ og bidiande med hinum Heilaga
David/seig þu Drottin̄ so til minnar Sælar/Eg er þin̄ Jesus/eg er þin̄ Hial-
pare/Psalm. 35.. Þa munum vier ødlast Krapt z Verkan þessa blessada Je-
su Nafns/þui þad er þad Nafn/ j huøriu/og fyrer huørt allar vorar Bæner
verda þægelegar/heyrdar og medteknar af vorum gooda Gude/ sem han̄ sialfur
ur seiger til sin̄a Lærersueina/San̄lega/san̄lega seige eg ydur/huørs þier bedie
Fødurin̄ j mynu Nafne/þad mun han̄ giefa ydur/Joh. 16. Þad er þad Na-
fn/fyrer huørt ad øll vor Verk og Fyrertekt/Ord og Giørder Helgadar ver-
da/sem Paulus seiger/ Col. 3. Allt huad þier giøred med Ord og Verk/ þa
giøred þad allt j Nafne Drottins Jesu Christi/og þacked Gude og Fødur fy-
rer han̄. Þad er og þad Nafn/j huøriu vier kun̄um Christelega ad lifa/ og
Sæluhialplega hier vid ad skilia/sem Paulus seiger/ Lifum vier/ þa lifum vi-
er Drottne/deyum vier/þa deyum vier Drottne/þar fyrer/huørt vier lifum
eda deyum/þa erum vier Drottins/Rom. 14.

Þar næst er athugande/Ad þesse vor Arnadarmadur kallast Christur/þad
er/Smurdur/Og heyrer hønum eirnin̄ þetta Nafn Riettelega til/ þess vegna/
Og med þui/ ad hans Fader hefur han̄ Smurt med Heilags Anda Krapte/
Act. 10. Fram̄ yfer syna Hluttakendur/Psalm. 45. Af þessu Nafne Chr-
istur/ framflytur til vor ein Hiartanleg Huggun og Glede. Fyrst lyka
so sem þad kostulega Balsam/ran̄ af Høfde Aaronis/ofan̄ j hans Skiegg/og
af hans Skiegge/ ofan̄ j øll hans Klæde/Psalm. 133. So er og so eitt Hug-
gunar Oleum z Nadar Vidsmiør ofan̄ runned fra Christo/sem er Safnadarens
ins Høfud/yfer allan̄ Lykama Christelegrar Kyrkiu/so ad vier hufr med ødr-
rum skylldum af hans Fillingu/Nad og ødlast Nad fyrer Nad/ Joh. 1.
Nu so sem han̄ er fyrer syna eigin̄ Personu/ Christur/þad er Smurdur/ suo
hefur han̄ og Smurt oss/þ er giørt oss Christna/og Smurda/so vier meigum
nu hroosa oss med Postulanum/og seigia/Blessadur sie Gud og Fader Drott-
ins vors Jesu Christi/ sa sem oss hefur Blessad/med allshattadre Andlegre
Blessan/ j Himneskum Gædum fyrer Christum/so sem han̄ vtvalde oss fyrr
er han̄/ædur en̄ Grundvøllur Veralldaren̄ar var lagdur Eph. 1. En̄ j þui
Eilyfa Lyfenu/ mun han̄ allra helst Smyria oss/og giøra oss ad Kongum
og Kien̄emøn̄um fyrer Gude/ Apoc. 1. Þar fyrer meigum vier j þessum
Christo Glediast og fagna/og þo vier hliootum ad vera Bøluan Veralldarin̄-
ar/og Hreinsunar Offur allra Man̄a/ 1. Cor. 4. Þa hefur þad ecke myked
vppa sig/vier erum þo samt Smurder Drottins/Og so sem Christur vor Eil-
ifulege Endurlausnare/hlaut ad vmgangast j myklum Armood/Smaan z Fy-
rerlitning/ædur en̄ han̄ Jn̄giekk j syna Dyrd/So meigum vier og so þad sama
til Þakar taka/hier vm stund Hørmungar ad lyda/þui þar fylger a efter ein
Eilyf og yfer allan̄ mata mykel Dyrd/2. Cor 4.

J añan máta høfū vier af þessu Nafne/ eina Aminning edur Vidvørun ad hugleida/ Ad med þui vier erum Smurder/ þad er Christner Mēn/ þa hegdū so Lyferne voru og Framferde/ so sem Smurdum Drottins/ og vel Christnū Mønum hæfer/ og framgaungum Verduglega epter vorre Kallan/ uppa þad/ ad Mootstandarēn Ovirdest/ og hafe ecket þad sem hañ kuñe vondt um oss ad seigia/ Tit. 2. Christur hefur Smurt oss til Kieñemaña/ Apoc. 1. Nu lyka so sem Kieñemeñerner j Gamla Testamentenu/ høfdu Daglega med Fornfæringar ad umgangast/ og ad þeim þiena/ so byriar oss og so/ ecke ad gleyma þui andlega (Gude þægelega) Offre/ Eñ þad Offred sem Gude þocknast/ er Harmþrungiñ Ande/ Eitt Harmþrunged ⁊ sundur kramed Hiarta/ mun Gud ecke fyrerlyta/ Psalm. 51. Førum hønum Giafer Hiartanlegrar Þackargiørdar/ og Offrum hønum Uxum vorra Vara/ Hos. 14. Gleymum og ecke helldur ad upptendra Reykelse Bænariñar/ til eins Velluckтande Sætleiks Ylms/ Apoc. 5. Christur Jesus hefur oss og so smurt/ med þui riettа Fagnadar Vidsmiøre H. Anda/ Latum oss þar fyrer flya ⁊ fordast Saurinde og Olyft sursvirdelegra Synda/ so vier sieum good Ylming/ 2. Cor. 2. Og giefum af oss sætañ Ilm/ so sem Reykelse þad ed Bloomgast sem Lilíur/ Syrach 39. Eñ hvør sem þad ecke giører/ nie hefur þar Giætne a/ helldur Saurgar ⁊ fleckar þessa heiløgu Smurning/ med allshattudum Løstum og Syndum/ þeim sama mun Christur Drottiñ/ verda eirn Reidur og Strangur Doomare/ og Afhenda hañ sama Diøflenum/ sem hañ mun smyria med ødru Vidsmiøre/ sem er/ med Bike og Breñesteine/ so hañ mun af þeirre Kuøl/ byta j syna Tungu/ og ængva Roo hafa/ hvørke Noot nie Dag/ Apoc. 14.

11. Verdur vor Endurlausnare oss fyrer Stooner settur vegna syns Embættis/ þuiad hañ er oss hia Gude synum og vorum Himneska Fødur. 1. Medalgangare og Arnadarmadur. Vier Aumar og Breyskar Mañeskiur/ høfum eirn Volldugañ og sterkañ Ovin og Mootstandara/ sem er sa vonde Diøfull/ hvør oss aklagar Noott og Dag fyrer Gude/ Apoc. 12. Og um kryng geingur sem eitt Grenianede Leon/ leitande ad þeim sem hañ fære uppsuelgt. Enn Gledium oss aptur Hiartanlega vid þad/ ad vier høfum og so eirn Volldugañ og Vegsamlegañ Arnadar og Fortalsmañ/ sem trwlega forsuarar og ad sier tekur vort Malefne/ og gifriet vorn Ovin Diøfuliñ med allañ siñ Roogburd og Akløgun til skamar og Vanvirdu/ Latum oss þui gledjast af Hiarta/ j þessum vorum Medalgangara og Endurlausnara Jesu Christo/ og seigium med Post. Paale. Rom. 8. Er Gud med oss/ hvør kañ þa ad vera a moote oss/ hvør ed eige fyrirrde synum Eingietnum Syne/ helldur gaf hañ ut fyrer oss alla/ hvørniñ skyllde hañ þa ecke gefa oss alla Hlute med hønum? Hvør vill mosaka Guds utvallda? Gud er hier sem Riettlæter hvør er hañ sem Fordæmer? Christur er sa sem daaed hefur/ Ja/ myklu helldur sa sem upp aptur er vakiñ/ hvør ad er til hægre Handar Gude/ og bidur fyrer oss. Ef þu kant ecki ad standast fyrer Guds Riettlætisdoom/ og hans Heilaga Dyrdarfulla Aug

lite/Mīn elſkulege j Christo/edur vegna þīna Synda/einu Orde ad ſuara/ſilo
ákalla þu þenan þin gooda Arnadarman og Medalgangara/ og Andvarpa
med Christelegre Kyrkiu/ ſo ſeigiande. Myn Synd er þung og þo miøg mø
rg/þreinger þad Hiarta mijnu/ frelſa mig vid þad Faar og Sorg/ fyrer þinn
Dauda og Pynu/ vid ſialfan Fødur mig ſaattan giør/ ſem fyrer mig ei fyrir
de ſier/ vid Syndaklif þui kuittur er/Christe hallt nu hier/lykt ſem þu virdi
teſt loſa mier. Þeſſe þin Advocatus/ og Arnadarmadur/ hefur eina Vel
lærda Tungu/Eſa. 50. Han veit vel/ad haga ſo ſijnum Ordum/ad Faderen
kan ecke ad neyta hønum þeſſ ſem han vm bidur/ Og med þui þu hefur þan
Arnadarman/ſem er hia Fødurnum/og er j Fødurſins Skaute/ og er ſa Son
ur ſem Faderin elſkar/ og hefur alla Þocknan a/og ſa ſame bidur fyrer þig/
hvørnin ſkyllde Faderin kuna hønum þeſſ ad ſynia/ ſem han Oſkar og ombid
ur? Þegar Saul lagde Hatur og Fiandſkap a David/ þa bad Jonathan
Kongſins Sonur ſin Fødur Saul/fyrer David Vin ſin/Og Kongurin hlydde
Rauſtu Jonathan/og ſoor hønum. So ſanarlega ſem Drottin lifer/ han ſkal
ecke deya/1.Sam. 19. Hafe nu Fyrerboon Jonathans ſuo Kroptug vered
hia hans Fødur/ſem þo var vondur/ad David ødladeſt Nad/ O/ huad myk
lu framar munu þa Ordin Christi gillda/edur Afl og Magt hafa/ſem hn̄ tal
ar fyrer þig/hia Gude ſijnum Himneſka Fødur/ ſem er ſa allra Liufaſte/ og
Goodgiarnaſte/og ſig vill giarnan Myſkuna yfer oſſ ſijn Verk. Huad myklu
framar munum vier þa fyrer Bænar maalin Jeſu/ødlaſt eilyfa Nad/og ver
da vardvetter til Eilyfs Lyfs? Þui Gud er nu ecke einaſta hans/ helldur z
einnin vor Fader/ſem han ſeiger/Joh. 20. Eg fer vpp til mijns Fødurs/og yd
ars Fødurs/til myn Guds/og ydar Guds/ þad er ſa Gud/og ſa Fader/ſem oſſ
elſkar/af þui ad vier elſkum Sonin/og Trwum a han/Joh. 16. Þar fyrer ſe
iger Joh.1. Piſt.3. Siaed huilykan Kiærleika/þad Faderin hefur oſſ auda
ſynt/ad vier ſkulum Guds Børn kallaſt.

2. Er han Juſtificator/ þad er Arnadarmadur/ ſem oſſ Riettlæter/ edur
Riettlæta giører/Og þui kallar Johanes han hier j Textanum/JEſum Chri
ſtum Hin RJETTlata. Þui er ſuo vared fyrer oſſ Mønunum/ ad af oſſ
ſialfum til/ og vegna vorra margfalldra Synda/ erum vier aller til ſamans
Ranglater/Synduger/og ſo ſem þeir Ohreinu/Og allt vort Riettlæte er ſin
ett Saurugt Klæde/Eſa.64. Þuiad fyrer Drottne finſt einginn Lifande
Man Riettferdugur/Pſalm. 143. Og þeſſ vegna høfum vier af Natturunne
til/øngva Von til Sæluhialpar/ en þeir Ranglatu Erfa ecke Guds Ryke/
1. Cor 5. En þad ſem vier faum ecke af Natturunne til/ þad ødlunſt vier
fyrer Nadena vors Drottins og Endurlauſnara Jeſu Christi/ ſa ſem oſſ er
af Gude giørdur til Riettlætis/et ct. 1. Cor. 1.

Riettlatur kallaſt han ſierdeilis fyrer tuær Ordſaker/ Fyrſt vegna
þeſſ/ad hn̄ er ſialfur fyrer ſig Riettlatur/Sannur Gud z Madur. Þar hn̄ var
ſannur Gud/ þa var han/ og er/Riettlæted ſialft/ Ja/ Drottin vor Riettlæte

ing

ing/sem Spamadurin̄ Jerem. kallar hañ/ 23. Cap. En̄ þar hañ var sañur Madr/ þa nefnest hñ Riettlætesins Kuistur/sem Gud hefur læted David vpp reña/ Jerem. 33. Þuiad hañ lifde einu Heiløgu/ Riettferdugu og Ostraffan legu Lyfernе/ og giørde øngvum Oriett/ og eingiñ Suik voru fundiñ j hans Muñe/1. Pet. 2. Þess vegna nefnest hañ sa allra Heilagaste/Dan. 9. Og hñ giek fram Opinberlega/ medal siña Ovina/Gydingaña/ og sagde þeim vnder Augun/ j fullu Sañleika/Huør af ydur kañ ad straffa mig vm nockra Synd? Joh. 8. Cap.

Þar næst kallast hañ Riettlætur/þess vegna/ad hañ hefur giefed oss og skeinkt sitt Riettlæte/ þuiad lyka suo sem Fyrerdæmingiñ er fyrer eins Mans Synd komiñ yfer alla Meñ/ So er og so þ eins Riettlæte/ Lyfs Riettlæted yfer alla Meñ komed seiger Paulus/Rom. 5. Og eñ aptur seiger hañ/þañ sem af øngre Synd visse/giørde Gud ad Synd fyrer oss/so ad vier yrdum j hønum/þad Riettlæte/sem fyrer Gude gillder. Þetta sitt Riettlæte/ sem hañ hefur so myklu kostad/ frambydur nu Christur Jesus oss/ j Predikun heilags Evangely/til þess/ad vier skulum medtaka þad/og med Riettre Trw oss tileigna/ þuiad vier verdum wt af hans Nad/æn vorrar Verdskulldunar/Riettlæter/fyrer þa Endurlausn sem ordiñ er fyrer Jesum Christum/ huørn Gud skickade til eins Nadarstools/fyrer Trwna j hans Bloode/huar med hañ frambydur þad Riettlæte/sem fyrer hønum er fullt/j þui/ad hañ fyrergiefur Syndernar/þeim sem hingad til hafa vered vnder Gudlegre Þolenmæde/1. Cor. 5. Cap. Sa sem þetta Riettlæted hefur/ hañ ma hafa gooda og Glada Samvisku/og Hughraustur hiedañ sofna/þa hans sydasta Stund kiemur hønum ad Høndum/ og seigia vid Daudañ/Velkomiñ ertu goode Daude/ Eg life mynum Herra Jesu/eg dey mynum Herra Jesu/ Og myns Herra Jesu Eigiñ Eign/er eg Daudur og lifande/ Eg reide mig fastlega vppa þans Ord/huør hañ lætur mier alldrei bregdast/ Þar hañ seiger/ Eg er Vpprisañ og Lyfed/ huør sem trwer a mig/hañ skal lifa/og þo hañ deye/ ef hañ lifer og trwer a mig/hañ skal alldrei deya/Joh. 11. Ja/Ef þu Daude deyder mig/ þa verd eg þo samt holpiñ/ fyrer miñ Riettferduga Endurlausnara Jesum Christum þui so seiger Ande Guds mier/ Sæler eru þeir Framlidnu sem j Drotne deya/ vpp hiedañ/Apoc. 14.

3. Vegna þeirrar Forlykunar/sem hañ hefur giørt vid Gud fyrer oss. Har vm Textiñ so hlioodar/ Hañ Er Forlykun Fyrer Vorar Synder/ Og Ecke Einasta Fyrer Vorar/ Helldur og Eirniñ Alls H Eimsins Synder.

J Gamla Testamentenu lesum vier/Ad þegar ad Gydingar hielldu Forlykunar Hatydena/þa ætte sa Ypparste Kieñemadur/ad taka af Hiørdeñe tuo Hafra/og leida þa fram fyrer Drottiñ/fyrer Samkundu Tialldbwdar Dyrnar/ og leggia a þa Hlutkieste/z yfer huørn siñ Hlutiñ fielle/þa ætte sa same ad Offrast til Synda offurs. En̄ hiñ añañ Hafuriñ tok hñ/z lagde bædar synar Hendur yfer hñs Høfud/ og med kiende yfer hønū/alla Misgiørninga Israels

Sona/og ſleppte hønum ſijdañ lauſum wt a Eydemørku/ſo hañ ſkyllde Syn-
der allra Jſraels Barna þangad bera/ Levit. 16. Þad ſama var ein Opent
berleg Figura vppa Chriſtum/ ſem Fyrermyndadur var/ med þeſſum bædum
Hꝑrum. Jeſus Chriſtus hafde tuær ſamteingdar Natturur/ ı einne Per-
ſonu/ Epter þeirre einu/ſem var ſu Mañdoomlega/er hañ Føddur/og hefur
ſitt eiged Blood a Kroſſens Trie wtgiefed/til Fyrergiefningar Syndaña/ Eñ
epter hiñe añare/ſem var ſu Guddomlega Natturañ/er hañ ecke Dæeñ/helld-
ur hefur hun þañ Krapt og Virkugleika Bloode og Dauda þeirrar Mañdoo-
omlegu Natturuñar meddeillt/ad GudsReide vard þar fyrer til Frids ſtillt/
Miſgiørdernar forlykadar/Syndiñ Jñſiglud/og þad eilyfa Riettlæted til þær-
vt/Dan. 9. Añars hefde eingiñ ſlettur Madur/ kuñad med Dauda/edur
Bloods wthellingu þeſſa Forlykun giøra/þui ecke kuñe eirn Brooder añañ ad
leyſa/edur nockurn vid Gud ad Forlyka/Pſalm. 49. Og med þui ad Chris-
ſtur Jeſus gaf ſig ſialfur til eins fullkomlegs Forlykunar Offurs fyrer vorar
Synder/med ſiñe ſaaru Kuøl/ og Kroſſens Dauda/ þa hefur hañ oſſ þar med/
veitt og giefed Owtſegianlega Velgiørninga/ þui vier høfum medteked tuø-
pallt af Hende Drottins fyrer vorar Synder/þad er tuøfallda Nad/Borg-
un og Hialpræde/Eſa. 40. Þuiad lyka ſo ſem ſa Lifande Hafurin bar Syn-
der Jſraels Sona wt a Eydemørku/Eñ añar Hafuriñ var Slatradur/og
Offradur/ı huørs Blood ein Forlykun giørdeſt/vid Gud/fyrer Jſraels Son-
na Synder/ So hefur og ſo/ Jæ/mykłu framar/Blooded Jeſu Chriſti Gu-
ds Sonar/hreinſad oſſ af øllum vorum Syndum/og Ohreinleika/ 1. Joh. 1.
Og frelſad oſſ og Endurkeypt fra Yferrallde Myrkrana/ Og wtſkafed øllo-
ungis þa Handſkrift/ ſem ı mote oſſ var/ Col. 1. og 2. Cap. So vier høfum
nu Sætt/Frid og Forlykun vid Gud/ med þui vier erum ordner Riettlæter
ı Chriſti Blood/og þar vier kølludustum adur Loammi/ecke Guds Folk/Oſe.
2. C. þar erum vier nu/Dilecti in Dilecto/þad er/aller ſamañ Guds Elſku-
leg Børn/fyrer Truna a Elſkulegañ Guds Son/ Jeſum Chriſtum. Gal. 3.
Sa ed af forþeinktu æſettu Raade/og Fyrerhugun Guds/ var þar til ſkickad-
ur/ ı Raade Heilagrar Þreñingar/ ædur eñ Grundvøllur Veralldareñar var
lagdur/ ad aller Hluter ſkylldu fyrer hañ Forlykader verda/huørt þad er a
Jørdu edur a Himnum/huar med ad hañ Fridiñ giørde/fyrer Blooded a ſyn-
um Kroſſe/Col. 1. Sømuleidis lyka/ſo ſem þad/ ad ſa Ypparſte Kieñe-
madur jaatade Synder Jſraels Sona/yfer Høfde Forlykunar Hafurſins/ og
ſende hñ ſo ſijdañ wt a Eydemørku/So hefur Gud ſa Himneſke Faderiñ/lagt
aller vorar Synder vppa ſiñ Elſkulegañ Son/huøriar hañ hlaut ad bera/allt
wt til Golgatha/huar hñ Offrade þeim a ſialfs ſyns Lykama/vppa Trienu/
1. Pet. 2. So þeirra verdur nu alldrei framar meir minſt ad eilifu/Ez. 18

Af þeſſare Æſkelegu Forlykun/vid Almattugañ Gud/hafa ſig ecke einaſta
ad Gledia/øll wtvaliñ Guds Børn/helldur z eirnin aller Meñ/ſem af Adam
og Evu fæddſt hafa/ og fædaſt mynu til Heimſins Enda/og þui ſeiger ſuo S.

Johañes Postule/ j þessum Texta/ Ad Herrañ Christur sie Forlijkun ordiñ/ fyrer allar Veralldarenar Synder.

Nu þo ad aller Meñ/ edur allur Heimuriñ verde ecke Sæluhólpiñ/ helldur glatest og fortapest ad eilijfu/ Er ecke Christo ad kieña/ og þar af hefur hañ öngua skylld/ edur Sök/ þui hans Heilaga Forþienusta er Vniversaliter/ yfer allt og Almeñelega giefiñ Skenkt/ og frambodiñ öllum Mönum/ Kóllum sem Kuiñum/ Elldre og yngre/ Ædre og Oædre/ öngvum vndañteknum/ Vniversalis/ og Almeñeleg/ er og so Lögmalsins Vppfylling/ Þar fyrer kalla hann Ender Lögmalsins/ og huör a hañ truer/ skal holpiñ verda/ seiger Postuliñ/ Rom. 10. Almeñeleg er og eirniñ hans Fullnægia/ sem hañ hefur giört og vtlagt fyrer allra Maña Synder/ þui Christur er fyrer alla Dauñ/ 2. Cor. 5. Almeñleg er Sigurvinigeñ/ yfer öllu Mañkynsins Andlegu Ovinum/ þui hañ hefur afklætt Höfdingiadoma z Vollduga/ z til synis framleidt Openberlega/ og giörde eina Sigurvining af þeim fyrer sialfañ sig/ Col. 2. Almeñelega er og eirniñ su ástrijka og Trufasta Epterlangan/ sem hañ hefur til allra Maña Velferdar/ ad þeir skule koma/ fa og smacka Sætleika siñar Nadar/ z Gooru Velgiörninga/ sem hañ hefur þeim vtvegad/ Þess vegna kallar hañ þa alla/ og seiger komed/ komed aller sm þreitter og Þunga hladner erud/ Eg vil Endurnæra ydur/ Matt. 11. Item/ Esa. 45. Snued ydur til myn/ allar Endemerkur Jardarenar/ og skulu þier Hialplegar verda/ Eñ af þui ad so marger Meñ nidur söckva sier j Synd Vantrwarenar/ þa kiemur þad þar af/ ad þeir hafa ecke Hiartans Epterlangan epter þessare Fredþægingu/ og Forlijkun þui so seigest þar hia Marc. 16. Huör sem truer og verdur skyrdur/ skal holpiñ verda/ eñ huör sem ecke truer/ skal Fordæmast. Hier vt af höfum vier oss eina Kröptuga Huggun ad taka/ Ad med þui/ ad Christur hefr Forlijkad oss vid siñ Himneska Födur/ So þurfum vier ecke ad skialfa edur hrædast/ fyrer Syndunum/ þui hañ hefur fyrergiefed oss þær allar/ Col. 2. Vier þurfum og ecke helldur ad ottast Dioffuliñ/ ad fyrst vier höfum Syndaña Fyrergiefning/ þa kiemur Höfdinge þessa Heims/ og hefur ecke neitt med oss/ Joh. 14. Ei þurfum vier fyrer Daudanum ad kuijda/ þui hañ kañ oss hier epter öngvañ skada ad giöra/ helldur opplætur hañ oss Dyrnar til eilijfs Lijfs/ Huört oss hialpe ad komast/ Eilijfur Allsvalldande Gud/ fyrer Dyrmæta Forþienustu
Drottins Jesu Christi/ vors Endurlausnara/ Asamt Krapt og
Verkan Heilags A M E N.

Ein Bæn sem lesast ma fyrer sierhuoria Predikun.

HJA Matth. 18. Cap. Seiger sialfur Endurlausnareñ vor Jesus Christur so. Huar sem tueir edur þrijr/ eru samañkomner j mijnu Nafne/ þar vil eg vera midt a medal þeirra. Þetta sitt Fyrerheit vill Gud ecke eñ nu bregda vid oss/ þo vier sieum ecke marger hier samañ komner/ helldur vel z Tru-

 lega

lega enda. Giørum þar fyrer vel til/ og bidium Gud/ ad vær meigum so haga oss og hegda/ ad vier styggium ecke þennann Gestenn fra oss/ so mun oss sydann allt gott tilleggiast. Hier vm skulum vier nu bidia Gud af Hiarta/ med þessre Bæn/ sem hann hefur oss sialfur kient/ Huar fyrer huør med ødrum lese og af Hiarta seige/ Fader vor/ et cet.

Ein Bæn sem lesast maa/ epter sierhuøria Predikun.

OÞu Eilyfe og Myskunsame Gud og Fader vors Drottins Jesu Christi/ vier seigum þier af Hiarta/ Lof og Packer/ fyrer allar þynar Gæfur/ Andlegar og Lykamlegar/ oss aumum Syndurum veittar. Sierdeilis þøckum vier þier/ fyrer þitt Heilaga Ord/ sem þu lætur Kyrtuglega kiennast vor a medal a þessum sydustu Tymum/ sem og eirninn fyrer rietta Handteran þeirra H. Sacramenta/ Þær meigum jata og medkienna/ ad vier erum minne øllum þynum Myskunsemdum/ sem þu lætur fram vid oss koma/ Nyar og Ferskar a huørium Morgne. Framveigis bidium vier þig/ Himneske Fader j Nafne þyns Sonar Jesu Christi/ Ad þu viller vid Magt hallda hia oss/ og vorum Epterkomendum/ til Heimsins Enda/ þynu H. Orde/ enn forda oss fra øllum liootum og viderstyggelegum Syndum og Glæpum. Gief oss þinn Gooda H. Anda/ so ad vier mættum vid þitt Blessada Ord/ j sanne Tru og Gudrækne/ stadfaster byggia/ og standa allt til Enda. Blessa þu og annast þær þriar Høfudstietter/ sem er a Veralldlegu Stiettena/ Vorn Nadugsta Herra og Kong/ hans Hæbornu Drottingu/ Vorn wtvalda Printz/ og þau Konungslegu Børn. Eirninn alla þa adra sem vnder hans Konglegu Regimente eiga ad seigia Løg og Riett. Gief þinn gooda H. Anda/ øllum Ordsins Þienurum/ so þeir med Kostgiæfne/ og alvarleggre Astundan framfylge synu Embætte j þui ad kienna þitt H. Ord/ hreint/ klært og Omeingad/ þynu Nafne til Dyrdar/ enn Søfnudenum til Tymanlegrar og Eilyfrar Velferdar. Vardveit og eirninn Hwsstiornarstiettena/ so hun life j sønnum Guds Otta/ Eindrægne/ og goodu Framferde/ vppa þad/ ad þitt H. Nafn j øllum Stiettum/ mætte verda heidrad og lofad. Enn vier mættum þar so life þad/ ad vier vm sider/ ødlunst med þier eilyfa Sælarheill og Velferd/ Amen.

Errata og Stafavillann/ lagfærest so.

Fol. A ij/ a/ Krøputasta/ Les Krøptugasta. A iij/b/ sitinde/ L. stiande. E. b/ Dieþulum/ L. Diøfullum. E iiij/a/ vnunarsamsiga/ L. vnunarsamlega. P. b/ vilia ecke alleinasta lyda/ L. alleinasta eige lyda. Z. ij/ a/ L. premia/ Z. iij/b. Fwafødurnum/ L. Hwsfødurnum. F f b/ kunngiorer hun vert handa/ Les/ Vert hans handa. G g/ iij b/ hafe viked burt fra synum Lærefuedrum/ Les/ med synum Lærefuedrum. N q/ iij/ a/ skikist/ Les/ skilist. Z z/ ij/ a/ Breyskleita/ Les/ Breyskleika. A a a/ Heckum/ Les/ Hleckium. B b b/ ij a/ Fristingunns/ L. Freistingunne. E e e/ b/ siatfur/ Les/ sialfur.

Þryckt a Hoolum af Jone Snorrasyne. Anno 1685.

